Mariale Alberti Magni in euãgelium ſuper: Miſſus eſt Gabriel angelus.

Rara eſt: ⁊ que nunq̄ mar⸗
ceſcit ſapiētia. et facile videt̄
c ab his qui diligunt eā: ⁊ iue
nitur ab his qui querūt eaꝫ.
Preoccupat qui ſe ꝯcupiſcit
vt illis ſe prior oſtendat. Qui de luce vigi⸗
lauerit ad eam nō laborabit. Aſſidentē eīn
illaꝫ foribus ſuis inueniet. Cogitare ergo
de illa ſenſus eſt conſumatus: ⁊ qui vigila
uerit ꝑpter illam cito erit ſecurus. Qm̄ di
gnos ſe circuīt ipſa querens ⁊ in vijs ſuis
oſtendet ſe illis hilariter: ⁊ in omni proui
dentia occurret illis. Item ſcriptum eſt.
Qui edunt me adhuc eſuriēt: ⁊ qui bibūt
me adhuc ſitient. Qui audit me non con⸗
fundetur. ⁊ qui operant̄ in me nō pecca⸗
bunt. Qui elucidant me vitam eternā ha
bebunt. Huius igitur largiflue ſponſionis
ſubnixus auxilio fiducialiter mitto manꝰ
in opus: alꝭ certe ſuper meum ingeniolū
et ſcientiam meam nimiū eleuatuꝫ. Scio
autem ꝙ non eſt abbreuiata manꝰ domini
ſed ꝙ et adhuc omnia poſſibilia ſunt cre⸗
denti. Eſt auteꝫ opus quod attēpto modo
dn̄ice incarnationis exordiū deſcribens ac
noſtre redemptionis ſacramētum. Quod
quidem in laudem ⁊ gl̄iam: ⁊ honorē glo⸗
rioſiſſime ⁊ ſolius vere honorate ſuꝑ omnē
puram creaturam ꝟginis matris dei aſſu
mentes: ⁊ de ipſiꝰ auxilij ſpecialiſſima col
latione confidentes cōfidenter ſuſcipimꝰ:
in eius miſericordia tanq̄ in firmiſſima
ſpei noſtre anchora collocati: ab ipſa expe
ctantes finem cōſūmationis in premium
laboris que eſt motrix volūtatis: cauſa ope
rationis: ⁊ inſpectrix intētionis. Obſecro
igit̄ in ꝑmis miſericordiā dei oīpotentis:
patris miſericordiarū qui luceꝫ inhabitat
inacceſſibilem: vt effugatis lumine ſue cla
ritatis erroris fallacia: falſitatis zizania:
vanitatis gloria: det mihi verum intellihē
et dicere de matre ipſius miſicordie et ve⸗
ritatis. Obſecro ⁊ eos qui pn̄s opuſculuꝫ
dignabunt̄ inſpicerent vt ſi quid in ip̄o ex
ſui forſitan: vt contingit: nouitate ip̄orum
aures tanq̄ dubium pulſauerit: non facile
ſcribant temeritati: ſed parcant potiꝰ ſim⸗
plici deuotioni. Non eīn intendimus glo⸗
rioſam virginem noſtris mendacijs ador⸗
nare. vel etiā ſtilo altiloquo aut captato⸗
rijs eloquijs aliquid noui ⁊ magni cudere
et non glorioſaꝫ ꝟginē laudare: ⁊ noſmet⸗
ipſos oſtentare: ſed rudibus ⁊ ſimplicibus
noſtri ſimilibus deuotionis munus ꝓba
ſimplicia miſtrare. Mecum eīn bene agit̄
ſi q̄uis nihil dignū de benedictiſſima dn̄a
tanq̄ indignus vita et minus ſcientia de
mei pectoris ore ꝓtulero. occaſionē tamen
de ipſa ſcribendi ⁊ loquendi ſapientibus
ſubminiſtrem. Ut autem lector in huius
operis materia minus laboris habeat: et
continētiam ipſius plenius ſummatiꝫ pre
cognoſcat: quedam quaſi ꝑncipia ꝑmitte⸗
mus: que lucem ſequētibus miniſtrabunt
et titulos ſupponemus: per quos et mate⸗
ria diuerſa compḣendit̄: ⁊ lectori id q̄ð de
materia inſpicere pro tempe voluerit expe
ditius demonſtretur

Preſuppoſitiones.

Uicq̄d tibi occurrit: vt recte faciē⸗
q dum: ſcias feciſſe deum tanq̄ bo⸗
norum omniū conditorē. hoc Au⸗
guſtinus de libero ar. Cum nimiū bonum
cōmunicauit: omne cōmunicabile alicui.
hoc Dionyſius: Qr omnes ꝓprietates infe
riorum habent ſuperiores cum excellētia.
Dionyſius in libro ange. hierar. Lex q̄daꝫ
hec eſt diuinitatis ſacratiſſima per prima
ſecundā ad ſuam diuiniſſimam reducere
lucem. Dionyſius in q̄nto. c. eccle. hierar.
ad omne incōueniens in deo ſequitur im⸗
poſſibile: ⁊ ad omne cōueniens cui maior
ratio non repugnat: ſequit̄ neceſſariū. An
ſelmus. Auctoritas fidem flagitat: ⁊ rōnē
preparat boni: ratio ad itellectū cognitio⸗
nemq̄ꝫ perducit: q̄ꝙ auctoritati ratio pe⸗
nitus deferat: cum conſiderat cui credēdū
ſit ⁊ certiſſima eſt ipſius iam cognite atq̄ꝫ
perſpicue veritatis auctoritas. Auguſtinꝰ
de vera religione. Querendū ratione quid
conſentiat veritati. fiatq̄ꝫ ipſa veritas au⸗
ctoritas ſine qua nec eſt: nec valet auctori⸗
tas. Auguſtinus de moribus eccleſie. Ibi
ſecure quiſquis in ſenſu ſuo abūdat vbi vl̄
certe rationi vel manifeſte auctoritati non
obuiat quod ſentit̄. Bene. Cūq̄ꝫ in ſcriptu
ris ſanctis id conat̄ ſentire quod in eis ſen
ſit ille qui ſcripſit: quid mali eſt ſi h̄ ſentiat
quod tu lux omniū veridicarum mentium
oſtendis. Auguſtinus in. xij. confeſ. Cum
alius dixerit hoc ſenſit moyſes quod ego:
et alius imo illud quod ego religioſus me
arbitror dicere: cur non vtrunq̄ꝫ potius ſi
vtrūq̄ꝫ verum eſt: Et ſi quid tertium et ſi

quid quartum: ⁊ ſi quid omnino aliud verum quiſpiam in his verbis videt: cur nõ illa omnia vidiſſe credat: per quem deus vnus ſacras litteras vera ⁊ diuerſa viſuris multorum ſenſibus temꝑauit. Auguſtin⁹ in eodem. Ego certe quod intrepidus de corde meo pronũcio: ſi ad culmen auctoritatis aliquid ſcriberem: ſic mallẽ ſcribere: vt quod veri quiſq; de his rebus capere poſſet: mea verba reſonarent: ꝙ vt vnam veram ſententiã ad hoc apertius ponerem vt excluderem ceteras quaruz falſitas me non poſſet offendere. Auguſtin⁹ in eodez. Senſit moyſes oĩno in his verbis in ꝑncipio ⁊c. atq; cogitauit: cũ ea ſcriberet qcqd hic veri potuimus inuenire quicquid nos non potuimus aut nondum poſſumus: ⁊ tamẽ in eis inueniri poteſt. Auguſtin⁹ in eodem: Qr nec in corporalibus nec in ſpiritualibus eſt aliquid vacuum. Phus. Beata ꝟgo a nullo illuſtrium vincitur in aliquo. Damaſ. Cum de peccatis agit̃ nulla de ipa fit queſtio. Auguſtin⁹ de natura et gratia. Beata virgo ea puritate nitebat q̃ maior ſub deo nequit ĩtelligi. Anſelm⁹. Ego puto ꝙ copioſior ſanctificationis benedictio in eam deſcenderit: que ipſius nõ ſolum ſanctificaret ortum: ſed vitaz ipſius ab omni deinceps peccato cuſtodiret imunem: qđ nemini in natis mulieruz credit̃ eſſe donatum. Decuit nimirum reginam virginum ſingulari priuilegio abſq; peccato ducere vitam: que duz peccati mortiſq; parere ꝑemptionẽ: munus vite ⁊ iuſticie omnibus obtineret. Ber. Qđ ei nullũ bonũ defuit: cui⁹ pura creatura in ſtatu vie capax fuit. Hieronymus. et Bernardus.

¶ Incipit tabula capitulorum toti⁹ opis Alberti magni in euãgeliũ ſup Miſſus eſt

An neceſſe fuerit hanc miſſionẽ fieri. ca. j.
Per quez nũcium conueniat fieri miſſio.
Si per hominem ca. ij.
Si per angelum ca. iij.
Si per archangelum ca. iiij.
Si per principatus ca. v.
Si per poteſtates ca. vj.
Si per virtutes ca. vij.
Si per dominationes ca. viij.
Si per thronos ca. ix.
Si per cherubin ca. x.
Si per ſeraphin ca. xj.
Si per tres ꝑmos ordines ca. xij.
Si per omnes angelos ca. xiij.
Si per ſpiritumſanctum ca. xiiij.
Si per filium ca. xv.
Si per patrem ca. xvj.
Si per totam trinitatem ca. xvij.
In qua ſpecie apparuit.
Si in ſerpentina ca. xviij.
Si in columbina ca. xix.
Si in humana ca. xx.
In quo ſexu ca. xxj.
In cuius etatis ſpecie ca. xxij.
Si in iuuenili ca. xxiij.
In qua veſte.
Si in candida ca. xxiiij.
Si in ſordida ca. xxv.
Si in bicolorata ca. xxvj.
Si in alba ca. xxvij.
Qua hora temporis.
Si in ortu diei ca. xxviij.
Si in meridie ca. xxix.
Si in veſpere ca. xxx.
In quo loco.
Si in ciuitate ca. xxxj.
Quare in galilea ca. xxxij.
Quare in nazareth ca. xxxiij.
Quare ad virginem ca. xxxiiij.
Quare non ad ioſeph ca. xxxv.
In quo actu fuerit.
Si in contemplatione ca. xxxvj.
Si in actione ca. xxxvij.
Si deſponſari potuit ca. xxxviij.
In qua etate deſponſata fuit ca. xxxix.
De pulchritudine beatiſſime virginis.
Si corporaliter ca. xl.
De pulchritudine in ſpeciali ⁊ ꝑmo de corporis quãtitate ca. xlj.

Tabula capitulorum.

De membrorum pportione. ca.xlij.
De colore cutis ca.xliij.
De colore capillorum ca.xliiij.
De colore oculorum. ca.xlv.
De hoc ꝙ dicit viro ca.xlvj.
De hoc cui nomen erat. ca.xlvij.
De hoc ꝙ dicit ioſeph. ca.xlviij.
Quare de domo dauid. ca.xlix.
Quare in genealogia eius boni ⁊ mali ponuntur. ca.l.
De nobilitate virginis. ca.lj.
Cur beata virgo nō per ſe ſed ꝑ ioſeph genealoizatur. ca.lij.
De eo ꝙ dicitur. Et nomen virginis in genitiuo. ca.liij.
Quare nomen Maria ca.liiij.
De hoc ꝙ dicit ingreſſus ca.lv.
Quare repetit āgel' ⁊ nō gabriel. ca.lvj.
Si ad ſolam. ca.lvij.
De ſalutatione ca.lviij.
Quare fuit ſine ve ca.lix.
De generali conſuetudie qua additum eſt maria ca.lx.
De gratie plenitudine ca.lxj.
Quare nō plena ſpūſancto ca.lxij.
De differētia iſti' plenitudinis ca.lxiij.
In quo differat a plenitudie xp̄i. ca.lxiiij.
De plenitudine apoſtoloꝝ ca.lxv.
De gratie plenitudine ca.lxvj.
De contentis in hac plenitudine ⁊ primo de baptiſmo ca.lxvij.
De confirmatione ca.lxviij.
De penitentia ca.lxix.
Quis confeſſor ca.lxx.
Si habuerit ordines ca.lxxj.
De extrema vnctione ca.lxxij.
Quid recepit a ſacro altaris ca.lxxiij.
Quid confitebatur ca.lxxiiij.
De virtutibus ca.lxxv.
De fide ca.lxxvj.
De ſpe ca.lxxvij.
De charitate ca.lxxviij.
De virtutibus cardinalibus et primo de iuſticia ca.lxxix.
De ſpeciebus iuſticie ca.lxxx.
De dulia ca.lxxxj.
De penitentia ca.lxxxij.
De prudentia ca.lxxxiij.
De fortitudine ca.lxxxiiij.
De magnanimitate ca.lxxxv.
De magnificentia ca.lxxxvj.
De fiducia ca.lxxxvij.
De ſecuritate ca.lxxxviij.
De patientia ca.lxxxix.
De conſtantia ca.xc.
De perſeuerantia ca.xcj.
De temperantia. ca.xcij.
De ſpēb' tpātie: ⁊ p̄mo de caſtitate. ca.xciij
De ſobrietate ca.xciiij.
De modeſtia ca.xcv.
De modeſtia i cultu veſtiū ca.xcvj.
De donis ca.xcvij.
De ſapientia ca.xcviij.
De intellectu ca.xcix.
De dono conſilij ca.c.
De dono fortitudinis ca.cj.
De dono ſcientie ca.cij.
De pietate ca.ciij
De timore ſeruili ca.ciiij.
De timore initiali ca.cv.
De timore caſto ca.cvj.
De beatitudinibus ca.cvij.
De beatitudine paupertatis ca.cviij.
De mititate ca.cix.
De btitudine luctus ca.cx.
De btitudie eſuriei ⁊ ſiti iuſticie ca.cxj.
De miſericordia ca.cxij.
De mundicia cordis ca.cxiij.
De beatitudine pacis ca.cxiiij.
De perſecutione ca.cxv.
De aureola martyrij ca.cxvj.
De aureola p̄dicatoꝝ ca.cxvij.
De aureola virginum ca.cxviij.
De fructibus quos ponit apoſtolus ad galatas. v. ca.cxix.
De charitate ca.cxx.
De gaudio ca.cxxj.
De pace ca.cxxij.
De patientia ca.cxxiij.
De longanimitate ca.cxxiiij.
De bonitate. ca.cxxv.
De manſuetudine ca.cxxvj.
De benignitate ca.cxxvij.
De fide ca.cxxviij.
De modeſtia ca.cxxix.
De continentia ca.cxxx.
De caſtitate ca.cxxxj.
De gratijs gratis datis: ⁊ primo de ſapientia. ca.cxxxij.
De ſcientia ca.cxxxiij.
De mechanicis ca.cxxxiiij.
De artibus liberalibus ca.cxxxv.
De grammatica ca.cxxxvj.
De rhetorica ca.cxxxvij.

De legibus ca.cxxxviij.
De logica ca.cxxxix.
De ſpeciebus logice ca.cxl.
De phiſica ca.cxlj.
De quadriuio ca.cxlij.
De muſica ca.cxliij.
De aſtronomia. ca.cxliiij.
De arithmetica ca.cxlv.
De geometria ca.cxlvj.
Si ſciuerit theologiam ca.cxlvij.
Si ſciuerit librum ſententiarũ ca.cxlviij.
Si ſciuerit omnia capſa ca.cxlix.
De fide ca.cl.
De gratia ſanitatum ca.clj.
De opere virtutum ca.clij.
De prophetia ca.cliij.
De diſcretione ſpirituum ca.cliiij.
De genere linguarum ca.clv.
De interpretatione ſermonum ca.clvj.
De gratijs que ponunt ad Epheſios. iiij.
Et primo de apoſtolis ca.clvij.
De prophetis ca.clviij.
De euangeliſtis ca.clix.
De paſtoribus ca.clx.
De gratijs ſpecialibus ca.clxj.
Qualiter fuerit prefigurata ca.clxij.
Qualiter fuerit prophetata ca.clxiij.
Qualiter fuit annũciata ca.clxiiij.
Q fuit miraculoſe ꝯcepta ca.clxv.
Q fuit in vtero ſanctificata ca.clxvj.
De ſpecialibus gratijs que circũſtant cõuerſationẽ eius ca.clxvij.
De ſpãlib⁹ gratijs circa mortẽ. ca.clxviij.
Utrum mortem preſciuerit Ca.clxix.
Utrum inuitata obierit ca.clxx.
Si ſine dolore obierit ca.clxxj.
Si ſtatim in anima ⁊ corpore aſſumpta fuerit ca.clxxij.
De quatuor ſuppoſitis cõtra aduerſantes aſſumptioni carnali ca.clxxiij.
De ꝑuilegijs beate ꝟginis. Et ꝑmo de peccati immunitate ca.clxxiiij.
De impoſſibilitate peccandi ca.clxxv.
Utrũ quolibet motu merebat ca.clxxvj.
Utrũ q̃libet paſſiõe merebat ca.clxxvij.
De puritare in ſummo ca.clxxviij.
Utrum hanc puritatem ſimul vel ſucceſſiue ſuſceperit ca.clxxix.
De eo ꝙ eſt mater dei ca.clxxx.
Q eſt mater et virgo ca.clxxxj.
Q eſt virgo virginum ca.clxxxij.
Quare nõ dr̃ mater matrum ca.clxxxiij.
Q ſit mater omniũ ca.clxxxiiij.
Q dicit ſtella maris ca.clxxxv.
Q dicit porta celi ca.clxxxvj.
De cõicatione paſſionis ca.clxxxvij.
Utrum in paſſione habuit ſummuꝫ gaudium et dolorem ca.clxxxviij.
De gaudijs btiſſime ꝟgis q̃ hũit ĩ paſſiõe et de cõparatione eoꝝ ca.clxxxix.
Q ſup omnẽ creaturã in quarta hierarchia eſt exaltata ca.xc.
Utrum habuit btã virgo ꝓprietates oĩum angelorum ca.cxcj.
Utrum habuit proprietates ſingulorum ordinum ca.cxcij.
De ꝓꝓetatib⁹ ſcđe hierarchie ca.cxciij.
De ſuprema hierarchia ca.cxciiij.
Q eſt regi na miſicordie ca.cxcv.
Recapitulatio ꝑuilegioꝝ ⁊ additio c.cxcvj
De ſufficiẽtia ꝑuilegioꝝ ca.cxcvij.
Epilogus ꝙ nobis ex illa plenitudine venerit ca.cxcviij.
De hoc: dñs tecum ca.cxcix.
De h: bñdicta tu in mulierib⁹ ca.cc.
Qualiter eius benedictio omnem benedictionem cõprehẽdit ca.ccj.
De benedictione diei ſeptime ca.ccij.
De benedictione ade ⁊ eue ca.cciij.
De benedictione Jacob ca.cciiij.
De benedictione ſinguloꝝ filioruꝫ Jacob et primo Jude ca.ccv.
De benedictione Zabulon ca.ccvj.
De benedictioce Yſachar ca.ccvij.
De benedictione dan ca.ccviij.
De benedictione Gad ca.ccix.
De benedictione Neptalim ca.ccx.
De benedictione Aſer ca.ccxj.
De benedictione Joſeph ca.ccxij.
De benedictione Bẽiamin ca.ccxiij.
De bñdictione ꝑma Balaam ca.ccxiiij.
De bñdictione ſcđa Balaam ca.ccxv.
De bñdictiõe tertia Balaam ca.ccxvj.
De bñdictione q̃rta Balaam ca.ccxvij.
De benedictionibus datis populo a moyſe. ca.ccxviij.
De benedictionib⁹ datis filijs iſrael ⁊ primo Ruben ca.ccxix.
De benedictione Jude ca.ccxx.
De benedictione Leui ca.ccxxj.
De benedictione Bẽiamin ca.ccxxij.
De benedictione Joſeph ca.ccxxiij.
De benedictione Gad ca.ccxxiiij.
De benedictione Neptalim ca.ccxxv.

Tabula alphabetica foliorum.

Filium iacob ſignificat qualiter btē virgini conueniant fo.lxij.
Caſtitas beate virginis caſtitatem oīs creature qualiter excedit fo.xxiij.
Caſtitatis fructū quō habuit fo.xxxvj.
Ciuitati qualiter perpulchre beata virgo cōparatur. fo.v.
Conceptio in vtero virginis de quo facta ē tanq̄ de cauſa efficiēte fo.lxxxij.
Conceptio eadem de quo facta ſit tanq̄ de materia. ibidem.
Conceptio eliſabeth q̄liter ꝑpter q̄tuor in annūciatiōe ab āgelo itroducit. fo.lxxviij
Cogitatio btē virginis qualis fuit in ſalutatione. fo.lxxxij.
Cōfirmationis ſacramentum an ſuſceperit. fo.xvij.
Color cutis beate virg. q̄lis fuit fo.x.
Color capillorum ꝛ oculorum qualis fuit. ibidem.
Compaſſiōis fructū quō habuit. fo.xxxiiij.
Conſilij donum quō habuit. fo.xxix.
Conſtantia quid ſit ꝛ quomodo fuit in beata virgine. fo.xxiij.
Coronā duodecim ſtellarū quō habuit ꝛ q̄d ſtelle ſignificent. fo.lviij.
Contemplationis actum habuit ꝟgo beata qn̄ angelus ad ſalutādū eā venit. fo.vj.
Continētie fructū quō habuit. fo.xxxv.
Confeſſio triplex. fo.xix.
Confeſſio beate virginis qualis fuit ꝛ quis confeſſor. ibidem.

d Quid cur in genealogia ſaluatoris ponitur fo.xj.
Delectatio qualiter intendit ex certitudine trib⁹ modis. fo.xxxv.
Deſpōſatio btē ꝟginis poſſibilis fuit ꝛ vtilis ꝑpter multa fo.vij.
Dies creationis qualiter impleti ſint ī beata virgine fo.xlj.
Diſcretionem ſpirituū q̄liter habuit. fo.xl.
Dolores quos pertulit virgo beata in paſſione filij propter quos hʒ aureolam martyrum. fo.xxxij.
Dolorem ſummū ꝛ ſummū gaudiū qualiter habuit in morte filij fo.lj.
Dn̄s qualr̄ fuit cū ꝟgine oīb⁹ modis q̄bus cōtingit aliq̄d eſſe cū altero. fo.lx.
Dona ſpiritusſancti quomodo habuit beata virgo fo.xxviij.
Donorum ſufficientia fo.xxxvj.
Dulia qualiter fuit in beata virgine ī ſummo. fo.xxij.

e Ecleſie ſtatū quomodo habuit beata virgo: ſcilicet ꝟginum cōiugatorū ꝛ viduarum fo.lxj.
Eleuat anima ad ſpeculationem diuinam hoc modo fo.xxxiiij. xxxv. ꝛ. xxxvj.
Eſuriei ꝛ ſitis btitudo qualit̄ fuerunt ī beata virgine fo.xxxj.
Etatem qualē habuit btā ꝟgo tp̄e cōtracti matrimonij fo.vij.
Exaltata quō eſt beata ꝟgo ſup oēm creaturā ꝛ ſup choros angeloꝝ fo.liij.
Extreme vnctionis ſacr̄m quid ab eo ſuſcepit btā virgo fo.xix.

f Feſtū baptiſmatis btiſſime ꝟgis cur ab eccl'ia nō celebretur fo.xix.
Fidei ꝯſtātia btiſſime ꝟginis omēs viatores ſuperauit fo.xl.
Fidei donū q̄r hūit btā ꝟgo. fo.xxxv.
Fiducia quid ſit ꝛ quomodo fuit in beata virgine fo.xxiij.
Figurata q̄liter fuit fo.xl.
Fōs ꝛ ciſterna q̄lit̄ dr̄ bea. ꝟgo. fo.lix.
Fortitudis donū quō habuit fo.xxix.
Fruct⁹ qualiter excellentius habuit oībus viatoribus fo.xxxij
Fruct⁹ vētris btiſſime ꝟginis qualiter fuit bn̄dictus. fo.lxix.
Fructuū ſufficientia fo.xxxvj.

g Gaudiū ſūmū ꝛ dolorem ſūmū q̄liter hūit ꝟg. be. in paſſiōe filij fo.lj.
Gaudij fructū quō hūit fo.xxxiiij.
Genealogie ꝟginis cur boni ꝛ mali inſerentur fo.xj.
Genealoizare mulieres cur ſcriptura non conſueuit fo.xiij.
Geometriā ſciuit ꝛ qualiter fo.xxxix.
Grāmaticā qualiter ſciuit fo.xxxviij.
Gratiā ſanitatū q̄lit̄ hūit ꝟg. be. fo.xl.
Gratiā virtutū q̄liter habuit. ibidem.
Gratiā ꝓphetie q̄liter habuit. ibidem.
Gratiā linguarū q̄liter habuit fo.xlj.
Graꝫ iterptādi ſmones q̄lit̄ habuit. ibidē.
Gratuitaꝝ ꝑfectionū ſufficiētia fo.xxxvj.
Grās ab apoſtolo ad epheſeos. iiij. poſitas qualiter habuit fo.xlj.
Grē ſpāles in diuerſis ſctīs repte excellēter fuerūt in btīſſima ꝟgie fo.xlij.

Tabula alphabetica foliorum.

Gratias ſpeciales mortem circūſtantes q̄liter habuit. fo.xlij.ꝛ.xliij.
Gratiam qualiter inuenit apud dominuꝫ. fo.lxxxj.

h Humilitas ꝛ obedientia q̄liter fuerūt in btā v̄g.in ſummo fo.xxiij.

i Jeſus q̄liter impoſitū diuerſimode a deo angelo beata virgīe ꝛ ioſeph ꝛ cui ꝓprie ꝯueniat fo.lxxiiij.
Jlluminātur nō oēs eq̄liter ꝛ q̄re fo.xxj.
Jntellectus donū q̄liter habuit fo.xxix.
Jnferior q̄liter ſit dn̄s ieſus xp̄s oī angelo vno mō loquēdi ſiue cōſiderādi. fo.lxxvj.
Joſeph in euāgelio vir dicitur propter quatuor cauſas fo.x.
Joſeph noſter perpulchre comparatur Joſeph filio iacob. fo.xj.
Joſeph cur dicitur fuiſſe de domo dauid ꝛ quomodo.ibidem.

l Latria dulia obediētia ꝛ humilitas qualiter fuerūt in beata v̄gine in ſummo. fo.xxiij.
Leges ꝛ decreta q̄liter ſciuit fo.xxxviij.
Logicam qualiter ſciuit. ibidem
Logice ſpēs qualiter ſciuit.ibidem
Lōganimitatis fructum quomodo habuit beata v̄go fo.xxxiiij.
Loquendum de dn̄o ieſu xp̄o ſm̄ quatuor modos fo.lxxvj.
Luct⁹ btitudo an fuerit in be.v̄g. fo.xxxj.

m Magnanimitas quid ſit ꝛ quomodo fuit ī beata v̄gine fo.xxiij.
Magnificentia q̄d ſit ꝛ quomodo fuit ī beata v̄gine fo.xxiij.
Magnificat⁹ qualiter ſit xp̄us in ſua natiuitate fo.lxxij.
Maledicti euacuatio qualiter facta eſt in fructu v̄g. fo.lxix.
Māſuetudis fructū quō habuit fo.xxxv.
Maris ſtella q̄re ꝛ qualiter dicit̄ fo.xlix.
Maria cur eccl̄ia ſalutatiōi angelice appoſuit qđ angelus ſalutādo omiſit fo.xvj.
Maria v̄go h̄ noīe vocat̄ ꝑpt̄ mł̄ta.fo.xiiij
Matrē dei eē q̄le ꝛ quātū ꝑuilegiū.fo.xlvij
Matrē ꝛ v̄ginē eē q̄le ꝑuilegiū. ibidem
Mat̄ oīuꝫ q̄liter v̄go btā dr̄ fo.xlviij.
Mat̄ reſpectu filij q̄tuor hꝫ ꝓprietates que beate v̄gi,cōueniūt,ibidem
Matrimoniū verū vtrū fuit inter mariā ꝛ ioſeph ꝛ q̄ reqrunt̄ ad m̄rimoniū fo.vij.
Mechanicas artes viriles beata virgo neſciuit. fo.xxxviij.
Mechanicas artes mł̄iebres ſciuit. ibidē.
Mēbra btiſſime v̄ginis fuerunt elegātiſſime diſpoſitionis fo.ix.
Miſericordie beatitudo in ſummo fuit in beata v̄g. fo.xxxij.
Miſſus eſt filius ſpiriſſanctus ꝛ angelus diuerſimode fo.iij.
Ad miſſionē tria exiguntur.ibidem
Merebat̄ btā v̄go quolibet motu fo.xlv.
Merebatur btā v̄go q̄libet paſſiōe. ibideꝫ.
Mititas an in btā v̄gine fuerit fo.xxxj.
Modeſtie fructū quō habuit fo.xxxv.
Mortē ſuā qualr̄ preſciuit fo.xlij.
Mortua qualiter ſit pre amore ꝛ ſine dolore. fo.xliij.
Mulier initiū pctī ē in rōne mł̄ieris. fo.v.
Muſicā q̄liter ſciuit btā v̄go fo.xxxix.
Munda fuit be.v̄g.in ſummo fo.xxxij.
Mulierū benedictioneꝫ quomodo habuit beata virgo. fo.lxj.

n Nobilitas in trib⁹ ꝯſiſtit fo.xij.
Nobilitas carnis q̄d ſit.ibidem.
Nobilis fuit beata v̄go ſm̄ oēm nobilitatis modum.ibidem.

o Obumbrata qualiter fuerit virgo beata ſp̄uſctō. fo.lxxvij.
Opera ſex dierū q̄liter btām v̄ginē prefigurabant fo.xlj.
Ordinis ſacꝛ̄ꝫ an btā v̄g.ſuſcepit.fo.xviij.
Ordinū eccleſiaſticoꝝ dignitates ſeu v̄tutes habuit beata virgo per aquipollētiaꝫ ꝛ excellētiam fo.xx.

p Pacis btitudo fuit in btā virgine in ſummo. fo xxxij.
Pacis fructū quō h̄uit fo.xxxiiij.
Patiētia q̄d ſit ꝛ quō fuit ī b.v̄g. fo.xxiij.
Patiētie fructū quō habuit fo.xxxiiij.
Paſſio xp̄i q̄liter b.v̄g.cōicata fuit fo.l.
Pauꝑtatis btitudo ſm̄ duas ei⁹ ptes.ſ.rerū abdicationē ꝛ ꝯtritiōeꝫ ſpiritus fuit in beata v̄gine fo.xxxj.
Paupertatis gradus ſunt octo. ibidem.
Peccādi īmunitatē q̄lr̄ h̄uit b.v̄. fo.xliij.
Peccādi īpoſſibilitas q̄liter inſuit differēter trinitati xp̄o ꝛ btē v̄gini , ibidem.

Tabula alphabetica foliorum.

Penitētie actū quō habuit be.ꝟg.fo.xxiij.
Penitētie ſacramentum an beata virgo habuerit. fo.xvij.
Perſona vna in veteri teſtamēto ꝓpt plures ꝓprietates plura ſignificat fo.xj.
Perſeuerātia duplex quomodo fuit in beata virg. fo.xxiij.
Phiſicā quomodo ſciuit btā ꝟg. fo.xxxix.
Pietatis donū quo ad triplicē eius actum quō habuit btā ꝟgo fo.xxx.
Plenitudinis grāꝝ diue ꝟginis recapitulatio perpulchra fo.lviij.ꝛ.lix.
Plenitudo grē tripliciter dr̄:ꝛ quō inter ſe he plenitudines differāt fo.xvj.
Plena grā quomodo dr̄ ꝟgo maria differenter ab alijs. fo.xvij.
Prefigurata fuit beata virgo multis modis. fo.xlj.
Prophetata q̄liter fuit btā ꝟgo. fo.xlij.
Priuilegia cognitōis ſeu noticie beate virginis. fo.xxxix.ꝛ.xl.
Priuilegioꝝ btē ꝟg. ſufficiētia. fo.lviij.
Priuilegia.xiij. beate ꝟginis reducibilia ad.xij.enumerātur.ibidem.
Prophetie donū quō hūit bea.ꝟg. fo.xl.
Porta celi:q̄liter dicitur fo.l.
Proprietates cōmunes omniū angeloruꝫ qualiter habuit in ſummo fo.liiij.
Propꝛietates ſingulas ſingulorꝝ ordinū prime hierarchie q̄liter habuit beata ꝟgo in ſummo. ibidem.
Proprietates ſingulas ſcōe hierarchie q̄liter habuit bea.ꝟg.in ſūmo. fo.lv.
Proprietates ſingulas tertie hierarchie q̄liter habuit in ſummo. ibidem.
Prudētie actū quō hūit be.ꝟg. fo.xxiij.
Pulchritudo beate virginis cur ab euāgeliſtis non deſcribitur. fo.viij.
Pulchritudo ꝟginis glorioſe cōgrua fuit ꝛ ad ſuiipſius cōmēdationem.ibidem.
Puritas excellentiſſima q̄liter fuit in btā virgine. fo.xlv.
Puritateꝫ ſummā q̄liter habuit q̄tuor gradibus aſcendendo. fo.xlvj.

r Ecreatiōis opꝰ ſm genꝰ q̄tuor cāꝝ a deo beate virgini communicatum eſt. fo.xlix.
Rethoricam qualiter ſciuit beata virgo. fo.xxxviij.
Regina miſericordie qualiter virgo beata dicatur ꝛ cur potius ſic q̄ regina iuſticie gratie vel glorie. fo.lvij.
Regnat xp̄s multis modis fo.lxxvj.

s Acramentorum a beata ꝟgine ſuſceptio in euangelio ꝓpter ſex cauſas nō declaratur fo.xix.
Sacramenta oībus hominibus tempe beate virginis inſtituta propter multas cauſas ſuſcepit fo.xviij.
Sapientie donum quomodo habuit beata virgo. fo.xxix.
Sacramētū altaris quid ab eo recepit beata virgo. fo.xix.
Sacramentuꝫ ordinis ſolū inter cetera nō recepit ꝛ quare.ibidem.
Sacrm̄ ordinis in ſe habet tria q̄ etiā beata virgo habuit equipollenter.ibidem.
Sacramentum extremevnctionis quid ab eo recepit. ibidem.
Sacramentuꝫ matrimonij triplex bonum preſtitit bea.ꝟg. ibidem.
Sacroꝝ ſufficientia. fo.xxxvj.
Sanitatis grām quō hūit be.ꝟg. fo.xl.
Scientie donū quō habuit be.ꝟg. fo.xxx.
Scientiam omniū rerum habuit beata virgo ad ſuam beatitudinem pro ſtatu vie pertinentium. fo.xxxiij.
Securitas q̄d ſit ꝛ quō fuit ī be.ꝟ.fo.xxij.
Sedem regni ſacerdotij: magiſterij iudicij conuiuij dauid qualiter deus chriſto dederit. fo.lxxvj.
Sermonū interp̄tationē q̄lr̄ hūit. fo.xlj.
Sobrietas ſiue abſtinentia beate virginis nobilior fuit oīs creature fo.xxiij.
Spiritusſanctꝰ qualiter ī beata virgine ſuperuenit. fo.lxxvij.
Stella maris quare ꝛ qualiter dicitur. fo.xlix.
Stellas duodecim quomodo habuit beata virgo. fo.l.
Superior qualiter ſit xp̄s oī angelo tribus modis loquendo. fo.lxxvj.

t Emperātia quid ſit ꝛ quomodo fuit in beata virg. fo.xxiij.
Theologiā qualr̄ ſciuerit. fo.xxxix.
Timor ſeruilis initialis ꝛ caſtus q̄liter fuerit in btā ꝟgine ꝛ q̄liter non. fo.xxx.
Timor an fuit in beata virgine in ſalutatione. fo.lxxxj.
Turbata qualiter fuit in ſalutatione beata virgo.ibidem.

Tabula alphabetica foliorum.

E multiplex deſcribit̃ ꝛ qualr virgo
v glioſa omni ve caruit. fo.xv.
Veſtis angeli nunciantꝭ qualis fuit
ꝛ quare. fo.iiij.
Videre potuit btã v̓go in ſua contẽplatiõe
deum angelos demones aiaꝫ ꝓpriã ꝛ ſub
ſtãtias rerũ corporaliũ ꝑ ſeipas. fo.xxxvij
Virginẽ virginum eſſe q̃liter ei ↄuenıat in
ſummo poſt xp̃m. fo.xlviij.
Virgines alias beata v̓g. in tribus excel-
lit. ibidem.
Virtutum ſufficientia fo.xxxvj.
Virgo ꝛ mr̃ quõ fuit ſimul. fo.xlvij.
Vocatus qualiter ſit chriſtus altiſſimi fi-
lius. fo.lxxv.

z Elus animarũ per zabulon ſignifi-
catꝰ q̃liter fuit i be. v̓g. fo.lxxij.

Finis tabule alphabetice folioꝝ.

De annunciationis cõgruentia ⁊ neceſſitate.

Celeberrimi ſacre pagine doctoris fra-
tris Alberti cognoiati Magni ob ſciētiaꝝ
omniũ excellētiã: et Ratiſponēſis epiſcopi
de ordine fratrũ predicatoꝝ liber ꝙ deuo-
tiſſim⁹ de intemerate dei genitricis Ma
rie laudibus feliciter incipit.

p Rimo que-
ritur an neceſſe fue-
rit hãc miſſionē eſſe
Et videt̃ ꝙ non. In-
ter q̃cũq; nõ diſtan
tia nulla neceſſaria
eſt miſſio: inter deuz
⁊ beatiſſimã virginē
nulla eſt diſtãtia: g̃ nulla debuit interuenire
miſſio. Media patet. q̃ꝛ de⁹ fuit cũ btã vir
gine ꝑ eſſentiã p̃ñtiã ⁊ potētiã: ſicut ē in cre
aturis generalit̃: ⁊ ꝑ inhabitãtē gratiã: ſic
eſt in ſanctis ſpecialit̃: g̃ vbi oĩ modo affuit
gratia nullo modo defuit gratia: g̃ nulla
miſſio poſſibil̃ fuit. ¶ Itez oĩs miſſio eſt ꝑ
mediũ: ſed int̃ ipam ⁊ deũ nullũ eſt mediũ
g̃ nulla ē miſſio. minoꝛ ptz: q̃ꝛ ipſa fuit di-
gniſſima creaturarũ: vtpote regina angelo
rũ ab eterno electa ⁊ ↄfirmata. iuxta illud
Eccli. xxiiij. Ab initio ⁊ ante ſecula creata
ſum. ¶ Itē miſſio ē ꝑpter indigētiã: i hac
nulla fuit indigētia miſſionis: g̃ nulla miſ
ſio. de⁹ eñi nõ indiget nũcio q̃ eſt vbiq; p̃ñs
tot⁹. Beatiſſima etiã v̾go nõ indiguit nũ-
cio: q̃ꝛ imediate poterat accipe a deo: g̃ ⁊c.
¶ Itē nũci⁹ pri⁹ accipit nũciatũ q̃ ille cui
mittit̃: g̃ ſi fuit nũciatio hec pri⁹ deſcēdit il
luminatio ad angelũ q̃ ad virginē: g̃ non
deſcēdit ordinate: qd̃ ē ↄtra btm̃ Dionyſiũ
dicētē. Lex q̃dē hec eſt diuinitatis ſacratiſ
ſima ꝑ prima ſecũda ad diuiniſſimã redu-
cere lucē. Vult eñi ꝑ vtrũq; librũ vtriuſq;
hierarchie q̃cquid defluit ad inferiores: in-
fluit ꝑ ſupiores ⁊ nõ ecõuerſo. ¶ Itez bea-
ti⁹ eſt dare q̃ accipe: g̃ beatioꝛ ē dans q̃ ac
cipiēs inquãtũ accipiēs: g̃ nũci⁹ beatioꝛ fu
iſſet beatiſſima v̾gine. ¶ Itē ſicut ſe hz fi-
nis ad finē: ita id qd̃ ad finē ad id qd̃ ē ad
finē: g̃ ſi nũciatũ eſt ſup nũciatũ impropoꝛ
cionat̃ ⁊ nũci⁹ ſilit̃er: ſed alie nũciationes fi
ebãt ꝑ angelos: g̃ iſta debebat fieri ꝑ ſupio
rē oĩ angelo: g̃ de⁹ debebat illã reuelationē
facere ꝑ ſeipm̃. ¶ Itē magis ē dare eē ma-
trē dei q̃ dare fidē ſpem vel charitatē: quia
illud includit iſtud i ſe: ſed illud opat̃ deus
ſine miniſterio creature qd̃ min⁹ eſt: g̃ ⁊ il-
lud qd̃ mai⁹ eſt. ¶ Itē ꝑꝑhia p̄deſtinatio
nis iplet̃ ſine noſtro libero arbitrio vt dicit
glo. ſup Mat. ſed hec nũciatio de ↄceptiõe
filij dei ē ꝑꝑhia p̄deſtinatiõis: g̃ illa nõ de
pēdet a libero arbitrio. g̃ nũciatio non fuit
neceſſaria ꝑpt̃ ↄſenſum btiſſime virginis.
Ex hijs g̃ patet ꝙ nũciatio nõ fuit neceſſa-
ria. ¶ Cõtra. alij ſãcti fuerũt neceſſitati: g̃
chriſt⁹ debuit neceſſitari. ¶ Itē nõ ē lau-
dabile niſi ↄſtitutũ aliq̃ mõ in libero arbi-
trio: ſed fieri matrē dei ē laudabiliſſimũ: g̃
fuit neceſſario nũciatio ꝑpt̃ ↄſenſuz liberi
arbitrij. ¶ Itē in ↄtractu matrimonij req̃
rit̃ liberũ arbitriũ in ꝑſona copulãda: g̃ in
iſto ſummo m̃rimonio debuit ↄſenſus bea
tiſſime v̾ginis req̃ri. g̃ ad h̾ neceſſaria fuit
nũciatio. ¶ Itē clãdeſtinuz minuit iura ⁊
p̾uilegiũ m̃rimonij: ſed illud m̃rimoniũ in
nullo debuit eē diminutũ: g̃ ⁊ nullo mõ de
buit eē clãdeſtinũ: g̃ neceſſaria fuit nuncia
tio. ¶ Rñdeo. Cõcedim⁹ ꝙ ↄgrua ⁊ ne-
ceſſaria fuit iſta nũciatio ꝑpt̃ q̃tuoꝛ. ꝑpter
dei honoratione. ãgelice dignitat̃ oñſionē.
btiſſime v̾ginis cõmēdationē. ⁊ noſtrã vti
litatē. De⁹ honorabat̃ in iſta annũciatiõe
triplicit̃. quãtũ ad potētiã . ſ. eo ꝙ angelos
miniſtros habuit. quãtũ ad ſapiētiã: in eo
ꝙ mõ ꝑditiõis mõ liberatiõis directe obui
auit. ſ. in eo ꝙ v̾ginē ꝑ angelũ docuit ſicut
angelus v̾ginē decepit. quãtũ ad bonitatē:
in eo ꝙ de ↄtingentib⁹ nil obmiſit in oĩ eo
qd̃ ad honorem m̃ris ſue neceſſe fuit. Con-
grua g̃ fuit ad dei honorationē. Neceſſaria
etiã fuit ad angelice dignitatis oñſionē q̄ ſi
milit̃ h̾ oñdit̃ in trib⁹. Primo ꝙ angelus
ſuũ officiũ. ſ. nũciãdi exercuit. Scd̃o ꝙ ſũ-
mi ſecreti cõſci⁹ fuit. Tertio ꝙ ſũmã btitu
dinē hoĩ nũciauit. Fuit etiam ad btiſſime
virginis cõmēdationē neceſſaria: q̄ etiã hic
fuit cõmēdata i trib⁹. Virt⁹ eñi ei⁹ mãife-
ſtat̃. meritũ ei⁹ augmētat̃. int⁹ ⁊ extra illu-
minat̃. ⁊ vnũquodq; illoꝝ tripl̾r. Manife
ſtatur enim virtus humilitatis in turban
do. virt⁹ diſcretiõis in q̃rēdo. virt⁹ fidei in
ↄſentiēdo. Meritũ ei⁹ augmētat̃ in trib⁹. i
credēdo nũcio. in ↄſentiēdo nũciato. in hu
miliãdo ſe deo. Int⁹ ⁊ extra illuminat̃ tri-
plicit̃. in potētijs p̄mis medijs ⁊ vltimis.
In p̄mis. i. ſenſualitatis ꝑ allocutionē ⁊ rõ
cinationē, in medijs ꝑ imaginationē ⁊ co-

gnitionē.ī vltimis p internā inspirationē. sic vtilꝭ fuit annūciatio ad ꝟginis cōmēdationē. Fuit etiā necessaria ad nostrā vtilitatē.ad hāc qꝫ tripłr: ad fidei ꝯfirmationē. ad deuotiōis accēsionē.ad actuū informationē. Fides nostra ꝯfirmaꝭ in eo ꝙ origo ꝛ exordiū nostre redēptiōis seriatim ꝛ ordinate describiꝭ ꝛ sancti euāgelij testimonio roboraꝭ. Deuotio accēdiꝭ cū toto humano generi mediāte btīssima ꝟgine pfecta paꝫ ꝛ recōciliatio nūciaꝭ: ꝛ hūana natura deo abiecta ꝛ angelꝭ inimica a deo pōr p angelū salutaꝭ. Actꝰ nostri informanꝭ cū p id qd̄ btīssima ꝟgo gessit qn̄ ad ipam angelus venit ꝛ illud qd̄ rn̄dit: ꝛ p illud qd̄ post receptionē plenitudinis grē fecit elegātissime īstruimur qͥliter nos debeamꝰ ad recupandā gratiā pparare: qͥlr recupatā augmētare: qͥlr augmētatā ꝯseruare. Et sic ptꝫ ad q̄ ꝛ ad q̄d necessaria fuit nūciatio. ¶ Nunc rn̄dendū est ad obiecta.p̄mo ad id qd̄ diciꝭ ꝙ missio ē distātiū: dicēdū ꝙ distare ƀm ꝙ diciꝭ p oppositū ad inhabitare p grāꝫ ꝯtingit simul inesse cū inhabitatiōe respectu diuersarū grarū: ita ꝙ deꝰ inhabitat p hanc grām: distat tn̄ quātū ad aliā. Vn̄ licꝫ deꝰ inhabitet ꝟginē p grām: distabat tn̄ p corporalē p̄ntiam. ¶ Ad illud aūt qd̄ diciꝭ ꝙ missio ē p mediū: dicēdū ꝙ mediuꝫ accipit dupłr in opatiōe. Uno mō ƀm ꝙ mediū accipit a p̄mo ꝛ fluit ī vltimuꝫ ꝛ hꝫ rōnē motiui respectu vltimi: vt qd̄ ī p̄muꝫ mutat mutans: ꝛ tale mediū est nobiliꝰ vltimo. Alio modo medium p qd̄ tanꝙ instrumentū est opacio ꝛ ħ mediū nō ē dignꝰ vltimo. Primo mō angelus fuit mediū q̄ ad illuminationē sensitiuaꝫ: ƀm ꝙ angelus fuit supior btīssima ꝟgine nūciato christo hoīe: sic intellectiuū sup̄ sensitiuū. Scd̄o mō angelus fuit mediū q̄ ad illuminationē intellectualē inquātū mouebat ꝛ irradiabat btīssimā virginē illuminatiōe sensitiua: sꝫ ipaꝫ illuminationē intellectiuā deꝰ p se infudit mediāte intelligētia. Et ex his ptꝫ solutio vsqꝫ ad vltimā obiectionē q̄ obijciꝭ ꝙ pphia pdestinationis sine nr̄o libero arbitrio ipleꝭ: qd̄ verū ē sine nr̄o libero arbitrio opante: sꝫ nō sine libero arbitrio ꝯsentiēte. Qd̄ obijcitur de obediētia solutū est in distinctiōe.

p Ost hͦ q̄riꝭ p quē nūciū ꝯueniat fieri annūciationē hāc. ꝛ videꝭ ꝙ p hoīeꝫ. Tribus eni modis notificaꝭ incarnatio. Primo p pphiaꝫ realē vel ꝟbalē. Scd̄o p digiti demostrationē ad oculū. Tertio p annūciationē. extrema fiebant p hoiem: ḡ ꝛ media: qꝛ ꝛ media cōicāt natura extremoꝝ. ¶ Itē angelꝰ nō ordinaꝭ mediꝰ inꝭ hoīem ꝛ hoīem: cū sit super hoiem: ḡ si extrema fiebāt p hoīem ḡ ꝛ media: qꝛ ꝛ media cōicāt naturā extremoꝝ. ¶ Itē lex ꝛ pphe vsqꝫ ad Johānē q̄ fuit ppheta pphetādo: ꝛ plus ꝙ pphā demōstrādo: ḡ inquātū est citra demōstrationē erit pphetisatio: sed annūciatio erat citra. ḡ debebat fieri p pphetam: ergo per hominem. ¶ Cōtra: nullus hominū fuerat supior beatissima ꝟgine: sꝫ inferioꝝ ē recipe a supioribꝰ: ḡ ipa nō debuit illuminationē recipe ab aliq̄ hoīe. ¶ Iteꝫ ista btītudo īmediate btē ꝟgini ī ipsa ꝛ p ipaꝫ annūciaꝭ toti hūano generi: ḡ fuit loco recipiētis: ꝛ ḡ hō nō debuit esse nūciꝰ. ¶ Itē officiū hominū est recipere: ꝛ angeloꝝ nunciare: ḡ ꝛc. Ex hijs patet ꝙ homo nō debuit esse nūcius.

v Ideꝭ aūt ꝙ angelus debuit esse nūciꝰ. Ordinarie ꝛ regularꝭ illuminationes descēdūt a supioribꝰ ad inferiora: sꝫ hūana natura ꝯstituta ē sub angelica: ḡ hec debuit illūinari ab illa. ¶ Iteꝫ dicit phs ꝙ aīa ē substātia intellectuaꝭ illuminationū a p̄ma causa descēdētiū vltima delatiōe pceptiua: ḡ illuminatio descēdit a deo ad angelos: ab angelꝭ ad hoies: ḡ illūinatio ista fiebat p angelū. ¶ Itē āgeli sūt q̄ singulꝭ hoibꝰ pficiunꝭ: ꝛ sic sunt īmediate plati hominū: sed denūciatiōes ꝛ illuminationes descēdūt a platis in subditos: ḡ videꝭ ꝙ p angelū ꝟgini deputatū debuit fieri ista ānūciatio. ¶ Itē eccliastica hierarchia īmediate ordinaꝭ ad celestē sup se: ḡ supremū in ecclastica erit ad infimū in celesti ordinatū īmediate: sed btīssima ꝟgo est supm̄ū in ecclesiastica: ḡ debuit illūinationem recipe ab infimo in celesti hierarchia. ¶ Iteꝫ p totū euāgeliū appellaꝭ angelus: ꝛ ita videtur ꝙ fuit angelus.

s Ed cōtra. Illuminatores sunt scietiores illis q̄s illūināt: sic vult Dionysiꝰ p totū: sed angeli nō fuerūt supiores btā ꝟgine: ḡ angelus non debuit eā illūinare. ¶ Itē q̄s ē iste q̄ venit de edō. ꝛ dicit Hieronimꝰ ꝙ hec q̄stio est in ꝑsona minoꝝ angeloꝝ ignorātiū mysteriū incarnationis: sꝫ ignorauerūt: ḡ nō nūciauerūt.

Itē volauit ad me vnꝰ de ſeraphin: ſi ꝗ de maioribꝰ fuit vnꝰ q̄ ꝓphaꝫ ad ꝓphetiſādū incarnationē purgabat: nequaq̄ de minoribꝰ eſſe debuit q̄ ipam incarnationē nūciabat. Itē nūciꝰ iſte fuit Gabriel q̄ fuit archāgelus vt ſuppōit ecclia: ꝗ nūciꝰ nō fuit angelus ſed ad minꝰ archāgelus. Itē Johānes nūciatꝰ fuit ꝑ archāgelū: ꝗ ⁊ dn̄s ad minꝰ. Itē archāgeli ſunt q̄ maiora nūciāt: vt dicit Ber. ſed illud fuit maximū nūciatū: ꝗ debuit fieri ꝑ archāgelū. Itē Ber. dic̄ putamꝰ his p̄eſſe archāgelos q̄ ſunt cōſcij diuinoꝝ myſterioꝝ: q̄ nō niſi ob p̄cipuas ⁊ maximas cauſas mittunt̄. Ex q̄bꝰ ille magnꝰ archāgelus Gabriel miſſus legitur ad Mariā: ob cāꝫ vtiq̄ q̄ maior eē nō potuit. Itē cuiuſcūq̄ ē officiū aliq̄d ꝓprie illud eſt in illo officio p̄mū mediū ⁊ vltimū: ſed archāgeloꝝ officiū eſt reuelatio ſecretoꝝ: ꝗ et iſta reuelatio ſummoꝝ ſecretoruꝫ ꝑtinet ad iſtorum officium.

Idem q̄ nūciꝰ debeat eē de p̄ncipatibus. Dicit eni Ber. principatꝰ ſūt quoꝝ v̄tute moderamine ⁊ ſapientia oīs in terra p̄ncipatꝰ ꝯſtituit̄: regit̄: limitat̄: trāſfert̄: mutat̄: ⁊ nūciat̄. ſed h̄ annūciabat̄ mutatio regni ⁊ ſacerdotij ⁊ eiectio principis tenebrarū: ꝗ debuit fieri ꝑ principatus. Iteꝫ ſm btm̄ Dionyſiū angeli ſunt q̄ ſingul̄ hoībꝰ p̄ficiunt̄. archāgeli q̄ gentibus. p̄ncipatꝰ q̄ p̄ncipibꝰ: ꝗ cū btiſſima virgo nobiliſſima fuerit princeps: ei debuit fieri reuelatio ꝑ p̄ncipatꝰ. Item videt̄ q̄ per p̄ncipatuū ꝓprietates q̄s ponit btūs Dionyſiꝰ dicēs. Māifeſtat aūt ipaꝫ celeſtiū p̄ncipatuū illud diſformit̄ principale ⁊ ductiuū cū ordine ſacro ⁊ p̄ncipatibꝰ de feliciſſimis v̄tutibꝰ ⁊ ad ſupprincipale p̄ncipium eas p̄ncipalit̄ ꝯuerti ⁊ alias hierarchice ducere ad ipm p̄mū quantū poſſibile eſt formare p̄ncificū principiū: ſꝫ in hac annūciatione ducit̄ beata v̄go hierarchice ad ſupprincipale principiū quātū poſſibile fuit: ꝗ debebat fieri per principatus.

Idem q̄ adhuc ſupior debeat eē nūciꝰ. ſ. de poteſtatibꝰ. Poteſtates ſūt vt dicit Ber. q̄rū virtute ptās tenebrarū cōprimit̄. hic aūt ptās principis tenebrarū maxime cōprimebat̄: ꝗ debebat fieri ꝑ ptātes. Itē glo. dic̄ ſup miſſus ē q̄ Gabriel ideo fortitudo dei dicit̄ qꝛ illū nūciabat q̄ ad debellādū diabolum veniebat: hoc aūt eſt ptātū: ꝗ debuit fieri ꝑ ptātes.

Idem etiā q̄ debeat eē de v̄tutibus. Dicit eni btūs Ber. virtutes ſunt quoꝝ nutu vel ope ſigna ⁊ ꝓdigia fiūt: iſtud aūt fuit oīuꝫ miraculoꝝ miraculoſiſſimū: ꝗ debuit fieri ꝑ virtutes. Itē vna ꝓprietas virtutū ſm btm̄ Dionyſiū eſt largitas ad inferiora: hic aūt annūciabat maxime largitas: qꝛ plenitudo gratie: ꝗ ⁊c.

Idem q̄ debuit fieri ꝑ dn̄ationes: ⁊ hoc ꝓpt̄ ꝓpetates ipſis aſſignatas a btō Dionyſio q̄ ſunt. liberal̄ ſeueritas. mutue ſeruitutis ſupioritas. nullius ſubiectiōis egeſtas. diſſimilitudinis immunitas. dn̄andi ordinata ptās. Oīa iſta exercebant̄ in ope incarnatiōis vbi nos deꝰ ſue gratie liberalitate ⁊ ſue paſſionis ſeueritate liberauit ab indigna ſeruitute diaboli et peccati: ⁊ i libtatē filioꝝ dei adoptauit ab oī ꝯtagio diſſimilitudinis culpe ⁊ pene emundauit ⁊ nos ſibi i regnū ⁊ ſacerdotiū ordiauit: ꝗ iſta āñūciatio d̄bebat fieri ꝑ dn̄atōes.

Idem etiā q̄ ꝑ thronos debuit fieri: ⁊ h̄ ꝑ ꝓprietates thronoꝝ a btō Dionyſio poſitas q̄ ſunt regis celſitudo. regis circūdatio. ſtabilis collocatio. regis ſuſceptio. regis delatio. familiaris apertio. vn̄ btūs Dionyſiꝰ. Ipſa aūt altiſſimarū cōpactarū ſedilium oī diligēter exaltari ignauia ſubiectionis ⁊ ad ſummū ſupmūdane ſurſuꝫ ferre ferēs ⁊ oī extremitate ineffabilit̄ in ſublimiſſimū ⁊ vere excelſuꝫ totis viribꝰ ⁊ imutabilit̄ ⁊ ſtabilit̄ collocatū ⁊ diuini ſupaduētꝰ in oī ipoſſibilitate ⁊ immortalitate acceptiuū diſformit̄ ⁊ familiarit̄ in diuinas ſuſceptiones aptū. hec auteꝫ oīa cōpleta ſunt in btiſſima v̄gine q̄ celſior oībus creaturis ipm deū vteri ſui i gremio circūdedit: ꝑ quod ſe ⁊ nos in eterni regni ſolio collocauit ⁊ regē glorie quē in ſe ſuſcepit ꝑ totū mūdū cōicauit collocauit ⁊ tāq̄ familiariſſima mediatrix totū mundū ſibi recōſiliauit: ⁊ ꝑ quā tāq̄ ꝑ ꝯiūctiſſimū ſit i mediuꝫ oē bonū effluxit: ⁊ oē genꝰ hominū per ſe tāq̄ ꝑ portaꝫ celi ad ſummā familiaritatē dei p̄ris itroduxit: ⁊ ꝑ h̄ q̄ ipm deū cū hoīe familiariſſime i vnā ꝑſonā ꝯiūxit: hec aūt oīa annūciant̄ in iſta annūciatiōe: ꝗ ꝓpriſſime debebat fieri ꝑ thronos.

Idem etiā q̄ debeat fieri ꝑ cherubin ꝑ ꝓpreitates poſitas a btō Ber. q̄ dicit. Putemꝰ cherubin ex ipſo ſa‑

pietie fonte .i. ore altiſſimi haurientes ⁊ re fluētes flueta ſciētie vniūſis ciuib⁹ ſuis. cū ḡ hic annūciet̄ prima repletio fontis q̄ creuit in fluuiū magnū ⁊ maximū cui⁹ impetus letificat ciuitatē dei: vtpote plenus gr̄a et virtute: de cuius plenitudine oēs accepimus: immo ipſe fili⁹ dei q̄ eſt v̄tus ⁊ ſapiētia dei in q̄ ſunt oēs theſauri ſapiētie ⁊ ſciētie recōditi: manifeſtū eſt ꝙ annūciatio ptinet ad cherubin. Itē videt̄ ꝑ ꝓpetates a beato Dionyſio poſitas q̄ ſunt i circuitu eē reductiua actiua ⁊ exēplatiua in circuitu: q̄a ad totū qđ eſt nō itrāt reductiua ⁊ ad dn̄m tendāt actiua vt ad deū intēdāt exēplatiua vt ſm ſuū exēplū h̄ faciant. In hac aūt annūciatiōe btiſſima v̄go ita in circuitu fuit ꝙ maḡ ꝯiūgi deo: niſi de⁹ fieret: nō potuit. reductiua etiā fuit q̄ oēm creaturā q̄ ꝑ peccatū cecidit in p̄ſtinū ſtatū ducit ⁊ ſupducit ꝑ ipam ⁊ in ipſa q̄cq̄d de⁹ creauit recreauit. qm̄ oīum bonoꝝ eſt mr̄. Eſt ⁊ exēplatiua q̄ oīs pulchritudinis ⁊ inocētie ſpeculū ad p̄mā pulchritudinē dirigit: ⁊ oēs aberrātes vt ſtella maris ad portuȝ reducit: hec aūt omnia h̄ annūciabantur: ergo videtur ꝙ ad cherubin pertineat.

v Idet̄ ꝙ ad ſeraphin ⁊ h̄ ꝑ ꝓpetates poſitas a btō Ber. q̄ dicit. Putemus ſeraphin ſpūs totos igne diuino ſuccēſos incēdere vniūſa: btā aūt v̄go igne ſctiſpūs ita fuit totalit̄ ſuccēſa: vt flāma ignis oēm ei⁹ fomitē libidinis extigueret: ⁊ ipm ſolē iuſticie intra ſe ꝯtinēs totuȝ mūdū illuminaret: ⁊ ad dei amorē accenderet: cuȝ ḡ iſte ſunt ꝓpetates ſeraphin videt̄ ꝙ iſta annūciatio ptineat ad ſeraphin. Itē videt̄ ꝑ ꝓpetates ipſis aſſignatas a beato Dionyſio q̄ dicit. Prima ḡ celeſtiū hierarchiarū ab ipſis excellētiſſimis eētijs ſi ſanctificat̄ ordinē h̄ñs oībus altiorē h̄ eſt circa deuȝ imediate collocatū ⁊ p̄mo opantē theophanie pfectiōes in eā tanq̄ in ꝓximam principalit̄ deferunt̄: ⁊ ita imobile earū circa diuina ⁊ inceſſabile ⁊ acutū ⁊ calid⁹ ⁊ ſupferuidū intēte ⁊ forſan intime inflexibil' ſemꝑ motiōis ⁊ ſuppoſitorum reductiue ⁊ actiue exēplatiue tanq̄ recaliſicās illa ⁊ reſuſcitās illa in ſiſem caliditatē ⁊ igneitatē celit⁹ etiā holocauſtū purgatiuū ⁊ incircōuallatū ⁊ inextinguibilē h̄ñtē ⁊ ſic ſemꝑ luciſactiuā ⁊ illuminatiuā ꝓprietatē oīs tenebroſe obſcurificatiōis pſecutricē ⁊ manifeſtatricē. Illa aūt ſumma pfectio charitatis q̄ h̄ deſcribit̄ ad deū aſcēdēdo ⁊ ad chriſtū deſcēdēdo cōpleta fuit i btā v̄gine i hac annūciatiōe: ergo manifeſtuȝ ē ꝙ debuit fieri per ſeraphin.

v Idet̄ aūt ꝙ adhuc ſupior nūci⁹ eē debuit. ſ. ſpūſſanct⁹ increat⁹. h̄ eni annūciat̄ effect⁹ ſumme bōitatis: bonitas aūt appropriat̄ ſpiritui ſctō: ḡ dȝ fieri ꝑ ſpm̄ ſctm̄. Itē ꝙ oēs tres p̄mi ordines debeāt mitti. Primus eni ordo nomē h̄ȝ a charitate. Scđs a cognitione. Terti⁹ a poteſtate: ſed hec oīa h̄ in ſummo mōſtrātur: ḡ debebat fieri ꝑ tres. minoꝛ ptȝ ꝑ Iohan. damaſ. q̄ dic̄. Magnuȝ circa ipm̄ antropie i. amori hominū clemētie pelag⁹ demōſtratur. Ipſe eni ꝯditoꝛ ⁊ dn̄s eā quā ꝓprio vel ꝑ p̄mo plaſmate recipit luctationē ⁊ opere magiſter fit: ⁊ hoīem quē inimic⁹ deitatis ſpecie decepit: carnis ꝓblemate decipit̄: et mōſtrat̄ ſimul bonitas ⁊ iuſticia ⁊ ſapiētia dei. Nā bonitas q̄dē: q: non deſpexit ꝓprij plaſmatis infirmitatē: ſed in ipſo cadente viſcera ei⁹ cōmota ſūt ⁊ manū porrexit. Iuſticia qm̄ hoīe victo nō aliū vincē fecit tyrānū: necȝ vi eripuit hoīem ex morte: ſȝ queȝ quondā ꝑ pctm̄ in ſeruitutē redegit mors: hūc bon⁹ ⁊ iuſt⁹ victorē fecit: rurſus ⁊ ſileȝ ſili reſaluauit. Et qđ apoton erat. i. difficile ſapiā qm̄ iuenit apoꝛij. i. difficilimi ſolutione valde decētiſſimā: ḡ cū h̄ annunciet̄ in q̄ oīuȝ iſtoꝝ triū ordinū demōſtrat̄ ꝓpetas: vr̄ ꝙ oēs tres ordines debeāt mitti.

v Idet̄ aūt ꝙ debeāt mitti oēs: q: ſic ſe h̄ȝ nūcians ad nūciantē ⁊ recipiens ad recipiētē ⁊ negociū ad negociationē: ita ſe h̄re dȝ nūci⁹ ad nūciū: ſȝ oīa alia hec fuerūt in ſummo: ḡ ⁊ rō nūcij hic eē debuit i ſūmo. Minoꝛ patet. maioꝛ nō potuit eē nūciās deo nūciāte nec maioꝛ recipiēs illa recipiēte q̄ fuit ſupma in eccleſia militāte: ⁊ negociū nō potuit magis et magis eē arduū nec vtilitate nec dignitate nec nouitate: ḡ ſi oīa alia fuerūt h̄ in ſūmo: ⁊ rō nūcij hic debuit eſſe i ſummo: ſed rōnem nūcij augmētat pluralitas. ſolēni⁹ eni ē mittere multos ⁊ magnos q̄ vnūquē libet. quāto eni pleſ nūcij ſūt magni ⁊ ſolēnes tanto pl⁹ ſolēniſat̄ ānūciatio: ḡ ſi h̄ dȝ eē i ſūmo: optebat ꝙ oēs mitteret̄.

v Idet̄ aūt ꝙ ſpūſſctūs debebat mitti ꝑ argumētū pri⁹ poſitū. Itē iſta

ↄceptio q̄ hic annũciatꝰ attribuitꝰ ſpũſctõ. Dicitꝰ eñ ↄcept⁹ de ſpũſctõ: licȝ tota trinitas ſit opata iſtã ↄceptionẽ. Itẽ ad repletionẽ ap̄loꝝ mittebatꝰ ſpũſſctũs: ḡ mlto digni⁹ ad plenitudinẽ btiſſime ꝟginis. x v.

v Idetꝰ etiã ꝙ debuit mitti fili⁹. Fili⁹ eñi vt dicit Aug⁹. q̄ ẽ ſapiẽtia mittitꝰ cũ cognitio de ſpũalib⁹ datꝰ: hic aũt ipſa ſapientia per ſeipſam totaliter infunditur: ergo filius mittebatur. x vj

v Idetꝰ aũt ꝙ pr̄. Patri eñi appropatur ſumma potẽtia q̄ manifeſtatur in ſũmo: ḡ debuit mitti: minoꝛ ptꝫ. magis eñi manifeſtat potẽtiã recreatio ꝙ̄ creatio: licȝ vtrũqȝ ſit ex nihilo: qꝛ in ſupioꝛẽ ⁊ in pfectioꝛẽ ſtatũ ordinatꝰ recreatio ꝙ̄ creatio. Itẽ in figura hui⁹ incarnatiõis legitꝰ qꝺ dixit Sãſon pr̄i ſuo. Uidi mulierez de filiab⁹ philiſtijm: hãc q̄ſo accipe mihi i vxorem: ⁊ deſcendit pater ei⁹ ad mulierem ⁊ fecit filio ſuo grãde ↄuiuiũ. Si ḡ pr̄ deſcẽdit ad accipiẽdũ filio ſuo vxoꝛẽ: vr̄ ꝙ pater miſſus ſit ad annũciãdũ incarnationẽ. x vij

q Uod tota trinitas mitti debuit videtꝰ ꝑ auctoꝛitatẽ damaſ. ſupra poſitã ꝙ in incarnatiõe mõſtrabatur potẽtia ſapiẽtia ⁊ bonitas ptãs ſimul: ⁊ illa approprianꝰ trib⁹ pſonis: ḡ tres pſone ſimul debebãt mitti. Itẽ videtꝰ ꝑ ipm euangeliſtã. ſpũſſctũs ſupueniet i te ⁊c. vbi oẽs tres pſone tãgunꝰ: ꝑ ꝟtutẽ fili⁹. ꝑ altiſſimi pat. ſpũſſanct⁹ ponitꝰ intra. Itẽ in annũciatione Iſaac q̄ fuit figura iſti⁹ annũciationis dicitꝰ ꝙ apparuerũt tres viri. i. tres angeli in ſpecie viroꝝ ꝑ q̄s dicitꝰ trinitas itelligi: qꝛ dicitꝰ tres vidit ⁊ vnũ adorauit. ⁊ ibi commiſcuit ſara tria ſata. i. diuinitatẽ aiam ⁊ corp⁹: ergo trinitas fuit miſſa ad annunciandum incarnationem.

a Ꝺ hec ſoluẽtes dicim⁹ ꝙ in hac annunciatione triplex fuit triplicitas miſſionis poſitio. Una filij. Scõa ſpũſcti. Tertia angeli. Filij duplex. Una qua mittebatꝰ in carnẽ: ⁊ illa ẽ incarnatio. Alia q̄ mittebatꝰ in mẽtẽ q̄ idẽ eſt ꝙ interioꝛ illuminatio mẽtis btẽ ꝟginis ad intẽdẽdũ ⁊ ↄſenſiẽdũ verb angelicis. Miſſio ſpũſſancti fuit in plenitudinis gratie infuſiõe i. ſumma ꝟtutũ gratuitarum ꝓut in pura creatura eſſe potuit in via perfectio. Miſſio angeli fuit intimationis ꝙ ipſa deberet eſſe mater dei miniſterial ⁊ exterioꝛ ad ſenſum delatio. vñ angelus nõ fuit illuminatoꝛ: ſed illuminatiõis interioꝛis exterioꝛ delatoꝛ ⁊ reuelatoꝛ. Illi⁹ aũt intelligẽtie cui op⁹ eſt in viſione de⁹ trinitas ꝑ ſe fuit iſpiratrix ⁊ interptatrix ſic̄ ⁊ iuẽti nũciatrix.

h Is habitis rñdem⁹ ad obiecta cõcedẽtes ꝙ fili⁹ mittebatꝰ ſm ꝙ dictuz eſt: ⁊ ſpũſſanct⁹ mittebatꝰ ſm ꝙ dictũ eſt: pr̄ aũt nõ mittebatꝰ: quãuis in incarnatiõe aliq̄d appropꝛiabile ſit pr̄i. In cõditiõe nãqȝ ad miſſionem alicu⁹ pſone tria exigũtur. Primũ eſt ꝙ ille effect⁹ ſit i creatura a tota trinitate. Scõm eſt ꝙ ille effect⁹ ſit appropꝛiabil illi pſone q̄ mittitꝰ: qꝛ mitti vt dicit Aug⁹. eſt agnoſci. Tertiũ eſt ꝙ manifeſtetꝰ ꝓceſſus illi⁹ pſone ad alterã. ⁊ ſic patet ꝙ pat non mittitꝰ: qꝛ mitti vt dicit Aug⁹ eſt agnoſci ab alio eẽ: pater aũt nõ eſt ab alio. Eadẽ rõne tota trinitas mitti nõ debuit: qꝛ ſeq̄tur ſi trinitas mittitꝰ ḡ ⁊ patꝰ. Itẽ ↄcedimus rõnes q̄ ꝓbãt ꝙ hõ nõ debuit eſſe nũci⁹. nec obſtat ꝙ lex ⁊ ꝓphete vſqȝ ad Ioh. iſta aũt annũciatio nõ fuit ad demõſtrationem iohãnis oꝛdinata tanꝙ̄ ad mediũ. hec aũt fuit oꝛdinabilioꝛ illa tanꝙ̄ finis ⁊ cõplemẽtũ oĩum reuelationũ ⁊ apparitionũ p̄cedẽtiũ ꝑpꝰ pꝛicipalẽ exhibitionẽ luminis qꝺ illuminat: ⁊ fuit cõpletioꝛ in rõne illuminãdi: qꝛ eã int⁹ et extra illuminauit mediãte luce qua ſue diuinitatis de⁹ teſtamẽta nr̄e moꝛtalitatꝫ accẽdit ⁊ oẽs tenebras fugauit. Iohãnis aũt demõſtratio lumẽ nõ accẽdit ſed lippientibus oculis ſolẽ digito oſtẽdit: nec iã quaſi ſecretũ reuelauit: ſed manifeſtũ incredulis inculcauit. Plus ḡ ꝙ̄ ꝓpheta dicitꝰ: nõ ꝓpter nobilitatẽ reuelatiõis: ſed ꝑpꝰ p̄ñtiaz lucis quã nõ futurã p̄dixit: ſed p̄ñtẽ demõſtrauit. ¶ Itẽ ↄcedim⁹ ꝙ multi angeli nõ debebãt mitti: qꝛ multitudo repugnat myſterij archano. Nõ eñi eſt archanũ qꝺ multis ẽ cognitũ: nec ẽ familiaritꝰ ⁊ amicabilitꝰ intimatũ: qꝺ pri⁹ ẽ multitudini reuelatuz. Itẽ ↄcedim⁹ ꝙ iſte angelus nõ fuit de maioꝛib⁹: ſed fuit archãgelus: ⁊ h̄ in btiſſime virginis honoꝛatione: qꝛ ſi q̄s de ſupioꝛib⁹ mitteretꝰ: ab ipſo illuminari crederetꝰ. De minoꝛib⁹ ḡ mittitꝰ vt oſtẽdatꝰ qꝛ angel⁹ tm̄ eſt negocij myſterial ⁊ exterioꝛ delatoꝛ. deus aũt ꝑ ſe ẽ negocij inuẽtoꝛ. ſalutatiõis dictatoꝛ. intelligẽtie inſpiratoꝛ. ⁊ mentis ad cõſenſum inclinatoꝛ. modi executiõis ex-

poſitor. Unde angelus reqſitus de modo
traſmittit ad ſpūſctm̄ di. ſpūſſctus ſup̄. in
te. ₇c. Nā btiſſima ꝟgo licȝ ĩ aliȷs h̄ nō ſit
poſſibile nihil h̄ illuminatiōis accepit ab
angelo. ₇ vt h̄ euāgeliſta ſignanter exp̄me
ret ₇ oēm ↄtra h̄ opinionē remoueret ip̄m
qui reuera fuit archāgelus p̄ totū euāgeliū
non archangelū: ſed angelū noīauit.

Oſt h̄ q̄rit̄ in q̄ ſpē apparuit. Et vi
p det̄ ꝙ ĩ ſerpētina ſpecie. Dicit eni
Beda q: intrauit mors p̄ feminā:
apte rediȷt ₇ vita p̄ feminā. ſi ↄgruebat ſiſi
tudinē aliȷs ineſſe: ſcȝ vt feīa eēt p̄ricipiuȝ
ſaluatiōis ₇ p̄ncipiū p̄ditionis. angel⁹ p̄n
cipiū deceptiōis: angelus p̄ncipiū illumi-
nationis: ḡ ſi angelus fuit inſtrumentū de
ceptiōis: debuit eē ₇ inſtrumētū illūinatio
nis: ḡ angel⁹ appere debuit ĩ ſpē ſerpētina.

Idē ꝙ apparere debuit in ſpecie
v colūbina. ↄtraria ↄriȷs curant̄: ḡ ſi
deceptio fiebat p̄ calliditatē ſerpē-
tinā: illuminatio fieri debebat p̄ ſimplici-
tatem columbinam.

Idē etiā ꝙ ĩ humana ſpecie. alie
v eni apparitiōes fiebāt in ſpecie hu
mana: ḡ ₇ iſta: cū ſit cōplementū ₇
digniſſima oīum aliarū. Itē int̄ aīalia euā
gelica matheus habet faciem hoīs ₇ plura
ſcripſit de incarnatione dei hoīs: ḡ ſpecies
humana conuenit ad annūciandū incar-
nationem chriſti hoīs. qd̄ ↄcedimus.

D obiecta ſoluētes dicim⁹ ꝙ ĩ ſpe
s cie ſerpītina nō debuit eē illumina
tio: q: cū illa nō ordinet̄ ad illumi-
nationē: ſed plus ad deceptionē cū in dece
ptione ſpēs ſerpētina ↄgruerit ₇ p̄ſuaſioni
ↄgruētiſſima eēt: q: vt dicit magiſter ĩ ſen-
tentiȷs. xxj. di. venit in ſpecie ſerpētina: q̄
ſi p̄mitteret̄ veniſſet in ſpecie colūbina et
infra: nō ḡ niſi p̄ ſerpētē tētare p̄miſſus eſt
diabolus vt p̄ illud qd̄ foris erat aſtuciā tē
tātis nō aduerteret: ₇ ſic feminā ↄueniret.
Unde Aug⁹. nō eſt putādū vt p̄ quē tēta-
ret eligeret: ſed cū decip̄e cup̄et nō potuit
niſi p̄ qd̄ poſſe aīs p̄miſſus fuit. Un̄ acci-
dit ꝙ ſpēs fuit inſtrumētū deceptiōis: non
ḡ debuit eſſe inſtrumētū illūinatiōis. Itēȝ
in ſpecie colūbe venire nō debuit. Btā eni
ꝟgo ſenſibilit̄ ab āgelo illuminari debuit:
illuminatio aūt ſenſitiua ad cognitionē fit
mediāte locutiōe: ḡ mediū illuminationis
debuit eſſe locutiuū; ſed nullū ſenſitiuū eſt
locutiuū niſi ſolus hō. ḡ debuit fieri in ſpe
cie humana: vt ſic nobiliſſimū intellectiuū
erat qd̄ illuminabat eā interi⁹: vtpote de⁹:
ſic etiā nobiliſſimū eēt ſenſitiuū quod illu-
minabat eam exteri⁹ ſicut homo.

Oſt h̄ q̄rit̄ in q̄ ſexu. Et videt̄ ꝙ ĩ
p femineo. aſſumptio eni forme hūa
ne h̄ nō erat niſi p̄pt̄ eā q̄ illumina
bat̄: ḡ quicunqȝ ſexus magis cōgruebat ei
q̄ recepit illuminationē: p̄ illū debebat fie
ri: h̄ aūt ſexus ē feminē⁹. ↄgruētiſſime eni
loqtur femine femīa: ꝟgo ꝟgini: ₇ ſine tur
batione minori audit ꝟgo ꝟginē ꝙ virgo
virū: ḡ in ſexu femineo ꝟgineo debuit fieri
apparitio. ¶ Sed ↄtra ſup̄ illud. q̄ cū au-
diſſet turbata ē. dicit glo. p̄priuȝ eſt ꝟginī
ad omnes viri ingreſſus pauere: ergo vir.
¶ Preterea in oīb⁹ apparitiōib⁹ aliȷs q̄
fuerūt figure iſti⁹ annūciatiōis angeli ap-
paruerūt in forma viril̄ ſex⁹: ḡ ₇ h̄. ¶ Con
cedim⁹. dicētes ad obiecta ꝙ ſex⁹ femine⁹
nō eſt illuminatiu⁹: ſed magis illuminabi
lis ḃm apo. q̄ dicit. Mulieres in eccl'ia ta-
ceāt: ſȝ domi interrogēt viros ſuos. Caput
eni mulieris ē vir. Un̄ qm̄ illūinās inq̄tū
tal' dignior ſit illuminato: poti⁹ illūinatio
btiſſime ꝟginis debuit fieri ĩ ſexu digniori

Oſt q̄rit̄ cui⁹ etatis ſpūs. Et videt̄
p ꝙ in etate puerili: q: de eodē ē nū-
ciatio de q̄ p̄ceſſit p̄phetiſatio: ſed
de puero ē p̄phetiſatio ḡ ₇ annūciatio: ſȝ p̄
p̄rietates nūciȷ debēt eē ḃm p̄p̄etates nūci
ati vt dictū eſt ꝙ Gabriel ideo appellatur
fortitudo dei ₇c. ḡ in ſpecie pueri apparere
debuit: q: puerū nūciauit. ¶ Sȝ ↄ Aug⁹.
dicit. Nūciare venit id qd̄ erat ſup̄ naturā
₇ qd̄ erat grē nō nature: ſed ꝙ feīa cōcipit
h̄ eſt ḃm naturā. ꝙ aūt femina circūdat vi
rū ſupra nāȝ: ḡ in ſpecie virili erat. ¶ Itē
annūciatio Iſaac fiebat in virili: ergo hec.
Videt̄ autē ꝙ debuit fieri in iuuenili ſpē.
Senex eni inquātū hmōi dicit defectū: ſic
₇ puer: iuuenis autē dicit nouitatē cū p̄fe-
ctione: h̄ aūt nūciat̄ ille q̄ fuit nou⁹ ḃm hu
manitatē: p̄fect⁹ q̄ȝ ḃm diuinitatē: ḡ in ſpe
cie iuuenili debuit nūciari. ¶ Itē ad idēȝ
dicit Dionyſi⁹ ꝙ iuuenile ſignificat ſup̄ut
tal' virtutū p̄fectionē innouātis. ecce noui-
tas. ₇ humanitatē ſemp̄ vital' virtutū. ecce h̄
eternitas ₇ viuacitas dignitatis. ḡ iuueni
le nouū cōplectit̄ humanitatē ₇ eternū diui
nitatē: ḡ in forma iuuenili: quod ↄcedim⁹.

¶ Ad ꝫiuꝫ aũt ꝛñdẽtes dicim⁹ ꝙ forma iuuenil' ꝯgruebat illuminatiõi nõ puerilis vel ſenil'. pueri eni nõdũ vtunt' diſtinctiõe ſenſuũ. neutra ḡ ꝯueniebat illuminationi vbi neceſſaria ẽ diſcretio ſenſuũ ⁊ vigor organoꝝ. Nec obſtat eũ puerũ appellatũ fuiſſe ab Iſaia: cum eum etiã patrem appellat futuri ſeculi.

p Oſt h' q̃rit' in q̃ veſte apparuerit: cũ alibi angeli ſcribant' veſtiti. Et videt' ꝙ in veſte cãdida: q2 idẽ ꝯcipit' ⁊ nũciat' qui poſtmodũ ſurrexit: ḡ in ꝯſili veſte ⁊ habitu nũciari debuit: ſed in reſurrectione apparuerũt angeli in veſtib⁹ albis: ḡ ⁊ modo. Itẽ dicit Greg. cãdor veſtis ſignat iocũditatẽ future ſolẽnitat': ſed h' fuit maximũ feſtũ qñ deitas humanitati in vna ꝑſona copulata fuit: ḡ illud angelus in cãdore veſtis nũciare debuit. Itẽ in trãſſiguratione apparuerũt veſtimẽta ei⁹ cãdida ſicut nix q̃lia nõ põt fullo facere ſup terrã: ⁊ dicit glo. ꝙ talẽ oñdit ſpẽm q̃lẽ habuit ꝑ naturã: ḡ albã veſtẽ habuit ꝑ naturam.

v Idet' aũt ꝙ nigrã ⁊ ſordidã habere debuit veſtẽ. Zacharias eni vidit ieſum ſacerdotẽ magnũ indutũ veſtib⁹ ſordidis: ⁊ exponit h' glo. de induitiõe q̃ facta fuit in incarnatiõe: ḡ ⁊ angelus h' nũciãs debuit indut⁹ apparẽ i veſtib⁹ ſordidis. Itẽ pſ. ꝯcircũdiſti ſaccũ meum ⁊c. ḡ dñs in incarnatiõe induit ſaccuꝫ noſtre mortalitatis in q̃ tulit theſaurũ nr̃e redeptionis: ḡ angelus h' nũciãs debuit eẽ indut⁹ ſacco. Itẽ ſi in reſurrectiõe apparuerũt angeli in veſtib⁹ alb' q2 annũciauerũt a paſſiõe abſolutũ: ḡ in veſte nigra annunciari debebat incarnatũ paſſurum.

v Idet' aũt ꝙ in veſte bicolorata. in cantic. Dilect⁹ me⁹ cãdidus ⁊ rubicũdus. Etiã cãdor ſignificat inocentiã: rubedo paciẽtiã: hec aũt ẽ ꝓprie veſtis dñica: q2 nec angelica nec hũana. angelus eni innocẽtiã ſed nõ paciẽtiã h3: homines autẽ paciẽtiã ſ3 nõ innocẽtiam. oẽs eni ꝑuaricauerũt. Ipſe aũt ſolus innocentiã habuit q̃ pctm̃ nõ fecit. ⁊ pacientiã: q̃ꝫ pctã nr̃a ꝑtulit in corpore ſuo ſup lignũ: ḡ iſta veſtis ſibi ſoli ẽ ꝓpria: ḡ angelus h' nũciãs debuit eẽ indut⁹ veſte alba ⁊ cãdida. ¶ Itẽ q̃rẽtib⁹ angel' q's eſt iſte q̃ venit de edom. etiã bñ dicit dñs. ego q̃ loquor iuſticiã. q. d. ego ſum ſolus q̃ habeo innocẽtiã. Et ipſi replicãt: q̃re rubrũ eſt indumẽtuꝫ ⁊c. q̃ſi mirãtes ſup decore albi. i. innocentie. ⁊ rubri paciẽtie. ḡ illa ꝓpe ẽ veſtis dñi: ḡ angeli. ¶ Uidet' aut ꝙ veſtis alba eſſe debuit: q2 legit' in Ezech. ꝙ vidit virum indutũ lineis ⁊ alios ſex ſecũ. Et exponit Greg. ꝙ vnus ſolus indutus fuit lineis: quia vnus ſolus conceptus fuit ſine peccato.

a D ſolutionẽ hoꝝ ⁊ ſiſiũ notãduꝫ eſt ꝙ Dionyſi⁹ de hac mã loquens ait. Eſt aũt qñ ⁊ vos diuinoꝝ iudicioꝝ ſint ſymbola illa q̃ acta ſunt a nobis a ſanctis angel' organa: alijs quidẽ declarãtib⁹ corrigẽtẽ diſciplinã: alijs aũt puniẽtẽ iuſticiã: alijs ꝓo ab anguſtia lib'tate aũt diſcipline ſidẽ aut ꝑoris bñficẽtie ꝓſũptionẽ aut appoſitionẽ alioꝝ donoꝝ paruoꝝ et magnoꝝ: ſenſibiliũ aut inuiſibiliũ aut oĩno nõ dubitet ꝑſpicax aĩm⁹ inuiſibilibus viſibilia adiuuare. ¶ Ex hac auctoritate colligit' ꝙ oĩa q̃ ſiũt circa forme aſſumptionẽ debẽt viſibilit' declarare illud inuiſibile qḋ ꝑmo modo ⁊ ꝑncipalit' venit angel⁹ nũciare. Dico ḡ ꝙ angelus ille venire debuit in veſte clara ⁊ ꝑpt' ipm nũciãtẽ ⁊ recipiẽtẽ ⁊ ꝑpt' nũciatũ. Propt' ſe: q2 candor veſtis innocentiã deſignat angeli: ⁊ ꝑpt' h' nõ congruit angelo veſtis alba ⁊ rubea: q2 nõ eſt apt⁹ nat⁹ hr̃e innocẽtiaꝫ cũ paſſiõe. Itẽ quãtũ ad recipiẽtẽ ꝯgruebat veſtis alba ⁊ clara. q2 illa q̃ ꝯcepit ſine pctõ ꝯcepit eũ q̃ peccare non potuit ⁊ ideo totũ albũ ⁊ nihil ibi de nigro fuit. Itẽ ſine libidine cõcepit ⁊ ſine dolore peperit: ḡ ſine rubeo libidinoſe ⁊ doloroſe paſſiõis iſta ꝯceptio et natiuitas ꝯſummata fuit: ḡ cũ angel⁹ iſte ꝑmo ⁊ ꝑncipalit' per ſe nõ intẽdat nũciare niſi incarnationẽ nõ debuit hr̃e veſtem rubricatã vel bicoloratã: ſed tm̃ albaꝫ. Item quãtũ ad nunciatũ. hic eni annũciat' ille q̃ ꝑmitias maſſe noſtre accepit cũ ſolutione pene ⁊ imunitate culpe: ⁊ ſic in ꝑma puritate ⁊ claritate. ¶ Iteꝫ mod⁹ ſumẽdi ſiue ꝓcedẽdi in hac incarnatiõe fuit ſine corruptione: ſine diminutiõe ſine cõmixtiõe: ſicut lux ꝓcedit de luce: ḡ q̃ ad oĩa q̃ fuerunt in hac annũciatione ꝯgruebat angelũ venire in clara veſte. Oẽs aũt auctoritates ⁊ rõnes q̃ ꝓbãt ſacco veſtiri vel tunica polimita vel cãdido vel rubeo veſtimẽto ſordidato: loquũtur de corpore dñico ꝫm ſtatũ paſſionis; ⁊ nõ ꝫm ꝓprietates incarnatiõis.

Qua hora facta ſit annũciatio.

p Oſt hec q̃rit̃ q̃ hora tp̃is facta fuit hec annũciatio? Et videt̃ p̃mo q̃ i die. Op⁹ eñi creatiõis cepit a luce. Geñ. Fiat lux ⁊c. g̃ multo forti⁹ op⁹ recreationis q̃d eſt multo nobili⁹. Itẽ in incarnatione incepit dies gratie: oĩs aũt dies incipit a luce: g̃ recreatio incepit a luce. Itez ponit̃ in ſentẽtijs q̃ ſol fact⁹ fuerit ex luce ſiue nubecula: ſed creatio ſol' de nubecula eſt figura creationis corporis dominici de beatiſſima virgine: ergo iſta debuit fieri exiſtente luce: ergo in die.

i Tem eadẽ die paſſus fuit ⁊ incarnat⁹: g̃ eadẽ rõne ⁊ eadẽ hora: ſed paſſus fuit in meridie: g̃ ⁊ incarnatus: ſed ad annũciationẽ ſeq̄bat̃ incarnatio: ſi g̃ paſſus fuit in meridie ſeq̄tur q̃ incarnat⁹ ⁊ annũciat⁹. Itẽ in meridie ſol eſt in altiſſimo: ſed ſol in altiſſimo ſignat charitatẽ in ſũmo: g̃ in meridie. Itẽ Iohãnes nũciat⁹ fuit in meridie q̃ geſſit officiũ luciferi: g̃ multo forti⁹ chriſt⁹ q̃ fuit verus ſol. Itẽ maria venit ad monumẽtũ cuz adhuc tenebre eẽnt. glo. maria dicit̃ veniſſe in tenebris: quia manẽs adhuc in infidelitate fuit cum ad angelos venit: ergo per oppoſitum angelus venire debuit ad eam in luce que fide ⁊ dilectione plena fuit.

c Ontra videt̃ q̃ in media nocte: q̄ dũ mediũ ſilẽtiũ teneret oĩa oĩpotẽs ſermo ⁊c. Itẽ populus q̃ ambulabat in tenebris: g̃ nox fuit qñ lux iſta orta fuit: q̄ i die nõ ambulabat̃ in tenebris.

v Idet̃ aũt q̃ in veſpere fieri debuit illa annunciatio: q̄ poſtq̃ veñit plenitudo tp̃is ⁊c. igit̃ iſta annunciatio fiebat in veſp̃e qñ ẽ plenitudo diei.

q Uod aũt in media die videtur p̱ figurã: q̄ dicit̃ in Gene. q̃ abrahaz ſedebat in hoſtio tabernaculi i ipo feruore diei qñ annunciat⁹ fuit Yſaac. hec autẽ annũciatio fuit figura ipſi⁹ annũciationis: g̃ iſta debuit fieri in meridie.

a D h̃ dicimus ſ̃m auctoritatẽ Dionyſij ſup̱ poſitã q̃ circũſtãtie annũciationis debẽt exp̃mere p̱p̱etates annũciati. Uñ cũ angelus iſte non annũciauerit tẽp⁹ incarnãdi nec ſtatũ vel p̱prietatẽ eoꝝ p̱p̄t q̃s fiebat: ſed tm̃ ip̃az incarnationẽ cũ ſuis p̱p̱etatib⁹: illa aũt icarnatio ſit ort⁹ veri ſol' ſup̱ terrã q̃d eſt initiũ diei ſine p̃ſumptiõis ſup̱ alio credimus q̃ hec annũciatio fuit in ortu diei ⁊ nõ in veſpera: q̄ nõ annũciat tẽp⁹ incarnãdi. nec i nocte: q̄ nõ annũciabat ſtatuz eoꝝ p̱p̄t q̃s fiebat incarnatio: g̃ auctoritas illa dũ mediũ. nõ tãgit ſtatũ hoĩs q̃ fuit i incarnatione x̄pi. ¶ Ad illud autẽ q̃d dicit̃ de abrahã q̃ ſedit in hoſtio etiã dicim⁹ q̃ p̱ abrahã ⁊ p̱ feruorẽ diei intelligit̃ feruor deſiderij quẽ habebãt ſancti p̃res ad incarnationẽ. ¶ Q̃d aũt obijcitur de hora paſſionis plus ẽ ad p̱poſitũ: q̄ ſicut ſole mũdi ad occaſum v̄gẽte ↄgruebat veruz ſolẽ relinq̄re mũdũ: ita decebat vt ſole materiali oriente orireť fil' ⁊ ſol iuſticie. ¶ Ad id q̃d obijcit̃ q̃ h̃ charitas mõſtrabat̃ in ſũmo ⁊ ita debebat in meridie ↄcipi: dicim⁹ q̃ in opere redẽptionis. i. in paſſiõe mõſtrabat̃ charitas in ſummo: ſʒ nõ fuit op⁹ redẽptionis. Uñ licz in ſe maior eẽt incarnatio q̃ paſſio: tñ ſumma charitas mõſtrabat̃ in paſſione: ipſo dño dicẽte. Maiorẽ hac dilectionẽ. Etiã h̃ bñ fuit ſignũ augmẽti charitat' q̃d recipe põt in incarnatiõe. q̄ augmẽtuz vt dicit ip̄e h̃s ẽ p̃exiſtẽtis magnitudinis additamẽtũ. Uñ magnitudini charitat' que oñdit̃ in incarnatiõe facta ẽ additio charitatis q̃ eſt in paſſiõe p̱ quã charitas ẽ vltimata in ſue p̱fectiõis oſteſione. h̃ aũt ↄgruebat fieri in meridie. Et ſic p̃tʒ q̃ aliud tẽpus ↄgruebat paſſioni: aliud annũciatiõi.

p Oſt h̃ q̃rit̃ de loco ⁊ videt̃ q̃ fuerit in ciuitate. ¶ Cõtra hoc obijcitur. dñs extra ciuitatẽ paſſus fuit natus ⁊ ſepult⁹ ⁊ reſurrexit: g̃ ⁊ ↄcipi debuit. Itẽ dignior annũciatio fieri debuit i digniori loco vel ad min⁹ in eq̄ digno: ſʒ annũciatio dñi dignior eſt q̃ negociatio: ſic fit etiam in digniori loco: q̄ oro in choro: negociatio in foro. Uñ Aug. ⁊ btũs Bñdictus. In oratorio nemo aliq̃d ⁊c. Oratorium ſic dicit̃ q̃ nec in eo aliq̃d agat̃ vel comedat̃. Etiã ⁊ dñs in euãgelio. Dom⁹ mea dom⁹ orõnis eſt: ſʒ in iſta annũciatiõe completa fuit digniſſima op̱atio: q̄ dñica icarnatio: g̃ in digniſſimo loco fieri debuit: g̃ i tẽplo.

a D hec dicim⁹ rñdẽdo q̃ dñs in oĩbus fact' ſuis p̃ncipalib⁹ q̃ in mundo geſſit ⁊ q̃re in mũdũ venit oſtẽdit qñ int̃ hoĩes pctõres nat⁹ fuit: nat⁹ aũt int̃ bouẽ ⁊ aſinũ iacuit: int̃ pctõres ↄuerſatus fuit ⁊ cũ ipſis comedit: int̃ latrones crucifixus peccatrici reſurgẽs p̃mo apparuit: i

oībus ſuis operibꝰ ōndens ꝙ chriſtꝰ ieſus
venit in hūc mūdū pec. ſal. face. Nō aūt in
mari qđ eſt locꝰ piſcīū: nec in aere q̄ eſt lo-
cus auiū: nec in cāpis q̄ eſt locꝰ greſſibiliū
aīaliū: ſed in ciuitate q̄ eſt locꝰ hominū cō
cipi debuit q̄ ꝓpt nos ⁊ ꝓpt noſtrā ſalutē
deſcendit de celo. ¶ Qđ aūt obijcit̄ ꝙ ex
tra ciuitatē natꝰ fuit paſſus ⁊ ſepultꝰ ⁊ re
ſurrexit: dicimꝰ ꝙ dupliciť fuit chriſti nati
uitas in vtero ⁊ ex vtero. ꝑma in ſecreto:
ſcđa in manifeſto. ꝑma ꝯgruit i myſteriū:
ſcđa in exēplū. In ciuitate nāq; ꝯcipi vo-
luit vt ōnderet ꝙ ꝓ oībꝰ natus venit. In
via aūt natꝰ fuit vt ōnderet ꝙ ſua vita no
bis ad regnū celoꝝ via fuit. Extra portam
paſſus fuit ad ōndēdū ꝙ ꝑ ipſiꝰ paſſionē
nō liberat̄ niſi q̄ ꝑ ꝯpaſſionē a pctō ad ipm
extra portā fuerit egreſſus. Qđ aūt obijcit̄
de tēplo. dicimꝰ ꝙ locus nō ſanctificat ho
minē: ſed hō locū. Dignꝰ ḡ eſt tēplū in q̄
dignior eſt oratio ⁊ in q̄ eſt dignioris habi
tatio. Et in oratorio btīſſime virginis fuit
digniſſimi habitatio in q̄ digniſſima ⁊ ſan
ctiſſima oīum creaturarū habitauit: quam
ipſe ſanctꝰ ſanctoꝝ nunq̄ reliq̄t: quā ange
loꝝ multitudo frequētauit. Exercebat̄ aūt
ibi nobiliſſima oratio: videlz ſctiſſime ora
tionis ⁊ ꝯtēplationis deuota ⁊ humil' obla
tio. Dignꝰ ḡ fuit iſtud oratoriū illo tēplo
iudaico in q̄ fiebat tauroꝝ ⁊ vituloꝝ ma-
ctatio: thuris mālis fumoſa accenſio. Fie-
bat ḡ iſta annūciatio in loco digniſſimo: ſi
milit̄ ⁊ incarnatio fiebat in tēplo ſacratiſſi
mo: q: ſicut dicit btūs Ber. nō fuit in ter-
ris locꝰ dignior btīſſime ꝟginis vtero. que
vt dicit btūs Aug. thronꝰ dei thalamꝰ re-
gis. celi tabernaculū. chriſti receptaculū:
vtiq; illud in q̄ chriſtꝰ aſſiſtēs pon. fu. bo.
pam. ⁊ ꝑ. intro. ſemel in ſancta ⁊c. Eſt ⁊ a-
lia rō ꝙ deꝰ voluit in ciuitate cōcipi. Dñs
enī q̄n deſcēdit nō ſine celo nō ſine regno ce
loꝝ fuit: ſed celos celoꝝ: immo regnū celo
rū ſecū tulit. h̄ enī nō fecit lucifer q̄ ſic ful-
gur de celo cecidit nō deſcēdit: ⁊ celū totū
reliq̄t: ignē ſuū tm̄modo ſecū deferēs quo-
cūq; vadit: dñs aūt id qđ fuit ꝑmāſit: ⁊ ad
matrē veniēs de ꝑrinis bonis expulſus nō
fuit. vñ nunq̄ celoꝝ regnū deſeruit: ſed q̄n
in vtero matris fuit ipſa ꝟgo ſibi celoꝝ re-
gnū fuit. De hac ḡ ciuitate glorioſa dicta
ſunt q̄ oīa ad ꝑfectionē ciuitat̄ ordinantur
in btīſſima ꝟgine excellēter inueniri ⁊ ꝑdi-
cari de ea pñt. Fuit enī fundata ſup humi
litatē: murata ꝑ caſtitatē: turrita ꝑ charita
tē: vallata ꝑ pauptatē: cuſtodita ꝑ diſcreti
onē: libera in imunitate pctoꝝ: pacifica vi
ctoria tēptationū: ornata diuino munere ꝑ
elegātiā moꝝ: edificata in refugiū pctoꝝ:
virtutū vniūſitate populoſa: ⁊ oīum aqruz
i. gratiarū fluminibꝰ irrigua: abundās in
multitudine miſerationū: in alto ſita per
excellentiam priuilegiorum.

P Oſt h̄ q̄rit̄ de regione q̄ natꝰ fuit:
Et dicit euāgelium ꝙ in Galilea.
¶ Sz ꝯtra iudeis chriſtꝰ ꝓmiſſus
fuit ⁊ exhibitꝰ: ḡ i iudea debuit ꝯcipi. Itē
in iudea natꝰ paſſus ⁊ ſepultꝰ fuit: ḡ in iu
dea nūciari debuit. Itē ipſe dicit nō ſum
miſſus niſi ad oues q̄ perierāt domꝰ iſrl': ſi
ḡ eis tm̄ miſſus fuit int̄ eos ꝯcipi debuit.
Itē ex iudeis ⁊ nō ex gētibꝰ ḡ ⁊c. Si dicit̄
ꝙ dñs in Galilea natꝰ fuit: q: ꝓpha h̄ p̄e
dixit. populus gētiū: ⁊ h̄ nihil videt̄ dictū
cum non ꝓpt̄ h̄ impleta ſit ꝓphia q̄m ſic ꝑ
dixit: ſz ideo ꝓpheta dixit: q̄m ſic futurum
fuit. Vñ vbicūq; dicitur ſic: vt ſcriptura i-
pleret̄: ſenſus ē ſic ſcriptura ipleta eſt.

D Icimꝰ aūt ꝙ annūciatio ⁊ ꝯceptio
dñica fieri debuit in Galilea ⁊ ꝓ-
pter factū qđ fiebat: ⁊ ꝓpt̄ finē ꝓ-
pter quē fiebat. Dñs enī incarnatꝰ fuit vt
iudeos ⁊ gētiles ſaluaret ⁊ ꝓpterea i regio
ne q̄ ab vtriſq; inhabitatur cōceptio ⁊ an-
nūciatio fieri debuit. Qđ aūt ab vtriſq; in
habitat̄ ptz ꝑ ꝓphetā dicētē. Trās iorda-
nē galilee gētiū. Et ꝑ euāgeliſtā dicentē.
Aſcēdit aūt ⁊ Joſeph a galilea a ciuitate
Nazareth in iudeā: ⁊ ſic in regione cōmu-
ni ꝯcipi debuit q̄ ꝓ oībꝰ mori voluit. Itē
regio illa ſuo noīe ꝓpetatē incarnationis
manifeſtius expſſit. Galilea enī interptat̄
reuelatio ſiue trāſmigratio. In hac aūt an
nūciatione fiebat ſummi ſecretoꝝ reuela-
tio: q̄m ꝟbū qđ erat in ꝑncipio apud deū ⁊
lucē inhabitat inacceſſibilē qđ nemo vnq̄
vidit. ꝟbū h̄ inquā caro factum eſt: ⁊ vidit
oīs caro ſalutare dei: qđ librū leg̃ ⁊ ꝓphe-
tarū aperuit ⁊ oīa ſignacula eiꝰ ſoluit: ⁊ oīa
quecūq; a p̄re audiuit nob̄ nota fecit. Simili
modo fiebat trāſmigratio magna de igno
rātia in ſciētiā. de culpa in gratiā. de vm-
bra in veritatē. de ſeruitute in libertatē. de
timore in amorē. de grauitate in leuitatē.
de auſteritate in benignitatē. de humani-

tate in diuinitatē. que ē trāſmigratio maxima: q2 in ea ꝑmū ⁊ vltimū in vnā ꝑſonā trāſmigrāt. Q̄ð ḡ obijcit ꝙ iudeis ſolū ꝓmiſſus fuit: dicimꝰ ꝙ h̄ falſum ē: q2 ⁊ gētibus: ſicut ptȝ ꝑ oēs ꝓphetas ſcribentes de vocatione gētiū: ꝯcedimus tū̄ ꝙ ſolum iudeis ꝓmiſſum fuit ꝙ chriſtꝰ de eoꝝ ſemine naſceref: ⁊ ſic originalit̄ ſalus ex iudeis venit: ſed nō ꝓpt̄ eos ſolos venit.

p Oſt hoc q̄rif in q̄ ciuitate chriſtus annūciari debuerit. Et videf ꝙ debuit eē Nazareth. Dauid enī dictū eſt. de fructu vētris tui ponā ſuꝑ ſedē tuā. ḡ videf ꝙ potiꝰ in ciuitate Dauid cōcipi debuerit ꝙ in Nazareth. Itē ⁊ h̄ habef ꝑ Micheā q̄ dicit. Et tu Bethleē effrata ⁊c̄. Itē videf ꝑ aliū. o iudea ⁊ iheruſalē ⁊c̄. ḡ videf ꝙ iſta annunciatio debuerit fieri in iheruſalē. Itē Ioh. j. A nazareth pōt aliq̄d boni eſſe. q. d. bonū q̄ð expectamꝰ non venit a nazareth: ſed de bethleem ḡ ⁊c̄. Item nulla ꝓphia videf habere ꝙ dn̄s cōcipiaf in nazareth. Sed ꝯcedaf. Cōtra. egredief virga de radice ieſſe ⁊c̄. ḡ videf ꝙ ieſus in nazareth ꝯcipi debuerat. Itē poſtꝙ̄ dixerat nathanael a nazareth dn̄s approbādo ⁊ cōmēdādo dictū ſuū ait. ecce vere iſrahelita in q̄ ⁊c̄. ḡ videf intellexiſſe ꝙ eēt ꝓphetia de dn̄o incarnādo in nazareth.

ſ Uper illud q̄ð dictū eſt q̄re in galilea ⁊ q̄re in ciuitate ꝯcipi debuerit dicimꝰ ꝙ etiā h̄ nomē nazareth cōgruebat ⁊ ꝙ in galilea eē debebat: ſic enīȝ diuine generationi: ita ⁊ humane generationi floris de flore aſſimilaf. flos enī pullulat de vno germine in decore ⁊ odore cum vtilitatis fructu. ſic̄ filiꝰ ſm̄ diuinā generationē ꝓcedit de vno q̄ eſt in cel̄ ſine matre: ⁊ ſm̄ hūanā generationē de vna in terris ſine patre. vn̄ ergo in nazareth ꝯceptꝰ fuit q̄ ſicut flos de flore ſine virili cōmixtione de vna matre ſaluo ꝟginitat̄ decore et matris vtilitate ꝓceſſit. Un̄ Bern. Semina diuine generatiōis eē videnf allocutiones ⁊ ꝓmiſſiones facte ad p̄res. floruit autē h̄ ſemē in mirabilibꝰ q̄ ſunt oſtēſa in exitu de egypto. Cōceptio aūt huiꝰ ſeminis ⁊ hoꝝ floꝝ fructꝰ ē ieſus incarnatꝰ. In nazareth ḡ annūciaf chriſtꝰ naſciturꝰ. Nomen ḡ ciuitat̄ in q̄ ꝯcipif exꝓmit ⁊ ſtatuȝ tp̄is ⁊ finē opis ad quē venit. Cū enī chriſtꝰ ī nazareth naſcif: hyēs trāſijt. tp̄s inouatiōis vēit. fructꝰ appropinquit. oībꝰ ſemen exhibuit. medicinā ꝯfecit. ſenſuȝ refecit. cōicādus pauperibꝰ venit. He ḡ ſunt ꝓprietates ꝑ q̄s ꝯgruebat chriſtū in nazareth cōcipi. Q̄ð aūt obijcif de bethleem dicimꝰ: ꝙ h̄ ē intelligēdū de natiuitate chriſti ex vtero ⁊ nō in vtero. Q̄ð obijcif ꝙ ſedere debuit ſuper ſedē dauid: dicimꝰ ꝙ ille auctoritates loquūtur de modo obtinēdi regnuȝ dauid ſp̄uale ſm̄ ius ⁊ actū: ⁊ vtrūqȝ factum fuit in iudea ⁊ iheruſalē: q2 ibi paſſus ē dn̄s: et ſic ꝑ ius redēptiōis regnū obtinuit ⁊ accepit ſuꝑ eos ꝑ q̄bꝰ paſſus fuit ⁊ reſurrexit: ⁊ etiā actualit̄ in throno glorie ſedit.

p Oſt h̄ q̄rif de h̄ q̄ð dicit ad ꝟginē. Et videf ꝙ potiꝰ debuit eē ad mulierē hac rōne. Per illud genꝰ debuit eē liberatio ꝑ q̄ð ītrauit dānatio: vt ſicut ꝑ hoīem mors ꝑ hoīem vita: ⁊ ſic ꝑ feminā ꝑditio: ſic ꝑ feminā ſaluatio: ſed eualicȝ ꝟgo fuerit ꝑ totū appellaf mulier vbi agif de ꝑditione noſtra: ḡ b̄tiſſima ꝟgo debuit appellari mulier vbi agif de liberatione nr̄a. Itē vbicūqȝ ſignificaf iſta ꝯceptio q̄ h̄ annūciabaf figurabaf ſub rōne mulieris ⁊ nō ꝟginis: ḡ cū figura debeat r̄ndere figurato ⁊ ecōuerſo: h̄ vbi annūciaf illa cōceptio deberet deſcribi ſub noīe mulieris. Minor ⁊ maior patēt diuiſimode ī mult̄ locis. Prouͤb. Mulierē fortē ⁊c̄. Illa mulier fortis ē b̄tiſſima ꝟgo q̄ vltimos fines diuinitatē. ſ. ⁊ humanitatē in vnā ꝑſonā ꝯiunxit gignēdo ſapiētiā q̄ attingit a fine diuinitat̄ vſqȝ ad finē humanitat̄ fortif. Item Luc̄. Intrauit ieſus in quoddā caſtellū et mulier q̄ ⁊c̄. cōſtat ꝙ iſta mulier q̄ ſuſcepit dn̄m fuit b̄tiſſima ꝟgo. Itē b̄ndicta tu int̄ mulieres Iabel dicif in figura dn̄e noſtre. Itē ⁊ dilexit eā rex heſter ſuꝑ oēs mulieres Itē in euāgelio mulier miſcuit tria ſata. i. diuinitatē aīam ⁊ corpꝰ: ⁊ fermētū fuit fides ꝟginis vt dicit b̄tūs Bern. Et ſic manifeſtū eſt in oībꝰ figuris iſtiꝰ cōceptionis ꝙ dn̄a noſtra deſcribif ſub noīe mulieris: ḡ ⁊ h̄ debuit mulier noīari. Itē in euangelio dn̄s freq̄ēter eam noīat mulierē: ⁊ oīs ſua actio ē noſtra inſtructio: ḡ ⁊ euāgeliſta debuit eā noīare mulierē. Itē in hac annūciatiōe implef ꝓphia de incarnatione filij dei: ſȝ iſta ꝓphetizaf ſub noīe mulieris: ḡ ⁊ h̄ debuit mulier noīari. Itē oēs alie annūciationes fiebāt vel ad viros tm̄ vt zacha-

rie vel ad mulieres ꝛ viros: vt in iſaac ꝛ ſāpſone: g̃ cū tota rota ſit in medio rote .i. nouū teſtamētū in veteri: nulla annunciatio debuit fieri ad virginem.

Item videt̄ q̄ hec annūciatio fieri debuerit ad virū. Apl'us. Caput
b mulieris ē vir: a capite aūt deſcendit ſenſus ꝛ illuminatio ad corp⁹: ꝛ nō ecōuerſo: g̃ videt̄ q̄ a viro q̄ eſt caput deſcēdere debeat reuelatio ad mulierē. Itē debēt mulieres in eccleſijs tacere ſ3 domi interrogare viros: g̃ reuelatio debebat īnoteſci mulierib⁹ a viris. Itē poſt natiuitatē filij dei ſic factū fuit qn̄ angelus in ſomnijs apparuit dicēs tolle puerū ꝛ matrē ꝛc. vbi reuelatio fuge videt̄ ad dn̄am a ioſeph ꝑuenire. ſi h̄ poſt natiuitatē filij dei qn̄ ipſa digniſſima fuit. g̃ poti⁹ añ. Itē q̄rit̄ cū ſit virgo ſingularis int̄ oēs ꝛ mult̄ ꝓuilegijs ꝓuilegiata q̄re nō addat̄ nota ſingulariter vt dicatur ad virginem quandam.

Ad h̄ notādū q̄ initiū pcti eſt a mu
a liere rōne mulieris. Eua eni inq̄tū ꝟgo nō peccauit: ſed inquātū ꝯiūcta viro cū q̄ copulata generauit: q2 ſic dicit aug⁹ pctm̄ originale naſcit̄ ex cōcupiſcēte vulnere. ꝯcupiſcētia aūt annexa ē cū cōmixtiōe ſeminum: qd̄ in maria minime fuit: cū vulneri ſubiacere nō debuit que vt vuln⁹ curaret venit. Propterea generatio tpalis imago eſt gn̄ationis eterne. vn̄ ſicut eterna ē de vno manēte icorrupto ꝛ indiuiſo: ita tpalis gn̄atio debuit eē de vna icorrupta: h̄ ē de ꝟgine. Et ſic p3 q̄ origini ꝑditiōis ꝯgruebat rō mulieris: ꝛ origini ſaluationis rō virginis. Qd̄ autē obijcitur q̄ oēs figure fiebāt ſub rōne ꝛ noīe mulieris: ꝛ oēs annūciationes ad viros ꝛ mulierem facte ſint ꝛ nō ad ꝟginē dicēdū ē q̄ figure ꝛ ꝓphetie in ſe plenā lucem ꝯtinentes oēs deficiūt ab ipſa luce. Vn̄ nulla figura i facto plene potuit exp̄mere iſtā annunciationē ad ꝟginē: q2 natura alia ꝟgo nunq̄ cōceptura fuit ꝛ vſq3 ad hāc ꝟginē maledicta ꝛ obprobrioſa ꝟginitas fuit. hec autem virgo obprobriū virginitat̄ abſtulit ꝛ ꝟginitatē ꝯſecrauit. Unde ipſa initiū btitudinis ꝟginitat̄ fuit: ꝛ ſic ē ꝟgo ꝟginū q̄ ſine pctō ſine ꝯſilio ſine exēplo glorioſum mun⁹ ꝟginitat̄ deo obtulit ꝑ ſui imitationē oēs ꝟgines virgo gn̄auit: g̃ q̄cq̄d añ eā nobilitat̄ vel dignitat̄ feis attribui potuit: h̄ ſub rōne mulieris nō ꝟginis fieri debuit: vt benedictio ꝟginitat̄ bn̄dictiſſime ꝟgini tāq̄ virginitat̄ matri ꝑ ꝓuilegio ſibi ꝓpo ſeruaret. Prophetie āt q̄ de ipſa ꝑſona btiſſime ꝟginis loquūtur in excellētiſſimis ꝛ exp̄ſſiſſimis ꝓphetijs ipām appellāt nō ꝟginē modo mulierē. Iſa. Ecce ꝟgo cōcipiet ꝛc. Mulierē. Iere. Mulier circūdabit vir. ad ſignādū videl3 q̄ virū dei habitura fuerit ꝛ ꝟginitat̄ integritatē: ꝛ mulieris fecunditatē. Itē q2 ꝟgo futura fuit q̄ mulieris peccata aboleuit ꝛ ſic q2 iſta ꝟgo int̄ oēs ꝟgines ſingularis fuit vtpote nec p̄mā h̄ns vllā ſimilem nec ſequētē. Ideo ſub nota ſingularitat̄ qn̄ figurat̄ vt q̄ddā caſtellū erat ꝛ q̄dā mulier. ſed q2 iſta ꝟginitatē ſola vere in ſummo habuit vt infra patebit: iō virgo ſine additiōe anthonomatice noīat̄. Fuit eni hec ꝟgo cauſa ꝛ p̄ncipiū oīum aliorū ſanctorū ſumma ꝟginitat̄ puritate. pcti immunitate. peccādi ipoſſibilitate: ꝟginitatē h̄ns cū fecūditate. Mat̄ ſanctiſſimi hoīs. mat̄ creaturarū. mat̄ dei ꝛ hoīs corporal̄. mat̄ oīū hominū ſpūal̄. mat̄ machine mūdial̄: mat̄ angelice reſtauratiōis. Qd̄ aūt obijcit̄ q̄ iſta annūciatio debuit fieri mediāte viro. Rn̄dem⁹ q̄ ad eūdē ꝑtinet annūciatio ad quē ꝛ gn̄atio. Vn̄ illi quorū generatio fit ex cōmixtiōe viri ꝛ mulieris illorū annunciatio fieri debuit ad viros ꝛ ad mulieres. Illi⁹ aūt annūciatio debuit eſſe ad ſolā ꝟginē q̄ ſolus nat⁹ ē de ſola ꝟgine. Et ioſeph caput fuit btiſſime ꝟginis maxime quātū ad iſtā ꝯtēplationē q̄ nō ab ip ſo in ipām: ſed tota a ſpūſctō venit in ipſam. Qd̄ aūt poſt natiuitatē filij angel⁹ ioſeph nunciauit fugā: myſteriū eſt q̄ añ natiuitatē ꝛ cōceptionē nihil ad ioſeph de illo filio ꝑtinebat: ſ3 poſt natiuitatem ꝛ btiſſime ꝟgini ꝛ paupi filio dei vni⁹ ſaltem opera opus erat. Mittit̄ g̃ angelus ioſeph innuens ei ſeruitiū qd̄ factur⁹ erat. ꝛ q2 facilis erat fidei ꝛ ꝓmpte obediētie: leui illuminatione vtpote in ſōno indiguit: quā ab angelo accepit vt ſciret q̄d faceret: nō vt faciendū btiſſime ꝟgini intimaret q̄ prius q̄ ip ſe ſciebat q̄cq̄d ad ei⁹ btitudinē vel operandi neceſſitatem pertinebat. nec ad hoc aliquo indigebat internuncio vel homine vel angelo: quia illum habebat in gremio qui eſt doctor ꝛ magiſter in celo.

In quo actu beatiſſima virgo fuerit

p Oſt h̄ q̄rit̄ in q̄ actu erat btiſſima ꝟgo q̄n angelus ei nunciauit: h̄ eſt vtrū in actu ꝯtēplatiōis vel opationis? Et videt̄ ꝙ in actu ꝯtēplationis dic. Iſa. In ſilētio ⁊ ſpe erit fortitudo mea: ſed dn̄a maxime indigebat fortitudine: ḡ debuit eē in ſilētio ⁊ ſpe: ſed h̄ eſt eē in ꝯtēplatione: ḡ fuit in ꝯtēplatiōe. Itē. ducā te i ſolitudinē ⁊ ibi loquar tecū. ꝑ h̄ tangit̄ ſtat⁹ ꝯtēplatiōis: ḡ illi ad q̄s fit locutio debēt eē in ꝯtēplatiōe. Itē ſedebit ſolitarius ⁊ tacebit ⁊ leuabit ſe ſup ſe. Ex h̄ ſic arguitur. mouēs nō quocūq̄ mō ſe h̄n̄s mouet̄ ſꝫ approximatiue oportet eē: ſꝫ dn̄s appropinq̄uit btē ꝟgini deſcēdēdo: ḡ ipſa appropinq̄re debuit aſcēdēdo: ḡ debebat ſe leuare ſup ſe ⁊ h̄ q̄ ad ꝯtēplationē: ḡ debuit eē in cōtēplatiōe. Itē ꝑhus. aīa ſedēdo ⁊ q̄eſcēdo fit prudēs: ſꝫ btiſſima ꝟgo debebat h̄ fieri prudētiſſima vtpote mat̄ ſapiētie ipſi⁹. ḡ congruebat ei ſedere ⁊ q̄eſcere: ⁊ h̄ eſt eē in cōtēplatione. Itē ſi ſubſtātia ſup ſubſtantiaꝫ ⁊ potētia ſup potētiā ⁊ act⁹ ſup actū: ſꝫ in hac annūciatiōe btiſſima ꝟgo in ſubſtātia eleuabat̄ ad ſummā ꝓpinq̄tatē cū deo. nō enī poterat alti⁹ eleuari q̄ꝫ ꝙ eēt mat̄ dei: ḡ ſi in ſubſtātia eleuabat̄ in ſummū: etiā ⁊ potētia ⁊ opatio debuit eleuari i ſummū: ḡ debuit eſſe in altiſſimo ſtatu ꝯtēplationis. Itē dātis ⁊ recipient̄ dꝫ eē ad inuicē ꝯuerſio: aīa aūt duas hꝫ facies. ſ. rōnē ſeu portionē ſupiorē ⁊ inferiorē. inferiorē q̄ tpalibus ptractādis intēdit: ſupiorē ꝟo q̄ eternis cōſulēdis inhereſcit: ḡ ſi dei ⁊ btiſſime ꝟginis tanq̄ꝫ dantis ⁊ recipient̄ dꝫ eſſe ad inuicē ꝯuerſio: neceſſe eſt vt ſm̄ illam partem operetur ſm̄ quam ad deum cōuertitur: ergo fuit in contemplatione.

c Ontra. Cant. Cū eēt rex in accubitu ſuo ⁊c. nard⁹ ſignat humilitatē: ḡ videt̄ ꝙ humilitas fuerit diſpoſitio ꝓparatoria btē ꝟgini ad deū ꝯcipiēdū. h̄ etiā dicit Aug. ꝙ humilitas nob̄ genuit deū. humanitas aūt ſemꝑ eſt i deſcēdēdo: ſemꝑ enī recūbit i nouiſſimo loco. deſcenſus aūt eſt in actiōe: aſcēſus in ꝯtēplatiōe: ḡ btiſſima ꝟgo debuit eē in actione. Itē q̄ ſe humiliat exaltabit̄ hec ꝓpoſitio eſt ꝑ ſe: ḡ q̄n ⁊ maxima eſt in actu exaltatio tūc ⁊ maxima dꝫ eē humiliatio in actu: ſed i hac annūciatiōe btiſſima ꝟgo exaltata fuit maxime in actu: ḡ ⁊ maxime tunc humiliari debuit actu. humiliatio aūt in deſcēdendo eſt ⁊ cōtemplatio in aſcendendo: ergo non fuit in cōtemplatiōe: ſed in actione. Item Geñ. Loquar ad dn̄m meū cum ſim cinis ⁊ puluis: ḡ pulueriꝫatio ⁊ incineratio q̄ ſe annihilat hō deo ē ꝓparatio vt hō loq̄tur cū deo ⁊ de⁹ cū ipſo: ſed h̄ de⁹ familiariſſime locut⁹ fuit btiſſime ꝟgini: ḡ h̄ maxime debuit incinerari ⁊ humiliari. Itē abſcōdiſti hec a ſapientib⁹ ⁊ prudētib⁹ ⁊ reuelaſti ea par. ḡ q̄ deſiderat reuelationem: oportet ꝙ ſe paruulū reputet ꝑ humilitatē. Itē humilib⁹ dat grām: h̄ eſt ꝑ ſe: ḡ magis humili dat̄ maior gr̄a: ḡ ſumma gr̄a actu datur ſumme humili actu: ſed h̄ dabat̄ btiſſime ꝟgini ſumma gr̄a actu: ḡ ſumme fuit humilitat̄ actu. humilitas aūt ē in deſcēdēdo ſicut ꝯtēplatio in aſcēdēdo: ḡ nō debuit eē in actu ꝯtēplationis q̄ eſt in ſurſum: ſed in actu humiliatiōis q̄ eſt deorſum. Si ꝯcedatur. Contra. vidit iacob ſcalā ⁊c. glo. dicit. Illi diuina ꝯſpiciūt q̄ appetitu tpaliū oculos claudūt: ſꝫ btiſſima ꝟgo h̄ dei formoſiſſimū aſpectū habuit ḡ maxime oculos a tēporalibus clauſit: ergo contemplationi et non actioni vacabat.

c Oncedim⁹ ꝙ btiſſima ꝟgo i actu ꝯtēplatiōis fuit q̄n ei iſta annūciatio venit. Qo aūt q̄rit̄ ꝑ quē actuꝫ ad iſtā grām maxime ꝓparabat̄. dicim⁹ ꝙ b̄ta ꝟgo in hac annūciatiōe in ſummo pure creature eleuabat̄ in ſummā ꝑtātē: quia deū genuit. in ſummā dignitatē ꝑ h̄ ꝙ toti⁹ creature ꝑ creatiōnē mat̄ effecta fuit. in ſummā charitatē ꝑ h̄ ꝙ deo ſumme cuꝫ ꝓpinq̄tate ꝓpinquiſſima fuit: vtpote q̄ ipſi⁹ filia mat̄ ⁊ ſpōſa fuit. ad ptātē fides eā eleuabat. Iux̄ illud. Oīa poſſibilia ſunt credēti. ad dignitatē eleuabat humilitas. Iux̄ illud. Oīs q̄ ſe humiliat exaltabit̄. ad charitatē eleuabat charitas. Iux̄ illud. Ego diligētes me diligo. Itē eleuabat̄ ad ſummaꝫ familiaritatē: ⁊ illā faciebat caſtitas. Iux̄ illud. incorruptio facit ꝓximū deo.

a D obiecta rn̄dem⁹ ꝙ aſcēſioni ꝑ ꝯtēplationē ꝯiūgit̄ deſcēſus ꝑ humiliationē. deſcēdere enī ad opa actionis ꝓpt̄ deū eſt aſcēdere ꝑ humilitatē ad deū: ⁊ h̄ virtuoſe ꝯſeq̄tur: q: quāto magis aīa eleuat̄ in cognitiōe dei: tāto magis deſcēdit ad humiliationeꝫ ſui. Vn̄ frequēter legit̄ in ꝓphetijs ꝙ q̄n diuina ꝯſpiciūt ca

dunt in terrã: ⁊ ecõuerſo quãtomagꝭ quis
deſcẽdit ad humilitatẽ ſui: tãto magꝭ aſcen
dit ad cognitionẽ dei. vñ in libro Numeri
dicit̃. hõ cuiꝰ obduratꝰ eſt oculus q̃ cadit
ſ. ꝑ humilitatẽ ſui ⁊ ſic apiunt̃ oculi eius ꝑ
dei cognitionẽ. Et i euãgelio. Reuelaſti ea
paruul. i. humilibꝰ: q2 vbi humilitas ibi ſa
piẽtia. Et apo. Qui vult ſapiẽs eẽ: ſtultꝰ fi
at vt ſit ſapiẽs. Et Diony. Tenebre occul
tant̃ a lumine ⁊ magꝭ a multo lumine. Et
ſic ptʒ ꝙ deſcẽſus ꝑ hũilitatẽ non impedit
aſcẽſum ꝑ ꝯtẽplationẽ. Fides ꝑparabat to
talẽ potẽtiã. humilitas iraſcitiuam ſiue ar
dui appetitiuã. charitas affectiuã. ꝟgini-
tas aũt ex ꝑte corpis ꝑparabat ꝟtutẽ gñia
tiuã. ⁊ ſic tota eleuabat̃ q̃ tota replebat̃ to-
ta gratificabat̃ ⁊ tota glorificat̃. Si aũt q̃-
rit̃ vtrũ iſtis motibꝰ ſimul mouebat̃: dici-
mus ꝙ nõ: ſed alie ꝟtutes ꝑparabãt ſuas
potẽtias eleuãdo habitualit̃. Charitas aũt
tanꝙ̃ forma aliarũ ⁊ vinculũ ꝑfectiõis ex
parte btĩſſime ꝟginis fecit ꝯiũctionẽ actu-
alit̃. Vñ ſic charitas fuit cõplemẽtũ ex ꝑte
ſuſcipiẽtis: ſic ⁊ cõplemẽtũ vltimũ ex parte
dãtis ⁊ mouentꝭ ad dãdũ ⁊ mouẽdũ. Ipſa
eñi vt dicit Hugo de ſctõ victore deũ ⁊ ca
ptiuatũ ⁊ ligatũ de celo duxit i hũc mũdũ.

Oſt hꝗrit̃ de h̃ ꝙ dicit̃ deſpõſata.

p Videt̃ aũt ꝙ btĩſſima ꝟgo non po
tuit legitime deſpõſari. ipſa eñi ha
buit votũ ꝯtinẽtie qd̃ obligabat eã ad cõti
nẽdũ: ſpõſalia aũt obligãt ad mr̃imonium
tp̃e determinato ad ſoluẽdum: ergo ſi ob-
ligabat ſe ad ſponſalia: venit ꝯ̃ votũ ſuum
Itẽ ſi obligata fuiſſet: fuiſſet ad oppoſita.
Itẽ aut ꝯſenſit in carnalẽ copulã aut nõ. ſi
ſic g̃ p̃mã fidẽ irritã fecit: q2 talibus nõ tñ
nubere ſed velle dãnabile eſt, ſi nõ ꝯſenſit:
g̃ nõ fuit mr̃imoniũ. Itẽ ꝯditio adiecta q̃
eſt ꝯtra ſubſtãtiã mr̃imonij ĩpedit mr̃imo
niũ. ꝟbi grã. ꝯ̃ho tecũ vt ꝓcures mihi ve-
nenũ ſterilitatꝭ: h̃ nõ eẽt mr̃imoniũ: q2 ꝓcu
ratio ſterilitatꝭ ꝯ̃ ſubſtãtiã mr̃imonij ẽ: q2 i
terimit bonũ ꝓlis: g̃ eſt ꝯ̃ ſubſtãtiã mr̃imo
nij: g̃ impedit mr̃imoniũ. A ſili ſi dicã ego
ꝯ̃ho tecũ vt me nullo modo cognoſcas: nõ
videt̃ eẽ matrimoniũ. ita nec videt̃ eẽ ma
trimoniũ cui ꝯditio ꝯtinẽtie ẽ adiecta: g̃ vi
det̃ ꝙ i iſto nulla ẽ deſpõſatio: q2 nõ potuit
ſeq̃ mr̃imoniũ. Si ꝯcedat̃: ꝯ̃ria ſunt iura
ꝯtinẽtie. Et Aug. q̃ dicit ꝙ mr̃imoniũ nõ
facit carnal̃ copula: ſʒ pacꝭ ꝯiugalꝭ. ⁊ ꝙ ſã
ctiora ſunt coniugia pari voto ꝯtinẽtie: ⁊
multa ſilia. Itẽ videt̃ ꝙ etiã eẽ potuerit.
nõ tñ ꝯgruit btĩſſimã ꝟginẽ deſpõſari: q2
ſp̃uſſanctꝰ diſcipline effugiet fictũ: g̃ i iſta
ſumma ſanctiſp̃us opatiõe nulla debuit eẽ
fictio: g̃ btã ꝟgo ꝓmptã ſe gerẽ nõ debuit
q̃ ꝟgo innupta fuit. Itẽ mr̃imoniũ p̃mo in
ſtitutum eſt ꝓlis cauſa. ſecundo in reme-
diũ cauſa fornicationis vitãde: vt dic̃ apo.
Vnuſquiſqʒ ſuã vxorẽ habeat ꝓpt̃ fornica
tionẽ. ſʒ ꝓpt̃ neutrã iſtarũ ꝯgruebat eſſe in
beata virgine: ergo videtur ꝙ inutilis fue
rit iſta deſponſatio.

D h̃ dicimꝰ ꝙ iſta deſpõſatio ⁊ vtil̃

a fuit ⁊ poſſibil̃. poſſibil̃: q2 licʒ btĩſſi
ma ꝟgo haberet votũ ꝯtinentie fir
mũ ꝯſentire in maritalẽ ſocietatẽ facta tñ
diuinitꝰ inſpiratiõe vtriqʒ de altero ꝙ vel
let ꝟgo ꝑmanere: ⁊ ſic ꝯſenſit in ſocietatẽ
maritalẽ: ⁊ nõ in copulã carnalẽ. Qd̃ vide
tur tñ dicere Aug. ſ. ꝙ ꝯſenſit in copulam
maritalẽ nõ eſt intelligẽdũ abſolute: ſed ſic
ſi deꝰ vellet. Qd̃ aũt obijcit̃ ꝙ dicunt iura
de ꝯditiõe adiecta ꝯ̃ ſubſtãtiã mr̃imonij i
telligẽdũ eſt de ꝯditione inutili illicita ⁊ i-
honeſta. Cõditio autẽ vtil̃ licita ⁊ honeſta
nõ impedit mr̃imoniũ. vñ nõ eſt ſil̃e de vo
to ꝯtinẽtie ꝓcuratio ſalutꝭ ⁊ ſilia: cũ etiã cõ
iuges poſt carnalẽ copulã poſſint votũ cõ-
tinẽtie emittere: ⁊ ſi emiſerũt tenent̃ obſer
uare: ⁊ ſic iſta deſpõſatio ⁊ poſſibil̃ ⁊ vtilis
fuit. Fuit aũt vtil̃ ad multa. p̃mo vt matri
moniũ bonũ eẽ oñdat̃. ſcd̃o vt dñã oĩuʒ bo
noꝝ ⁊ mr̃ illo bono nullomõ ꝑuaret̃. tertio
vt hoſtis fallat̃. quarto vt teſtis eiꝰ caſtitatꝭ
habeat̃. quinto vt origo dñe deſcribat̃: q2
nõ ꝯſueuit ſcriptura genealiʒare feĩas.
ſexto vt ab infamia ſeruaret̃. ſeptimo vt pe
na careat. octauo vt a chriſto ꝑſecutio tol-
lat̃. nono vt filiꝰ ꝓcuret̃. decimo vt dñe ſer
uiat̃. vndecimo vt parẽtes ſp̃uales oſtẽdã-
tur. duodecimo vt hũilitas ꝟginitati ꝯiun
geret̃. quartodecimo vt occaſio ĩfamie vir
ginibꝰ tollat̃. quintodecimo vt filij ſui hu
militas ⁊ charitas oñdat̃: q̃ potiꝰ voluit fa
bri filiꝰ reputari ꝙ̃ matrẽ infamari. ſexto-
decimo vt matris dignitas humilitati ſo-
ciet̃: vt quãto maior ſit in oĩbꝰ tãto fiat hu
milior: vt ſit mat̃ dei ⁊ vxor fabri. Qd̃ obij
cit̃ de ſimulatiõe. dicimꝰ ꝙ duplex ẽ ſimu-
latio. deceptionis: vt in hypocritꝭ. ⁊ humi-
liationis q̃ q̃s nõ ſolũ nõ vult magnus ve

etiā humilē pdicari:sed etiā nihil reputari. pmā simulationē effugit spūſanctꝰ. scḋaz inhabitat. Vn̄ Iſa. Sup quē requieſcit spūs meus niſi ſup hu. ⁊ mā. cor. Qḋ etiā obijcit ꝙ mr̄imoniū dꝫ eē cauſa plis. dicimus ꝙ hoc intelligendū eſt de matrimonio per carnalē copulā ꝯſummato. iſtiꝰ aūt matrimonij cauſe fuerūt q̄ iā dicte ſunt.

Poſt h̄ q̄rit de etate in q̄ fuit qn̄ cōtraxit cū ioſeph: ⁊ qn̄ ꝯcepit dn̄m. Et videt pmo ꝙ ad minus fuerit xij. annoꝝ. hec eni ē legitima etas ad matrimoniū ꝯhēdū: oīa aūt ſunt facta rite iuxta mr̄imoniū a spūſctō ordinatū: a spūſctō ğ etas legitima ē ſeruata. Item mirabilia ſunt q̄ deo imediate opante fiūt ⁊ quanto aliqḋ mirabiliꝰ tāto laudabiliꝰ: ſed vite pfectio ⁊ vtutū ꝯſummatio mirabilioꝛ ē in iuuene ꝙ in ſene ⁊ quāto mirabilioꝛ tāto laudabilioꝛ: ğ vbi erit laudabiliſſima erit mirabiliſſima: ſed pfectio i iuuene ē mirabilioꝛ quāto pſona ē iunioꝛ: ğ btiſſima virgo in infima etate huiꝰ gratie capax fuit. Itē quāto minꝰ ē debitū aliqḋ tāto plus ē gratū: ſed minꝰ debita ē pfectio in iuuene ꝙ in ſene: ſꝫ in btiſſima vgine fuit gratiſſima ğ fuit in etate minima q̄ eſſe potuit: cōſentire aūt potuit cū vſuz rōnis habuit: ğ ſtatim cū vſuz rōnis habuit iſtā gratiā ſuſcepit. Itē eſt potētie eiuſdē ⁊ miſericoꝛdie gratiā dare. ğ quāto piꝰ dat tāto plus datur. Iuxta illud: q̄ cito dat bis dat: ſed deꝰ btiſſime vgini tātū dedit quātū pure creature dare potuit. Itē Ambro. Neſcit tarda molimina ſanctiſpūs gr̄a: ğ ex pte dantis nulla fit moꝛa dandi gr̄am: imo videt affectare dationez: q2 ipſe exultauit vt gygas ad curredā viā ſuā: ğ ſtatim dedit q2 ſuſceptiuū capax fuit. Cōtra btiſſima vgo illuminabat actualit ſumma illuminatiōe cuius pura creatura ſm ſtatū vie capax fuit: ğ illa debuit fieri qn̄ maxime illuminabil ſm intellectū fuit: h̄ aūt fuit in ſenio. Iuuenes aūt vigēt ſenſu: ſenes aūt itellectu: ğ btiſſima vgo debuit illā illuminationez recipe in ſenectute. Itē figura huiꝰ ſupernatural ꝯceptiōis in vgine fuit ꝯceptꝰ ſare ſteril in ſenectute q̄ ſi. ſ nonagēaria fuit: ğ ſi figuratū dꝫ rn̄dere figure ⁊ iſta conceptio debuit fieri in ſenectute: ğ ⁊ deſpōſatio q̄ pceſſit iſtā ꝯceptionē. Itē nō eſt congruū mr̄imoniū int ſenē ⁊ iuuēculā: ſꝫ int iuuenē ⁊ iuuenē: ſenē ⁊ ſenē: illud aūt matrimoniū fuit ꝯgruētiſſimū: ⁊ ioſeph fuit ſenex: ğ ⁊ btā vgo. Itē ꝯtra grauitatē moꝝ ⁊ honeſtatez eſt acceleratio mr̄imonioꝝ: h̄ aūt nihil fuit ꝯ honeſtatē moꝝ: ğ expectatū fuit vſq3 ad tēpꝰ maturū. Itē a coꝛpoꝛe btiſſime vginis foꝛmabat coꝛpꝰ pfectiſſimū ſm naturā: ſꝫ maturū tēpꝰ ꝯcipiēdi nō eſt an̄ ſtatū. xv. annoꝝ: ğ coꝛpꝰ btiſſime virginis debuit eē ad minꝰ. xv. ān̄oꝝ qn̄ chriſtū ꝯcepit. Itē ꝯſiliū iuris eſt ſi dubitet de quātitate numeri: eq̄liter ⁊ ius ⁊ iudex dꝫ mediū numerū determinare. Vbi gr̄a ſi dubitat vtrū teneat aliqs alteri viginti vl tm̄ decē iudex facit ſolui. xv. ğ a ſili in pppoſito ſi dubitet qn̄ facta fuerit iſta ꝯceptio ⁊ deſpōſatio: determinādū erat tēpꝰ mediū int pmū ⁊ vltimū tēpꝰ q̄ talia cōſueuerāt celebrari. pmū aūt tēpꝰ ē. xij. annoꝝ: vltimuz aūt vt in pluribꝰ. l. annoꝝ: hoꝝ aūt mediū xxx. ğ videt ꝙ circa illā etatē btiſſima virgo eē debuit qn̄ iſta in ea fiebāt.

Reſpondēdo ꝙ in btiſſima virgine fuit oīs ꝯgruentia tā ex pte nature ꝙ ex pte gr̄e ad h̄ vt mat dei fieret: credimꝰ ꝯcedēdo ꝙ deuz ꝯcepit tali etate q̄ pfecta fuit ſtatu coꝛpoꝛis ⁊ quātitate: et ꝙ circa eādē quātitatē etat deſpōſata fuit tātū quātū ſpōſalia ſolēt mr̄imoniū pcedere: videlꝫ circa duos mēſes. Qḋ aūt obijcitur ꝙ laudabilioꝛ ⁊ mirabilioꝛ eēt in iuuētute iſta pfectio. Dicimꝰ ꝙ cū nihil ſit laudabile niſi aliq̄ modo depēdeat ab arbitrij libertate: nō ſtatim illud fieri debuit cum btiſſima vgo libero arbitrio vti potuit: ſed interuenire potuit tpis ptractio in q̄ puenīret ⁊ meritoꝝ accumulatio ⁊ emūdatiōi quā accepat in vtero ſuccederet maioꝛ depuratio ⁊ virtutū exercitatio: vt i oīuz virtutū apicē ſublimata de ꝯgruo ⁊ in ſingulari ſuo merito mūdo ſubueniret pdito ſaluatoꝛē gignēdo. Et ſic ptꝫ ꝙ nō deꝰ ſtatim h̄ donū dedit cum eiꝰ btiſſima vgo capax fuit: ſꝫ q2 nō tm̄ dedit: ſed congruētiſſimo modo dedit deꝰ: deinde ſtatim dedit cū ſuſceptiuū ꝯgruētiſſimo modo capax fuit: vt nō eēt tm̄ datū optimū ⁊ donū pfectū: ſed etiaz modo pfectiſſimo datuz vt illa veloſitas donū duplicat q̄ tpis ꝯgruitatē anticipat ⁊ a dato modū dandi defoꝛmat: ⁊ a recipiēte gloꝛiā minuit ⁊ dignitatem recipiendi ab ipſo excludit.

p Oſt hͦ q̄rit̄ de pulchritudine btiſſi
me v̄ginis vtrū pulchritudinē cor-
poralē habuit? Et videt̄ ꝙ ſic. Fi-
gura ſiue ſignum.dȝ hr̄e ſilitudinem cuȝ ſi
gnato:ſȝ oēs mulieres btiſſimā v̄ginem ſi
gnātes teſte ſcriptura pulcherrime fuerūt:
ġ ⁊ btā v̄go.minoꝛ ptȝ:q2 quatuoꝛ mulie-
res inueniūtur btiſſimā v̄ginē expſſiſſime
figurātes.heſter ꝯiugata.iudith vidua. ra
chel ⁊ rebecca v̄gines. De heſter ſcribitur
Erat aūt heſter valde pulchra pulchritudi
ne incredibili:oīuȝ ocu'l gratioſa ⁊ amabil̄
videbat̄. Siliter ⁊ de iudith legit̄. Erat au
tē elegāti aſpectu nimis. Et itē nō eſt talis
mulier ſup terrā:tā in aſpectu ⁊ pulchritu
dine ⁊ ſenſu v̄boꝝ. Sili modo de rebecca
legit̄ ꝙ erat puella decoꝛa nimis: v̄goqȝ
pulcherrima ⁊ incognita viris. Iteȝ de ra
chel ꝙ erat venuſta facie ⁊ decoꝛo aſpectu
nimis. Et vnū ſalit̄ ſcriptura laudat oēs
mulieres de pulchritudine btām v̄ginē ſi-
gnātes:ġ ⁊ btā v̄go pulchra fuit. Itē coꝛ-
pus ad aīam vt ſup dictū ē ꝙ nobilioꝛi aīe
debet̄ nobili' coꝛp':ġ pulchritudo coꝛpis
depēdet ad pulchritudinē aīe:ġ cū pfectiſ
ſima fuerit pulchritudo aīe ⁊ pfectiſſima
coꝛpis eē debuit. Itē in ea erat ſūma pul-
chritudo ſpūalis ⁊ hͦ p ſymbola coꝛpoꝛalia.
illa aūt ſcriptura ſpealit̄ ⁊ anthonomati-
ce exponit̄ de btā v̄gine:ġ illa q̄ ibi dicun
tur ſpālit̄ ⁊ anthonomatice ꝯueniūt btiſſi
me v̄gini:ibi aūt p pulchritudinē exterio-
rē ducit̄ intellect' ad interioꝛē:ġ in btiſſi-
ma v̄gine debuit eē pulchritudo interioꝛ ⁊
exterioꝛ. ¶ Itē pulchrū additū ⁊ bonum
pulchꝛo ⁊ bono facit magis pulchrū ⁊ bo-
nū:ſȝ btiſſima v̄go oīb' creaturis optima
⁊ pulcherrima fuit:ġ habuit pulchritudi-
neȝ exterioꝛē ⁊ interioꝛē. Itē in eccia legi
tur in pſa.caſtiſſima coꝛpe. ſāctiſſima mo
rib'. oīumqȝ pulcherrima v̄go virginum.
Itē coꝛp' humanū nobili' ē oīb' coꝛpoꝛi-
bus brutoꝝ ꝓpt̄ vnionē ad aīam rōnaleȝ:
ġ nobilitas coꝛpoꝛis intēdit̄ ad nobilitatē
aīe ad quā oꝛdinat̄. forma eni ⁊ mā debēt
eſſe ꝓpoꝛcionabilia:ſȝ aīa btiſſime v̄ginis
fuit nobiliſſima poſt aīam filij dei:ġ ⁊ coꝛ
pus ei' fuit nobiliſſimū ⁊ pulcherrimum
poſt coꝛp' filij. Item coꝛp' vnitum deitati
pfectiſſimum eſt i pulchritudine:ita etiaȝ
ꝙ angeli deſiderāt in ipm ꝯſpicere:ſ coꝛ-
[illegible]

co pulcherrimū.hͦ aūt eſt coꝛp' matris vñ
foꝛmabat̄ id qͦ diuinitati vniebat̄:ġ ⁊ il-
lud ſcdo loco pulcherrimuȝ erat. ¶ Item
phs dicit ꝙ natura ē vis indita reb' ſilia
ex ſilib' ꝓducēs:niſi ġ natura ipediat̄ vel
erret fili' erit ſilis patri ⁊ mr̄i:ġ q̄ naſcitur
de matre ⁊ nō de patre ⁊ de tali operāte q̄
nō pōt ipediri vel errare:ſed ſic ē de v̄gine
btiſſima ⁊ ei' filio:igit̄ neceſſe eſt filiū ſi-
milē eſſe matri ⁊ ecōuerſo:ſed ipſe eſt pul
cherrim':ġ ipſa ē pulcherrima. Iteȝ q̄ vi-
derūt veronicā dicūt ꝙ pulcherrimā ⁊ gra
tioſam faciē repūtat. Itē oꝛdo ē in reb' nā
lib' ⁊ in coꝛpoꝛib' humanis. nā eni facit
aliq̄d pulchrū aliq̄d pulchri':ġ ⁊ aliq̄d eſt
pulcherrimuȝ ſm nām. Natura eni hȝ ali-
quē terminuȝ ad quē pōt ⁊ nō vltra:ġ aut
alicubi ꝯtinget aut nuſq̄. ſi nuſq̄:ġ defi-
ciet reſpectu opationū ſuarū:hͦ eſt falſum:
q2 dicit phs ꝙ nā nō abūdat ſupfluis nec
deficit in neceſſarijs:ġ nā alicubi hȝ ſuuȝ
ſummū. Coꝛp' aūt nāle q̄nq̄ foꝛmat̄ a coꝛ
poꝛe nāli ipſa natura creata imediate p ſe
⁊ ſimplicit̄ operāte nālit̄:aliq̄n v̄o opante
ſupnālit̄:ġ alicubi ſummuȝ eſt in coꝛpoꝛe
humano deo opante:⁊ alicubi ſummū nā
opante ⁊ ſic nā operās ē imediate ſub deo
opante:ſic ġ coꝛp' qͦ de' p ſeipm foꝛma-
uit erat pfectiſſimū ⁊ pulcherrimū in na-
tura qͦ de' potuit facere ſm ſtatum vie:
ita coꝛp' btē v̄ginis ad hͦ oꝛdinatum erat
pulcherrimū ſm ſtatū vie qͦ nā facere po
tuit ſe opante. Itē Damaſ. dicit ꝙ ipſa a
nullo illuſtriū ſupat̄:ſed alie v̄gines ⁊ ſan
cti laudant̄ de pulchritudine coꝛpoꝛali q̄
nō eſt ꝯiūcta cū ſpūali:vt eſt illud.pulchra
facie ſȝ pulchrioꝛ fide ⁊c. ⁊ ſilit̄ in pdictis
mulierib' veteris teſtamēti:ġ btā v̄go oī
laude digna:immo digniſſima debuit de
vtraqȝ pulchritudine laudari. Itē caſtitas
eſt laudabilioꝛ i pulchris ſic ecōuerſo dif-
foꝛmitas ⁊ incōtinētia vituperabilioꝛ eſt in
diffoꝛmib':ſȝ btiſſime v̄ginis caſtitas fuit
laudabiliſſima:ġ pulcherrima. ¶ Cōtra. p
uerbioꝝ dicit̄. Fallax grā ⁊ vana ē pulchri
tudo:ſȝ in btā v̄gine minimum:imo nihil
fuit de vanitate:ġ nec pulchritudo. Item
pulchritudo mulierū occaſio magna ē ma-
li. Vñ Eccleſiaſtes. Virginē ne cōſpicias
ne ſcādalizeris in pulchritudine ei'. Item
ꝓpter ſpeciē mulierū multi perierūt. Vnde
[illegible]

rē de v̄gine: ſed btiſſima v̄go oib⁹ debuit
eſſe cauſa ſaluādi: ⁊ nulli cauſa pereūdi: ḡ
nō debuit eē pulchra corporalit̄. Jtē quāto
plures ſunt cauſe humilitat̄ tāto fortior et
maior humilitas: ḡ q̄ ſummā habuit humi
litatē oēs cauſas hr̄e debuit humilitat̄: ſed
faſt⁹ ineſt pulchris ⁊c̄. difformitas aūt eſt
cauſa humilitat̄: ḡ btiſſima v̄go debuit eē
difformis. Jtē dn̄s in incarnatiōe maximā
oſtēdit hūilitatē: q2 exinaniuit ſemetipm̄:
ſed maior ē humilitas carnem accipere de
difformi q̄ȝ de pulchra: ergo deus naſci de-
buit de difformi.

REſpōdēdo dicim⁹ ꝙ ſic̄ dn̄s noſter
ieſus chriſt⁹ fuit ſpecioſus forma
p̄ fi. ho. ita btiſſima v̄go ſpecioſiſſi
ma ⁊ pulcherrima fuit int̄ filias hominū:
⁊ ꝙ ipſa habuit ſummū ⁊ pfectiſſimū gra
dū in pulchritudine q̄ potuit eē in mortali
corpore ſm̄ ſtatū vie opante nā. Qd̄ autē
euāgeliū nihil deſcribit ſup eo poſſunt plu
res eſſe cauſe. vna cū dn̄a noſtra poſita ſit
nobis in ſpeculū ⁊ exēplū ſaluos faciendi
nō vult eā actib⁹ laudari q̄rū appetit⁹ in-
ordinat⁹ vel abuſus mult̄ eſt cauſa pereū-
di. Alia cauſa eſt ꝙ ſcripture ſufficit h̄ ſub
ſilentio q̄ſi p locū a minori inferre ꝙ q̄cq̄d
vnq̄ȝ bonitat̄ vel pulchritudinis in aliquo
ſanctoꝝ fuit minime credēdū in ipſa defu-
iſſe. Vn̄ ſcriptura mag̃ laudat eā h̄ tacite
ſupponēdo. Tacēdo eni p reuerētia regulā
nobis tradidit infallibilē ꝙ q̄cq̄d boni vl'
laudis in alijs fuit h̄ etiā in btiſſima v̄gi-
ne fuiſſe: de h̄ minime oportebit dubitari.
nec in q̄ſtione venire dȝ qd̄ nephas ē dubi
tare. Jtē ſic̄ angeli ſupmi a donis nobilio-
rib⁹ laudant̄ ⁊ denoīant̄ ⁊ nō ab inferiori
bus: ita ⁊ btā virgo donis ſpūalib⁹ pleniſ-
ſima: donis gratuit̄ ⁊ nobiliſſimis ita oc-
cupat ⁊ iplet aīas laudātiū euāgeliſtarū
ꝙ eoꝝ admiratiōe obliuiſcūtur bonoꝝ cor
poraliū. Jta cū rota ſit i medio rote: euāge
liū mag̃ reſpicit ⁊ attēdit ſpūalia: vet⁹ lex
corporalia. ꝓpriū ḡ eſt euāgelij de gratuit̄
⁊ ſpūalib⁹ laudare: ꝓpriū veteris teſtamē
ti cōmēdare corpalia. Jdeo dn̄a nr̄a in ve-
teri teſtamēto de ſpūali pfectione p ange-
los aplos euāgeliſtas cōmēdat̄. Raro eni
vel nunq̄ȝ in nouo teſtamēto inuenit̄ ꝙ ali
quis a pulchritudine corporali cōmēdet̄.
Qd̄ aūt obijcit̄ de mali occaſiōe: rn̄dem⁹
ꝙ pulchritudo ſpūalis ſimplicit̄ in ſuo ge
nere bona ē. Nihil aūt a deo bonū eſt in q̄
nō ꝯtingat malos ſcādalizari: q̄ non tm̄ in
chriſto hoīe ſcādalizabāt̄ in eo ſed etiā in
ipſo deo ſcādalizabāt̄. Vn̄ ſup illud. Quā
bon⁹ iſrael de⁹ his ⁊c̄. glo. dicit. Peruſis
aūt pūerſus eē videt̄. tal' aūt occaſio mali
ſiue ſcādali nō eſt vitiū bonā naturā habē
tis: ſed culpa ē pacientis: ſic̄ etiā demones i
pulcherrima dei iuſticia ſcādalizant̄ ſic̄ ſu
peri⁹ ſcriptū eſt. Supbia eoꝝ q̄ te oderunt
aſcēdit ſemp: nec ꝑpt̄ h̄ nō dȝ eē iuſticia. ſȝ
demones vel mali ſcādalizant̄ in ipſa ma-
xime cū boni efficerent̄ vn̄ mali ſcādalizan
tur. Congrua ḡ fuit pulchritudo btiſſime
virginis ⁊ ad ſui ipſi⁹ cōmēdatiōnē vt na-
turā pficeret ⁊ grām augmētaret: q2 forma
pudicitie rara ſȝ apta comes ⁊ ad noſtram
edificationē ⁊ deuotionē. pulchra eni eſt ca
ſta generatio cū claritate. ⁊ ad corpis dn̄i-
ci cōmēdationē. nō eni pōt arbor bona fru
ctū malū ⁊ nobil' ignobilē facere: nec etiā
pfectior humilitas q̄ ex plurib⁹ cauſis cau
ſaret̄ q̄rū aliq̄ erūt naturales: aliq̄ gratuite
q̄ȝ illa q̄ ex ſol' gratuit̄ eſt: imo ſic̄ grā nobi
lior ē natura ⁊ pfectior: ita ⁊ humilitas q̄ ē
ſimplicit̄ a grā nobilior eſt q̄ȝ illa q̄ eſt ptiȝ
ex grā: parti ex nā. vt etiā eēt maior humi-
litas ꝙ de⁹ incarnaret̄ de deformi poti⁹ q̄ȝ
de pulchra. Humilitas eni grē collatiua ⁊
augmētatiua ⁊ nunq̄ȝ diminutiua nō eſſet
vere filij humiliatio ſi humilitatē matris
in ſua nobilitate diminueret: ⁊ caſtitatis
laudē auferret. Vn̄ nimirū neq laude di-
gnū opatio iudicaret ſi mat̄ difformis hu-
milis eēt: ⁊ ꝙ deſpecta mat̄ virgo pmane-
ret. ecōtra quātū virgo ab altiori īfra ſe bea
tiſſima pfectior eſt humilitate: ⁊ quāto ab
altiori infra ſeipām deſcēdit: tāto maior ē
filij humiliatio que ſe in ſummo celo poſt
ipſam inclinauit.

DIcto de pulchritudine in cōi: cōſe-
quent̄ q̄rendū eſt de pulchritudine
ei⁹ in ſpālī: q̄ in trib⁹ ꝯſiſtit: in de-
bita corporis quātitate. in elegāti mēbroꝝ
diſpoſitione ⁊ poſitiōe. in coloꝝ venuſtate.

PRimo ḡ q̄rit̄ de quātitate q̄ ꝯueni
entior ei ſit? Et pbari pōt ꝙ a quā-
titate corporis ſui filij qd̄ tanq̄ȝ pfe
ctiſſimū in oib⁹ nālib⁹ decētiſſimā habuit
quātitatē. Corp⁹ eni filij format̄ a corpore
generātis: ita ꝙ de tali tale: ⁊ de tāto tan-
tū: niſi error aut ipotētia ipediat: aut p viā

accidẽtis alio modo aliť fiat: ſed naturaliť ⁊ regulariť magnꝰ generat magnũ: ⁊ paruus paruũ: ⁊ tãtus tãtũ: g̃ ſi corpꝰ dñicum in ſummo habuit debitã quãtitatẽ viro cõgruẽtẽ: g̃ ⁊ mať ſua: g̃ quãtitatẽ femine cõgruentẽ: qḋ ꝓcedimꝰ ⁊ credimꝰ eẽ verũ: idẽ de q̃litate dicẽtes. Modi enĩ q̃litatꝭ corporis ſunt quinqꝫ. Craſſities nimia. extenuata macies. carnoſitas. ſintheſis ⁊ eq̃litas. Pinguedo cauſať ex frigiditate ⁊ humiditate. carnoſitas ex caliditate ⁊ humiditate Extenuata macies ex caliditate ⁊ ſiccitate. Sitheſis ex frigiditate ⁊ ſiccitate. Eq̃litas ex oĩum humoꝝ eq̃litate: cuiuſmodi credimus corpꝰ btiſſime ꝟginis extitiſſe.

p Oſt h̄ q̃riť de mẽbroꝝ diſpoſitione ⁊ ꝓportiõe: ⁊ illa ſiĺr ꝓbať ex parte generati. In formatione enĩ corporis a generãte ſic formať totũ de toto ꝙ a q̃libet pte corporis fit deciſio ⁊ ĩ q̃libet pte generati formatio. Vñ inť generãtẽ ⁊ generatũ regulariť ⁊ naturaliť ſinguloꝝ mẽbroꝝ adinuicẽ eſt ſimilatio in forma ⁊ ĩ figura: niſi ꝑ viã accidentis ĩpediať: g̃ cũ in corpore dñico nullũ potuit intercidere ĩpedimẽtũ: ⁊ mẽbra illiꝰ corporis fuerũt elegãtiſſime diſpoſitiõis ⁊ ꝯgruẽtiſſime ꝓportionis: eadẽ diſpoſitio ⁊ ꝓportio erit ĩ mẽbris mřis: qḋ ꝓcedimus eſſe verum.

p Oſt h̄ q̃riť de colore cutꝭ ⁊ venuſtate. Triplex eſt diũſitas coloꝝ in corpore humano. ſ. in cute in capilĺ ⁊ in ocuĺ. Primo g̃ de colore cutis q̃riť: Et videť ꝙ debuit eẽ nigra in cute. Color enĩ eſt ꝓpriũ obiectũ viſus: ⁊ g̃ ille color qui eſt magꝭ viſui ꝯgruꝰ plus atteſtať cõplexionis bonitati ⁊ ꝑfectioni: nigredo autẽ eſt magꝭ ꝯgrua viſui. eſt enĩ color ꝯgregatiuꝰ viſus: g̃ nigredo ẽ color ꝑfectiſſimꝰ ad vidẽdũ: g̃ debuit eẽ color ꝑfectiſſimi corpis ꝭm qḋ videri dꝫ. Itẽ ſimplex ẽ nobiliꝰ cõpoſito: g̃ nigredo vel albedo q̃ ſunt colores ſimplices nobiliores ſunt ꝙ̃ alij colores q̃ ſũt cõpoſiti: g̃ alť eoꝝ ẽ in corpore ꝑfectiſſime ſed nõ albedo: g̃ nigredo. ꝙ nõ albedo ptꝫ. Albedo enĩ eſt color corpis in q̃ eſt cauſa frigiditatꝭ ⁊ etiã viſus diſgregatiuꝰ: g̃ diſgregatio viſus. Itẽ color ẽ ĩmutatio viſus ꝭm actũ lucidi ĩ rõne coloꝝ q̃ ſunt magꝭ ꝑfecti: ſed dicit phs ꝙ extrema ſunt magis ſenſitiua ⁊ motiua: g̃ albedo ⁊ nigredo q̃ ſunt extremi colores ꝑfecti magꝭ ſunt in rõne coloꝝ: g̃ alť eoꝝ erit in corpe perfectiſſimo. Sed dicit phs ꝙ in corpibꝰ ſunt lux ⁊ tenebre. i. albedo ⁊ nigredo: ſed ꝑfectior eſt lux tenebris: g̃ corpꝰ eiꝰ erat magꝭ albũ ꝙ̃ nigrũ. Videť aũt ꝙ potiꝰ debuit eẽ rubeũ. corpꝰ enĩ eucrathicũ ẽ maxime ſanguinee cõplexionis: ſanguini aũt atteſtať rubedo: g̃ corpꝰ optime cõplexionatũ debuit eẽ rubeũ. Videť aũt ꝙ debuit eẽ mixtũ ex albo ⁊ rubeo: q: ſic auctores medicine dicũt. Color in cute ab exteriõibꝰ accidit duobꝰ modis: aut ex abundãtia aut ex equalitate humoꝝ. ille aũt ẽ ex eq̃litate q̃ eſt albꝰ ⁊ rubeꝰ mixtim. ceteri oẽs ab eq̃litate recedũt: ſꝫ nobilior ẽ color q̃ ab eq̃litate ꝓcedit: g̃ dꝫ ille eſſe in corpe eucrathico. Videť aũt ꝙ ĩ tali corpe dꝫ eẽ color glaucꝰ. ille enĩ color ſignificat frigiditatẽ ĩ corpe ꝺhantẽ: ſꝫ videť ꝙ corpꝰ btiſſime ꝟginis debuit eẽ frigide cõplexionis hac rõne: q: qḋ eſt natura tale magꝭ eſt tale: g̃ qḋ nã caſtũ magꝭ ẽ caſtũ: ſꝫ natura frigidũ magꝭ eſt ordinatũ ad caſtitatẽ: g̃ corpꝰ caſtiſſimũ debuit eẽ frigide cõplexionis. Itẽ oĩs inclinatio q̃ cauſať a duobus ceteris paribꝰ fortior eſt ea q̃ ab alťo tñ: g̃ inclinatio ad caſtitatẽ ſi cauſať a g̃ra ⁊ nã debuit eẽ frigide cõplexionis. Itẽ bonũ additũ bono facit magis bonũ: g̃ bonũ g̃re additũ bono nature facit magis bonũ g̃ plena ꝭm g̃ram debuit eẽ ꝑfectiſſima ꝭm nãm: g̃ debuit eẽ frigide cõplexionis. Itez magꝭ manifeſtat potẽtiã ecõtrario ꝭm naturã ⁊ ꝯtra nãlẽ inclinationẽ elicere ꝯ̃riũ ꝙ̃ de tali tale: ſed ꝑfectius ⁊ nobiliꝰ ẽ in q̃ manifeſtať potẽtia: g̃ ꝑfectior ẽ ⁊ nobilior caſtitas in calidis ꝙ̃ in frigidis: ſꝫ caſtitas btiſſime ꝟginis fuit ꝑfectiſſima: g̃ fuit calide cõplexionis. Itẽ vbi maior ꝯ̃rietas ibi maior pugna: ⁊ vbi maior pugna ibi difficilior victoria: ⁊ vbi difficilior victoria ibi maior g̃lia: g̃ a ꝑmo vbi maior ꝯ̃rietas ibi maior gloria: g̃ glorioſior ẽ caſtitas in calidis ꝙ̃ in frigidis. Itẽ phs incõtinẽs eſt q̃ patiť ⁊ deduciť: inſenſibiĺ q̃ nec patiť nec deduciť: ſꝫ mediũ ꝟtutꝭ eſt pati nec deduci: ſed ꝟtuoſior ẽ caſtitas vbi maior ꝯ̃rietas: ⁊ ꝯ̃rio g̃ eſt in calidis: g̃ ⁊c.

p Oſt h̄ q̃riť de colore capilloꝝ q̃ ꝭm auctores medicine ſunt q̃tuor niger: rubeꝰ: glaucꝰ: ⁊ canicies. Cum aũt glaucꝰ ꝯſtet ex humore abũdante melancolico: canicies aũt ex nimia defectione

nālis caloris ⁊ ex defectu putridi flegmaꝗ
qd̄ plurimū fit in ſenibꝰ. De illis duobꝰ nō
ſit qſtio ſ3 tm̄ de nigro ⁊ rubeo. Et videt꞉ ꝙ
capilli eiꝰ debeāt eſſe rubei. Rubedo enim
atteſtat꞉ abūdantiā caloris nō aduſti: nigre
do aūt eſt ex abūdātia humoris colerici in=
ceſi vel aduſtiōe multa ſanguinis: q2 vt di
cit Galienꝰ rubedo atteſtat꞉ ſāguini: nigre
do aūt colerice vel melācolice cōplexioni: ꝗ
cū nobilior ſit cōplexio ſanguinea ꝙ coleri
ca vl' melācolica: color atteſtās ſanguī nobi
lior ē ꝙ atteſtāſ colē: ꝗ nobilior ē rubedo ꝙ
nigredo. ꝗ erit ī corpe nobiliori. Itē Gal.
vbi deſcribit corpꝰ eucrathicū in tegni dic.
cōpetētes craſſeas cognitiōes ꝓm totā aīal'
hitudinē he ſunt. ſ. color ex albo ⁊ rubeo cō
mixtꝰ. capilli ꝟo rubei ⁊ mediocrit꞉ criſpi ī
pluribꝰ: ꝗ in corpe eucrathico capilli debēt
eſſe rubei. Itē in codē. nā ſi eucrathicū cere
brum exiſtat ꝓm q̄tuor q̄litates oīa q̄ dicta
ſūt habebit cū medio: ⁊ ſupfluitates q̄cūq3
ꝑ palatū aut aures aut nares ⁊ oclos pur
gātur. h̓ habebit moderare ⁊ minime ledet꞉
ab oībꝰ q̄ extrinſecꝰ calefaciūt ⁊ infrigidāt
⁊ deſiccāt ⁊ humectāt in faucibꝰ exiſtētibꝰ
talibꝰ capilli ſunt ſubruffi: pueris ruffi vel
ſubruffi: pfect ꝟo rubei fuūt. ꝗ in optie cō
pletionato cerebro capilli debēt eē rubei: h̓
aūt fuit cerebrū dn̄e nr̄e ꝗ ⁊c.

V Idet꞉ āt ꝙ debeāt eē nigri. Cōſtāti=
nꝰ enī in pātegni tres pōit cās ca=
pilloꝝ dicēs. Capilli caput cuſtodi
unt honeſtāt ⁊ defendūt: qbꝰ ſi careat ho=
mo maxima inhoneſtas ē: ⁊ ꝓcipue in mu
lieribꝰ ⁊ iuxta h̓ nā fecit corpori iuuamēta
atq3 ornamēta ⁊c. Itē eſt cauſa cur maſcu
li ⁊ nō femine barbeſcūt: q2 fumꝰ q̄ eſt pilo
rū cauſa ex nā magꝭ augmētat꞉ in maſculis
q̄ī q2 nā nō ſufficit expellere. i. cōſumere:
expellit ꝑ duo loca. ſ. ꝑ caput ⁊ barbam. vn̄
ſit ꝙ calidiſſime femine barbeſcere videan
tur: ⁊ ecōtra in maſcul' frigidis. Un̄ nō bar
beſcūt eunuchi: q2 ꝑdiderūt mēbra calidio=
ra. Pili ꝗ iſti facti ſunt a nā vt eēnt orna=
menta ⁊ iuuamēta. Ex h̓ patet ꝙ tres ſunt
cauſe piloꝝ. Expulſio fumoſe ſupfluitatꝭ in
natura. ⁊ defenſio a calore ⁊ frigore exteri=
ori. ⁊ ornatꝰ capiſ. Quātū ad ꝑmā vtilita
tē magꝭ videntꝫ ꝯuenire eucrathico corpori
capilli nigri. Si enī expulſio ſupfluitatꝭ no
ciue eſt iuuatiua: q̄cūq3 ſupfluitas ē magis
nociua illiꝰ expulſio ē maxime iuuatiua: ſ3
colericum inceſum ⁊ ſanguineū aduſtum
magis ē nociuū ꝙ ſanguineū nō aduſtū: ꝗ
magꝭ eſt iuuatiua expulſio illiꝰ ꝙ iſtiꝰ: ſed
ad illiꝰ expulſionē ſequit꞉ generatio nigro=
rū capilloꝝ ⁊ nō rubeoꝝ: ꝗ quātū ad illam
cauſam eucrathicū corpus magꝭ d3 hr̄e ni
gros capillos ꝙ rubeos. Silr̄ quātū ad de=
fenſionē. nigri enī colores fortiores ſunt ꝙ
rubei. Silr̄ quātū ad ornatū. pulchrior enī
eſt ⁊ aptior ꝓportio extremi ad extremū ꝙ
medij ad extremū. Oppoſita enī iuxta ſe poſi
ta magꝭ eluceſcūt ꝗ ſuppoſito colore cutis
albo ⁊ rubeo magꝭ venuſtat ī capill' nigre=
do ꝙ albedo vel rubedo. Itē quātū ad ſen=
ſum viſus nigredo ē ꝯuenientior q2 cōgrega
tiuꝰ viſus: rubedo aūt vel albedo diſgrega
tiuꝰ. Itē quātū ad ſignatū. rubedo enī at=
teſtat꞉ mobilitati ⁊ infidelitati: nigredo au
tē ſtabilitati ⁊ firmitati: q2 rn̄det elemēto qd̄
eſt terra. Itē Cōſtātinꝰ vbi deſcribit corpꝰ
eucrathicū ſic dicit in ſupioribꝰ partibꝰ li=
bri meminimꝰ nos dixiſſe de intpata com
plexione corporis quātū ad cōpoſitionē ieq
lis: oportet ꝗ nūc dicere de eq̄li compoſitio
ne cōplexionis ⁊ eiꝰ ſignificatiōe. Corpus
enī eq̄le neq3 multū macidū ē neq3 pingue:
color eiꝰ int꞉ rubeū ⁊ albū mediꝰ. pili eiꝰ in
infātia ruffi: in pueritia ⁊ iuuētute nigri: ꝗ
ad eucrathicū corpꝰ ꝑtinet nigredo ī capil
lis ſ3 Cōſtātinū. ⁊ ſic etiā videt꞉ ꝯtrouerſia
inter Cōſtantinū ⁊ Galienū: cū h̓ nigrū ca
pilloꝝ colorē ponat in eq̄li corpore. ille aūt
rubeū. Itē eadē ꝯrietas inuenit꞉ int꞉ illos q̄
loquūtur de corporis pulchritudine quoꝝ
vnꝰ ſic dicit. Femineū plene ſi vis formare
decorē: Preformet capiti vultū. nec tertius
orbē. Crinibꝰ irrutilet nitor aurī. Ergo vt
ꝙ capilli debeāt eē aurei coloris. Alter aūt
dicit ſic. Spectādū nigris ocul' ⁊c. Ite3. iij.
Cant. vbi ſcribit꞉ pulchritudo ſpūalis ꝑ ex
teriorē pulchritudinē ſic dicit. Come eiꝰ ſic
elate palmaꝝ nigre q̄ſi coruꝰ: ꝗ videt꞉ ꝙ ad
exteriorē pulchritudinē ꝑ quā interior de=
ſcribit꞉ ꝑtineat nigredo in capill': q2 vt dicit
magiſter Richardus de ſancto victore ſup
illō Gen̄. xlix. Neptali ſuꝰ emiſſus dās elo
quia pulchritudinis dicit. q2 pulchre boleſ
interiorē eiſdē verb reficit ⁊ exteriorē du3 ꝑ
exteriora viſibilia ad inuiſibilē pulchritudi
nē intellectū traduc: ꝗ ad exteriorē pulchri
tudinē ꝑ quā h̓ intellectꝰ ad interiorē tra=
ducit꞉ nigredo ꝑtinet ī capill'. Itē ꝓm cōple
xionē innatā ſoboles ſolet aſſimilari paren
tibꝰ ⁊ ecōtra: ſ3 videmꝰ ꝙ generatio iudeo=

rū vt in pluribꝰ hʒ nigros capillos: ergo ⁊ dn̄a noſtra cū fuerit de ꝓgenie iudeoꝝ. Jtē veronica pretendit nigrā barbā ⁊ nigros fuiſſe crines in dn̄o: ergo in dn̄a noſtra: cū maxīa fuerit ſimilitudo inter ipſos.

P Oſt hoc q̄rit̄ de colore oculoꝝ q̄ q̄druplex eſt. ſ. niger: ſubalbidus: variꝰ: ⁊ glaucꝰ. Et videt̄ primo ꝙ debeat eſſe niger. Jlle enī in pluribꝰ comitatur nigrū colorē in capill'. ita ꝙ hn̄tes nigros capillos hn̄t etiā nigros oculos: ⁊ etiā videt̄ maxime cōgruere venuſtati. Vn̄. Spectandū nigris ocul' ⁊c. Jn ꝯtrariū videt̄ ꝙ aliꝰ deſcribēs pulchritudinē hoc ad oculos dic. Radient vtriqȝ gemelli Luce ſmaragdina vel ſyderū inſtar ocelli. illi aūt colores nō ſunt nigri: ergo ⁊c. ¶ Jtē nigredo oculoꝝ vt dicit Johānicꝰ ꝓuenit ex defectu viſibil' ſpūs vl' ꝑturbatiōe eiuſdē aut ex penuria cryſtallini humoris aut q: plurimū reſedit interiꝰ cryſtallinꝰ. humor aūt ex humore abundāti q̄ eſt ſilis albugini oui aut eſt ex ꝑturbatione ipſiꝰ aut ex abundātia q̄litat' nivei humoris: ergo cū iſte color cauſet̄ in ocul' maxie ex defectu eoꝝ in q̄bus ꝯſiſtit oculi ꝑfectio ad vidēdū ⁊ ē ſpūs viſibil' ⁊ humor cryſtallinꝰ: nullo mō ē iſte color eucrathici corporis. De glauco oculoꝝ nō fit hic queſtio.

A D hoc videndū eſt ꝙ ſex ſunt colores cutis. Ex albedine ⁊ rubore cōpoſiti: niger: citrinus: glaucus: albꝰ: ⁊ rubeꝰ. Et ſolus ille q̄ eſt ex rubore ⁊ albedine cōpoſitꝰ vt dicit Johānicius ſit eq̄litate ꝓcedēs. alij vero oēs ab ineq̄litate: ꝑmꝰ ē nobiliſſimꝰ ⁊ corpori eucrathico determiatꝰ: vt ſupra a Galieno in ꝑata cōplexiōe poſitus: ⁊ ſili mō a Cōſtātino ī pātegni: hunc ergo ꝯcedimꝰ in corpore btiſſime v̄ginis extitiſſe. ¶ Ad obiecta in ꝯtrariū rn̄demꝰ ꝙ licȝ color niger ſit mag' viſui ꝯgruꝰ ad videndū: nō tn̄ eſt corpori eucrathico determinatus ad habēdū. Color enī corporis ꝑncipalꝰ ordinat̄ ad corpꝰ ſubiectū ⁊ ꝓpriū venuſtandū ⁊ eiꝰ cōplexionē oſtēdēdā q̄ ꝓpt̄ corpꝰ alienū ad videndū. ¶ Jtē viſus delectat̄ in pulchro ⁊ in luce ꝓporcionabili delectabilior ⁊ delicioſior eſt ad videndū. Color autē albus mixtꝰ cū rubore delectabilior eſt q̄ nigredo: nec ē ꝯtrariū ꝙ extremi colores mag' ſunt ſenſitiui ⁊ motiui. ꝑeminētia enī ſumitur ex reſpectu alterius videntis: iſta autē reſpectu habent'. Natura enī vt dicit ꝑhus ſemꝑ intēdit ſile: ergo color corporis dʒ determinari potiꝰ ſcḋm ꝯgruētiā ſui ſubiecti q̄ reſpectu alteriꝰ. Nec etiam obſtat ꝙ ſimplex nobiliꝰ ē cōpoſito: hoc enī verū eſt īt' res genere diu̾ſas differētes: vt aīa dignior ē corpore. Et nō in his in q̄bꝰ vnū eſt ſimplicit̄ pars cōpoſita eadē cū altera ſcḋm ſpēm: cū in his ſemꝑ dignīꝰ ſit totū ſua ꝑte. ¶ Nō aūt obijcit̄ ꝙ debuit eē frigide cōplexiōis ⁊ habere colorē illi atteſtātē: dicimus ꝙ nō. Cū enī grā nobilior ſit q̄ nā: caſtitas q̄ eſt totalit̄ a grā nobilior ē q̄ ea q̄ ꝑtim ē a grā ⁊ ꝑtim a nā: ⁊ tanto maior grā eſt ⁊ maiorē oſtētat potētiā quāto fortiorē vincit naturā: quāuis in btā virgine nulla fuerit pugna: q: etiā fomes fuit extinctus in ea. Vn̄ tāto fortior ⁊ nobilior fuit eiꝰ caſtitas quāta nec hoſti aliq̄ fuit tētandi ꝑtās: ⁊ nihilominꝰ tāto de hoſte triūphꝰ glorioſior: quāto etiā ipa caput eiꝰ ꝯtriuit ſub pedibꝰ: vt nec ad ꝑmū motū ꝯcupiſcētie cui gnālit̄ ſubiacēt oēs viatores ſe ꝯtra ipam auſus fuerit erigere. Nō enī diminuit rōnē victorie non poſſe īpugnari: ſȝ nolle īpugnari q: nō poſſe reſiſtere. Jlla etiā ſimul gl'ioſiſſima ⁊ laudabiliſſima caſtitas q̄ fuit q̄ in ſe nunq̄ aliquē ſaltē motū ꝯcupiſcētie ſenſerit: ⁊ ſe manifeſta ſubiecta diſſeminās exēplarit̄ ꝯcupiſcētiā a mult' cordibꝰ ⁊ corporibꝰ ꝓfugauit. ¶ Ad illud q̄d obijcit̄ de colore capilloꝝ dicimꝰ ꝙ color ī capill' imediate ſignat diſpoſitionē cerebri. Vn̄ optimꝰ color ī capill' dʒ determinari ſcḋm optimā cōplexionē cerebri. Optima aūt cōplexio cerebri determinat̄ ſcḋm duos modos. Uno mō eſt cerebrū optime cōplexionatū q̄n eſt optime ordinatū ad actionē virtut' nālis: ita ꝙ opationes cerebri maxime ordinātur ſcḋm eq̄litates cordis ad opatiōes cordis ⁊ epatis ⁊ ſtomachi ⁊ alioꝝ mēbroꝝ pricipaliū: ⁊ ſcḋm hoc cerebrū dʒ eſſe calidū ⁊ humidū: ⁊ ſcḋm hoc capilli tal' cerebri in infantibꝰ ſunt ſubruffi: ī pueris vero ruffi vl' ſubrubei: ſic dic Gal. i teg. auctoritate ſuppoſita. Et ſcḋm hūc modū loq̄bat̄ q̄ dixit. Crinibꝰ irrutilet. Etiā ⁊ ſcḋm hāc legē ꝓcedūt rōnes ꝓ illa ꝑte. Alio mō dicit̄ eucrathicū cerebrū ſcḋm ꝙ ē optime diſpoſitū ⁊ ordinatū ad actiones virtut' aīalis q̄ ꝓprie fuerūt in cerebro mediāte ſpirituali q̄ naſcit̄ in cerebro ⁊ ſcḋm hoc calidū ⁊ ſiccū dʒ eē cerebrū: q: ille due q̄litates maxime ſubſeruiūt cognitioni. a caliditate enim

eſt velocitas apꝓhendēdi: a ſiccitate firmi-
tas retinēdi: a calore ē motꝰ ⁊ mobilitas: a
frigore quies ⁊ īmobilitas. Et ſic ptz ꝙ ma
gis cōpetit ꝑfectioni cerebri ſiccitas ꝙ̄ hu
miditas: ⁊ caliditas ꝙ̄ frigiditas. Ut eni
Galienꝰ dicit frigidiores ꝙ̄ oportet cerebri
cognitiones ſupflua plura ſm ꝓprias efflu
xiones ⁊ capilli ruffi ⁊ ſubruffi manētes ⁊
poſt multuz tp̄is naſcētes ſubtiles ⁊ exiles
plurimū ⁊ facile a frigidis cauſis ledūtur:
⁊ ſm idē tp̄s ⁊ ſpēs leſiōis catarri ꝯſumūt
⁊ ſomno leuiores q̄dāmō ſunt. in ꝯ̄rio autē
cerebro ꝯ̄ria ſunt. Et ſic patet nobiliꝰ cali-
dū cerebrū eē ꝙ̄ frigidū. Sili mō ptz ꝙ no
biliꝰ ſiccū eſt ꝙ̄ humidū. Galienꝰ eni in te-
gni dic. Sicciores cerebri ſūt cognitiōes nō
ſupfluit in effluxionibꝰ ⁊ ſenſuū ꝑfectū hn̄t
vigilātes ꝟo ſūt ⁊c. hūidiores ꝟo capilli pla
ni ⁊ nō oīno calui ſūt ⁊ ſenſu ebetes ſunt ⁊
ſupfluxiones multe ⁊ ſōno multi ⁊ ꝓfundi.
Et ſic patet ꝙ ē nobiliꝰ cerebrū quantū ad
ꝟtutes aīales ſi fuerit caliduz ⁊ ſiccū: ꝙ̄ ſi
fuerit calidū ⁊ humidū. Nā vt dicit Galie
nus in tegni. optīa ē cōplexio calida ⁊ ſic-
ca. ꝑimū quidē nō ſunt abundātes hūōr ⁊
ſenſibꝰ ꝑfecti ⁊ vigilantiſſimi. ꝑima gn̄atio
capillorꝝ citiſſima ē in eis ⁊ pleniſſima ni-
gri capilli ⁊ criſpi. Si ꝟo hūiditas calidita
ti accedat parū q̄dē ſupgredietibus vtriſqꝫ
mediocritatē bonus color ⁊ caliditas: ⁊ in
ocul: vene magne ⁊ ſupfluitates plīme me
diocrit ⁊ i zeſte ⁊ capilli recti ⁊ ſubrubei: ⁊ re
plet ⁊ grauat caput a calefaciētibꝰ. ⁊ īfra.
Mis ꝟo nothus ſp ꝯ̄riꝰ. In borea ꝟo opti
me degūt: neqꝫ excitari pn̄t vſqꝫ ad mſtū ſe
ſomnū ꝯuertētes ⁊ grauit dormiētes ſunt:
⁊ pene vigilātes ſunt. fātaſias vidēt: ⁊ ſen
ſibus iperfecti ſunt. Et ſic patet ꝙ optima
cōplexio cerebri quātum ad ꝟtutes aīales
ſunt calidū ⁊ ſiccū. ⁊ cerebro ſic ſe hn̄ti de-
bent capilli nigri. Et h̄ eſt qđ dicit Cōſtan
tinꝰ in pātegni. In ſupioribꝰ ⁊c. Cū g̊ cere
brū eucrathicū vno mō ſit optime ordina-
tū ad actiones ꝟtutꝭ aīalis: alio modo reſpe
ctu ꝑationū virtutꝭ nālis ⁊ nobilior ſit opa-
tio ꝟtutꝭ aīal ꝙ̄ nāl meliꝰ erit cerebrū qđ ē
eucrathicū ad ꝑationes aīales ꝙ̄ ad ope-
ratiōes nāles: g̊ ꝑfectiſſimū ⁊ nobiliſſimuz
corporis cerebrū dꝫ eſſe calidū ⁊ ſiccū ⁊ hr̄e
capillos nigros. Et ſic ꝓcedūt rōnes ⁊ au-
ctoritates ad h̄ adducte. ❡ Ad h̄ qđ obiic
tur de colore oculorꝝ: rn̄demꝰ ꝙ cum colo
oculorꝝ ſignificet cōplexionē ꝓprii ſubiecti
ꝓculdubio calido ⁊ ſicco cerebro determi-
nabit color oculorꝝ niger. ❡ Qđ aūt obii-
cit ꝙ nigredo oculorꝝ cauſat ex defectu vi-
ſibil ſpūs ⁊ penuria cryſtallini humoris ⁊
eorꝝ in qbꝰ maxime ꝯſiſtit ꝑfectio oculoruz
dicimꝰ ꝙ h̄ verū eſt: ſꝫ paucitas ſpūs viſi-
bil ⁊ humoris cryſtallini cauſat ex calidi-
tate ⁊ ſiccitate cerebri. Spūs eni nālis ꝑue
niēs vſqꝫ ad cerebrū ſi cerebrum fuerit cali
dū maiorē recipit depurationē ⁊ ſubtiliorē
ſubſtātiā. Quāto autē ſubſtātia ē ſubtilior
tāto plus hꝫ de forma ⁊ minꝰ de materia: ⁊
quāto plus ē ſubſtātia ſubtil ⁊ formal: tan
to magis ē actiua ⁊ fortioris ꝑatiōis ⁊ ſic
a tali cerebro trāſmittit viſibil ſpūs ad ocu
lū paucior ⁊ ſubtilior ⁊ fortior. Sili mō nu
trimētū paucꝰ ⁊ ſubtilꝰ ⁊ nobilꝰ. pauci-
tas g̊ ſpūs ⁊ nutrimēti quātū. ſ. ad materi
am cauſat nigredinez vt dicit auctor. Sed
ipſa ſubtilitas ⁊ paucitas māe cā ē nobilio
ris ⁊ fortioris ꝑationis: ⁊ ſic tales oculi
erūt nigri ꝓpt ꝑdictorꝝ ſpūuz paucitatē: ſꝫ
clariores ad vidēdū. ⁊ nobiliores ꝓpt ſenſu
um ſubtilitatē ⁊ nutrimēti puritatē. Et ſic
btā virgo ī colore cutꝭ fuit alba ⁊ rubea mi
xtim. In capil aūt ⁊ ocul nigra tꝑate. Et
eodē colore eiꝰ filiū dilectū ſpecioſiſſimum
forma p̄ filiis hōiuz credimꝰ fuiſſe coloratū

Qſt h̄ q̄rit de h̄ ꝙ dicit viro qđ fru
p ſtra videt additū. Oīs eni deſpōſa
tio ꝟginis fit viro. Qꝛ aūt nihil fru
ſtra dꝫ poni videt: qꝛ dicit btūs Bern. Si
eni nec foliū de arbore ſine cauſa: nec paſ-
ſer vnꝰ ad terrā cadit ſine patre celeſti: nō
putemꝰ g̊ ex ore euāgeliſte ſupfluū defluere
verbū: ꝑſertim ī ſacra hiſtoria: vbi vt puto
plena q̄ppe myſteriis ſunt oīa: ⁊ celeſti ſint
gloria dulcedine redūdātia: ſi tn̄ diligētem
habeāt inſpectorez q̄ nouerit ſugere mel de
petra oleumqꝫ de ſaxo duriſſimo: ergo ſine
cauſa non debet hoc poni. Solutio.

Uod h̄ adducit viro nō fit ad de-
q notādū ſexus diſcretionē: ſꝫ ad tan
gendū ſpōſi btīſſime ꝟginis cōmen
dationē: ⁊ ſpōſe etiā a ſpōſo honorificatio-
nē. Uir g̊ non notat h̄ ſexū vel etatē: ſꝫ ꝟtu-
tē: g̊ fuit iſte ioſeph vir ꝑ cōſtātiaz fidelitatꝭ
quātū ad iuſticiā ptinet. ꝑ ꝟtutē caſtitatis
quātū ad tēperantiā. ꝑ excellētiā diſcretio-
inis quātū ad prudētiā. ꝑ ſtrenuitatē opera
tionis quātū ad fortitudinē. Et ſic notatur

in viro excellētia q̄tuoꝛ ꝟtutū cardinaliū.

p Oſt hoc q̄rit̃ de hoc ꝙ dicit cui nomē erat ioſeph vel noīe ioſeph. Nā vt dicit pħs natura nihil facit fruſtra: ḡ multo fortiꝰ in ꝟbis a ſpūſcō dict̃ nihiloȝ fruſtra poni. ¶ Itē natura nō deficit in neceſſarijs nec abūdat in ſuperfluis. ¶ Itē nā inquātū pōt paucioꝛibꝰ ſe expedit. ¶ Itē q̄ moderat̃ ſermōes ſuos ſapiētiſſimꝰ ē. ¶ Itē de oī ꝟbo ocioſo reddent oēs hoīes rōnē. Ex his oībus vr̃ ꝙ h̄ nihil poni debeat ſupfluū. Qō ꝯcedimꝰ dicētes ꝙ dicēdo cui nomē erat ioſeph ꝙ non tm̄ voluit nomē exꝓmere: qd̓ p̄feciſſet dicēdo ioſeph: ſȝ inſup ꝙ eſſet notabile ipȝ nomē deſignaſſe. Vñ ⁊ h̄ ⁊ ſup̄ redixit cui nomē nazareth ſm̄ numerū cauſarū ⁊ ſm̄ nūerū lraꝝ. ſ. vt nihil poni fruſtra ſciat̃: vt pleniꝰ ⁊ oꝛdinaciꝰ deſcribat̃. vt ꝓbabiliꝰ credamꝰ vt totū ꝑ electū monſtret̃ locꝰ vel ꝑſona. vt noīe honoꝛet̃: vt doctria inuet̃: vt eccleſia excitet̃: vt euāgeliſta familiaris ⁊ fidel̃ cōprobet̃: vt humilitas ſpōſe declaret̃ cū iſte noīatim ⁊ exꝓſſe humilis ſpōſus deſcribit̃: vt iuſtus apud deū ⁊ hoīes mōſtret̃: cuius nomē tanꝙ in libꝛo vite ſcriptū i euāgelio tā ſignāter exprimit̃: vt notꝰ deo ⁊ hoībꝰ intelligat̃ qui teſtis btiſſime ꝟgini adhibet̃: vt nomē eius digne in memoꝛiā hoīuȝ ꝟtatur qui in patrē dei putatiuū aſſumit̃.

p Oſt hoc q̄rit̃ de h̄ ꝙ dixit ioſeph. videt̃ eīȝ ꝙ ſpōſus btiſſime ꝟginis non debuiſſet appellari ioſeph. Si eni ſic̄ rota rota eſt in rota ita vetꝰ lex ī noua: videt̃ ꝙ illud ꝯiugiū btiſſime virginis debuit in lege alicubi figurari: hoc aūt interpretat̃ eccl̄a fuiſſe in heſter ⁊ aſſuero. Si ḡ illud ꝯiugiū reꝑſentat iſtud figuralit̃: ⁊ cōiuges illi ꝯiuges iſtos: ḡ noīa debēt rn̄dere noībꝰ: ſȝ cōiunx heſter fuit aſſuerus: ḡ ⁊ cōiunx dñe nr̄e debuit appellari abꝛaham. ¶ Itē ſi dña nr̄a figurata ſit ꝑ rebeccā: ḡ maritꝰ eē debuit iſaac. ¶ Itē dñs figurat̃ ꝑ ſanſonē ⁊ mat̃ eiꝰ ſic̄ mr̄ ſanſonis: ḡ ſpōſus eiꝰ debuit vocari manue. ¶ Itē ſi ioſeph appellat̃ augmētū: in iſto aūt cōiugio nullū fuit augmētū ꝑ ioſeph: ḡ nō bene appellat̃ ioſeph. Querit̃ ḡ q̄s fuit figura ioſeph i veteri teſtamēto. Nō eni videt̃ ꝙ ille filiꝰ iacob: cū ille geſſerit figurā dñi nr̄i: vtpote filiꝰ rachel natꝰ i ſenectute p̄ris: ⁊ i vēditiōe: ⁊ fratrū liberatiōe: ⁊ t̃re ſaluatiōe ⁊ multis alijs: vt ptȝ per libꝛū geneſis.

a D hec dicimꝰ ꝙ vna ꝑſona i veteri teſtamēto ꝓpt̃ plures ꝓꝑetates plura ſignificauit. Vñ abꝛahā vbi dicit̃ ei. Tolle. f. t. ⁊c̄. deſignat deū patrē q̄ ꝓpꝛio filio ſuo non ꝑpcit. Et vbi dicit̃ ei. Egredere de t̃ra ⁊ de cog. t. ⁊c̄. figurat filiū q̄ egreſſus de terra ⁊ de cognatiōe ſua de ſinu p̄ris venit in hūc mundū. Cū aūt dicit̃ de eo ꝙ ſedit i hoſtio tabernaculi i ip̄o feruoꝛe diei figurat antiquos p̄res q̄ ſub vmbꝛa legis ſederūt: ⁊ incarnationē ꝟbi cum feruoꝛe deſiderij expectabāt. Siſi modo dicimꝰ ꝙ iſte ioſeph in vēditiōe in liberatiōe ⁊ egypti ſaluatiōe deū ſignabat ꝙ in fidelitate ⁊ in caſtitate ⁊ in myſterioꝝ reuelatiōe ꝓcuratiōis cōmiſſiōe terre ꝯuerſatiōe ⁊ terre ꝑlatiōe iſtius ioſeph figura fuit. vñ Ber. Nō vir mr̄is nec filij extitit ꝙuis tm̄ ⁊ neceſſarij diſpoſitiōe vtrūqȝ ad tp̄s appellatus ſit ⁊ putatus. Conijce tm̄ ex hac appellatiōe q̄liber diſpēſatiōe meruit honoꝛari a deo vt p̄r dñi ⁊ dictus ⁊ creditꝰ ſit. Cōijce ex ꝓpꝛio vocabulo qd̓ augmentū non dubites interp̄tari q̄s ⁊ q̄lis fuerit iſte ioſeph. Memētoqȝ ſimul illiꝰ magni patriarche vēditi in egypto: ⁊ ſcito ip̄m nō ſolum iſtud vocabulū ſoꝛtitū fuiſſe: ſȝ ⁊ caſtiſſimā adeptū innocētiā ⁊ grām cōſecutū. Cōi q̄dē ille ioſeph ⁊ ſup̄ma inuidia vēditꝰ ⁊ ductus in egyptū xp̄i venditionē figurauit. Iſte herodianā fugiēs inuidiā xp̄m in egyptum poꝛtauit: ille dño ſuo fidē ſeruās dñe ſue noluit cōmiſceri. Iſte dñam ſuā matrē dñi ſui matrē ꝟginē agnoſcēs: ⁊ iſte continēs fideliter cuſtodiuit. Illi data ē intelligentia myſterij ſomnioꝝ: iſti datū eſt ꝯſciū fieri ⁊ ꝑticipē diuinoꝝ ſacroꝝ. Ille frumēta ſuauit: nō ſibi ſȝ oī ꝑplo. iſte panē viuū de celo ſeruandū accepit ſibi ⁊ toti mūdo. Nō eſt ḡ dubiū quin fidel̃ ⁊ bonꝰ hō fuerit iſte ioſeph cui mater deſpōſata ē ſaluatoꝛis fidelis ⁊ ſeruꝰ ꝑudēs quē ꝯſtituit dñs ſue mr̄is ſolaciū. ſue carnis nutriciū ſolum deniqȝ in terris magni ꝯſilij coadiutoꝛē fideliſſimū. Et ſic ptȝ ꝙ ꝯgrue p̄figuratꝰ ē iſte ioſeph: nec ꝯgruebat eū p̄figurari ꝑ aliquē qui maritꝰ ꝑ carnalē copulā extiterit: cū ipſe ſine carnali copula ſanctiꝰ ꝯiugiū ꝑ cōparationē cōiugalē cōtraxit ⁊ ꝯiūxit: ꝟgo virginē ꝯiūgē cuſtodiuit: ⁊ debitū miniſteriū reddēdo ⁊ matri ⁊ filio paterno affectu

inseparabiliter coniunctꝰ fuit. Proprietas
etiā noīs ꝛ significatio q̄ incremētū sonat
ipsi nihilominꝰ optime cōgruit q̄ p hāc di-
spēsatione quātū ad seipm ꝛ quātū ad pxi
mū ꝛ quātū ad deū ꝙplurimū sublimatus
fuit: virtutū scȝ augmētatiōe: fame celebri
tate: hoīuȝ reuerētia ꝛ dilectiōe: matris dei
familiaritate: diuina vt putabat̄ p̄uitate.
Ostea q̄rit̄ de domo. Nō eni videt̄
p ꝙ iste fuerit de domo dauid. Ubi-
cūqȝ eniȝ numerat̄ ppl's resoluēdo
a multitudīe i vnitatē: pmo fit diuisio i tri
bus. post h̄ tribꝰ in cognatiōes. cognatio in
familias. familias in domos: sic patuit i io
sue vbi p inq̄sitionē huiꝰ furtū īuēit̄ apud
achor: sȝ h̄ modo ioseph nō fuit d̄ domo da
uid. ¶ Itē vt patȝ p genealogiā scriptā in
euāgelio gn̄atiōis: ioseph distabat a dauid
vicesima octaua gn̄atiōe: g̃ nō erat de do-
mo dauid. ¶ Silr q̄rit̄ de h̄ ꝙ d̄r dauid. cū
eni melior ꝛ nobilior cognitio fit p causam
īmediatā ꝛ ppinquā ꝙ p cām remotā me
liꝰ notificasset ioseph p patrē īmediatū ꝙ
per dauid. Si aūt dicit̄ ꝙ h̄ describebat̄ a
dauid eo ꝙ pmissionē accepit eiꝰ q̄ hic an
nūciat̄ incarnatꝰ: s̄m h̄ deberet dici de do
mo abrahe q̄ prius accepit pmissionē ꝙ in
eius semen benedicerent̄ oēs gentes. non
dico in seminibꝰ sȝ semini tuo q̄ est xp̄s.
Uxta h̄ q̄rit̄ quare in hac annūcia
i tiōe i q̄ mūdissima filij dei ɔceptio
describit̄ dauid q̄ quīqȝ notorꝰ pctōr
extitit ꝙuis remotꝰ inuat̄. ¶ Itē i genea
logia dn̄i peccatores ꝛ peccatrices recitāt̄:
q̄re h̄ vnꝰ pctōr ꝛ nulla tāgit̄ peccatricū.
D pmū dicimꝰ ꝙ d̄r dauid non tm̄
a ppt̄ generis successionē: sȝ pncipa-
lius ppt̄ virtutū imitatione. Et ta-
les dicunt̄ pprie esse de vna domo: iuxta il
lud. Qui hītare facit vniꝰ moris in domo.
Ex ɔuictu eni formant̄ mores. Uñ bn̄ huc
accedit ꝙ dicit̄ fuisse de domo dauid. Ue-
re eni de domo dauid x̄e de regia stirpe de
scēdit. vñ iste ioseph nobilis genere mente
nobilior filiꝰ dauid nō tm̄ carne sȝ sctitate
ꝛ deuotiōe: quē tanꝗ alterū dauid dn̄s īue
nit s̄m cor suum cui cito cōmittit secretissi
mū atqȝ sacratissimū sui cordis archanuȝ:
cui tanꝗ alteri dauid incerta ꝛ occulta sa-
piētie sue manifestauit: ꝛ dedit illi nō igna
rū esse mysterij qd̄ nemo pncipū huiꝰ secu
li cognouit: cui deniqȝ datū est qd̄ cū mul-
ti reges ꝛ pphete vellēt videre nō viderūt.
etiā nō solū videre ꝛ audire: sȝ etiā portari
deducere amplecti deosculari ꝛ nutrire ꝛ
custodire. Nō aūt tm̄ ioseph: sȝ ꝛ mariā cre
dendū ē de domo dauid descēdisse: aliōq̄n
nō fuisset despōsata viro de domo dauid si
nō ipsa esset de domo dauid. Ambo igitur
erāt de domo dauid. Sed i altera ɔcepta ē
veritas quā pmisit ꝛ iurauit dn̄s dauid: al
tero tm̄ cōscio ꝛ teste adimplete pmissiōis.
Necesse g̃ dicit̄ sponsus fuisse de domo da
uid: vt scandalū euitet̄: ꝛ eadē tribꝰ esse p
betur: vt amor legis in vtroqȝ ostendat̄: vt
humilitas nobilitate regia exaltet̄: vt pau
pertas nobilitati nō repugnare doceat̄: vt
dauidis hūilitas euāgelizet̄ ꝛ hūilitatꝭ nū-
ciatio in ioseph insinuet̄: vt v̄itatis pmis-
sio adimpleat̄: vt genealogia dn̄e describe-
ret̄: vt pauptas mirabilior demōstretur: vt
nobiliꝰ exēplū pauptatꝭ ꝛ humilitatꝭ detur.
Qr aūt q̄rit̄ q̄re dauid hic ponat̄ cū pecca-
tor fuerit. Rn̄det̄ ꝙ non ponit̄ eo ꝙ pctōr
fuerit: sȝ eo ꝙ ioseph ab ipso carnaliter de-
scēdit: ꝛ p imitationē in v̄tutibus filius ipsi
fuit: nec ppt̄ pcti maculā quā penitētia de
leuit minꝰ in genealogia domini noīari de
buit sȝ audacter p̄dicari: cū ppt̄ h̄ q̄ pctō-
ribꝰ ɔfidētiā generet ꝛ misericordiā dei au
gmētet q̄ dicit q̄ hora pctōr a via sua cōuer
sus fuerit: oīuȝ iniq̄tatū suarū nō recorda-
bor. Qr aūt nulla peccatrix tangit̄: causa
esse pōt q: oīs peccati imitatio vel etiā su-
spicio a btā virgine excludatur.
Uod aūt in genealogia dn̄e nostre
q vbi plene describit̄ boni ꝛ mali ise-
rie narrant̄ nō caret rōne. Qr enim
a bonis orta fuit triplex est rō. Una vt an
tiq̄tas nobilitatꝭ ipāȝ nobilitatē extolleret.
Alia vt scitas ipāȝ vndiqȝ circūdaret. Ter
tia vt hūilitas laudabilior appereret. Qr au-
tē antiq̄tas nobilitatē extollat pȝ: q: nō pt
arbor bona fructꝰ malos facere. Et itē vna
queqȝ arbor ex fructu cognoscit̄. Et qd̄ na
tura tale magis tale ad virtutē pficit̄ q̄ ad
ipam ex nature origine inclinat̄. Uirtutes
eni partiū īnate sunt nobis pfectiōe aut p
ɔsuetudīeȝ. vñ iob. Ab īfantia mecū creuit
miseratio: ꝛ ab vtero egressa ē mecū. Statꝰ
eni diuturnitatꝭ nō minuit pctm̄ sȝ auget:
ꝛ tāto maiora sunt pctā quāto diutiꝰ infeli
cē aīam detinēt alligatā. Et sic adulterine
plātatiōes nō dabūt radices; ita ꝛ sapiētie

vita ecõuerſo pulchra ē ꝛ caſta gñatio cum claritate: imortalis eſt eni memoria illius: q: ꝛ apud deū nota ē ꝛ apud hoïes. Et ſic ex iniqs oēs filij q̄ naſcunt̄ teſtes ſunt nequitie aduerſus parētes in generatiōe ſua ita gñatio rectoꝝ benedicet̄ ꝛ iuſ.e.i ſe.ſe. ꝛ glorie ꝛ diui. in do. ei⁹. Et ſic btiſſima virgo orta ē ex bonis ꝛ malis vt antiq̄tas nobilitatē extolleret. Secūda cā fuit vt ſanctitas eā vndiq̄ʒ circūdaret. retro ꝑ nobilitatē: ante ꝑ vtilitatē: ſupra ꝑ dignitatē: infra ꝑ poteſtatē: a dextris ꝑ ỽtutū ſummitatē: a ſiniſtris ꝑ pcti imunitatē. Tertia cauſa fuit vt hūilitas laudabilior appereret: q: vt dic̄ Ber. In alto poſit⁹ nō alta ſapere ſed humilib⁹ ꝯſentire vl̄ deo chari⁹ vel apoſtolis hoïes rari⁹ īueniunt̄. His ḡ trib⁹ cāis nata eſt de bonis. Triplici etiaʒ rōne orta fuit a malis. Prima vt cōpatio alterū extremoꝝ extolleret: iuxta illud. Sicut liliū inter ſpinas ꝛc̄. Et illud. Sic ſpina roſaʒ genuit iudea mariā. Scda cā vt ſapientia dei miſericordie appereret. Eſt eni exit⁹ quo de bono bonū: ꝛ exit⁹ eſt vt de malo malū. De pmo vidit de⁹ cūcta q̄ fecerat ꝛ erāt valde bona. De ſcdo oīs pcti initiū ſuperbia. Terti⁹ exitus vt de bono malū vt de muliere initiū pcti. Quart⁹ exitus vt de malo bonū: ꝛ h̄ ſolius dei eſt ꝓpriū cui⁹ ſapiētia vincit maliciā attingēs a fine vſq̄ʒ ad finem. Etiā tertia vt ꝯfidentiā pctorib⁹ augmētaret ꝑ hoc ꝙ mediatrix eadem ꝓpinquitate vtrāq̄ʒ extremitatē cōiūgeret: vt ſicut mat̄ eſſet ꝛ filia dei: ſic eſſet mr̄ ſoror ꝛ filia rei: ꝛ ſic etiā a natura inclinaret̄ ad miſerēdū pctōri. Propter h̄ figurat̄ ꝑ arcū poſitū in nubib⁹ celi in ſignū federis int̄ celū ꝛ terrā. Nō eni poterit de⁹ efficaci⁹ ſtabilire pacē ꝙ ꝙ filiā pctōꝝ ſuo filio accepit vxoreʒ ꝛ ſpōſam ꝛ matrē. Nec aliq̄s fideliter iter deū ꝛ hoïem pacē fecit ꝙ q̄ mr̄ vtriuſq̄ʒ fuit. Ex ṗdictꝪ igit̄ relinquit̄ ꝙ ioſeph ꝛ btiſſima ỽgo de domo dauid itimant̄ eſſe.

Ex hoc q̄rit̄ de nobilitate ỽginis. Et q̄rit̄ vtrū matrē dei ꝯgruat eē nobilē aut nō ɓm carnē. Et videt̄. j. Corint. j. Nō multi ſapiētes ɓm carnē nō multi potētes nō multi nobiles ꝛc̄. ʒ btiſſimaʒ virginē maxime elegit ꝛ ṗelegit: ḡ debuit eſſe ignobilis. Itē glo. ſup illud. Uenit eni humilis de⁹ q̄rens humiles nō altos. Iteʒ ibidē. Nō elegit reges ꝛ ſenatores vl̄ ṗhos vel oratores ʒ plebeios paupes indoctos piſcatores: ḡ cū beatiſſima ỽgo ṗ omibus iſtis ſit ṗelecta: pre oīb⁹ iſtis debuit eē plebeia ꝛ paupcula. ¶ Itē magis videt̄ humiliatio ex pte dei de ignobili ꝙ de nobili incarnari: qḋ ſi ꝯcedat̄ cōcedo. ¶ Contra quāto plus eſt aliq̄d eleuatū ſurſum: tanto plus pōt depmi i deorſuʒ. quāto eni mons altior tāto vallis ꝓfundior: ḡ quāto magis aliqḋ eleuatum eſt ſurſum ꝑ nobilitatem ꝛ dignitatē: tāto pl⁹ pt deſcēdere ꝑ hūilitatē: ſed btiſſima ỽgo fuit ꝓfundiſſime hūilitatꝪ: ḡ debuit eē ſūme nobilitatꝪ ꝛ dignitatꝪ. vn̄ aug. Nunq̄ fuiſſet ſup oēs choros angeloꝝ exaltata niſi fuiſſet ſup oēs hoïes humiliata. ¶ Item Ber. in alto nō alta ſape vt ſup: ʒ btiſſima ỽgo fuit deo chariſſima: ḡ debuit eē alta ꝛ nō ſape alta ʒ humilib⁹ ꝯſentire. ¶ Itē Ber. Quis nō feret tolerabilib⁹ ſupbiā in diuitib⁹ ꝙ in paupib⁹: ʒ humilitas in btiſſima ỽgine fuit laudabiliſſima ꝛ humilitas ē nobilior i diuite ꝙ in paupe: ḡ fuit i nobili ꝛ in diuite. ¶ Itē hieronym⁹ dic̄ ꝙ ſeruitia min⁹ ſunt grata quāto magis ſunt debita i ſuis ꝙ in ingenuis: ḡ min⁹ ſunt grata in his ꝙ in illis ꝛ pl⁹ ingenuis: ʒ ſeruitia btiſſime ỽginis q̄ erāt maxime ſeruitutꝪ: vt cenſus ſolutio et ꝓfeſſio ſilr erāt deo gratiſſima: ḡ erāt i ꝑſona nobiliſſima. Ex his videt̄ ꝙ cōgruit ꝙ btiſſima ỽgo fuit nobiliſſima. ꝙ aūt ſic fuerit manifeſtū eſt. Nobilitas rei ꝯſiſtit ꝛ ꝯſiderat̄ in trib⁹. in cauſa: ſubſtātia: ꝛ efficiētia. In cā: ſi a nobili origīe ṗncipiū ducat. In ſubſtātia: ſi nobilē ſubſtātiā ꝛ ꝓprietatem in ſe poſſideat. In efficiētia: ſi nobiles effect⁹ de ſe ꝓducat. Btiſſima ỽgo fuit nobiliſſima vtputa filia ṗncipis quaʒ de⁹ ſibi plurimū peculiarē elegit ꝛ diſtixit ab alijs Ipſa eni ab abrahā q̄drageſima ꝛ vna generatiōe deſcēdit. In ſuba quo ad nature ꝑfectionē ꝛ gr̄e plenitudinē in ſe hereditauit. In efficiētia q̄ ipʒ deū de ſe generauit: ḡ btiſſima ỽgo i oībus in q̄b⁹ nobilitas cōſiderat̄ in ſummo nobilis īuenit̄. Iuxta h̄ q̄rit̄ in quo ꝯſiſtat iſta nobilitas ɓm carnē q: dicit̄ nobilitas nihil aliud niſi īueterate diuitie: ḡ videt̄ ꝙ in diuitijs. ɓm hec autē btiſſima ỽgo nō fuiſſet nobilis q̄ fuit paupercula ꝛ a paupib⁹ generata. Uidet̄ ḡ ꝙ iſta nobilitas nō ſit a reb⁹. ſimilr̄ aūt nec a corpe nec a nobilitate cōplexionis corpis.

Inueniunt aũt reges ⁊ principes q̃ nobi-
les dicunt ⁊ ſunt ſm carnẽ exiſtẽtes melã
colici vel fleumatici: ⁊ ecõuerſo ruſtici ſan
guinei ⁊ colerici: g̃ nobilitas nõ trahitur a
corpe. ¶ Itẽ videt̃ ꝙ nec ab aĩa. aĩe enim
nõ ſunt ex traduce: g̃ aĩa filij nihil nobili-
tat̃ a pr̃e hȝ. ¶ Itẽ ſeneca dicit ꝙ nõ facit
nobilitatẽ atriũ plenũ fumoſis imaginibꝰ
q: qđ ante nos eſt noſtrũ nõ eſt. nõ eñ vi-
xerũt ad noſtrã gloriã. Et vult ꝓbare ſicut
oẽs q̃ loquũtur ĩ hac mã ꝙ tm̃ nobil' ẽ ille
quẽ nobilitat ſua virtꝰ. Nobilitas eſt ſola
animũ que moribus ornat: etiã videt̃ ꝙ no
bilitas ſm carnem nihil ſit.

D hᵒ dicunꝰ ꝙ btã ꝟgo ſm oẽm di
a gnitat̃ ⁊ nobilitat̃ modũ eſſe debu-
it ⁊ fuit nobiliſſima ⁊ digniſſima in
ſummo. ¶ Notandũ g̃ ſicut in oppoſito ta
ctũ eſt nobilitas genealogie cõpleta ꝯſiſtit
in tribꝰ. In ꝯditiõis libertate: in officij di-
gnitate: in vite ſctitate. Libertas ꝯditiõis
in tribꝰ ꝯſideraẗ: in cã: in ſuba: in efficien-
tia. Scđm libertatẽ in cã ſiue origine btiſſi
ma ꝟgo fuit nobiliſſima vtpote principis
filia: cui dixit. In iſaac vocabit̃ tibi ſemẽ.
iſaac aũt nõ eſt filiꝰ ancille ſȝ libere. ¶ Itẽ
ad patrẽ: ꝑnceps dei es inter nos. ¶ Itez
ad filiã: ꝙ pulchri egreſſus tui ĩ calciamẽt̃
filia ꝑncipis. i. opa tua iuſtoꝝ exẽplum q̃s
imitaris ⁊ oẽs excellis. Et ſic fuit liberrima
in cã. fuit etiã liberrima in ſubſtãtia quaȝ
facit ĩmunitas a pctõ ⁊ gr̃e plenitudo. Vñ
Aue gr̃a plena. Qui eñ facit pctm̃ ſeruus
eſt pctĩ: ita ecõuerſo vbi ſpũs dñi ibi liber-
tas. Ipſa g̃ btã ꝟgo ſemẽ abrahe pctõ non
ſeruiuit vnꝙ̃: iplens illud apoſtolicũ. Sic
incipite ſic loqmini ſic facite tanꝙ̃ incipiẽ
tes iudicari ꝑ legẽ ꝑfecte libertatis: ⁊ ſic li
berrima fuit in ſuba q̃ nunꝙ̃ fecit pctm̃ ⁊
gr̃e plena fuit. Fuit etiã liberrima in effici
entia paſſiua ⁊ actiua. Paſſiua: ſeruis eñ
dicit̃. ſi filꝰ vos liberauerit veri liberi eritꝭ.
Et ſm glo. liberauit ponit̃ ꝑ libertauit. ſi g̃
ſeruus q̃ ẽ ſeruꝰ filij liberat̃: multo fortius
mr̃: q: mr̃ filij liberrima fuit. ¶ Itẽ ſi veri
tas illos liberat q̃s illuminat: potiꝰ eã libe-
rat q̃ eã generauit. ¶ Itẽ in efficiẽtia acti
ua liberrima fuit. ipſa eſt eñ ꝑ quã omnis
creatura a ſeruitute corruptiõis liberata ẽ
in libertate gr̃e filioꝝ dei vbi ceſſat oĩs pla
tio: vbi ſeruꝰ liber eſt a dñõ ſuo. Sicut aũt
orta ẽ a nobiliſſimis: ſic a digniſſimis tra-
ducta fuit: ergo btiſſima fuit nobiliſſima
in cã ſuba ⁊ efficiẽtia. In cã triplex eſt di-
gnitas a qbꝰ eſt originata. regalis: ſacerdo
talis: ꝓphetalis. Pria corpal'. ſcđa ſpũalis
tertia celeſtis: q: futura ꝑdicere donũ dei
eſt. Orta eſt de ſtirpe regali: vt de dauid et
alijs: ꝓphali ⁊ ꝑriarchali: vt ĩ nathã. Etiã
fuit digniſſima in cã filr̃ in ſubſtãtia. Ipſa
eñ iſtã triplicẽ dignitatẽ habuit in ſubſtã
tia ſua ⁊ ꝑſona. Fuit eñ regina q̃ aſtitit a
dextris eiꝰ in veſtitu deaurato. Fuit ⁊ ſa-
cerdos iuſticie q̃ ꝓpo filio ſuo nõ pepcit: ſȝ
ſtabat iuxta crucẽ ieſu. vt dicit Ambro. vt
mortẽ filij aſpiceret: nõ vt dolorẽ filij ꝯſide
raret: ſȝ vt ſalutẽ hũani generis expectaret
Fuit etiã ꝓphetiſſa. ſapie. Acceſſi inquaȝ
ad ꝓphetiſſaȝ ⁊c̃. Et ſic digniſſima ĩ ſubſtã
tia fuit ⁊ digniſſima in efficiẽtia. Ipſa eñ
originalr̃ triplicẽ dignitatẽ trãſmiſit ĩ filiũ
principalit̃. ſpecialr̃ in nos. poſt hᵒ gñalr̃ fi
liũ genuit q̃ rex ⁊ ſacerdos ⁊ ꝓpheta fuit.
Rex: q: in veſtitu ⁊ in femore ſuo ſcriptuȝ
hȝ rex regũ ⁊ dñs dñantiũ. de quo ſolo ſapi
entes ſapiẽter q̃ſierũt dicẽtes: vbi ẽ q̃ natꝰ
eſt rex iudeoꝝ. Sacerdos: q: eſt ſacerdos
iuſticie q̃ eſt ſm ordinẽ melchiſedech qui ꝑ
ꝓpriũ ſanguinẽ introiuit ſemel in ſctã ſcto
rũ ⁊c̃. redẽptiõe inuẽta. Heb. ix. Ipſe etiaȝ
ꝓpha potẽs fuit in ope ⁊ ſermone. Luc.
Iſtã triplicẽ dignitatẽ btã ꝟgo trãſmiſit q̃
nos deo nr̃o fecit regnũ ⁊ ſacerdotiũ: imo
regale ſacerdotiũ ⁊ ſacerdotale regnũ de q̃
ſcribit̃. Regnabis in domo iacob ⁊c̃. Sic
g̃ ptȝ quõ nobiliſſime genealogie btã ꝟgo
fuit. Qđ aũt q̃rit̃ qđ fuit iſta nobilitas ſm
carnẽ. Rñdemꝰ ꝙ nobilitas ſm carnẽ eſt
traductio carnalis originis a parẽtibꝰ ſm
ſeculũ in diuitijs vel potẽtia vel dñio cõſti-
tuta: ex q̃ quãtũ ex pte nature ẽ cauſat̃ ĩ fi-
lijs ſilitudo cõplexionis ⁊ ꝯformitas morũ
⁊ imitatio opatiõis. Nõ eñ paup ⁊ ignobi
lis ſi delicijs incipit affluere ĩcipit delicijs
magis vacare. cibis delicatioribꝰ ſe nutri-
re: ⁊ ſic cõplexione nobilitate exercitijs ho-
neſtiorbꝰ occupari. pua dãna minꝰ cura-
re. puis lucris minꝰ inhiare. alienũ dñium
minꝰ timere. dona minꝰ curare. libertateȝ
magis appetere. maioꝝ cõſortia ꝯtrahere.
cũ ipſis matrimoniũ iũgere. ⁊ opa eoruȝ ⁊
mores imitari. Et ſic natura ꝑmo ſeruilis
⁊ ignobilis victa ꝑ ꝯſuetudinẽ in ꝯtrũ trãſ
mutat̃: ⁊ quãto hᵒ a remotiori ⁊ diuturnio-

ri radice ad ramos trãſmittit: tãto magis nature inclinatio idurat ⁊ inſeparabilioꝛ efficit: vt in filijs quantũ ex pte nature eſt ad ꝯſiſia patribꝰ inueniat inclinatio nãlis. ⁊ h oppõit nobilitati carnis: q quãtũ eſt de ſui natura ſemꝑ ad honeſta ⁊ decẽtia plus ꝙ ad vilia inclinat. Et hoc totũ verũ ẽ niſi libertas arbitrij vel ꝯſuetudo vel alia cauſa extrinſeca ꝯtrariũ operet. Etiã patz ꝙ nobilitas nõ eſt tm̃ ex q̃litate cõplexionis: cũ rex vel digna ꝑſona melãcolicee cõplexiõis magis ſit audax vel largus ruſtico ꝑ ꝯſuetudinẽ cõſanguineee cõplexionis. Licz etiã aĩa ſit ex traduce: tñ exñs i carne opat plꝰ vel fortiꝰ freqntiꝰ ſm ꝙ a carne ãpliꝰ iclinat.

Quod aũt ſola nobilitas mẽtis videt laudãda: rñdemꝰ ꝙ ſi q̃litas operatiõis ꝯtria agit nobilitati originis tãto vicioſioꝛ ⁊ deteſtabilioꝛ eſt difformitas opatiõis quãto magis eſt ꝯ naturalẽ inclinationẽ originis: ⁊ magis culpabilis ⁊ vicioſus ꝙ ignobilis. Ubi aũt nobilitas originis ꝑficit ⁊ ornat nobilitate morũ ⁊ opatiõis vtraqꝫ ꝑſtat alteri incremẽtũ laudis. Deinde virtꝰ originis oſtendit in opatiõe non q2 aduenticiã ⁊ cito mutabilẽ: ſz q2 ꝓpꝛiã ⁊ innatã ⁊ debitã nobilitatẽ ꝯtrxit a parente. ⁊ dũ virtꝰ mentis forſan cepit ipa carnis nobilitas ipam ad nobilia excitat. Inde eſt ꝙ qñ hodie nobilitates ꝯiũgunt ambo merito collaudant. Unde fulgebat i venerãdo duplex decus gregorio ſenatoria dignitas: volũtaria paupꝑtas ⁊c̃. Si aũt ſepatur nobilitas carnis nõ laudat: ſz vitupat. Nobilitas aũt mẽtis ſine nobilitate carnis tanto ampliꝰ laudat quãto ꝓpriã vincens naturã laudabilit opat. Unde verſificatoꝛ.

Malo pr̃ cerſis ſic cerſites dũmodo tu ſis.
Eyacide ſilis vulcania ꝙ arma capaces.
Quã de cerſite ſilez ꝓducat achilles.

Item aliꝰ. Cõſultoꝛ ꝑcerũ ſeruos ꝯtẽne vulgares ⁊c̃. Qð aũt obijcit ꝙ nõ multi potẽtes ſm carnẽ ⁊ nõ multi ſapiẽtes ⁊c̃. Dicẽdũ ꝙ h intelligẽdũ eſt de ꝓdicatoribꝰ per q̃s mundus erat ad fidẽ ꝯuertẽdꝰ quos ꝯgruebat eſſe plebeios ⁊ indoctos: ne eorũ potẽtie vl ſapiẽtie vel dignitati aſſcriberet. aut ꝙ deꝰ per grãz ⁊ eorũ myſteriũ opabat: ⁊ ſic crux chriſti euacuaret. Uñ ꝯgruebat ꝙ nõ i doctis hũane ſapiẽtie verbis: nec in typo dignitat hoĩes ad fidẽ ꝯcipent vel ꝯgruerent: ſz ſimplicibꝰ ſimpliciũ verbis exteriꝰ cooperatibꝰ diuina virtute interiꝰ opante humiles ad humilẽ hũiliter vocarent ⁊ ſic deꝰ humilis exaltaret: ⁊ dyabolus q ꝑ ſupbiã vicerat ꝑ humilitatẽ vinceret. Uñ glo. ibidez. Niſi fideliter ꝓcederet piſcatoꝛ: non hũilit ſeqret oratoꝛ. Aliud aũt reformabat ꝑ actũ in matre ꝙ docebat modũ oibꝰ q̃bꝰ potuit exaltare ⁊ ſm naturã noſtrã vniẽdã in ipſa de qua eã aſſumpſit ꝑ omia honorare: vt ſua erga nos gr̃a tãto maioꝛ apperet quãto noſtrã naturã ſibi intolerabiliꝰ vniret: ⁊ quãto mediũ illiꝰ vnionis multopliciꝰ decoraret: eiuſqꝫ humilitas tanto ꝓfundioꝛ ⁊ maioris gratie capacioꝛ fieret quãto eaz ⁊ gr̃e plenitudo ⁊ nobilitas eleuaret.

Poſt h q̃rit cũ a nobiliſſima genealogia deſcẽdiſſet virgo btã q̃re per ſe nõ ſit ſz ꝑ ioſeph genealoizata. Solutio. Ad qð ſic rñdet damaſ. Opoꝛtet ſcire ꝙ nõ fuit ꝯſuetudo hebreis neqꝫ diuine ſcripture genealoizare mulieres. Lex aũt erat ñ deſpõſare tribũ ex alia tribu. Ioſeph aũt ex dauitica deſcẽdẽs ſtirpe ⁊ iuſtus exiſtẽs: h eni teſtat euangeliũ diuinũ: nõ vtiqꝫ virginem ſcãm deſponſatã dixiſſet niſi ex eius ſceptro deſcenderet: monſtrãs g̃ viri ioſeph deſcenſionem cõtentus eſt.

Ex h aũt orit q̃ſtio q̃re ſacra ſcriptura nõ genealoizet mulieres ⁊ maxime btãm virginẽ. Eteni ſi h eſſet ꝓpter ſexꝰ indignitatẽ cũ maioꝛ ſit indignitas culpe ꝙ nature potiꝰ mali ꝙ mulieres deberẽt nõ genealoizari h aũt ptz ẽẽ falſuz vt in cayn ⁊ eſau. Si aũt h diceret ꝙ h ſit ꝓpt generãdi ꝓncipalitatẽ: q2 maſculꝰ generat in altero femia ab altero: ꝑ h nõ ſoluit q2 generãtr a maribꝰ ⁊ femis generantur. Si aũt diceret ꝙ h ſit ꝓpt pcti ꝓncipium qð fuit a muliere: ſm hoc viri nõ deberẽt genealoizari: q2 ꝑ virũ trãſmiſſuz ẽ peccatũ oꝛigiale ⁊ in adã oẽs peccauerũt. Nõ eni pctm̃ originale ꝯtraxiſſemꝰ ſi adã non peccaſſet ⁊ ꝑ aliã generaſſet. ¶ Itẽ ſi dr̃ ꝙ hoc eſt ꝑ myſteriũ q2 filij ſignant opa virtutũ: filie opa infirmitat. h etiã ſufficere non videt: cũ mali filij directiꝰ ⁊ expꝛeſſius opa mala ſignificẽt ꝙ filie: ⁊ ſic nulla videt cã q̃re mlieres nõ genealoizent in ſacra ſcriptura. ¶ Itẽ ꝯſtat per hoc ipz ꝙ nõ genealogizant ꝙ h ſit in aliquã penã mulieruz: g̃ quicqd ſit de alijs illa bñdicta int mulieres exẽpta ẽ ab oĩ pctõ mliebri: q̃re ceſſan-

ea cã maledicti debuit genealoizari.
Ad qd rñdemꝰ φ non eſt ſacre ſcri-
a pture mulieres genealoizare ppt
cãs i oppoſito tactas ſimul iūctas:
qꝛ ſexus indignior. natura poſterior. culpa
prior. ad opa infirmitatꝭ ꝯgruētior ſignãda
Uñ apo. ad thymo. Mulier i ſilētio diſcat
cū oi ſubiectiōe. Docere aūt mulierē nō p-
mitto neqꝫ dñari in virū ſꝫ eſſe in ſilentio.
Adã pmo formatꝰ eſt deinde eua: ſꝫ adam
nō eſt ſeductꝰ: mulier aūt ſeducta in puari
catione fuit. Qd aūt obijcit φ mali genea
loizent hoc nō eſt inquãtū mali vl' qꝛ mali:
nec eſt de pncipali intētiōe ſcripture iquã
tū huiuſmodi genealoizare: ſꝫ accidit quia
mali: licꝫ nō inquãtū mali generent a bo-
nis. Et etiã boni lꝫ nō inquãtū boni hmōi
nō deſcendãt ab ipis. Uñ cū alicuiꝰ boni
actiua gñatio deſcribit ꝛ qñqꝫ mali ꝛ qñqꝫ
boni ponunt q oēs inquãtū boni bonitate
nature a bono naturalit oriunt. Silr qñqꝫ
alicuiꝰ boni gñatio paſſiua deſcribit ꝛ bo-
ni parit ꝛ mali numerant: qꝛ bonꝰ a bonis
ꝛ a malis ppagat. ¶ Itē tranſgreſſio pcti
mulieri pncipalius iputat: quia origo pcti
ade: ꝛ p ꝯſeqns oiuꝫ pctoꝝ ipa fuit. ¶ Itē
filie ſignificãt ꝯuenientius mala opa φ filij
mali. mali eni nō ſunt inquãtū mali: ſꝫ in-
quãtū boni: ꝛ minꝰ ꝯgrue ſignat exitꝰ ma
li a bono. filie aūt ſunt filie rōne ſexꝰ iferio
ris: ꝛ ſic opa infirmitatꝭ ſignificant ꝯgruē
tius. His g̃ rōnibꝰ mulieres in penã earū
nō genealoizant a q maledictiōe penitꝰ ex
empta btã vgo cuius genealogia expſſiſſi
me declarat ꝛ patētiſſime euangelizat: ꝛ in
h quoqꝫ cōmendat eiꝰ puilegiū dignitatis
φ pre oibꝰ mulieribus genealoizat: qd no
tat excellentiã dignitatꝭ. Qd aūt h fit p vi
rū ſibi deſponſatū declarat eminētiã humi
litatꝭ ꝛ manifeſtat mirabil' pulchritudo di-
gnitatis ꝛ humilitatꝭ: cū ꝛ dignitas extol-
lit humilitatē ꝛ hūilitas ſup oia pcipue or
nat dignitatē. vñ Ber. Que ē vtutū eque
potēs oiuꝫ demonū debellare ſupbiã ꝛ ty-
rãnidē hoiuꝫ: Ceterū cū oi indifferent p ſe
hec ſit qdaꝫ turris fortitudinis a facie ini-
mici ꝛc. Sic g̃ priuilegiauit dñs mrēꝫ ſuaꝫ
ſup oēs mulieres i eo φ genealoizat. ꝛ hu
militate ornauit ſm φ genealogia ad ipaꝫ
p virū deſcendere demonſtratur.
p Poſt h qrit de h φ dicit. Et nomen
vginis in genitiuo ꝛ ſupius de io-
ſeph cui nomē p datiuū. Ad qd rñdemꝰ φ
datiuus ꝯſtruit acqſitiue: genitiuꝰ vo poſ
ſeſſiue: ꝛ nomen ioſeph aſcribit p datiuū:
qꝛ ſignificatio nois ſui ſonat augmētū qd
p ſpōſalia cū btã vgine ꝯctū eſt accidētali
ter acquiſitū. Beata aūt vgo ſcificationē
ſui nois non qſi de nouo acqſiuit: ſꝫ in hoc
etiã nata fuit: ſemp eni ſtella maris fuit: ꝛ
tā pcedētes ſe ꝛ ſequētes illuminauit: qꝛ ni-
ſi p fidē vbi icarnati de vgine nūq̃ aliter
ſaluꝰ fieret. Uñ ipa i fide ꝛ hoiuꝫ ꝛ dei ele-
ctione ꝛ ꝯfirmatiōe domina ꝛ regina crea
turarū omniū ſemper fuit.
Poſt h qrit quō matrē ꝯgruit appel
p latã fuiſſe mariã. Et videt φ potiꝰ
eua appellari debuit: qꝛ in Gen. dr.
Et vocauit nomē eiꝰ eua eo φ eſſet mater
oiuꝫ viuentiū. Si g̃ illa eſt eua appellata q
erat mr oiuꝫ viuētiū vita nature: mltō for-
tius ita btã vgo debuit vocari eua q ē mr
oiuꝫ viuētiū vita grē. Eua eni interptat vi
ta. ¶ Itē nunq̃ inueniт in veteri teſtamēto
per aliquã mulierē huius nois figurata: g̃
videt φ potiꝰ debebat vocari rachel vl re-
becca vel iudith vel heſter p qs fuit beata
vgo figurata. ¶ Itē cū iſta vgo fuerit ſin
gularis int oēs q nec pmã ſilēꝫ viſa eſt nec
habere ſequentē. Iure g̃ nec ſilem hēre de-
buit in noīe g̃ cū multe poſt ꝛ ante fuerint
marie: dña nrã nō debuit illud nomē hēre.
¶ Itē ſicut ſe hꝫ res ad rē ita nomē ad rō
nē: ſꝫ btiſſima vgo poſt filiū ſuū dñm nrm
ieſuꝫ xpm ſimilima fuit: iure g̃ ꝛ in noīe: g̃
videt φ a xpo debuit xpiana vocari vel a
recreatiōe recreatrix appellari vel aliud di
gniſſimū nomē excogitari. ¶ Itē cãtat ec
cleſia ſumēs illud aue mutãs nomen eue: g̃
vr φ btiſſima vgo debuit aue appellari.
Ad h rñdemꝰ φ h nomē maria btiſ
a ſime vgini in h loco ꝯgruentiſſime
adaptat ꝛ ppt rei pfectionē que in
noīe denotat ꝛ ad exprimēdū pprietatē cō
ceptionis q hic annūciat. ꝛ ſtatū deſignan
dū mediatiōis btiſſime vginis q mediãte
genꝰ humanū p mare huiꝰ ſeculi ad portū
celi exēplo ſuffragio ꝛ merito reuocat. Uñ
Ber. Loqmur pauca de h φ mri ſtella ma
ris ꝛ vgini mri valde ꝯgruēter adaptatur.
Ipa nãqꝫ aptiſſime ſyderi cōparat: qꝛ ſicut
ſine corruptione ſydus emittit radium: ſic
abſqꝫ leſione ſui parturijt filiū. Nec ſyderi
radiꝰ ſuã minuit claritatē: nec vgini filius

vñ forma
ſalutatio
nez ſic
ſtellaꝝ fuit
aſtrologi
iſti tria habere
... qꝫ ergo illa ...
comendemꝰ

ſuā ꝟginitatē. Ipſa aūt eſt ſtella nobiliſſima ex iacob orta cuiꝰ radius vmbroſus orbē illumināt: cuiꝰ ſplēdor etiā ꝑfulget in ſuperis: inferos penetrat terras ꝑluſtrans: ⁊ calefaciēs magis mētes ꝙ corpa: fouet virtutes: ⁊ enecat vicia. Ipſa inꝙ preclara ⁊ eximia ſtella ſup hͦ mare magnū ⁊ ſpacioſuꝫ intꝰ ſubleuata micās meritis: illuſtrās exēplis. O tu q̄ te intelligis in huiꝰ ſeculi ꝓfluuio magis intˀ ꝓcellas ⁊ tēpeſtates fluctuare ꝙ ꝑ terrā ambulare: ne auertas oculos a fulgore huiꝰ ſyderis ſi nō vis obrui ꝓcellis. ſi inſurgāt venti tēpeſtatū: ſi incurras ī ſcopulos tribulationū: reſpice ſtellā: inuoca mariā. ſi iracūdia ſi auaricia aut carnis illecebra nauiculā cōcuſſerit mētis reſpice ad mariā. ſi criminū īmanitate turbatur ꝯſciētia fetida cōfoſſus iudicij terrore: perterritꝰ baratro incipias turbari vel abſorberi triſticia ⁊ deſpatiōis abiſſo in ꝑiculis ⁊ anguſtijs in rebꝰ dubijs: mariā cogita mariaꝫ inuoca toto corde. Et vt īpetres eiꝰ orōnis auxiliū nō differas ꝯuerſatiōis exēplū īpam ſequēs nō deuias: īpam cogitās nō erras: ipſa tenēte nō corruis: ipa ꝓtegēte non metuis: ipſa duce nō fatigaris: ipſa ꝓpicia nō peries: ⁊ ſic in temetipō experiris ꝙ merito dictū ē: nomē ꝟginis maria. Maria enī interp̄taf dn̄a: ſtella maris: illumiata illuīatrix: amarū mare. Ipſa enī oīuꝫ quoꝝ deꝰ dominus eſt dn̄a: in qua ſignanf ſigna excellētia veri ſolis ſine corruptiōe vel diminutiōe. vel ſui generatiua in quo exꝑimif ꝓprietas ꝯceptiōis. ipſa diuinarū illumiationū potētia ⁊ īmediata ſuſceptiua. ipſa oīuꝫ bonitatū vniuerſalif diſtributiua. Inde dr̄ ſtella maris: qꝛ ipſa oībus ꝑſentia vite gratijs ſemꝑ pleniſſima. Vn̄ dr̄ maria: qꝛ ſicͭ in mari eſt cōgregatio aquaꝝ: ita in ipſa eſt ꝯgregatio oīuꝫ grāꝝ. Vn̄ Gen̄. Cōgregationem aquaꝝ vocauit maria. locus aūt oīuꝫ grāruꝫ vocaf maria. Ipſa enī in ſuiipſiꝰ ꝯſeruatiōe ꝑ totū amara in filij paſſiōe amariſſima oībꝰ de amaritudine exiſtētibꝰ ipſa exemplū fuit ⁊ cā. His aūt rōnibꝰ btīſſima ꝟgo maria hic appellaf maria. non aūt hec eua dꝫ appellari eo ꝙ ſit mr̄ oīuꝫ viuētiū ꝑ generatiōeꝫ ſp̄ualē: cū de iſta nō ꝑ ſe hoc agaf: ſꝫ de carnali eiꝰ generatiōe q̄ ex caſtiſſimis carnibus ⁊ ſanguībꝰ genuit filiū dei vnigenitū ⁊ oīuꝫ redēptorē. Hoc ḡ ī filij ꝯceptiōe ſine dolore antecꝙ parturiret pepit: ⁊ anteꝙ veniret partꝰ eiꝰ pepit maſculū filiū ſuū ꝑmogenitū ieſum xp̄m. Poſtea ꝟo tempe paſſionis parturiuit tra ī die vna ⁊ parturiebaf gēs ſimul: qꝛ parturiuit ⁊ filios ſuos pepit. hec aūt nō parit niſi filiū ſuum ſine dolore ſine corruptiōe ſine diminutiōe. Cōgruenf igif deſignaf noīe ſtelle: qꝛ ſicͭ ſydus radiū parit ꝟgo filiū pari forma. neqꝫ ſydus radio: neqꝫ ꝟgo filio ſit corrupta. Tempe ꝟo paſſionis mr̄ miſericordie pr̄i miſericordiaruꝫ in opatiōe ſumme miſericordie affuit ⁊ dolorē paſſiōis ſecū ſuſtinuit. Nā ipſiꝰ aīaꝫ ꝑtrāſiuit gladiꝰ: ⁊ cōſors paſſionis adiutrix facta ē redēptiōis mr̄ ⁊ regeneratiōis. Vn̄ ibi ꝓpf fecunditatē ſp̄ualē q̄ totiꝰ generis hūani mr̄ ſp̄ualis effecta eſt nō ſine ꝑturbatione doloris oēs nos invitā eternā in filio ⁊ ꝑ filiū vocauit ⁊ regenerauit. Mulier autē merito dicta fuit eua: quo noīe vocari nō debuit hec ꝟgo btā cū iure ⁊ in effectu contraria fuit ꝑ oia. Illa enī dānauit: iſta ſaluauit. Vn̄ ⁊ in ipſa nomē eue mutauit nō voce q̄dē ſꝫ re. Illa quidē oēs ḡnauit ī mūdū: iſta in celū. Illa mr̄ carnalis: iſta maf miſericordie. Illa ꝑncipiū mortalitaf: iſta principiū vite. Illa trāſiuit ⁊ nos trāſire fecit de grā in culpā: iſta de culpa in gratiā. Illa de latere viri dormiētis facta: iſta de corde vigilātis. Illa viro ſuo occaſio ꝑditionis: hec viro adiutoriū redēptiōis. Illa deſpōſaf mater ⁊ origo corruptarū: hec deſpōſaf mā̄ſura maf ⁊ ꝟgo ꝟginū. Illa prima virginitatē ꝑdidit: iſta ꝑma ꝟginitatē deo cōſecrauit. Illa a dyabolo decepta: hec ab angelo edocta. Illā dyabolus vicit ꝑ ſuperbiā: iſta dyabolū vicit ꝑ humilitateꝫ. Et ſic ꝑtꝫ q̄liter mutauit nomē eue. Qꝛ aūt obijcitur ꝙ ꝑ nullū hoīs nomē figuraf: dicimus ꝙ hͦ ꝯgrua diſpēſatiōe agif: vt dū nulla ipſam figurās ſilēm habeat nomē ipa oīuꝫ ſignificatiū dꝫ trāſcendere rōnē: vtpote que nec ꝑmā ſilēꝫ viſa ē nec habere ſequētem. ¶ Qꝛ aūt huiꝰ noīs ante ⁊ poſt femīe īueniunf intelligatur ꝙ lꝫ nulla feminaꝝ ei ſimilaf ꝑ equipantiā: nulla tn̄ ab eiꝰ participatione excludif. In ſignū huiꝰ igif ꝙ res ſui noīs oībꝰ cōicare deſiderat ꝑ effectuꝫ ⁊ nihil ſibi retinere ꝓpriū cōicat etiā alijs ſuum nomē. ¶ Itē nō debuit ei eē aliqͦ nomē a creata re vel a xp̄o: qꝛ in iſta annūciatione nō agif q̄liter ipſa a xp̄o: ſꝫ q̄liter xp̄s

ab ea ꝓceſſit. Chriſtiani nomē etiā nō fuit
ei ſpālit̄ imponēdū qđ erat ad oēs gn̄aliter
diriuandū. Et ſi aliqđ nomē ei aptari potu
it excellētioris dignitat̄: tn̄ nullū a maiori
negocij de q̄ agit̄ ꝓprietate: vt ptʒ ꝑ ſupra
dicta v̇ba ber. Ex quib⁹ colligit̄ ꝙ trib⁹ de
cāis ꝑ h̄ nomē in hoc loco btiſſima v̇go cō
grūētiſſime noīat̄. ſ. ꝓpter ꝑſone ſue digni
tatē: actiōis ſue vtilitatē: ꝯceptiōis diuine
ꝓprietatē. Dignitas ꝑ ſe exp̄mit̄ ꝑ naturā
lucis q̄ intelligit̄ ꝑ ſtellā maris. Nihil enī
digni⁹ vel nobili⁹ luce ē: cui⁹ rō p̄mo ꝛ p̄n⸗
cipaliter diuie nature; poſteri⁹ nature ange
lice; vltimo corporee creature ꝯuenit. Et ni
hil eſt nobili⁹ in corꝑalib⁹ luce corꝑali: ni⸗
hil in ſpūalib⁹ luce ſpūali: i ſummo aūt no
bilis ē lux diuine nature. Deus enī lux: et
tenebre in eo nō ſunt vlle. Vn̄ lux ad illam
lucē mediatiſſima ſcđo loco eſt nobiliſſima
hec aūt erat btiſſima v̇go q̄ nō ſolū ab hac
luce ſicut luna a ſole illumīata fuit: ſʒ ſicut
aurora de ſe ſola ſolē ꝓduxit q̄ oīa illumīa⸗
bilia illumīauit. Et ꝑ naturā lucis exp̄mit̄
dignitat̄ excellentia btiſſime v̇ginis. Per
h̄ aūt ꝙ addit̄ maris dicēdo ſtellam maris
tāgit̄ vtilitas opatiōis in h̄ ꝙ oēs naufra⸗
gos reducit ad portū ſalutis eterne. Tan⸗
git̄ nihilomin⁹ ꝑ h̄ ꝙ dr̄ ſtella maris ꝓp̄e⸗
tas ꝯceptiōis: q: ſic ſyd⁹ radiū ꝛc. videlʒ ſine
corruptiōe ſine diminutiōe ſine pollutiōe.

Onſeq̄nter q̄rit̄ de h̄ ꝙ dicit īgreſ⸗
c ſus videlicʒ vtrū ianuis clauſis vel
aptis ſit ingreſſus. Et videt̄ ꝙ ia⸗
nuis aptis: q: btiſſima v̇go vidit eū oculis
glorificat̄ ſine miraculo: g̊ ꝛ angelus habu
it corp⁹ aſſumptū nō glorificatū: g̊ nō potu
it intrare ianuis clauſis. ¶ Itē ſcriptura
hec nō dicit: ſʒ ſi factū eēt diceret ſic̄ de deo
dicit q̄ ad diſcipulos ianuis clauſis intra⸗
uit. ¶ Cōtra dicit aug. ꝙ angeli aſſumūt
ſibi corꝑa i q̄b⁹ apparēt de puriſſimo ethe
re. g̊ potuit ianuis clauſis intrare.

Tem q̄rit̄ q̄re h̄ dic̄ repetēdo h̄ no⸗
i mē āgel⁹ ꝛ nō gabriel cū i ꝓpoſito
ītelligat̄ nomē cōe ꝛ nō ecōuerſo.

Tem q̄rit̄ de h̄ ꝙ dicit ad eā. ſ. qua
i liter ſcḋm ſitū ſe habuerit. Diuerſa ē
enī poſitio corꝑis i vacātib⁹ orōni
ſcʒ ꝓſtratio genucuruatio ſeſſio ſtatio incli
natio in q̄ iſtoꝝ fuerit qn̄ ei angelus iſtam
pulchritudinē nūciauit. Videt̄ ꝙ debuit ſe
dere: h̄ enī ꝓpriū eſt ꝯtēplatiū: iuxta illud.
Maria ſedebat ſecus pedes dn̄i. Etiā ꝛ il
lud ph̄i. Aīa ſedēdo ꝛ quieſcēdo fit prudēs
Or aūt ꝓſtrata debuerit eſſe videt̄: q: illud
maxime ꝑtinet ad humilitatē. vn̄ in apoc.
Cecidi ad pedes angeli. ¶ Itē ꝙ ſtare de
buerit videt̄: q: exterior hoīs ſtat⁹ ſignū eſt
ſtatus interioris: ſʒ ſcḋm hoīeʒ interiorē ma
xime tūc fuit erecta. ¶ Itē ſi ſedit vtrū an
gelo veniēte ſurrexit. Et videtur ꝙ ſic: q: h̄
ad honeſtatē ꝑtinebat. Vn̄ rachel ſe excu⸗
ſauit q: patri aſſurgere nō potuit. ¶ Iteʒ
in altari dn̄m ſuſcipim⁹ ſtando: g̊ illi ē re⸗
uerēdiſſim⁹ modus eū ſuſcipiendi.

D p̄mū reſpōdem⁹ ꝑ btm̄ ber. q̄ di
a cit ꝙ ingreſſus ad eā puto in ſecre
tariū pudici cubiculi vbi illa forſan
clauſo ſuꝑ ſe hoſtio orabat patrē ſuū in ab⸗
ſcōdito ſolēt angeli aſtare orantib⁹ ꝛ dele⸗
ctari in his q̄s vident puras man⁹ ad deū
leuare in oratiōe: ꝛ holocauſtū ſctē deuotio
nis gaudēt ſe offerre deo in odorē ſuauita⸗
tis. Marie aūt oratiōes quātū placuerunt
in ꝯſpectu altiſſimi indicauit q̄ ingreſſus
ad eā tā reuerēter ſalutauit. nec difficile fu
it ꝑ clauſuʒ hoſtiū angelo penetrare ad ab
dita v̇ginis q̄ vtiqꝫ ex ſterilitate ſue ſubſtā
tie h̄ habʒ a ſua natura ꝙ nec ferreis ſeris
ei⁹ arceat̄ ingreſſus quocūqꝫ eū ferat ſuus
imper⁹. Angelicis enī ſpiritib⁹ ꝑietes non
obſiſtūt: ſʒ cūcta illi viſibilia cedūt: cuncta
eque corꝑa quātūlibet ſolida ꝛ ſpiſſa pene⸗
trabilia ſunt ꝛ ꝑuia. Suſpicādū igit̄ nō eſt
ꝙ apertū angelus inuenerit v̇ginis hoſtiū:
cui nimirū in ꝓpoſito fuit fugere hoīuʒ fre
quētias: vitare colloquia: ne vel orātis ſilē
tiū ꝑturbaret̄: vel ꝯtinētis caſtitas tēpta⸗
ret̄. Clauſerat inq̄ etiā illa hora habitacu
lū ſuū ſupra ſe prudētiſſima v̇go: ſʒ hoībus
nō āgelis. ꝓinde ꝛ ſic potuit ad ipaʒ intra
re angel⁹: ſʒ nulli hoīuʒ facile patebat ac⸗
ceſſus. Ex his colligēdo credim⁹ angelum
clauſis ianuis ītraſſe: ꝛ h̄ potuiſſe ꝑ natu⸗
re ſue ſubtilitatē ꝛ aſſumpti etherei corꝑis
qualitatē. btiſſimā aūt virginē in aduentu
ei⁹ inclinat̄ genib⁹ ꝛ eleuat̄ puris manib⁹
erectis in celū oculis ad p̄reʒ miſericordia
rū ꝑ incarnatiōe filij ſui deuotiſſimas pre
ces cū lachrymis fudiſſe: ꝛ angelo veniēti
reuerent̄ aſſurrexiſſe: ꝛ ꝑcepta ei⁹ nūciatio
ne credēte in eā ꝯſenſiſſe: ꝛ quāto citi⁹ po
tuit ipleri flexis genib⁹ rurſum in t̄rā ꝛ ele
uatis in celū oculis ac manibus ex intimo

corde erũpentib⁹ pre gaudio lachrymis de
uotiſſime flagitaſſe: ⁊ ſic deũ parit ⁊ hoiem
cõcepiſſe. Et iſte q̃dẽ eſt modus poſitiõis ⁊
ſit⁹ eoꝝ q̃ de manu angeli .i. ſacerdoꝯ ſuſci
piũt dñicũ corp⁹ de altari. Qꝛ aũt h̃ repetit̃
nomẽ cõe angeli cũ dr̃: ingreſſus angel⁹. ꝑ
h̃ dat̃ itelligi ꝙ oĩno in rõne nũcij venit. ſ.
ꝙ ſua auctoritate non venit: ꝙ negociũ nõ
iuenit: nõ niſi miſſus itrauit: nõ ſua verba
ſ; diuia ꝓtulit: ſalutatiõeꝫ nõ dictauit: ſed
detulit: ꝙ oĩuꝫ nouoꝝ nouiſſimũ nũciauit.

Am nũc q̃ram⁹ de ſalutatiõe. Qꝛ nõ
i cõgrue videt̃ incipi ab aue: cũ in ſa
lutatiõib⁹ ſoleãt ꝓpa noĩa ⁊ dignita
tes ꝑmitti ⁊ poſt h̃ ꝑſone recipiẽti ſal⁹ opta
ri vel grã vel ſeruitiũ vel dilectio demãda-
ri: q̃ oĩa i hac ſalutatiõe nõ vident̃ obſerua
ri. ¶ Itẽ iſte modus ſalutãdi ꝑ ſcdam ꝑſo
nã eſt modus ſalutãdi a ſeipõ ꝑſonaliter ⁊
nõ ab alio: ḡ videt̃ ꝙ angel⁹ ſalutauit ipaꝫ
a ſeipõ ⁊ nõ a deo. ¶ Itẽ aue dicit remotio
nẽ pene: ſalue ꝑſeuerãntiã boni ⁊ ꝑmanẽ-
tiã ſaluti: ḡ maioꝛ ꝑfectio ſignificat̃ ꝑ ſalue
ꝙ ꝑ aue: ḡ iſta ꝑfectiſſima ſalutatio debuit
incipe poti⁹ a ſalue ꝙ ab aue. ¶ Itẽ aue ꝑ
tinet ad incipiẽtes: ſalue ad ꝓficiẽtes: gau
de ad ꝑfectos: ḡ cũ btiſſima ꝟgo fuit ꝑfe
ctiſſima ꝑ gaude fuit ſalutãda. qð etiã vi-
det̃ ꝑ locũ a mioꝛi: angel⁹ em̃ ſalutauit tho
biã dicẽs. gaudiũ tibi ſit ⁊c̃. ¶ Itẽ ꝯſuetu
do ⁊ modus ſalutãdi quẽ ipe dñs tenuit ⁊
docuit fuit pax vobis: hũc etiam tenuit di
cẽs: pax huic domui: ḡ iſte modus ſalutãdi
eſt nobiliſſim⁹: ḡ debuit in ſalutatiõe nobi
liſſima obſeruari. ¶ Itẽ nõ bene necꝫ vere
videt̃ ei angel⁹ dicere aue. aut em̃ hoc dixit
ei optãdo: aut ꝑdicando de futuro: aut nar
rãdo de p̄ñti: ſ; hoc ẽ falſum: nõ de p̄ñti: qꝛ
adhuc ſine ve dixit: ſi optauit: ḡ volũtatem
ſuã volũtati diuĩe nõ ꝯformauit: qꝛ eã mul
ta pati voluit. Si aũt futura ꝑdixit: nõ ſalu
tauit: ſ; ꝓphetauit: qð premiũ eſt cõe oĩuꝫ
ſaluãdoꝝ: qꝛ q̃ncꝫ erunt ſine ve.

N ꝯtriũ aũt ꝓbat̃ ꝙ btiſſima ꝟgo fu
i it ſine ve. Seneca ad ſerenũ ꝓbat h̃
mõ ꝙ ſapiẽs nõ turbat̃. Ualidi⁹ ẽ
qð ledit eo qð ledit̃: fortioꝛ nõ eſt ꝟtute ne-
quitia: ſ; infirmioꝛ: nõ ledit̃ aũt quis niſi a
malis: ḡ nõ ledit̃. ¶ Itẽ dicit: q̃cq̃d i ſapiẽ
tẽ petulant̃ ꝓterne ſupbe fit fruſtra tẽptat̃.
¶ Itẽ idẽ in eodẽ virtuti non nocet̃: ſ; oĩs
ſapiẽs ꝑticipatiõe de⁹ eſt: ḡ ſapiẽti non no
cet̃. ¶ Itẽ oĩs iniuria ẽ alicui⁹ rei q̃ perdi
põt: ſapiẽs nihil ꝑdere pt̃: oĩa in ſe repoſu
it: nihil credidit fortune: bona ſua hꝫ in ſoli
do. nihil eripit fortuna niſi qð dedit: ꝟtutẽ
aũt nõ eripit: qꝛ nõ dedit. Ex his aũt cõclu
dit ꝙ nulla turbatio cadit in ſapientẽ: ⁊ ſed
citra deũ ẽ in ſtatu vie: btiſſima aũt ꝟgo fu
it oĩ ſapiẽte ſapiẽtioꝛ: ḡ debuit eẽ ſine oĩ ve.
Qð ſi cõcedat̃ ꝯtriũ videt̃ eſſe: cũ adhuc ſit
ſub ve ſubiectiõis qð eſt ex pctõ ſecutũ: iu-
xta illud. ſub ꝓtãte viri eris. ¶ Itẽ ſub ve
afflictiõis. iuxta illud. Et tuã ipſi⁹ aiaꝫ per
trãſibit gladi⁹. ¶ Itẽ ſub ve dãni. ſ. ſub ma
ledicto legis: qꝛ ſterilis adhuc fuit.

D ꝑdicta rñdem⁹ ꝙ cuꝫ duplex ſit
a mod⁹ ſalutãdi. ſ. ꝑ ſeipm̃ ⁊ ꝑ aliuꝫ:
amicabilioꝛ ⁊ nobilioꝛ ẽ ille qui eſt
ꝑ ſeipm̃ q̃ q̃ ꝑ aliũ. Hec ḡ ſalutatio ꝑfectiſ
ſima ⁊ amicabiliſſima nõ fit tanq̃ ad ab-
ſentẽ ⁊ ꝑ aliũ: ſ; tanq̃ p̄ñtis ad p̄ñteꝫ ⁊ ꝑ ſe
ipſuꝫ: ḡ modo p̄ñti talit̃ ſalutatiõeꝫ ab aue
inchoauit. Salutatio illa in q̃ de⁹ trinitas
ꝑſens p̄ñteꝫ ꝟginẽ in angelo ſalutauit ver
bũ etiã deprecatiuũ ⁊ ſalutatiuũ ⁊ nũciati
uũ fuit: qꝛ btitudinem quã angel⁹ btiſſime
ꝟgini ꝓnũciauit illã ei exhiberi ⁊ impleri ar
dẽtiſſime cõcupiuit ⁊ deuotiſſime optauit.
Aliud etiã ꝟbũ ſalutãdi poni nõ debuit in
quo ſalutis ſtatus vel ꝓfectus vel ꝑfectio
notaret̃. Et ſic toti⁹ ſalutis inchoatio q̃ pri
mo ⁊ ꝑncipalit̃ ⁊ ꝑ ſe btiſſime ꝟgini nũcia
tur ⁊ in ea ⁊ per eã toti generi hũano deſti
nat̃ bene inchoatur per aue. Initiũ eni bti
tudinis eſt remotio miſerie: alia aũt beati-
tudinẽ ꝓficiẽtia exprimũtur ꝑ alia ꝟba in
ſalutatiõe ſequẽtia vt patebit infra.

Oncedim⁹ etiã ꝙ btiſſima ꝟgo fu
c it diuerſimode ſine diuerſis ve. fuit
eni ſine ve cõi. oĩb⁹ hoĩb⁹ ꝯueniẽti.
ſine ve ſpãli oĩb⁹ mlierib⁹ ꝯtingẽti. ſine ve
ꝑticulari oĩb⁹ mulierib⁹ ſeu matrib⁹ con-
grueti. Ex pte eni corpis oĩs homo ꝑ pctm̃
incurrit triplex ve. ſ. ipſi⁹ corpis diſtepera
tionẽ ſiue diſcrepationẽ ⁊ naturaliũ appeti
tuũ inordinationeꝫ. Itẽ ipſius ante mortẽ
corpis ad aĩam repugnãtiã ſm̃ ꝙ caro cõ
cupiſcit aduerſus ſpm̃. Item poſt mortem
corpoꝝ incinerationẽ. De iſto triplici ve dr̃
in Gen. iij. Maledicta tra in ope tuo: i la
bore comedes herbas terre: in ſudore vult⁹
tui veſceris pane tuo. donec in tra reuerta
ris de q̃ aſſumpt⁹ es: qꝛ puluis es ⁊ in pul-

uerē reuerteris. In maledictiōe operū noſtraꝝ inordinatio appetituum naturaliū. In ſpinis ꝛ tribulis ꝯcupiſcētia ꝯ ſpm̄. In ſudore ꝛ labore corpis diſtēpatio. ꝑ reſſionē ī puluerē īcīeratio. Sine iſto triplici ve fuit iſta btiſſima v̄go in corpe: q̄ ꝛ corp⁹ habuit eucraticū cū ſpū ꝑ ōia pacificū nūq̄ ī cineres reſolutū. Silr ex parte aīe cēs īcidim⁹ triplici ve. errorē: pudorē: dolorē. Errorē in rōnali. dolorē in ꝯcupiſcibili. pudorē in iraſcibili. Error triplex. in eligēdo. in diſcernēdo. in exequēdo. Dolor triplex. in pn̄ti. in ꝑterito. in futuro. H eſt meror dolor timor. Pudor triplex. de eſſendo. de agēdo. de paciēdo. De ve erroꝝ dicit Aug. Error nō eſt hoīs nā̄ inſtituti ſꝫ pēa dānati. De ve doloris Geñ. ij. Quacūqꝫ hora peccaueris morieris. De ve pudoris añ pctm̄ dr̄ Geñ. iij Erat vterqꝫ nud⁹: adā. ſ. ꝛ vxor ei⁹ nec erubeſcebāt. Poſt pctm̄ aūt dr̄. Quis eni indicauit tibi q̄ nudus eſſes niſi q̄ de ligno de q̄ ꝑceperaꝫ tibi ne comederes comediſti: ꝛ ſic ve pudoris ꝯſecutū ē. Ab iſto triplici ve īmunis fuit btiſſima v̄go q̄ nec ī diſcretiōe nec ī electiōe nec in executiōe vnq̄ errauit vtpote q̄ v̄go prudētiſſima fuit. Propt̄ qḋ eccl̄ia librū ſapiētie de ipſa exponit: q̄ ſine ꝯſilio ſpūſſctī nihil fecit. Et ſic fuit ſine ve erroꝝ. Dolorē q̄ꝫ ſue rōni dn̄antē vt ꝓbat auctoritas ſenece nūq̄ habuit q̄ in oīb⁹ et ſm̄ oēs potētias ordinatiſſima fuit: in q̄ rō ſemꝑ ſupior ꝛ īperās fuit. Vñ q̄cq̄d doloꝝ ſuſtinuit ei in materiā amoris ꝛ gaudij ſpūtotū ceſſit ſm̄ rōnē. Et ſic ī ea dolor maximus ī paſſiōe filij ſm̄ ſenſitiuā nūq̄ ꝯrius fuit gaudio rōnis. Et ſic fuit ſine ve doloꝛ. ❡ Itē nihil turpitudinis fecit vnq̄ nec habuit nec ēt ſuſtinuit: ꝛ ſic ab oī ve pudoris īmunis fuit. ❡ Itē ex pctō ſecutū fuit triplex ve: ex pte ꝯiūcti. i. aīe cū corpe. ſ. ve pene ve ignorātie ꝛ ve culpe. Ve culpe triplex originalr̄ actualis ꝛ venialr̄. Culpa actualis mortalr̄ triplex hꝫ ve. ſ. ſupbie auaricie ꝛ luxurie. Et de iſto triplici ve dr̄ in apo. ve ve ve hītantib⁹ in t̄ra. ❡ Itē ve pene triplex eſt: ve pene gehēne: ve pene purgatorie ve pene pn̄te. ❡ Itē ve pene ignorātie triplex eſt. ſ. ignorātia credēdi: ignorātia ſaluādi: ignorātia optādi ſiue eligēdi. Hoc ē q̄ hō ignorat in ſtatu vie q̄d credēdū q̄d opandū. Utrū ſcꝫ amore vel odio dign⁹ ſit ad ſaluādū. Sine oī iſto triplici ve fuit btiſſima virgo maria. ſ. ſine ve culpe actualiter: ſine ve culpe cauſaliter: ſine ve ignorātie pene habitualr̄. ignorātie aūt eoꝝ q̄ ꝑtinet ad ſalutē vel myſterij incarnatiōis reuelatiōez: de his cm̄ oīb⁹ plene edocta fuit ꝑ eū cui⁹ myſterio ſalutatōez accepit q̄ mētiri nō potuit. ❡ Itē triplex ē ve in mulierib⁹ ſpālit̄: ī v̄gīb⁹ ve ſterilitaꝭ: ī ꝯiugaꝭ ve ſubiectōis in viduis ve deſolatiōis. q̄b⁹ vltis duobus annexū eſt ve corruptiōis. Ab iſto triplici ve īmunis fuit btiſſima v̄go ſine ſterilitate ꝯiugata ſine corruptiōe ꝛ ſeruitute. vidua cū v̄ginitate ꝛ ſine deſolatiōe: vt infra manifeſti⁹ explicabiꝭ: ſup bn̄dicta tu ī mulieribus. ❡ Itē tria ſūt ve ī matribus. ve dāni: ve indigētie. ve culpe. ꝛ q̄libet iſtoꝝ ve triplex. Ve dāni triplex. Oīs enī alia mr̄ in ꝯceptu ꝑdidit v̄ginitatē ſꝫ iſta acq̄ſiuit eā q̄ ſub deo maior neq̄t intelligi puritate. Nec poſt ꝯceptū ꝑdidit pulchritudinē: immo tāta pulchritudie radiauit q̄ eā ioſeph inſpicere nō potuit. Vñ ſup illud ꝛ nō cognouit eā donec pepit filiū ſuū ꝑmogenitū Glo. dic̄. Joſeph mariā facie ad faciē non cognouit. i. vidē nō poterat quā ſpūſſcūs a ꝯceptiōe penit⁹ impleuerat. ꝛ iō nō cognoſcebat facie ad faciē quā deſpōſaret donec vter⁹ euacuareꝭ. Et ſic ꝯſtat q̄ poſt ꝯceptū nō ꝑdidit pulchritudinē. ❡ Itē nec perdidit in ꝑtu hoīuꝫ ſocietatem: īmo tūc mediatrix dei ꝛ hoīuꝫ ꝯſtituiꝭ. Vñ in puerperio a paſtorib⁹ ꝛ regib⁹ viſitaꝭ. ❡ Itē ve indigētie triplex ē. Matres eni in futuro ꝯceptu indigēt cōpare. poſt ꝯceptū quiete. in ꝑtu obſtetricatiōe. Hec aūt btiſſima virgo in ꝯceptu nō habuit cōparē: q̄ ꝯcepit ſpūſcō cooperāte. Et neqꝫ poſt ꝯceptū idiguit q̄ete: imo ſurrexit ꝛ abijt in mōtana iudee ſalutare elizabeth ꝛ ei miſtrare. Lu. j. Itē ī ꝑtu nō indiguit obſtetricatione: ſꝫ gaudebat dei genitrix quia circūſtabāt obſtetricum vice concinētes angeli gloriam deo. ❡ Itē ve culpe ꝛ pene ī matrib⁹ ē triplex. Eſt eñ in eis libido in ꝯcipiēdo. grauitas in portādo. dolor in pariēdo. a q̄b⁹ oībus īmunis fuit btā v̄go. q̄ ꝯcepit ſine libidine. grauida ſine grauamie. pepit ſine dolore. Vñ Iſa. lxvj. Anteq̄ ꝑturiret pepit: ꝛ āteq̄ veniret partus eius peperit filiū. Et ſic concedim⁹ vniuerſaliter q̄ beatiſſima virgo fuit ſine oī ve vel actualiter: vel cauſaliter vel habitualiter.

Oſt h̄ q̄rit q̄re eccl'ia in gn̄ali ꝯſue
p tudine apponit maria in ſalutādo
dicēdo. aue maria: cum nihil liceat
apponi ad euāgeliū: iux̄ illud Apoc. vl. Si
q̇s appoſuerit ad hec: apponat deꝰ plagas
ſcriptas ī h̄ libro. ⁊ ſi q̇s diminuerit de ver
bis ꝓphetie huiꝰ auferat deꝰ partē eius de
libro vite. Et ſile habet̄ in deut͛o. ❡ Itē da
maſ. Oia. q̄ tradita ſunt ꝑ legē ꝓp̄has apo
ſtolos euāgeliſtas ſuſcipimꝰ veneramur ⁊
cognoſcimꝰ nihil vltra hec inq̄rētes: ḡ cu
euāgeliſta nō appoſuerit maria: nō debemꝰ
apponē. ❡ Itē angelꝰ vl̄ ſine cā obmiſit vl̄
ꝓpt̄ cāz. ſi ſine cā: ḡ male fecit dimittēdo. ſi
aūt ꝓpt̄ cām obmiſit: ḡ nos male facimus
apponēdo. Videt̄ aūt ꝙ angelꝰ male obmi
ſit q: ꝓp̄a noīa in ſalutatiōibꝰ apponē ē cō
ſuetudo. ❡ Itē ī collatiōe dignitatum ma
gnaꝝ ſolet fieri mutatio noīuz: vt ptz ī pa-
pa. vn̄ dn̄s ad iohānē. tu vocaberis cephas
videt̄ ḡ ꝙ ī iſta collatione ſumme dignitat̄
collate btiſſime v͛gini nomē eius digne de-
buit cōmutari.

D h̄ dicimꝰ ꝙ ad euāgeliū apponē
a falſa vl̄ cōmiſcē ꝯ͛ria his q̄ in euāge
lio ſūt vl̄ ꝑdicare malū ē ⁊ iniquū.
vn̄ apo. Si āgelꝰ de celo venerit ⁊ aliud euā
gelizauerit p̄terq̄ accepiſtis anathema ſit.
Et ſic ītelligunt alie auctes ꝯſiles. Credi-
mus ḡ ꝙ angelꝰ nō errauit nō apponēdo:
nec eccl'ia apponēdo maria. Angelꝰ eni di
gniſſime ſalutādo nouo noīe dignitat̄ ſalu
tauit: vt ꝑmutatiōez noīs ꝑmutatio ſtatꝰ ſi
ḡret ⁊ eminētia dignitat̄. Vn̄ ꝺ ꝓp̄o noīe
ſcʒ maria nouū nomē īpoſuit. ſ. gr̄a plena.
iux̄ illd̄ Eſa. vocabit̄ tibi nomē nouū qḋ os
dn̄i noīauit. h̄ aūt ꝙ dico gr̄a plēa: iſta cir-
cūlocutio tm̄ ē ꝓp͛ij noīs btē v͛gīs ⁊ ꝑſone
ipſiꝰ qḋ nulli alij ꝓp̄e ꝯuenit neqꝫ deo neqꝫ
creaturiſ. Scd̄ꝫ ꝙ pleitudo gr̄e ītelligit̄ ſup
latiue ptz. Deꝰ em̄ gr̄e nihil ſuſceptiue hꝫ.
⁊ nulla alia creatura plena eſt gr̄e ſuſcepti
ue p̄ter btām v͛ginē q̄ ſola tm̄ recepit ꝙ pu
ra creatura plus recipe nō potuit. Vn̄ ei h̄
ſta ꝓp͛ū fuit ꝙ ei angelus illud ꝑ ꝓp͛io
noīe h̄ eſt plena gr̄a impoſuit. Eccl'ia v͛o no
mē maria appoſuit ī ſalutatiōe ad gr̄a ple
na: vt ꝑ gr̄a plena recolat btiſſime v͛ginis
dignitatē: ꝑ maria inclinet eā ad noſtrā ne
ceſſitatē. Ipa em̄ gr̄a plēa ꝑ īfluentiā diue
bonitat̄ data ē nobis ſtella maris maria vt
eius plenitudo gr̄e ſuppleat in nobis defe
ctū culpe; ⁊ ipa ſtella in firmamēto gl'ie fi-
xa nos naufragos de ſtatu miſerie tradu-
cat ad portū ſalut̄ ete͛ne. Hac ḡ de cā in ſalu
tatiōe iſta adiūctū eſt h̄ felix nomē maria.

Onſequēter q̄rit̄ de gr̄e plenitudie
c q̄ ī btā v͛gie fuit. Et p͛mo q̄rit̄ de rōe
ne noīuz: poſtea de diuerſitate ⁊ ſi-
gnificatiōe reꝝ ſignataꝝ. videt̄ ḡ ꝙ meliꝰ
gl'ia q̄ gr̄a plena dicat̄: cū gl'ia ſit ꝑfectior
gr̄a: ⁊ ꝑfectio gr̄e ſm̄ ꝙ dr̄ Iſa. Ignicul' ē
in ſyō ⁊ caminꝰ in hieruſalē. Et illud. q̄ mi
nor ē in regno celoꝝ maior ē iohāne bapti
ſta: ergo in ꝑfectiſſima ſalutatione debuit
poni que perſectionem maxime importa-
ret. ❡ Itē gr̄a cōe ē ad gr̄az gratū facientē
⁊ gr̄az grat̄ datā: ⁊ neutrā quātū ē de ſe de-
termiat: ſꝫ h̄ ꝙ dico ſpūſſcūs ſꝑ dicit gr̄am
ḡtū facietē ⁊ illā ī nobiliſſimo eē. ſ. ſm̄ ꝙ ē
in ſpūſctō ⁊ a ſpūſcō: ḡ potius debebat dic
plena ſpūſctō q̄ gratia plena.

D h̄ dicimꝰ ꝙ h̄ annūciat̄ btē v͛gini
a plenitudo gr̄e q̄ ē origo ⁊ mediuz ⁊
cā oīs gr̄e in hūanū genꝰ trāfferēdo
⁊ ſꝫ ſtatū vie ⁊ ſꝫ ſtatū p̄rie. vn̄ eccli. xxiiij
Ego mr̄ pul. di. ⁊ ti. ⁊ ag. ⁊ ſcē ſpei. ī me g.
oīs vite ⁊ veri. ī me ſpes vie ⁊ v͛tu. tranſite
ad me oēs ⁊c. ❡ Itē q͛n oīuz bonoꝝ mr̄ ē.
initiū ḡ btitudinis ſignificat̄ ꝑ gr̄az: ꝯſum
matio ꝑ gloriā: ḡ cū hic annūciat̄ initiū bti
tudinis: potiꝰ ponit̄ gr̄a q̄ gloria. ❡ Itēz
ſpūſſctūs tm̄: noīat tm̄ gr̄az ſpālē. gr̄a aūt
cōe ē ad gr̄az corpalē ⁊ ſpiritalē. vn̄ cū iſta
pleitudo ſic patebit īferiꝰ ꝯtineat gr̄as ſpū
ales ⁊ corpales plꝰ dr̄ gr̄a plēa q̄ ſpūſcō plēa

Oſt h̄ q̄rit̄ de dr̄ia plenitudis iſtiꝰ
p ad alias plenitudies ī ſcriptura in
uētas vbi ab oībus iſtis plenitudi
nibꝰ ꝓp͛iā iſtā plenitudinē ſeꝑauit.

Verit̄ ḡ in quo differat a plenitu-
q dine xp̄i de q̄ loquit̄ Io. j. plenum
gratie et veritatis. Si enim gra-
tia reſpicit ꝑfectionē: affert ⁊ veritas per-
fectionem. iſte em̄ due ꝑfectiōes equaliter
currūt in ſtatu vie ⁊ in ſtatu patrie. quāto
enī q̇s plus credit tāto plꝰ diligit: ⁊ ecōuer
ſo in ſtatu vie: vt quātum cog̊uit tm̄ diligit
⁊ ī patria: q: vt dr̄ ī apo. Latera ciuitat̄ ſūt
eq̄lia: ḡ q̇cūqꝫ eſt plenꝰ gr̄a ⁊ veritate: ḡ ⁊c.
ergo cum btiſſima v͛go ſit plena gr̄a: ḡ eſt
plena veritate: ḡ plenitudo btē v͛ginis ea-
dē ē cū plenitudie redēptoris. qḋ non con-
cedat̄. Cōtra h̄ eſt ꝙ xp̄s accepit ſpm̄ſctm̄
p̄r ei diligit filiū n̄ ad mēſurā. Io. iij. Non
ei ad mēſurā dat deꝰ ſpm̄ſcm̄. P̄r ei diligit

filiū ⁊ oīa in manus eius dedit: beatiſſime aūt ꝟginis eſt gr̄a mēſurata cuꝫ ſit creata. de⁹ eñ oīa creauit in numero pōdere ⁊ mē ſura, ſapientie.

Poſt h̄ querit̄ de plenitudine de q̄ legit̄ in actib⁹ apo. Stephan⁹ plen⁹ gr̄a ⁊ fortitudine ⁊c̄. Itē repleti ſūt oēs. Obijcit̄ ḡ in hūc modū. Quicq̄d eniꝫ duob⁹ eſt plenū ſic ſe habētib⁹ ꝙ quātitas vni⁹ nō expellit p̄ñtiā alteri⁹ nobiliori ⁊ ꝑfectiori modo eſt plenū ꝙ̄ illud qd̄ eſt plenū altero tm̄ bonoꝝ illoꝝ: ſed gr̄a ⁊ fortitudo ē duplex bonū vel duo bona ſic ſe h̄ñtia ꝙ p̄ñtia vni⁹ nō expellit p̄ñtiaꝫ alterius et quātitas vni⁹ nō diminuit quātitatē alteri⁹. ḡ nobiliori ⁊ ꝑfectiori modo eſt plenū. et ita nobilioꝛ ſcti ſtephani plēitudo videt̄ ꝙ̄ illa q̄ btiſſime ꝟgi approp̄at̄. ¶ Cōtra hoc obijcit̄ i hūc modū. Nihil meli⁹ vel nobili⁹ gr̄a poterit excogitari: ḡ q̄cq̄d ē a gr̄a diuerſum min⁹ ē nobile ꝙ̄ illa: ergo aut fortitudo aut ſiſia adiecta gr̄e dicūt aliq̄d diuſuꝫ a gr̄a aut nō. ſi nō: ḡ ſupflue adducunt̄ ſi ſic: tūc om̄e diuerſum a gr̄a ē nō gratia. et oīs nō gr̄a min⁹ nobilis ē ꝙ̄ gr̄a. ḡ om̄e plenū gr̄a illud eſt plenum gr̄a ⁊ nō gr̄a: ſꝫ inquantū eſt plenū nō gr̄a intātū eſt vacuū gr̄a. ḡ pfecti⁹ plenū eſt plenū gr̄a ꝙ̄ plenū gr̄a ⁊ nō gr̄a. Exēplū hui⁹ pꝫ in vaſe quod meliori repletiōe plenū ē qd̄ plenū eſt auro ꝙ̄ quod eſt plenum auro ⁊ argento. Et ſic patꝫ ꝙ nobilioꝛ eſt plenitudo q̄ hoc ſignat cū h̄ dr̄ aue gr̄a plena ꝙ̄ illa de q̄ dr̄ plen⁹ gr̄a ⁊ fortitudine et ſiſia.

Ad h̄ dicim⁹ ꝙ plenitudo dr̄ tripl'r. Eſt eñ plēitudo gr̄e datiua tm̄ ⁊ effluxiua ⁊ nō receptiua: alia ē receptiua ſine mēſura ⁊ effluxiua. alia ē plenitudo receptiua cū mēſura ⁊ effluxiua. Prima eſt plenitudo et̄na ⁊ ſoli deo cōuenit: ⁊ illa ſub figura deſcribit̄. Uidi te dñe quaſi āgelū dei ⁊ ꝯturbatā eſt coꝛ meū pre timore gl'ie tue. valde eñ mirabil' es dñe ⁊ facies tua plena ē gr̄a. Scd̄a plenitudo conuenit creaturis ⁊ p̄cipitat̄ ex pte poſtꝙ̄ vēit plenitudo tp̄is ⁊ tp̄s plenitudinis: ⁊ triplicē nobis plenitudinē adduxit: q̄rū p̄ma ꝓp̄e eſt btiſſime ꝟgīs Lu. j. Aue gratia plena. Jo. j. plenū gr̄a ⁊ veritate ⁊c̄. qd̄ ꝓp̄e ē xp̄i hoīs. Tertia cōis oībus ſctis. ⁊ de ea legit̄ ī diuerſis locis. Act. Stephan⁹ plen⁹ gr̄a ⁊ foꝛ. ¶ Itē tabita plena opib⁹ bonis et elemoſynis ⁊ ſiſia. Pria iſtarū plenitudinuꝫ eſt plena gr̄e. ſcd̄a plena gr̄e ꝟitate. tertia fidei plena ⁊ dilectiōis opantis. Prio gr̄a replet ventrē ⁊ mētē. ſcd̄a affectū ⁊ intellectū. tertia replet interi⁹ mētē ⁊ effluit exteri⁹ ꝑ opationē. btiſſima ꝟgo pleniſſima mēte. ⁊ q2 plenitudinē gr̄e habuit in mēte: habuit cognitionē oīuꝫ ⁊ plenā diuinitat̄ cognitionē ꝑ ſpēm. xp̄us aūt plen⁹ fuit gr̄a ⁊ veritate: q2 ille hō habuit oīa ꝑ gr̄am q̄ de⁹ habuit ꝑ naturā: ſed ꝓpterea nulla gr̄a in eo fuit diminuta vł ocioſa vel aliq̄d habuit cōtrariū ſed h̄ fuit gr̄a vnionis. Et plen⁹ fuit ꝟitate quātū ad cognitionē. Unde Jſido. Trinitas ſibi ſoli vnita ē ⁊ hoī aſſūpto plenus: ḡ gr̄a ſm̄ hūanitatē q̄ ꝑus nihil hūit meriti plen⁹ ꝟitate ſm̄ diuinitatē in q̄ nihil fuit vani vel falſi i ip̄o erāt oēs theſauri ſapie ⁊ ſcie abſcōditi. Et h̄ ē plēitudo ꝟitat̄ ⁊ in illo inhitat plenitudo diuitat̄ corpal'r et eſt gr̄e plenitudo ꝓpria xp̄i hoīs.

Plenitudo ſctoꝝ eſt fidei ⁊ operuꝫ: al's eñ mala eēt copulatio int̄ fortitudinē ⁊ gr̄aꝫ ⁊ int̄ bona opera ⁊ elemoſynā. nā hoc qd̄ eſt opib⁹ bonis ſupponeret ꝑ oībus bonis interiorib⁹ ꝑ charitatē: elemoſyna exteriorib⁹ bonis ꝑ fidē opantē ꝑ dilectiōnē. ſic ḡ dr̄nt iſte plenitudines ſm̄ ſubſtātial'r ⁊ original'r. Eſt eniꝫ p̄ma iſtarū plenitudinū q̄ſi fons plenitudo. ſcd̄a q̄ſi plenitudo flumīs. tertia quaſi plenitudo riui a flumīe deſcēdētis. De prima dr̄ in heſter. fons ꝑuus creuit in flumē maximū: q̄ñ. ſ. genuit dn̄m nr̄m ieſuꝫ xp̄m qui dixit in Eccl'. Ego q̄ſi aq̄duct⁹ egreſſus ſum de paradiſo dei. Et ab iſto flumine deſcēdit plenitudo ſctoꝝ. q. quidā riuus: de plenitudine ei⁹ oēs accepimus. Prima iſtarū p̄uat vacuitatē. ſcd̄a negat ꝑticularitatē. tertia importat redūdationē. Plenitudo btiſſime ꝟgīs priuat vacuitatē. ꝙ̄diu eñ vas pōt recipe aliq̄d tādiu hꝫ aliq̄d de vacuitate. Uñ oīs creatura alia hꝫ aliq̄d de vacuitate: q2 maiorē gr̄am poſſibile recipe: ipa aūt ſola gratia plena: q2 maioreꝫ gratiā nō potuit habere. niſi eñ diuinitati vniret̄ maioꝛ gratia nō potuit intelligi ꝙ̄ ꝙ eēt mr̄ dei. Uñ bn̄ legim⁹ in actib⁹ apo. Stephanū plenū gr̄a ⁊ fortitudine: ⁊ apoſtolos fuiſſe repletos ſpū ſctō: ſed lōge diſſimil'r a maria. alioq̄n nec i illa plenitudo diuinitat̄ corpal'r queadmodū in maria: nec

ſlli cōceperūt de ſpūſctō: quō maria. Et ſic
plenitudo btiſſime v̾ginis p̄uat vacuitatē.
plenitudo xp̄i p̄uat p̄ticlaritatē. nō em̄ ad
mēſurā dat de⁹ ſpm̄ſctm̄. glo. n̄ p̄ticularit̄.
neq̄ꝫ p ſubdiuiſiones: ſed vl̄r ⁊ gn̄alr̄ pleni
tudo ſctōꝝ q̄ cōis eſt importat redūdātiā.
replet em̄ aiam interius ⁊ effluit p opatio
nē exterius. Et h̄ effluxio eſt duplex. q̄dam
em̄ de interiori pfectōe gratie effluūt ad ex
teriorē opationē ad ſuiipſius ſaluationem
⁊ alioꝝ p exēpla edificationez. ⁊ hec ē cōis
oībus ſctis habētib⁹ tp̄s opandi. ⁊ hec ple
nitudo ſufficiētie appellat̄ ad quaꝫ oēs te-
nent̄. Alij aūt effluūt nō tm̄ p opationē in
ſui ⁊ alioꝝ ſaluationē: ſed in doctrinā ſa-
lutarē ⁊ eccl̄ie toti⁹ edificationē. De p̄ma
iſtarū effluxionū d̾ thabita plena operib⁹
bonis ⁊ elemoſynis ⁊c. Et hec vltima ē du
plex. quidā em̄ effluūt p bonā opationez ⁊
inſtructionē. quidā ſup hoc ⁊ ſui effuſionē
p aīe p fide poſitionē. Prima eſt cōis oīb⁹
doctorib⁹. ſcd̄a doctorib⁹ ⁊ martyrib⁹. Ad
iſtā duplicē tm̄ p̄lati ex officio tenent̄: ⁊ pt
hec appellari plenitudo excellētie in q̄ pre
lati ſubditos ſuos excellere debēt. ⁊ de vlti
ma iſtarū d̾. Stephanus aūt ple. g. ⁊ for.
plen⁹ in quā gratia ad pctōres ꝯuertēdos.
fortitudine ad paſſionē ſuſtinēdā. De oīb⁹
plenitudinib⁹ iſtis Eccl̄. j. Ad locū vn̄ exe-
unt flumia reuertunt̄ vt iterū fluāt. Et loc⁹
iſtarū plenitudinū eſt abyſſus diuinitatis
vn̄ exeūt flumia oia p gratiā effluentē ⁊ re
deūt p gratiarū actionē vt iterū fluant per
gatiarū actionē ⁊ multiplicationē.

De gratie plenitudine. Cap. lxvj.

Oſt h̄ queritur ſpecialr̄ de gratie ple
p nitudine q̄ fuit in btiſſima virgine
q̄d intelligat̄ p iſtā plenitudinem.
Aut em̄ vl̄r d̾ gratia plena. vel q̾ maior
gratia nō fuit: vel q̾ maioris gratie capax
nō fuit. vel q̾ ſummā gratiā habuit. Con-
ſtat ꝙ nec ſummā nec oēm gratiā habuit:
q̾ gratiā viſionis nō habuit: q̄ ī numero
gratiarū ſumma fuit. ⁊ p illud pꝫ ꝙ ma-
ior fuit gratia. Videt̄ aūt ꝙ plēa gratia d̾
q̾ maioris gratie capax nō fuit: ſꝫ h̄ videt̄
falſum: q̾ in ſua gl̄ificatiōe maiorē gratiā
accepit. Querit̄ aūt vtrū p hoc ꝙ tm̄
ſuppōat gr̄a plena p oī gr̄a cui⁹ pura crea
tura capax fuit. Et videt̄ ꝙ n̄: q̾ cū ſenſus
indefinite ſumit̄ ex indefinita: vl̄is nō īfer
tur, qō ſi ꝯcedat̄, Cōtra Eccl̄. xxiiij. In me
oīs gratia vite ⁊ v̾tutꝭ. etiaꝫ hoc interp̄tat̄
eccl̄ia de btā v̾gine q̄ fuit oī gratia plena.
p̄ma indefinita eſt in arte logica vl̄r ītelli-
gēda. Iteꝫ bn̄ficia p̄ncipū largiſſime ſunt
iterp̄tāda. g̊ cū dn̄s in p̄uilegio ſuo p ange
lū trāſmiſſo appellet gr̄a plena nullā gr̄aꝫ
ſpecificādo eſt p oīb⁹ vl̄r īterp̄tādū. Pret-
ea de⁹ influit ſuā bonitatē vnicuiq̄ꝫ ſm̄ bo
nitatē ⁊ v̾tutē ⁊ capacitatē. vt pꝫ ī euāg. Et
tradidit ill̄ ſua bōa ⁊c. g̊ q̄cūq̄ꝫ creatura ē
capax oīſ gr̄e cui⁹ capax ē pura creatura il
la erit plēa oī gr̄a cui⁹ capax eſt pura cre-
atura. tal̄ aūt creatura fuit btā v̾go. g̊ ipa
ē plēa oī gr̄a c⁹ p̄ticeps ſ pt eē pura creatura

D ꝯtēq̄ ī hac ple. ⁊ p̄mo de bap. ca. lxvij.

Veram⁹ g̊ p ordinē de vniuerſita-
q te gratiarū in hac plenitudine ꝯtē
tarū. Primo g̊ querit̄ de gratijs ſa
crāl ibus. vtrū tm̄ in hac plenitudine cōti-
neāt̄ de p̄mo ⁊ de p̄ma ſcꝫ de gratia baptiſ
mali. Itē q̄rit̄ vtrū btā v̾go fuerit bapti
ſata. Et videt̄ ꝙ ſic. Oēe qō hꝫ aliq̄d ꝯfe
rēs gratiā quicq̄d hꝫ eſſe aliquod ꝯferens
gratiā pleni⁹ eſt gratia ꝙ illud quod habꝫ
eē nō cōferēs gratiā: ſed btiſſima v̾go fuit
plena gratia: g̊ habuit aliqō eſſe cōferens
gratiā. Itē p̄ceptū de baptiſmo poſt p-
mulgationē obligat oēs ad ſui ſuſceptiōeꝫ
g̊ ⁊ beatā v̾ginē. Itē dn̄s baptizat⁹ fuit
ꝗuis nō indigeret: g̊ btā v̾go debuit bapti
ſari. Itē Io. iij. Amē dico vobis niſi q̄s re
nat⁹ fuerit ⁊c. ſed btā v̾go regnū dei intra
uit: g̊ baptiſata fuit. Itē ſi nō baptiſare
tur ignari ſue ſctificatōis ſcādaliſarent̄: ſꝫ
nō ſcādaliſauit g̊ baptiſata fuit. Item
legalia ſuauit: ſicut purificationē mulierū
g̊ ⁊ euāgelica ſuauit. Itē dn̄s dixit Io
hāni. Sic em̄ decet nos adimplere oēꝫ iu-
ſticiā. glo. i. p fectā humilitatē: g̊ ppt̄ eādē
cām debuit baptiſari btā v̾go. Item de
apl̄is ſupponit̄ ꝙ fuerūt baptiſati p illud
Ioh. qui lot⁹ eſt nō indiget niſi vt pe. la. g̊
mlt̄o forti⁹ dꝫ illud ſupponi de btā v̾gie q̄
fuit pfectiſſima obſuatrix ꝯſilioꝝ ⁊ p̄cepto
rū. Itē ſi nō eēt baptiſata nō hr̄et chara
cterē p quē diſtingueret̄ a gētib⁹ ⁊ iudeis.
Iuxta h̄ q̄rit̄ vtrū fuit baptiſata baptiſmo
ioh̄is. ⁊ vr̄ ꝙ ſic. Cū em̄ hūillima fuit nullū
gdū hūilitatꝭ p̄termiſit. Si ꝯcedat̄: obijcit̄
in hūc modū p ꝯtrīū. Sapiētis eſt nihil fru
ſtra facere: ſed fruſtra accipit medicinā q̄
nō indiget; ſed baptiſm⁹ eſt medicina ꝯtra

originale inſtituta a quo fuit btiſſima v̾go in vtero ſanctificata. ḡ baptizari nō indiguit: ḡ videt̾ ꝙ baptiſata nō fuerit. ¶ Itē ficti ſunt ſicut dicit Aug. qui ſacramentū et nō rē ſacramēti accipiūt. Sed ſi btā v̾go baptiſaret̾ nō recipet rē ſacramēti. i. grām qua ꝓus eſſet plena. ḡ eſſet ficta. hoc autē eſt falſum. Sāctus enī ſpūs diſcipline effugiet fictū. Sap. j. ¶ Item de dn̄o legit̾ ꝙ fuit baptiſat᷒: ḡ de btā v̾gine ſi fuiſſet baptiſata legeret̾. ¶ Item qꝛ fuit purificata agit̾ eius feſtū purificatiōis. Silr̄ ſi baptiſata eſſet ageret̾: ⁊ eius feſtū baptiſmatis. ¶ Itē diuina oꝑatio nō ꝓcedit a perfecto ad imꝑfectū: ſed ecōuerſo. Sed maior ꝑfectio eſt in vtero ſanctificatoꝝ ꝙ̄ baptiſatorū. ḡ in vtero ſctificati nō debēt baptiſari. ¶ Itē ſi nihil accepit dn̄s a baptiſmo ꝯtulit tn̄ vim regeneratiuā aq̄s contactu ſue carnis. Sed btiſſima v̾go ſi nihil recipet a baptiſmo nec cōferret baptiſmo: fruſtra ſuſcipet baptiſmū. Querit̾ ḡ ſi fuit baptiſata: quare nō ſit ſcptū cū tātū ⁊ tā ſolēne factū multū ordinaret̾ ad edificationē fideliū.

¶ De ꝯfirmatiōe. Cap. lxviij.

Poſt hec querit̾ de ꝯfirmatiōe vtrū beata v̾go fuerit ꝯfirmata. videtur aūt ꝙ potius debeat cōfirmari ꝙ̄ baptiſari: qꝛ ꝯfirmatio eſt ſacr̄m maiori reuerētia tenendū. Unde Raban᷒. Scitote vtrūq̧ magnū eſſe ſacr̄m: ſed vnuz maiori reuerētia tenendū ſicut a maioribus dat̾. ¶ Itē beata v̾go fuit plene xp̄iana. Sed hoc fit ꝑ ſacr̄m cōfirmatōis: ḡ fuit confirmata. Media pꝫ ꝑ Rabanū qui dicit oēs fideles per manuū epoꝝ impoſitiōes poſt baptiſmū debēt accipe ſpm̄ſanctū vt pleni inueniant̾ xp̄iani. Si ꝯcedat̾ contra. dn̄s non legit̾ cōfirmatus: ḡ beata v̾go nō debuit cōfirmari: cū in oībus eſſet illius imitatrix. ¶ Itē dn̄s q̇ ſolus potuit ei legem dediſſe: nō legit̾ hoc ſacr̄m inſtituiſſe. ergo nec ipa tenebat̾ hoc ſacramentū recipere. ¶ Itē Raban᷒. A ſummo ſacerdote per man᷒ impoſitionē. paraclit᷒ tradit̾ baptiſato: vt roboret̾ ꝑ ſpm̄ſanctum ad p̄dicandū ſi neceſſe fuerit alijs qđ ipe conſecutus eſt in baptiſmo. Sed btiſſima v̾go ad nullius man᷒ impoſitionē paraclituz recepit: nec robore ſpūs indiguit que plenitudinē habuit: ⁊ etiā p̄dicare nō debuit. ḡ ꝯfirmāda nō fuit de ſacramēto altaris. Silr̄ q̄rit̾ de ſacramēto altaris vtrū beatiſſima v̾go ſub ſacramēto illo corpus dn̄icū recepit: ſi ſimilr̄ ⁊ grām q̄ ꝑ illud cōfert̾ ſacramentū. Et videt̾ ꝙ ſic. dn̄s in Johāne. vj. ca. Niſi māducaueritꝭ carnē filij hoīs ⁊c. ḡ oēs fideles in eccl̄ia tp̄e det̾minato ab eccl̄ia, tenet̾ cōicare. ḡ ſi btā v̾go nō cōicaret ſcandaliſaret: ſed nō ſcādaliſauit: ḡ cōicauit. ¶ Itez hoc eſt ſacr̄m amoris: ḡ ipm̄ maxime debuit ſuſcipe q̄ fuit ſumma in amore. ¶ Nō ſi ꝯcedat̾ cōtra: hoc ſacr̄m ꝑpter tria inſtitutū eſt. ꝑpter charitatꝭ augmentū in remiſſione venialiū. ⁊ in cautelā mortaliū. ⁊ vt ſignū paſſionis rememoret̾. Sed ꝑpter nullū iſtoꝝ debuit beata v̾go cōmunicare. Augmēto enī charitatꝭ nō indiguit qꝛ plena charitate fuit. Remiſſione nō indiguit vel cautela qꝛ nunꝙ̄ peccauit nec peccare potuit. Signo ſenſibili paſſionis rememoratio nō idiguit q̇ xp̄iformis ſ̄m ſenſuz et deiformis ſ̄m intellectū fuit. ¶ Itē dici nō poterit ꝙ ꝑpter hūiliationē illud ſacramentū ſuſcepit: cū nō ſit hūiliatio dn̄m in cibū recipe: ſꝫ magis immēſa dignatio ſua: ꝙ ipe dignatur ſeipo nos cibare. ⁊ ita videt̾ ꝙ btā virgo nec rōne humilitatꝭ nec vtilitatis debuit accipe euchariſtiam.

¶ De penitentia. Cap̄lm lxix.

Poſt hec querit̾ de ſacramēto pnīe vtrū ꝑ illud aliquā gratiā recepit. Et videt̾ ꝙ nō: qꝛ pnīa eſt ſcđa tabula poſt naufragiū: qꝛ ſi q̄s veſtē innocentie in baptiſmo ꝑceptā peccādo corrumpit ꝑ pnīaz reꝑare poterit. Sed btā v̾go nūꝙ̄ fuit ꝯtrita: ſꝫ ſine ꝯtritōe nō ē grā ꝑ ſacr̄m pnīe. ḡ btā v̾go n̄ recepit grāz ꝑ ſacrꝫ pnīe. ¶ Itē ꝯfeſſio ē ficta ſine ꝯtritōe hec nō fuit contrita: ḡ nec ꝯfeſſa. ¶ Item vtrunq̧ eſt de pctō. hic aūt nullū pctm̄. ḡ nec confeſſio nec cōtritio nec pnīa. Cōtra cōfeſſio fuit in lege noua ⁊ veteri: ḡ oēs tenebātur cōfiteri. ¶ Itē btā v̾go fecit confeſſionez opis ſ̄uādo purificationē ⁊ offerēdo oblationē ſtatutā purificandis: ḡ debuit facere ꝯfeſſionē oris. Itē Matth. iij. Penitētiā agite. glo. ꝑma v̾tus eſt: ꝑ pnīam veterem hoīem pimere. Itē alia glo. Penitētia eſt ꝑma v̾tus. Sed btiſſima v̾go habuit oēm v̾tutē: ḡ ⁊ pnīam. Itē nō obſtat ꝙ nō habuit pctm̄. quia dicit Gregori᷒. Bonarūz mentiū eſt culpā cognoſcere vbi culpa nō eſt. ergo poterat confiteri.

¶ Quis confeſſor. Capl̄m lxx.

Uerit̄ ergo q̄s fuerit ꝯfeſſor. Et vr̄
q ꝙ fuerit btūs petrus. ꝙ ordo ē iter
ꝯfitētes ⁊ ꝯfitētes. ⁊ confeſſores ⁊
cōfeſſores. g̃ cū btā ꝟgo fuerit ſupma cōfi⸗
tēs: debuit ꝯfiteri ſupmo ꝯfeſſori: ⁊ digniſ
ſimo: hic aūt eſt papa: g̃ debuit ꝯfiteri btō
petro qui fuit papa. ¶ Sed ꝯ. ſupior pre⸗
latus nō debuit ſe intromittere de admini
ſtratiōe ſui inferioris: vtpote metropolita
nꝰ ſui ſuffraganei niſi in determinatꝭ cano⸗
nibꝰ. g̃ cū btā ꝟgo eēt ſpāl̄r btō iohāni cō⸗
miſſa. ab iṗo debuit recipe ſacramēta.

¶ Si habuit ordines. Cap. lxxj.

Eſt hec querit̄ de ſacramēto ordi⸗
p nū vtrū iſta btiſſime ꝟginis gratie
plenitudo cōprehēdat ⁊ illā gratiā
que cōfert̄ ſub ordinū ſacramēto. Et videt̄
ꝙ ſic. Ordo em̄ eſt ad multiplicationē fi⸗
deliū ſpūalem. Sed mlt̄iplicatio ſpūal' pti
net ad matrē ſpūalē. Btā aūt ꝟgo eſt mat̄
ſpūalis oīum fideliū: g̃ iṗa debuit habere
ordinū ſacramentū. ¶ Itē penes ordines
diſtinguunt̄ in eccl'ia dignitates. vt ptꝫ in
papa. archiepis ⁊ epis. Sed btiſſima ꝟgo
in eccl'ia ſupmā ꝯtinet dignitatē: g̃ ⁊ ſupre
mū habꝫ ordinē. ¶ Itē eccl'iaſtica hierar⸗
chia eſt ad exēplar celeſtis hierarchie for⸗
mata. Sꝫ in celeſti hierar. vt dic̄ Dio. oēs
ſupiores hn̄t ꝓpetates iferiorꝝ ⁊ excellēciꝰ.
g̃ in eccl'iaſtica hierarchia fuit ſupma ⁊ di
gniſſima pſona. hec aūt debuit eē btiſſima
ꝟgo. g̃ hēbit dignitates ⁊ ꝓpetates inferio
rū. ⁊ ſic hēbit oēs ordines. ¶ Item chara
cter ordinū eſt character excellētie: g̃ potiſ
ſime ierit ei q̄ oēs creaturas excellit digni⸗
tate. ¶ Itē apl's ad Ro. xiij. Oīs aīa po⸗
teſtatibus ſublimioribꝰ ſubdita ſit: ſꝫ btiſſi
ma ꝟgo nulli ptāti humane tenebat̄ ſubdi
ta eſſe: g̃ ſuprema fuit ordine et dignitate.
¶ Ite cui ineſt magis. ⁊ minꝰ poterit in⸗
eſſe. ſꝫ magis eſt ꝙ ꝑ alicuiꝰ cōſenſuꝫ ⁊ ver
bū: ꝺ carne ꝓpa formet̄ corpꝰ dn̄icū: q̄ꝫ ꝙ ꝑ
eiꝰ miſteriū pāis trāſformet̄ i iṗm corpꝰ.
ꝓmū ū em̄ facit eſſe matrē dei. ſcḋm aūt mi
niſtrū xp̄i. Sed ꝓmū in btiſſima ꝟgine fa⸗
ctū fuit. ergo ⁊ ſcḋm fieri potuit. Itē ſi mu
lieribꝰ ꝑ maledicto iṗoſitū fuit. ꝙ nō ſint
ſuſceptiue ſacrorꝝ ordinū: ab h̄ maledicto
immunis eē debuit: q̄ ab his mulieribꝰ exce⸗
pta fuit. eo ꝙ ſola inter mulieres bn̄dicta
fuit. g̃ ſi mulieres nō deberēt ordiari. h̄ tm̄
debuit q̄ oībꝰ ꝓncipiū vite fuit. ¶ Itē q̄⸗
cūqꝫ ca gn̄alis in alijs mulieribus extitit:
beatā ꝟginē nō icludit. q̄ nō de nūero oīuꝫ
fuit ſup oēs fuit. iux̄ illḋ Heſter. xv. Quid
hēs heſter ego ſuꝫ frat̄ tuꝰ. Et infra. Non
em̄ ꝓ te ſꝫ ꝓ oībus h̄ lex ꝯſtituta eſt: q̄ſi dice
ret. Tu nō es de oībꝰ ſꝫ ſup oēs. ¶ Iux̄ h̄
q̄rit̄ q̄re mulieres ad ſacros ordines nō ꝓ⸗
moueant̄. Si ꝺr ꝙ h̄ eſt ꝓpt̄ originē culpe
ꝑ euā trāſmiſſe: nō videt̄ ꝙ h̄ ſtare poſſit.
q2 ꝓ illa culpa btā ꝟgo ſatiſfecit: g̃ nō ꝯſur
get duplex tribulatio: ⁊ deꝰ bis in idiṗꝫ nō
iudicabit. Si aūt ꝺr ꝙ ſit ꝓpter ſexꝰ idigni
tatē vel nāe: h̄ nō pōt eē: q2 maior ē idigni
tas culpe q̄ꝫ nature: ⁊ tn̄ pctm̄ mortale nō
iṗedit qn̄ poſſit vir lꝫ nō debeat i pctō mor
tali ꝓmoueri. ¶ Itē ſi h̄ eēt ꝓpt̄ ſexꝰ infe⸗
rioritatē: ꝑ hoc etiā mulieres nō deberent
cōicare cū maius ſit h̄ ſacrꝫ recipe q̄ꝫ dare
alij. ¶ Itē querit̄ cū dn̄s nuſq̄ꝫ videat̄ ꝓ⸗
hibere mulieres a ſacramēto ordinū. q̄liter
h̄ eccl'ia ꝑ ſe auſa fuit inuenire. Qr autem
btiſſima ꝟgo nō debuit aliq̄s ordines hr̄e
ꝓbatur h̄ modo. Qn̄ dn̄s in cena corpꝰ di⸗
ſcipulis dedit ⁊ ptātē cōficiēdi ꝯtulit: non
exꝓmitur ꝙ aliqbꝰ niſi diſcipulis dedit: ſꝫ
in talibꝰ qḋ inuenitur vni ꝯceſſuꝫ alijs eſt
ꝓhibitū: g̃ tm̄ diſcipl'is ⁊ eorꝝ ſucceſſoribꝰ
eſt collata ptās cōficiēdi. Itē qn̄ dixit dn̄s
Mat. xvj. Tibi dabo claues regni celorū.
petrus ꝓ oībꝰ rn̄dit. ⁊ dn̄s in petro oībus
rn̄dens ptātē ligādi ⁊ ſoluēdi cōtulit. ergo
ptās ordinis eſt tm̄ in apl'is ⁊ eorꝝ ſucceſ⸗
ſoribus. Qr ergo mulieres nō recipiāt ordi
nem eſt impediēte ſexu ⁊ ꝯſtitutiōe eccl'ie.
¶ Itē btiſſima ꝟgo modo ē ſup oēs ordi
nes angelorꝝ in eccl'ia triūphāte. ergo hec
erat ſup oēs in eccl'ia militāte. ¶ Itē oēs
ordīes eccl'ie ſunt in miſteriū. Un̄ etiā pa⸗
ſtores noīantur: q̄bꝰ ꝺr ꝑ ꝓphaꝫ Iere. j.
Cōſtitui te ſup gē. ⁊ re. Btā ꝟgo nō ē aſſū
pta a dn̄o in miſteriū ſꝫ in ꝯſortiū ⁊ coad⸗
iutoriū. iux̄ illud. Faciamꝰ ei adiutorium
ſile ſibi. Sꝫ ſi ſic ē nō iṗa debuit hr̄e aliquē
ordinē. Sūmꝰ em̄ i ordīe eccl'ie papa ē vica
riꝰ ieſu xp̄i. Btā aūt ꝟgo nō ē vicaria ſꝫ co
adiutrix ⁊ ſocia pticeps i regno q̄ fuit pti⸗
ceps paſſiōis ꝓ gn̄e hūano: qn̄ oībꝰ miſtris
fugiētibꝰ ⁊ diſcipulis ſola ſub cruce ꝑſtitit
⁊ vulnera q̄ filius corpe mr̄ corde ſuſcepit.
Un̄ ⁊ tūc gladiꝰ iṗſiꝰ aīam ptranſiuit.

¶ De extrema vnctiōe. Cap. lxxij.

De extrema vnctione

v Ltimo queriť de extrema vnctiõe
vtrũ ipiꝰ gr̃a ꝯtineať i hac pleitu-
dine. Et videť ꝙ ſic. Jac. ij. Si qͣs
totã legẽ ſuauerit offenderit autẽ in vno:
factus eſt oĩuꝫ reus. ğ qui teneť ad legem
teneť ad totã legẽ. Unus em̃ apex de lege
nõ peribit. Sed btiſſima virgo tenebať ad
legẽ. ğ ad totã legem. Sed extrema vnctio
fuit de lege a dño inſtituta ⁊ ab eccl̃ia. Un̄
in Matth. Qꝛ apl̃i circuĩbant caſtella oleo
curãtes infirmos. ğ btiſſima ꝟgo tenebať
ad extremã vnctionẽ. ⁋ Iteꝫ ſcãdaliſaſſet
ſi nõ ſuſcepiſſet eccl̃ie ſacramẽta. ⁋ Item
ſi alia ꝓpter humilitatẽ ſuſcepit. ⁊ illud ſu
ſcipe debuit. Sed ꝯtra Matth. ix. dꝛ. Nõ
eſt opus valẽtibꝰ medicꝰ: ſed male hñtibꝰ.
ğ medicina curatiua ꝑdiť q̃ ſanis cõferť.
ğ et apoſtoli aĩarũ medici ſi medicinã ſuã
dñe noſtre cõtulerũt. ⁋ Item ſm̃ gñaleꝫ
conſuetudinẽ paruuli nõ inũgunť. ğ mlto
minꝰ beata ꝟgo q̃ ſanctioꝛ ⁊ ſanioꝛ ẽ omi
paruulo. ⁋ Itẽ Jac. v. Infirmať aũt quis
ex vobis ⁊c̃. ğ illud ſacramentũ nõ conferť
niſi infirmãtibꝰ. Sed btiſſima ꝟgo ꝑ infir
mitatẽ nõ fuit mortua. ğ nõ fuit inũgẽda.
Qꝛ aũt ſine doloꝛe moꝛtua fuit. patꝫ per id
quod legiť de iohãne euãgeliſta ꝙ deſcen-
dit in defoſſum ſepulture ſue locũ et facta
oꝛatione poſitus eſt ad pr̃es ſuos tã extra-
neus a doloꝛe moꝛtꝭ q̃ꝫ a coꝛruptiõe carnis
alienꝰ. Sed hoc collatũ fuit iohãni ratiõe
ꝟginitatꝭ. multo autẽ fortiꝰ btiſſime ꝟgini
cũ ipſa: vt dicit Damaſ. a nullo illuſtrium
ſupereť. ⁋ Itẽ beatiſſima ꝟgo peccaſſet ſi
oꝛe cũ intẽtione dixiſſet peccaui: qꝛ falſum
dixiſſet: ſed plus eſt dicere ope q̃ꝫ oꝛe. Sed
ſi extremã vnctionẽ accepiſſet dixiſſet ope
peccaui: ğ falſum dixiſſet: ğ extremaꝫ vn-
ctionẽ nõ accepit. ⁋ Solutio ad predicta
Soluiť quod obijciť de rõne plenitudinis
donec oĩa hãc plenitudinẽ intrãtia pꝛoſeq̃
mur: differemꝰ. Ad illud qꝺ obiectũ eſt de
gratijs ſacramẽtalibꝰ r̃ndemꝰ ꝙ btiſſima
ꝟgo oĩa tũc eccl̃ie ſacramẽta ſuſcepit que
tp̃e ſuo fuerũt oĩbus hoĩbus general̃r inſti
tuta ⁊ ꝓmulgata oĩbus obſuanda. Et hoc
mltiplici de cã. Primo igiť ad ſuijpſiꝰ hu-
miliationẽ. Scd̃o ꝓpter ſcãdali euitatõeꝫ.
Tertio ꝓpter p̃cepti impletioneꝫ. Quarto
ꝓpter meritoꝝ ſuperogationẽ. Quĩto ꝓpť
hereſum cõfutationẽ: illa ſcꝫ que nõ ipſam
hoĩem ſed angelũ aſſerebãt. Sexto ad ꝑfe
ctoꝝ inſtructionẽ: vt q̃ eſt ſanctꝰ ſanctifice
tur adhuc. Septimo ad pctõꝝ redargutio
nẽ. Poſſunt etiaꝫ iſte cauſe reduci ad tres
cauſas ꝓpter q̃s ſacramẽta dicunť in. iiij.
libꝛo ſentẽtiarũ inſtituta videlꝫ ad. hũilia
tionem. ad eruditioneꝫ. ad exercitationẽ.
⁋ Quare aũt de iſta ſacramẽtoꝛuꝫ ſuſce-
ptione a btiſſima ꝟgine nihil inueniť ex-
pꝛeſſum. hoc quoqꝫ ſine cauſa nõ credimꝰ
eſſe factũ. Eſt aũt p̃ma cauſa vt ꝑ hoc fide
lium deuotio exerciteť. Juxta illud Eccl̃i.
xxiiij. Qui edũt me adhuc eſuriẽt ⁊c̃. ⁊ in-
fra. Qui elucidãt me vitã eternã hẽbunt.
Secunda vt nr̃a vana gl̃iatio rep̃mať nr̃a
bona opera ꝓ magno cõputando. Plura
em̃ op̃a excellẽtiſſimi meriti a beatiſſima
ꝟgine facta: imo ⁊ ab ip̃o dño vſqꝫ ad ãnũ
trigeſimũ impleta credimꝰ: q̃ ſcriptura q̃ſi
nihil eſtimãs p̃teriuit ſubticẽdo q̃ſi tacen-
do dicat nobis ſcriptura illud Luce. xvij.
Cum oĩa bene feceritis que p̃cipio vobis.
dicite ſui inutiles ſumꝰ. Et noli tuba ãte
te canere: quia nõ reſpõdebis ei vnuꝫ pꝛo
mille. ⁋ Tertia cauſa eſt ꝙ dñs ⁊ dña ſu-
as ſecretas habitudines ꝑ ſe ſibi notas no
luerũt manifeſtare. iuxta illud Pꝛouerb.
xxvij. Sileat os tuũ: laudet te alienũ. Un̄
que in p̃ñtia diſcipuloꝝ vel populoꝝ fece-
rũt ſcripta ſunt ad noſtrã edificationeꝫ: vt
et nos ſil̃r faciamꝰ vt glorificeť pater no-
ſter qui in celis eſt. Ea aũt q̃ apoſtolis vel
alijs ignoꝛãtibꝰ geſta ſũt: tacuerũt. Et hoc
quoqꝫ ꝓ noſtra doctrĩa vt neſciat ſini. t. q̃d
faciat dex. tua. Quia vt dicit Greg. Stu-
diũ celeſtis deſiderij a malignis ſpiritibꝰ
cuſtodire nõ ſufficit q̃ hic ab humanis lau
dibꝰ nõ cuſtodit. Unde dep̃dari deſiderat
qui theſaurũ publice in manu poꝛtat. Un̄
Bern̄. Increpat xp̃i natiuitas ſe laudãtes
et ſe oſtẽtare cupiẽtes. Unde idem. Nocte
voluit xp̃s naſci. Ubi ſunt qui tã impudẽ
ter geſtiũt oſtẽtare ſemetip̃os? Deniqꝫ ta-
cet xp̃s ⁊ nũciat angelus. laudat multitu-
do celeſtis exercitus. Sileat os tuũ lau. te
alienum. ⁋ Quarta cauſa põt eſſe ꝙ dñs
circa nos q̃dã vult dubitare in via vt men
tes noſtras alliciat ad ꝯcupiſcendũ perfe-
ctam cognitionẽ in patria. Unde Exo. xij.
Non remanebit ex eo quicq̃ꝫ reſiduum ſed
igni cõbures. Glo. Gregorij. Qꝺ ex agno
remanet igni cõburimꝰ: vt qꝺ de myſterio
eiꝰ incarnatiõis penetrare vel intelligere

nō poſſum⁹ ptāti ſctiſpūs humilr reſerue-mus: vt nō q̄s ſupbe audeat vel ↄtemnere vel denūciare qd̄ nō intelligat: ſʒ igni tradat. i. ſpūiſācto relinquat. videlʒ dōec oīa in futuro q̄libet in q̄ cognit⁹ ſit ⁊ cogſcat. nec tn̄ interiʒ nr̄a deuotio ſine exercitatōe torpeſcat. ſm id quod p̄cedit ibidez. caput cū pedib⁹ ⁊ inteſtinis vorabit. nec remanebit ex eo quicq̄ vſqʒ mane. glo. Gregorij. Caput agni vocare eſt diuinitatem illius fide pcipere. pedes vorare aūt veſtigia humanitatis amādo ⁊ imitādo tenere. Vorare inteſtina eſt verbor̄ xp̄i occulta ⁊ myſtica mādata pquirere. q̄ voram⁹ cū auide ſumm⁹. In vorationis aūt verbo pigritia nr̄a rephēdit. qui v̄ba eius atq; myſteria nec per noſipſos requirimus. ⁊ dicta ab alijs inuiti audim⁹. Non remanebit ex eo quicq̄ vſqʒ mane: q2 ei⁹ dicta magna ſunt excutienda ſollicitudine: vt anteqū veniat dies reſurrectiōis in nocte p̄ntis vite oīa mādata ei⁹ itelligēda penetrem⁹. ¶ Quita poteſt eſſe. q2 ſicut btūs Aug. de beata v̄gine vnā ponit regulā vt vbicūqʒ de peccatis agit de ea nolit fieri queſtionē: ita ⁊ p regula ⁊ p p̄ncipio p ſe noto de ipa ſupponat. In bono quicq̄d boni aliq̄ natura pura fecerit vel recepit: de hoc expers eſſe nō liceat dubitari: cū ſicut damaſ. dicit. A nullo illuſtriū ſupet. ¶ Sexta cauſa eſt q̄ ſicut nihil diminutū: ita nihil ſupfluum in ſacra ſcriptura ponit: quia vt dicit pħus. Qui vnū dicit q̄dāmodo plura dicit. Vn̄ dico ⁊ p cōſtanti teneo q̄ ſi apoſtoli et alij ſancti receperūt gr̄as ſacramētales: ſupfluū eſſet hoc addere de ipa q̄ gratia plena fuit. Unde Ber. Si em̄ nec foliū de arbore: nec vn⁹ de paſſerib⁹ cadit ſuper terraʒ ſine patre celeſti p̄nte. g̃ de ore euangeliſte ſupfluū defluere verbū p̄ſertim in ſacra hyſtoria nō puto. Oīa q̄ppe plena ſūt ſupnis myſterijs ac celeſti ſingula dulcedie redūdantia: ſi tn̄ diligentē habeāt inſpectorez eius qui nouit ſugere mel de petra: oleūq; de ſa. du. ¶ His g̃ rōnibus btiſſima v̄go ſacramētor̄ humilē ſuſceptionē ⁊ in ſe hr̄e voluit ⁊ tacere: vt dū ſe magis oīb⁹ in oīb⁹ humiliaret: ⁊ ipam ſui humilitatē quantū in ſe erat modis oībus occultaret: ſicut humilitate pfecta: ita omni gratia plena: eā etiam tacēdo tota ſcriptura proclamaret. ¶ Ad obiecta de ſingulis ſacramētis per ordinē cōcedimus eā oīuʒ ſacramentor̄ gratias vel in ſeipſis vel in eq̄pollenti excellent ſuſcepiſſe. Suſcepit g̃ p baptiſmū: characteris impſſionē: v̄tutū exercitationem: meritor̄ augmentationē. Quare aūt nō agat feſtū ei⁹ baptiſmat ſicut purificationis vna rō poteſt eſſe: q2 baptiſm⁹ eius celebrat⁹ fuit i ſecreto: oblatio aūt poſt purificationē in manifeſto. Alia ratio quare baptiſmat nō celebrat feſtū: quia per ſe et p̄ncipalr datus eſt in medicinā peccator̄. Nec obſtat q̄ eccl̄ia baptiſmū dn̄i ſolennizat: q2 ſua baptizatio baptiſmi noſtri fuit cōſecratio. noſtra aūt ad gr̄am et gloriam regeneratio. Btiſſima aūt v̄go ad baptiſma accedēs ficta nō fuit: q2 eo q̄ hr̄e debuit nō caruit: ſʒ abūdauit pctī deteſtatiōe: et fidei pfectione q̄ requirunt in accedente. Alia de baptiſmo obiecta: ſoluta ſunt per p̄dicta. Vn̄ eodē modo r̄ndendū eſt de ſacramēto ↄfirmatōis in quo recepit alteri⁹ characteris impſſionē ampliorē: meritorū augmētationē pfectiorē: v̄tutum exercitationem ⁊ declarationem.

¶ Quid recepit a ſacro altaris. Ca. lxxiij

a Sacramento altaris recepit dn̄ice paſſiōis rememorationē: deuotōis actualis exercitationē: ↄtra corporalē abſentiā filij ↄſolationē. A ſacramēto penitētie recepit gratiā i excellēti ⁊ eq̄pollenti. Pro ↄtritione innocētie ↄuerſatiōeʒ p cōfeſſione gr̄arū actionē. p ſatiſfactiōe ſuperogationē. Itē triplex eſt ↄfeſſio accuſatio pctōrū. recognitio incōgruitatis: vel magnitudis bn̄ficior̄: ↄfeſſio de infuſione meritor̄. ⁊ h̄ fuit pp̄e btiſſime v̄gis ↄfeſſio.

¶ Quid confitebat. Cap. lxxiiij.

q Uid ↄfitebat deo. Q2 tantā gratiā recepit quā nunq̄ cū cōdigno meruit vl quā oīs creatura merere potuerit: lʒ ipa de ↄgruo meruerit. hec ⁊ ſilia fuit cōfeſſa btō iohāni euāgeliſte ſuo ppo ↄfeſſori. ¶ Itē in extrema vnctiōe recepit cōplete victorie p̄terite: ⁊ plene gl̄ie future ſignificationē: ⁊ loco remiſſionis venialiū toti⁹ doloris mort remiſſionē. p infirmitatis alienatōe: toti⁹ corpis glificatōeʒ. Et q̄ h̄ ſacr̄m potuerit btiſſima v̄go nō recipe tanq̄ exēpta p p̄uilegiū qd̄ ↄfert dn̄s his q̄s ſine infirmitate ⁊ mortis dolore dignat⁹ fuerit euocare. q̄ vt videt nō tenent ad vnctionē extremā cū oleo ad infirmos

ꝓ infirmitatibꝰ institutā. Uidetꝛ tñ veriſile eſſe ꝙ btiſſima ꝟgo iſti ꝓuilegio ꝓ ſe intro ducto ꝓpter humilitatē abrenūciauerit. ſic et alia ſua ꝓuilegia dū viueret occultauit: ꝛ ꝙ ſacrm̄ iſtud pctōribꝰ inſtitutū humilr ſuſcepit: vt humilitatē quā ꝑ totā vitaꝫ te nuerat egreſſura ꝯſumaret. Et dū in extre mo vite articulo ad ꝯformitatē pctōꝝ de ſcēderet: dn̄o illā exaltāte: choros oēs trā ſcenderet angeloꝝ. ❡ Jn ſacramēto mri monij triplex bonū habuit btiſſima virgo. Unde Aug. Om̄e nuptiarū bonū ipletuꝫ eſt in parētibus xpi. fides. proles. ſacrm̄. Prolē cognoſcimꝰ ipm̄ dn̄m. fidē qꝛ nullū adulteriū: ſacramētū qꝛ nullum diuortiū. habuit ḡ beatiſſima ꝟgo iſtā gratiā excellē tius. coniugia em̄ ſunt ſanctiora pari voto ꝯtinentiū. Un̄ Augu. Enimuero tāto ſan ctius coniuges manebatis: quāto ſanctiora cōcorditer deo placita ſuabatiſ. Solū autē ſacramentū ordinis btiſſima ꝟgo nō rece pit. Hoc em̄ ſcḋm exteriorē hoīum quādam reputationē ꝑfert dignitatē: interius autē ſcḋm veritatē humilē ptinet ad ſeruitutem. Unde ꝑ oppoſitū ſtatui btiſſime virginis opponebatꝛ: q interius ſummā hūit coram deo dignitatē. exterius ſummā habuit co rā hoībus humilitatē. ꝛ ita hꝰ ſacramētum nō recepit beata ꝟgo. Primo ꝓpt̄ ſtatꝰ ſui ꝯtrarietatē. Scḋo ꝓpter humilē aliarū mulie rū cōformitatē: q ab hoc ſacramēto exclu duntꝛ propt̄ tria. propt̄ ſexus videlꝫ idigni tatē: maiorē peccādi fragilitatē. ꝛ propter eā q ex his ſequitꝛ regiminis incōgruitatem. Tertio ad deſignandū ſtatꝰ ſui eleuatiōeꝫ. Oēs em̄ dignitates eccl̄ie ſunt introducte in ſuitiū: et ſalutē fideliū aīarū. Un̄ dn̄s i euāgelio Mat. xx. Reges gentiū dn̄antur eoꝝ ꝛc. Uos aūt nō ſic. Sed qui maior eſt veſtrū ꝛc. vnde ꝛ oēs paſtores noīantꝛ. Un̄ Bern̄. Non eſt ꝙ blandiatꝛ celſitudo vbi ſollicitudo maior. Jlla diſcrimen intēdit. hec amicū ꝓbat. Et infra. Ad qḋ oīmodis attendendū. Non em̄ ad dn̄anduꝫ opinor. Nam ꝛ ꝓpħa cūꝫ ſiſr leuaretꝛ audiuit. Ut euellas ꝛ deſtruas ꝛ diſꝑdas ꝛ diſſipes et edifices ꝛ plātes. Quid hoꝝ faſtuꝫ ſonat? Ruſticani magis ſudoris ſtemate quodā labor ſpūalis expſſus ē. Et nos igitꝛ vt mul tū ſentiamꝰ de nobis: vel nobis impoſituꝫ ſenſerimꝰ miſteriū: nō dn̄iū datū. Et infra. Diſce exēplo ꝓphetico pſidere non tam ad imꝑitādū ꝙ ad factitandū qḋ tp̄s reqrit. Diſce ſarculo tibi opus eſſe: nō ſceptro: vt opus facias ꝓphe. Et quidē ille nō regna turus aſcēdit: ſꝫ extirpaturꝰ. Et infra. An teceſſores tui apl̄i audierūt. qꝛ meſſis quidē multa. operarij aūt pauci. Paternā tibi ven dicato hereditatē. Nam ſi filiꝰ ꝛ heres. Ut probes heredē euigila ad curā: ꝛ non ocio torpeas ne et dicatꝛ tibi. Quid hꝰ ſtas tota die ocioſus? Multo minꝰ inueniri opꝫ aut delitijs reſolutū aut reſupinū pompis. Nū tibi hoꝝ tabule teſtatoris aſſignāt. Sꝫ qḋ? Si illarū tenore ꝯtētus ſis curā potiꝰ here ditabis ꝛ operā: ꝙ gl̄iam ꝛ diuitias. Blā ditꝛ cathedra? Specula eſt: inde denicꝫ ſuꝑ intēdis: ſonās tibi noīe nō dn̄iū ſꝫ officiū. Quid ni loceris in eminēti. vn̄ oīa pſpe ctes: qui ſpeculator ſuꝑ oīa conſtitueris. Eniuero proſpectꝰ iſte ꝑcinctū parit: non ociū. Qū libet gl̄iari: vbi ociari non licet. Nec locꝰ eſt ocio: ſedula vrget ſollicitudo oīuꝫ eccl̄iarum. Nūquid tibi aliud dimiſit ſcūs apl̄s? Qḋ habeo inqt hꝰ tibi do. Quid illud? Unū ſcio nō eſt aurū necꝫ argentuꝫ: cū ipe dicat. Argentū ꝛ aurū non eſt mihi. Et infra. Necꝫ ille tibi dare potuit qḋ nō habuit. Qḋ habuit hoc dedit: ſollicitudinē vt dixi ſuꝑ eccl̄ias. Nunqḋ dn̄ationē? Au di ipm̄. Nō dn̄antes inqt in clero ſꝫ forma facti gregis. ❡ Ex his ꝛ ſilibꝰ pꝫ ꝙ digni tates eccl̄ie introducte ſunt in ſeruitium ꝛ miſteriū. Btiſſima aūt ꝟgo aſſumpta ē in ſalutis auxiliū ꝛ regni cōſortiū. Jpſa eniꝫ ſola miſtris fugiētibus patiēti cōpaſſa eſt. Unde etiā ſola regni ꝯſortiū obtinuit: que laboris adiutrix fuit. Juxͣ illud. Faciamꝰ ei adiutoriū ad ima. ꝛ ſimi. ſibi. Licꝫ auteꝫ btiſſima ꝟgo ſacrm̄ ordinis non receperit: quicqḋ tñ dignitatis vel gr̄e in ipſis ꝯfertꝛ. de hoc glena fuit. Jn ipſis eni ꝯfertꝛ ſepti formis gr̄a. hec aūt omnifariā gratia plēa fuit. ❡ Itē tria ſunt in ſacramento ordis. dignitas miſterialis: ptās ſpūalis: āmini ſtratio executiōis. hec aūt tria btiſſima vir go habuit in ſe eqpollēter ꝛ excellēter. Mi niſtri eccl̄ie hn̄t dignitatē beneficialem ꝑ characterē excellētie. btiſſima aūt virgo hꝫ coronā regni eccl̄ie militātis ꝛ eccl̄ie triū phantꝛ. Un̄ ſummꝰ miſtroꝝ papa. ſ. appel latꝛ: ꝛ eſt ſuoꝝ dei ſuus. hec aūt ē regina ꝛ dn̄a angeloꝝ. Jlle ſuus ſuoꝝ dei: iſta ipa trix totius mūdi. Jtem in miſtris eſt ptās ſpūalis: tꝑalis: delegata a deo vel ſubdele gata ꝛ vicaria. Jn ipſa autē eſt plenitudo

ptãtis celeſtis ꝑpetua ex auctoritate ordi-
naria. ¶ Itē in miſtris eſt executio ligãdi
et ſoluēdi ꝑ vſum clauiū. in ipſa autem eſt
dn̄andi legitima ptãs ad ligãdū τ ſoluēdū
ꝑ impiū. Et ſic q̄cq̄d ē dignitatꝭ τ grē in or
dib⁹ in gn̄e: ꝯſtat btē ꝟgini minime defuiſſe.

¶ De virtutibus. Cap. lxxv.

s Ed ne videat̄ ꝟtutes ſine dignita-
tes gn̄ales habuiſſe τ ſpālib⁹ caru
iſſe: dicim⁹ ipſam ſingulorꝫ ordinū
dignitates: τ grās ꝑ eq̄pollentiã τ cū excel-
lentia poſſediſſe. Habuit aūt cū exorciſtis
demonū expulſionē. Un̄ Gen̄. iij. Ipſa cō-
teret caput tuū: τ iudith holofernē iterfec.
τ heſter vicit Amã. Cū hoſtiarijs hūit itro
ductionē mūdorꝫ τ excluſionē imūdorum.
Ezech. xliiij. Porta hec clauſa erit et non
aperiet̄. Princeps ingrediet̄ ꝑ eã. q. d. por
ta hec principem τ imitatores ſuos intro-
ducit: τ indignis clauſa erit. Habet etiam
cū acolitis illumiãtionē. Cant. iij. Que eſt
iſta q̄ aſ. Et illud Nu. xxiiij. Orieť ſtella ex
iacob. ¶ Habuit cū lectorib⁹ oīum ꝓphe-
tiarū expoſitionē ad lrām i ſeipa. Un̄ Eſa.
vij. Ecce ꝟgo cōcipiet τ pariet. doctrix eſt
em̄ diſcipline dei. ¶ Habꝫ cū ſubdiacōis
doctrine apſice oſſionē. Unde ſignat̄ per
archã i qua fuerūt deutronomi⁹ τ mãna τ
diuina ſapia. ¶ Habet cū dyaconis ꝟbi
dn̄i ꝯnuationē alijs ad ſcribēdū narratio-
nē conſiliorꝫ dn̄i pfectã impletionē. Unde
Luc. ij. Maria cōſuabat. o. ꝟ. hec. ¶ Hꝫ
cū ſacerdotibus dn̄ici corpis ꝑ ſeipam for-
mationē: tractationē: cōicationē. hoc eſt ꝙ
corpus dn̄icū medtãte eius ꝟbo τ cōſenſu
de carnib⁹ τ ſanguib⁹ ipſius formatū fuit:
et ipm̄ familiariſſime τ diutiſſime tracta-
uit. τ in cibū τ potuꝫ nobis cōicauit: τ ꝑ h̄
nos oēs adiūgū ſuū ſuaue τ on⁹ leue: cha-
ritatē ſcꝫ ligauit: τ ab oībus culpis τ pēis
nō ſolū ſolutos oſtēdit: ſꝫ etiã abſoluit. iux
illud Joh. vj. Qui mãducat carnē meã τc̄.
¶ Habet cū ep̄is clericorꝫ ordinationem
ꝓbendarū collationē. tēplorꝫ ꝯſecrationeꝫ.
ſacrarū ꝟginū velationē. Ordinat em̄ ep̄s
ſacerdotes ꝑ ſacramēti collationē. Btiſſi-
ma aūt ꝟgo ꝑ ꝯtinētie obligationē. Juxta
illud Eſa. lij. Mūdamini q̄ fertis vaſa dn̄i.
Confert etiã ep̄s ꝓbendas inſtituēdo. bea-
tiſſima ꝟgo prebēdas faciēdo. Conſecrat τ
ep̄s tēpla corꝑalia dedicãdo. btiſſima ꝟgo
templa ſpūalia caſtimoniã iſpirãdo, τ ſibi
illa ſpecialr̄ vēdicãdo. Cōſecrat etiam ep̄s
ꝟgines exterius bn̄dicēdo. btiſſima virgo
cōſecrat ꝟgines interi⁹ ꝟtutib⁹ adornãdo
et eas filio ſuo deſpōſando. τ non tm̄ ꝟgi-
nes: ſed τ ꝟginitatē ꝯſecrãdo. Et nō q̄dem
opprobriū ſterilitatꝭ eis auferēdo: ſꝫ eas ſi-
bi ſpecialr̄ in filias adoptãdo τ ad ſtatum
digniſſimū exaltãdo. Iux̄ illud Sapie. vj.
Incorruptio facit eē ꝓximū deo. ¶ Habꝫ
aūt cū papa btiſſima ꝟgo oīꝫ eccl̄iarū ſolli
citudinē: ptãtꝭ ſpūalꝭ plenitudinē: puilegia
torꝫ actuū vniūſitatē. ecclīarꝫ ſollicitudinē
qꝛ papa ē pr̄ prīn. ipa aūt mr̄ oīꝫ xpianorꝫ
īmo oīꝫ bonorꝫ. iux̄ illd̄ Sap. vij. Om̄ oīuꝫ
bonorꝫ mr̄ ē. Ptãtꝭ plēitudinē i vita iſta: ſꝫ
nō in celo: nec in purgatorio: nec in infer-
no. Beatiſſima autē ꝟgo habꝫ ptãtem in
celo τ in purgatorio τ in inferno. Priui-
legiatorꝫ actuū vniūſitatē. vt patebit iſra.
cū de puilegijs ei⁹ ingrem⁹. ¶ Et nota ꝙ
cū. b. ꝟgo ſacra. ꝑ pctorib⁹ iſtituta hūi lr ſu
ſcepit: nō ꝓpter h̄ peccatricē ſe mētiēs ope
falſuꝫ dixit: ſꝫ vltra debitū i bōis pctorib⁹ ſe
ꝯformãs ſe vere ope eē hūilē denūciãs per
oia verū dixit. Si ḡ mãifeſtū ē ꝙ q̄cq̄d ē di
gnitatꝭ vl̄ grē i ſacris eccl̄ie: plēitudini grē
q̄ fuit in. b. ꝟgīe oīno nihil deeſſe: ſed eaꝫ h̄
totū vl̄ in ḡtijs ſacr̄alib⁹ vel in carū eq̄pol
lētib⁹ vel excellētib⁹ plenarie poſſediſſe.

¶ De fide. Cap. lxxvj.

p Oſt h̄ q̄rit̄ an ſm̄ ꝙ grã ē in ꝟtuti
b⁹ ꝯpleta i plēitudie btē ꝟ. fides ſit
cōprehēſa. Et q̄rit̄ pmo ō grã fidei. vtrꝫ. b.
ꝟgo hūerit fidē. Et vr̄ ꝙ nō. latera em̄ ciui
tatꝭ ſūt eq̄lia τ vnuſq̄ſqꝫ q̄ntã hꝫ fidē. tãtã
hꝫ dilectionē τ ecōuerſo. τ h̄ ſp̄ τ vbiqꝫ. Sꝫ
btiſſima ꝟgo tãtã hūit dilectoēꝫ q̄ erat ſup
oēm dilectionē in via. ḡ τ tantã habuit co
gnitionē q̄ erat ſup oēm cognitionē: quaꝫ
nunq̄ hūit aliq̄ creatura: ḡ recognitio bea
tiſſime ꝟginis in via fuit excellētio: cogni
tione rapt⁹ q̄ eſt creature exiſtis in via. ſed
cognitio rapt⁹ excellit fidē τ nō ē ſm̄ mo-
dū fidei: ḡ nō habuit fidē. Itē τ ad Corin.
xij. Rapt⁹ vſqꝫ ad tertiū celū. Sup h̄ dicit
glo. ꝙ paul⁹ vidit in raptu ſicut q̄ ſūt i ter
tia hierarchia. ḡ btiſſima ꝟgo ſilr̄ vidit et
excellētius. Sed illi q̄ de tertia hierarchia
ſūt nō vidēt ꝑ fidē: ergo nec btiſſima ꝟgo
hūit fideꝫ. Itē mūdicia cordis ē diſpoſitio
ad vidēdū deū. iux̄ illd̄ Mat. v. Bti mūdo
corde τc̄. ḡ vbi maior mūdicia ibi maior vi

ſio. Sed nulla creatura vnq̄ habuit puri-
tatē quantā illa que ea puritate nitebat q̄
ſub deo maioꝛ neq̄t intelligi: ḡ nunq̄ crea
tura aliq̄ habuit tā altā cognitionē. ḡ eius
cognitio fuit ſup raptū. ḡ ſup fidē. Quic-
q̄d eñ ſupius eſt ſupioꝛe: ſupius eſt inferi
oꝛe. ¶ Jtē entis ad nō ens infinita eſt di-
ſtantia. ḡ pctō: ꝛ nō peccatrix diſtātia ē in
infinitū. Sed tm̄ pctā noſtra diuidūt iter
nos ꝛ deū: ḡ vbi plus de pctō maioꝛ diui-
ſioꝛ ꝛ vbi minus de peccato maioꝛ cōiun-
ctio. ḡ vbi oīno nihil de pctō pxima cōiun
ctio. Sed nulla pura creatura eſt vel fuit
oīno in via ſine pctō. iuxta illud. j. Joh. j.
Si dixerim⁹ q2 pctm̄ nō hēm⁹ ꝛc. excepta
beata v̄gine. de q̄ dicit Augu. cū de pecca
tis agiꝶ ꝛc. Ergo nunq̄ aliq̄ pura creatu-
ra ita cōiūcta fuit deo ſicut btiſſima v̄go.
Sed illa cōiunctio eſt p cognitionē ꝛ dile-
ctionē. ḡ ſup raptū. ḡ ſup fidem. ¶ Jtem
tres ſunt actus hierarchie purgari: illumi
nari: pfici: ſm̄ Diony. Et ſūt illi tres act⁹
ad inuicē oꝛdinati q̄ maioꝛē purgationē
ſequiꝶ maioꝛ illuminatio: ꝛ maioꝛē illumi
nationem ſequiꝶ maioꝛ pfectio: ſed bea-
tiſſima v̄go inter puras creaturas purga
ta fuit in ſummo: ḡ ei⁹ cognitio fuit ſuper
oēm cognitionē oīs creature in via. Jtē p
cognitionē eleuaꝶ aīa ad deū: ꝛ in illo mo-
ta eſt. natura v̄o eſt que eleuaꝶ: de⁹ eſt mo
toꝛ q̄ eleuat ꝛ vbi ꝛ ad quē natura eleuaꝶ.
gratia aūt diſpoſitio eſt media per quā fit
eleuatio. Natura aūt eſt in oībus equaliꝶ
ad hoc q̄ ſit dei capax p cognitionē ꝛ dile
ctionē. Siliꝶ deus in ſe eodē modo ſe habꝫ
reſpectu oīū. ḡ ſi aliq̄s magis eleuatur ad
cognoſcendū deū q̄ alter: hoc erit propter
mediū eleuās q̄d eſt gratia. Sed gr̄a bea-
tiſſime v̄ginis: maioꝛ fuit omni gr̄a pure
creature: ergo altius eleuabaꝶ ad cogno-
ſcendū deū q̄ aliqua creatura: ḡ cognitio
eius fuit ſup raptū ꝛ ſup fidē. ¶ Jtē gr̄a
et gl̄ia ſic ſe hñt ad inuicē vt pportionabiliꝶ
habēs maioꝛē gr̄am habeat maioꝛē gl̄iā.
iuxta illud Zach. iiij. Exequabit gr̄am gr̄e
Sed inter comphēſoꝛes nunq̄ habuit aliq̄
pura creatura tā altā cognitionē quātā h̄
btiſſima v̄go in patria: ḡ inter viatoꝛes nūq̄
habuit aliqua pura creatura tam altā co-
gnitionē in via: ḡ ſup raptū ꝛ fidē: ḡ eius
cognitio fuit ſup raptū ꝛ fidē. ¶ Jtē q̄cq̄d
cōtinet vacuū ipm̄ ſimpliꝶ nō eſt plenū: q̄a
cōtentum cōtenti eſt cōtentū cōtinētis: ḡ ſi
cōtentū in ſe pōt plus recipe: ḡ ꝛ cōtinēs.
Exemplū in domo plena dolijs vacuis: ḡ ſi
btiſſima v̄go habuit fidei vacuitatē reſpe-
ctu gratie: nō fuit plena gratia: q̄d falſum
eſt. ¶ Jtē q̄ btiſſima v̄go fuerit ſapiētioꝛ
oī creatura: ſignū eſt q2 liber q̄ de ſapīa in-
titulaꝶ de btā v̄gine ſpāliꝶ exponiꝶ: et q̄ de
ſapīa dicunꝶ q̄ſi de ipā dicanꝶ eccl̄ia īterp
taꝶ: vt pꝫ in eplis q̄ de ipā leguꝶ. Jn ſapīa
aūt nihil eſt de ſtulticia vel ignorātia: ergo
btiſſima v̄go plena fuit ſapīa. Sed in fide
nō eſt plena ſapīa ſꝫ ex parte. iuxta illud. j.
Coꝛ. xiij. Ex parte cognoſcim⁹. ḡ btiſſima
v̄go nō habuit fidē ſed plenā cognitionē.
¶ Jtē Greg. Quibuſlibet in hac carne vi
uētib⁹ ſed cū ineſtimabili v̄tute creſcētib⁹
actiue ꝯtēplationis: pōt claritas dei vide-
ri: ſi tm̄ huic vite fundit⁹ moriaꝶ. Sꝫ nulla
pura creatura in hac vita tā limpide vidit
claritatē dei ſicut btā v̄go. ḡ eius cognitio
fuit ſup raptū ꝛ fidē. ¶ Jtem q̄ cognitio
beate v̄gis fuit ſup fidē ꝛ excelletioꝛ cogni
tionib⁹ alioꝝ videꝶ p btm̄ Bern̄. q̄ dicit.
Quis eñ excepta fortaſſis illa q̄ hec ſola i
ſe feliciſſime meruit expiri: intellectu cape
rōne diſcernere poſſit qualiꝶ ſplēdoꝛ ille in-
acceſſibilis v̄gineis ſeſe viſcerib⁹ infuderit.
ꝛ vt illa q̄d inacceſſibile eſt accedere ad ſe
ferre potuiſſet: de portiūcula eiuſdē coꝛpis
cui ſe īmediate aīa cōtempauit reliq̄ maſſe
vmbraculū fecerit. Et forte pp̄ter hoc ma-
xime dictū eſt. Obūbrabit: q2 res nimirū
erat in ſacro. ꝛ q̄d ſola p ſe trinitas in ſola
et cū ſola v̄gine voluit opari. Soli eñ da-
tū eſt noſſe cui ſoli datū eſt expiri. Dicaꝶ ḡ
ſpūſſctūs ſupueniet in te: q̄ vtiq̄ potentia
ſua fecūdabit te: ꝛ v̄t⁹ altiſſimi obūbrabit
hoc eſt illum modum quo de ſpūſancto cō
cipies dei v̄tus ꝛ dei ſapiētia xp̄s ſic in ſui
ſecretiſſimo cōſilio obumbrando conteget
et occultabit: quaten⁹ qui tantū notus eſt
patri: notus ſit ꝛ tibi. Ac ſi angelus rñde-
at v̄gini. Quid a me q̄ris q̄d in te mox ex
perieris. Scies. ſcies ꝛ feliciter ſcies: ſed
illo doctoꝛe quo ꝛ auctoꝛe. Ego aūt miſſus
ſum v̄ginalem cōceptum nūciare nō crea-
re. nec poteſt doceri niſi a donante. nec po-
teſt addiſci niſi a ſuſcipiēte. Et hac auctori
tate colligiꝶ q̄ beatiſſima v̄go de incarna
tione ꝛ de filio dei incarnato habuerit co-
gnitionē que fuit ſupra fidē. q̄. ſ. tātū not⁹

eſſet ſibi qui not⁹ erat p̄ri. q̄d nõ põt intel-
ligi de cognitiõe fidei ẜm quaȝ not⁹ erat τ
multis. Ex his aũt cõcluditur ꝙ cognitio
btiſſime virginis fuit ſupra fidem τ ſuper
omnẽ cognitionem pure creature exiſtẽtis
ĩn via.

❡ De ſpe. Cap. lxxvij.

Onſequẽter q̄rit̃ de ſpe: vtrum bea
c tiſſima ꝟgo habuerit ſpem: τ põt vi
deri ꝙ nõ ꝑ eadem q̄ de fide poſita
ſunt argumẽta. Primo ſi ſpes ẽ certa expe
ctatio future btitudinis ex meritis τ gra
tia ꝓueniens τ ſi ſequit̃ ſpes ad fidẽ: τ cer
titudo ſpei ad fidei certitudinẽ: ḡ ſicut co-
gnitio ad cognitionẽ τ certitudo ad certitu
dinem: ḡ ſi cognitio beatiſſime ꝟginis ſuꝑ
oẽm vie cognitiõem fuit τ tranſcẽdẽs fidẽ:
ḡ certitudo ſpei eius eſt ſuꝑ oẽm vie certi-
tudinem τ trãſcendẽs ſpem. ❡ Iteȝ certi-
tudo ſpei vel ẽ fallibilis vl' ꝯditionalis. Si
eñ incert⁹ eſt q̄s de eterna beatitudie fal-
li põt: q2 cadere põt. Si aũt ſperat ſub ꝯdi
tiõe. ſ. ſi ꝑmanſerit in charitate: tũc ſua cer
titudo eſt ꝯditionalis. Sed certitudo btiſ-
ſime ꝟginis de eterna beatitudine fuit ab-
ſoluta τ infallibilis: ḡ fuit maior oĩ certitu
dine ſpei: ḡ non fuit ꝑ modũ ſpei: ḡ non ha
buit ſpem. ❡ Itẽ cui ineſt vnũ oppoſitorũ
alterũ ineſſe nõ põt: ſed timor ſeparationis
τ ſpes opponunt̃: τ btiſſima ꝟgo habuit ti
morem ſepationis: ḡ nõ ſpeȝ. ❡ Itẽ inter
ḡfam amiſſibilẽ τ gloriã inamiſſibilem me
diũ ẽ gratia inamiſſibilis: ḡ beatiſſima vir
go certitudinẽ habuit τ ſtatũ gratie medi-
um inter ſtatũ p̄rie τ ſtatũ vie: τ certitudi-
nẽ p̄rie τ certitudinẽ vie: ſed certitudo ſpei
ꝑtinet ſimplicit̃ ad ſtatũ vie: ḡ inferior ẽ il
la certitudine q̄ fuit in btiſſima ꝟgie. τ ita
btã ꝟgo nõ habuit ſpem ſȝ maiorẽ certitu-
dineȝ.

❡ De charitate. Cap. lxxviij.

Onſequẽter queritur de caritate:
c vtrũ in beatiſſima ꝟgine fuerit. Et
videt̃ ꝙ habuerit charitatẽ excellẽ
tẽ omis pure creature. In luca. vij. ca. legi
tur ꝙ premiſſa q̄one de duobus debitorib⁹
quoꝝ vnus debuit denarios. l. alius. c. τ nõ
hñtib⁹ illis vnde redderent donauit vtriſq3
τ querẽte dño quis pl⁹ dilexerit reſpondet̃
Eſtimo ꝙ is cui plus donauit. Ex hoc col
ligit̃ ꝙ ille plus tenet̃ diligere cui plus do
nat̃. Sȝ btiſſime ꝟgini ſuꝑ oẽs creaturas
donatũ fuit: ḡ plus diligere tenebat̃. Sed
quãtũ diligere tenebat̃ tãtũ dilexit: ḡ ipſuȝ
plus ꝙ aliqua creatura dilexit. τ ita videt̃
ꝙ maiorẽ charitatẽ habuerit ãgel'. ❡ Itẽ
gratia gratis data ordinat̃ ad gratiam gra
tũ facientẽ. ſed beatiſſima ꝟgo habuit gra
tiam gratis dataȝ ſuꝑ oẽm creaturã in via
vel in patria exiſtentẽ in ħ ꝙ meruit eẽ be
ata mr̃ dei: ḡ τ gratiam gratũ facientẽ habe-
bit ḡfam oĩs creature excellentẽ. ❡ Item
charitas eſt de corde puro τ ꝯſciẽtia bona
τ fide nõ ficta: ḡ vbi maior puritas ibi ma
ior charitas: ſed btiſſima virgo habuit pu
ritatẽ in ſummo qua ſub deo maior nequit
intelligi: ḡ charitateȝ habebit ĩ ſummo cui
in creaturis eq̄lis nequeat ĩtelligi. ❡ Iteȝ
null⁹ tãtũ tenet̃ iure diligere ſicut pater τ
mater: ſed inter creaturas ſola fuit beatiſ-
ſima ꝟgo mater dei: ḡ nulla creatura tene
batur diligere deum tãtũ: ſed quãtum tene
batur diligere tãtuȝ dilexit: ḡ btiſſima ꝟgo
deũ plus ꝙ aliqua creatura dilexit. ❡ Itẽ
ꝓuerb. viij. Ego diligẽtes me diligo: ḡ plus
diligẽtes plus diligo: ḡ quẽcunq3 deus ma
xime diligit: ille deũ maxime diligit: ſed de
us ſuper oẽm creaturã maxime dilexit bea
tiſſimã virginẽ: ḡ ipſa ad ipm̃ maioreȝ ſuꝑ
oẽm creaturã habuit dilectionẽ. ❡ Huius
etiã ſignũ eſt ꝙ de ipa cantica canticorum
q̄ amoris ꝯtinet ꝑfectionẽ ſpecialiter expo
nunt̃: τ ibi amica τ chariſſima ꝑ excellẽtiã
nomiat̃. ❡ Itẽ Greg. Exhibitio operis eſt
ꝓbatio dilectionis: ſed deus nunꝙ alicui
creature tãtũ beneficiũ exhibuit ĩ opere: ḡ
nullã creaturã tãtũ dilexit: ḡ ipa deũ pl⁹ ꝙ
oĩs creatura redilexit. ❡ Item licȝ de⁹ det
oĩbus abundãter τ illumiet oẽm homineȝ
non tñ oẽs recipiunt equaliter nec omnes
equaliter illuminant̃. Cui⁹ diuerſitatis du
plex cã eſſe videt̃. Una ex ꝑte recipiẽtis et
altera ex ꝑte dantis. Ex ꝑte recipiẽtis quia
vnũ recipiens capacius ẽ altero: τ ꝓpter ħ
recipit mag̃ alterũ alio. Iuxta illud Mat.
xxv. Diuiſit illis bona ſua vnicuiq3 ẜm ꝓ
priã virtutẽ. glo. capacitatẽ. hãc aũt capaci
tatẽ operat̃ humilitas. iuxta illud Iac. iiij.
Humilibus dat ḡfam: ḡ vbi maior humili
tas: maior capacitas: ſed in btiſſima virgi
ne inter oẽs creaturas maior fuit humilitas:
ḡ maior capacitas. ḡ maxime ḡfam recipe
potuit: ſȝ quãtũ recipe potuit tãtũ recepit:
ḡ ḡfam ĩ ſummo creature recepit. ❡ Item
ex parte dantis ẽ diuerſitas doni: q2 cũ dãs
dat ẜm rõnẽ τ rõ reſpiciat finẽ: maius do-

nuꝫ dat qđ dat ad maiorē finē. vt impator magꝰ dat cui daret bonū ad eēndū ſenatorē ꝙ cui daret ad eſſendū ſimplicē ſeruientē. Sed btiſſime ꝟgini dabaꝝ donū ad eſſendū matrē dei. oībus aūt alijs dabaꝝ gratia ad eſſendū ſeruū dei. Sicut ğ improportionabiliꝝ maius ē eſſe matrē dei ꝙ ſeruū dei. ita improportionabiliter maius ē donū qđ datur ad eſſendū matrē dei: ꝙ ad eſſenduꝫ ſeruū dei. Sꝫ donū in quo alia oīa donanꝝ eſt charitas: ğ charitas btiſſime ꝟginis ē īproportionabiliꝝ maior caritate oīs creature. Vn̄ Aug. in libro de natura ꝛ grā. Inde em̄ ſcimus ꝙ ei plus grē ſit collatū ad vincendū ex oī parte peccm̄: ꝙ cōcipe ꝛ parere meruerit quē ꝯſtat nullū habuiſſe peccatū Et iterū. Illa aūt ꝟgo ſingulari grā preuēta eſt atqꝫ repleta: vt ipm̄ haberet ventris ſui fructū quē ex initio habuit vniuerſitas deū. ℂ Itē eadē nūero eſt caritas quaꝫ hꝫ btiſſima ꝟgo modo in pr̄ia: quā habuit in via in ſubſtātia. Sed qcūqꝫ ſunt eadē numero ꝺm ſubſtantiā eadē ſemp ſunt ſuper ſubſtantiam: ğ ſi nūc habet maiorē charitatē caritate oīs āgeli ꝛ tūc habuit. ℂ Itē arguiꝝ ꝑ effectū. Quicūqꝫ effectꝰ ſequiꝝ aliquā formā ꝺm ſubſtātiā ſi ſemp manet idē effectus: nō augmentaꝝ ꝑ ſubſtantiā: ğ ꝛ caritas eadē erit ſemp ꝺm ſubſtantiā. Sꝫ facere dignū vita eterna: eſt effectꝰ qui ſequitur formā q̄ eſt caritas ꝺm ſubſtantiā ꝛ ille effectꝰ extat in via ꝛ in pr̄ia nō augmētatꝰ per ſubſtātiā: ğ ꝛ caritas eadē erit in via ꝛ ī patria nō augmentata ꝑ ſubſtātiā. Cuꝫ ğ btiſſima ꝟgo habuerit maioreꝫ caritatē oī angelo in pr̄ia habuit maiorē caritatē omni angelo in via. ℂ Itē ſublato a btiſſima ꝟgine oīno fomite ꝛ poſt penalitate ꝛ tandē corpis animalitate habuit maiorem caritatē oī angelo in via. Sed iſta ablatio nō eſt aliqua adiectio facta caritati. quātū ad ſubſtātiā ſꝫ quantū ad actus eleuationē et extenſionē ꝛ expeditionē: ğ caritas eius in ſubſtantia fuit maior in ſubſtantia caritate angeli: licꝫ mīor fuerit quantū ad actuꝫ: ꝛ hoc ꝑpter ꝯditionē ꝛ ſtatū ſubiecti ī quo erat. ℂ Itē dicit Augu. ꝙ hꝰ ꝑceptū. Diliges dn̄m deū tuum ꝛc. nō pōt impleri ī via ꝛ cōſtat ꝙ hꝰ eſt ꝑpter ꝯditiōes vie: q̄ ſunt: vnio ad corpꝰ corruptibile penale ꝛ aīale: ꝛ viſio ꝑ ſpeculum in enigmate: ꝛ cōſtat ꝙ his oībus ſublatis plene adimpletur: ꝛ ita

videꝝ ꝙ ꝑfectio caritatis vie in caritate patrie non fiat ꝑ aliquā adiectionē quātū ad ſubſtātiam: ſꝫ ꝑ extenſioneꝫ ꝛ eleuationem quātū ad actū eadē ſubſtantia ꝑmanēte: ğ ſi btiſſima ꝟgo hūit maiorē charitatē quātum ad ſubſtantiā oī angelo nūc in patria: habuit etiā ī via. ℂ Iuxta hoc: ğ q̄riꝝ vtrū caritas beatiſſime ꝟginis in via fuerit in ſtatu tali ꝙ potuerit augmētari: ꝛ videꝝ ꝙ ſic. Omne em̄ qđ eſt citra ſummū: melioris ꝯditionis ē ſi pōt augmentari ī bono. Sed ꝯſtat ꝙ charitas beatiſſime ꝟgīs fuit citra ſummū ꝛ in optimo ſtatu: ğ potuit augmētari. ℂ Itē Auguſtinꝰ ad Hieronymū. Caritas ē virtꝰ q̄ id quod diligendū ē diligiꝝ. Hec in alijs maior: in alijs minor: in alijs nulla eſt. Pleniſſima ꝟo q̄ iā non poſſit augeri ꝙdiu hic hō viuit: inueniꝝ in nemine. ꝙdiu ğ hic eſt viuēs augeri pōt. qđ ſi cōcedaꝝ. Cōtra: caritas btiſſime ꝟginis fuit ꝑfectiſſima ꝺm ſtatū vie: ſꝫ ꝑfectius ē qđ eſt in termīo ꝙ qđ ē citra terminū: ſꝫ qđ augmētabile eſt citra terminū ē: ſꝫ caritas beatiſſime ꝟginis nō eſt augmētabilis ſꝫ in ſummo cōplemēto ꝺm ſtatū vie. ℂ Itē ſicut in corporalibꝰ ita nec in ſpiritalibꝰ quicꝙ eſt vacuū ꝺm actū. ſꝫ inter caritatē inaugmētabilē patrie ꝛ caritatē augmentabilē vie: mediū eſt caritas vie inaugmētabilis: ğ cū extrema extēt vel mediū erit vel aliqđ erit vacuū. Illud aūt mediū nō ꝯgruit niſi beatiſſime ꝟgini: q̄ fuit in ſtatu vie ſumma et ꝑpinquiſſima ſtatui pr̄ie: ğ habuit caritatē vie inaugmētabilē ꝛ in ſummo. ℂ Iteꝫ inꝝ caritatē augmētabilē quātū ad ſubſtātiā ꝛ quātū ad actū. ꝛ caritatē inaugmētabilē quantū ad ſubſtantiā ꝛ quātū ad actū mediat caritas inaugmētabilis quātū ad ſubſtantiā. augmentabilis aūt quātum ad actū. Quarta em̄ differentia ē impoſſibilis ſcꝫ ꝙ ſit augmētabilis ꝺm ſubſtātiam ꝛ nō ꝺm actū: ſꝫ medio ꝑfectibili debeꝝ media ꝑfectio: ğ cū btiſſima ꝟgo habuerit medium ſtatū in via inꝝ ꝑfectibilia mediā hēbit ꝑfectionē: ğ habebit caritatē inaugmētabileꝫ ꝺm ſubſtantiā ꝛ augmētabilem ꝺm actuꝫ. ℂ Itē omne creatū certo termīo ꝛ quātitare eſt mēſuratū. Omia em̄ fecit deꝰ numero: pondere ꝛ menſura. vt dꝛ Sapien. xi. ğ nullius creati potētia erit infinita in via: ğ aliter erit in ſuo ſummo: ſꝫ ſummū perfectibile perfectionis vie fuit btiſſima virgo:

ergo habuit caritatē vie i summo. Juxta hͦ q̄rit. Utrū btā v̄go habuit fruct⁹ in via p modū partie. Et videt̄ q̄ sic. Augu. de doc. xp̄ia. Frui est amore inherē alicui rei ꝑpt̄ se: sed btissima virgo inherebat in summo amore ꝑpter se: ⁊ insepabiliter: ḡ fruebat̄. ¶ Jtē int̄ tātū cōprehēsorē ⁊ tātū viatorē triplex est mediū: cōprehensor simpl̄r: ⁊ viator simpl̄r simul: sicut dn̄s iesus xp̄s: ⁊ comprehēsor simpl̄r: ⁊ viator ſm quid sicut angeli custodijs ⁊ ministerijs hoīu₃ deputati ſm q̄d sunt viatores vsꝫ ad diem iudicij. Tertiū mediū est viator simpl̄r: ⁊ cōprehēdens ⁊ fruens ſm quid: ḡ cū inueniat̄ aliquis cōprehensor tm̄ vt hoīes sancti in patria: ⁊ aliqs viator tm̄ vt homies in via: ⁊ aliqs cōprehēsor vt viator vt homo deus: ⁊ aliqs ſm quid viator ⁊ simpl̄r cōprehensor vt angeli: inuenief quarta differentia vl̄ aliquid erit vacuū. ⁊ ita erit aliqua ꝑsona viatrix simplicit̄ ⁊ cōprehēdens ⁊ fruens ſm q̄d. ⁊ erit summa in statu vie ⁊ ꝓpinquissima statui patrie. Hec aūt ē btissima virgo: ḡ ipsa ē viatrix simpl̄r ⁊ cōprehendēs ⁊ fruens ſm quid. Ex his aūt oībus videtur q̄ btissima v̄go nō habuit grām v̄tutū theologicaꝝ ſm modū cōe₃ ſ₃ ꝑfectiori modo ⁊ excellētiori oī modo ꝑfectionis pure creature. q̄d si cōcedat̄. Cōtra: q̄r perfectio addita ꝑfectioni nō destruit ipam ſ₃ auget. ¶ Jtē q̄r status vie inferior ē statui patrie: ḡ summū vie infer⁹ est iufimo patrie. Jtem dn̄s in Mat. xj. Qui minor ē in regno celorum maior ē iohāne baptista. glo dic. Oīs sctūs qui est cū deo: maior ē eo q̄ iā ē in mundo. Jtem sup illud. Ecce ego mitto angelū meum ⁊c. dicit glo. Nouissim⁹ angel⁹ celi maior est quouis hoīe. ¶ Post hec q̄rit̄ de caritate beate v̄ginis quā habuit ad ꝓximū: vtrū illā haberet ad ꝓximū in summo creature. Et videt̄ q̄ non: q̄r maiorem caritatē nemo hab₃ ⁊c. sed ipa aīam suā non posuit ꝑ amicis suis: ḡ nō habuit maiorē caritatē alijs q̄ aīas suas ꝑ ꝓximis suis posuerūt. Contra: ꝑpter q̄d vnūquodqꝫ: ipm̄ maius vt ꝑpt̄ quod amam⁹: ip₃ magis diligim⁹. vt dic̄ pħs. j. poste. S₃ ꝓximū amam⁹ ꝑpt̄ deū: ḡ qui plus amat deū: plus amat ꝓximū. ¶ Jtē eadē caritas ē qua diligit̄ de⁹ ⁊ ꝓxim⁹: ḡ q̄ h₃ sūmā charitatē ad deū sūmā h₃ ad ꝓximū. S₃ btissima v̄go summā charitatē habuit ad deum: ḡ ad ꝓximum.

¶ De virtutibus cardinalibus: ⁊ primo de iusticia.

C Onsequēter q̄ritur de v̄tutib⁹ cardinalib⁹. ⁊ p̄mo de iusticia in q̄ statu habuerit eā btissima v̄go respectu viatoꝝ. Justicia em̄ ⁊ misericordia opponunt̄ in effectib⁹: ḡ q̄ h₃ de iusticia magis: minus h₃ de misericordia: ⁊ ecōuerso. Sed btissima v̄go vtpute mater misericordie fuit misericordissima: ḡ minimū habuit de iusticia. Jte₃ ysa. xxxij. Opus iusticie pax. ⁊ itē. xxvj. Justiciā nō fecim⁹ in terra: ideo ceciderūt habitatores ei⁹. Jtem in ꝓuerb. xviij. Just⁹ accusator est sui. Ex istis oīb⁹ colligit̄ q̄ act⁹ iusticie in via est iustificare mala: ⁊ punire: ⁊ vicia castigare: que nō fuerūt in btissima v̄gine: ḡ non habuit actū iusticie in via. ¶ Jtem due sunt ꝑtes iusticie declinare a malo ⁊ facere bonū: sed vtrūqꝫ istoꝝ habuit beatissima v̄go super oēs puros viatores: ḡ iusticiā habuit super viatores. Q̄d aūt btissima virgo declinationē a malo habuerit excellenti⁹ omnib⁹ viatorib⁹: ꝑ₃ ex hoc q̄ ipa sola viatrix fuit que nunq̄ peccauit. Unde Aug. Excepta igit̄ hac v̄gine de qua ꝑpter honorē domini cū de pctīs agit̄ nullā volo fieri mentionē. si oēs sancti ⁊ sctē ꝯuenirent ⁊ dicerent q̄ pctm̄ non habem⁹ quid respōdem⁹ eis nisi q̄d dicit Johannes in p̄mo capl̄o p̄me cano. Si dixerim⁹ q̄ pctm̄ nō habem⁹ nos ipsos seducim⁹ ⁊ v̄itas i nob̄ nō ē. Excellit em̄ oēs viatores i opatiōe boni. Jn eo eni₃ q̄ deū genuit q̄ oīa regenerauit tātū effectū bōi ꝓtulit de se q̄ nulli⁹ pure creature effect⁹ illi i dignitate vel vtilitate potit coeq̄ri. ¶ Jtē hūt opa mie q̄ fiunt ex cōpassiōe. ⁊ cū releuatiōe miserie q̄ pp hͦ dn̄r mie opa: ſ₃ eadē sunt opa iusticie ad q̄ oēs tenent̄ vt p₃ i vltia discussiōe. Esuriui ⁊c. tibi fit disceptatio ⁊ adiudicatio dānoꝝ ꝑ hmōi operū omissiōe. illa aūt opa etiā exercuit btissima v̄go i sūmo sup oēs viatores. Opeꝝ. n. mie alteꝝ alio ē mai⁹ vel q̄r fit ex maiori charitate vl̄ q̄r fit magis idigēti vl̄ magis digno vel q̄r fit cū maiori effectu ipēso vl̄ q̄r fit ex magis necessario ⁊ min⁹ supfluo. hec aūt oīa fuerūt i btissima v̄gie i sūmo. Charitas em̄ ex qua opa misericordie fecit. oēm creaturam excellit. vt infra patebit. Maxime indigēti exhibuit: q̄r nemo int̄ viatores pauperior iesu xp̄o fuit. dignissimo paupi tribuit: q̄r nēo dignior medic⁹ q̄ medic⁹ de⁹ fuit. Magnū enim esset opus misericordie q̄d

fieret paupi laico: maius qꝺ̇ fieret pauperi
clerico: ⁊ maius qꝺ̇ fieret paupi religioſo:
adhuc maiꝰ qꝺ̇ fieret paupi epo: ſʒ ſummū
qꝺ̇ fieret pape medico: g̊ iproportiōabilr ſū
mūopus miſericordie fuit qꝺ̇ fiebat pau⸗
perrimo deo. Maximū etiaʒ affectū nobis
miſericordie impēdit qꝛ nobis miſeris ca⸗
ptiuis ⁊ mēdicis dedit filiū ſuū deū. capti
uis in p̄tium. famelicis in viaticū. laboran
tibꝰ in p̄miū. infirmis in medicamentū. ⁊
cū ipo dedit nob regnū celoꝝ ⁊ omne bonū
Qui eñ ꝓpo filio ſuo non pepcit quomo⸗
do cū illo nobis oia non donauit? ¶ Item
btiſſima v̓go de nullo ſibi ſupfluo ſed oino
neceſſario opus miſericordie filio ſuo pau
perrimo ⁊ pegrino de ꝓprijs ſuis puriſſi⸗
mis carnibꝰ ⁊ ſanguinibꝰ tunicā polimitā
fecit: in gremio vteri ſui hoſpitauit. de ꝓpo
corpe cibauit ⁊ lactauit. Sic g̊ ptʒ ꝙ bea⸗
tiſſima virgo iuſticiā quo ad partes ⁊ effe⸗
ctus ſuos habuit in ſummo.

¶ De ſpeciebus iuſticie. Cap. lxxx.

p

Oſt hec videndū eſt de ſpeciebꝰ iu
ſticie q̄ ſunt latria: dulia: obedien⸗
tia: qualiter ⁊ he fuerūt in btā v̓gi
ne. Et p̄mo de latria. Eſt aūt latria honor
ſoli deo debitꝰ ⁊ exhibitꝰ. Et intēditur ho
nor iſte p tria. Primū ē dignitas pſone ex⸗
hibentis. ſcōm eſt minꝰ debitū exhibitiōis.
tertiū eſt excellētia impēſe ſeruitus. Digni
tas pſone exhibētis reſpectu omniū viatoꝝ
in ſummo fuit in btā v̓gine. Ipſa eñ mat̄
dei: alij oēs ſerui: ⁊ improportionabilit̄ ma
ius eſt eſſe matrē dei ꝙ̄ eſſe ſeruū dei: g̊ im
proportionabiliter maior ē latria mr̄is dei
ꝙ̄ ſeruoꝝ dei. ¶ Itē minus debitū exhibi
tionis fuit in btiſſima v̓gine reſpectu alio
rum ſctōꝝ. Quāto enim quis inferor tāto
magis tenet̄ ex debito neceſſitatis ad ſerui
tiū: ſed beatiſſima virgo fuit ſuprema ⁊ di
gniſſima oīuʒ ſanctoꝝ: g̊ exhibitio eius ſer
uitutis ex minimo debito neceſſitatis: ⁊ ex
maxio debito charitatis: g̊ quātū ad h̄ fu⸗
it eius latria in ſummo. ¶ Itē impēſa ſer
uitus latrie cōſiſtit in tribꝰ. In actu cordiſ
qui ē cognitio ⁊ dilectio. i actu oris qui eſt
laus ⁊ oratio. in actu opis vt genufle xio.
adoratio imolatio ⁊ huiuſmōi. Omia hec
in btiſſima virgine in ſummo fuerūt. Vir
tutibꝰ enim interioribus oēm creaturaʒ ex
cellit: vt infra patebit. Habēt enim angeli
virtutes inamiſſibiles: ſed nō meritorias
premij ſubſtātialis. Habent etiā hoīes vir
tutes meritorias: ſed amiſſibiles. Habuit
aūt beatiſſima v̓go virtutes inamiſſibiles
⁊ meritorias cuʒ angelis ⁊ hominibus. ⁊ ita
vtriſqʒ excellentius: ⁊ ita habuit excellētiſ
ſimā latriam in actu cordis. ¶ Itē actus
latrie ab ore vt eſt laus ⁊ oratio excellētiſſi⸗
me fuit in beata v̓gine. Oratio eñ alioꝝ
ſanctoꝝ nō innitit̄ alicui iuri ex pte ſui: ſed
tm̄ miſericordie ex pte dei. Oratio aūt bea
tiſſime v̓ginis innititur gr̄e dei ⁊ iuri natu
rali ⁊ iuſticie euāgelij vel decalogi: qꝛ filiꝰ
tenet̄ non tm̄ exaudire: ſʒ obedire mr̄i. Iu
xta illud Exo. xx. Honora patrē ⁊ matreʒ.
Et apl's ad ephe. vj. Filij obedite parenti⸗
bus veſtris. qꝺ̇ ⁊ ipa videt̄ innuere i modo
orādi non vtens obſecratiōe ſimplici ſed in
ſinuatiōe dicēs. Vinū non habēt ⁊c̄. Dicit
magiſter Hugo de ſcō victore. ꝙ nobiliſſi⸗
ma ſpēs oratiōis ē inſinuatio. exēplificans
in eodē v̓bo ſcʒ vinū nō habēt. Et ſic latria
oratiōis eiꝰ fuit in ſummo. tum qꝛ ibi erat
nobiliſſimꝰ modus orādi. tum qꝛ eiꝰ oratio
habebat rōneʒ iuſſionis ⁊ iperij. tū qꝛ erat
ipoſſibile eā non exaudiri. Iuxta illud. iij.
Reg. ij. Pete mr̄ mea neqʒ eñ phas ē: vt
auertā faciē meā. Et iterū. Heſter. v. Que
eſt petitio tua Heſter? Pro q̄ re poſtulas?
Etiā ſi petieris dimidiū regni mei obtine⸗
bis. ¶ Itē actꝰ latrie in ope exteriori p̄n⸗
cipalis ē in oblatiōe ⁊ excellētior i tēploꝝ
ꝯſtructiōe ⁊ ꝯſecratiōe. Hoc aūt totū fuit i
btiſſima v̓gine in ſummo q̄ de corde ⁊ cor⸗
pore tēplū ſctō ſpiritui ꝯſtruxit: in quo filiꝰ
dei corpal'r habitauit: in q̄ ſeipam ⁊ i ſeipa
ſummā caſtitatē cordis ⁊ corpis deo oī ſa⸗
crificio acceptabiliꝰ obtulit: imo ipm filiuʒ
ſuū ⁊ filiū dei: nō put panis ⁊ vinū in cor⸗
pus ipſiꝰ trāſferebat̄ ⁊ ſub ſpeciebꝰ alienis
imolabat̄: ſʒ ſm ꝙ i eiꝰ ꝓpa carne ⁊ ſāguie
ſm corpꝰ formabat̄ ſub ipa ſua ſpecie ꝓpa
in q̄ eū genuit ſpōtaneo ꝯſenſu: i eiꝰ paſſio
ne ſe ꝓ oibꝰ nob obtulit p quā ſufficiētiſſi⸗
mā ⁊ gratiſſimā hoſtiā ſemel oblatā deū to
ti gn̄i humano recōciliauit q̄ nimiū excellē
tiſſimꝰ actꝰ latrie in ope fuit. Et ſic pʒ quo
modo btā v̓go oēm actū latrie ſm oēʒ mo⸗
dū hūit in ſūmo. ¶ De dulia. Cap. lxxxj.

c

Onſequenter videndum eſt de du
lia. Eſt autem dulia honor creatu⸗
re exhibitus ⁊ debitus. ⁊ hec habʒ
duas partes. Dulia ſimpliciter que debet̄

cōiter creaturis. ⁊ iperdulia q̄ debet excel
lentib⁹ creaturis. vt btē ꝟgini ⁊ ſctē cruci.
Habuit aūt btiſſima ꝟgo ipdulie actū in
ſummo reſpectu aliaꝝ creaturarū. Impro
portionabilit eñ maius eſt adorari ꝙ ado
rare ipdulia. Sed oēs alij ſcti adorāt bea-
tam ꝟginē ipdulia: ipa aūt adorat ob om
nib⁹ ipdulia: ḡ ipa oēs excellet iperdulia.
¶ Itē act⁹ dulie habuit ſup oēs excellent.
actus eñ dulie intendit p eadē p q̄ ⁊ act⁹
latrie intēdebat. p dignitatē vim pſone ex
hibētis p min⁹ debitū exhibitiōis. ⁊ per hu
militatē ſeruitutis. Per dignitatem pſone
exhibētis excellit oēs. Nulla eñ digna pſo
na vel creatura potuit aliā creatura tantū
honorare quātū digniſſima creaturarū mr
dei. ¶ Itē cū ipſa ſit ſupma ⁊ digniſſima
creaturaꝝ oīum quā oēs debebāt reuereri
⁊ honorare: minime debitū fuit vt alias cre
aturas honoraret. ¶ Itē ſeruitus humili-
ma ⁊ indebitiſſima fuit q̄ inferiores ſe ho-
norauit: qñ prima deo p incorruptiōez: pu
rificationē pollutis matrib⁹ ꝯſtitutā abſq̄
legis pcepto obſeruauit. ⁊ filiū cū oblatio-
nib⁹ offerēs ſacerdotib⁹ legalib⁹ reuerētiā
exhibuit: p qđ obedientiā ⁊ humilitatē cō
ſūmauit. ſicut ſcriptū ē Mat. iij. Sine mo
do: ſic decet nos ⁊c. glo. pfectā humilitatē.
Et diſtinguit ibi triplicē humilitatē ⁊ obe-
dientiā. Prima q̄ exhibet ſupiori. Scđa q̄
pari. Tertia q̄ inferiori: q̄ vocat omis iuſti
cia. i. pfecta iuſticia: quā btiſſima ꝟgo exhi
buit in ſummo qñ deo ppinquiſſima ⁊ di-
gniſſima fuit: inferiorib⁹ ⁊ ſibi ſubiectis iu
re ipa ſupra legē poſita ꝓm legē legi ⁊ mi-
niſtris legis obediuit in q̄ ſe in ſummo icli
nauit ⁊ humiliauit. Summū eñ citra deū
iſurſū ē ſumma icorruptio. iuxta illud Sa
pi. vj. Incorruptio facit eē pximū deo. Sū
me aūt diſtās ab incorruptiōe deorſum eſt
corruptio. Poſt corruptionez ſequit pena
poſita p corruptiōe: vt ē mulieꝝ corrupta-
rū purificatio. Sūma ḡ incliatio humilita
tis fuit: qñ ſe excellētiſſima in incorruptio
ne ꝟgo ſub on⁹ corruptiōi ipoſitū ſpōtanee
iclinauit. Et ſic pꝫ quō i btā ꝟgie ⁊ latria ⁊
dulia ⁊ obediētia ⁊ hūilitas fuerūt i ſūmo.

¶ De penitentia. Cap. lxxxij.

e St adhuc alia ꝟtus ſpēs q̄ ad iuſti
ciā pōt reduci. ſ. pnīa q̄ ꝙ ſit ꝟtus
ptꝫ p gloſaz ſup illud Mat. iij. Pe
nitētiā agite. Pnīa ꝟtus ē p pniam veterē
hoīem perimere. Et itē. Uirt⁹ pnīe timore
concipit. Qz aūt penitentia ſit ſpēs iuſticie
patꝫ: qz oēs tenent veterē hoīem pimere: ⁊
oēs pctōres penitere. ¶ Qz aūt actus pnīe
fuerit excellētius oīb⁹ viatorib⁹ in btā vir
gine. ptꝫ ex h̄ ꝙ in oīb⁹ actib⁹ alijs penitē
tie requirit pctm̄ eſſe vel fuiſſe: in beatiſſi-
ma aūt ꝟgine fuit act⁹ penitētie ſine pſen
tia vel pceſſione culpe. ¶ Itē cū nulla vir
tus quātū ad habitū ceſſet in patria: habi-
tus pnīe erit in patria: ſꝫ habit⁹ patrie pfe
ctiores hn̄t act⁹ ꝙ habit⁹ vie: ḡ pnīa erit
in pr̄ia ⁊ habebit pfectiorē actū ꝙ habeat
in via. Ille aūt eſt deteſtatio pcti ſiue nolle
peccare: ḡ cū btiſſima ꝟgo habeat actuꝫ pe
nitētie: non ꝓm actū vie habebit ipm ſꝫ ꝓm
actū patrie: ḡ habuit actuꝫ penitētie excel
lentius alijs creaturis vie.

¶ De prudentia. Cap. lxxxiij.

c Onſeq̄nter q̄rit de prudētia ⁊ pmo
vtrū fuerit in btā ꝟgine: ꝓm ꝙ eſt
in alijs viatorib⁹. Et videt ꝙ non.
Dicit eñ Aug. Prudētia ē amor: ea q̄bus
adiuuat ab alijs q̄b⁹ impedit ſagaciter eli
gēs. ¶ Itē Aug. Prudētia eſt in pcauen
dis inſidijs. Sed btiſſima ꝟgo nō impedie
bat ab aliquo: nec indigebat cautela ꝯ inſi
dias qz decipi nō poterat: ḡ nō habuit actū
prudētie. hoc q̄ꝫ modo ſic hn̄t eā cōiter via
tores: ḡ ipa nō habuit actū prudētie p mo-
dū vie: ḡ p modū patrie. ¶ Itē prudentia
reſpicit cognitionē eoꝝ q̄ ptinēt ad actio-
nem ꝓm ꝙ eſt ꝟtus cardinalis. Agēda au
tē ſunt exteriora ⁊ corpalia ⁊ quedā iterio
ra ⁊ ſpūalia vt ꝯtingit aliquē eſſe exercita
tū in tpalib⁹ ⁊ inexptum in ſpiritalib⁹. ali
quē ecōuerſo. Pr̄ia pfectio ptinet ad actio
nē. Scđa ad ꝯtēplationē. circa vtrāq̄ ꝯtin
git errorē eſſe in viatorib⁹ cōmuniter. Sed
in btiſſima ꝟgine fuit pfectio vtriuſq̄ ſine
errore vel poſſibilitate errādi: ḡ hūit actuꝫ
prudētie excellentius oī viatore.

¶ De fortitudine. Cap. lxxxiiij.

c Onſeq̄nter q̄rit de fortitudine ꝓm
quē ſtatū fuerit in btiſſima ꝟgine.
Et p ordinē q̄rit de ſpēb⁹ ſiue ptib⁹
ipſius. Et pmo de magnanimitate que ſic
deſcribitur.

¶ De magnanimitate. Cap. lxxxv.

m Agnanimitas ē rōnalis aggreſſio
terribiliū. Qz hec in ſūmo fuerit in
btiſſima ꝟgie ſic videt. Terribiliſſi

nū in hac vita ē dolor mortis ⁊ quāto natu
ra nobilior tāto mors doloroſior ⁊ terribi-
lior. Sed ſpūs improportionabiliter meli-
or eſt corpe: ḡ martyriū ſpūale ip̄roportio-
nabiliter ē maius martyrio corpali. ſic ptꝫ
de martyrio ⁊ aureolis: ḡ aggreſſio terribi
lium improportionabiliter maior fuit i bea
ta v̄gie: q̄ i alijs.

¶ De magnificentia. Cap̄. lxxxvj.

Ecūda ē magnificētia q̄ ſic deſcribi
s tur. Magnificētia ē rerꝫ bene geſta
rū felix ꝯſumatio. Cōſumatio rerū
bene geſtaꝝ ꝑ btāꝫ v̄ginē excellit ip̄ropor-
tionabilit̄ oīs pure creature ꝯſumatiōes: ḡ
in actu magnificētie excellit oēm viatorē.

¶ De fiducia. Cap̄. lxxxvij.

Ertia ſpēs eſt fiducia q̄ ſic deſcribi
t tur. Fiducia ē certa ſpes ꝓducendi
ad finē rē q̄ cepta eſt. Sꝫ certitudo
ſpei btiſſime v̄ginis fuit abſoluta ⁊ ineffa-
bil. oīuꝫ aūt alioꝝ viatoꝝ fiducia ꝯditiona
lis ē vel fallibil: ſꝫ infallibile excellit fallibi
lē ip̄roportionabilit̄ inquātū tale: ḡ ſic fidu
cia btiſſime v̄gis excellit fiduciā oīuꝫ via-
toꝝ.

¶ De ſecuritate. Cap̄. lxxxviij.

Uarta eſt ſecuritas q̄ ſic deſcribit̄.
q Securitas ē habit⁹ ſm quē ſupue-
niētes incōmoditates nō formidā-
tur, quin qd̄ inceptū ē ad finē ꝑducat̄. Se
curitas btē v̄ginis fuit ſine timore ſepara
tionis: ḡ eius ſecuritas excellit ſecuritatē
oīs viatoris.

¶ De patientia. Cap̄. lxxxix.

Uinta ē patiētia q̄ ſic deſcribit̄. Pa
q tiētia ē bon⁹ habit⁹ aīe oēs adverſi
tates eq̄nimiter portans. Patiētia
btiſſime v̄ginis fuit īuincibil̄ ⁊ ab oī malo
culpe īpaſſibil: oīuꝫ aūt alioꝝ patiētia fuit
vincibil̄ ⁊ a malo culpe paſſibil̄: ḡ ipi⁹ pa-
tiētia fuit oīuꝫ alioꝝ patiētia ip̄roportiona
biliter.

¶ De conſtātia. Cap̄. xc.

Exta ē ꝯſtātia q̄ ſic deſcribit̄. Con-
s ſtātia ē ſtabilitas i ꝓpoſito nō vacil
lās. Stabilitas btē v̄gis fuit oīno
īmobil: ſꝫ oīuꝫ alioꝝ mobilis: ḡ eius ꝯſtan
tia alioꝝ ꝯſtātie eſt ip̄roportionabilis.

¶ De pſeuerantia. Cap̄. xcj.

Oſt hec ḡrit̄ de pſeuerātia. que du
p plex dicit̄. vno modo ꝓpoſitū pſeue
rādi vſq̄ in finē. alio mō act⁹ pſeue
rādi. volūtas btē v̄ginis ad pſeuerādū fuit
inflexibilis ⁊ act⁹ inceſſabilis ſꝫ oīuꝫ alioꝝ
voluntas flexibilis ⁊ act⁹ inceſſabilis: ḡ hu
ius pſeuerantia alioꝝ pſeuerātie eſt im
proportionabilis.

¶ De tēpantia. Ca. xcij.

Onſequēter ḡrit̄ de temperātia q̄
c ſic deſcribit̄ ſm phos. Tempantia
eſt ꝯ illicitos animi ipetus firma ⁊
diſcreta dn̄atio. ¶ Itē Mar. viij. Erant q̄
mādu cauerāt q̄ſi q̄tuor milia hoīuꝫ. glo. tē
perantia ē refrenatio cupiditatꝫ ab his que
tpalit̄ delectāt. Patꝫ q̄ i his diffinitiōib⁹
diffinit̄ tēpantia ſm actū vie ⁊ non pt̄rie: ⁊
q̄ ſm iſtos act⁹ nō fuit tēpantia in btiſſi-
ma v̄gine: ḡ nō habuit tēpantiā ꝑ modum
vie ſꝫ ꝑ modū pt̄rie. ¶ Itē Augu. Tēpan-
tia eſt amor incorrupt⁹ in deo ⁊ īteger. Sꝫ
tam amor q̄ incorruptio ⁊ q̄ integritas fu
it improportionabiliter excellentius i be-
ata v̄gine q̄ in aliquo viatore: ḡ habuit tē
perātiā ip̄roportionabilit̄ ſuꝑ oēs viatores.

¶ De ſpeciebus tempantie. p̄mo de caſti
tate. Cap̄. xciij.

Equit̄ de ſpēb⁹ tēpantie q̄ ſunt ca-
s ſtitas: modeſtia: ⁊ ſobrietas: ⁊ p̄mo
de caſtitate. ¶ Qd̄ aūt beatiſſima
v̄go oēm creaturā excellat caſtitate ſic ꝓba
tur. In oīb⁹ viatorib⁹ puris hoīb⁹ caſtitas
eſt cū pugna ꝯ fomitē: ⁊ cū caſu. admin⁹ in
p̄mū motū venialē: ⁊ cū poſſibilitate cadē-
di: etiam in mortale. exceptis in vtero ſan-
ctificatis ⁊ apl̄is ſpūſcō repletis. In btiſſi
ma aūt v̄gine fuit caſtitas ſine pugna fo-
mitis ſine caſu mortali ſine poſſibilitate ca
dendi etiā caſu veniali: ḡ eius caſtitas om
ni hoī fuit ip̄roportionabil̄. ¶ Itē caſtitas
btiſſime v̄ginis caſtitatē angeloꝝ quinq̄
gradib⁹ excellit. Eſt eñ multiplicior: nobi-
lior: vtilior: glioſior: laudabilior. Multipli-
cior. Angeli eñ hn̄t caſtitatē tm̄ in ſpū. h
aūt in carne: ⁊ ſpū. ¶ Itē eſt nobilior: q̄r il
la nāl' iſta gratuita. ¶ Itē vtilior. Illa eñ
ē nāl' iſta meritoria. ¶ Itē glioſior. h eñ ē
cū victoria illa ſine victoria. ¶ Itē lauda-
bilior: hec eñ ē volūtaria illa neceſſaria: ptꝫ
ḡ q̄ btiſſima v̄go cēꝫ creaturā excellit i ca
ſtitate.

¶ De ſobrietate. Cap̄. xciiij.

Equit̄ de ſobrietate q̄ duplex dicit̄.
s Eſt eñ ſobrietas tēpantie ſpecies.
Eſt etiā ſobrietas que eſt abſtinen-
tia ⁊ ps ſatiſfactionis penitētie ⁊ ſpēs iu-
ſticie. Prima ſobrietas eſt cum pugna in
oī viatore: ⁊ cū errore cū poſſibilitate cadē
di in p̄mū motū gule. Sed in btiſſima vir
gine fuit ſine pugna ſine errore ſine poſſibi

lita te cadēdi etiam in p̄mū motum gule: ꝗ excellētius fuit in ea ſobrietas ꝙ̄ in aliquo alio viatore. ¶ Itē alia abſtinētia eſt q̄ fit de trib⁹ cauſis: ꝓ debito ſatiſfactionis: pro pctō p̄terito: ꝓ cautela euaſionis: ꝓ futuro pctō: ꝓ deletione pene debite i p̄ſenti. Sed in btā ꝟgine nō fuit abſtinētia ꝓ debito ſatiſfactiōis: nec ꝓ peccato p̄terito: ſꝫ ꝓ merito ſuperogatiōis: nec ꝓ cautela puiſiōis: ſed ꝓ exēplo edificatiōis: nec ꝓ deletiōe pene: ſꝫ ꝓ merito glorie: ꝗ eius abſtinētia fuit nobilior ꝙ̄ alicuius viatoris.

¶ De modeſtia. Cap. xcv.

s Equit̃ de modeſtia que conſiſtit in duob⁹: in dictis ⁊ in factis. Utrūqꝫ habebat btā virgo in ſummo. In dictis: q: nemo vnꝙ̄ linguā domare potuit vt dr̃ Iac. iij. Hoc intelligit̃ cōmuniter de viatorib⁹. Sed btiſſima ꝟgo linguā i ſummo domauit; q: nūꝙ̄ in lingua lapſa fuit: ꝗ modeſtia btiſſime ꝟginis in dictis oēm creaturā excellit. ¶ Itē i factis Eccl'i. vij. Nō eſt iuſt⁹ q̄ non peccet. puerb. xxiiij. Septies in die cadit iuſtus. h̄ intelligit̃ cōmuniter de viatorib⁹ ⁊ de caſu veniali. Sꝫ beatiſſima ꝟgo nunꝙ̄ peccauit ⁊ nunꝙ̄ cecidit: ergo in modeſtia facti omnem creaturam excellit.

¶ De modeſtia in cultu veſtiū. Cap. xcvj.

s Equit̃ de modeſtia in cultu veſtiū. Qd̄ aūt modus in cultu veſtiū pertineat ad modeſtiā: ꝓbatur ꝑ illud j. ad Thimo. ij. Similr̃ aūt ⁊ mulieres i habitu ornatu cū verecūdia ⁊ modeſtia ornātes ſe non in tortis crinib⁹ vt auro vl' margaritis aut veſte p̄cioſa. Sed qd̄ decet mulieres ꝓmittentes pietatē ꝑ oīa bona opa. ¶ Itē ꝑ illud. j. Pe. iij. Quartū non ſit exterius capillatura aut circūdatio auri aut indumenti veſtimentoꝝ cultus. glo. Sicut criſpat⁹ habit⁹. Hierony. Mulieres ſerico ⁊ purpura indute xp̄m induere nō poſſunt auro margaritis ⁊ monilib⁹ adornate ornamēta cordis pdiderunt. Item luc. xvj. Homo qdā erat diues ⁊c. glo. Si in cultu p̄cioſarū veſtiū culpa non eſſet. Hmo dn̄i nō taꝫ vigilanter exprimeret: ꝙ diues purpura ⁊ byſſo idutus apud inferos irremediabilit̃ torqret̃. Ex his auctoritatib⁹ inuit̃ ꝙ adhibēdus ē modus in habitu ⁊ cultu veſtium. ¶ Queritur ꝗ q̄liter iſta modeſtia veſtiuꝫ in btiſſima ꝟgine fuerit; vtrū deſcendēdo ad deſpectiſſimū habitū vel ꝯſiderādo mediocritatē. ¶ Qd̄ p̄mo mō videt̃. Hieroñ. Cinis ⁊ ciliciū ſunt arma penitētiū. Item Criſoſtom⁹ de tunica incōſutili opinat̃ ꝙ dr̃ incōſutilis: ſic mulier dr̃ deformis ꝙ ſit nō ſine forma: ſꝫ ꝙ habeat malā formā. ita incōſutilis nō ꝙ fuerit ſine ſutura: ſꝫ ꝙ habuerit rudes ⁊ ieptas ſuturas: ⁊ deſuꝑ cōtexta ꝑ totū. i. appetiata. Si ꝗ veſtit⁹ dn̄i adeo fuit deſpect⁹ ⁊ vilis ⁊ aſperrim⁹: etiaꝫ in m̄re q̄ in oīb⁹ eius imitatrix fuit debuit eſſe habitus deſpectiſſimus. ¶ Item ꝭm ph̄m diuerſum eſt iudiciū de habitu vulgi ⁊ ſapientū. Interrogatus cū quis de vulgo qs ſit habitus ꝯgruus reſpōdebit. Decorus: qui decor atteſtat̃ honeſtati. Si interrogemus vnū de ſapiētibus ⁊ de hoꝝ famoſiſſimis virū: ſcꝫ Iohannē baptiſtā: reſpondebit. De pilis cameloꝝ: ꝗ ſi ꝭm iudicium ſapientū eligitur vilitas in cultu: ꝗ cū beatiſſima virgo fuerit prudētiſſima ipā elegit vilitatē in veſtitu. ¶ Qd̄ aūt mediocritatem videtur ꝑ beatū Hieronymū qui dicit ornatus veſtiū vt ſordes pari modo fugiendi ſunt. ¶ Itē nihil tantū placet deo quātum zelus aīaꝝ ad hūc aūt ordinatur cōformitas. iuxta illud. Omib⁹ oīa fact⁹ ſuꝫ vt oēs lucrifacerem. j. Corin. ix. Conformitas aūt eſt in mediocritate: ꝗ cū beatiſſima virgo fuerit maxima zelatrix aīarū q̄ oēs maxime lucrifacere voluit: ipa oībus hoībus ſe maxime cōparauit: ꝗ mediocritatē habuit in cultu. ¶ Itē virt⁹ in mediocritate cōſiſtit. ꝗ cū btiſſima ꝟgo oībus exēplū ꝟtutū extiterit: etiā in mediocritate habit⁹ exēplū dedit. Solutio. Ad p̄dictoꝝ oīuꝫ euidētiā ⁊ ad obiectoꝝ plenior ſolutionem ⁊ ad ipſi⁹ ſolutiōis intellectū ⁊ intelligētiā faciliorē hic q̄dā ſunt p̄notāda. Scribit̃ in euāgelio Mar. vltimo. Predicate euāgelium oi creature. glo. Humano generi qd̄ hꝫ aliquid cōmune cū oi creatura. eſſe cū lapidibus ſentire cū brutis. intelligere cū angel'. Hec aūt cōmunitas eſt cā ⁊ aptitudo quedā natural' in virib⁹ appꝛehēſiuis aīe humane ad appꝛehendēdū vniuerſaliter ſpēs oīuꝫ creaturaꝝ cognoſcibiliū. Et ſil'r ē cā ex pte rerū cognoſcibiliū a cognoſcēte: cū ad ſpecies obiectas cōuertunt̃ appꝛehenſiue per ſimilitudinē ⁊ ꝑ quoddā deſideriuꝫ: qd̄ iterum eſt naturale. Ipſa aūt ratio in homine cum ſuperiori habet actionē oīum inferio-

rum viriū. Vn̄ pħs. Quicq̄d pōt virt⁹ infe rioꝛ pōt ꝛ ſupioꝛ. Cui ꝯſonat dionyſi⁹ de ce leſti hierarchia. Oꝛdīes excellētes hn̄t in ferioꝝ diſpoſitionū virtutes ꝛ nō ecōuerſo. Et ideo oīuꝫ ſenſibiliū creaturarū ꝛ intelli gibiliuꝫ eſt rō naturalit̄ cognoſcitiua rōne cōmunitatis nālis: ꝛ ip̄a cū ſit collatiua na turaliter cognoſcit creaturas eſſe ſignū ali quod vel veſtigiū ſicut artificiatū artificis ex quo rō naturaliter ē cognoſcitiua creato ris cui⁹ creature ſunt veſtigia ꝛ ſignuꝫ. Et ſic pꝫ ꝙ rō humana hꝫ in ſua natura ꝙ ſit cognoſcitiua ſenſibiliū creaturarū ꝛ intel ligibiliū ꝛ creatoꝛis earū: ꝛ ꝙ hꝫ deſideriuꝫ ductiuū ad cognoſcēdū hec. Et pōt dici du ctus naturał rōnis quo ex ſolis bonis na taralib⁹ ducit̄ tanq̄ ex p̄mis motib⁹ ex pte ipſi⁹. Siliter ex pte affect⁹ ſunt q̄dā aptitu dines naturales ad bonū. q̄s quidā philo ſophi appellāt ſeminaria virtutū q̄b⁹ mo uet̄ aīa rōnalis ad bonū naturałr. Ip̄a ꝟo aīa rōnalis ſic exiſtēs eſt receptiua habit⁹ multiplicis. ſ. artiū ꝛ ſciētiarū ex pte virtu tis apph̄ēſiue. Sed hmōi habit⁹ nō ducūt rōnem extra metas vel termīos ei debitos ſm aptitudinē naturalē: ſꝫ ſunt facilitates ꝛ directiones q̄dā ad cognoſcendū ea ad q̄ naturalit̄ ſe hn̄t. Et hi ſūt habit⁹ acq̄ſiti ꝑ ingeniū ſiue dati vel infuſi. Ex pte ꝟo vir tutis motiue eſt receptiua habit⁹ ꝯſuetudi nalis: quo nō erigit̄ affect⁹ ſupra ductū na ture vel ſupra q̄ naturał rō dictat. Affectuꝫ ꝟo ſic ſe habentē cognouerūt pħi q̄dā non ſufficere ad btītudinē. Vn̄ Tuli⁹. Sepe di ximus ꝛ ſepe dicēdū eſt: naturalit̄ auidiſſi mi ſiue appetētiſſimi: qꝛ honeſta ſunt nob̄ innata ꝟtutū ſemīaria: ita vt ſi pateremur ꝛ anhelare liceret ad beatitudinē: cū diuīo mūere natura noſ ip̄os ꝑduceret. Sꝫ igni culos natura nobis inditos ſepe retūdim⁹ Ecce ꝙ exigit̄ diuinū mun⁹. Eſt ḡ p̄ter hu iuſmodi habit⁹ aīa rōnał ſuſceptiua ignis fidei. q̄ eſt donū fluens a deo mō nobilioꝛi ꝛ vtilioꝛi q̄ ſit modus ſm quē fluūt natu re ꝛ bona naturalia. Huiuſmōi aūt gratia ducit̄ aīa rōnalis ad cognitionē talium ad que nō poterat rō ductu ſuo naturali adiu ta arte vel ſciētia vel habitu ꝯſuetudinali. Cognita aūt hmōi ſunt deus trin⁹ ꝛ vnus ꝛ ꝟbū caro factū eſt ꝛ hmōi. ad que nō ſuffi ciunt bona naturalia ſine fide: qꝛ ad h̄ eſt parua natura ꝛ ſtatura puſilla; q̄ ſignat̄ in luca. xix. de zacheo. Qui cū nō poſſet vide re ieſuꝫ aſcēdit in arboꝛē ſico. ꝛc̄. glo. Deuo tionē fidei ad videndū ſaluatoꝛē quod na tura min⁹ hꝫ ſupplet aſcēſus arboꝛis. ꝛ ſic pꝫ ꝙ fides ſurſuꝫ trahit vltra ductū ratio nis. Et iſte duplex duct⁹ ſignat̄ in luca. xv. de filio ꝓdigo qui dixit patri. Da mihi poꝛ tionē ſubſtātie q̄ me ꝯtingit. Iſte voluit id ad qđ ſeipſo ꝯtingere potuit. Hoc em̄ fuit cōtingere ſeip̄m. Vn̄ glo. Iſte ſua p̄tāte vo luit vti: vt nullo foꝛmidāte: vel nullo regnā te: vel regēte viuat. ꝛ diuiſit illis bona ſua. glo. fidelib⁹ ſue gr̄e poꝛtionē quā deſiderāt impartiēdo: infidelib⁹ ſolū naturalis inge nij beneficiū ꝯcedēdo. Et ſic patꝫ q̄liter aīa rōnalis auxilio gratie ſupſuū poſſe natura le eleuat̄ in cognitiōeꝫ diuinoꝝ videliꝫ ad p̄mā veritatē ꝛ ad ſumma. ¶ Et notādum ꝙ in hmōi eleuatiōe aīa nō tm̄ naturalem terminū ſupgredit̄: ſꝫ ſup ſe eleuat̄: ꝛ ſue ꝑ fectioni appropinquat melioꝛādo: ꝛ reno uat̄. ꝛ h̄ ſm potentias ip̄i⁹ rōnalis eſt: ſiue ſint apph̄enſiue: ſiue motiue vt rōnalis ira ſcibilis ꝛ rōnabilis ꝯcupiſcibilis. In rōna bilib⁹ em̄ ꝛ apph̄enſiuis ꝛ motiuis ē ima go dei. ꝛ in his ē renouatio ꝑ ieſum xp̄m. Apph̄enſiue em̄ rōnales hn̄t dilectionē ſuā in hoīe ꝛ in deo. in hoīe. ſ. in xp̄o ſm vtranq̄ naturam. ¶ Sed nota ꝙ veritas duobus modis ſe hꝫ ad ſpeculatiōem ſiue cognitio nē. Aut ſcꝫ vt ſui p̄ſentia remoueat ignoꝛā tiā: ꝛ h̄ modo ſe hꝫ oīs veritas ad intellectū ſpeculatiuū dū apph̄endit̄ ab illo. ꝛ tūc de lectat̄ rō vel intellect⁹. Sic dilectionē ꝯue nit eſſe in ſciēdo. Aut vt ip̄ius p̄ſentia nō tm̄ remoueat̄ ignoꝛantia: ſꝫ etiā nobilitet̄ ꝛ melioꝛet̄ potentia p̄ſentia ip̄i⁹ veritatis vt clare videat ꝛ apte ſine enigmate: eo ꝙ ſm ſe melioꝛari nō poſſit. Huiuſmodi ꝟo ē diuina veritas. cui⁹ p̄ſentia rō ſe ſentit pfi ci ꝛ melioꝛari ex quo hꝫ dilectiōeꝫ talē ꝛ tā tam qualē ꝛ quantā hr̄e nō poſſet ex p̄ſen tia ꝛ in p̄ſentia alteri⁹ veritat̄. Siliter aūt humana natura in xp̄o ex vnione ad diui nā hꝫ ſummū ſuū: vt ſcꝫ tātuꝫ ſit melioꝛata q̄ntū pōt ꝛ in tantū etiā vt ꝑ hoīem illum ducantur ad viſionē diuinitatis alij hoīes. Vn̄ ꝛ veritas talis apph̄ēſa a ꝟtute cogni tiua nō tm̄ remouet ignoꝛātiā nō pri⁹ ap p̄rehēſiui. ſꝫ etiā videt ꝛ ſentit vt ſit melio rata ꝛ etiā ꝑ illū qđ eſt eiuſdē nature ducit̄ ad viſionē deitat̄. ꝛ h̄ eſt qđ dr̄. j. Coꝛin. xv.

Cum tradiderit regnū deo ꝛ patri ꝛc. glo. Cum pduxerit credētes ad ꝯtemplationē dei patris vbi eſt finis oīum ꝛ requies ſempiterna ꝛ gaudiū. Sic ergo pꝫ ꝙ aīa rōnalis ſm illas vires gaudet de viſione deitatis tanꝗ de viſione ſummi boni pficiētis ipſam: ꝛ de viſione dei hoīs. i. xpi tanꝗ de viſione optimi ꝛ pfectiſſimi ſue nature: cuius influētia ſic ſe videt meliorari ꝛ nobilitari vt videat deū. ꝛ viſio iſta eſt eťna vita. Jo. xvij. Jn q̄ ſumma veritas ꝛ ſumma bonitas. ꝛ ſic reficiet rōnabilē viui ꝙ ex toto eaꝫ decorabit ꝛ alliciet vt nihil aliud q̄rat videre ꝛ habere niſi ipm̄ aut ppť ipm̄. ꝛ ideo erit ibi ꝯtinuatio viſionis. ¶ Jtem ſummū delectabile ꝯcupiſcibile ſic ſua ſuauitate pfundet vt nihil aliud amet aut q̄rat niſi ipm̄: aut ppter ipm̄: ꝛ ideo nō erit faſtidiū. ¶ Jtē ſumme arduū ſumma ſui immobilitate iraſcibile roborabit ꝛ ſecurabit: vt nihil tenere aut tractare q̄at niſi ipſum aut ppter ipm̄: ꝛ ideo ibi nō eſt fatigatio. Unde Augu. xxij. de ciui. dei. Ego ero quecunqꝫ ab oībus honeſte deſideranť. Et infra. Jpſe erit finis oīuꝫ deſiderioꝝ nroꝝ qui ſine fine videbiť ſine faſtidio amabiť. ꝛ ſine fatigatiōe laudabiť. Ut autē ad hoc pueniat aīa rōnalis opꝫ ꝙ habitibus itermedijs eleueť. in q̄ eleuatiōe ſunt gradus et ordo. Quos vt plene cognoſcas. nota ꝙ eſt verū bonū pſectū delectabile remotum imperfectionis ꝛ indigētie. ꝛ h̄ ſm ordinem cauſe ad cauſatū. ¶ Jtē eſt in cauſato imperfectio. ꝛ hoc reſpectu ſue cauſe ꝛ indigentie. ſcꝫ regreſſibilitas in nihilū: niſi contineť ſuū eſſe p ſuā cauſam: ꝛ hec omnino poſſunt cognoſci. ꝛ pōt gētilis hec ꝯtigere ꝛ cogitare in aliq̄ viſione p̄me veritať. Dicit ꝫ Aug. li. de trinitate. iiij. Nōnulli ſapientes mūdi potuerūt aciem mētis vltra oēm creaturā trāſferre. ꝛ lucē incōmutabiľ veritať quātulacūqꝫ ex pte cōtingere. hoc aūt vidētes ꝛ cognoſcētes poſſunt habere dilectionē. ꝛ ſicut eſt delectatio i ſcia: quia illa veritas eis appet ſicut lucens. ſic eam amant ꝛ nō apparet eis ſicut purgās. Auguſtinus. x. ꝯfeſ. Cur veritas parit odiuꝫ. niſi quia ſic amať veritas: vt quicūqꝫ illud amāt illud volūt eſſe veritatem: quia falli nolunt: hi amāt veritatem lucentem ꝛ nō redarguentēꝫ. Ecce ꝙ illa veritas multis modis poteſt apparere. Et cuꝫ apparet eis ſic lucēs: poſſunt cogitare ꝙ p eā pficiunť imperfectiōes naturales in cauſato. ꝛ remouentur indigētie. ꝛ amāt illam p̄mā veritatem qui ſic cognoſcūt eam. Et amor eſt naturalis inclinatio affectus ad illā veritatem ſic cognitaꝫ: ſed amare nō pōt plus homo ꝙ ſe extēdit naturalis cognitio. Et nō poteſt ſic operari niſi attingat illā. Cuius due ſunt cauſe. vna inſufficiētia nature inſtitute. alia impfectio que puenit ex deſtitutione nature. ſcilicꝫ miſeria penalis ex culpa originali quo ad reatum. hūc aūt defectum vel imperfectionē nō cognouerūt philoſophi ignorātes hoīem fuiſſe in duplici ſtatu. ꝛ ppter hoc miſerias veras eſſe que cōtracte ſunt. nec illa veritate ſic lucēte cognoſcūt. Sed ſi viderēt illam vt redarguentem: tūc cognoſcerēt illā penalitatem eſſe p cauſas a ſuo creatore. Appareret aūt eis illa veritas ſi vellent credere. Ex his pꝫ ꝙ gētilis nō eſt in via. Nititur enī ſe et ex hoc nō habet ſpem neqꝫ formatā nec informem. Si aūt ſpes diciť que nō eſt veritas ſed cōfidentia ex cōſideratione libertať diuine nō dico miſcordie. Sic poteſt infidelis habere ſpem. i. cōfidentiā. Et hec confidentia facit naturā niti quantū poteſt eſſe ſm ſe: ſed totum parum prodeſt. ¶ De fideli aūt aliter. Eſt aūt ſtatus naturalis reſpectu fideliū. Et ſciendū ꝙ gratia ſacramētalis in qua ſunt oēs ꝟtutes naturaliť cū ſuſcipiť vt huiuſmodi eſt introducēs in vitam: quia hec remouet impedimentū pueniens ex deſtinatiōe nature ꝛ iuuat ipaꝫ et roborat ꝛ eleuat ꝛ pducit. hoc aūt ſufficit vt cōſecratus hac gratia collloceť in patria: ſi decedat ante tempus liberi arbitrij determinatū ad operandū: ꝛ hic eſt ſtatus vnꝰ vie. Jn adultis ꝟo aliter. Gratia enī ſacramētalis ſemp ſtat cuꝫ gratia ꝟtutis: vel que eſt ꝟtus: que eſt ad operandū propter deū: qua gratia ſi nō opereť cuꝫ debet operari homo: nō habeť niſi ſignum vie et memoriale aliquod ꝛ deformanť virtutes in ea: ꝛ habet ſpem ꝛ fidē informem: quia ſi non operať cum debet operari: ꝛ nō impediť aliūde vel ſimpliciť vel ad tempus: tunc peccat mortaliť. vel ex omiſſione vel ex negligētia vel ex alio modo. ꝛ ſic ē extra viam: qꝛ cum ſignū vel memoriale vie habet: habet ad hoc aliquam ſpem: ſed p illā nullum habet gaudiū: quia eſt valde remo

ta a fide: quia illa non eſt ad obtinendum
aliquem terminũ. ſed illa ſpes eſt idem ꝙ
non diffidẽtia de dei miſericordia. Hoc aũt
non poteſt habere gẽtilis. Uel illa ſpes eſt
reſpectu miſericordie vt iterũ reuocet: quod
iterum nõ poteſt habere gẽtilis. Si autꝫ
opaꝛ ⁊ eſt in peccato mortali in idẽ redit:
cũ hoc qui nõ operaꝛ. Sed ſi in veniali: nõ
tamen hoc eſt extra viã: ſed plus moraꝛ in
via: ⁊ a recta cadit in nõ rectã: ſicut inter
duos terminos ⁊ inꝛ eoſdẽ põt eẽ linea re
cta ⁊ curua: ⁊ dyametra: ⁊ coſta: ſꝫ dyame
tra eſt breuior. Unde rectũ diffiniꝛ inꝛ ter
minos ſpaciũ breuiſſimũ. ¶ Si autẽ ſine
pctõ eſt tũc habet ſpem formatã: ex q̃ oriꝛ
gaudiũ: ſꝫ nõ omnino plenum: qꝛ nõ adhuc
niſi ſpe habetur premiũ: quantũ eſt de ip
ſis ꝟtutibus fide ſpe ⁊ charitate. Si autẽ
ſupaddita fuerint dona vt amplior ſit gr̃a
iam habeꝛ pignꝰ aliquod. ſm ꝙ dicit apo
ſtolus. ij. Corinth. j. Dedit pignus ſpũs in
cordibꝰ noſtris. glo. i. dona q̃ ſunt ſpũs pi
gnus .ſ. quod eſt in nobis. Et talis ſic ſe
habẽs iã plus habet q̃ ſpem: qꝛ iaꝫ habet
quandã ſiƚitudinẽ eius p gr̃am facientem
deiformẽ. Et de tali dr̃ in ſentẽtijs: ꝙ taleꝫ
rem aliquatenꝰ nõ ſolũ iam ſpe: ſed in re.
Poteſt tamẽ in via adhuc plus habere a
q̃buſdã: qui iã habẽt nõ tm̃modo pignꝰ: ſꝫ
etiã arrã: ſm ꝙ arra eſt ps pmij. Sꝫ illi ⁊
ſi ſint in via: nõ tamẽ hec habẽt ſm ſtatuꝫ
vie. Auguſtinꝰ. xij. ſup Geneſim ad lr̃am
Nemo deum vidit viuens vita iſta niſi ab
hac vita aliquo modo moriaꝛ ſiue omnino
exiens a corpe. ſiue ita auerſus ⁊ alienatꝰ
ſenſibꝰ: vt merito neſciat vtrũ in corpe vel
extra corpus ſit: vt dicit apls. ij. Corin. xij.
hanc em̃ viſionẽ mẽs ab om̃i corpe ⁊ ab oĩ
labe mũdata ⁊ a ſiƚitudĩe corpis alienata:
et abrapta corpe habere poteſt. ¶ Collige
ergo ex pdictis ⁊ nota ꝙ triplr̃ poſſunt di
ſtingui gradꝰ q̃bꝰ aſcẽdiꝛ ad videdũ deuꝫ.
Primo ſm ordinẽ actuum naturalem in
ſe. ſicut docet Auguſtinꝰ in libro de quãti
tate anime ponẽs primum gradum inter
actus anime vegetationẽ que eſt cõmunis
cuꝫ arbuſtis. Primus gradus videdi deũ.
Scd̃o ſenſus qui eſt in nobis cõmunis cũ
brutis. In tertio memoriã intelligibilem
que eſt cõmunis doctis ⁊ indoctis bonis
⁊ malis. Quartꝰ gradus eſt eleuare ſe ſup
ſe ⁊ mũdare oculũ anime ab om̃i terrenita
te. Quintus eſt ipam cuſtodire atq firma
re ſanitatẽ. Sextus eſt ſerenum ⁊ rectum
aſpectũ in id quod videndum eſt dirigere.
Septimus gradus eſt nõ iam gradus ſed
manſio ⁊ viſio ipſa veritatꝭ. ¶ Itẽ eoſdem
gradus aliter nominat dicẽs ſic. Aſcẽden
tibus igiꝛ ſurſum ꝟſus. pmus actus docẽ
di cauſa diciꝛ animatio. ſcd̃s ſenſus. tertiꝰ
ars. quartꝰ virtꝰ. q̃ntus trãquillitas. ſextꝰ
ingreſſio. ſeptimꝰ cõtemplatio. Poſſent et
hoc modo appellari. De corpe p corpꝰ cir
ca corpus ad ſeipam: in ſeipa. ad deũ: apõ
deum. Poſſunt ⁊ ſic. Pulchriore de alio:
pulchriore p aliud: pulchre circa aliud: pul
chre ad pulchrum: pulchre in pulchro: pul
chre ad pulchritudinẽ. Sed iſta vt videã
ſint vere paucorum eſt: nec ad hoc quiſq̃
niſi vera religione ſit idoneꝰ. Eſt em̃ reli
gio vera qua ſe vnit deo anima. Ubi ſe pec
cato velut abruperat recõciliatiõe religat.
¶ Item diſtinguũꝛ iſti gradus ſm ſtatũ
pſonarum reſpectu obiectoꝝ: vt pmꝰ gra
dus ſit viſio in ſenſu ſm imaginationeꝫ. ⁊
hic vtiꝛ mũdo tanq̃ ſpeculo. Scd̃s gradꝰ
in imaginatione ſm imaginationem. hic
nõ mũdo: ſed mũdi imagine vtiꝛ vt ſpecu
lo. Tertiꝰ gradus eſt viſio in imagine ſm
rõnem quãdo ratio imaginis queriꝛ: ⁊ cũ
admiratione inueniꝛ. Quartus in ratiõe
ſm imaginationẽ: quãdo pviſibiliũ ſimili
tudines in inuiſibilia ratio ſubleuaꝛ. Quin
tus in rõne ſm rõnem: quãdo ex q̃buſdam
cognitis ad aliq̃ incognita ratio ratiocinã
do progrediꝛ. Sextus ſupra rõnẽ non pter
rõneꝫ: quãdo p mẽtis ſubleuationẽ cernit
quod nature metas trãſcendit. ⁊ ei qđ per
aciem intelligẽtie cerniꝛ: natura rerũ acq̃e
ſcit. Septimꝰ ſupra rõnem. ⁊ hoc eſt ſpecu
lo fidei: que eſt ſubſtãtia rerũ ſperandaruꝫ
argumentũ nõ apparentiũ. ad Hebre. xj.
Octauꝰ eſt extaſis ſiue raptus in q̃ rachel
i. ratio moriꝛ. ⁊ Bẽiamin. i. pfectio cõtem
plationis generaꝛ. Oẽs hi gradus diſtin
guunꝛ ſm ordinẽ potentiarũ ⁊ actuuꝫ re
ſpectu obiectoꝝ. ¶ Scd̃o modo ſunt gra
dus in hmõi eleuatione anime ad deũ: ſed
in maiorẽ habituum gratuitoꝝ pfectionẽ
q̃iam ſup poſſe nature magis ⁊ magis ele
uantium: ⁊ deo ppinquius cõiungentiuꝫ.
Inter quos pmo gr̃du eleuãt gratie ſacra
mentales: impedimẽta culpe ⁊ pene remo
uentes: ⁊ fomitẽ diminuẽtes: que animaꝫ

trahūt deorſum. Secūdo gradu ſunt ꝟtu-
tes animā in eſſe gratuito ꝑficientes. poſt
et ꝑ operationē finē dirigētes. Tertio gra
du dona aiam ad excellētiores actus gra-
tuitos ꝑficiētes et magis eā fini coniūgen-
tes. In quarto ſunt fruct⁹ aiam ſm poſſi
bilitatē vie deo coniunctā delectātes ⁊ refi-
cientes cū his q̄ttuor gradib⁹ a latere cur
runt beatitudines circa ſubiectū in q̄ ſunt
predicti habitus ſtatū ꝑfectionis ſm mo-
dum vie cōplentes. ❡ Tertio modo eſt or
do in ꝑdicta eleuatione aīe ad deuz ſm di
uerſitatē ſtatus ſubiecti quod eleuaṫ: ⁊ di-
uerſitatē medij ꝑ quod eleuaṫ. Diuerſitas
ſtatus ſubiecti q̄druplex eſt. Eorū eniz qui
eleuanṫ ad videndū. Alij ſunt in ſtatu vie.
Alij preter ſtatū vie. Alij ſup ſtatum vie ⁊
iuxta ſtatū patrie. Alij in ſtatu patrie. Illi
qui eleuanṫ ꝑ modū vie: vidēt ꝑ ſpeculum
in enigmate: ⁊ faciunt q̄nq; gradus. Pri-
mus grad⁹ eſt videre ꝑ veſtigiū in creatu
ris. Scd̄s per imaginē in aīa. Terti⁹ fide
informi. Quart⁹ fide formata. Quintus
cōtemplantiū. Illi qui vidēt ꝑter ſtatū vie
videut per ſpeculū in lumine: ⁊ faciūt q̄tu
or gradus. Prim⁹ eſt viſio ꝓphetarū. Se-
cūdus moyſi facie ad faciē: de quo dr̄ Exo.
xxxiij. ꝙ loquebaṫ ei deus. nō ſicut in pro-
phetis ſed ore ad os: ſicut loq̄baṫ amicus
amico. Terti⁹ eſt viſio Johānis in pectore
dn̄i. de quo Auguſtin⁹. Tranſcēdit omnē
nebulā qua omnis terra tegiṫ ⁊ ꝑuenit ad
lympidū celū. ſcʒ deitatꝭ claritatē. Itē Au
guſtin⁹. Deitatis potentiā lympidi⁹ con-
templās ceteris: cū dn̄o ad celum volans
celeſtis ſapientie hauſtū de dn̄ici pectoris
fonte lympidi⁹ ceteris potauit: qd̄ intelli-
giṫ reſpectu alioꝝ euangeliſtarū. Quart⁹
gradus eſt viſio aīe Ade in ſtatu innocētie
que fuit intellect⁹ exiſtēs ſine oī enigma-
te. non tm̄ culpe: ſed ⁊ pene ⁊ potentiā aīe
exiſtētis in corꝑe quodāmodo ⁊ ſine omni
fomite. ⁊ ita nature nō deteriorate ꝑ pctm̄
⁊ ideo eſt vltima in genere illo. ❡ Illi qui
vident ſupra modū vie ſine ſpeculo in lu-
mine: etiā faciūt tres grad⁹. In ꝑmo g̃du
eſt cognitio ade in ſopore. de q̄ ſuper illud
Gen̄. ij. Immiſit dn̄s ſoporē in adam. glo.
extaſis illa ad h̄ īmiſſa eſt: vt mēs ade in-
trās ſanctuariū dei nouiſſima intelligeret
particeps angelice curie. Scd̄s grad⁹ eſt
raptus: ſicut vidit paulus ⁊ Johannes in
apocalypſi. De viſione pauli diciṫ in glo.
ij. Corinth. xij. ꝙ apoſtolus vidit deum in
illa vita qua vidēdus eſt in eternū. Et itez
ꝙ vidit ſicut illi de tertia hierarchia id eſt
ſine medio. De viſione iohānis diciṫ in ꝓ
logo ſuper Apocal. Intellectualis viſio eſt
qn̄ ſpūſctō intimāte aliquis cōcipit aliqd̄
myſticum: ſicut iohānes in hoc libro fecit.
Nam nō realiter iſta vidit: ſed diuino ſuf
flamine inſpirāte: cōuenientia enim ſigna
paſſionum deſignanṫ ⁊ intellectui ſuo con
figuranṫ. ⁊ ita viſionē iohānis ⁊ pauli po
nimus in eodē gradu. Terti⁹ gradus eſt
cognitio beate ꝟginis in via que oēs pre-
dictas cognitiones trib⁹ gradib⁹ ſupgre-
ditur. Primū ē eleuata puritas q̄ excellit
oēm viatorē. Secundū eſt medij eleuātis
improportionabilis quātitas. videlicʒ grē
plenitudo q̄ in ea tāta fuit ꝙ in pura crea
tura equalis eſſe nō potuit. Tertiū eſt ele
uantis charitas. ſcilʒ dei q̄ eā ſuper omnē
creaturā dilexit: ⁊ improportionabili cha-
ritate ſibi eā ſociauit. Et ideo hec viſio ei⁹
dicit oēm viſionem vie ꝓpinquiſſimaʒ vi-
ſioni patrie: ⁊ tm̄ citra quantuʒ ad actum.
❡ Illi aūt qui leuanṫ ſm ſtatū patrie vi-
dent per ſpēm: ⁊ faciūt tres gradus. In
primo gradu eſt viſio hoīuʒ anima ⁊ cor-
pore glorificatoꝝ. de qua dicit Auguſtin⁹
Hoc minime dubitandū eſt raptam hois a
carnis ſenſibus mentē ⁊ etiā poſt mortem
ipa carne depurata videre deū ſicut vidēt
angeli. Angeli eīn vidēt deū ab omni cor-
porali forma et a corꝑe ſeparari. Cognitio
aūt anime gl'ificate ꝓpter vnionē anime
ad corpus eſt inferioris grad⁹: ⁊ hoc itelli
gendum eſt ſm ꝙ ordinaṫ natura ad na-
turam. Secundū eīn eſſe gratie habent ſe
vt excedētia ⁊ exceſſa. In hmōi eleuatiōe
ſecūdus gradus eſt viſio angeloꝝ. tertius
ꝟo gradus viſionis patrie eſt viſio glorio-
ſiſſime ꝟginis mr̄is dei que ſuper omnes
puras creaturas improportionabiliṫ lym
diſſime ⁊ ꝓpinquiſſime cōtemplaṫ maie-
ſtatē dei: vtpote ſup oēs choros angeloruʒ
exaltata. ⁊ iō tres hierarchias ſupergreſſa
in quarta a dextris cū filio dei. i. in potio-
ribus bonis collocata. Super oēs viſiones
has dei eſt viſio dn̄i noſtri ieſu xp̄i: in qua
poſſum⁹ q̄ʒ tres g̃dus aſſignare. Primus
eſt viſio dn̄i noſtri ieſu xp̄i quaʒ habet per
gratiā cōꝑhenſoris: qua inter oēs com-

prebēſores pfectiſſime videt deū ⁊ omnia ad ſuam ⁊ ſuoꝝ beatitudinē ſpectātia. Secundus gradus eſt ꝑ gratiā vnionis q̄ ad hoc excellētius cognoſcit aīa chriſti naturam diuinā ſibi vnitā ⁊ oīa ad myſterium vnionis ⁊ incarnatiōis ſpectātia. Ultima viſio eſt dñi noſtri ieſu xpi que debet ei ratione diuinitatꝭ q̄ ē eadē que eſt viſio totiꝰ trinitatis reſpectu cuiꝰ oēs predicte cognitiones ⁊ viſiones ſunt impfecte ſicut creatura reſpectu creatoris eſſentie: et reſpectu huius: dicit Gregoriꝰ. Q eēntia dei a nullo plene videbit. Et Iſidorꝰ ꝙ trinitas ſibi ſoli nota eſt ⁊ homini aſſumpto. Nūc ergo reuertamur ad cognitionē beate virginis ꝑpter quam hec omnia ſunt introducta. Concedimꝰ ergo ꝙ beata ꝟgo oēm cognitionem ⁊ modū cognoſcēdi quam aliqua creatura habuit in tribus: vt dictum eſt: gradibus eſt ſupgreſſa. Et preter hoc tripliciter excellit alias cognitiones omniuꝫ viatoꝝ in pfectionis cognitiōe. in habitus poſſeſſione: in modo cognoſcēdi cuꝫ quiete ⁊ ſine abſtractiōe: qualis eſt ī raptu. Perfectio eñ cognitionis maior debet ei rōne maioris eleuationis ꝑ habitus nobiliores et excellētiores. habitꝰ poſſeſſionem dico: quia talis habitꝰ actus qualē habuit paulus in raptu ad tēpus ⁊ poſt ſtatum nō habuit: ſed habitꝰ cū actu ceſſauit. ¶ Taleꝫ inquā generis habitū: ſed pfectiorem beatiſſima ꝟgo ſemꝑ ⁊ continue habuit ab eo quo primū mater dei facta eſt. ⁊ fuit. vſqꝫ dum idem habitꝰ in glioſam cognitionem ꝺm ſtatum patrie pfectus fuit. Et ita continuatio poſſeſſionis debebat ei rōne pfectionis maioris: quia huic vite ſuper oēs viatores funditꝰ mortua fuit: ꝑpter quod vita eius cuꝫ xpo in deo abſcōdita ſemper fuit ⁊ curie angelice p̄ſens: intra ſanctuariū dei habitauit. Modus etiā cognoſcēdi nō fuit ꝑ modū abſtractionis vel ſtuporis vel extaſis vel etiā ſoporis. hec aūt contingunt ꝑ excellentiā ⁊ improportionabilitatem luminis ad intellectū illuminabilē. vt patet in lumine corpali: in trāſfiguratiōe dñi: quādo oſtēdit eis claritatē ſimilimam claritati glie. Dicit eñ Matth. xvij. ca. et Luce. ix. ꝙ petrus ⁊ qui cū eo erāt ḡuati erāt ſomno: ita vt videre nō poſſent. Unde dño petrus. Bonū eſt nos hic eſſe neſciēs quid diceret. Stupor eñ circūdederat eū. Siſr in lumine ſpūali eſt. Unde Paulus excellentiori viſione ſtupefactus dicit. ij. Corint. xij. Utrū in corpe vel extra corpus neſcio deus ſcit. hunc aūt ſtuporē btiſſima ꝟgo nō habuit: cuius intellectꝰ deiformior ⁊ illi luci ꝑportionabilior fuit. Uñ ſicut lux eadē que eſt egris oculis odioſa. ſanis oculis eſt amabilis. ⁊ ſicut ꝑ eandē lucem clari oculi pfectius vidēt ⁊ ſine perturbatione. egri autē minus pfecte ⁊ cū ꝑturbatione: ita lux ſpūalis que oculis pauli fuit improportionabilis raptū fecit cū ſtupore. Talis aūt lux oculis beatiſſime virginis fuit ꝑportionabilis ſine ſtupore cum delectatione. hoc eñ debebat ei rōne puritatꝭ et mūdicie qua ſup paulū ⁊ oēs viatores nitebat improportionabilit et excellenter. ¶ Cōcedimus ergo ꝙ in beatiſſima ꝟgine fuit habitꝰ fidei: ⁊ ꝑ poſſunt duo habitꝰ eſſe ſimul. vnꝰ ad minꝰ pfectum habitum alter ad magis pfectū. Sicut ⁊ actus qui eſt in raptu poteſt eē cū habitu fidei: ⁊ tādiu eſt aliqd de obſcuritate ⁊ nō ita plene depurata ſicut in ſtatu comp̄hēſoris q̄diu eſt in via. illi tñ depurationi ſimilima que eſt in patria qñ potētia omnino erit deiformis. Ex his pꝫ ſolutio ad ea q̄ de fide beatiſſime ꝟginis ſunt obiecta. ¶ Ad ea aūt q̄ de ipſius charitate ſunt obiecta reſpōſuri p̄notamꝰ ſilr: ⁊ ad ea que de ſpe ſunt obiecta ꝙ tria exigunt ad h̄ ꝙ charitas viatoris pficiat vt trāſeat in charitatē comp̄henſoris in ſubiecto charitatꝭ. Primuꝫ eſt depuratio. Scdꝫ eſt ſui in ſe collectio. Tertiū eſt alienatio. Primū ḡ opꝫ ꝙ fiat ſeparatio a ꝯtrarijs diſpoſitionibꝰ in ſubiecto q̄ impediūt ꝑ ꝯ̄rias diſpoſitiones charitatꝭ pfectionē. Sunt autē tria a quibꝰ deberet purgari ⁊ ſegregari. videlꝫ culpa. pēa. corpulentia. Per oīa iſta tria impedit perfectio charitatꝭ in viatoribꝰ in ſtatu iſto. per p̄mū pctōres. per ſcdm tm̄ impediebantur p̄res in lymbo. ꝑ tertium tm̄ Adam ī paradiſo. Et de his tribꝰ impedimētis dicit in lib. Sap. ix. Corpus quod corrumpitur aggrauat aīam ⁊c. Corpus corpulētia: corruptio culpā: aggrauatio penā. Nec obſtat ꝙ in dño ieſu xpo fuit fruitio. vbi tñ fuit corpulētia ⁊ pena: quia vnio ad diuinam naturā vicit ⁊ abſtulit hec impedimenta. ¶ Secundū quod exigit ad charitatꝭ pfectionē eſt ſubiecti in ſe collectio per quod

etiā tria ponunt impedimēta. Anima em̄ ſm ꝙ quedā natura eſt ⁊ forma corpis naturalis ligat ad corporaliū imagines ⁊ ſpecies. obligat ad diuerſas corpis paſſiōes: et diuidit in diuerſas imagines. Aug. in libro de trinitate. Tāta vis eſt amoris vt que cū amore diu cogitauerit eis cure glutino inheſerit: attrahit ſecū etiā cum in ſe cogitādā quodāmodo redit. Et infra. Errat igit mēs cū ſe iſtis imaginibus tanto amore cōiungit: vt etiā ſe eſſe aliqđ hmōi exiſtimet. Poſt hoc dicit ꝙ fuerūt ex hoc diuerſi errores philoſophoꝝ aliquorū ponentiū eam eſſe ignē: alij athomos. ⁊ ſic de alijs. et ibi ſubiūgit ſic. hic em̄ oborit erroris dedecus: dum rerū ſenſitiuarū imagigines ſecernere a ſe nō poteſt: vt ſe ſolam videat. Coherēt em̄ ei mirabiliter glutino amoris. ⁊ hec eſt eius immūdicia: qm̄ duz ſe ſolam nitit cogitare: hoc ſe putat eē ſine quo ſe nō poteſt cogitare. Cū igit ei precipitur vt ſeipam cognoſcat nō ſe ſibi tanꝙ detracta ſit addere precipit: ſed vt ſibi id quod addit detrahat. hec eſt ḡ p̄ma collectio ab imaginationib⁹ corporalib⁹. detractio de obligatione ad corporis paſſiones. Auguſtin⁹ in libro de anima et ſpū. Quibuſdam affectib⁹ ⁊ quadā amicitia anima corpori iungit: ſm quam amicitiā nemo carnem ſuā vnꝙ odio habuit. Socio nāqꝫ eius eſt lꝫ eius ſocietate ꝑgrauet. Ineffabili nāqꝫ ꝯditiōe diligit illud. amat cōmitē ſuū. ⁊ ideo libera eſſe nō pōt. Doloribus eius vehemēter afficit: formidat interituz que mori non poteſt oculorū ſpeculatione depaſcit: ſonoribus delectat: auditib⁹ ſuauiſſimis iocundat: odoribus: larga epulatione reficit. ⁊ licꝫ his rebus nullaten⁹ vtatur: graui tñ merore afficit ſi ſubtrahātur.

¶ Tertiū impedimentū eſt oīno ad operationes. de qua Auguſtin⁹ in libro de ſpiritu ⁊ anima. Anima aūt ſm ſui corporis effectus varijs nūcupat nominib⁹. Dicit em̄ anima duz vegetat: ſpūs dum cōtemplat: ſenſus dū ſentit: animus dum ſapit: mens dum intelligit: ratio dum diſcernit: dum recordat memoria: dū cōſentit voluntas. Ab iſtis ergo tribus colligit anima i ſeipſam. Per corporaliuz imaginū abſtractionem: per paſſionū corporis ceſſationē: per operationū vnionē. De vnione actuuz dicit Aug. Senſus vertet in imaginationem: imaginatio in rationē: ratio in intellectū: intellectus in intelligentiā: intellig̃tia in deū. De abſtractiōe a paſſionib⁹ Auguſtin⁹ in libro Soliloquioꝝ. Dum in hoc corpe eſt anima etiā ſi pleniſſime videat: ħ eſt intelligat deū: quia tamē corpis ſenſus vtunt ꝓprio opere: ſi nihil valēt ad fallendum: non tñ nihil ad ambigendū: ⁊ poteſt adhuc dici fides ea qua reſiſtit: ⁊ illud eſſe verū potius credit. ¶ Item quia in vita iſta ꝙ̄ꝙ̄ deo intellecto aīa beata fit: tamen quia mixtas moleſtias ſuſtinet: ſperanduz eſt poſt mortē omnia iſta incōmoda nō futura: ergo nec ſpes q̄ in hac vita eſt deſerit animam: ſed cū poſt hanc vitam totā ſe in deū colligit charitas: reſtat ꝙ ibi teneat. ¶ Item Auguſtin⁹ in libro de aīa et ſpū. Lumē anime eſt deus cū affluētia dulcedinis ſue. Bonū carnis eſt mūdus cū humana iocunditate: ſed mundus exterior. deus aūt interior. Nihil em̄ deo interi⁹ eſt nihil eo p̄ſentius. interior eſt om̄i requie. ipſe eſt ſuꝑ oīa. Ab hoc ergo mūdo reuertētes ad deū ⁊ quaſi abhinc ſurſum reuertentes ꝑ noſmetip̄os tranſire debemus ad deū: hoc eſt intrare ad ſemetipꝫ: ⁊ nō ſolū intrare ad ſe ſꝫ ineffabili quodāmodo introitu ſeipꝫ tranſire. Qui eſt inferius intrans ⁊ intrinſecus penetrās: ille ſeipſum trāſcendit: ille iſtinc ad deū aſcendit. Ab huiuſmodi ergo detractionib⁹ noſtruz cor colligam⁹ ⁊ ad eterna gaudia reuocemus vel ſaltē ab illicitis ⁊ vanis cogitationib⁹ reſtringamus: vt aliquādo radiuz cogitationis in lumine figere valeamus. hec eſt em̄ requies cordis noſtri: cū deū ſuuz contemplat: et per ipm̄ ſua cōtemplatione ſuauiter reficit: ⁊ dulcis eſt illi ſemꝑ ad deſiderandū ad laudandū ⁊ amandū: et ſemꝑ ſuaue. Nihil em̄ ad beatā vitā preſtantius vr̄ ꝙ̄ ꝙ clauſis carnalib⁹ deſiderijs ⁊ ſenſibus extra carnem mundūqꝫ effecū quēpiam intra ſemetipm̄ conuerti alienumqꝫ effectū a cupiditatib⁹ mortaliuz ſibi ſoli et deo loqui. ¶ De iſta triplici collectiōe ſil' ſcꝫ actuū et affectuū Auguſtin⁹ in lib. de quātitate aīe. Purgat mēs a peccati colluuione: ab erroꝝ obtenebratiōe: a rerum fantaſtica imaginatiōe: a rerū naturaliuz fallaci ꝓportione: a rerū temporaliuz vana delectatione. ¶ Tertiū qđ exigit ad charitatis ꝑfectionē eſt eleuatio q̄ fit per tria.

Fit em̄ nā conāte: gr̄a ſubleuāte: deo attra
hēte. De conamīe nāe dictū ē r̄s. d̄ zacheo
ī ſolutōe: poſt de modeſtia veſtiū ꝙ ſtatura
puſill⁹ erat ⁊ de ſubleuatiōe ī deū: q꞉ aſcē
dit in arborē cū glo. ſupdicta. Sꝫ quia nō
ſufficit ad cōiūctionē q̄ eſt in charitatꝭ ꝑfe
ctione nec conat⁹ nāe nec ſubleuatio gr̄e
ſine diuinitatꝭ attractiōe: iō clamat ſpōſa.
Trahe me poſt te Cant. j. Et dn̄s in euā-
gelio Joh. vj. Nemo pōt venire ad me niſi
pater me⁹ traxerit eū ⁊c. Ad conatū natu
re diſponūt antecedētes miſeriarū pn̄itiuꝫ
ſtimulationes: ꝓprie defectibilitatꝭ cogni
tio: ac ſumme ꝑfectionis naturalis appeti
tio. Ad iſtam eleuationē diſponūt antece-
dentes inchoatiue gr̄e ſacramētales ꝩtu
tes. Gratie ſanando a malo culpe ⁊ pene.
ꝩtutes adijciēdo ī bonū. Progreſſiue do-
na ⁊ fructus. dona ad excellētiores actus
adiuuādo: fructus laborantē reficiendo.
Completiue aūt ſm̄ ſtatū vie btitudines:
ſm̄ ſtatū patrie dotes. ¶ De attractione
nota ꝙ ſicut in naturalib⁹ maior eſt mo-
tus quāto maior fit appropinq̄tio ad ſuuꝫ
vbi: ita ⁊ in volūtarijs. Et nō ē ſola appro
pinquatio cauſa augmēti: ſꝫ ſilitudo ⁊ cō-
ueniētia ad ſuū vbi. Unde quanto magis
lapis mouet̄ deorſum: tāto magis intēdit̄
ſuus motus: ⁊ ſilr̄ ignis ſurſum. Et ita in
naturalib⁹ mot⁹ naturalis ſufficit mutare
cōparationē mobilis ad ſuū vbi. ⁊ per hoc
ſolū fit ꝓpinquū. Sed in volūtarijs motus
naturalis nō ſufficit mutare ſitū ipſi⁹ ꝩtu
tis ad ſuū vbi ſine ipſo vbi. Et hoc ē: quia
in naturalib⁹ eſt tm̄ vbi: ta ꝙ vbi eſt motor
tm̄: ſed in volūtarijs ipm̄ vbi eſt motor et
coopator. Et ita ꝑ id ad qd̄ mot⁹ eſt: ⁊ qd̄
mouet ꝑ ipm̄: habet mot⁹ ꝙ fit appropin
quatio. Eſt aūt iſtius appropinquationis
termin⁹ ꝑfecta cōformitas volūtatis diue
et hūane deiformis affectio. ¶ Ad hanc
aūt attractionē ⁊ appropinquationē ⁊ cō-
formitatē tria ſpecialr̄ diſponūt antecedēt̄
in via opa ſcꝫ inſtructiōis vel edificatiōis
opera patiētie vel paſſiōis: opa ſuperoga-
tionis. De operib⁹ inſtructionis Auguſti
nus. lex eſt hec diuine ꝓuidentie vt nemo
niſi a ſuperiorib⁹ adiuuet̄ ad cognoſcēdaꝫ
vel participandā gratiā. Un̄ ⁊ in Johāne
xj. c. legit̄ de Caypha. Cū eſſet pontifex an
ni illius ꝓphetauit. in quo dn̄s oſtendit ꝙ
etiā in malis ratione ꝓlationis ad vtilita
tem alioꝝ dona tribuit. Unde de Saul le-
gitur. j. Regū. x. ꝙ poſt vnctionē in regeꝫ
itroiuit in eū ſpūs dn̄i ⁊ ꝓphetauit. ¶ De
operib⁹ patiētie ⁊ paſſionis dicit apoſtol⁹
ij. Corinth. xij. Nam ꝩtus in infirmitate
perficit̄. Qd̄ ⁊ figurat̄ in Job vltimo ca.
qui poſt perfectā victoriā per patientiam
ſuā oīa bona ſua recepit duplicia. ¶ De
operibus ſuperogationis Marc. x. Amen
dico vobis nemo eſt qui reliquerit domū
⁊c. qui nō accipiat cēties tātū nūc in tēpe
hoc ⁊c. ¶ Cōſiſtit ergo iſta ꝑfectio chari-
tatis tranſeūti de ſtatu vie in ſtatuꝫ patrie
in plena depuratione: in om̄imoda colle-
ctione: in ꝑfectiſſima eleuatione. ptꝫ ergo
ꝙ ꝑfectio charitatꝭ de ſtatu vie in ſtatū pa
trie tranſmutāde fit ſine ſubſtātiali addi-
tione per perfectionē ſui in ſe: per act⁹ ex-
tenſionē: per actus ⁊ habit⁹ meliorationē
et nobilitatē: ⁊ per ſummā cū ſummo bo-
no coiunctioneꝫ. Unde credimus ꝙ ſicut
corpus glorificat̄ ſuo modo: ita aīa glorifi
catur ſuo modo: ⁊ charitas glorificat̄ ſuo
modo. Manifeſtū eſt autē ꝙ corpus glori
ficatur per depurationē ⁊ eleuationē ⁊ no-
bilitatē ſine extrinſeca adiectione. Corpus
em̄ conſtituit̄ ex quattuor elemētis ⁊ q̄nta
eſſentia. ⁊ ſm̄ duos ordinat̄ ſtatus. ſtatuꝫ
ſcꝫ corruptionis et ſtatum incorruptiōis.
Cum em̄ quattuor elemēta ſint corporalia
ſm̄ partes. ⁊ quīta eſſentia ſit incorꝑalis:
quādiu in corꝑe humano oꝑant̄ et dn̄ant̄
qualitates elemētales. ⁊ ſunt actiue ⁊ for-
males. ⁊ ſm̄ eas regit̄ ⁊ āminiſtrat̄ corp⁹.
ꝓprietates q̄nte ſunt ſopite q̄ſi ſine actiōe.
Neceſſe eſt ergo corp⁹ ſubiacere penalita-
ti paſſibilitati ⁊ corruptioni ⁊ tandē diſſol
ui ꝓpter continuā pugnā contrarioꝝ ad-
inuicem repugnantiū: quoꝝ tandē neceſſe
eſt alterū vincere ſuper alterū. ⁊ ſic alteruꝫ
expelli ⁊ armonia deſtrui ⁊ animā ſepara-
ri ⁊ corpus diſſolui. iuxta illud pħi. Egre-
diente aīa corpus exſpirat ⁊ marceſcit. Cū
aūt natura ſemꝑ intēdat ſui continuatio-
nē ⁊ ſui eſſe ꝑpetuationē et ſublimationem
ſinquātū poteſt. incōueniēs eſſꝫ ꝙ in corꝑe
cōpoſito ex natura incorꝑali vt ex natura
lucis: ⁊ naturalib⁹ corruptibilib⁹ vt ſunt
elemēta: ſemꝑ eſſent formales ⁊ actiue ꝓ-
prietates naturarū min⁹ nobiliū ⁊ corru-
ptibiliū. ⁊ nunq̄ regularet̄ ⁊ adminiſtraret̄
corp⁹ ſm̄ naturā incorruptibilē ⁊ meliorē

ergo neceſſario erit tranſit⁹ de ꝓpetatibus naturarū corruptibiliū ad ꝓpetates nature incorruptibilis: ⁊ de actiōib⁹ naturarū corruptibiliū ad actionē nature icorruptibilis. hoc aūt fit cū corruptibile hoc induerit incorruptionē. In quo quidē ſtatu remanebūt elemēta ſm ſubſtātias ſuas ſopitas ceſſantes ab actiōib⁹ materialib⁹ ſm naturā corpis qnti dominio exiſtēte ⁊ oēs exercēte actiones. Et ſic nature ꝑus agentes modo ſopiunt: ⁊ ſopite nō oēs opationes in corpore operant. Siſi modo glorificatio anime videt fieri per hunc modum. Cū eñ anima habeat modo operationes quaſdā ſm ꝓprietates naturales ⁊ gratuitas. opationes que fiūt ſm qualitates naturales: fortes ⁊ euidētes ſunt ⁊ freqntes. opatiōes aūt gratuite debiles ⁊ rare ⁊ exiles ⁊ imanifeſte. Inconueniēs aūt ē ꝙ ſubſtantia rōnalis habēs opationes magis ⁊ min⁹ nobiles ſemꝑ exerceat min⁹ nobiles cū euidētia ⁊ excellētia ⁊ frequētia. ḡ neceſſario erit alter ſtatus aīe: quo opatiōes nobiliores erunt euidētes ⁊ excellentes et aīam ꝑficientes. Propetates aūt naturales ſopite ⁊ materiales ⁊ ſine actiōe. h aūt erit qn̄ neqꝫ eſuriēt neqꝫ ſitiēt āpli⁹ ꝙtūꝫ ad nutritiuā: neqꝫ nubēt neqꝫ nubent quātuꝫ ad opera naturalia: ⁊ ſenſus in imaginatiōnē: ⁊ imaginatio in rōnē. vt ſuꝑ quātuꝫ ad opera ſenſitiua Et ſic ī ſtatu illo tm̄ erit opatiua ſm potētias in deū conuerſiuas ꝑ actiones qualitatib⁹ gratuitis īformatas. ⁊ hec eſt glorificatio animel ſm ſe. Cū autē et ipe ꝓprietates gratuite. quedā ſint imꝑfecte. quedā aūt cū impfectis cōiuncte. nec poteſt eſſe plene ꝑfectuꝫ quod in ſe eſt ipfectū vel impfecto cōiunctū: cuꝫ ꝓpetates hmōi ſint ſumma aīe perfectio: neceſſe eſt impfectū euacuari: et perfectū ab ipo ſepari. Sola aūt charitas ꝑfecta eſt: que eſt vinculū ꝑfectionis. ergo neceſſe eſt omnes alias ꝟtutes euacuari vel ab actionib⁹ ſopiri. ſolā autem charitatē dn̄ari: ⁊ exercere oēs opationes. Et tunc implebit bene qđ preceptū eſt Deut. vj. ⁊ Mat. xxij. ⁊ Mar. xij. ⁊ Luc. x. Diliges dn̄m deū tuū ex toto cor. tu. qđ tunc implebit qn̄ oīs act⁹ nālis ceſſabit quātū ad actū: ⁊ oīs alteri⁹ ꝟtutis habit⁹ ſopitus erit quātū ad actū ⁊ aīa in eſſe ſuo nobiliſſimo toto nobiliſſimo habitu implebit: ⁊ nihil niſi charitas ī anima ad actū egredieṫ cū oīa ꝑtereāt ꝑter amare deū. Tunc fiet ſermo qui ſcriptus eſt. j. Cor. xiij. Siue ꝓphetie euacuabūtur: ſiue lingue ceſſabūt. ſiue ſciētia deſtrueṫ. Ipſa eñ ſcientia materia eſt affectionis ⁊ via i dilectionem. Unde actus ſciētie ſm ꝙ eſt mot⁹ ad affectionē deſtrueṫ ſola charitate totū occupāte. Et hec eſt glorificatio charitatis que glorificatiuā generat leticiam. de qua dicit petr⁹. Credētes aūt exultabitꝭ leticia inenarrabili ⁊ glorificata reportantes finem fidei veſtre ſalutē animaruꝫ veſtraruꝫ: vt habeṫ. j. Pet. j. ¶ Ex ꝑdictis ḡ colligē: ꝙ ſicut glorificatio corpis fit ſine extriſeca adiectiōe: ⁊ etiā aīe ſine extriſeca adiectiōe. ⁊ ꝙ eſt eadē ſm ſubāꝫ charitas vie ⁊ charitas pr̄ie. Sic ḡ charitas beate ꝟgis mō in ſtatu pr̄ie maior eſt charitate oīs pure creature: ⁊ quantū ad ſubſtātiā: ⁊ quātū ad actū. ita ⁊ eadē charitas ī ſtatu vie maior fuit omni charitate pure creature ſm ſubſtantiā: ſed nō quātuꝫ ad actuꝫ. Fuit eñ charitas beate ꝟginis maior charitate oīum angeloꝝ quātū ad ſubāꝫ: ſꝫ nō quātū ad actū. mior aūt fuit ꝙtū ad actuꝫ charitate mīmi angeli beati. Qꝫ aūt maior ſubſtātia mior eſt in actu facit ſubiecti cōditio. cōtrarij cōiūctio. minor motoris attractio. q tm̄ attractio ſemꝑ in actu eſſet ſi ex parte attrahibilis vel ex ꝑte ſui vel grā adiūcti nō ſtaret. hoc aūt intelligim⁹ ꝙ ſi deus angelū ex nouo crearet: ⁊ ei illā charitatē quā beatiſſima virgo in via habuit infunderet: ille angel⁹ tantū deū diligeret quantū beata ꝟgo modo in patria diligit. ¶ Nota etiā ꝙ lꝫ charitas beatiſſime virginis minor eſſet charitate alicuius āgeli quantū ad actū. maior tm̄ fuit quantuꝫ ad affectum. Charitas eñ angeli eſt in ſtatu meredi quantū ad ꝓmiū ſubale. Quilibet aūt actus charitatꝭ in btā ꝟgine fuit meritori⁹ vite eṫne ⁊ btitudinē habuit beatitudinē angeloꝝ trāſcendentē. habuit etiam btiſſima ꝟgo charitatē ad ꝓximū ſicut ad deū vt patuit in opponēdo. ⁊ hoc nō tantū quantū ad actū interiorē: ſꝫ quātū ad opis exhibitionē: ita ꝙ maxima fuit in effectu. Nec obſtat qđ đr ꝙ aīam ſuā pro ꝓxio nō poſuit: imo aīam filij ⁊ ipm̄ filiū ꝑ ꝓximo poſuit: quē plus ꝙ ꝓpriam aīam dilexit: ⁊ ꝓpriam aīam ſi neceſſe fuit paſſioni obtulit propria volūtate ⁊ eam in paſſione filij

crucifixit cū filio: ⁊ ſic duas animas obtulit. ſicqȝ effectū dilectionis duplicauit. ⁊ hoc eſt quod dicit Luce. ij. Tuā ipſius animā ptranſibit gladius. Credim⁹ etiā ſine ṗiudicio melioris ſentētie: beatiſſimaȝ ꝟginē in cōceptione filij dei: charitatē filij talem ac tantā accepiſſe qualis ⁊ quāta pertingi poterat a pura creatura ī ſtatu vie. ⁊ nobilioris ꝯditionis ꝙ charitas q̄ eſt in ſūmo augmento ſm ſtatū vie augmentabilis et poſſibilis ad illam. Cōcedimus etiā ꝙ beatiſſima ꝟgo habuit mediū ſtatū inter ſtatū ſimplicis viatoris ⁊ ſtatū ſimplicis compꝛehēſoris ſcȝ ſtatū ſecundū queȝ fuit ſimplex viatrix ⁊ ſimplex cōpꝛehendens. ¶ De virtutibus autē cardinalib⁹ dicimus ꝙ habuit eas per modū patrie quātū ad actuuȝ perfectionē: per modū vie quantū ad merendi conditionē: ⁊ ita habuit eas medio modo inter cōpꝛehēſores ⁊ viatores. Medio modo ꝑ participationē talem inquam participationē qua accepit meliorē parteȝ ab vtroqȝ extremoꝝ. Cōpꝛehenſores habēt ꝟtutes has ſm actuum ꝑfectionē: ſȝ ṗter merendi conditionē. viatores aūt cū merēdi cōditione: ſed cum actuū imperfectiōe. Ipſa autē habuit eas cum actuū ꝑfectiōe ſicut cōpꝛehenſores ⁊ cū merēdi cōditione ſicut viatores. Unde habuit eas excellentius viatoribus quantū ad effectuȝ. Unde cōcedamus oēs obiectiones ad hoc inductas. ¶ Ad hoc quod vltimo expoſitū eſt de modeſtia ⁊ animi cultu diſtinguentes reſpōdendo dicim⁹. ꝙ habitus ſm qualitates tripliciter diſtinguit̄. Eſt eñ habit⁹ triplex. habitus vanitaꝗ. habitus humilitatis. habitus mediocritaꝗ. de ṗmo loquūtur ṗme auctoritates. Secūdus habit⁹ ꝑtinet ad modeſtiā temperantie ſm cōmunem ſtatū ad quē tenent̄ oēs boni ⁊ imperfecti. Omnes eñ habere tenent̄ habitum mediocrē. Tertius habit⁹ humilitatis eſt habitus ꝑfectoꝝ: qui đr habit⁹ humilitaꝗ et habet ſilr ſua extrema ⁊ ſuum mediuȝ. Poteſt eñ eſſe parū humilis vel min⁹ humilis vel mediocriter humilis. Dicim⁹ autem ꝙ habit⁹ beatiſſime ꝟginis fuit habitus humilitaꝗ: ſed mediate. i. mediocriter humilis. ⁊ in illo ſenſu loquit̄ Hieronym⁹ cum dicit: ꝙ oꝛnatus veſtiū ⁊c̄. Idē etiam credimus de veſtitu dñi ⁊ alioꝝ ſanctoꝝ. ¶ Sed querit̄ qualiter beatiſſima virgo alios viatores iſta mediocritate poterat excellere: cū de quocūqȝ pāno veſtes habuerit: alij de eodem veſtiri potuerūt. ¶ Ad hoc dicendū ſm phm ꝙ circa particularia in huiuſmodi ars mediū determinare neſcit. Deſcendētē eñ ad indiuidua plato iubet quieſcere. Singularia enim ſunt infinita nec eoꝝ eſt diſciplina. In huiuſmodi eñ gratia potētioꝛ eſt arte. Dicimus ergo ꝙ beatiſſima ꝟgo alios in hoc excellit in cultu ⁊ ꝙ ſuper artem per vnctionem. ſ. ſpūs ſciuit ṗciſe mediocritatē in habitu humilitatis obſeruare.

¶ De donis. Capſm. xcvij.

Poſt hec querit̄ de donis qualiter ſeptiformis plenitudo grē ꝑ ſeptiformiū donorum diſtributa in iſta plenitudine ſit cōtenta. Et videt̄ ꝙ ſimilit̄ ſm excellentiā ſicut dictū eſt de ꝟtutibus. et hoc hac ratiōe. Sicut ſe habet ꝟtus ad ꝟtutem: ſic ſe habet donum ad donuȝ ſed ꝟtutes in beatiſſima ꝟgine excellūt oēs virtutes viatorum: ergo ⁊ dona. ¶ Item quicquid eſt ſupius ſuperiore: superi⁹ eſt inferiore: ꝟtutes beatiſſime ꝟginis excellunt oēs viatores: ⁊ dona excellunt ꝟtutes in ſuis actibus: ergo dona btiſſime virginis excellunt omnes viatores. ¶ Item in hierarchia celeſti ſupm⁹ ordo eſt ſeraphin et qui excellit in charitate: que eſt excellētiſſimum donū excellit in alijs oībus donis ergo ⁊ in eccłiaſtica hierarchia erit ſic: ſed beatiſſima ꝟgo excellit omnē creaturam in charitate: ergo et in alijs donis. ¶ Item dicit beatus Gregorius. Dō ſapientia opponit̄ ſtultitie ſiue inſipientie. ſciētie luxuria: intellectui gula: timoꝛi ſupbia: fortitudini accidia: pietati auaritia. ¶ Item in luca. xj. ⁊ Matth. xij. Aſſumit ſepteȝ alios ſpūs nequiores ſe. Super quo dicit̄ ꝙ intellectui opponit̄ ebetudo: conſilio temeritas: precipitiū fortitudini: remiſſio timoꝛi: ſcientie ignorātia. Ex his patet ꝙ dona in viatorib⁹ cōmuniter ſunt cum permixtione ad cōtraria: igitur cū pugna ad contraria: ergo ſunt in ea ſm modum qui eſt ſm ſtatum viatorum. In beatiſſima ꝟgine non ſunt paſſibilia cum pugna ad cōtraria. ꝰ ſunt in ea ſm modū qui eſt ſuper ſtatum viatorum.

¶ De ſapientia. Capſm. xcviij.

Poſt hoc qritur de ſapiētia ſpecialiter. Prouer. xj. Ubi humilitas ibi ſapiētia. Hec ꝓpoſitio eſt per ſe in theologia: ꝙ vbi maioꝛ humilitas ibi maioꝛ ſapiētia: vbi ſūma ibi ſūma: ſed in btiſſima ꝟgine iꝓpoꝛtionabilis fuit hūilitas: ꝙ impꝛopoꝛtionabilis ſapiētia. minoꝛ patz in euāgelio ꝑ illud qḋ dr̄ Luc. xiiij. ⁊ xviij. Qui ſe humiliat exaltabit̄: q̄ ſiliter eſt ꝑ ſe: ꝙ qui iꝓpoꝛtionabiliter alijs exaltat̄: impꝛopoꝛtionabiliter alijs humilis demōſtratur. ſ; btā ꝟgo ſup oēm choꝝ angeloꝝ ſm̄ Hieronymū in quartā hierarchiā exaltata iꝓpoꝛtionabiliter alijs ſup choꝛos angeloꝝ aſcēdit: ꝙ oīu; hominū ⁊ angeloꝝ humilima fuit: ꝙ ⁊ in ſapiētia oēs tranſcēdit. ℭ Itē ſapientia ē quidā guſtus ſpiritualis ꝑme veritatis ꝑ modū ſumme bonitat̄. In guſtu aūt tria ſunt ꝯſideranda: ꝑmū vt dicit ꝑhus. Guſtus ē quidā tactus. Item in guſtu diſcretio ē guſtabiliū. Item ibi eſt delectatio ꝗdā ex ꝯiunctiōe guſtabilis cū guſtante: ⁊ ſic tria ſunt in guſtu: imediata cōiūctio: diſcretio: ⁊ dilectio. ſed in his oībus excellit btiſſima virgo oēs viatores: ꝙ in ſapientia excellit oēs viatores. Quod autē in tactu ſiue imediata cōiunctiōe excellat oēs: ptz ꝙ illa ꝯiūctio eſt ꝑ charitatē: ꝙ vbi maioꝛ ⁊ inſepabilioꝛ dilectio: ibi ꝓpinquioꝛ ⁊ indiſſolubilioꝛ ⁊ imediatioꝛ eſt coniunctio. ℭ Itē incoꝛruptio proximū facit deo: ꝙ vbi ſumma icoꝛruptio ibi ꝓxima ꝯiūctio. Hec autē oīa fuerūt in btiſſima virgine ſuper oēs viatores: ꝙ in tactu ⁊ in imediata coniunctione excellit oēs viatores. ℭ Itē ꝙ in diſcretiōe excellat ptz. diſcretio guſtatiui fallitur duob⁹ modis. Uno modo ex ꝑte guſtabilis ꝓpter ſapoꝛū ⁊ guſtabiliū cōmixtionē vel ſimulationē. Alio modo propter guſtatiui oꝛgani diſcurſiuā infectiōē. ⁊ hec deceptio non tm̄ ꝯtingit in coꝛruptibili ſ; etiā in guſtu ſpirituali ex parte guſtabilis: vt qñ trāſfigurat ſe angelus ſathane in angelū lucis: ⁊ qñ affectio naturalis videtur eē gratuita vl' ecōuerſo: tūc ⁊ ſapoꝛū cōmixtio ſiue cōfuſio generat deceptionē i guſtāte. Ex parte aūt guſtatiui vt guſt⁹ ſpiritualis ē infectio ex ꝯtraria delectatiōe vl' adminus fomitis coꝛruptiōe: que ſenſum ſpūalis delectatiōis ipediunt: ⁊ ſapoꝛem diminuūt: ⁊ diſcretiōē ꝑuertūt: vt dicant bonū malū ⁊ malū bonū: ponētes lucē tenebras ⁊ tene. lucē vt habet̄ yſa. v. Hic eſt em̄ aīalis homo q̄ nō ꝑcipit nec diſcernit q̄ dei ſunt: vt habet̄. j. Coꝛin. ij. Cui⁹ de⁹ venter ē: ⁊ eē ſubſentib⁹ delitias cōputat: māna faſtidiens qḋ venit de celo: murmurās ꝓ panib⁹ ⁊ alleis ⁊ cepib⁹ q̄ erāt in egypto vt patz de ꝑplo iſrael. Nume. xj. Hec aūt deceptio vel decipiēdi ptās lic; ſm̄ magis ⁊ min⁹ eſt in oī viatoꝛe fomitis coꝛruptiōe in aliq̄ remanēte. Hec aūt deceptio ſiue deceptiōis poſſibilitas nullo mō fuit in btā virgine q̄ per oīa aſtutias dyaboli nō ignoꝛauit ⁊ ſemper vt ꝟgo prudētiſſima exꝓbauit malū: ⁊ bonū ſine erroꝛe elegit: cuius palatus ſpūalis ab oī coꝛruptiōe fomitis purus ⁊ ſan⁹ fuit ⁊ ſpūali dulcedine plenus: nihil niſi deū ⁊ ꝑter deū guſtauit: ⁊ ſic guſt⁹ ei⁹ ſpūalis falli nō potuit: ꝙ in diſcretiōe ſpūali oēs viatores excellit. ℭ Itē ꝙ in dilectiōe q̄ eſt i guſtu ſpūali antecellat patz. Dicit em̄ beatus Grego. ſup Job: ꝙ ſapiētia eſt donū reficiens ſpe ⁊ certitudine: ſed ſpes ⁊ certitudo btiſſime ꝟginis eſt oībus viatoꝛib⁹ iꝓpoꝛtionabilis: ꝙ eius refectio ē impꝛopoꝛtionabilis ⁊ inequalis. ℭ Itē inter eſurire ⁊ ſaturari mediū eſt comedere: ſ; vnū extremorū. ſ. eſurire ⁊ ſitire iuſticiā ꝓpꝛiū eſt viatorū: ſaturatū eſſe ꝓpꝛiū eſt cōpꝛehēſoꝝ: ꝙ comedere ꝓpꝛie eſt qḋ ꝑtinebit ad ſtatu; medium: ſ; illū t; beata ꝟgo: ꝙ videtur ꝙ eius ꝑguſtatio ſit ꝑ modū comeſtionis inter famē ⁊ ſaturitatem.

ℭ De intellectu. Cap. xcix.

Poſt hec q̄rit̄ de dono intellect⁹ q̄lit̄ fuerit in btā ꝟgine. Et videt̄ ꝙ ſilr medio modo int̄ viatoꝛes ⁊ cōpꝛehenſoꝛes. Cū em̄ donū itellectus ſit cognoſcere deu; expꝛeſſe in ſua imagine: ⁊ int̄ cognoſcere per imaginē ⁊ ſine lumine cu; fidei obſcuritate ⁊ cognoſcere lumē in lumine ſine imagine mediū ſit cognoſcere deu; in ſua imagīe. Unū aūt cōuenit puris viatoꝛibus: aliu; ꝟo cōpꝛehenſoꝛibus cōpetit: ita mediū ad ſtatū mediū ꝑtinebit. ℭ Itē inter cognoſcere creatū ꝑ creatū ⁊ cognoſcere increatū ꝑ increatū mediū eſt cognoſcere increatū per creatū vel ecōuerſo. Tria iſtoꝝ diuidentiū reperiunt̄ ⁊ nihil ē vacuum: ꝙ reperietur ⁊ quartū. Puri viatores deū vident creatū per creatu; .i. creaturas per fidem. Unde Iſa. vj. Ea q̄ ſub ipo erāt replebant tēplū. glo. Greg. Cū mens i ꝯtē-

ꝑplatione ꝑficit non iã ꝙ ipſe eſt: ſ3 qḋ ſub ipſo eſt cõſpicit. Nemo aũt deũ vidit vnquã Johã.j. Hec eſt cognitio viatoꝝ. Comprehenſores autẽ vident deũ increatum ꝑ ſeipſum: vidẽt etiam creatum ꝑ increatũ creaturas.ſ.in deo ⁊ ꝑ deũ. iuxta illud .j. Corin. xiij. Tũc cognoſcã: ſicut ⁊ cognitus ſum.i. deũ ⁊ oĩa cognoſcã in ſe ſicut ⁊ ipſe me cognoſcit in ſe: ġ cũ vnũ medioꝝ reperiatur inter hec extrema: reperiet̃ ⁊ reliquũ videl3 videre increatũ per creatũ. ſed cognitio media ꝑtinet ad ſtatũ mediũ: ſtatus aũt medius ad btĩſſimã virginẽ pertinet: ġ cognitio beatiſſime ỽgĩs erit talis ꝙ cognoſcet lumen increatũ nõ quidẽ ꝑ ſpẽm nec etia3 per imaginẽ ſ3 ꝑ lumen creatũ: ⁊ ſic cognoſcit increatũ per creatũ. ⁊ illud lumen non erit mediũ ſicut per ſpeculũ vel veſtigiũ vl' imago vel ſicut ſignũ eſt mediũ int̃ apprehenſiuũ ⁊ ſignatũ. ſ3 ſicut lumen ſolis ẽ mediũ cõiungẽs viſibile ⁊ viſiuum.

¶ De dono conſilij. Cap.c.

Poſt hec q̃ritur de dono cõſilij. qualiter ⁊ ipm fuerit in beata virgine. Et ꝙ ſit excellẽtius videt̃ ꝑ hunc modũ .j. Johã. ij. Unctio eius docet vos de oĩbꝰ: ſed beatiſſima ỽgo oĩbus alijs improportionabiliter plꝰ habuit vnctionis: ġ improportionabiliter plus habuit interioris inſtructionis: ġ donũ cõſilij habuit alijs iproportionabiliter. Item Joh. xvj. Cũ venerit ille ſpũs veritatis docebit vos oẽm veritatẽ: ſ3 btĩſſime virgini ſpũſſctũs venit improportionabiliter ⁊ docuit oẽm veritate3. Juxta illud Luce.j. Spũſſctũs ſuperueniet in te ⁊c. ġ pre alijs eã improportionabiliter oẽm veritatẽ docuit. Item dñs in euãgelio Johã. xv. Jã non dico vos ſeruos ſed amicos: ġ reuelatio ſecretoꝝ effectꝰ eſt dilectionis: ſ3 in btĩſſima ỽgine fuit iproportionabiliter dilectio reſpectu oĩum: ġ improportionabiliter reuelatio ſecretoꝝ reſpectu cũctoꝝ. ¶ Itẽ oĩum ſecretiſſimoꝝ ſecretorũ: ſe3 incarnationis myſteriũ ipſi ſoli reuelauit: ġ nullũ alioꝝ minus ſecretoꝝ ignorauit. Item vt dicit phus. Ad illũ ꝑtinet motus cui ſit nũciatio: cuiꝰ enim eſt opari eiꝰ eſt ⁊ cognoſcere: ġ cuius pre oĩbus ⁊ ſuper oẽs eſt operari: eius pre oĩbus ⁊ ſuper omnes eſt operanda cognoſcere. ſed beatiſſima ỽgo fuit perfectiſſima obſeruatrix conſilioꝝ ſuper oẽs viatores: ġ cognitione3 cõſilioꝝ habuit ſuper oẽs viatores: hoc autẽ eſt donũ conſilij: ġ donum cõſilij habuit ſuper oẽs. Item Exo. xij. Non remanebit ex eo quicꝙ̃ vſq3 mane. Si quid reſiduũ fuerit igni comburetis. glo. Quod et agno remanet igni cõburimus qñ hoc qḋ de myſterio incarnationis eiꝰ intelligere ⁊ penetrare nõ poſſumꝰ: poteſtati ſpũſſctĩ humiliter reſeruamus. Ex iſta auctoritate videtur ꝙ myſteria diuina in ſtatu vie nõ poſſumꝰ ad plenũ rimari ⁊ penetrare. ſ3 q̃dam ſpiritui ſctõ op3 reſeruare. Ex alia parte videt̃ ꝙ nihil de veritate myſterioru3 remaneat indiſcuſſum: ⁊ ꝙ nullũ verbũ domini reuertat̃ ad ipſum vacuũ quod a nullo fuerit itellectum. Juxta illud Iſa. lv. Quomõ deſcendit imber ⁊ nix de celo: ⁊ illuc vltra nõ reuertitur: ſ3 inebriat terrã ⁊ infundit eã: et germinare eã facit: ⁊ dat ſemẽ ſerenti. ⁊ panem comedenti: ſic erit ỽbũ meũ qḋ egredietur de ore meo. Nõ reuertetur ad me vacuũ: ſed faciet q̃cunq3 volui: ⁊ ꝓſperabitur in his ad que miſi illud. Ex hoc videt̃ ꝙ ſuꝑa cõem ſtatũ viatoꝝ ſit perfecta cognitio myſterioꝝ oĩu3 ⁊ diuinoꝝ eloquioꝝ: ⁊ tamẽ reperiat̃ in aliquo reuelatio oĩum ſecretorũ. Hoc aũt debet̃ maxime familiari ⁊ maxime amico ⁊ maxime ſapiẽti: h aũt totum eſt beatiſſima ỽgo. que ẽ familiariſſima. vtpote dei filio amiciſſima ⁊ prudentiſſima de qua liber amoris q̃ eſt cantica canticoꝝ ⁊ liber ſapiẽtie ſpecialit̃ exponuntur: ita vt ea q̃ de ipſa ſapiẽtia dicunt̃ de ipſa itelligãtur. In ſapiẽtia aũt nulla ẽ ignorãtia ſecretoꝝ: ġ videt̃ ꝙ btĩſſima ỽgo ꝑfectã cognitionẽ oĩum ſecretoꝝ habuit vniuerſalẽ. vtpote vniuerſal' cõſiliatrix. alij aũt viatores oẽs ꝑticularẽ vtpote nũcij diuerſi ad diuerſa nũcia deſtinati.

¶ De dono fortitudinis. Cap. cj.

Poſt hec q̃rit̃ de dono fortitudinis. Q3 aũt fortitudo fuerit in btã ỽgine in ſummo ꝓbat̃ h modo. Quicq̃d ẽ fortius fortiore fortius eſt in firmiore. Beatiſſima ỽgo fuit fortior tribꝰ fortioribus oĩ viatore: ġ ipſa fuit fortior oĩ viatore Tres fortiores oĩ viatore ſunt deꝰ: mors: ⁊ dyabolꝰ: hũilitas btẽ ỽginis deũ ſuꝑauit d dãnõ qñ eũ de celis ad t̃ras hũilitate deducẽs charitate vinculatũ ꝑiter ⁊ hũiliatu3 ⁊ vulneratũ in ſua ỽginitate icarcerauit. vñ Can. j. Dũ eẽt rex i accubitu ſuo ⁊c. ⁊ Pro-

uer.xl. Mulierē fortē q̄s inueniet? procul ⁊ de vltimis finibus p̄ciū eius. Ultimi fines sunt deitas ⁊ humanitas maxime a se distātes. Ūn̄ fortissima mlier fuit q̄ hec cōiūxit. Sic ergo fortitudo btīssime v̄ginis rigorē fortitudinis ⁊ diuine seueritat̄ superauit de quo Nume.xxiij. Cui⁹ fortitudo sicis est rinocerōtis: cui⁹ fortitudo i gremio virginis māsuescit. Et sic ptʒ p̄ quē modū beatissima v̄go dei fortitudinē sup̄auit. ℂ Itē scōs fortis est mors: cui nemo mortaliū resistere pōt.ij.Reg.xiiij. Oēs em̄ morimur ⁊ q̄si aque dilabimur in t̄rā q̄ nō reuertuntur. Hac fortior erat btīssima v̄go q̄ mortē destruxit. Sicut em̄ mors intrauit p̄ feminā ⁊ vitā destruxit: ita ⁊ vita rediit p̄ feminā q̄ mortē destruxit: ⁊ ita btīssima v̄go fuit destructio mort̄: ⁊ ita fortior fuit morte. ℂ Tertius fortis est dyabolus de quo dic̄ Job.xli. Non est ptās sup̄ terrā: q̄ ei possit cōparari. Btīssima v̄go fuit fortior illo. Iuxta illud Gen̄.iij. Ipsa cōteret caput tuū. ℂ Itē act⁹ fortitudinis essentialis ē firmiter adherere. Btīssima v̄go adherebat deo inseparabiliter: ḡ fuit aliis fortior ip̄roportionabiliter. ℂ Itē actus fortitudis est terrenas cupiditates nō tm̄ reprimere sʒ penit⁹ obliuisci: h̄ aūt nō cōtingit in aliq̄ viatore i via interim q̄ fomes aliquo mō viguit: sʒ solū i ipsa v̄gine potuit: i q̄ fomes extinct⁹ fuit: ḡ habuit actū fortitudis p̄ modū p̄rie: ⁊ sup̄ oēm viatorē sine proportione.

ℂ De dono scientie. Cap.cij.

Post hec q̄rit̄ de dono sciētie q̄liter fuerit i btā v̄gine. Et videtur q̄ excellētius hac rōne. Aug. in libro de ciuitate dei.xiiij. dicit. Huic sciētie tm̄ illud tribuendū ē in quo fides saluberrima: q̄ ad verā ducit btitudinē: generat̄: nutrit̄: roborat̄: defendit̄. Et infra. Scire queadmodū hoc ip̄m ⁊ piis opituletur ⁊ cōtra impios defendat̄: est ipsi⁹ sciētie. Iste ē actus vn⁹ scientie. Alius act⁹ sciētie est abstinere a malis. Tertius ei⁹ act⁹ est in medio praue ⁊ p̄uerse nationis cōuersari. Isti tres actus excellenti⁹ fuerūt in btā v̄gie oī viatore. Q̄d aūt p̄mū actū habuerit excellentius .s. fidei defensionē p̄ testimoniū ipsi⁹ ecclie ptʒ dicētis imo cātant̄. Cūctas hereses sola interemisti. Q̄d scd̄ʒ actū abstinēdi a malis excellētius habuit ptʒ q̄ ad min⁹ puluis venialis pctī oīum alioꝝ adhesit pedib⁹. Ipsa aūt sola immunis a pctō fuit: iuxta illud Canti.iiij. Tota pulchra es amica mea ⁊c. Silr̄ p̄sumit̄ de actu tertio. Sola em̄ super oēs in medio praue ⁊ p̄uerse nationis conuersari sciuit: q̄ nihil faciendoꝝ omisit ⁊ nihil omittendoꝝ fecit: nulli in malo cōicauit: nulli bonū suū nō cōicauit. ℂ Itē act⁹ hui⁹ boni sunt in p̄ria. Scire deū in patria colere: ⁊ p̄ximi glorie cōgaudere: hec autē oīa fuerūt in btīssima v̄gine excellēti⁹ omni viatore.

ℂ De pietate. Cap.ciij.

Post hoc q̄rit̄ de dono pietatis cui⁹ q̄ʒ act⁹ sūt tres. Un⁹ ē mouere ad opa misericordie. Alius ē scripture nō cōtradicere siue ītellecte siue nō ītellecte. Terti⁹ ē scā honorare: q̄ d̄r Mat.v. Bti mites. glo. qui pie q̄rūt ⁊ honorāt scā. Oēs illi tres act⁹ fuerūt excellēti⁹ i btā v̄gine oī viatore. De p̄mo actu q̄ ē mouere ad opera mīe ip̄endēda p̄xīo ptʒ: q̄ ip̄edit deo ⁊ imagini dei. pietas em̄ q̄ mouebat btā v̄ginē ad ip̄endēda opa misericordie mouebat ipsam ad cōpatiēdū p̄xīo: nō q̄ imago dei sʒ q̄si de⁹. Sʒ cōstat q̄ ip̄roportionabil̄ est pietas q̄ debet̄ deo: silr̄ illa q̄ debet̄ imagini ei⁹ ḡ pietas btīssime v̄gis ē ip̄roportianobilis pietat̄ oīs viatoris. ℂ Itē ptʒ de scd̄o actu q̄ ē scripture nō cōdicere q̄d ē fidei defensio. Illa em̄ ip̄roportiōabilr̄ oīb⁹ fidē defendit q̄ sola īter oēs in vniuerso mūdo hereses vicit. ℂ Itē ptʒ de t̄rio actu q̄ ē honorare scā. Ip̄a em̄ ip̄roportiōabilr̄ oīb⁹ scā honorauit p̄ quā oēs scti celesti glīa sūt honorati ⁊ coronati. vn̄ Apoc.xij. Apparuit signū magnū in celo: mlier amicta sole: ⁊ luna sub pedib⁹ ei⁹: ⁊ i capite ei⁹ corōa stellaꝝ duodecī. Ip̄a em̄ oēs scōs coronauit q̄ cā coronādi oībus fuit. Ūn̄ ⁊ alibi .s. apoc.iiij. legit̄ q̄ viginti q̄tuor seniores ⁊ q̄tuor aīalia coronas suas an̄ thronū mittūt sedēt̄ ad pedes: q̄ p̄ xp̄i hūanitatē quā de mr̄e cōtxit se corōatos recognoscūt: ⁊ sic hūit oēs act⁹ pietat̄ excellēti⁹ oī viatore.

ℂ De timore huili. Cap.ciiij.

Ultīo q̄rit̄ de tiore. Et p̄mo q̄rit̄ de timore huili. vtrū fuerit i btīssima virgine. Et videt̄ q̄ sic. Nullū em̄ bonū ei defuit q̄ gr̄a plena fuit. Dic̄ em̄ aug. q̄ timor huil̄ bon⁹ ē ⁊ vtil̄. Itē glo. timores duos legim⁹ huilē ⁊ castū: ⁊ vterq̄ ē initiū sapientie: ḡ videt̄ q̄ timor huilis fuit i beata v̄gine. Sed cō. Timor huilis ē cū pctō de q̄ in btā v̄gine nullā licet fieri mētionē.

¶ De timoꝛe initiali. Cap. cv.

p Oſt hᵒ q̄rit̄ de timoꝛe initiali. vtrū fuerit in btiſſima ꝟgīe. Et videt̄ ꝙ ſic: qꝛ ille ſimpl'r bonus eſt ꝛ donū ſcti ſpūs: g̃ ille fuit in btiſſima ꝟgine. Sed ꝯtra. pfecta charitas: foras mittit timoꝛē. J. Johā. iiij. Sꝫ btiſſima ꝟgo pfectiſſimā habuit charitatē: g̃ non habuit timoꝛē ſeruilē nec initialem.

¶ De timoꝛe caſto. Cap. cvj.

p Oſt hᵒ q̄rit̄ de timoꝛe caſto. vtrū fuerit ī btiſſima ꝟgine. Et videt̄ ꝙ ſic: qꝛ ille ē timoꝛ pmanēs in ſclm ſcli: qui etiā fuit in dn̄o ieſu xp̄o. ¶ Jtē iſte timoꝛ creſcit creſcēte charitate: g̃ dꝫ in ſūmo eē cū ſūma charitate. ¶ Jtē iſte timoꝛ naſcit̄ ex amoꝛe: g̃ ſi amoꝛ naſcit̄ īpꝛopoꝛtionabil' ꝛ timoꝛ ē īpꝛopoꝛtionabilis: ſꝫ amoꝛ btē ꝟginis fuit īpꝛopoꝛtionabilis oī viatoꝛe: g̃ ꝛ timoꝛ. Sed ꝯ timoꝛ caſtus timet ſepari. ſed btā ꝟgo nō timuit ſepari: g̃ non habuit timoꝛē caſtū. ¶ Cōcedim⁹ ſicut etiā de virtutib⁹ dictū ē ꝙ btā ꝟgo habuit actus donoꝝ illoꝝ quoꝝ actus ꝯſiſtit in cognitione ꝛ affectiōe: vt ſapiētie intellect⁹ ꝛ cōſilij et ſcīe. excellētius oī viatoꝛe ꝛ medio modo inter ſtatū vie ꝛ ſtatū patrie: ita ꝙ circa ſtatū patrie quātū ad actū patrie ſiue ad actuū pfectionē: ꝛ ſup ſtatū patrie quātū ad effectū actuū ſiue merēdi conditionē: ſuper ſtatū vie quātū ad habitū ꝛ actuū pfectionē ꝛ meriti ſupgreſſionē: dona ꝟo in actione cōſiſtentia habuit p modū patrie quātū ad actuū pfectionē: ſꝫ ſm̄ ſtatū vie quantū ad merendi ꝯditionē: ꝛ ita quātū ad actuꝫ ſuper ſtatū patrie quātū ad affectū. ¶ De timoꝛe ſeruili reſpondem⁹. Jn timoꝛe ſeruili duo ſunt timoꝛ ꝛ ſeruilitas: timoꝛ in beata ꝟgine fuit: nō ſeruilitas. Siliter de timoꝛe initiali ſm̄ qḋ dr̄ reſpectu augmēti in btā ꝟgine nō fuit. nec tñ ꝓpter hoc aliqḋ bonū defuit: ſꝫ pfecte affuit: ꝛ īperfectionē excluſit. Timoꝛ caſtus duos hꝫ actus: vnū ſm̄ ſtatū vie qui eſt timere ſepari: ꝛ iſte nō fuit in btā virgine. Aliū ſm̄ ſtatū pr̄ie qui ē reuereri: ꝛ ille fuit in btā ꝟgine. Eſt aūt reuerētia mixta cū dilectione ſubiectio: habuit aūt actū iſtius timoꝛis excellētius oī viatoꝛe. Unde ſi reuelaret̄ alicui viatoꝛi ꝙ deberet ſaluari nō timeret ſepari ſicut videt̄ de beato paulo q̄ dicit ad Roma. viij. Certus ſum eñ: qꝛ neqꝫ moꝛs: neqꝫ vita ꝛc. Nō tñ in hac certitudine exequaret̄ btē ꝟgini. Jlla eñ certitudo eēt p ſcientiā ꝛ p effectū: p poſterius. Certitudo aūt btiſſime virginis qua ſciuit ſe nō ſepari fuit p modū cauſe. Sciuit eñ ſe in vtero ſanctificatā: ꝛ ſciuit ſe matrē dei eſſe effectā: ꝛ ſciuit ſe nō peccaſſe: ꝛ de cetero non peccare poſſe: ꝛ ſic ſciuit ſe ſepari nō poſſe p modū cauſe. Sic g̃ manifeſtū ē q̄liter btā ꝟgo ſeptifoꝛmē grāꝫ ſpiritusſcī in ſeptē donis diuiſaꝫ habuit excellētius oī viatoꝛe: ꝛ q̄dāmō oī creatura.

¶ De beatitudinibus. Cap. cvij.

p Oſt hec q̄rit̄ de beatitudinib⁹ qualiter fuerūt in btiſſima ꝟgine. Et videt̄ ſimil'r ꝙ excellētius oī viatoꝛe: ſicut eñ ſe hꝫ btitudo pr̄ie ad beatitudineꝫ patrie: ita beatitudo vie ad beatitudinem vie: ſꝫ btā ꝟgo in btitudine patrie excellit oēs cōpꝛehēſoꝛes: g̃ ꝛ in btitudine vie excellit oēs viatoꝛes. ¶ Jtē oīs arboꝛ ex ſuo fructu cognoſcit̄: g̃ ſi fructus fructū excellit īpꝛopoꝛtionabiliter: ꝛ arboꝛ arboꝛē īpꝛopoꝛtionabiliter: ſed fructus quē adepta eſt beata ꝟgo ex btitudine vie excedit omnē fructū patrie pure creature: g̃ ꝛ ei⁹ btitudo vie excellit omnē btitudinē vie pure creature. ¶ Jtē oīs pfectio ſpūalis gratuita ē a charitate: g̃ cū btiſſima ꝟgo excellat oēs puras creaturas ī charitate: oēs excellet qualibet ſpūali pfectiōe. ¶ Jtē ſeraphin ſupm⁹ oꝛdo q̄ excellit charitate excellit ꝛ oīb⁹ alijs donis. ¶ Jtē ſicut ſe hꝫ ſubſtantia ad ſubſtātiā: ꝛ potētia ad potētiā: ꝛ habit⁹ ad habitū: ita ꝓpꝛietas ad ꝓpꝛietatē: g̃ ſi ſuba ſuper ſubaꝫ ꝛ ꝓpꝛietas ſup ꝓpꝛietatē ꝛ potētia ſup potētiā: ſꝫ ſuba ſiue pſona btiſſime virginis poſt deū ē altiſſima ꝛ digniſſima excellens oēm creaturā: g̃ ꝛ eius potētie habit⁹ ꝛ ꝓpꝛietates erunt excellentes omnem creaturam.

¶ De btitudine paupꝑtatis. Cap. cviij.

p Oſt hec querit̄ de beatitudine paupertatis: qualiter fuerit in btā virgine. Et videtur ꝙ in ſummo. Mathe. quīto. Beati pauperes ſpiritu ꝛc. glo. Pauper ſpiritu eſt humilis coꝛde: ſed beatiſſima virgo habuit humilitatem īpꝛopoꝛtionabilem omni viatoꝛe: vt pꝛobatum eſt ſupꝛa: g̃ ꝛ paupertatem ꝛ humilitateꝫ. ¶ Jtē alia glo. ibidē dicit. Beati pauperes ꝛc. qꝛ non neceſſitas ſed fides ꝛ deuotio paupertatis beatos facit: vt contem-

ꝓtis oībus dn̄o viuat. Hec aūt omīa fides: deuotio: mundū contēnere: deo viuere: fuerunt in btā ꝟgine excellentiꝰ omī viatore. Item in glo. ꝑdicta ſubiūgit̃. Hec hȝ duaſ ꝑtes. ſ. abdicationē reꝝ: ⁊ ꝯtritionē ſpūs: ſȝ hec duo fuerūt in btā ꝟgine in ſummo: ꝗ ⁊ pauꝑtas. qđ ꝯtritio ſpūs ſiue humiliatio fuerit in ſummo in btā ꝟgine iā oſtenſum eſt. Qđ aūt abdicatio ī ipa fuerit ī ſummo ſic ꝓbat̃. Abdicatio fit duobꝰ modis ꝑ reꝝ ſubiectionē vel ꝑ rerū oīmodā abiectionē: ſed magna ē pauꝑtas ꝑ rerū ſubiectionē: maior ꝑ rerū abiectionē: maxima que ē ex vtriſq̧ cōpoſita de qua dicit Apl's. ij. Cori. vj. Nihil hn̄tes ⁊ oīa poſſidentes. hoc autē nō potuit eē niſi in btā ꝟgine oīo ꝓꝑe ⁊ ꝑfecte. Oēs alij ſi res abiecerūt nō retinuerūt: ⁊ ſi retinuerunt nō abiecerūt: quia tm̄ ꝓcuratores ſiue fructuarij ⁊ nō dn̄i fuerūt. Beata aūt ꝟgo exiſtēs mater dei: ⁊ regina celi ius ⁊ dn̄ium ⁊ vſumfructū poſſeſſiōis habuit in rebꝰ filij ſui. vn̄ bene potuit relinquere ⁊ oīa poſſidere: relinq̄re quantū ad vſum ⁊ fructū: poſſidere quātū ad ius ꝓprietatꝭ ⁊ dn̄ij. et ſic beata ꝟgo potuit habere ꝑfectiſſimā pauꝑtatē. ¶ Itē in rerū abiectiōe: ordo ē graduatꝰ. Quidā enim dāt ſuꝑflua nature ſȝ nō perſone. Vn̄ Aug. de ꝟbis dn̄i. Utere ſuꝑfluis da pauꝑibꝰ neceſſaria. Utere ꝑcioſis da pauꝑibꝰ vilia. Iſte eſt ꝑmus gradus pauꝑtatꝭ. Alij dant ſuꝑflua nature ⁊ ꝑſone. Luc. xj. ō eo qđ ſupereſt date elemoſynā ⁊c. Glo. de eo qđ ſuꝑ neceſſaria eſt dandū ē pauꝑibus ꝑter victum ⁊ veſtitū. Tertiꝰ gradus ē dare non tm̄ ſuperflua ſȝ etiā neceſſaria. vn̄ glo. Non ſolū exteriora ⁊ nō neceſſaria ſȝ etiā interiora ⁊ valde neceſſaria cum ꝓximis diuidamus. Quartus gradus ē omīa ſuꝑflua ⁊ neceſſaria ſimul dare: ſȝ ſemetip̄m retinere: quod etiā aliqui ph̄oꝝ fecerūt licȝ nō ꝓpter deū. Vn̄ ſuꝑ illud Mat. xix. Ecce nos reliquimus oīa ⁊c. glo. Non dixit tm̄ q̄ reliquiſtis oīa hoc em̄ ⁊ Socrates ph̄us fecit ⁊ multi alij q̄ diuitias ꝯtēpſerunt. ſed q̄ ſecuti eſtis me qđ ꝓpriū eſt apl'oꝝ. Quintꝰ gradus eſt oīa dare ⁊ ſeip̄m ſuꝑaddere. In euangelio Mat. xix. Si vis ꝑfectus eē: vade ⁊ vende oīa q̄ habes ⁊ da pauꝑibꝰ ⁊ habebis theſauros in celo: ⁊ veni ſeq̄re me. Sextꝰ gradus eſt oīa dare ⁊ ſeip̄m relinq̄re: ⁊ ꝑterea laborare manibꝰ vt habeat vn̄ tribuat patienti neceſſitatē: releuans eiꝰ miſeriā corporalē. ſicut dicebat apl's ad Ephe. iiij. In hunc ſtatū attigit ip̄e btūs paulus q̄ omīa reliq̄rat ⁊ tn̄ loco ⁊ tp̄e laborabat manibꝰ: vt ſibi ⁊ ſuis ſubueniret vt habet̃ Act. xx. Vn̄ dicebat. j. Corinth. iiij. Laboramꝰ operantes manibꝰ nr̄is. Septimꝰ gradus eſt oīa ⁊ ſeip̄m dare ⁊ ſpiritu ⁊ corꝑe laborare: vt paſcat ꝓximū pane ſpirituali ⁊ iſte gradus ē maior ꝑdicto: q: vt dicit Greg. Maius eſt reficere aīam ſemꝑ victurā: ꝙ ventrē q̄n̄q̧ moriturū. Octauus gradus ē oīa ⁊ ſeip̄m relinq̄re ⁊ de ſubſtātia ſui corporis partē accipe: ⁊ ad refectionē aīaꝝ ꝓximis dare. In iſto gradu fuit beatiſſima virgo q̄ de puriſſimis carnibꝰ ⁊ ſanguinibꝰ ſuis viaticū nobis cōfecit panē: ſcȝ viuū q̄ de celo deſcēdit: qui ē vere vita: quē qui māducauerit mortē non guſtabit in eternū. Hūc aūt toti mūdo mendico dedit btiſſima ꝟgo de qua dr̄ in euāgelio. Mat. xiij. ⁊ Luce. xiij. Mulier cōmiſcuit ſata tria: donec fermētaretur totū. Tria ſata diuinitas corpꝰ ⁊ aīa. fermentū aūt vt dicit Ber. eſt fides ꝟginis que deū humane nature ꝯiūxit: ⁊ hoī refectionē fecit. Idē fere dicit Augu. de aīa ⁊ ſpū. Siue ingrediat̃ ſiue egrediat̃ paſcua īueniet intꝰ in diuitate creatoris: foris ī carne ſaluatoris. Nonus gradus ē oīa ꝓximo dare ⁊ corpus ⁊ aīaȝ ꝓpriā ⁊ diuinitatē habēs vnitā in cibū aīe: ſub ſpecie tn̄ aliena ⁊ h̄ fuit opus miſericordie ⁊ ſummū pauꝑtatis dn̄i nr̄i ieſu xp̄i in via. Decimꝰ gradus eſt dare ſeip̄m totū corpus ⁊ aīam ⁊ diuinitatē ſub ſpecie ꝓpria in cibū corꝑis ⁊ aīe ſimul ⁊ ſemꝑ in eterna btitudine. de q̄ Luc. xiiij. Beatꝰ q̄ māducabit panē ī regno dei. Ex his ptȝ ꝙ btiſſima ꝟgo ſpūs pauꝑtatē quātū ad rerū abiectionē habuit excellētiꝰ oī hoīe ꝑter dn̄m xp̄m. ¶ Itē in carētia neceſſarioꝝ nō eſt ꝟtus vel btitudo. vn̄ glo. ſuper illud Mat. v. Beati pauꝑes ſpū. Qm̄ non neceſſitas ſȝ fides ⁊ deuotio pauꝑtatꝭ btōs facit. Penes ꝗ intenſionē carētie vel maiorē neceſſitatis defectū nō ꝯtingit ponere ꝓportionabilit̃ excellentiorē: ꝗ non attendit̃ ꝑfectio pauꝑtatꝭ penes ꝓpinquationē ad ſummū defectū: ſȝ penes voluntatē ⁊ deuotionē ⁊ ꝑſone dignitatē. Si enim eque paꝝ habeāt miles ⁊ ruſticus: pauꝑior eſt miles ꝙ ruſticus: imo qđ ruſtico diuitie pauꝑtas militi: ⁊ ꝙ militi diuitie: principi

pauptas. Et sic ascendēdo quāto quis dignior si sit in eodē defectu: tāto erit īferioribus paupior: ergo cū btissima virgo pcellat oēs ī dignitate ⁊ equalem alijs habuerit paupertatē: excellit omnes in paupertate improportionabiliter.

¶ De mititate. Cap. cix.

Consequenter queritur de mititate vel māsuetudine. Quod aūt illa excellēti⁹ fuerit in btā virgine videtur per canticū ecclie. s. Virgo singularis inter oēs mitis. Item Mat. v. Bti mites. glo. Mites sūt q malis morib⁹ dñantur. Sed btissima virgo malis morib⁹ pfectissime dñabitur: quia ei⁹ dominiū fuit sine pugna: oiū aūt aliorum cum pugna: ergo habuit mititatē cū excellētia. Itē alia glo. ibidē. Māsuetus nō irritat: nec irritatur: nec nocet: nec nocere cogitat. hec autē oia fuerūt in btā virgine cū improportionabili excellētia: quia nullū irritare ⁊ oia placare distāt īproportionabili distantia. Silr nulli nocere ⁊ oib⁹ in sūmo pdesse. hoc aūt solū fuit in btissima virgine: ergo habuit mititatē sine pportiōe sup oēs alios. Item alia glo. ibidē. Mitis ē quē non rancor vel ira afficit: sed oia equanimiter sustinet. Hmōi virtutis magistrū se fecit dñs: qd non faceret nisi via sūme pfectiōis ista virtus esset: sed beatissima virgo a rancore vel ira oib⁹ alijs improportionabiliter fuit īmunior ⁊ magisterij dñi capacior: ⁊ obediētior: ⁊ in via pfectionis altior: ergo oibus alijs īproportionabiliter fuit māsuetior. ¶ Itē sicut pmiū ad pmiū ita meritū ad meritū: sed beata virgo possessionē terre viuentiū qd est pmiū māsuetudis habuit alijs excellenti⁹: ergo ⁊ meritū. ¶ Itē hymn⁹. Nos culpis solutos mites fac ⁊ castos. Sed btissima virgo oi viatore magis soluta fuit a culpis: ergo mag mitis fuit. Cōtrariū aūt videtur pbari qd legitur de moyse, Nume. xij. Erat aūt moyses vir mitissim⁹ sup oēs homies qui morabantur in terra: ergo mitior quam beatissima virgo.

¶ De beatitudine luctus. Cap. cx.

Post hec queritur de btitudine luct⁹. Et pbatur silr quod fuit excellēti⁹ i btā virgine: quia cui⁹ cā nobilior: ⁊ effect⁹: sed oēs alios viatores istigabat pctm ad flendum: btissimā aūt virginē sola charitas: ⁊ si mod⁹ īproportionabilr sup modū ⁊ motus sup motū. Itē Hiero. Seruitia quāto min⁹ debita: tāto mag grata: sed luctus btissime virginis nullo modo fuit debit⁹ debito necessitatis: sed tñmodo charitatis: oīum aūt aliorū debit⁹ debito necessitatis: ergo eius luctus fuit alijs īproportionabilis. ¶ Itē ei⁹ consolatio alijs ē īproportionabilis: ergo ⁊ ei⁹ luct⁹ quia sicut pmiū ad premiū ⁊c. ¶ Itē iuxta hoc queritur vtrū btissima virgo luxerit p incolatu miserie ⁊ p dilatiōe prie. Et videtur quod sic quia hoc videtur ad charitatis pfectionem ptinere: cupe dissolui ⁊ esse cū xpo. Unde vn⁹ pfectorum ad Roma. vij. clamabat. Infelix ego hō qs me liberabit de corpe mortis huius. Sed ptra: aīa in statu īnocētie nollet separi a corpe iuxta illud. ij. Corin. v. Nolum⁹ expoliari: sed supuestiri. ¶ Itē in statu glie aīa nollet separi a corpe: ergo videtur aīam nolle separi a corpe: qd fit ideo: quia spūs pcupiscit aduersus carnē ⁊ ecōuerso: ergo cū in btissima virgine nō fuerit hmōi pugna iobediētia, videtur quod luxerit p incolatu miserie.

¶ De btitudie esuriei: ⁊ siti iusticie. c. cxi.

Consequenter queritur de beatitudine esuriei ⁊ siti iusticie. Et videtur quod similiter fuerit i ea excellēti⁹. Esurire ⁊ sitire pprie est viatorum: saturatū esse pprie cōprehensorum: sed inter esurie ⁊ saturatū esse: mediū est comedere: sed cū nihil sit vacuum: cū existūt extrema: extat ⁊ mediū. sed mediū ptinet ad statū mediū. Ille aūt status est btissime virginis: ergo habebit istā btitudinē citra cōprehēsores ⁊ supra viatores. ¶ Itē eius consolatio est improportionabilr alijs. ¶ Itē iusticia fuit in btā virgine īproportionabilis: ergo ⁊ eius esuries.

¶ De misericordia. Cap. cxij.

Post hec queritur de btitudine misericordie. Et videtur silr mō vt pdictum est quod fuerit in btā virgine hac rōne. Btā virgo sm vniuersalē vsum ecclie appellatur ⁊ ē mr misericordie: qd nō conuenit pprie alicui alij creature. Dicuntur aūt aliqn ⁊ viri misericordie. i. viri hūiles misericordia: ⁊ sic hūt oēs alij cōpatiōes ad miam p modū pticipatiuū ⁊ p modū accidētalē. Ipsa aūt sola hz cōpatiōes ad miam p modū originis essentialr ⁊ p modū mris. Couenētia aūt eētialr improportionabilr excellit modū inherētie p modum accidētis: ergo btissima virgo īproportiōabilr excellit ī misericordia vniuersos. ¶ Itē dr etiā sm vsum ecclie. Regina misericordie. Et pstat quod non sm eandē rōnē q dr mater misericordie. Alia ē

eſt rō mřis ꝛ alia regine: ꝙ ꝓpter aliā rōnē dicet̃ regina miſericordie ꝙ illā q̃ dr̃ mr̃ miſericordie. Et videt̃ ꝙ regina mie dicat̃ ꝙ ab ipſa fuit origo regni miſericordie: ꝛ ab ipſa ē ptās pⁱma mie ꝛ grē. Cū eñ ſit regnū glie qđ eſt regnū iuſticie in q̃ vnuſqſq; recipit ꝑut ħ geſſit in corpe: cuiꝰ ptās ē a rege glorie ꝛ a rege iuſticie.i.a ſctā trinitate.eſt ꝛ regnū grē ſiue mie: vbi nūdū recipit̃ ſm̃ merita: ſ; adhuc regnat miſericordia pctā dimittēdo: penas diluēdo: bona multiplicādo: mala differēdo. Huiꝰ aūt regni origo et pⁱma ptās ē a btiſſima ꝟgine. ꝑ quā ſuſcepimꝰ i medio tēpli ieſum xp̄z: ꝑ quē mia ꝛ vitas fcā ē.q̃ ꝓpo ſāguīe nō regt ſup eos q̃s ꝓpo ſanguīe redemit: ꝛ paſſiōe ꝛ morte regenerauit: ꝛ ſibi ꝯfigurauit: donec i fine ipletis oībꝰ tradidit regnū deo ꝛ pr̄i. Ptʒ ꝙ ꝙ oēs aliȷ̄ ſerui miſericordie ſunt. Btā aūt ꝟgo regina mie: ſ; iproportionabilit̃ ē maius eſſe reginā miſericordie ꝙ eē ſuū mie ꝙ btiſſima ꝟgo improportionabilit̃ excellētius ſe hʒ ad miſericordiā ꝙ aliȷ̄. ¶ Item Mat.v. Bti miſericordes. glo. Miſericordia ē dare ꝛ dimittere: ſ; btiſſima ꝟgo iproportionabilr̃ plꝰ dedit ꝛ dimiſit oībꝰ viatoribus ſup oēs creaturas: ꝙ hʒ btitudinē miſericordie ſup omēs. Item Ambro. Miſericordia eſt nullū relinq̄re in miſeria ꝛ nullū miſerū facere. hoc aūt in ſummo fuit i beata ꝟgine: ꝙ habuit in ſūmo btitudiīē miſericordie. Itē Bernar. Miſericordia nō ſolū in elemoſynis ꝯſiſtit: ſ; in oī pctō corrigendo. hoc autem in ſummo fuit in beata ꝟgine reſpectu oīs creature: ꝙ habuit ſup oēs beatitudinē miſericordie. ¶ Itē miſericordia reddita eſt ei iproportionabilit̃ ad oēm miſericordiā que eſt pⁱmū: ꝙ ꝛ beatitudo miſericordie erit ei iproportionabiliter ad oēm miſericordiā que eſt meritū. ¶ Itē quicq̄d eſt cā cauſe eſt cā cauſati: btā ꝟgo eſt cā filiȷ̄: filiꝰ eſt cā totiꝰ boni: ꝛ oīs miſericordie: ꝙ ꝛ mater erit cā totiꝰ miſericordie: hoc aūt nō ꝯuenit aliȷ̄ creature. ¶ Item illud qđ eque ꝓprie ꝛ pⁱncipalit̃ hʒ duas naturas incōfuſas: eque ꝓprie habʒ proprietates duarū naturarū. Ieſus xp̄s eque proprie duas naturas habʒ: ꝙ eque ꝓprie proprietates hʒ duarū naturarum. Unde iſte eque ꝓprie ſunt xp̄us eſt deus: xp̄us eſt homo: ꝙ hec xp̄s natus eſt a deo: xp̄s natus eſt ab homie: ꝙ etiā ꝛ hec xp̄s a deo: xp̄s eſt ab homie. ſ; xp̄s omēs operationes attribuit patri a quo ipſe eſt: ꝙ ꝛ matri de qua ipē ē attribuentur operatiōes eiꝰ: que cōueniūt ei rōne humane nature: ſicut ꝛ patri operationes q̃ ꝯueniunt diuine nature: ſ; humanā naturā xp̄s exhibuit nobis in effectum ſumme miſericordie.ſ.in paſſione: ꝙ btiſſime ꝟgini attribuetur ſummus effectꝰ miſericordie. Quod etiā ptʒ in modo loquēdi eccleſie dicētes. Hodie mortē quam femia intulit: femia fugauit. Et itē q: mors intrauit per feminā: apte redit ꝛ vita ꝑ feminā. Et illud. Mulier que dānauit ipa ſaluauit Quicquid ꝙ miſericordie nobis filiꝰ exhibuit. hoc totū nobis mater ꝓprie cōtulit: q̃ filiū genuit: in q̃ nobis oīa donauit. Ex his ptʒ ꝙ btiſſima ꝟgo excellit i miſericordia oēm creaturam.

¶ De mūdicia cordis. Cap.cxiij.

P Oſt hec q̃rit̃ de mūdicia cordis. Et ꝓbat̃ ꝙ hec fuerit i btiſſima ꝟgine ſiĺi modo ſicut de p̄dictis ꝑ id qđ dicit Anſel. ꝙ ea puritate nitebat q̃ ſub deo maior neq̄t intelligi. ¶ Itē charitas eſt de corde puro ꝛ ꝯſciētia bona ꝛc.i. Thimo.i. Sed in btā ꝟgine fuit ſumma charitas: ꝙ ſūma puritas. ¶ Itē actꝰ fidei ē purificās ſed btiſſima ꝟgo habuit fidē ꝑfectiſſimā: ꝙ cordis puritatē. ¶ Itē ſm̃ dionyſiū in q̃nto ca. cele. hierar. Tres ſunt actus hierarchie: purgare: illumiare: ꝛ ꝑficere. ꝛ ſūt ad ſe ordinata: ita ꝙ magis purgatꝰ ē magis illumiatus ꝛ magis ꝑfectus: ſed btā virgo fuit in ſummo ꝑfecta: ꝙ in ſūmo purgata ꝛ illuiata. ¶ Itē viſio dei q̃ ad pⁱmū huius mūdicie: iproportionabilit̃ maiꝰ ē viſioībꝰ oīuʒ alioꝝ. ¶ Itē Mat.v. Bti mūdo corde. glo. Mūdo corde ſūt q̃s ꝯſcia nō arguit pcoꝝ. ¶ Itē mūdū cor hʒ q̃ ſibi nihil ꝯſciꝰ eſt: hec aūt in btiſſima ꝟgīe fuerūt in ſummo: ꝙ habuit mūdiciā cordis in ſummo.

¶ De btitudine pacis. Cap.cxiiij.

P Oſt hec q̃rit̃ de pace. Et ꝙ ipa ſiĺr fuerit in btiſſima ꝟgine ꝓbat̃ hoc mō. glo. ſup illud. Mat.v. Bti pacifici ꝛc. ſic dic̃. Pacifici ſunt q̃ oēs motus aīmi rōni ſubiȷ̄ciūt: q: his nihil repugnat. ꝙ ſiĺes pr̄i ſuo ſūt: q̃ ē ſūma pꝫs. hoc totū aute ē in ſūmo i btā ꝟgīe: ꝙ ꝛ pacifica ē i ſūmo. Item alia glo. ibidem. Dū lex carnis repugnat legi mētis: nō modo alteri: ſ; nec nobis poſſumꝰ eſſe pacifici: ꝙ ſup oēs iprop

tionabiliter pacifica extitit: in qua caro ad
uerſus ſpm̄ nō rebellauit. ¶ Itē ſicut ē pre
miū ad p̄miū ita meritū ad meritū ꝛc. ſed
alijs pacificis daṫ i premiū ꝙ filij dei ſunt
p adoptionē: btiſſime ꝟgini datum ē ꝙ ſit
mater dei p naturā. h̄ aūt improportiona-
biliter plus eſt ꝗ̄ eſſe filiū p adoptionē: ḡ p̄
miū btiſſime ꝟginis eſt iproportionabiliṫ
ſup premiū alioꝝ: ḡ meritū ſupra meritū.
hec aūt eſt pacificatio: ḡ beata ꝟgo in hac
btitudine excellit oēs. ¶ Itē btā ꝟgo fuit
mediū vniuerſale in cā pacis: vtilis em̄ fu-
it mediatrix ꝛ recōciliatrix: oēs em̄ fuerūt
recōciliandi p ipam: ḡ in pacificatione ex-
cellit oēs viatores.

¶ De pſecutione. Cap̄. cxv.

p Eſt hec q̄riṫ de pſecutiōe qualiter
hec btitudo fuerit in btā ꝟgie. ꝛ nō
agiṫ de q̄cūqȝ pſecutiōe: ſȝ de illa q̄
eſt martyrū cui debetur aureola.

¶ De aureola martyrū. Cap̄. cxvi.

q Ueritur ḡ vtrū btā virgo habuerit
aureolā martyꝝ. Et videṫ ꝙ nō: qa
ceſſante cā ceſſabit effectꝰ. Cum igi
tur btiſſima ꝟgo nō ſuſtinuerit mortē que
p martyriū iferṫ: nec habebit aureolā mar
tyrū. ¶ Itē aureola nō debetur volūtati ſȝ
actui: hic aūt nō fuit actus martyrij: ḡ non
aureola. Si dicaṫ ꝙ habuerit dolorē ſpūalē
p martyrio: ſm̄ h̄ eius aureola eēt inferior
alioꝝ martyrū aureolis qui dolorē habue-
runt ꝛ ſpūalem ꝛ corporalē. Si aūt dicitur
ꝙ meruit aureolā p cōpaſſionē filij: h̄ nō vi
deṫ poſſe ſtare. Aureola em̄ martyrū deter
minaṫ penes ſummū ꝛ pfectiſſimū: hec au
tē eſt ſuſtinētia ppꝛie mortis: plus em̄ com
patiṫ aīa corpori vnito ꝗ̄ nō vnito: ḡ no eſt
difficilimū fortitudinis in cōpaſſione alie-
ne paſſionis. Ex his itaqȝ videṫ ꝙ non ha
buerit aureolā martyrū. Cōtra: ſuperiores
ordines hn̄t ppꝛietates inferioꝝ cū excellē
tia. ſed btiſſima ꝟgo oīum ordinū ē ſupma:
ḡ habebit aureolā martyrū quā habēt infe
riores. Item damus a nullo illuſtriū vinciṫ
ſȝ vinceret in aliquo: ſi nō haberet aureolā
martyrū: ḡ hȝ aureolā martyrū. ¶ Itē da
maſ. ſȝ ꝛ ipſa btā ꝛ earū q̄ ſunt p martyrū
donationē digna facta dolores q̄s effugit
pariens hos in xp̄i paſſiōe ſuſtinuit a ma-
ternali cōpaſſione viſcerum laceratiōe tolle
rans: ꝛ quē deū cognouit per generatiōem
hūc vt maleficū vidēs interfectū: velut gla
dio cogitatiōibꝰ lacerabaṫ. Et h̄ ē tuā ipſiꝰ
aīaȝ ptrāſibit gladiꝰ. Ex hac auctē pbatur
multiplr ꝙ btā ꝟgo gr̄aȝ hūit martyrij ꝛ au
reolā martyrū. ¶ Itē dationi aīe debeṫ au
reola martyrū: ſȝ btiſſima ꝟgo dedit p̄cio-
ſiſſimā ꝛ dilectiſſimā aīam: ḡ habebit p̄cio
ſiſſimā aureolā. Media patȝ: qꝺ em̄ btiſſi-
ma ꝟgo dederit dilectiſſimā aīam ē mani-
feſtū. Ipa em̄ in infinitū plꝰ dilexit aīam. i.
vitā filij ſui ꝗ̄ beatꝰ petrus vitam ꝛ animā
ſui ipſiꝰ. ¶ Itē ꝙ p̄cioſiſſimā aīam dede-
rit ptȝ: q2 datio huiꝰ aīe fuit p̄ciū totiꝰ mū
di ꝛ redimibiliṫ creature: ꝛ ſic btā ꝟgo dedit
animā i infinitū plꝰ dilectā ꝛ p̄cioſaȝ ꝗ̄ ali
quis ſctoꝝ: ḡ habebit in infinitū p̄cioſiorē
aureolā ꝗ̄ aliq̄s ſctoꝝ. ¶ Iteȝ alij marty-
res dederūt tm̄ aīam ꝛ corpus: btiſſima au
tē ꝟgo obtulit ad crucē aīam ꝛ corpꝰ ꝛ diui
nitatē: ḡ improportionabiliter plus dedit
in merito: ḡ iproportionabilr plus accepit
in p̄mio. ¶ Itē aliqui debitores mortꝭ exi-
ſtentes nō dederunt vitā gratuite. ſ. q̄ſi do-
nū: ſȝ reddiderūt ex debito q̄ſi cenſum. Be
atiſſima aūt ꝟgo illū dedit qui ſolus inter
mortuos liber fuit: ꝛ nō neceſſitate ſed ſola
charitate mortē ſuſtinuit. ¶ Itē oīs dolor
eſt ex amore: qꝺ em̄ cum amore poſſideṫ cū
dolore amittiṫ. Ubi ḡ improportionabilis
amor: ibi improportionabilis dolor. ſed do
lor quo dolebāt ſcti in paſſione: cauſabaṫ a
natura ꝛ amore naturali: dolor aūt quo do
lebat btā ꝟgo: cauſabatur a gr̄a ꝛ dilectiōe
gratuita: ſȝ gr̄a improportionabiliter pfe-
ctior ꝛ fortior ē natura: ḡ iproportionabiliṫ
maior ē amor gratuitus ꝗ̄ amor naturalis
ḡ dolor cauſatꝰ a gratia iproportionabiliṫ
ē maior ꝗ̄ dolor cauſatꝰ a natura: dolor ſan
ctoꝝ cauſabaṫ a natura dolor aūt ꝟginis a
natura ꝛ gr̄a: ſȝ maior a gr̄a: ḡ in infinitū
erat maior dolor btē virginis ꝗ̄ dolor alio-
rum: ḡ ꝛ aureola eius erit maior aureolis
aliorum.

¶ De aureola predicatorum. Cap̄. cxvij.

r Atione p̄dicta queritur de aureola
p̄dicatoꝝ vtrū fuerit in btā ꝟgine.
Et videṫ ꝙ non. Ceſſante cā ceſſat
effectꝰ. Beatiſſima ꝟgo nō habuit ſtatum
p̄dicatoꝝ vel doctoꝝ: ḡ nō habuit aureolā
p̄dicatoꝝ. Media ptȝ per aplꝫ. i. Cor. xiiij
Mulieres in eccleſijs taceāt. Sed ꜩtra: plꝰ
eſt p̄dicare facto ꝗ̄ ꝟbo. Alij p̄dicatores p̄
dicauerūt ꝟbo: beatiſſima ꝟgo p̄ncipaliter

predicauit facto: ſed improportiõabiſr eſt pfectius factū ꝙ ꝟbū: ğ improportionabiliter pfecti⁹ p̄dicabat btā ꝟgo ꝙ alij. ergo pfectiorē habuit aureolā. ¶ Et ſi dr ꝙ alij p̄dicauerūt facto ħ fuit p accidēs. Accidit em̄ facto ꝙ ſit ſignū vel exemplū. btiſſima aūt ꝟgo p ſe factis vtebat̃ p verbis in ſua p̄dicatiõe: in deſpõſatiõe: ſacꝝ ſuſceptiõe et ꝯſimiliū q̄bus vtebat̃ nõ ad ſui pfectionē: ſed ad noſtrā inſtructionē ⁊ vtilitatem. ¶ Itē maria ꝯſeruabat oīa ꝟba hec Lu. ij. Sācti dicūt ꝙ ideo cõſuabat vt opportunis tpibus ad ſcribendū euāgeliſtis reuelaret. ğ beata ꝟgo nobis p euāgeliſtas p̄dicabat. ¶ Itē doctrīa prudētū facilis eſt Prouer. xiiij. Sꝫ btiſſima virgo breuiſſime ⁊ lucidiſſime oīa p̄dicabilia vno ꝟbo p̄dicauit qn̄ dixit in nuptijs Joh. ij. caplo. Quodcūqꝫ dixerit vobis facite. Qui eniꝫ facit quecūqꝫ fili⁹ dei dixerit oīa p̄dicabilia impleuit: ğ beata ꝟgo oīa vno ꝟbo predicauit. ¶ Itē dicunt̃ que de ſapiā ſpālit̃ intelligunt̃ de beata ꝟgine. De illa aūt dr ꝙ eſt doctrix diſcipline dei. Sap. viij. ergo beata ꝟgo eſt doctrix: ğ debetur ei aureola p̄dicatorū. ¶ Itē pphete ſunt doctores: ğ pphetiſſe doctrices: ſed btiſſima virgo fuit pphetiſſa. ğ doctrix. minor pꝫ in Eſa. viij. Acceſſi ad pphetiſſam. glo. ꝟginē mariā. Qꝫ aūt mulieres poſſunt eſſe pphetiſſe. pꝫ Act. xxj. ꝙ q̄tuor filie ꝟgines erāt q̄ ppħabant. ¶ Item oēs alij p̄dicatores p̄dicabant p verbū creatū. btiſſima aūt ꝟgo predicabat p verbū increatū. ergo p̄dicauit excelleti⁹ omni p̄dicatore. ergo habet aureolam predicatorum excellentioreꝫ omni aureola predicatorum.

¶ De aureola virginum. Cap. xxviij.

C Onſequēter querit̃ de aureola ꝟginū. Et videt̃ ꝙ nõ habuerit aureolā ꝟginū hac rõne. Aureola debet̃ ſm perfectiſſimū ⁊ difficillimū ꝯtinētie. ğ vbi nõ eſt pugna nec victoria. ¶ Itē apls ij. Thim̄. ij. Nemo coronabit̃ niſi q̄ legitime certauerit. Beatiſſima aūt ꝟgo nõ certauit certamine ꝟginū: ğ nõ habꝫ aureolā ꝟginū. Item pħus. Qꝫ ꝯtinens eſt qui patit̃ ⁊ nõ deducit̃: inſenſibilis q̄ nec patitur nec deducit̃. Beata virgo non patiebat̃: ğ nõ fuit ꝯtinens. ğ nec hꝫ aureolā ꝯtinētie ſiue ꝟginitatis. ¶ Cõtra. beata ꝟgo dicit̃ virgo ꝟginū. ⁊ hic loquēdi mod⁹ dr vel vocatur excellētia vel origo excellētie. vn̄ roſa flos florū. i. digniſſim⁹ inter flores. Uel dicit originē: vt maria iacobi. Si ğ dicitur maria ꝟgo ꝟginū. i. excellētiſſima int̃ virgines: ğ quicq̄d debet̃ alijs ꝟginib⁹ debet̃ ei excellētius. Si aūt dr ꝟgo ꝟginū p originē vt ſit ſenſus ꝟgo mater ꝟginuꝫ: tunc ipa eſt mater ꝟginū in ꝟginitate. ⁊ ſic erit mater ꝟginitat̃. alie aūt ſunt nutrices virginitat̃. ğ beata virgo improportionabilit̃ eſſentialr̄ ſe habet ad ꝟginitatem ꝙ alie ꝟgines: ğ improportionabiſr pfectius habebit aureolā ſup alias ꝟgines. ¶ Item beatiſſima ꝟgo eſt regina ꝟginū ⁊ hoc ſibi ſoli cõuenit: ipa em̄ ſola a maledicto legis quaſi a ſuitute carceris ⁊ captiuitat̃ ꝟginitatē liberauit: ⁊ eā liberā ⁊ glõſam reddidit. ⁊ ſic oēs ꝟgines inquantuꝫ ꝟgines a ſuitute legis liberauit: ⁊ ſue ſuituti mācipauit: ⁊ ſic eſt effecta regina virginum. Oēs alie ſunt ācille ꝟginis ⁊ pediſſeque. Sed iproportionabilis eſt corona ancille ⁊ regine: ğ iproportionabiſr pfectiorē habet aureolā ſup aureolā ꝟginum. ¶ Itē beatiſſima ꝟgo habuit ꝟginitatē in ſummo vt patebit infra. ğ habet aureolā ꝟginitat̃ in ſummo. ¶ Poſt hec querit̃ quō fuerit fructus in beata virgine qui diſtinguunt̃ ſm ſtatū innocentie vel ꝯtinentie trigeſimus ſexageſim⁹ cēteſimus. Et videt̃ ꝙ illos nõ potuerit habere excellētius: qꝛ trigeſimus nõ excellit trigeſimū: nec ſexageſim⁹ ſexageſimū: nec centen⁹ centenuꝫ. ¶ Solutio ad hoc ſoluētes dicim⁹ ꝙ iſte beatitudies determinant̃ ſm actus pfectiſſimos vie. et pter hoc euacuabunt̃ in patria vbi nõ eſt paupꝑtas nec luctus nec eſuries ⁊c. Et cõcedimus ꝙ beata ꝟgo habuit oēs iſtas ſm ꝙ pbatū eſt ſcꝫ excellenti⁹ omi viatore ꝯcedētes oīa q̄ oppoſita ſunt de paupꝑtate ſilr ⁊ de mititate. ¶ Qꝫ auteꝫ obijcitur de moyſe ꝙ erat mitiſſim⁹ intelligendū eſt in gn̄atiõe ſua vel reſpectu p̄cedētiū vel contempaneoꝝ ſuoꝝ: quia btiſſima ꝟgo non cadit in numerū cuꝫ alijs: quia nõ eſt vna de oībus ſed eſt ſup oēs. Concedim⁹ et ꝙ beatiſſima ꝟgo habuit oēs aureolas ⁊ oīa dona gratuita oīuꝫ alioꝝ ſanctoꝝ. De aureola martyrū Ber. Longe eā pl⁹ ꝙ martyrē cenſem⁹ in q̄ paſſionis ſenſum cõparationis ſupauit affect⁹. ¶ Iteꝫ de oībus aureolis dicit Bern. ſup illud Eccli. xxiiij

In plenitudine ſanctoꝝ detẽtio mea. Merito in plenitudine ſanctoꝝ ei⁹ erat detentio: cui nec fides defuit pͥarchaꝝ: nec ſpiritus pphaꝝ nec zelus apłoꝝ: nec ꝯſtãtia martyrũ: nec ſobrietas cõfeſſoꝝ: nec caſtitas vginũ: nec fecũditas ꝯiugataruꝫ: nec puritas angeloꝝ. Ex hac auctoritate patꝫ ꝙ btiſſima vgo habuit oẽs ꝓꝑtates gratuitas alioꝝ. Rõnes in ꝯtrariũ poſitas p cõtrarias rõnes credim⁹ ſufficiẽter eſſe ſolutas. Ad illud qd vltimo obijcit̃ de fructib⁹ dicim⁹ ꝙ illos habuit excellẽti⁹ oĩb⁹ viatorib⁹ duplici rõne. Una quia habuit eos oẽs ſimul vtpote vgo: vidua: ⁊ cõiugata. Altera qꝛ vnũquodqꝫ excellẽtius habuit. In. xxx. eñ fructu q̃ debet̃ cõiugatis p denariũ glie eterne pfectio ſignat̃. p ternariũ tria bona cõiugij. ſ. fides: ples: ſacrm. p que cõiugati tendũt ad vitã eternã. Illa aũt tria habuit excellẽti⁹ btã vgo. vt probatũ eſt. s. g̃ habuit fructũ trigeſimũ oĩb⁹ excellenti⁹. Itẽ in. lx. p denariũ ſignat̃ pfectio eterne glorie. In ſenario. vj. opa miſericordie p q̃ vidue tendũt in vitã eternaꝫ. Illa aũt opa miſicordie fuerũt excellenti⁹ in beata vgine oĩ viatore: g̃ habuit fructũ ſexageſimũ excellẽti⁹ vniuerſis. Centeſim⁹ fruct⁹ ſeu numer⁹ qui cõſiſtit ex denario i ſe ducto vitã angelicã in terris ſignificat: p quã tendit̃ ad ſocietatẽ angeloꝝ i celis. Uitã vo angelicã habuit btiſſima vgo excellenti⁹ oĩb⁹ in terris: g̃ beatiſſima virgo habuit fructũ centeſimũ excellẽti⁹ vniuerſis. Et ſic pꝫ qualr̃ beatiſſima vgo omnes beatitudines: ⁊ oẽs aureolas ⁊ hmõi fructus oẽs habuit in ſummo.

¶ De fructibus quos ponit apoſtol⁹ ad Galath. v. Capſm. cxix.

Poſt hec querit̃ de fructib⁹ q̃s põit apłs ad Gal. v. Fruct⁹ aũt ſpũs ẽ charitas: gaudiũ ⁊c̃. Qualr̃ fuerit in beata vgine. Et videt̃ ꝙ excellẽti⁹ oĩ viatore. ⁊ hac ratiõe gratia ⁊ pctm̃ opponũtur. cõiunctio ⁊ diuiſio ſilr̃ opponunt̃: a pctõ eſt diuiſio: g̃ a gr̃a eſt cõiunctio. Sed in beata vgine fuit ĩꝓportionabilis gr̃a g̃ ĩꝓportionabilis cõiunctio. Sed ad cõiũctionẽ eũ deo ſequit̃ refectio ſiue fruct⁹ vt pꝫ in fruitione pͥrie q̃ ſequit̃ ad ſummã cõiunctionẽ: ſed in beatiſſima vgine fuit ſumma ⁊ ĩꝓportionabilis cõiunctio vie: ergo ĩꝓportionabilr̃ refectio: ergo habuit oẽs fruct⁹ in ſummo. Item Eſa. iij. Dicite iuſto qm̃ bene: qm̃ fructũ adinuentionũ ſuarũ comedet. Et in pſ. Labores manuũ tuarũ ⁊c̃. g̃ in operibus bonis eſt refectio. In beata vgine fuerũt opa ĩꝓportionabilit̃ bona: g̃ ⁊ refectio ĩꝓportionabilis. Itẽ pſ. In cuſtodiẽdis ill' retributio multa. Sed beata vgo ĩꝓportionabilit̃ alijs cuſtodiuit: g̃ in ipſis ĩꝓportionabilit̃ retributionẽ habuit. Itẽ. Secura mẽs quaſi iuge cõuiuiũ. Sed btiſſima vgo alijs ĩproportionabilr̃ ſecura fuit: g̃ alijs improportionabiliter cõuiuauit. Item Eſa. lviij. Si auerteris a ſabbato pedẽ tuũ facere volũtatẽ tuã in die ſctõ meo: ⁊ vocaberis ſabbatũ delicatũ: ⁊ ſanctũ dñi glioſum: ⁊ glorificaueris eũ: dũ nõ facis vias tuas: ⁊ nõ inueniat̃ volũtas tua: vt loquaris ſermonẽ: tunc delectaberis ſup dño: ⁊ ſuſtollam te ſuper altitudines terre: ⁊ cibabo te hereditate iacob patris tui. Omĩa hec que premittunt̃ ad iſtam cibationẽ fuerũt in btã vgine ſumme: ergo cibat̃ in ſummo.

¶ De charitate. Capſm. cxx.

Poſt hec querit̃ de fructu q̃ eſt charitas. ⁊ pbat̃ ꝙ in btã vgine fuerit in ſummo h̃ modo. Charitas eſt q̃ de terra ad celũ euocat. ⁊ ſic duo innuũt que ptinent ad hũc fructũ: a terrenis ſepatio. ad celũ eleuatio: vtrũqꝫ iſtoꝝ in btã vgine fuit in ſummo. Qꝛ ĩꝓportionabilr̃ alijs a terrenis fuit ſepata pꝫ p hoc ꝙ nec puluis venialis peti pedib⁹ eius adheſit: ꝙ oĩbus alijs viatorib⁹ ineuitabile fuit. Qꝛ ad celũ maxime eleuata fuit ſic probatur Matth. vj. Ubi eſt theſaur⁹ tu⁹ ⁊c̃. g̃ theſaurus tu⁹ trahit ad ſe fructũ. Sed beata vgo habuit ĩꝓportionabilẽ theſauruꝫ in regno celorũ: g̃ ĩꝓportionabilit̃ leuabat̃ ad celũ. Itẽ eleuatio eſt gratia: ſꝫ in beata vgine fuit ĩꝓportionabilis gratia: ergo ⁊c̃. Itẽ in pſ. xxiij. Fiunt tres q̃ões. vna Quis aſcẽdet in montẽ ſanctũ tuũ. Altera aũt quis ſtabit in loco ſcõ tuo. Tertia. Quis hitabit. Quia difficile ẽ ⁊ perfectũ aſcẽdere: difficilius ⁊ pfectius ſtare: difficillimũ et perfectiſſimũ habitare et quieſcere. ſed ad ſtatuꝫ apoſtoloꝝ qui ſunt maiores de eccłia ptinet aſcẽdere: ſed nõ habitare imo deſcẽdere. Unde angeli deſcendebãt ⁊ aſcendebãt in Gen. xxviij. Unde apłs rapiebat̃ vſqꝫ ad tertiũ celum ⁊ moꝝ

deſcēdit ad diſponēda cubicula infirmorꝝ. Unde ipſe dicit. ij. Cor. v. Siue mēte exce dim⁹ deo: ſiue ſobrij ſum⁹ nobis: ergo ad pfectiorē statū ꝙ apoſtolorꝝ fuerit ad quē ptinet aſcēdere ⁊ quieſcere. Sed ſup statū apoſtolorꝝ nō fuit ſtatus eminētior ꝙ ſta tus beate vginis: ergo ad statū beate vginis ptinet aſcēdere: habitare: ⁊ quieſcere. Itē ps. lxxxiij. Cōcupiuit ⁊ defecit aīa mea in atria dn̄i. Cōcupiſcere ⁊ deficere medium eſt inter atria dn̄i cōcupiſcere ⁊ nō defice re. Primū ptinet ad statū viatorū. ſecūdū ad statū cōprehenſorꝝ: ergo mediū ad ſtatum mediū. hic eſt aūt ſtatus btiſſime vginis: ergo beata vgo atria dn̄i cōcupiuit et non defecit: ergo ibi reqeuit. Itē Eſa. xj. Et reqe uit ſup eū ſpūs dn̄i. ſpūs ſapiētie ⁊c. Ber. Nimirū ſup eā: ergo ⁊ ſup eam requieuit ſpūſſcūs. ſʒ reqes ē puatio mot⁹: ſʒ augmē tū ⁊ dīnutio ſūt mot⁹: ergo ſi hūit ſpm̄ ſanctū fuit ſine motu: ergo ſine augmēto: ergo i ſummo ergo fructū charitatꝭ i ſummo. Itē Sapie. vj. Incorruptio facit eſſe ꝓximuꝫ deo. ſed in beatiſſima vgine fuit improportionabilis incorruptio: ergo improportionabilis ꝓximi tas deo. Itē Lu. xiiij. et. xviij. Qui ſe exal tat: humiliabit ⁊c. Beatiſſima vgo fuit i ſummo hūiliata: ergo in ſummo eleuata. Cuꝫ ergo charitatꝭ fruct⁹ ſit eleuatio ad celuꝫ. manifeſtū eſt ex his ꝙ beatiſſima vgo ha buit fructū charitatis in ſummo.

¶ De gaudio. Capl̄m. xxxj.

Poſt hec querit̄ de ſcd̄o fructu qui eſt gaudiū. De quo glo. ibideꝫ. Qꝛ gaudiū eſt puritas cōſciētie ⁊ eleua tio animi in his q̄ digna ſunt ſe exaltantꝭ. Sʒ hec tria puritas. ſcꝫ cōſciētie vt patuit ſ. ⁊ eleuatio animi vt ꝓximo eſt ꝓbatū ⁊ dignitas donorꝝ ſpūaliū fuerunt in beata vgine in ſummo: ergo habuit fruct⁹ gau dij in ſummo. Itē ps. xcvij. Viderūt oēs fines terre ſalutare dei noſtri: iubilate deo ⁊c. glo. ꝙ viſio ſaluatiōīs ē cā iubilatiōīs. ſed in viſione iſta btiſſima vgo in ſummo vidit: ergo iubilauit in ſummo. Itē Luce. ij. Annūcio vobis gaudiū magnū: qꝛ natus eſt ſal. Improportionabilr̄ mai⁹ eſt ſal uatorē naſci de ſe ꝙ naſci ſibi: ergo btiſſima vgo improportionabilr̄ oīb⁹ cauſaꝫ gaudij ha buit: ergo iproportionabilr̄ oīb⁹ gauiſa fuit. Itē iproportionabilr̄ mai⁹ eſt ſaluato rē ſibi naſci filiū ꝙ ſibi naſci dn̄m. Si eīm beata gēs cui⁹ eſt dn̄s eius: iproportiona biliter beatior eſt cui⁹ dn̄s filius eius: ſed beatiſſime vgini naſcebat̄ fili⁹: alijs dn̄s: ergo improportionabilē cauſaꝫ alijs gaudēdi habuit. ergo in ſummo gauiſa fuit. Itē Joh. xiiij. Si diligeretꝭ me gauderetis vtiqꝫ ⁊c. hec eſt imediata ⁊ p ſe. Dilectio eīm ē ime diata cauſa gaudij. ſed btiſſima virgo ha buit dilectionē in ſummo. Item Luce. x. Gaudete et exultate: qm̄ no. v. ⁊c. hoc eſt gaudiū de pdeſtinatione eṫna: ⁊ de pſenti iuſticia: ſed beata vgo habuit preſentem iuſticiā in ſummo. ergo ⁊ gaudiū in ſummo. Itē aliquis pdeſtinat̄ vt ſit ſeu⁹ dei ⁊ filius p adoptionē: aliqs vt fili⁹ dei ſit per deū: vt xp̄s homo. aliqs vt ſit mr̄ dei p naturā: ſe iproportionabilr̄ mai⁹ eſt matrē dei eſſe per naturā ꝙ eſſe filiū p adoptioneꝫ: ergo beatiſſima vgo cauſaꝫ gaudij hʒ i ſummo. Itē aplꝰs ad Phil. iiij. Gaudete in dn̄o. dn̄s eīm ꝓpe eſt: ergo ꝓximitas eſt cā gau dij: ſed beatiſſime vgini in ſūmo ꝓximus fuit: ergo ſummū gaudiū habuit. Itē apl̄s ad Col. iij. Habētes ſup oīa charitatē: que eſt vinculū pfectionis: ⁊ pax dei exultet i cor dib⁹ veſtris. glo. Charitas eſt cauſa exul tationis: ſed beata vgo habuit charitateꝫ in ſummo: ergo exultauit in ſummo. Iteꝫ ad Romanꝭ. xiiij. Regnū dei int̄ vos eſt pax: et iuſticia: ⁊ gaudiū in ſpūſctō. Btiſſima vgo iproportionabilr̄ pl⁹ habuit in corde de regno dei: ergo iproportionabilr̄ pl⁹ de gaudio in ſpūſancto. Itē dr̄ i ps. lxxxviij. Miſcōdia ⁊ veritas pcedent faciē tuā. beat⁹ popul⁹ q̄ ſcit iubilationē: Preceſſio miſcōdie eſt cā iubilatiōīs: ſʒ i btiſſima vgine preceſſit miſcōdia in ſūmo: ergo ſciuit iubilationē in ſummo. Itē Thob. v. Quale gaudiū mihi eſt qui i tenebris ſe deo ⁊ lumen celi non video: ergo attracto ſenſu in luce eſſe: et lumen celi videre eſt cauſa leticie. hoc aūt fuit in beatiſſima vir gine in ſummo: ergo habuit gaudium in ſummo. Itē beata vgo oībus viatoribus ⁊ cōprehenſorib⁹ eſt cā gadij ⁊ letitie: ergo plus oībus habuit gaudij ⁊ leticie. Unde ſarra in figura ei⁹ dicit Geneſ. xxj. Riſuꝫ mihi fecit dn̄s: ⁊ oēs qui audierūt corridēt mi hi: quaſi diceret. Gaudiū pncipaliter pti net ad me. alijs aūt in cōſequēti et per me. Unde Judith. xv. Tu gloria hieruſalem: tu leticia iſrael: tu honorificentia populi

noſtri. Jtẽ Eſa.ix. Letabunť corã te:ſicut qui letanť in meſſe:ſicut exultãt τc. Hic tã gunť due cauſe gaudij meſſoꝝ.de fructu.ſ. τ victoria de ſpolijs.ſed beatiſſima ꝟgo habuit fructũ in ſummo. ğ et gaudiũ in ſummo. Jtẽ beata ꝟgo habuit victoriã τ ſpolia in ſummo que ex faucibꝰ leuiathã totũ mundũ quaſi ſpoliũ eripuit. ğ gaudij fructũ in ſummo poſſedit.

¶ De pace. Caplm.cxxij.

POſt hec querit de fructu q̃ eſt pax q̄ fuerit in ſummo in beata ꝟgine probat̃ hoc modo Lu.ij. Gloria in excelſis deo. Et in terra pax hoĩbꝰ τc. Beatiſſima ꝟgo improportionabilr oĩbus habuit bonã voluntatẽ:ğ improportionabilr pacẽ. Jtez Joh.xiiij. Pacẽ relinquo vobis pacẽ meã do vobis τc. hec eſt duplex pax. ſcz eternitatis:τ pectoris. Pax pectoris ẽ quies a peccatꝭ. Jllã aũt habuit beatiſſima ꝟgo in ſummo. Jn alijs aũt quies a pctõ eſt ceſſatio peccãdi. ğ beatiſſima ꝟgo habuit pacẽ pectoris in re:τ pacẽ eternitatis improportiõabili certitudine. ergo habuit fructũ pacis improportionabilr omi viatore. Jtẽ Eſa.xxxij. Opus iuſticie eſt pax: ſed beatiſſima ꝟgo iuſticiã habuit in ſummo:ğ et pacẽ in ſummo. Jtem in ps.lxxv. Jn pace factꝰ eſt locus eiꝰ:ſed beatiſſima ꝟgo improportionabilr fuit locꝰ dñi:ergo improportionabilr pax. Jtẽ mũdus pacez eius turbare nõ potuit: quia pauperrima ſpũ fuit. Jtez diabolus pacẽ eius turbare nõ potuit:quia humilis fuit ĩ ſummo. Sz nec caro turbare eaz potuit: qꝛ fomes ĩ ea extinctus fuit.τ ſic patet quomõ btã ꝟgo fructũ pacis in ſummo habuit.

¶ De patientia. Cap.cxxiij.

POſt hec q̃rit de patiẽtia ps.xciij. Scdm multitudinẽ doloꝝ meoꝝ in corde meo:cõſolationes tue letificauerũt aĩaz meã:ſed beatiſſima ꝟgo habuit dolorẽ paſſionis poſt filiũ ſuũ in ſummo:ergo fructũ patiẽtie in ſummo. Jtem ſicut ſe hz paſſio ad paſſionẽ: ita cõſolatio ad ꝯſolatiões. Chriſtus aũt in paſſiõe ſummũ dolorẽ habuit τ ſummã cõſolationem. ſz paſſio btiſſime ꝟginis ſimilima fuit illi paſſioni:ğ et cõſolatio conſolationi. Jtem Prouer.vlt. Date ſiceraz meretibꝰ:τ vinũ his q̃ amaro ſũt animo:ſz beatiſſima ꝟgo habuit amaritudinẽ paſſionis in ſummo: ergo τ ſicerã ꝯſolatiõis ĩ ſummo. Jtẽ Eſa. lxj. Dabit ei dñs coronã pro cinere: oleum gaudij ꝓ luctu:palliũ laudis ꝓ ſpũ meroris:ſz btiſſima ꝟgo hũit luctũ τ merorẽ in ſummo:ğ gaudiũ τ ꝯſolationẽ in ſummo.

¶ De longanimitate. Cap.cxxiiij.

POſt hec querit de longanimitate. glo. Ꝗ lõganimitas eſt ĩ expectatione boni. Jnde ſic. Bonuz expectatũ reficit:ſed btiſſima ꝟgo ĩproportionabile gaudiũ alijs expectauit:ğ fructum lõganimitatis improportionabilr habuit. Jtem bonũ expectatũ nõ reficit niſi in aliquo certũ ſit haberi: ğ vbi eſt maior certitudo de habẽdo:ibi maior refectio in expectando:ſed btiſſime ꝟginis expectatio oĩbus alijs improportionabilr fructũ habuit lõganimitatis. Jtez oĩs alteriꝰ viatoris expectatio eſt ꝑ modũ eſurientis. expectatio beate ꝟginis fuit per modũ comedenť ſed improportionabilr magis delectat expectatio in comedendo q̄ in eſuriendo. Patet ergo q̄ beata virgo fructũ longanimitatis habuit improportionabilr viatoribus vniuerſis.

¶ De bonitate. Cap.cxxv.

POſt hec querit de bonitate.gl. Eſt dulcedo animi.ſed ſm pħm. Dulce eſt amaro impmixtum: dulciꝰ qð amaro impmixtiꝰ:dulciſſimũ qð amato impmixtiſſimũ.ſed animꝰ beate ꝟginis ſolius fuit oĩ amaritudie impmixtiſſimꝰ. ergo eius ſoliꝰ animꝰ fuit dulciſſimꝰ. Jtẽ hec dulcedo eſt de bonis cognitꝭ τ habitis. ſed beatiſſima ꝟgo bona nobiliſſima in ſe cognouit τ habuit:ğ dulciſſima fuit. Jtez ps.xxx. Quã magna multitudo dul. tue do.quã ab.ti.te. ſed btiſſima ꝟgo nobiliſſima timorẽ ſcz reuerẽtie habuit in ſũmo. ğ dulcedinẽ habuit in ſummo. Jtẽ Judic. vj. legit̃ q̄ vellus dulci rore impletuz poſt hoc totã areã impleuit. Per vellꝰ beatiſſima ꝟgo intelligit̃ que totũ mundũ dulcedine repleuit. ğ plus oĩbus dulcedinis habuit. Jtẽ ad Hebre.ix. Jn archa fuit vrna cũ mãna. Per archã beata ꝟgo. per mãna ſumma dulcedo ſignat̃:ğ ipa in ſũmo habuit dulcedinẽ. Jtem Eccli.xxiiij.c. Spũs meꝰ ſup mel dulcis. Sed ꝑ mel cõiter intelligit̃ qð dulciſſimũ. Juxta illud Judic. xiiij. Quid dulciꝰ melle:ğ beatiſſima ꝟgo hũit maiorẽ dulcedinẽ ſup oẽs dulcedinẽ,

Itē quāto arbor altior: tāto fruct⁹ dulcior. ſed fruct⁹ beatiſſime ꝟginis fuit dulciſſimus: q2 ipſe ſolus altiſſim⁹: ꝫ ſi fruct⁹ fuit dulciſſim⁹: ergo rami. iuxta illud Jac. iij. Nunqd fons de eodē foramie emanat dulcem τ amarā aquā: quaſi diceret. Qualis intus: talis τ extra. Lux ergo a beatiſſima ꝟgine ſumma dulcedo ꝓceſſerit. pꝫ ꝙ dulciſſima fuerit. Sic ḡ pꝫ ꝙ beatiſſima ꝟgo bonitatē id eſt dulcedinē animi habuit in ſummo ſuper omnē viatorem.

¶ De manſuetudine. Capſm. cxxvj.

Poſt hec qrit̄ de mãſuetudine. Eſt aūt mãſuetudo ſm glo. tractabilitas. Tractabilis aūt eſt qui habet bonos mores. Boni aūt mores ſunt ꝑ virtutes. beatiſſima ꝟgo habuit ꝟtutes in ſūmo: ḡ tractabilis fuit in ſūmo. Itē Joco. j. Cū mãſuetudine ſuſcipite inſitū verbum. glo. Cū mãſuetudine ꝯtra irā. Qui min⁹ habet de ira hꝫ magis de manſuetudine. Beatiſſima ꝟgo oīno caruit ira: ḡ habuit mãſuetudinē in ſūmo. Item inter ſupbos ſemꝑ iurgia ſūt. ḡ ſupbia ꝑ ſe eſt cauſa iurgiorꝫ: ergo vbi pl⁹ de ſupbia pl⁹ de iurgijs min⁹ de mãſuetudine: ergo per oppoſituꝫ vbi min⁹ de ſupbia min⁹ de iurgijs τ plus de mãſuetudine. ſed in btīſſima ꝟgine fuit hūilitas in ſūmo: ḡ τ mãſuetudo. Item tractabilis d̾r qui eſt oībus cõformis τ cõformabilis. Tractabilis ḡ eſt qui eſt oib⁹ oīa. hoc aūt poteſt eſſe duobus modis. vel ſm genera ſingulorꝫ ſicut paul⁹ q̄ fact⁹ eſt iudeis ſicut iude⁹ τc̄. vel ſm ſingula generū. τ iſte eſt ſimplr̄ oībus oīa. τ h̄ fuit beatiſſima ꝟgo: ḡ beatiſſima ꝟgo fuit tractabilis in ſūmo. Un̄ Bern̄. in ſmone de aſſumptione. Signū magnū. Quid ad mariā trepidat hūana fragilitas: Nihil auſterū in ea: nihil terribile: tota ſuauis eſt. Et infra. Oibus oīa facta eſt oīb⁹ miſicordie ſinū aperuit: vt de plenitudine ei⁹ accipiāt vniuerſi: captiuus redēptionē: eger curationē: triſtis ꝯſolationē: peccator veniam: iuſtus gratiā: angel⁹ leticiā: τ deniq3 tota trinitas gloriā filij pſona carnis humane ſubſtantiā: vt nō ſit q̄ ſe abſcõdat a calore ei⁹. Itē argui pōt ex eo ꝙ eccl̄ia interptet̄ eā diuerſis ſtatib⁹ τ ꝓꝑetatib⁹ aſſimilãdo d. Eccli. xxiiij. c. Ego q̄ſi vitis fructificaui τc̄. Ex quibus omnibus argui poteſt ꝙ ipa eſt oīb⁹ ꝯformabilis τ oīb⁹ cõpabilis. Et ideo oībus in ſummo tractabilis. Iteꝫ paulus fuit oīa oīb⁹ ſm aſſimilationeꝫ. j. Cor. ix. Beatiſſima aūt ꝟgo ſm veritatē Itē paul⁹ diuerſis hoībus τ ſtatibus ſe ꝓ loco τ tpe cõformauit ſm ſil̄itudinē τ condeſcenſionē. beatiſſima aūt ꝟgo ſil̄r τ ſemel diuerſis tēpibus τ etiā oppoſitis ſe ꝯformauit ſm rē τ veritatē rei. Simul em̄ ſm reꝫ et matrib⁹ τ ꝟginib⁹ ſe ꝯformauit τ viduis: hoībus τ angelis: ergo fuit improportionabil̄r tractabilis viatorib⁹ vniuerſis. Sic ergo patꝫ ꝙ beatiſſima virgo habuit fructū manſuetudinis in ſummo.

¶ De benignitate. Cap. cxxvij.

Poſt hec querit̄ de benignitate que eſt vt dicit glo. largitas rerum. Qꝛ aūt iſta fuerit in beatiſſima ꝟgine in ſummo ꝓbat̄ hoc modo. Largitas rerū cõſiſtit in dando: ſed beatiſſima ꝟgo ıproportionabil̄r oībus dedit: ergo ıproportionabiliter oīb⁹ plus larga fuit. Minor ptꝫ hoc modo. De deo patre dicit apoſtol⁹ ad Rom̄. viij. Qui ꝓprio filio ſuo nō pepcit. Quomodo nō oīa nobis cuꝫ illo donauit: Sed deus dedit nobis filiū generãdo ipm ſm diuinā naturā: τ eius incarnationem operãdo: ergo τ beata ꝟgo dedit nobis filiū ipm generãdo ſm humanā naturā ad ipſius incarnationē carnē virgineā miniſtrando: ergo τ ipa nobis filiū dedit: et in ipſo oīa nobis cõtulit. Itē beatiſſima ꝟgo dedit om̄e dabile: ergo fuit magis larga oī viatore. Media patet. Om̄e em̄ dabile eſt deus vel creatura. Ipſa em̄ dedit deū mūdo τ mundū τ oīa deo. De ꝑmo d̾r in libro Sapie. vij. ca. Quoniā oīuꝫ bonorꝫ mater eſt. de ſecūdo venerūt mihi oīa bona parit̄ cū illa. Itē ps. l. Benigne fac. glo. filium mittēdo: peccata dimittēdo. Sed int̄. oēs creaturas filij miſſioni τ peccati dimiſſiōi ſola officiū τ miniſteriū exhibuit: ḡ improportionabil̄r plus oīb⁹ benigna fuit. Iteꝫ j. ad Cor. xiij. Charitas patiēs eſt: bēigna eſt. he ſunt ꝓpoſitiōes ꝑ ſe. ergo vbi maior charitas. ibi maior bēignitas. ſed beatiſſima ꝟgo in ſūmo habuit charitatē: ergo et benignitatē. Itē Matth. v. Sicut τ pater veſter ſolē oriri facit τ pluit ſup ingratos et malos. glo. benign⁹ quia dedit eis poteſtatē filios dei fieri his qui credūt in noīe eius. Qui nō ex ſang. Sed poſt deū beata ꝟgo in ſūmo ſuo modo dedit nobis filios

dei fieri per gratiā nos regenerādo. btiſſi-
ma eñ ꝟgo dedit nobis ꝑtātem filios dei
fieri regeneratorē noſtrū generādo. Unde
Lu. ij. Maria peperit filiū ſuū ꝑmogeni-
tū. Glo. i. vnū filiū genuit. in quo nos oēs
ſm ſpm̄ in filios dei regenerauit.

¶ De fide. Capitulū. cxxix.

Poſt hec querit̃ de fide. dicit̃ aūt ꝙ
fides ſm glo. inuiſibiliū certitudo.
Intendit̃ aūt delectatio ex certitu
dine tribꝰ modis. Primꝰ modus eſt ꝑ ſci-
biliū pluralitatē. vt ſi delectatio eſt in ſciē
do: quāto plura ſciunt̃: tāto maior ē dele-
ctatio. ſed beatiſſima ꝟgo plꝰ oībꝰ ſciuit:
ergo plus oībꝰ ſm hūc modū delectatiōis
habuit. Secūdꝰ modus eſt ꝑ nobilitatem
et melioritatē ſcitoꝝ: vt ſi eſt delectatio in
ſciēdo talia, maior delectatio erit in ſciēdo
nobiliora ⁊ meliora. ſꝫ btiſſima ꝟgo ſciuit
improportionabilr̃ meliora ⁊ nobiliora ad
ſciendū alijs. ſcꝫ deū trinitatē: ⁊ btitudinē
ꝓpriā: ergo eius delectatio quā habuit in
ſciendo: oīuꝫ alioꝝ delectationibꝰ fuit im
proportionabilis. Nihil eñ eſt delectabiliꝰ
aīe ſcire ꝙ̄ ſcire deū: ⁊ ſe ab ipo ſcire nūꝙ̄
ſeparandā. Tertiꝰ modus eſt per moduꝫ
ſciēdi perfectiorē: vt ſi delectat aliqd ſcitū
ſimpliciter ſcitū perfectius plus delectat.
ſed beatiſſima ꝟgo improportionabiliter
perfectionē habuit in ſciēdo. Itē mūdicia
precedit viſionē: viſio certitudinē: certitu
do delectationē. ſꝫ b. ꝟgo hūit ip̄roportio
nabilē mūdiciā: ḡ viſionē: ḡ certitudinē: ḡ
⁊ delectationē. Sic ḡ patet qualit̃ beata
ꝟgo ⁊ plura ſciuit ⁊ delectabiliora ad ſciē
dū: ⁊ ꝑfectiori modo ſciēdi oībꝰ alijs. ⁊ ſic
certitudinē habuit inuiſibiliū excellētius
oībꝰ alijs. Igit̃ fructū fidei hūit in ſūmo.

¶ De modeſtia. Cap. cxxix.

Poſt hec querit̃ de modeſtia: q̄ vt
dicit glo. cōſiſtit ⁊ in dictis: ⁊ in fa
ctis: ⁊ i ſmōe: ſed hec fuerūt in ſū
mo in beata ꝟgine: vt ꝓbatū eſt. ſ. ergo et
refectio debebat̃. Sicut eñ ſe habet cibus
ad cibū: ita delectatio ad delectationē. Itē
ſicut ſe habet ꝟtus ad ꝟtutē: ita actio ad
actionē: ⁊ modꝰ actionis ad modū actio-
nis: ſed beata ꝟgo habuit ꝟtutē in ſūmo:
ergo ⁊ actiones: ḡ ⁊ modū. ſed penes mo-
dificationē cōſiſtit modeſtia: ergo habuit
modeſtiā in ſummo. ḡ ⁊ fructū modeſtie.
Itē in ꝟtutibꝰ politicis ꝟtꝰ eſt medietas
duoꝝ extremoꝝ. vnde in his modꝰ cōſiſtit
circa mediuꝫ. In ꝟtutibꝰ aūt theologicis
tanto aliqd ꝑfectius habet ꝟtutē eē quāto
maior eleuatio ⁊ extēſio ad conſecutioneꝫ
finis. vnde modꝰ ibi attendit̃ ſm maiorē
eleuationē virtutꝭ. Fides eñ tanto magis
eſt virtus quāto magis eleuat potentiam
ad credendū. ⁊ ſilr̃ modo ſpes tāto ꝑfectiꝰ
habet eſſe virtutis quāto magis eleuat ad
ſperandū. Similr̃ eſt in amore: cuiꝰ modꝰ
eſt nō habuiſſe modū. ſi ergo modeſtie eſt
tenere modū: ergo modeſtiſſimi i ſummo
erit tenere modū in ſummo. Sūmus autē
modꝰ eſt per modū in ſtatu vie eleuare po
tentiā ad ꝑfectiſſimū actū qui poteſt eē in
ſtatu vie. huiuſmodi aūt eleuatio fuit tm̄ i
beata ꝟgine. ergo ipa habuit modū tm̄ in
ſummo. Itē glo. ſuꝑ illud Rom. xij. Ra-
tiōabile ſit obſequiū: neqꝫ nimis neqꝫ mi-
nus. hoc aūt ſolū cōuenit beatiſſime ꝟgi-
ni preciſe: ḡ ſola habuit fructū modeſtie i
ſummo. Item in alijs viatoribꝰ modeſtia
eſt cohibitio ⁊ reſtrictio appetituū inordi
natoꝝ a cōcupiſcētia ſurgentiū: ⁊ fructus
modeſtie eſt refectio vel delectatio de hu-
iuſmodi cohibitiōe vl̃ reſtrictiōe. vnde eſt
quaſi delectatio pugnatoꝝ poſt victoriam
et ſic eſt delectatio ꝑ modū penitētie. Mo
deſtia aūt beatiſſime ꝟginis nō eſt de re-
ſtrictione appetituū inordinatorū q̄ in ea
eſſe nō poſſunt: ſꝫ eſt ꝑfecta ſubiectio car-
nis ⁊ ſenſualitatꝭ ad ſpm̄ ſm tale ⁊ taꝫ ple
nū rōnis dñiuꝫ ꝙ nō eſt poſſibile iraſcibi-
lem vel cōcupiſcibilē ⁊ rationalē excedere
ſuū modū. ⁊ ſic fructꝰ modeſtie in ipa non
eſt ſuꝑ cohibitione vel reſtrictione motuū
inordinatoꝝ qui in ea nō ſunt. ſed in ea ē
delectatio ſuꝑ eo ꝙ hmōi motꝰ ei nō inſūt
nec ineſſe poſſunt. ⁊ ſic ſua refectio eſt per
modū innocētie: alioꝝ aūt refectio fuit per
modū penitētie: ſed ſtatꝰ innocētie impro
portionabilr̃ excellit ſtatū penitētie in di-
gnitate: ḡ refectio ꝑ modū innocētie refe-
ctōeꝫ ꝑ modū penitētie: qꝛ pena pōt demit̃
culpa pennis erit. Sic ḡ patet ꝙ btiſſima
ꝟgo fructū modeſtie improportionabilr̃
excellentiꝰ habuit omni viatore.

¶ De continentia. Cap. cxxx.

Poſt hec querit̃ de cōtinentia: q̄ vt
dicit glo. eſt ab illicitꝭ abſtinere: et
intelligit̃ de licitꝭ ⁊ eſt ꝟtꝰ a placitꝭ
abſtinuiſſe bonis. ⁊ intelligit̃ hoc de placi
tis ſm ſenſuꝫ. Non eñ ē ꝟtꝰ abſtinuiſſe a
bonis ꝑlacitis ſm intellectū. Illa eñ ſunt

ſimplr bona ⁊ ſm virtutez appetēda. a bonis aūt ſenſibilib⁹ delectabilib⁹ abſtinendū. ſumme ꝟo delectabile ſm ſenſum eſt actus generationis: ergo ab hoc abſtinere eſt maximū virtutꝭ. hoc aūt pōt eſſe duob⁹ modis: ſm abſtinentiā pfectā vel ſm pfectiorē: vel ſm pfectiſſimā. Perfectam vt in cōiugatis: pfectiorē vt in viduis: perfectiſſimā vt in ꝟginibus. ⁊ ibi pfectioꝛ ſm qꝫ ꝟginitas pfectioꝛ: ergo ſimplr in ſūmo. hec aūt in beata ꝟgine fuit in ſūmo: ergo habuit fructū cōtinentie in ſummo. Item ꝟtus eſt circa arduū, ⁊ difficile: ſed hec eſt cōtinentia ſm abſtinentiā: act⁹ generationis maxime eſt ardua ⁊ difficilis nature coꝛruptibilitate. Precipue circa partē que eſt coꝛrupta ⁊ infecta: ꝗ vbi eſt illa abſtinētia in ſummo: ibi erit cōtinētia in ſummo. Itē licitū ē qd̄ nulla lege prohibet: ſꝫ beatiſſime ꝟgini nō ē lex poſita. iuſtis em̄ eſt lex poſita. Unde ad Galath. v. in enumeratis fructib⁹ ſubiūgit. Aduerſus huiuſmodi nō eſt lex: ergo oīa licebāt. Omnibus aūt alijs eſt lex poſita: ergo oīa erāt ei improportionabilr magis licita: ꝗ iproportionabilr alijs fruct⁹ eius erat cōtinētia. Itē augmētat virtutē cōtinentie abſtinere a rebus non tm̄ placitis ⁊ licitis: ſed etiā aliquib⁹ debitis. Erit ergo ꝟtus continentie pfecta abſtinere a licitis placitis et debitis. ꝗ a magis debitis abſtinere erit maioꝛ ꝟtus: ſed beatiſſima ꝟgo improporcionabilr abſtinuit ab honoꝛib⁹ ⁊ reb⁹ ſibi debitis plus oībus alijs creaturis. Item augmentat virtutē cōtinentie abſtinere a magno ⁊ digno ſibi debito ⁊ licito: et erit cōtinentia ſi abſtineat ab honoꝛe i ſūmo. Sed honoꝛ ⁊ reuerētia que debebat ei inquantū erat mater dei excellit omnē reuerentiā: ⁊ omnē honorem debitū creature: ꝗ ipa habuit fructū cōtinentie in ſūmo. Sic ergo patet qualr btiſſima virgo abſtinuit a ſumme licitis: a ſumme debitis: a ſūme dignis. ⁊ ſic habuit fructū cōtinētie excellentius omnibus creaturis.

¶ De caſtitate. Caplm. cxxxſ.

Poſt hec querit de caſtitate. que vt dicit glo. eſt recte vti licitis. Et ꝙ fuerit i beata vigine in ſummo pbatur hoc modo. Triplex eſt ſtatus. Ante gratiā vel pꝛeter gratiā: in grā ⁊ in gloria. In pmo ſtatu fuit opatio ſm naturaz. In vltimo fit opatio ſm gliam. ſed inter hec duo extrema duo ſunt media. ſcilꝫ operari quādoqꝫ ſm naturā quādoqꝫ ſm gratiā: ⁊ operari ſemp ſm naturā ⁊ gratiā: ſed operari ſm gloriā conuenit cōprehenſoꝛibus: ſm ꝟo naturā coꝛruptam vel nō coꝛruptā cōuenit hoībus ſiue peccatoꝛibus ſiue non pctoꝛibus. operari ꝟo quādoqꝫ ſm naturā ⁊ quādoqꝫ ſm gratiā cōuenit viatoꝛib⁹ ergo oīa operari ſm naturā et gratiam cōuenit ſtatui medio inter cōprehenſores et viatores. Ille aūt ſtatus medius eſt beatiſſime virginis: ergo illud opari conuenit beatiſſime virgini tm̄: ⁊ illud operari eſt ſumme recte vti licito: ꝗ ei ꝯuenit caſtitas in ſummo. ¶ Item oēs actiones humane ſunt referibiles ſm actuz vie: ergo ſumme pfect⁹ ſm ſtatū vie oēs actiōes refert. h aūt fuit beatiſſima virgo: ergo ipa retulit oēs actiones ſuas. Itē aplus. j. Coꝛinth. x. ca. Siue mādūcatis ſiue bibitis: oīa in gloria dei facite. hoc aūt eſt oīa referre in gloriam dei. ⁊ hmōi referre eſt vti: ergo contingit oībus recte vti. ſꝫ tm̄ vti cōſiſtat in referendo. Eſt em̄ vti referre ad id qd̄ eſt fruendū ⁊ ſicut cōtingit referre differēter: ita cōtingit differēter vti: ſm viatores contingit referre oīa habitualiter. Solā beatā virginez cōtingit diuina referre ⁊ actualr: ꝗ conuenit ei vti oībus improportionabilr. Qꝛ aūt nulli viatori cōueniat poſſe referre actualiter: ſic patet. Oēm aliū neceſſe eſt peccare venialr aliquādo. Sed quicūqꝫ peccat venialiter illū impoſſibile eſt referre omīa actualiter. Sed omnē viatorē excepta beata virgine neceſſe eſt aliquādo peccare venialiter. ergo nullū viatorez excepta beata virgine poſſibile eſt oīa referre actualiter. ¶ Itē inter habitū ⁊ ſtatū medi⁹ eſt act⁹ ergo inter ſtatū fruendi ⁊ habitū referēdi mediuz eſt actus referendi: ergo inter frui deo ⁊ omibus in deo actualr et oīa referre ad deū habitualiter mediuz eſt oīa referre actualiter in deū. pmū autez pertinet ad ſtatū comprehenſoꝝ. ſcdm ad ſtatū viatorum: ergo mediū ad ſtatum mediū. hic aūt eſt ſtatus beatiſſime virginis: ergo opera ſua omīa retulit in deū actualiter. ⁊ hoc eſt recte vti licitis in ſummo: ergo ipa ſola habuit fructū caſtitatꝭ i ſummo. Patet ergo ꝙ beatiſſima virgo oēs fructus ſpirit⁹ habuit in ſummo. ¶ Hec autē concedimus

omnia ꝛ credimꝰ eſſe vera ſicut ex veris ꝛ ꝓbabilibus per ordinē ſunt ꝓbata. Ad expreſſionē tū̄ predictoꝝ intelligentiaꝫ et ad videndū gratuitoꝝ ꝑfectionis differentiā quā in plenitudine gr̄e beatiſſime ꝟginis omnifariū diſputauimꝰ eſſe cōprehenſiuā. notādū ꝙ gratuita perfectio cōparari pōt ad duo. Ad id in quo eſt vt in ſubiecto: vł ad id ad quod eſt: vel ad qḋ ordinat vt ad actū obiectū vel finē. Scḋm cōparationē aūt quā habet ad id in quo eſt ſumuntur fructꝰ. Perfectio em̄ gratuita delectat ꝓpriū ſubiectū ꝛ reficit ip̄m. ꝛ ſm̄ h̄ appellatur fructꝰ. Cōparatio aūt ad id ad quod eſt vel ad qḋ ordinat: pōt eē duobꝰ modis. Poteſt em̄ eſſe illa cōparatio vel ſm̄ ſtatū vel ſm̄ actū. Si ſm̄ ſtatū: ſic ſunt beatitudines q̄ determināt ſtatū perfectū ſm̄ ꝑfectionē gratuitā ꝑ modū vie. ꝛ eſt determinatio ſtatus ꝑ effectꝰ cōpletiſſimos ꝛ excellētiſſimos in via: vt eſt oīa relinq̄re: ſua et alioꝝ pctā deflere: ꝛ aīam ꝓ proximo ponere ꝛ hoꝝ ſilia. Si aūt illa fiat ſm̄ actuꝫ. hoc poteſt eſſe adhuc dupl'r. Poteſt em̄ eē ꝑfectio gratuita quantū ad actus p̄mos. Primo in agere gratuito ꝑficiētes. vł quo ad actus ſecūdos. ſecūdo ꝛ ad cōſequētes actus ꝛ excellētes ꝑficientes. Si ſecundo modo ſic ſunt dona. Si p̄mo modo. h̄ pōt eſſe dupl'r. quia p̄mo iſta ꝑfectio in eē gratuito poteſt eſſe liberādo a malo ꝛ ſanādo: vel ad bonū ordinādo. Primo modo ſunt gratie ſacramētales. Scḋo modo ꝟtutes.

¶ Sufficiētia aūt hoꝝ oīuꝫ eſt hec. Et primo ſacramentoꝝ. Cū em̄ ſacramentuꝫ ſit medicina ꝯtra leſionē a malo: aut eſt ꝯtra indigentiā mēbroꝝ ſm̄ ſe ſingillatim: vel in corꝑe eccl'ie. Si ſcḋm ꝙ in corꝑe: ſic diuidit duobꝰ modis. Aut em̄ ad mltiplicationē fideliū carnalē. ꝛ ſic eſt mr̄imoniuꝫ. vel ſpūalē: ꝛ ſic eſt ordo. Si autē eſt contra indigentiā mēbroꝝ ſm̄ ſe: illa quadruplex erit. Primus eſt defectꝰ originalis iuſticie per originalē culpam. Secūdo ex illo conſequit pronitas ad originale ſiue actuale peccatū. Ad quā tertio conſequit actuale peccatuꝫ: poſt quod ſequit infirmitas ad recidendū. Contra primū defectū ordinat baptiſmus. cōtra ſcḋm cōfirmatio: contra tertiū penitentia: contra quartū ſacramētū euchariſtie. Poſt hoc eſt quedā penalitas que non tollitur omnino: vt infirmitas ex parte corꝑis: ꝛ infirmitas venialis peccati ex parte aīe: cōtra hanc ordinat extrema vnctio.

¶ Sufficiētia ꝟtutū ſumitur hoc modo. Virtutū quedā immediate ſūt in deum. quedā aūt mediate. Immediate autē virtutes diſtinguunt ſm̄ delectabile trium viriuꝫ motiuarū. fides reſpectu veritatis: ſpes reſpectu arduitatis: charitas reſpectu bonitat̄. Mediate ꝟo diſtinguūtur ſm̄ tres actus triū viriuꝫ. rationalis: iraſcibilis: ꝯcupiſcibilis: q̄ ſunt diſcernere aggredi: ꝯcupiſcere. Penes diſcernē prudentia: penes ꝯcupiſcere tēpantia: penes aggredi fortitudo. Quarta ꝟo ſcꝫ iuſticia ſumit ſm̄ ordinē ad alterū.

¶ Donoꝝ młtiplicatio ſic eſt. Aut em̄ doni actus eſt in malū pene: aut a malo culpe: aut cuiꝰ actꝰ eſt in bonū. Si p̄mo modo erit donū timoris. ſi aūt fuerit in bonū. aut eſt ad bonuꝫ ꝙ eſt ad finē. aut eſt ad bonuꝫ conſilij vel precepti. Si autē eſt bonū p̄cepti. aut erit vt dirigēs: aut vt exequēs. Si vt dirigens ſic eſt donū ſcie: ſi vt exequēs ſic eſt donuꝫ pietat̄. Itē ſi ē bonū cōſilij. aut erit vt dirigens: aut vt exequēs. Si vt dirigēs ſic eſt donū conſilij. Si vt exequēs ſic eſt donum fortitudinis. Si aūt eſt in bonū vt ē finis aut erit vt dirigēs: aut vt exequens. Si vt dirigēs ſic eſt donū intellectꝰ. ſi vt exequēs ſic eſt donū ſapie. Sufficiētia actꝰ beatitudinū ſumit hoc modo. Actus beatitudinū vie aut eſt in bonū: aut in malū pene. Malū aūt pene: aut eſt ex cōpaſſione rei delectabilis: aut ex cōpaſſiōe rei triſtabil'. Triſtabile ꝟo eſt aut ex cōpaſſione pn̄ti inflicta: aut ex pena origiali ꝯcta. Si fuerit ex cōpaſſione rei delectabilis: abdicatio eius eſt beatitudo pauptat̄. Si ex compaſſione inflicta in pn̄ti: ſic eſt mititas. Si ex compaſſione ꝯcta: ſic eſt luctꝰ. Si aūt fuerit in bonū aut in bonū cōſilij: aut in bonū precepti. Si p̄cepti: ſic eſuries iuſticie. Si ꝯſilij ſic miſiacordia. Si aūt fuerit in bonū creatū. aut quantū ad intellectū: aut quantuꝫ ad affectū. Si quantū ad intellectū ſic eſt cordis mūdicia. ſi quātū ad affectū tūc eſt pacificatio.

¶ Sufficiētia fructuū ſic pꝫ. Defectio in ꝟtutibus eſt quantū ad actus interiores: aut quantū ad actꝰ exteriores. Si ad exteriores: vel quātū ad guſtū vł tactū: vł quātū ad alios ſenſus. Si quātū ad guſtū ꝛ tactū, ſic erit vł abſtinere a licitꝫ: ꝛ

hec ē ↄtinētia: vel recte vti licitis ⁊ hec ē ca
ſtitas. Si aūt quantū ad alios ſenſus: hoc
erit modeſtia. Si aūt quantū ad actus īte
riores: aut ille erit iraſcibilis: aut ↄcupiſci
bilis: aut rōnabilis. Si iraſcibilis aut reſpe
ctu eoꝝ que circa finē: ſic eſt patiētia. vel re
ſpectu finis: ſic ē lōganimitas. Si autē eſt
actus rōnabilis vel ē quo ad deū: vel q̄ ad
ſeipm̄: vel quo ad ꝓximū. Si eſt ad deū: ſic
eſt fides. Si ad ſeipm̄: ſic eſt bonitas: q̄ eſt
dulcedo animi. Si aūt ē ad ꝓximū: tūc eſt
vel ī bonū regēdo mot⁹ ↄcupiſcibilis: ⁊ ſic ē
benignitas: vel in bene regēdo mot⁹ iraſci
bilis: ⁊ ſic eſt māſuetudo. Si aūt eſt act⁹ cō
cupiſcibilis: aut erit ad deū ⁊ ſic ē charitas:
aut ad ſeipm̄ ⁊ ſic ē gaudiū: aut ad ꝓximū
⁊ ſic eſt pax. Cōcedim⁹ ḡ ꝙ iſte pfectiōes:
ſm oēs ſtatus ⁊ diuerſitates excellētiſſime
fuerūt in beata ꝟgine.

¶ De gratijs gratis datis. Primo de ſapientia. Cap. cxxxij.

Viſo de gratijs gratū faciētibus q̄li
ter fuerūt in btā ꝟgine. videndū eſt
de gratijs gratis datis. Et pmo de
his q̄s ponit Apls. j. Corin. xij. Alij q̄dem
p ſpm̄ datur ſermo ſapiētie ⁊c. Primo ḡ q̄
ritur de ſapiētia quā habuit btā ꝟgo in cō
templatiōe eternoꝝ. Et querit primo: vtrū
viderit angelos ⁊ ſpūalia per ſpēs ꝓprias:
⁊ videt ꝙ ſic. Ipſa em̄ videre potuit ⁊ vidit
ſpm̄ increatū per ſpeciē ꝓpriā: ḡ ⁊ quēlibet
aliū. Item Greg. in. ij. dialo. Quid em̄ nō
vident qui videntē oia vident: ſʒ ipſa vidit
videntē oīa: ḡ vidit oīa. Item phus. Et in
tellectus cognoſcit oia ꝓpter ſeipm̄ agno
ſcendū. Quicq̄d autem eſt ſm naturaʒ co
gnoſcitiuū alicuius cognoſcet illud niſi im
pediat. Illa aūt impedimenta ſm Augu.
in ſupiorib⁹ ſunt fantaſmata corporalium
aīe per amorē cōglutinata: quib⁹ abſtracꝫ
aīa ſeipam videt: ſʒ ab his aīa btiſſime vir
ginis potuit ſe abſtrahere: ḡ potuit ſeipam
videre p ſpēm ꝓpriā. Item Augu. in libro
de ſpiritu ⁊ aīa: dicit ꝙ aīa cōcupiſcibilita
tem: rationabilitatē: ⁊ iraſcibilitatē hʒ an
teq̄ corpi infundat: ⁊ intelligit ꝙ nō ha
bet ea a corpore ſʒ a ſua natura in ſe: ḡ ani
ma in ſe ē naturaliter cognoſcitiua. Et po
ſito per impoſſibile: ꝙ non infundatur cor
pori: adhuc eſſet cognoſcitiua: ⁊ nō eēt cho
artata p aliā naturā: ḡ apta nata ē cogno
ſcere oia: ſʒ inordiatū eſſet ꝙ aliquid foret
cognoſcitiuū oīum alioꝝ: ⁊ nō ſuiipſius: ḡ
aīa naturaliter ē cognoſcitiua ſuiipſius et
oīuʒ alioꝝ: ḡ cognoſcet oīa: ⁊ ſeipſam niſi ī
pediat. hoc aūt eſt impedimētum qd̄ dictū
eſt ſupra. Sʒ in aīa btiſſime ꝟginis hoc fu
it ſublatum: ḡ vidit ſeipam ⁊ oēs angelos
⁊ oia creata. Unde Augu. de aia ⁊ ſpiritu.
Animus corporis domiatoꝛ: rectoꝛ: habita
toꝛ: videt ſe p ſeipſum: ſeipm̄ p ſemetipſuʒ
videt: non q̄rit auxilium corpalīū oculoꝝ:
imo ꝟo ab oībus corporalibus ſenſib⁹ tan
q̄ compedib⁹ aſtrahit ſe ad ſe: vt videat ſe
in ſe: ⁊ nouerit ſe apud ſe: ⁊ dū vult deū co
gnoſcē eleuat ſe. ¶ Itē phs in pmo de aīa
dicit ꝙ oīno ⁊ penitus difficilimoꝝ eſt ali
quā fidem accipe de aīa: ⁊ intelligit de ani
ma ſm ſuam ſubam: opationes em̄ ⁊ potē
tias ipſius ⁊ accidētia nō eſt difficilioꝝū co
gnoſcere. Si ḡ cognoſcere aīam in ſe p ſuā
ſpēm de numero difficilimoꝝ eſt: ḡ ē de nu
mero cognoſcibilium: ḡ etiam ſm phm qui
nō habuit ad gr̄am reſpectum: poſſibile eſt
aīam cognoſcere p ſpēm ꝓpriam licʒ diffi
culter: ſʒ iſta difficultas ammouet per ab
ſtractionem a fantaſmatib⁹ corporalibus:
ſed illa abſtractio fuit cōpletiſſima in con
tēplatione beatiſſime ꝟginis: ḡ vidit aīas
⁊ ſpūs in contēplatiōe ⁊ ſubſtantias corpo
ralium. ¶ Itē phus in tertio de aīa ponit
intellectum agentem: ⁊ ꝙ ille non ſit pars
aīe ſic ꝓbat. Sicut in omni natura cā om
nia faciēs eſt penit⁹: alia in eſſentia a cau
ſa materiali in q̄ oia faciūt ⁊ ex his duob⁹
nunq̄ componit vnū: ita ſe hʒ intellectus
agēs ⁊ ītellect⁹ poſſibil' ī aīa: ḡ necʒ ſūt idē
ī eēntia nec ſūt ptes cōponētes vnū totū: ḡ
ītellect⁹ agēs nō ē ps aīe: nec potētia. Iteʒ
nulla ars: necʒ mechanica: necʒ liberalis
eſt eadē in eſſentia cuʒ aīa in qua eſt: necʒ
eſt eadem in eſſentia cum materia que ſu
ſtinet operatiōes venientes ab ipſa: ſed in
tellectus agēs ſe habet ita ad poſſibileʒ: vt
ars ad materiam: ḡ non ſunt eadē eſſentia
nec conſtituūt aliquod totum vt ptes ani
me. ¶ Item potētia ⁊ habitus nō ſunt idē
in eſſentia: intellectus autem poſſibilis di
cit: potentia per ſe. intellectus ꝟo agēs vt
habitus: ḡ non ſunt idē in eſſentia. ¶ Itē
nunq̄ lumen quod facit potentia colores
actu eſſe colores: eſt idem in eſſentia cum
coloribus qui fiunt actu: necʒ cum ſenſiti
uo viſus ſuſceptiui colorum: necʒ conſtitu
it aliquid vnum eſſentialiter cū altero illo
rum: ſed intellectus vniuerſaliter agens ſe

habet ad ſpecies intelligibiles vt lumē ad
colores: ⁊ ſe hꝫ ad itellectū poſſibilem vt lu
mē ad ſenſitiuū viſus: ḡ nō eſt eadē eſſen
tia intellectus poſſibilis ⁊ agentꝭ neqꝫ con
ſtituunt vnū vt partes aīe. Ex his ḡ ratio-
nibus ptꝫ ex textu de philoſopho adductis
ꝙ intellectꝰ agens nō eſt pars aīe. ¶ Itē
omīa que intra ſunt in anima proportiona
ta ſunt eis q̄ ſunt extra : ⁊ aīa quodāmodo
eſt omīa: qꝛ omīa cognoſcit: ḡ ſicut eſt ex-
tra vna tm̄ oīa faciens: ſic ſpecies ipſius ac
cepta in aīa ⁊ intellectu omīa erit faciens
in intellectu: maioꝛ ptꝫ in caplo de remini
ſcentia: minoꝛ in tractatu de intellectu agē
te. Intellectus em̄ per cognitionē creatoꝝ
venit in cognitiōem p̄mi p̄ncipij. ſcd̄m ꝙ ē
cauſa oīum ⁊ ſuſcipit in ſe ſpēm intelligibi
lem ab ip̄o: ⁊ intellectus iſte acq̄ſitus ī aīa
omīa facit in aīa: eo ꝙ dr̄ intellectꝰ agens
vniuerſaliter facere. Et ſi queritur vtrū ali
quem contingat habere intellectū vniuer-
ſaliter agentē: qui non nouit p̄mā cām nec
habꝫ ſpēm acceptā ad cognitionē p̄me cau
ſe. Solutio: dicimus ꝙ aīa non hꝫ comple
te intellectū agētem huiuſmodi: ſꝫ habꝫ di
ſpoſitionem quandā fluentē a p̄ma cauſa q̄
dr̄ lumen illumināſ intellectū poſſibilem.
Et ſi q̄ratur cuꝫ intellectus ſit nobiliſſima
pars aīe perfectiſſime cognoſcēs minus ī
digēs exterioꝛi adminiculo q̄ꝫ alie partes:
quare indigeat huius lumine: ſenſus autē
⁊ fantaſia minime dici oportet ꝙ minime
indiget huiuſmodi lumine ad cognoſcen-
das ſpēs intelligibiles: que pꝛius ſunt fan
taſmata: qꝛ ſic eſt debilioꝛis ⁊ minoris po-
tētie q̄ꝫ ſenſus ⁊ fantaſmata: ſꝫ indiget hu-
ius lumine ad cognoſcendū talia q̄ ſunt oc
culta nature q̄ non poſſunt appꝛehēdi ſen-
ſu vel fātaſia cuiuſmodi ſunt ſubſtantie q̄
in rebus naturalibꝰ ſunt: rebus fantaſma-
ta facientibus: ipſe vero minime fantaſma-
ta facere poſſunt: ⁊ huiuſmodi ſunt ſubſtā
tie ſeparate vt angeli: ⁊ ſepabiles vt anime
in quarū cognitione indiget intellectus ta
li lumine a p̄mo principio infuſo ⁊ ad co-
gnitionē ipſius p̄mi pꝛincipij. Et de hoc ve
rū eſt ꝙ dictū eſt quātum ad cognitionem
talium ſpecierū: qꝛ ſicut facit lumen poten
tia coloꝛes actu: ita hmōi lumen impreſſuꝫ
intellectu a p̄mo pꝛincipio facit huiuſmo-
di ſpecies occultas potentia intelligibiles
eſſe actu intelligibiles. Ex his ptꝫ ꝙ etiam
p̄hice ꝓcedendo poſſibile eſt aīam exiſten
tem in coꝛpe: ſpūs ⁊ ſpiritualia ⁊ ſubſtan-
tias coꝛpoꝛaliū videre etiā ſine p̄ſentia gra
tie: ḡ multo foꝛtius aīa beatiſſime virginis
eleuata ⁊ ſubtracta gr̄e plenitudīe. ¶ Itē
ſm̄ p̄hiam oportet dici ꝙ intellectꝰ hꝫ du-
plicē potentiā. ſ. fantaſticā: dū eſt in coꝛpe:
⁊ nō fantaſticam: dū eſt ſeparatus a coꝛpe:
⁊ ſic eiꝰ potētia fantaſtica ē coꝛruptibil' me
diante fantaſia: ⁊ inquātum talis coꝛrupti
bilis eſt: potētia vero ſua ſimpliciter ineſt ei
per naturā ſue ſubſtātie ⁊ nō alio mediāte.
vn̄ ⁊ ita potētia incoꝛruptibilis eſt: ſicut et
ſua ſubſtātia. Inde ſit ꝙ omne p̄ncipiū qd̄
habet vnā potētiam ꝑ ſe ⁊ ſm̄ ſuam natu-
rā: aliam vero mediante alio ⁊ ꝑ accidēs eſ-
ſentialius vti debet potētia quam habꝫ per
ſe ⁊ ſm̄ ſuā naturam q̄ꝫ potētia quam ha-
bet mediāte alio ⁊ per accidēs. Sꝫ intelle-
ctus habꝫ huiuſmodi potētiam duplicē: ḡ
nobilius ⁊ melius dꝫ vti potentia quā ha-
bet per ſe: q̄ꝫ quā habet per accidēs. ¶ Itē
omis intellectus qui hꝫ vnam potentiam
per ſe aliā per accidens: melius ⁊ veriꝰ dꝫ
vti ⁊ cognoſcē ꝑ illā quā habꝫ ꝑ ſe q̄ꝫ ꝑ illā
quā hꝫ ꝑ accn̄s: ḡ ſi ē ꝑ accn̄s ī coꝛpe nihil
aufertur ei: ſꝫ magis confertur: quia dr̄ de
anima exiſtente in coꝛpoꝛe ꝙ omīa cogno
ſcit ⁊ quodāmodo dr̄ omīa: ḡ melius ⁊ ve-
rius cognoſcet ꝑ potentiā nō fantaſticam:
q̄ꝫ per potentiā fantaſticā: ḡ melius cogno
ſcet ſpūalia q̄ꝫ fantaſtica. Solutio. ¶ Ad
hoc dicimꝰ ꝙ incōueniēs eſt ponere ſubſtā
tiam ſine potētia: ⁊ ponere ſubſtantiā ꝑpe
tuā. ſimiliter eſt incōueniēs ponere potētiā
intelligendi quā hꝫ intellectus in coꝛpe eē
perpetuā. Unde nota ꝙ q̄litates naturales
ſenſibus ꝓpꝛijs ꝓpoꝛtionabiles ſunt ⁊ ap-
pꝛopꝛiant: quātitates vero ſenſui cōi: ſubſtā
tie vero intellectui. Hic em̄ eſt oꝛdo cognitio
nis aīe dū eſt in coꝛpe. Intellectus vero ſepa
ratus a coꝛpe aut habebit eūdē oꝛdinem in
telligēdi quē hūit ī coꝛpe aut ꝯͥriū. Si eūdē
ḡ erit idē modꝰ itelligēdi ī coꝛpe ⁊ ex coꝛpꝰ
quod ē impoſſibile: ſꝫ ſi ꝓpꝛiū eſt ei cogno-
ſcere ſubſtantiā: ⁊ h̄ eſt ei pꝛincipale ſm̄ ſez
tūc extra coꝛpꝰ habebit p̄ncipaliter intelli-
gere ſubām: ⁊ ſm̄ poſteriꝰ accidentia. Hec
aūt potētia ſimul eſt creata cū intellectu: ⁊
eſt perpetua ſicut intellectꝰ ꝑpetuus: alte-
ra aūt hec ē potētia ex ꝯiūctiōe ipſiꝰ cū coꝛ
poꝛe. Ex ꝯiūctiōe em̄ ipſiꝰ cū coꝛpe cogno-

ſcit accidētia ⁊ ſubas eo mō quo extra cor-
pus cognoſcere nō pōt: q2 cognoſcit accidē
tia nō ſolū in illa habitudine in qua ſe ha-
bēt ad ſubas in quib⁹ ſunt ſed in illa cōpa
ratione q̄ ſunt pncipia pmutationū ſm ꝙ
generāt ſuas ſpēs in alienis ſubſtātijs cor-
poreis ⁊ incorporeis. Scḋm eñ hāc habitu
dinē generāt ſpēs ſuas in ſenſib⁹: ex q̄bus
generat in ſenſib⁹ fiunt fantaſmata in fan
taſia: ⁊ poſtea accipiunt in ītellectu: ⁊ p hu
iuſmodi fantaſmata cognoſcunt ſubſtātie:
que fantaſmata facere nō pñt. Et ſic ex con
iūctiōe ipſius cū corpore potētia ipſi⁹ crea-
ta nō fantaſtica: incipit eē fantaſtica .i. fan
taſticū: ⁊ p fantaſmata alioꝝ cognoſcit ita
⁊ ſic p cōiungi cū corpe alterat potētia non
fantaſtica in fantaſticā. Et ſicut alij maio-
res mot⁹ inanimales extra q̄bus intendit
aīa impediūt minores pcipi ab aīa: ita du3
eſt in corpe manifeſtiores mot⁹ ⁊ maiores
rerū facientiū fantaſmata circa aīam: ipe-
diunt pcipi ab aīma manifeſte ca q̄ fantaſ
mata facere non pñt. Unde aliq̄n cū intel
lectus contrahat in ſeipm abſtrahendo ſpe
culationē ſuam a ſenſu: multa pcipit occul
ta que per ſpeculationē ipſius cōiūctam ſpe
culationi ſenſuū pcipere nō pōt. Et ſic iterū
pt3 p hīc: ꝙ aīa in corpe etiā citra auxiliu3
gr̄e gratū facientis: in ꝯtēplatiōe ſpirituu3
⁊ ſpūalium aſpicere pōt ⁊ aſpectū dirigere
⁊ videre: ḡ multo fortius btiſſima virgo au
xilio gr̄e potuit hoc facere in ſua cōtempla
tione. Itē Pau. ſcribit in raptu vidiſſe di-
ſpoſitionē celeſtis hierarchie ⁊ btō diony-
ſio reuelaſſe: ḡ multo fortius btā v̄go vidit
ſtatū angeloꝝ: ⁊ triūphant eccl̄ie. Itē mar
tinus vidit demōes. Itē iacob angelos: q̄n
dixit Geñ. xxxij. Caſtra dei ſūt hec. Ex his
aūt oib⁹ ꝯcludit ꝙ btiſſima v̄go in ſua cō
tēplatione poterat videre deū: ac angelos:
⁊ demones: ⁊ aīa3 ppriā: ⁊ ſubſtantias reꝝ
corpaliū p ſeipſas.

ℂ De ſcia. Ca. cxxxiij.

Poſt h̄ q̄rit de ſcia q̄ ptinet ad actio
nē: ⁊ pmo de mechanicis: ⁊ poſt de
liberalib⁹. Queritur ḡ vtrū btā v̄go
ſciuerit oēs mechanicas ſcias. Et videt ꝙ
ſic. Ois ſcia de nūero bonoꝝ ē: ſ3 ei nullu3
bonū defuit: ḡ oēs ſcias habuit. ℂ Itē bo
nū additū bono facit mai⁹ bonū: ḡ aut de-
fuit ei aliq̄d bonū vel ſcia aut nō: ſi nō. ha-
beo ppoſitū: ſi ſic. illa addita maius bonu3
fieret. ℂ Itē nā ñ deficit i neceſſarijs: nec
abūdat ſupfluis: ḡ multo forti⁹ gr̄a: ſ3 q̄daꝫ
mechanice ſcie erāt btē v̄gini neceſſarie ſi-
cut muliebres: q̄daꝫ ſupflue ſicut viriles: ḡ
iſtas habuit ⁊ nō alias. Itē Ber. ſup can.
Quidā volūt ſcire vt ſciāt: ⁊ ē curioſitas: q̄
dam volūt ſcire vt ſciant: ⁊ eſt vanitas: q̄-
dā vt edificent: ⁊ eſt ſapiētia: q̄dā vt edifi-
cent: ⁊ eſt charitas. ⁊ hi tm̄ duo modi vlti-
mi nō ſunt i abuſiōe ſcie: ḡ oīs ſcia nō abu
ſiua d3 eſſe ad edificationē ſui vel alioꝝ: ſ3
ſciri mechanicas ſcias viriles a btā v̄gine
non eſt ordinatū ad ſui vel alioꝝ edificatio
nem: ḡ ipas neſciuit.

ℂ De mechanicis. Cap. cxxxiiij.

Poſt hec q̄rit vtrū ſciuerit mechani
cas muliebres ſubtiliores ⁊ meliores
ſicut q̄ fiunt in aurifrigijs ⁊ ſericis
operib⁹ ⁊ ſubtilib⁹ ſuturis ⁊ texturis: ⁊ hu
iuſmodi. Et videt ꝙ ſic. Ipſa eñ a nullo il
luſtriū vincit: he aūt ſunt ſcie ⁊ opa illuſtri
um feminarū. ℂ Itē ſua opatio fuit lauda
biliſſima: ḡ humilima: ſ3 maior humilitas
ē ſcire nobilia ⁊ ſubtilia: ⁊ opari vilia ⁊ cōia
ꝙ tm̄ ſcire vilia ⁊ opari talia: ḡ videtur ꝙ
btiſſima v̄go debuit ſcire nobilia ⁊ opari vi
lia. ℂ Itē iſta ſubtilia mag ordinātur ad
vanitatē ꝙ ad vtilitatem: opatio aūt btiſſi
me v̄ginis tm̄ ad neceſſitatem: ḡ non erat
circa talia. ℂ Ite3 btā v̄go pfecta fuit ſm
actionē ⁊ ꝯtēplationes. vn̄ Luc. x. Maria
optimā partē elegit. Bona ps actiuoꝝ: me
lior contēplatiuoꝝ: ſ3 optima ei⁹ que perfe
cta fuit i actiōe ⁊ ꝯtēplatiōe: ſicut fuit btiſ
ſima v̄go: ḡ ipā debuit hr̄e opa actiōis q̄ cō
tēplatiōi minime repugnaret: hec aūt ſunt
opa manualia: groſſa: ⁊ cōia q̄ nō requirūt
multā attentionē cogitatiōis: ḡ videt ꝙ cir
ca hmōi deberet eē opato v̄gis. ℂ Querit
etiā ſi ſciam mechanicarū ſciuerit iproporo
tionabilr alijs ⁊ excellent. Et videt ꝙ ſic.
Sicut ſe h3 effect⁹ ad effectū: ita cā ad cā3.
ſ3 effect⁹ cauſat⁹ ab arte mechanica btē v̄gi
nis iproportiōabilr excellit effectū cauſatū
ab artib⁹ mechanicis i alijs: ḡ ſcia mecha-
nica in btiſſima v̄gie excellit ſcia3 mecha-
nicā in q̄cūq3: minor p3 ex h̄ ꝙ digniſſimū
ad q̄d ordinat mechanice ē veſtimētū. prio
eñ aīa: deide corp⁹: poſt hec veſtimētū. S3
digniſſimū oīum veſtimētoꝝ fuit tunica in
cōſutilis quā fecit btā v̄go: ḡ ei⁹ ars mecha
nica cauſabat nobiliſſimū effectū: ḡ habuit
ſcientia3 artis mechanice in ſummo.

¶ De artibus liberalibus. Cap. cxxxv.

Oſt hec q̄rit̄ de artibꝰ liberalibus:
p vtrū ⁊ illas ſciuerit in ſummo bea-
ta ꝟgo. Et videt̄ ꝙ ſic. Prouerb. ix.
Sapiētia edificauit ſibi domū. excidit colū-
nas. vij. Illa domꝰ eſt btā ꝟgo: ſeptē colūne
ſunt ſeptē liberales artes: ḡ btā ꝟgo habu-
it ſeptē liberaliū artium ſciam. Item Exo.
mulier petat a vicina ſua vaſa argentea et
aurea. hoc exponūt gloſe ⁊ ſci de ſciētijs ſe-
cularibꝰ: ḡ ſcti dabent ſecū ſciētias ſecula-
res deportare de mūdo: ḡ ⁊ btiſſima virgo.
¶ Item mille clipei pendēt ex ea: omnis ar-
matura fortiū: turris dauid: ſacra ſcriptu-
ra: clipei ſunt phiſice ſcie: ḡ ſciētie liberales
ꝑtinēt ad munitionē ſacre ſcripture: ḡ ſcō-
rum eſt illas ſcire: ḡ ⁊ beatiſſime virginis.
¶ Item q̄dā ſci laudant̄ a talibus ſciētijs
ſicut beatꝰ dominicus: documenꝭ artiū eru-
ditus ſatis trāſijt ad ſtudiū ſumme veritaꝭ
Item de btō Greg. Studijs liberalibꝰ ⁊c.
Itē de beato Uincētio ⁊ ſcā Katherina: ⁊
multis alijs: ḡ btē ꝟgini non dꝫ deeſſe iſta
mā laudis.

¶ De grāmatica. Cap. cxxxvi.

Oſt hec q̄rit̄ ſpāliter de iſtis ſcien-
p tijs. Et ꝑmo de grāmatica: vtrū illā
ſciuerit btā ꝟgo. Et reſpōdet̄ ꝙ ſic:
ſuꝑ illud Luc. ij. Maria ꝯſeruabat oīa ver-
ba hec. glo. legerat in diuerſis ꝓphetijs: ḡ
ſciuit legere: ⁊ ꝯſtat ꝙ intelligeret: q: lege-
re ⁊ nō intelligere negligere ē: ḡ ſciuit grā-
maticā. ¶ Itē habemꝰ ꝙ in tēplo fuit enu-
trita vbi ꝟgines inſtruebant̄. ¶ Item de
ſuſāna ꝙ erudierūt filiā ſuā ſm legē moyſi
Dan. xiij. Principiū aūt eruditiōis ē a grā-
matica: ḡ btā ꝟgo ſciuit grāmaticā i ſūmo.
Itē nūꝗ̄ peccauit i loq̄ndo: ḡ ſciuit grāma-
ticā i ſūmo.

¶ De rethorica. Ca. cxxxvij.

Oſt hec querit̄ de rethorica. ꝓbat
p Aug. in libro de doctrina xpiana ꝙ
in ſacra ſcriptura ſunt diuerſi colo-
res rethorici: ſꝫ ſacrā ſcripturā btiſſima vir-
go ꝑfecte ſciuit: ḡ ⁊ rethoricam.

¶ De legibus. Cap. cxxxviij.

Tem ꝙ iura ciuilia ⁊ canonica: et
i leges ⁊ decreta ſciuerit i ſūmo pꝫ h̄
mō. Sapiētia aduocati manifeſtat̄
in tribꝰ: vnū ꝙ obtineat ꝯ iudicē iuſtū ⁊ ſa-
piētē. Scōm ꝙ ꝯ aduerſariū aſtutū ⁊ ſaga-
cē. Tertiū ꝙ i cā deſꝑata: ſꝫ btiſſima virgo
ꝯ iudicē ſapiētiſſimū deū: ꝯ aduerſariū cali-
diſſimū dyabolū in cā nr̄a deſꝑatiſſima: ſen-
tentiā optatā obtinuit: ḡ aduocata ſapien-
tiſſima fuit. ¶ Itē ſapiētis ē eligere aduo-
catū ſapientē: ſꝫ iſtā aduocatā ſpūſſcūs no-
bis elegit q̄ oīa cognouit: ḡ ipſa ſapientiſſi-
ma fuit. ¶ Itē aliqui aduocati pn̄t iiuſtuꝫ
iuſtū eſſe ꝓbare ſophiſtice: lꝫ nō realiter: ſꝫ
beata ꝟgo de nr̄a iniuſticia iuſticiā fecit: ḡ
improportionabilr̄ oībus optime allegare
ſciuit. ¶ Itē ipſa imperatrix fuit: ḡ leges
cōdere potuit: ⁊ legis interꝑtatio penes ip-
ſam fuit: ⁊ oīa iura in archa ſui cordis clau-
ſa habuit: ḡ btiſſima ꝟgo iura oīa ⁊ retho-
ricā in ſummo ſciuit.

¶ De logica. Cap. cxxxix.

Oſt hec querit̄ de logica: quā ꝙ ſci-
p uerit ꝓbat̄ h̄ mō. Hec em̄ ꝓutiliſſima
eſt ad ſciam ſacre ſcripture: ⁊ ad he-
reſum deſtructionē: ⁊ fidei cōfirmationeꝫ:
⁊ rōnis redditōnē de ea q̄ ē in nobis fide. ḡ
iſta ſciētia maxime eſt neceſſaria ſctis: ḡ ⁊
btiſſime ꝟgini. Item Hiero. Mō liber iob
cōtinet ꝓpoſitiōis aſſumptiōes ⁊ ꝯcluſiōes
⁊ idē pꝫ de alijs libris ſacre ſcripture in q̄-
bus ſunt vie diuiſionū: diffinitionū: argu-
mētationū. hec ḡ oīa ſunt neceſſaria ad ſa-
cram ſcripturā: ḡ ⁊ logica in qua docentur
iſta: ſꝫ beatiſſima virgo ꝑfecte ſciuit ſacraꝫ
ſcripturā: ḡ ⁊ logicam.

¶ De ſpēbus logice. Cap. cxl.

Tem pꝫ ꝑcurrēdo de ſpēbꝰ logice
i q̄ ſūt tēptatiua: ſophyſtica: demon-
ſtratiua: dyaletica. Tēptatiuā em̄ i
ſummo ſciuit: q: nunꝗ̄ in tēptatiōe ſuccu-
buit. Sophyſticā in ſummo habuit: q: oēs
aſtutias dyaboli cognouit ⁊ oīa ſophiſma-
ta ſua patefecit. Dyaleticā i ſūmo ſciuit: q:
nullꝰ ꝓꝑe ignorātiā habuit: ⁊ omīa ꝓbleu-
māta ſoluē ſciuit. Demōſtratiuā i ſūmo ſci-
uit: q: nobiliſſimā ꝓpriā paſſionē de nobi-
liſſimo ꝓꝑo ſubiecto ꝑ ſemetipāꝫ cōcluſit.
Sūme nobile ſubiectū ē ꝑma ⁊ ſūma boni-
tas: nobiliſſima ꝓꝑa paſſio ē mīa ſiue miſe-
ratio: hāc ḡ ꝓꝑaꝫ paſſionē de h̄ ſubiecto btā
ꝟgo ꝯcluſit: qn̄ ꝑ eā tāꝗ̄ ꝑ mediū ſūme bo-
nꝰ deꝰ i ope nr̄e redēptiōis in ſe ſūmā miaꝫ
demōſtrauit: q̄ſi tali vteret̄ demōſtratiōe. q̄-
cūqꝫ aufert oīe malū auferibile ⁊ confert
oīe bonū ꝯferibile iꝑe ē ſūme miſericors:
deꝰ h̄ō in nr̄a redēptiōe abſtulit oīe malū
auferibile ⁊ contulit oīe bonū ꝯferibile: ḡ
eſt ſumme miſericors. Sic pꝫ ꝙ btā virgo
habuit oēs partes logice in ſummo.

¶ De phiſica. Cap. cxlj.
Oſt hec q̄rit̄ de phiſica ⁊ medici-
p na. dicit eñ pħs φ cognitio aīe ad
oīa valet maxime ad ſciētiā natura
lē: ſʒ btiſſima v̄go pfectiſſimā cognitionē
aīe habuit: pfectiſſime enim cognouit ſe.
¶ Itē p diuerſas ꝓpetates lapidū ſpecie-
rū lignoꝝ ⁊ aīaliū ⁊ ceterarū rerū naturali
um diuerſe figurant̄ intelligētie myſterio-
rū in ſacra ſcriptura: ḡ ſine noticia rerū nō
eſt pfecta noticia ſcripturarū: ſʒ beatiſſima
v̄go pfecte ſciuit ſcripturam: ḡ ſciuit natu
ras. ¶ Itē nullꝰ morbꝰ eucrathici incura
bilis quin ſciret ⁊ poſſet eū curare: ḡ habu-
it in ſummo ſciaʒ medicine. ¶ Itē ipa ſci-
uit curare ſolo v̄bo: ḡ ſciuit medicinā ī ſum
mo. ¶ Itē ipſa ſciuit curare corpus ⁊ aīaʒ:
ḡ ipſa ſciuit pfecte medicinā. ¶ Item ipa
ſciuit ſanare ad īmortalitateʒ: ḡ in ſummo
habuit medicine cognitionem.

¶ De quadriuio. Cap. cxlij.
Oſt hec q̄rit̄ de ſciētijs q̄driuialibꝰ
p vtrū fuerint in btā v̄gine. Et videt̄
φ nō. Quicq̄d eñ plenū ē grā nihil
hʒ imptinēs ad grām. Btā v̄go plena fuit
grā: ſciētie q̄driuiales ſunt imptinētes ad
grām: ḡ btiſſima v̄go nō habuit ſcientiam
q̄driuialē. ¶ Itē nullus ſcōꝝ laudat̄ de hu
iuſmodi ſciētijs. ¶ Itē Hieronymꝰ cū ſtu
duiſſet in Cicerone: ⁊ in raptu cuius con-
ditiōis eēt iterrogatꝰ r̄ndit xp̄ianus. Et di
ctū eſt ei: nō es xp̄ianus: ſʒ Ciceronianus.
¶ Itē ſcti hmōi ſciētias appellāt curioſas
Itē pħs. In mathematicis nō eſt bonū: qꝛ
neqʒ motꝰ nec opatio. ¶ Itē ibi nulla ē vti
litas neqʒ delectatio: qꝛ de talibꝰ cogitatio
eſt mētis pfecte ad creaturas inclinatio: ⁊
ꝯſequent̄ delectatiōis q̄ in deo ē iterruptio
⁊ diminutio. Ex his ḡ videt̄ φ btā v̄go nō
ſciuerit mathematicas ſciētias. Sʒ cōtra.
Ipſa fuit pfectiſſima ſm affectū: ḡ ⁊ ſm in
tellectū: ſʒ dilexit oīa diligibilia: ḡ cognouit
oīa cognoſcibilia. Itē bonum additū bono
facit magis bonū ⁊c. vt ſupra. ¶ Itē dicit̄
de Abrahā φ ſciuerit hmōi ſciētias: ⁊ per
eas ditatus eſt: ḡ btiſſima virgo eas ſcire
debuit cui nullū bonum defuit.

¶ De muſica. Cap. cxliij
Oſt hec ſpāliter q̄ritur de muſica.
p Tā in veteri φ in noua lege erant
cātores: ⁊ vſus cātꝰ ad cultū dei. Cā
tus aūt recte ſcit̄ p muſicaʒ: ḡ ad cultū dei
pertinet ſciētia muſice: ḡ fuit in btā v̄gine.
¶ Itē q̄cq̄d pfectiſſimo auditui delectabi
liſſimū ad audiendū fuit: illud maxime ar-
monicū fuit: ſʒ auditꝰ filij dei nobiliſſimus
auditꝰ fuit: vox m̄ris ſibi delectabiliſſima
ad audiendū fuit delectabiliſſima: ḡ ſum-
me armonica: ḡ beatiſſima v̄go effectū mu
ſice ſciētie in ſummo habuit.

¶ De aſtronomia. Cap. cxliiij.
Oſt hec q̄rit̄ de aſtronomia. Cū. n.
p legit̄ Geñ. j. In p̄ncipio creauit de
us celū ⁊ t̄rā ⁊c. Et ponūt ibi ſci ex
poſitores plures celos. ¶ Itē ibi fecit deꝰ
duo magna lumiaria. Itē vt ſint in ſigna ⁊
tp̄a ⁊c. Itē aque q̄ ſub celo ſunt ⁊c. Ex his
oībꝰ pʒ φ in ſacra ſcriptura agit̄ de ſideri
bus ⁊ ſtellis de q̄bus ē ſciētia aſtronomie:
ḡ aſtronomia eſt neceſſaria ad theologiā: ḡ
btā virgo ſciuit eam.

¶ De arithmetica. Cap. cxlv.
Oſt hec q̄rit̄ de arithmetica que ē
p de nūeris. Numeri aūt in ſacra ſcri
ptura ſunt miſtici: ⁊ ſm diuerſita-
tem numeroꝝ diuerſa p eos ſignātur. vt pʒ
in ternario: ſenario: ⁊ denario: ⁊ ſic patʒ de
alijs. vt pʒ in multis ſcripturis ⁊ gloſis: ḡ
cognitio numeroꝝ neceſſaria ē in ſacra ſcri
ptura. ḡ arithmetica. ¶ Itē cōputatiōes ſe
pe fiūt in ſacris ſcripturis annoꝝ: vt de Ja
cob Yſaac ⁊ alijs: ḡ ſciētia algoꝛiſmi ē ne-
ceſſaria ad ſacrā ſcripturā. Itē feſta diuer
ſa agunt̄ ⁊ ī ſcriptura agi deſcribunt̄: ad q̄
neceſſaria ē ſciētia cōpoti: ḡ ⁊ illa neceſſa-
ria eſt ad ſacrā ſcripturā. Ex his aūt mani
feſtuʒ eſt φ cognitio arithmetice vtilis ē ⁊
neceſſaria theologie: ḡ fuit in btā v̄gine.

¶ De geometria. Cap. cxlvj.
Oſt hec q̄ritur de geometria. In ſa
p cra ſcriptura diuerſe ſunt mēſure ⁊
menſuratiōes. Menſura: ephi: ba-
ti: chori: modij: ⁊ ſiles mēſuratiōes. vt patʒ
in tabernaculo: ⁊ in tēplo Eze. de hmōi au
tem ē ſciētia geometrie ⁊ cōſimiles: ḡ hu-
iuſmodi ſciētie ſunt neceſſarie theologie.

¶ Si ſciuerit theologiā. Cap. cxlvij.
Oſt hec q̄rit̄ ſi ſciuerit theologiaʒ.
p Qʒ aūt btā virgo ſciuerit theologi-
am videt̄. pſ. A mādatis tuis intel
lexi: ḡ impletio mādati auget intellectum
operāti: ſʒ btā v̄go mandatū in ſummo im
pleuit: ergo theologiā in ſummo intellexit.
¶ Itē pſ. lucerna pedibus meis verbum

tuū: ſꝫ btiſſima ꝟgo ſola nunꝙ̄ pede affe-
ctus offendit: ḡ lucerna ꝟbi ei ꝑfectiſſime
illuminauit. Item in Eze. j. Cū eleuabātur
aīalia eleuabātur ⁊ rote iuxta ea. Qḋ expo
nens beatꝰ Grego. dicit. Qꝛ cū eleuant̄ do
ctores in vita: honorat̄ ⁊ exaltat̄ in eis ſcīē
tia: ſꝫ beatiſſima ꝟgo habuit eleuatiſſimaꝫ
vitā: ḡ habuit eleuatiſſimā ſcientiā. ¶ Itē
apl̄i ſciuerūt theologiā cū non didiciſſent:
ḡ multo fortiꝰ beata ꝟgo. ¶ Itē ipa hꝫ au
reolā p̄dicatoꝝ: ḡ ſciuit theologiā. ¶ Iteꝫ
de btā Cecilia legit̄. Virgo glorioſa ſemꝑ
euangeliū xp̄i gerebat in pectore: ḡ multo
fortiꝰ btā virgo. ¶ Itē. j. Johā. ij. Unctio
docet vos de oībus. glo. ad ſalutē ꝑtinētia:
ſꝫ btā ꝟgo iꝑproportionabiliter fuit vncta: ḡ
improportionabil'r oībꝰ ſciuit ad ſalutē ꝑti
nentia. hec aūt eſt theologia: ḡ ſciuit theo-
logiā. ¶ Itē deutonomiꝰ erat in archa: ⁊ ar
cha figurat btāꝫ ꝟginē: deutonomiꝰ legē:
ḡ btā ꝟgo ſciuit totā legē. Itē i exodo. xij.
Reſiduū igni cōburetis: ḡ non oīa ſcriptu
re myſteria poſſumꝰ cognoſcere. Sꝫ ibidē.
Non remanebit ex eo quicꝙ̄ vſqꝫ mane. i.
indiſcuſſuꝫ vſqꝫ mane reſurrectiōis. Ex his
duabꝰ auctoritatibꝰ videt̄ ꝙ ſit ſuꝑ cōmu-
nē ſtatū ſcōꝝ oēs ſcripturas intelligere. Et
cū incōueniēs ſit ponere ꝙ aliq̇d a ſpūſctō
ſit dictū quod a nullo fuerit itellectū: iuxta
illud Eſa. lv. Sicut imber deſcendit de celo
⁊ inebriat terrā ⁊ infra. ſic ꝟbū qḋ egredit̄
de ore meo: nō reuertet̄ ad me vacuū. ꝯclu
ditur ꝙ ꝑfecta cognitio ſcripturarū oīum
ſm̄ intellectū ipiꝰ ſpūſcti loquētis ꝑ ſcri-
pturas: ꝑtineat ad ſtatū q̇ eſt ſuꝑ oēm ſta-
tū viatoꝝ: hic aūt eſt ſtatus beate ꝟginis.
Et ſic btiſſima virgo theologiā ſciuit ipro-
portionabiliter vniuerſis.

¶ Si ſciuerit librū ſentētiaꝝ. Cap̄. cxlviij.

p

Oſt hec q̄rit̄ de materia libri ſentē
tiarū. Materia p̄mi ad duo reduci
tur: ad materiā de trinitate: ⁊ ma-
teriā de p̄deſtinatione ⁊ potētia ⁊ volūtate
Sꝫ de hac mā plurimū ſciuit q̄ potētiam ⁊
bonitatē dei i ſummo i ſe expta fuit. Scōs
liber ē de angelis: ⁊ opibꝰ ſex dierū: ⁊ ſtatu
hoīs: ſꝫ hec oīa ꝑfectiſſime ſciuit btā ꝟgo: ḡ
ſcōm librū ſentētiaruꝫ ſciuit in ſummo. In
tertio agitur de incarnatione verbi ⁊ virtu
tibus: ſꝫ illa in ſummo ſciuit: que incarna-
tionem per experientiā cognouit: ⁊ virtu-
tes in ſummo in ſe habuit. In quarto agi-
tur de ſacramētalibꝰ gratijs: ⁊ reſurrectio-
ne. Gratias ſacramētales in ſummo habu
it: vt patuit in ſuperioribꝰ. Corpus etiā ha
buit poſt corpus dei ſimillimū corporibꝰ re
ſurrectiōis: q̄ ſunt īmunia a culpa ⁊ a pena
Corpora aūt alioꝝ ſctōꝝ in via ſunt obno-
xia culpe ⁊ pene. Inter hec fuit corpꝰ btiſſi
me ꝟginis mediū exiſtēs a pena īmune et
a culpa: ⁊ ita habuit corpus ſimillimū corpo
ribꝰ reſurrectionis: ⁊ ita maxime cognouit
naturā corpoꝝ reſurrectiōis. Ex his ḡ patꝫ
ꝙ btiſſima ꝟgo ⁊ bibliā: ⁊ ſententias i ſum
mo ſciuit.

¶ Si ſciuerit oīa capitu. Cap̄. cxlix.

v

Ltimo q̄rit̄ ſi ſciuerit oīa. Et videt̄
ꝙ ſic. Johā. xvj. Spūſſctūs docebit
vos oēm veritatē: ḡ creatā ⁊ increa
tā. Si dr̄ ꝙ nō intelligat̄ de oī veritate ſim
pliciter ⁊ vniuerſal'r: hoc nō pōt ſtare: quia
qḋ ſcriptura ꝓmittit: vniuerſalit̄ ꝓmittit.
Quare gloſaret̄ particularit̄: cū beneficia
principū ſint largiſſime interp̄tanda. Iteꝫ
intellectꝰ ē purꝰ ⁊ vniuerſaliter cognoſcitiuꝰ
oīuꝫ: ḡ habebit ꝓpriū cognoſcibile oppoſi-
tū: ſꝫ ꝯſtat ꝙ nō eſt reſtrictꝰ ad cognoſcen
dū aliqua ita ꝙ nō alia: ḡ naturalit̄ oīa co
gnoſcit: ⁊ ita videt̄ ꝙ deꝰ ſit eius oppoſitū:
ḡ aīa btē ꝟginis potuit ſcire oīa. ¶ Item
oīa laudāt deum. i. ſunt hoī materia laudis
diuie: ḡ hō tenet̄ in oībus ⁊ de oībus deum
laudare: ḡ aīa tenet̄ oīa cognoſcere. ¶ Itē
oīa facta ſunt ꝓpter hominē: ḡ homo tene
tur de oībus gratias agere: ḡ oīa cognoſcit.
¶ Item ſcire oīa eſt quoddam bonuꝫ: aut
ḡ aīa beate virginis fuit capax illius boni:
aut non. Si ſic: ḡ ſumme bonus cōmunica
uit. ſi non: q̄ritur q̇d ſit illud qḋ beata ꝟgo
non potuit ſcire: cuius nō fuerit capax per
modum vie: nec erit aſſignare. ¶ Iteꝫ in-
ter q̄dam ſcire ex parte ⁊ ſcire omīa perfe-
cte: mediū eſt ſcire omnia imperfecte. Pri-
mū pertinet ad cōmunē ſtatū in via. Scōꝫ
eſt cōprehenſoꝝ in patria: ḡ mediū pertine
bit ad ſtatū mediū: hoc autē eſt ſtatus bea
tiſſime ꝟginis: ḡ beata virgo ſciuit omnia
per modū vie. ¶ Item xp̄s ſciuit omnia ꝑ
modū patrie: apl̄i per modū vie: ḡ beatiſſi-
ma ꝟgo que fuit media ſciuit oīa ꝑ moduꝫ
vie. ¶ Item ſicut ꝑſona ad perſonam: ita
ſciētia ad ſcientiā: ⁊ grā ad grām: ſꝫ poſt ꝑ-
ſonam filij dei non pōt perſona dignior in-
telligi ⁊ ſimilior ei ꝙ̄ ꝑſona mr̄is dei: ḡ ſic

cut pſona imediate ſe hȝ ad pſonā: ita gr̃a ad gr̃am ⁊ ſcia ad ſciam: ſed ad ſcire omīa per modū patrie imediatum eſt ſcire omīa per modū vie. ¶ Item aīa xp̄i ſcit oīa que deus: nec tñ equalis eſt ei in ſciētia ppter modū ſciendi: ſȝ ſicut aīa xp̄i immediate ſe hȝ ad deum: ita aīa btē v̾ginis ſcit oīa que aīa xp̄i: ſȝ imꝑfectiori modo. Sed ɔtra. Sācti in patria nihil ſciunt niſi ad btitudinē patrie ptinentia: ḡ ſancti vie tm̄ ptinentia ad beatitudinē vie. ¶ Item ſcire omīa per modū vie: aut eſt ſciētia ſ tm̄ ſm habitum q non exit in actum: ⁊ ſic eſt fruſtra: aut ſm actū: ⁊ ita cū ſcia viatoꝝ ſit diſcretiua: ſciētia huiuſmodi circa creaturas pticulares eſſet eleuatiōis ⁊ cōiunctionis mētis cum deo impeditiua: ḡ nociua. Sed ɔ̄ iſtud videtur eſſe: ꝙ in angelis eſt duplex ſciētia veſpertina: ⁊ matutina: ⁊ vna nō eſt impeditiua alterius: ſȝ hoc nō eſt ſile ad ꝓpoſitū: q: comprehēſores vident omīa vno intuitu ſed nō viatores. ¶ Item in patria euacuabit̃ omne ip̄ertinēs ad gloriā: ḡ in btitudie vie euacuat̃ omē ip̄ertinēs ad gr̃am. ¶ Itē querit̃ vtrum btā virgo habuerit cognitionem veſpertinā ⁊ matutinā. Solutio. Ad ſolutionē hoꝝ notandū eſt ꝙ btā v̾go in cognitiōe ſua plura habuit p̄uilegia. Primū eſt pfecta cognitio trinitat̃ dei ſine medio quā habuit in via p ſpecialiſſimā gratiam. Scḋm eſt pfecta cognitio myſterij icarnationis ⁊ hāc habuit p gr̃am ⁊ ſingularē experientiā. Tertiū eſt cognitio ſue p̄deſtinationis: quā habuit p reuelationē ⁊ cauſā. Quartū eſt aīe ſue ⁊ ſpirituū p ſpecies proprias cognitio: quā habuit diſpoſitiue p naturā: cōplectiue p gr̃am: ⁊ ſm hanc vidit angelos: ⁊ aīas: ⁊ demones. Quintū eſt pfecta cognitio oīum ad ſtatū vie pertinentiū quā habuit per gr̃e infuſionē ⁊ inſpirationē: ⁊ hec cōprehendit pfectam cognitionē ſcripturarū operandoꝝ ⁊ contemplādoꝝ. Sextū eſt cognitio circa ſe futuroꝝ: quam habuit p reuelationē: ⁊ in ſpeculo lectionū. Septimū eſt oīum ad ſtatū p̄rie pertinentiū per cognitionē: quā habuit per cōtemplationis reuelationē. ¶ Octauū eſt oīū creaturarū ſtantiū cognitio: quā habuit p naturā: ⁊ gr̃am: ⁊ contēplationē. Nonū eſt ꝙ habuit matutinā ⁊ veſpertinā cognitionem: matutinā per gr̃am: ⁊ veſpertinā per naturā ⁊ gr̃am. Decimū eſt ɔcluſio ex p̄dictis oīb⁹ ꝙ nulli⁹ ꝓprie habuit ignorātiā. Vñ obiecta ſoluētes dicim⁹ ꝙ btiſſima virgo ſufficiēter pfecta fuit p habitū nature ⁊ gr̃e potēs in operatiōes exire ⁊ finē ɔſequi cuiuſlibet ſciē: ⁊ hec ſcia exiuit in actū ⁊ operationē: qñ: vbi: q̇liter: ⁊ quātū ordinabat̃ ſibi in btitudinē: ⁊ alijs in ſalutē. Habuit etiā perfectā cognitionē oīum ad ſuā btitudinē ſm ſtatū vie ptinentiū: ⁊ nulloꝝ iutiliū vel ad gr̃am ip̄ertinentiū. Vñ ipſi⁹ aīa btiſſima nulla habuit i ſe iutilia vel ip̄ertinētia: ſȝ p totū gr̃e fuit plena. Vñ oīa q̄ fuerūt in ipſius aīa: vel naturalia: vel acq̄ſita: ſic erāt gr̃a informata: vel cū gr̃a ɔiūcta cū oīa iā eſſent gratuita. Vñ omis ſcia ei⁹ gratuita: oīs dilectio gratuita: oīs opatio gratuita: vt ſine oī reſtrictiōe: largiſſima ⁊ veriſſima interp̄tatiōe eēt oīfaria gr̃a plena. Ex his p̃ȝ ſolutio ad p̄dicta.

¶ De fide. Cap. cl.

S Equit̃. Alteri fides. j. Cor. xij. glo.
S Conſtātia fidei vl' ſermo de fide. Q

aūt beata virgo plus habuit de fide ſic ſumpta: ⁊ ꝙ eius fides nūꝗ defecit nec fuit itercepta ſic ꝓbat̃. Alioꝝ ɔſtantia fuit deficiēs ⁊ itercepta: ipſi⁹ aūt nō: ḡ ipa vicit oēs in fidei ɔſtātia. Vñ illud ſolet de ea exponi in Eccl. j. Gñatio p̄terit: ⁊ gñatio aduenit: terra v̾o in etnū ſtat. ¶ Itē alioꝝ fides fuit amiſſibilis: ipſi⁹ inamiſſibilis: ḡ fidei ipſi⁹ ɔſtātia fuit alioꝝ ip̄roportionabil'. ¶ Itē latera ciuitat̃ ſūt eq̄lia: ſic dr̃ i Apo. xxj. Sȝ charitas ei⁹ fuit iproportionabilis alioꝝ charitati: ḡ ⁊ fides f. dei. Itē. j. ad Corin. xiij. Charitas oīa credit. Itē Mar. ix. Oīa poſſibilia ſūt credēti. Sȝ ex ei⁹ fide ſecut⁹ eſt effectus improportionabilis fidei aliorum. ¶ Item Math. xvij. Si habueritis fidem ſicut granum ſynapis: ⁊ dixeritis monti huic tollere ⁊ mittere in mare obediet vobis. Sed ad ipſi⁹ dictū quando dixit fiat mihi ſm verbū tuum. Summus mons montium tulit ſe ⁊ miſit ſe in mare amarū. i. in mariā: ḡ eius fides habuit maximū effectū: ḡ maior fuit fide omniū aliorū. ¶ Itē abraham ponitur in exemplum maxime fidei: quia in ſpem contra ſpē credidit. Roman. iiij. Sed quid credidit ſeni de vetula filiū naſciturum. Hec autē de virgine deum naſciturū: ḡ ipa improportionabiliter ſuperauit abraham fide: ḡ ⁊ omnes alios. Quicquid eñ eſt ſuperius ſuperiore

ſuperiꝰ ē ⁊ inferiore. ¶ Itē Grego. Fides
nō hꝫ meritū cui humana rō prebet experi
mentū: ſꝫ illud creditū maxime fuit ſuꝑ ra
tionē ⁊ experimētū: ǵ habuit maximū me-
ritū: ǵ ⁊ maxime fidei habitū ⁊ actum. Ex
his oībus manifeſtū eſt ꝙ btā ꝟgo impera
trix oīum in conſtantia fidei omnes ſupe-
rat viatores.

¶ De grata gr̄a ſanitatum. Cap̄. clí.

Equit̄ de gr̄a gr̄a ſanitatū. Alij gr̄a
s ſanitatū. glo. Curādi infirmos. Ꝙ
aūt hoc maxime fuerit in btā ꝟgine
ꝓbatur: Ipſa em̄ totū hoīem ſanū facit in
aīa ⁊ corpore. Altiſſimꝰ em̄ de terra creauit
medicinā. Eccli. xxxviij. Illā inquā medi
cinā de q̄ dr̄ Eccli. xliij. Medicina oīum in
feſtinatiōe nebule. i. caro xp̄i: de terra q̄dez
nata ſed nullo pondere ꝑgrauata: vltra pu
ritatē angeloꝝ ꝑeleuata. ſubito ſpūſctō ope
rāte formata ⁊ vnita. Itē Eccli. xxiiij. Ego
quaſi fluuius dorix: qḋ eſt medicamētū ge-
neratiōis: egreſſus fui de ꝑadiſo dei nr̄i. i.
de beata ꝟgine: q̄ fuit paradiſus voluptat̄
a ꝑncipio: in quo poſuit deus hoīez. i. xp̄m
quē formauerat. ¶ Itē nullus morbꝰ fuit
ei incurabilis: ǵ ſuꝑ oēs ē in gr̄a ſanitatū.
¶ Itē etiam poſt mortē curat ⁊ mortez fu
gat. ¶ Itē quos curat ſanat ad imortalita
tem: ǵ ſuꝑat oēs in gratia ſanitatū. Sic ǵ
ꝑꝫ qualiter btiſſima ꝟgo habuit ⁊ hꝫ gr̄az
ſanitatū in ſummo.

¶ De opere virtutū. Cap̄. clij.

Equit̄ oꝑatio virtutū. glo. Operā-
s tio miraculoꝝ cōtra naturā. Ꝙ au-
tem hāc habuit in ſummo btiſſima
virgo ꝑꝫ ex eo ꝙ oīum miraculoꝝ miracu
loſiſſimū ⁊ nouiſſimū eſt iſtud: qḋ eius fide
media ꝯſtat eſſe factū. ſ. ꝙ deꝰ homo: mat̄
virgo. Unde Eſa. vltio. Quis audiuit vn-
quā tale ⁊c. Hiere. xxxj. Nouū creauit dn̄s
ſuper terrā: femina circūdauit virū: ǵ ipſa
hūit gr̄az miracula faciendi i ſūmo. ¶ Itē
miraculū eſt arduū ⁊ inſolitū: ſupra facul
tatē cōſiſtens admirātis: hoc aūt totū fuit
hic in ſummo. ¶ Itē alij fecerūt miracula
q̄ ſunt ꝑter naturā: vel ꝯtra naturā: ſꝫ ipſiꝰ
fide factū eſt miraculū ſupra naturā. Patꝫ
ǵ q̄liter excellit oēs in oꝑatiōe virtutum.

¶ De prophetia. Cap̄. cliij.

Equit̄. Alij ꝓphetia. glo. ꝑdicere fu
s tura. Ꝙ aūt habuerit hāc in ſum-
mo btā ꝟgo videt̄: q: ſi ꝓphetia eſt
diuina inſpiratio: ǵ vbi improportionabilr̄
eſt ſpūſſcti ꝑn̄tia ⁊ gr̄a ⁊ īhabitatio ibi etiā
improportionabiliter inſpiratio ⁊ ꝓphetia
Hec aūt fuit in btā ꝟgine. Juxta illud Lu
ce. j. Spūſſctūs ſuꝑueniet in te ⁊c. ǵ ipa in
ſummo habuit ſpm̄ ꝓphetie. ¶ Itē ſpūſſā
ctus in aīas ſctās ſe trāffert: ⁊ amicos dei
⁊ ꝓphetas ꝯſtituit ſicut dr̄ Sapientie. vij.
Ubi ǵ improportionabilis trāſlatio ipro
portionabil' ꝓphetia ⁊ amicitia: h̄ aūt totū
fuit in ſctiſſima aīa domīe oīuꝫ creaturaꝝ:
ǵ habuit ꝓphetiā in ſummo. Itē Mat. xj.
Lex ⁊ ꝓphete vſqꝫ ad Johānē: ⁊ ille fuit ꝓ
pheta ⁊ plus q̄ ꝓpheta: q: ſolez digito de-
monſtrauit: ſꝫ improportionabilit̄ plus eſt
ſolem generare ⁊ nobis dare q̄ demonſtra
re: ǵ ſi ꝑpter demōſtratiōez Johānes dictꝰ
eſt ꝓpheta. multo fortiꝰ btā ꝟgo ꝑpter ge
neratiōnē dicet̄ ꝓphetiſſa. Item Eſa. viij.
Acceſſi ad ꝓphetiſſam. glo. virginē mari-
am: ǵ ipſa ꝑ excellentiā dicit̄ ꝓphetiſſa: ǵ
ipa excellit alios i ꝓphetia. ¶ Itē ſi Cay-
phas eo ꝙ cēt pontifex anni illiꝰ ꝓpheta-
uit: vt Johā. xj. Ergo iproportionabilit̄ bea
tiſſima virgo regina ⁊ imperatrix in eternū
ſuꝑ oēs gr̄am ꝓphetie dꝫ habere. ¶ Item
quātū hanc gr̄am habuerit ꝑ effectū mon-
ſtrauit: qn̄ ꝯſciētia ſecretoꝝ ⁊ ꝑſciētia futu
roꝝ miniſtris nuptiaꝝ dixit. Quodcūqꝫ vo
bis dixerit facite vt dr̄ Jo. ij. ꝓuidens i ſpū
ꝓphetie ꝙ filius eius aquā voluit in vinū
conuertere.

¶ De diſcretione ſpirituū. Cap̄. cliiij.

Equit̄. Alij diſcretio ſpirituū. glo.
s vt diſcernant q̄ ſpū fiant. Ꝙ etiam
hāc habuit in ſūmo btā ꝟgo: ꝓbat̄
hoc mō. j. Corin. ij. Spūalis homo iudicat
oīa: ſꝫ ipſa iproportiōabilit̄ alijs ſpūalis fu-
it: ǵ ipſa iproportionabiliter alijs oīa iudi-
cauit: ǵ ipſa ſuꝑ oēs diſcretiōez ſpirituū ha
buit. Itē Pau. Non ignorauit aſtutias eiꝰ
Sicut dicit̄. ij. Corinthi. ij. Et ecce plus q̄
paulꝰ hic. Itē in vitas patrū. Quis euita-
bit hos laqueos? Reſpōſuꝫ eſt. Sola humi
litas. Sed ipſa iproportionabiliter oībus
alijs fuit humilis: ǵ improportionabiliter
plus indeceptibilis vniuerſis. ¶ Itē nū-
q̄ fuit decepta. ¶ Itē ꝓprium eſt ſpiritus
nequā tēptare de ſuꝑbia. Ipſa aūt fuit ſum
me humilis: ǵ a ſpū ſuꝑbie maxime fuit in
uincibilis. Et ſic pꝫ: ꝙ diſcretionē ſpirituū
btā virgo in ſummo habuit.

❡De genere linguarũ. Cap. clv.
Equit. genera linguarũ. Qr autez
s hãc nõ habuit in ſũmo videri põt.
Lingue eni in ſignũ ſunt nõ fide-
lib⁹ ſed infidelib⁹. j. Cor. xiiij. ſʒ ipa fide-
liſſima fuit: ḡ donũ lingue nõ debuit hr̃e.
❡Itẽ ipa nõ debuit pdicare: ḡ nõ debuit
donũ lingue habere. ❡Itẽ glo. ibidẽ. Ut
eũtes p mundũ intelligãt linguas hoĩuz.
ſed ipa nõ debuit ſic ire p mũdũ: ergo non
debuit habere donũ linguarũ. ❡Sʒ ꝯtra.
Ipſa ẽ aduocata oĩuz: ḡ debet ſcire liguas
ſinguloꝝ. Itẽ Act. ij. Seditqz ſup ſinglos
eaꝝ ſpũſſanct⁹. Sed ipa tũc fuit cum ipis
quãdo apparuerũt diſpartite ligue tanq̃
ignis: ḡ accepit donũ lingue cũ ipſis. Itez
cũ diuerſis hoĩbus conuerſabat: ergo indi
guit dono lingue. Item a nullo illuſtrium
vincit in aliquo. ergo habuit donũ iſtud
omnibus excellentius.

❡De interꝑtatiõe ſmonũ. Cap. clvj.
Equit. iterꝑtatio ſmonũ. glo. ſcri-
s pturas exponere. Item q hãc in
ſummo habuerit pʒ ex ſupra deter
minatis: vbi pbatuʒ eſt q oẽs ſcripturas
intellexit. ❡Itẽ nõ eſt verbũ q dñs non
reuelauit ſuis ſuis: ſicut teſtat Amos. iij.
ḡ multo plus matri. cetera vt. s. Sic ergo
manifeſtũ eſt q beata ꝟgo oĩuz gratiaruz
gratis datarũ pfectionẽ in ſũmo poſſedit.
etiã hunc nouenariũ gratiarũ.

❡De gratijs q̃ ponunt ad Eph. iiij. ꝛ pri
mo de apoſtolis. Cap. clvij.
Onſequẽter querit de illis gratijs
c que ponũt ad Eph. iiij. Et ipe de-
dit quoſdã q̃dẽ aplos ꝛc̃. Et videt
pmo q nõ cõueniat beate ꝟgini q ſit apo
ſtola. hoc eni eſt op⁹ miſteriale. Un̄ ibidẽ
ſubiũgit: in opus miſterij: ſed miſteriũ nõ
cadit in opationẽ oĩuz: ḡ nec aplatus. Itẽ
ſup illud Dionyſij. Hierarchia eſt ordo di
uin⁹ ſcia ꝛ actio: dicit Cõmẽtator. q offi-
ciũ ſine actione nec gl̃ia eſt. ſʒ beatiſſima
ꝟgo nõ exercuit actũ pdicationis: ḡ non
debuit habere officiũ. Itẽ Lu. vj. Duode-
ciʒ elegit ꝛ illos vocauit: ḡ btiſſime ꝟgini
nõ ꝯuenit donũ aplatus. ❡Cõtra. iohes
de ſe dicit Joh. j. Ego vox clamãtis in de-
ſerto ꝛc̃. quaſi diceret. Non pdico tm̃ voce
oris: ſed egoipe tot⁹ ſum vox exultatiõis.
ita q oia mea. vita: vict⁹: veſtit⁹ ꝛ loc⁹: pdi
cant puiam, ſed ſicut oia iohis predicant
pniam: ita oia beatiſſime ꝟginis pdicant
innocentiã. Si ḡ iohes hʒ gr̃az ꝛ donũ pre
dicationis: q: eſt vox clamãtis in deſerto:
ḡ multo forti⁹ btiſſima virgo habet donuz
aplatus: ḡ eſt vox clamãtis in celo. ❡Itẽ
ꝓpetas aploꝝ eſt q ſunt lux mũdi: ſed btã
virgo in ſummo illumiauit mũdũ. ergo in
ſummo exercuit officiũ pdicatiõis. ❡Itẽ
aploꝝ officiũ eſt recõciliare pctores: ſʒ hoc
cõuenit beatiſſime virgini in ſummo: ergo
habuit apoſtolatũ in ſummo. Itẽ dñs di-
xit Joh. vij. Mea doctrina nõ eſt mea illi
attribuẽs doctrinã a quo habuit eſſentiaz.
ſed ſicut habuit nãz diuinã a pr̃e: ita habuit
naturã humanã a mr̃e: ḡ ſicut ſua doctria
inquãtũ deus fuit a pr̃e. ita ꝛ ſua doctrina
inquantũ homo fuit a mr̃e: ḡ mr̃ omnia q̃
fili⁹ docuit nobis p filiũ pdicauit. ❡Itẽ
Joh. xvj. Nõ loquet a ſemetipo dicit dñs
de ſpũſctõ: ḡ ſicut ſpũs loquet ab illo a q̃ ẽ
ḡ filius loquet a matre inquãtũ homo eſt.
Cetera vt. s. de aureola predicatoꝝ.

❡De prophetis. Cap. clviij.
Equit. Alios pphetas. glo. Scri-
s pture explanatores. Sʒ ipa ẽ toti⁹
legis. glo. ḡ in ſummo ipa eſt pphã
vel pphetiſſa. ❡Itẽ iohes dr̃ pphã ꝛ plus
q̃ ppheta: q: digito deũ demõſtrauit. ipſa
aũt genuit. Et ſicut ſeipam matrẽ ꝛ ꝟginẽ
demõſtrauit corpe: ſic ipm filiũ ꝟginis in
pphetis ꝛ in ſcripturis pmiſſum corpe et
ope demõſtrauit: ꝛ ſic ſumma ppheta fuit.
❡Itẽ q ſexus nõ repugnet pʒ: q: ĩ nouo
ꝛ veteri teſtamẽto pphetiſſe fuerũt. Unde
et Luc. ij. de anna pphetiſſa cõmemorat.
in actibus apoſtoloꝝ de philippo q̃ habuit
ſeptem filias q̃ pphetabant. Cetera ꝟo vt
s. de pphia. De euãgeliſtis. Ca. clix.
Equit. alios ꝟo euãgeliſtas. Luce
s ij. Maria aũt cõſuabat ꝛc̃. glo. Ut
cũ tps pdicãde vel ſcribẽde icarna
tiõis aduenirit: ſufficiẽter oia put eẽnt ge
ſta poſſʒ explicare. Cetera vt. s. de aureola
pdicatoꝝ. ❡De paſtorib⁹. Ca. clx.
Equit. alios aũt paſtores. Qualit
s hoc donũ habuerit btã ꝟgo q̃re in
tractatu de ſacris: in ſacro ordinis.
ꝛ qualr nos pauit in trac. de btitudinib⁹ i
gradib⁹ pauptat. Sic ḡ habuit beata ꝟgo
ꝛ hũc q̃ternariũ gr̃arũ. ❡Et his manife-
ſtũ eſt q btiſſima dña hũerit vniuerſitatez
gratiarũ gratuitarũ ꝛ gratis datarũ quod

omnifariā credimus eē verū. ¶ Ad ſolu-
tionē in ꝯtrariū obiectoꝝ dicim⁹ taliter diſtin-
guēdo: ꝙ donoꝝ gratis datoꝝ ⁊ nō gratū
facientiū. quedā danť in miſteriū ⁊ nō in
ꝓpriū ꝑfectū: vt ꝓphetia Balaā ⁊ cayphe.
quedā aūt ad ꝓpriū ꝑfectū ⁊ alioꝝ miſte-
riū: vt dona ſpūs ⁊ lingue ⁊ ſcia aplis da-
ta. quedā aūt ī ꝓpriū ꝑfectū ſui ⁊ nō alioꝝ
vt dona inſtructiōis btiſſime dñe: ⁊ taliū.
tūc quedā danť ad ꝑficiēdā indigentiam.
quedā ad decorandā potētiā ⁊ nobilitādā
naturā ⁊ honorandā ꝑſonā. Et ſic habuit
beatiſſima ꝟgo hmōi dona nō ad miniſte-
riū. ſed ad decorationis cumulū: ad perfe-
ctionis ⁊ delectationis augmentū: in ma-
teriā laudis ⁊ honoris incrementū: ⁊ oīū
donoꝝ ſpiritualiū complementū.

¶ De gratijs ſpālibus. Cap. clxi.

Dicto qualiter btiſſima ꝟgo hūit oēs
grās cōes. Sequiť videre qualiter
habuit ſpāles q̄s in alijs ſanctis eſt
repire. Aliarū aūt ſunt q̄ ꝑtinent ad gene-
rationē ſiue vite ingreſſum. Quedā ad cō-
uerſationē. quedā ad mortē. Circa gene-
rationē inueniunť quinqꝫ que ſunt. Prefi-
guratio. Annūciatio: Miraculoſa ꝯceptio
et in vtero ſanctificatio.

¶ Qualiter fuerit ꝑfigurata. Cap. clxij.

Primo ergo qualiter btiſſima ꝟgo fuerit
ꝑfigurata erit ſic manifeſtū Num.
xvij. Inuenit ergo moyſes virgā. glo.
Mariā q̄ ſine viri ſemine genuit verbum.
Ecce qualiter ex textu cū ſua glo. ſequitur ꝙ
illa ꝟga fuerit figura ꝟginis glorioſe. Itē
Exo. iij. Rubus ardebat ⁊ nō cōburebať.
ꝙ hoc fuit figura bte ꝟginis: ꝓbat eccleſia
nō diſputādo: ſed cantādo ⁊ determinando.
Rubū quē viderat moyſes incōbuſtū ⁊c.
Itē Luc. j. Et nomē eius eliſabet. glo. Eli-
ſabeth dei mei ſaturitas. et ſignat mariā
que deo plena fuit. ¶ Itē ſi annūciatio et
cōceptio yſaac ſignat ꝯceptionē xpi: ergo ⁊
Sarra ſignat mariā. Ex his pꝫ ꝙ btā ꝟgo
fuit ꝑfigurata. ¶ Qualiter aūt ⁊ quib⁹ figu-
ris. Diciť ꝙ multipharia multiſqꝫ modis.
In creaturis. in factis: in viſis: in gn̄atis:
in creatis. In pncipio eñi creauit de⁹ celū
⁊ terrā. i. beatā ꝟginē q̄ celū ⁊ terra fuit. i.
celeſtē ⁊ terreſtrē ſimul duxit vitā: angeli-
cā ⁊ humanā ꝯuerſationē habuit. Itē celū
et terra fuit: q2 puriſſima ꝟginitate: ⁊ fecū-
diſſima maťnitate ꝟgo ⁊ mater ſimul fuit,
¶ In hac pma die facta eſt nubecula de q̄
poſtea fact⁹ eſt ſol. Quid eſt aūt nubecla:
materia corpis ſolaris niſi beata ꝟgo mať
⁊ materia corpis ſaluatoris. ¶ In ſecūdo
die poſitū eſt firmamētū in medio aquarū
qđ hꝫ fixas ſtellas in ſui ornamētū: ⁊ diui-
dit aq̄s ab aq̄s. hec eſt beata ꝟgo q̄ habet
ſtellas duodecim. i. oīū ſctōꝝ in capite ſuo
poſita in medio aquarū. i. ſanctorū vie: et
ſanctoꝝ patrie. diuiſa ꝑus ab vtriſqꝫ. Exi-
ſtens ſupra cōem ſtatū vie: ⁊ infra ſtatum
patrie: cōicans cū vtriſqꝫ: hñs cū ſupiori-
bus ꝟtutū ꝑfectionē cū inferiorib⁹ merēdi
conditionē. Itē cū ſupiorib⁹ iocunditatē:
ſecuritatē ꝯtra caſum: cū inferiorib⁹ poſſi-
bilitatē ad meritū. Itē cū ſupiorib⁹ exul-
tationē: cū inferiorib⁹ cordis paſſionem.
¶ Tertie diei opus eſt cōgregatio aq̄rum
in vnū locū. i. virginalē vterū cōgregatio
oīū gratiarū. Sed in hoc eſt drīa: ꝙ ꝯgre-
gatio aquarū appellať maria media corre-
pta: ꝯgregatio grarū appellať maria me-
dia ꝓducta. Illa cōgregatio aquarū bre-
uis eſt ⁊ trāſitoria. iux̄ illud Apoc. xxj. Et
mare iā nō eſt. hec aūt eſt ꝑpetua. iux̄ illud
Luc. x. Maria optimā partē elegit que nō
auferet ab ea. ¶ Quarta die fecit de⁹ duo
luminaria magna. maius vt preeſſet diei:
min⁹ vt pceſſet nocti. ſ. ſolē ⁊ lunam. Quid
aūt per lunā niſi ꝟgo beatiſſima luci for-
miſſima ⁊ diuina claritate plena figurať:
Luna vt legiť in ſentētijs facta eſt ꝓpter
diei ⁊ noctis viciſſitudinē: ꝓpter noctis de-
clarationē: ꝓpter opantiū in nocte cōſola-
tionē. Et q2 quedā aīalia ſunt q̄ lucem diei
ferre nō poſſunt. hec aūt oīa operať virgo
lucidiſſima. Eſt eñi quies laborātiū: quies
⁊ decus mortuoꝝ: ſolatiū opantiū: vmbra-
culū infirmoꝝ: refrigerās vmbra in meridie
die q̄s reuerberat ſol radijs iuſticie. ¶ Quin-
te diei op⁹ eſt formatio piſciū ⁊ auium. Et
qđ ſunt piſces ⁊ aues: niſi btiſſima virgo
q̄ vt piſcis natabat in mari tribulationū:
vt auis volauit ſup pēnas ventorū in celo
ꝯtēplationis. ¶ Sexte diei op⁹ eſt forma-
tio hois ⁊ poſitio in paradiſum voluptatis.
Quid aūt eſt paradiſus voluptať: niſi btiſſi-
ma ꝟgo in quā deus pr̄ poſuit hoiē. i. xpm
in die ꝯceptionis: Si ergo btiſſima virgo in
oīb⁹ opib⁹ ſex dierū eſt exꝑſſiſſime figura-
ta. Nō aūt tm̄ in creatis: ſed in factis ē ꝑfi-
gurata, vt pꝫ ī archa noe: in yride: ī taber-

naculo moyſi: in archa teſtamẽti: in cande labro: in ꝓpiciatorio: in tẽplo: in throno ſalomonis: in hoſtio: in domo ſalt⁹: ⁊ in mltis alijs. Silr aũt ĩ viſis ⁊ ĩ imaginacõibꝰ ĩuenit̃ figurata: vt eſt rub⁹ moyſi Exo. iij. Sedes ſaphirina ſup firmamẽtũ Ezech. j. Mons de quo pciſus eſt lapis ſine manib⁹ Dañ. ij. In arbore q̃ celũ tangebat Dañ. iiij. In porta clauſa Ezech. xliiij. In vellere gedeonis Judicũ. vj. In fonte puo qui creuit in flumen maximũ Heſter. xj. In porta tẽpli ſpecioſa Act. iij. Item in muliere amicta ſole Apo. xij. Silr in cõiugatis Rebecca ⁊ Rachele. in Judith vidua: in Heſter cõiugata: in Sarra ſterili: ⁊ Eliſabeth mr̃e iohãnis baptiſte. Ex his oĩb⁹ ſufficiẽt manifeſtũ eſt ꝙ btiſſima ꝟgo in creaturis. ⁊ in factis: ⁊ in gñatis: in viſis ⁊ imaginacõibꝰ: in ꝯiugatis ⁊ viduis eſt multiplr̃ pfigurata.

¶ Qualr̃ fuerit ꝓphetata. Cap. clxiij.

p Oſt hec etiã videt̃ ꝙ fuerit ꝓphetata Eſa. xj. Egredietur ꝟga de radice ieſſe ⁊c. gl. Virgo maria. Vel alia glo. Virgã ⁊ florẽ. Judei xp̃m ſuũ interptant: q2 in virge regenerãtis potentia. In flore pulchritudo. Nos ꝟo per ꝟgã mariã intelligim⁹ cui⁹ null⁹ frutex adheſit. vl̃ alia glo. Egredietur virga. glo. ꝓphetia de natiuitate vt tota eccl'ia cãtat. ꝟgo dei gẽitrix ꝟga eſt flos fili⁹ eius. Itẽ Nu. xxiiij. Orietur ſtella ex iacob. Itẽ Eſa. iiij. Fructus terre ſublimis. glo. ꝟgo maria. Item idem. vij. Acceſſi ad ꝓphetiſſam. glo. ꝟginẽ mariã. Ex his pꝫ ꝙ natiuitas btẽ ꝟginis ẽ multipliciter prophetata.

¶ Qualr̃ fuit annũciata. Cap. clxiiij.

p Oſt hec ꝓbat̃ ꝙ etiã fuerit annũciata hoc modo Johes fuit annũciat⁹ ⁊ alij ſancti minores vt yſaac et ſanſõ: g̃ ⁊ btiſſima ꝟgo debuit ãnũciari. ¶ Itez ꝓpinquãte luna plena augmentat̃ lucentia: ſed btiſſima ꝟgo fuit luna: g̃ ipſa veniẽte debuerũt multiplicari prophetie. Itẽ lucifer pcedit aurorã: ſed iohãnes fuit lucifer: btiſſima ꝟgo fuit aurora: g̃ potius debuit annũciari. Itẽ laboratuns maxime debet ãnũciari ort⁹ aurore. iux̃ illud Geñ. xxxij. Dimitte me iã eñi aſcẽdit aurora: g̃ nobis maxime debuit annũciari ort⁹ ꝯſurgẽtis auroꝛe q̃ qñ ſurrexit ⁊ nos ſecũ reſurgere fecit: ⁊ ad ſurgẽdum excitauit. Item Damaſ. Joachim honeſtã et laude dignã Annã in mrimoniũ duxit. Sed queadmodũ vetus ãna ſterilis cxp̃s p votũ ⁊ repromiſſionẽ ſamuelẽ pepit: ita ⁊ hec per pces et repromiſſionẽ a deo genitricez affert vt in hoc a nullo illuſtriũ vincat̃. Ecce expſſe pꝫ ꝙ btiſſima ꝟgo fuit annũciata.

¶ Qr fuit miracloſe ꝯcepta. Cap. clxv.

p Er hec eadẽ ꝓbat̃ ꝙ fuit miracloſe cõcepta q̃ſi a nullo illuſtriũ vincit̃: ⁊ minores ⁊ min⁹ illuſtres miraculoſe ſunt ꝯcepti: g̃ et ipa. Itẽ dicit Damaſ. ꝙ p pces ⁊ repromiſſiones fuit nata: ergo nõ naturalr̃. Itẽ ſignatũ pfecti⁹ eſt ſigno ſed figure btiſſime ꝟginis fiebant diuina volũtate p ſe operãte ⁊ non humana: ergo beatiſſima virgo exijt in eſſe natura ſuperiore operante contra inferiorẽ: ergo ſupnaturaliter fuit eius conceptio.

¶ Qr fuit in vtero ſctificata. Ca. clxvj.

p Oſt hec ꝓbat̃ ꝙ fuerit in vtero ſanctificata h⁹ modo. Eccl'ia celebrãdo feſtiuat eius natiuitatẽ: g̃ fuit ſctã qñ fuit nata: g̃ fuit in vtero ſctificata. Itez Johes fuit in vtero ſctificat⁹. vt pꝫ Luc. j. vbi dr̃. Et ſpũſctõ replebit̃ adhuc ex vtero mr̃is ſue: g̃ ⁊ beata ꝟgo. Itẽ hieremias fuit ſctificat⁹ in vtero. Hiere. j. Prius ꝙ te formarẽ in vtero noui te. ⁊ anteꝗ exires de vulua ſanctificaui te. g̃ btã ꝟgo. Item oĩs ſanctificatus in vtero ordinat̃ ad ſanctum in vtero: g̃ qd̃ ĩmediatiorẽ ⁊ ꝓpinquiorem relatiõnẽ hꝫ ad ſanctũ in vtero: illud debet potiſſimũ ſctificari in vtero: ſed nõ potuit ĩmediatioꝛ eẽ relatio eius qd̃ vniebat̃ ꝟbo ad aliqd aliud: ꝙ ad id vñ ſumebat̃ illud ſanctũ qd̃ vniebat̃. hoc autẽ potiſſimũ fuit beata ꝟgo: g̃ ipa potiſſimũ debuit in vtero ſctificari. Itẽ Hieremias dr̃ in vtero ſanctificat⁹ ꝓpter expſſiorẽ ꝓphetiã de ſancto in vtero: ⁊ iohãnes ſanctificatus in vtero ꝓpter digiti demõſtrationẽ: g̃ multo forti⁹ beata ꝟgo ꝓpter ipſi⁹ exceptionẽ ⁊ generationẽ. Item dicit Anſel. Ea puritate btã ꝟgo nitebat: q̃ ſub deo maior neqt ĩtelligi. ſed puritas hoĩs dei ẽ pctm̃ originale nec habere nec vnꝗ habuiſſe. Maioꝛ poſt illã eſt originale quidem habuiſſe: ſed ſtatiz et omnino ab illo mũdatum eſſe: ergo beata virgo debuit quidem in peccato originali concipi: ſed ſtatim ab ipo penitus mũdari: g̃ debuit in vtero ſanctificari. ¶ Item Ber. ad canonicos lugdunẽſes. Ego puto

ꝙ copioſior ſanctificationis benedictio in ipam deſcēderit que nō tm̄ ipſius ſanctifi caret ortū: ſed ꝛ vitā ipſius deinceps ab oī pctō cuſtodiret immunē: qđ nemini alteri in natis mulierū credit̄ eſſe donatū. ¶ Ex vltima auctoritate manifeſtū eſt ꝙ beata ꝟgo nō tm̄ in vtero ſanctificata fuit: ſ; ꝙ ei⁹ ſanctificatio oēs excellit in hoc ꝙ alij poſt talē ſanctificationē ad min⁹ venialit̄ peccauerūt. Unde dr̄ de iobe. Antra deſerti teneris ſub ānis ciuiū turmas fugiēs petiſti ne leui ſaltē maculare vitā famie poſſes Ipſa aūt ſic ſanctificata fuit ꝙ peccare nō potuit: vt infra inter ꝓuilegia patebit. ſic ḡ manifeſtū eſt qualr̄ beata ꝟgo fuit p̄figurata ꝛ ꝓphetata ꝛ annūciata ꝛ miraculoſe cōcepta ꝛ in vtero ſc̄tificata. Et cōſtat ſic ipam oēs ſpūales gr̄as habuiſſe q̄s cōtingit ortū ſanctoꝝ decorare.

¶ De ſpecialib⁹ gratijs que circūſtāt conuerſationē eius. Capitulū. clxvij.

Poſt hec videndū eſt de ſpecialib⁹ gratijs q̄ circūſtant ꝯuerſationē q̄ ſpecialitas gr̄e innuit: quotiēs aliq̄s ſc̄toꝝ ſpecialr̄ a dn̄o diligit̄: vel amicus dei appellat̄. ꝟbi grā. In veteri teſtamēto dn̄s ſpecialr̄ diligere dr̄ Abraā: ꝛ h̄ ꝓpter fidē. iuxta illud Gen̄. xv. Credidit abraā deo et reputatū eſt ei ad iuſticiā. ¶ Itez moyſes ꝓpter manſuetudinē: q2 fuit mitiſſim⁹ hominū qui fuerūt in terra: amic⁹ dei appellatus eſt: cū quo loq̄bat̄ deus facie ad faciē ſicē hō loquit̄ amico ſuo. Exo. xxiij. ¶ Itez dauid. Nā deus ꝓpter humilitatē inuenit eū virū ſm̄ cor ſuū. ¶ Itē in nouo teſtō iohannes euāgeliſta ꝓpter ꝟginitatē quē ſc; ſpecialis ꝑrogatiua caſtitas ſpeciali dilectione fecerat dignū. ꝛ erat diſcipul⁹ quez diligebat ieſus. ¶ Itē legit̄ de Ioh. xj. ꝙ dn̄s diligebat mariā ꝛ marthā ꝛ lazarum. Et conſtat ꝙ hoc ꝓpter hoſpitalitatez: per quā ipſi ꝛ alij quidā placuerūt deo. ¶ Itē Nicolaus ꝓpter mīſicordiā amic⁹ dei appellat⁹ eſt. Sed hec oīa excellētiſſime fuerūt in btā ꝟgie. Si em̄ dilexit de⁹ abraā q2 credidit de vetula ꝛ vetulo filiū naſciturū vel q2 credidit filiū moriturū ꝛ reſurrecturū: multo forti⁹ diligit beatā virginē ꝓpter fidē qua credidit ſe virginē deū paritura; et ꝟginē ꝑmāſurā. ¶ Itē ſi diligit dauid ꝓpter humilitatē. hec aūt vt dicit Augu. nunq̄ exaltata ſuꝑ choros angeloꝝ fuiſſet niſi eſſet humillima oīu; hoīu;. ¶ Item ſi moyſen ꝓpter māſuetudinē. Et hec eſt ꝟgo ſingularis int̄ oēs mitis. Si aūt maria; ꝛ marthā ꝓpter hoſpitalitatē dilexit: h̄ ipſu; i vtero ſuo hoſpitauit: carne veſtiuit: lacte cibauit: q̄ martha nō fecit. ¶ Itē ſi Nicolaū ꝓpter mīſicordiā: hec aūt eſt regina miſericordie. Si aūt iohannē ꝓpter ꝟginitatē: ꝛ ecce plus q̄ iohes. hec em̄ eſt ꝟgo virginū. hoc iohānes nō fuit. Ex his manifeſtū eſt ꝙ omēs ſpeciales gr̄e q̄s circa alioꝝ ſc̄toꝝ ꝯuerſationē eſt repire in nr̄a glioſiſſima ꝟgine ſuperāt ꝛ eminēt manifeſte.

¶ De ſpālib⁹ gr̄tijs circa mortē. Ca. clxviij.

Poſt hec q̄rit̄ de gratijs ſpālib⁹ circa mortē q̄ vident̄ etiā eſſe q̄nq; ſc; mortē p̄ſcire: moriturū imitari: mori ſine dolore: ſtatim euolare: ꝛ ī anima et corpore ſtatim reſurgere.

¶ Utrū mortē p̄ſciuerit. Cap. clxix.

Ad pmū ꝙ beata ꝟgo mortez ſuam preſciuerit videt̄ a minori. De ſc̄tō martino de quo legit̄ ꝛ cantat̄. Btūs martinus obitum ſuū longe ante preſciuit ꝛc. ¶ Itē petr⁹ ſciuit ꝙ breuis eēt diſpoſitio tabnacli ſui. ¶ Itē iohānes ſciuit ſupueniſſe diē mortꝭ ſue. Cū ḡ oēs iſti p̄ſciuerint mortē ſuā: ergo ꝛ btiſſima ꝟgo oīu; illoru; dn̄a. ¶ Itē Prouer. xiij. Spes q̄ differtur affligit aīam: ſi tp̄s ſit etiā determinatū et p̄ſciētia pene timēde letificat. incertitudo anxietatē generat: ḡ ad btitudinem vie ꝑtinet p̄ſcire mortē det̄minate: ḡ btiſſima virgo preſciuit mortē ſuā determiate. Sic ergo patet btiſſimā virginē habuiſſe gra; pmā eoꝝ que circūſtāt mortē. ¶ Item ad hoc idē. Oīs homo vellet p̄ſcire morte; ſuā libēter: ergo ꝛ ipa. ſ; quicq̄d voluit ſcire fili⁹ eius reuelauit ei niſi aliqua rō impediret: ſed illud nulla ratio impediuit: ergo ei reuelauit. ¶ Itē q̄ eſt rō q̄re aliq̄bus reuelat̄: aliq̄b⁹ nō: Si dignitas: ſ; ipa digniſſima. ſi charitas: ſed ipa chariſſima. ſi deſiderū iuxta illud dan̄. vir deſiderioꝝ ꝛc. ſ; ipa cupiebat ſūme diſſolui ꝛ eſſe cu; xp̄o. Quecūq; ḡ cauſa aſſignari pōt: illa excellētior fuit in ipa q̄ ī alijs: ḡ ſibi poti⁹ reuelari debuit q̄ alijs. ¶ Itē int̄ p̄ſcire tranſitū et opari ꝛ inter nō p̄ſcire nec opari mediu; eſt p̄ſcire ꝛ nō opari. Primū cōuenit xp̄o. ſc̄dm alijs viatorib⁹: ḡ mediu; ꝯuenit btē virgini que habet ſtatū medium.

¶ Utrū inuitata obierit. Cap. clxx.

P Oſt hec querit̄ de inuitatione ⁊ deductione. Q̄z aūt dn̄s matrē ſuam inuitatā deduxerit, videt̄ p locuz a minori. Nā dn̄s appuit charo ſuo iohanni et dixit. Ueni dilecte mi ⁊c̄. Si ḡ hoc xp̄s iohāni: ḡ potius mr̄i. Ipſi iohāni q̄r char⁹ ḡ potius mr̄i q̄ i infinitū charior fuit. Itez dicit̄. j. Paral. xv. q̄ dauid deduxit archā in domū ſuā in tympanis ⁊c̄. Itē qualiter luſit ante archā: ḡ xp̄s matrē ſuaz pſonalr̄ deduxit. Itē opus miſericordie eſt ſepelire mortuos: ḡ ⁊ pater miſericordiaꝝ potiſſime debuit obſequijs mr̄is ſue intereſſe ⁊ ſepulture cōmendare: ſed ipſius ſepeliri fuit in celo ſup choros angeloꝝ altiſſimos aſſumi ergo hoc debuit filius ſuus in pſona ppria corporali preſentia facere.

¶ Si ſine dolore obierit. Cap. clxxj.

P Oſt hec querit̄ de ipſius morte ſi fuerit ſine dolore. Et videt̄ pmo q̄ nō hoc modo. Sicut vita ad vitam ita mors ad mortē: ſed vita dn̄e noſtre iter oēs ſimilima fuit vite dn̄i noſtri ieſu xp̄i: ḡ et mors morti: ſed iſta doloroſiſſima fuit: ḡ et illa. ¶ Itē quādo aſſignat̄ cauſa quare mors dn̄i fuit aſperrima dr̄ q̄ nobiliorum naturarū nobilior ⁊ maior eſt delectatio. ⁊ in quoꝝ cōiunctione maior eſt delectatio: in illoꝝ ſeparatiōe maior ē dolor. Unde cū anima xp̄i nobiliſſima ꝯiuncta eſſet corpi nobiliſſimo: in illoꝝ ꝯiūctione maxīa fuit delectatio: ⁊ in ſeparatiōe maxim⁹ fuit dolor. Unde Threñ. j. O vos oēs qui tranſitis p viā ⁊c̄. Sed eadē cā ē in btiſſima virgine que fuit ſcd̄o loco in ſummo: ergo in ipſius morte maxim⁹ fuit dolor poſt dolorem dn̄i nr̄i ieſu xp̄i. ¶ Itē inter quecūq̄ maior ē pax: illoꝝ delectabilior ē cōmanſio: ſed in corpe beatiſſime ꝟginis ⁊ in aīa ſua adinuicē maxīa fuit pax: q̄r ibi ſpūs aduerſus carnē nō cōcupiuit: ḡ ibi delectabiliſſima cōmāſio: ḡ ⁊ maxim⁹ dolor in ſeparatiōe. ¶ Contra. legit̄ de iohāne in ꝓlogo ſuper iohannē: q̄ facta oōne poſit⁹ ē ad patres ſuos: tā ex̄ne⁹ a dolore mortis q̄ a corruptiōe carnis alien⁹. ſed btā ꝟgo iꝓportionabiliter. pl⁹ fuit ex̄nea a corruptiōne carnis: ḡ iꝓportionabilr̄ plus debuit eē aliena a dolore mortis. ¶ Itē Damaſ. Ipſa beata et earū que ſup naturā donationuz digna effecta dolores q̄s effugit pariens: hos in xp̄i paſſione ſuſtinuit a maťnali cōpaſſiōe viſcerū lacerationē tollerās: ⁊ quem deum cognouit p natiuitatē hūc vt maleficū videns interfectu: ceu gladio cogitationis lacerabat̄. ⁊ hoc eſt. Tuāipſius aīam pertranſibit gladius. Lu. ij. Ex hac auctoritate infert̄. q̄ ſi dicim⁹: q̄r dn̄s nō iudicabit bis in idipm: ⁊ ille dolor reputat̄ ei gladi⁹ ḡ ſicut poſt gladiū nō eſt dolor: ita nec poſt iſtū gladiū debuit ſuſtinere dolorē mortis. Itē ille gladi⁹ reputat̄ ei p eq̄pollentiaz p martyrio. ſed poſt martyriū non eſt dolor mortis: ergo nec poſt hūc erit qui eq̄pollet ei. Itez rōne hui⁹ doloris debet̄ ei aureola martyrū: ergo poſt hūc nō ē dolor mortis. Itē moyſes ꝑpter abſtractionē ſ̄m actuz a virib⁹ inferiorib⁹ nō ſenſit deſideriū ſitis ⁊ famis. xl. diebus. ⁊. xl. noctibus. Similr̄ et helias: ḡ ſi delectatio ſpūs tal̄ ⁊ tāta talit̄ et tātū abſtrahit: ⁊ ſenſuz paſſiōis talit̄ ⁊ tātū ⁊ tādiu interrūpit: ḡ maior maḡ abſtrahit ⁊ magis interrūpit: ḡ iꝓportionabilit̄ maior abſtrahit: ⁊ iꝓportionabilr̄ interrumpit. ſed iꝓportionabilr̄ abſtrahi a corpe ſup illud abſtrahi q̄d eſt ſ̄m actuz ē illud abſtrahi q̄d eſt ſ̄m ſubam: ⁊ iꝓportionabilr̄ interrūpi ſup illud interrūpi q̄d eſt ad tp̄s ē illud interrūpi q̄d ē ſemp: ergo iꝓportionabilr̄ delectatio pōt abſtrahere animā a corpe ſ̄m ſubam ⁊ excludere omnē penā: ḡ beatiſſima ꝟgo fuit mortua pre amore ⁊ ſine dolore. ¶ Itē paul⁹ neſciuit i raptu vtrū in corpe ſiue ex corp⁹ erat ij. ad. Cor. xij. Ergo itēſior rapt⁹ ſ̄m ſubaz abſtrahere poſſet. ¶ Itē maiores mot⁹ impediūt minores ⁊ natura inclinat ad carnē ⁊ ad corpus: ſed charitas inclinat a corpore ad xp̄m. iuxta illud ad Phil. j. Cupio diſſolui ⁊ eē cū xp̄o: ḡ tātū pōt itēdi inclinatio ſurſum q̄ ſeparat̄ ⁊ abſtrahit̄ ab inclinatione deorſuz: ḡ charitas tātū pōt ſurſum trahere q̄ ſeparabit̄ a corpe. ⁊ ſic moriet̄ pre amore. Itez duoꝝ doloꝝ maior eſt medicina minoris. Anima ſ̄m charitatez dolet eſſe ſeparata a deo: ſ̄m naturā dolet diuidi a corpe: ergo ille tātuz penetrabit q̄ iſtum nō ꝯtigit ſentiri: ergo pōt mori ſine dolore. ¶ Item quicq̄d aptū natū ē inducere languorē: ſi continuet̄ ⁊ intendat̄ poterit inducere mortē: ſed amor pōt inducē languorē: ergo mortē. minor patz Cant. ij. Quia amore lāgueo. glo. pre amoris ma-

moyſes

mortu

gnitudine oia tpalia faſtidio. Ex his patet ꝙ beata ꝟgo pre amore ⁊ ſine dolore mortua fuit. An aūt ſtatim euolauerit: diſputabile nō eſt: qꝛ nihil purgabile habuit.

¶ Si ſtatī i aia ⁊ corpe aſſūpta fuerit. ca. clxxij.

Poſt h̄ qrit̄ ſi ſtatī i aia ⁊ corpe aſſumpta fuerit. Et vꝛ p̄mo ꝙ nō, vt patet p ſermonē Hieronymi. Cogitis me o paula ⁊c. Itē Auguſtinꝰ ꝙ vera de eius aſſumptiōe ſnīa hec eſt: vt aſſumpta ſit ſiue in corpe ſiue extra corpꝰ neſcio deus ſcit. Itē Hiero. Ne humanum mendaciū nō apponat manifeſtū qꝺ deus voluit eſſe occultū. ¶ Itē quicquid nō ſeparat̄ a culpa nec a pena: ſed oēs in Adā peccauerūt: ꝗ oēs pro pctō ſuo vel i ſuo peccato puniri debēt: ſꝫ ei imponit̄ pena. Geneſ. iij. Puluis es ⁊ in puluerē reuerteris ꝗ oēs in peccato corpali nati debēt incinerari. ¶ Contra. Greg. in collecta. Nec tñ mortis nexibꝰ depmi potuit: que dominū noſtrū ieſum xpm de ſe genuit incarnatū. ¶ Modo quero quid ibi appellet̄ nexus mortis. Nam vel eſt bonū vel eſt malum. Non bonū: quia oīs boni capax fuit. Itē bonū non depmit ſed eleuat: ꝗ nexus non noīat ibi aliquid boni. Si autē eſt malū, aut eſt malū culpe: aut eſt malū pene. Nō culpe: quia mors nō eſt nexus ad culpam: quia poſt mortē nō eſt ſtatꝰ culpe ſꝫ pene. Item ſic dicendo nihil dictū eſt: quia poſt mortē non poſſet peccare: quia eſſet mater dei. Si aūt eſſet malū pene quero quā penā importat. Non gehenne: quia ad illam nec nectit mors: quia multi moriunt̄ ꝗ nō vadunt ad gehennā. Eadē ratione nec ad purgatoriū: qꝛ mlti moriūt̄ ꝗ nō vadūt ad purgatoriū. Nec poteſt etiā dicere penā tēporalē: quia ad illā non nectit mors: imo abſoluit ab illa. Itē nō poteſt dicere penā mortis: quia beatiſſima ꝟgo vere mortua fuit: ꝗ relinquitur ꝙ nō poteſt ſignare niſi incinerationē: ergo erit ſenſus. Nō potuit mortis nexibꝰ depmi. i. nō potuit incinerari: ſed niſi ſtatī reſurgeret fuiſſet incinerata: vt alia corpa: ꝗ ſtatim ſurrexit. Item Aug. Maria quadā excellētiori progatiua honorat̄ a filio. Poſſidet in ipo corpus quod genuit: quare nō ⁊ corpꝰ p quod genuit: niſi obuiauerit auctoritas nodū pſpecta. credo vere ꝙ ⁊ p qꝺ genuit. Itē idem in eodē. Thronū dei: thalamū dñi: tabernaculū xpi ibi debet eſſe vbi dꝫ eſſe tantū theſaurū. dignꝰ eſt ſuare celum ꝙ terra. ¶ Itē Aug. in eodē. Letare maria leticia inenarrabili in aia ⁊ i corpe. Et infra. Viuat igit̄ integralr que omniū genuit integrā vitā. Dionyſius in libro. c. iij. de diuīs noibꝰ. Qm̄ ⁊ apud ipos deo acceptos noſtros hierarchas qn̄ ⁊ nos vt noſti ⁊ iporū multi ſanctoꝝ noſtroꝝ fratrū cōuenimus ad diuiſionē corpis vite pncipis. ⁊ qꝺ deū ſuſcepit. Aderat aūt ⁊ frater dñi Iacobꝰ ⁊ Petrus ſumma ⁊ puectiſſima theologorū ſūmitas. Sup hūc locū. glo. Maxim vult ꝙ in dormitione dñe fuerūt pdicti apſi et beatus Dionyſius ⁊ magr̄ ſuus Iortheus ⁊ poſt aſſūptionē corpis fecerūt collationē et iortheus raptꝰ fuit. Et ſic videt̄ approbare iſte textꝰ dionyſij cū ſuis gloſis illud qꝺ inuenit̄ de aſſumptione beate ꝟginis corporali. Itē Berñ. Non decuit vt carnē matris ſine honore in terra relinq̄ret ei ꝗ honorē parentū ſub pcepti diſtrictiōe poſuit. ¶ Itē Berñ. Si aia paruuli nōdum nati liq̄facta eſt vt maria locuta eſt: qd putamus quenā fuerit illa exultatio celeſtiū ciuiū: que ⁊ vocē audire ⁊ faciē videre: et beata eius frui pſentia meruerūt. ¶ Itē Berñ. in ſmone de aſſumptiōe. Nec ī mūdo dignior locus ꝟginalis vteri templo in quo dei filiū maria ſuſcepit. nec i celis regali ſolio in quo mariā marie filiꝰ ſublimauit. Itē Berñ. Tēpus loquendi oīni carni cū aſſumit̄ incarnati verbi mr̄. nec ceſſare dꝫ a laudibꝰ eiꝰ hūana mortalitas: dū ſola nr̄a mortalis natura ſup īmortales ſpiritꝰ exaltat̄ in ꝟgine. ¶ Itē Aug. Qui in vita illā pre ceteris honorauit gr̄a ſui ꝯceptus: piū eſt credere eā in morte pre ceteris honoraſſe. Itē idem Aug. Tantā integritatē merito incorruptibilitas nō ſequit̄ vlla reſolutio putredinis. Itē ſi merito viuens pre oībus dotata eſt gr̄a cur ī mortua erit minuēda. Itē idē in eodē. Quid eſtimādū eſt de mr̄e vbi digna ſit haberi niſi in preſentia filij: Si em̄ natura matris eſt filius neceſſe eſt vt ſit cū filio mr̄. Itē ſi qs diceret ꝙ bñ eſſet opinio ⁊ nō manifeſta ꝟitas. ¶ Contra. dicit Berñ. ſic. Quilibꝫ ſenſu ſuo abūdet vbi vel certe rōni vel māifeſte auctoritati nō obuiat qꝺ ſentit̄. Itē Aug. ad idē. Querendū eſt rōne quid cōſentiat veritati; fiatq3 ipa veritas auctoritas ſine

q̃ ne c eſt nec valet ipa auctoritas. Si autẽ
voluit matrẽ ſuare integrã ꝟginitatẽ pu-
dore: cur nõ velit incorruptã a putredinis
fetore ſuare? Itẽ Aug. Si vera ſunt q̃ ſcri
pſi gr̃as tibi ago: q2 de ſancta virgine mr̃e
tua nihil niſi qd piũ ⁊ dignũ eſt ſentire po
tui. Ecce teſtimonio ipſi⁹ pape gregorij et
duoꝝ epõꝝ Auguſtini ⁊ Dionyſij ⁊ vnius
abbatis beati. ſ. Ber. imo ipſoꝝ apoſtoloꝝ
Petri ⁊ Pauli ⁊ iacobi ꝓbatũ eſt btiſſimã
ꝟginẽ corpe ⁊ aĩa eſſe glorioſiſſime aſſum-
ptã. Ↄ etiã rõnib⁹ ꝑſpicuũ eſt. In peccato
eñi duo ſunt. ſ. auerſio a bono icõmutabili
⁊ ↄuerſio ad bonũ cõmutabile. Iſtis r̃ndet
duo in pena: q2 aĩa auertit ſe a ſua vita et
incidit in neceſſitatẽ auerſiõis a corpe cu
ius ipſa ẽ vita. ex cõuerſione aũt ad nihilũ
incidit in neceſſitatẽ redeũdi in q̃ſi nihilũ
i. in puluerẽ. Sed btiſſima ꝟgo conuerſa
fuit ꝑ originale vñ debuit mori: ſed nunq̃
cõuerſa fuit actualr̃ ad q̃ſi nihiluz: ergo nõ
debuit incinerari. Itẽ Anſel. ad om̃e con-
ueniens in deo cui maior rõ nõ repugnat
ſeq̄t̃ neceſſariũ. Illud eſt tale. g̃ illud eſt
neceſſariũ. Itẽ Damaſ. a nullo illuſtrium
vincit̃: ſed dicit euangeliũ Matth. xxvij.
Multa corpa ſanctoꝝ ſurrexerũt ⁊c. ergo
et ipſa hoc accepit. Itẽ Diony. Oẽs ꝓꝑieta
tes inferioꝝ h̃nt ſupiores cũ excellentia: g̃
cũ illud datũ ſit ſanctis inferiorib⁹: vt dicit
euangeliũ: g̃ ⁊ ſupme oĩuz in patria. Itez
eccl̃ie argumẽtũ eſt illud Iohes ſctificat⁹
eſt in vtero: g̃ ⁊ beata ꝟgo: ⁊ eccl̃ia ↄcedit
ↄcluſionẽ ⁊ celebrat ei⁹ natiuitatẽ. h̃ modo
põt argui a ſimili. Multa ſanctorũ corpa
ſurrexerũt: g̃ ⁊ beatiſſime ꝟginis corp⁹ ſur
rexit. His rõnibus ⁊ auctoritatib⁹ ⁊ alijs
multis manifeſtũ eſt ꝙ beatiſſima dei mr̃
in corpe ⁊ in anima ſup choros angeloꝝ
eſt aſſumpta: ⁊ etiã modis oĩbus credim⁹
eſſe verũ. Sic ergo patet qualr̃ beata ꝟgo
habuit oẽs gratias ſpeciales mortẽ circũ-
ſtantes. Ad illud quod obiectũ ẽ de ipius
morte dicimus ꝙ mortua ſit ſine dolore et
pre amore. Et nõ eadẽ rõne de morte dñi:
quia cũ illa deberet eẽ ſatiſfactiua i ſũmo:
cõueniebat ⁊ oportebat ꝙ eſſet penalis in
ſummo. Unde ita fuit ſpũ ꝑmittẽte carni
in ꝓpria vt ibi ſil' in ſũmo fuerit mot⁹ na-
turalis ⁊ mot⁹ rõnalis. Vñ ſũmũ gaudiũ
et ſũm⁹ dolor: ⁊ vnũ materia alteri⁹: quia
ſũme gaudebat. ꝙ ꝑ ſummũ dolorẽ genus
humanũ redimebat. hic aũt mot⁹ rõnalis
gr̃a informat⁹ motũ naturalez ſopiebat et
vincebat: ita vt cũ eẽt charitate vulnerata i
ſũmo ⁊ in ſurſum trahebat: ⁊ vinculũ ipe
diẽs. ſ. affligentiã carnis diſſoluebat.

¶ De q̃ttuor ſuppoſitis cõtra aduerſantes
aſſumptioni illi⁹ carnalis. Ca. clxxij.

a D auctoritates aũt q̃ oppoſite ſunt
ↄtra aſſumptionẽ carnalẽ btiſſime
ꝟginis. Rñdem⁹ ꝙ quattuor ſũt
genera ſuppoſitionũ. ¶ Primũ eſt: ꝙ ex
ſacra ſcriptura ita eſt expſſe deſminatũ ꝙ
nec dubitatio nec oppoſitio põt eſſe circa
ↄ̃riuz. De hoc dicit Damaſ. Oĩa q̃ tradita
ſunt ꝑ legẽ ⁊ ꝓphas ⁊ apl̃os ⁊ euageliſtas
ſuſcipim⁹: ⁊ veneramur: ⁊ cogſcim⁹: nihil
vltra reqrẽtes. Alterũ gen⁹ ꝑ oppoſitionẽ
ad hoc eſt ꝙ oĩno incertũ eſt. Et hoc dupl'r
Uel incertũ quãtũ ad ſniaz ⁊ auctoritatẽ.
⁊ hoc eſt ſimpl'r apocriphũ. Uel ẽ incertuz
quantũ ad auctoritatẽ: ſed nõ quantuz ad
ſniam. ⁊ hoc eſt apocriphũ ſm qd. ⁊ illud
ponit̃ dubiũ. Int̃ hec duo: duo ſũt media.
¶ Tertiũ eſt qñ aliqd nõ ẽ deſminatũ ex
ſcriptura. nec ꝑ rõnẽ neceſſariã põt ꝓbari:
nec etiã pʒ ex euidẽtia ſui: ſʒ ex ↄſequẽtijs
ſcripturarũ ⁊ apparẽtia rõnũ põt et ipſuz
et ſuũ oppoſitũ equalr̃ videri verũ ⁊ ꝑſua
deri. ⁊ hoc ꝓpe põt appellari opinabile: vt
ſunt qdã opiniones ſctoꝝ vt eſt illa. vtruz
oĩa ſimul ſint creata: ⁊ illa. vtrũ angeli ſint
in gratuitis creati ⁊ ſilia. Alterũ eſt qd qdẽ
nõ eſt ſcriptura biblie expſſum deſminate
nec ex euidẽtia ſui manifeſtũ. tñ ex ↄſequẽ
tia ſcripturarũ ⁊ apparẽtia rõnum ita eſt
ꝓbabile: ꝙ nulla ſcriptura ⁊ nulla rõ habʒ
opponere in ↄ̃riũ. ⁊ illud ẽ pie credenduz.
Unde pmũ eſt expſſe deſminatũ. Scdm ẽ
pie credendũ. Tertiũ ẽ opinatũ. Quartuz
apocriphũ. Hiero. g̃ qui fuit interps nihil
voluit aſſerere niſi qd ꝑ bibliã eſt expſſuz.
Auguſtin⁹ aũt vt expoſitor ⁊ inueſtigator
nõ tñ ponit ⁊ ſupponit ea q̃ ſunt pncipia
ſciẽtie: ſed ea q̃ neceſſario cõſequunt̃ nulla
rõne vel auctoritate repugnãte. Et ſic ma-
nifeſtũ eſt qualr̃ beatiſſima ꝟgo h̃nt gr̃as
omniũ hominũ cõmunes ⁊ ſpeciales.

¶ De ꝑuilegijs btẽ ꝟginis ⁊ pmo de pec
cati imunitate. Cap. clxxiij.

p Oſt hec querit̃ de ſuis ꝑuilegia-
tis gr̃ijs: q̃s ipſa ſola ⁊ nulla alia crea
tura poſſidet. ¶ Primo g̃ grit̃ de

hoc ꝑuilegio qđ eſt pctī imunitas. vtrū ħ fuerit ꝑuilegiū impatricis. Et videt̄ ꝑmo ꝙ nō. j. Joh. j. Si dixerimꝰ qꝛ pctm̄ nō habemꝰ noipſos ſeducimꝰ ⁊ veritas in nobis nō eſt. Itē in Eccl. Nec infans vnius diei ſine pctō eſt ſup terrā. Itē Job. xv. Stelle nō ſunt mūde in ꝯſpectu eius. Itē apſus Rom. iij. Oēs peccauerūt. Item Lu. vij. Quis ḡ eū plꝰ diligit ⁊c. ⁊ rn̄det. Eſtimo ꝙ is cui plus donatū eſt. Sed beata virgo plus oībus dilexit: ḡ ipſi plꝰ donauit: ergo et ipa peccauit. Itē Rom. xviij. Oia cooperant̄ in bonū his qui ſm ꝓpoſitū vocati ſunt ſancti. glo. etiā pctā. ſed oīa coopant̄ in bonū huic btīſſime ꝟgini: ḡ pctā hūit. Itē glo. ibidē. Sine quibus non viuitur. Itē glo. impoſſibile eſt quātūlibet ſctm̄ nō cadere aliq̄n. Item. j. Joh. j. Sanguis filij eiꝰ emūdauit nos ab oī pctō. Glo. Tamen nō debemꝰ putare nos q̄diu viuimꝰ oīno poſſe a pctis mūdare. Itē Job. ij. ca. Quid mihi ⁊ tibi eſt mulier? Sup hoc dic̄ Chryſo. Qꝛ aliqđ humani paſſa fuit quaſi ꝓpter vanitatē voluerit xp̄m miraculum facere. Itē Prouer. xx. Quis pōt dicere mundū eſt cor meū. Itē Eccl. vij. Nō eſt iuſtꝰ ſuper terrā qui faciat bonū ⁊ non peccet. Item Prouer. xxiiij. Septies i die cadit iuſtus. Itē ꝙ nō ſit ipſius ꝑuilegiū videt̄ ꝙ non conuenit ei ſoli: qꝛ ⁊ multi angeloꝝ nunq̄ peccauerūt. Itē aliq̄s infans ſtatī baptiſatus euolat: ḡ ille nunq̄ peccauit actualr̄ Itē Job. xxvij. Nec eīn rephendit me cor meū in oī vita mea. Cōtra Aug. dicit: de q̄ ꝓpter honorē dn̄i cū de pctis agit̄ ⁊c. Itē Ber. Ego puto ꝙ copioſior ſit ⁊c. vt. s. de ſanctificatione in vtero. Itē pctm̄ veniale nō eſt gr̄a: ḡ vbi aliquid de pctō veniali ibi aliqđ vacuū de gr̄a: ſed ipa plena fuit de gr̄a: ḡ nihil de pctō fuit in ipa. Itē Augu. Scimꝰ eīn ꝙ ei plus gr̄e collatū fuerit ad pctm̄ ex oī parte vincendū q̄ illū concipere et parere meruit quē cōſtat nullū habuiſſe pctm̄. Itē neceſſitas peccādi relinquit̄ in exercitiū eoꝝ q̄ cadere poſſunt. ſed ipa cadere nō potuit: ḡ illud exercitiū habere nō debuit. Itē Anſel. Ea puritate nitebat btā ꝟgo q̄ ſub deo maior neq̄t intelligi: ſꝫ maior pōt intelligi ſi peccauit: ḡ nō peccauit. qđ ꝑ oīa verū eſſe dicimꝰ. ¶ Et ad auctoritates in ꝯtriū inductas rn̄demus; ꝙ oēs ille de pctōꝝ iure legunt̄ viatoꝝ omniū: Illud aūt qđ eſt ꝓprīu beate ꝟgini et ſpeciale ꝑuilegiū reſpectu oīum viatoꝝ derogat generali. Qꝛ aūt dicit Chryſ. ꝙ aliqđ humani paſſa fuit. hoc verū ꝑ tāto ē: quia homo hoībus cōpaſſa fuit; ſed ꝙ aliquid vani paſſa fuerit per omnia falſum eſt et contra ſanctū Auguſtinum.

¶ De impoſſibilitate peccādi. Ca. clxxv.

Poſt ħ querit̄ de alio ꝑuilegio qđ eſt peccādi impoſſibilitas. Utrum ſcꝫ beata ꝟgo potuerit peccare. Et videt̄ ꝙ ſic. Potuit eīn mereri: ergo potuit peccare. Itē Aug. dicit ꝙ adā mori potuit qꝛ peccare potuit: ⁊ ꝙ nō potuit reduci i actū potētia moriēdi: niſi ꝑus reduceret̄ in actū potētia peccādi: ſed beatiſſimꝰ ꝟgo potuit mori: ḡ potuit peccare. ¶ Itē Aug. querit q̄re nō fecit deus hoies q̄ peccare nō poſſent. Et rn̄det ꝙ illud eſt glorioſius: ḡ iſtud debuit ꝯuenire btē ꝟgini que fuit glorioſior oībus creaturis. Itē in laudē alioꝝ ſanctoꝝ cantat̄. Qui potuit trāſgredi ⁊ nō eſt trāſgreſſus ⁊c. ḡ ⁊ illud cōuenit ⁊ illi q̄ ē oī laude digniſſima. Itē ſi peccare nō potuit: hoc nō fuit tm̄ ꝓpter fomitꝭ extinctionē: qꝛ angeli fomitē nunq̄ habuerūt: ⁊ tm̄ peccauerūt. Itē hoc nō potuit eſſe ꝓpter excellentiā gr̄e: qꝛ angeli fuerūt etiā in gr̄a: ⁊ tm̄ peccauerūt. Itē Damaſ. Oē creabile ē ꝟtibile ſm eſſe ⁊ ſm ſui electōeꝫ: ſm eſſe vt corpalia. ſm electionē vt rōnalia: ſed btā ꝟgo ex vtroq; compoſita fuit: ḡ fuit vertibilis vtroq; modo. Itē glorioſius habet̄ qđ habet̄ cū victoria; q̄ qđ ſine victoria: ſed vbi nulla ē pugna nulla ē victoria: ſed in btīſſima ꝟgine maxima fuit gloria: ſumma ḡ ⁊ victoria. ḡ ⁊ pugna: ergo ⁊ potuit peccare. Itē excellētior fuit ſtatꝰ innocētie q̄ iſte: ⁊ tm̄ adā ⁊ eua potuerūt peccare. Item. ij. ſententiarū dicit̄ ꝙ quatuor ſunt ſtatus liberi arbitrij. Primꝰ eſt poſſe peccare. ſecūdus poſſe ⁊ non peccare ante tētationē. Tertius eſt poſſe peccare: ⁊ non peccare poſſe dānabilr̄. Quartus eſt non poſſe peccare. ¶ Contra. qđ meliori ⁊ honorabiliori ſimilat̄: hoc eſt melius ⁊ honorabilius. ſed hoc eſt nō poſſe peccare: ergo hoc eſt honorabilius ⁊ melius. ſed beatiſſima virgo ſcdm locum habet poſt deū: ergo non potuit peccare. ¶ Itē Auguſtinus

Cōcedimus q̄d dē meliorē naturā eſſe que oī
no peccare nollet: cōcedant ⁊ ipſi nō eē ma
lā que talis facta eſt vt poſſit nō peccare ſi
vellet. ❡ Item fruſtra eſt potētia que nūꝗ̄
reducetur ad actū: ſꝫ ipſa nūꝗ̄ fuit pecca-
trix: ḡ fruſtra fuiſſet in ea potētia peccan-
di. Item pħs dicit in .ix. metaphiſice ꝙ po
tētia eſt ꝑncipiū trāſmutatiōis in alterū:
ſed in beata virgīe nullū fuit principiū trāſ
mutandi in peccatū: ḡ nulla potētia peccā
di. ❡ Itē loquēdo ex parte rei potētia ſm
quā ē in predicamēto qualitatis eſt quali-
tas diſponēs ad actū vel paſſionē: ſꝫ nul-
la talis qualitas vel quaſi qualitas fuit in
beata virgīe ad peccādum: ḡ nō fuit ibi po
tētia peccādi. Item cuicūq; incōueniēs eſt
ineſſe actū: eidē incōueniens eſt ineſſe po-
tētiam: ſꝫ beatiſſime virgini incōueniēs eſt
ineſſe actum peccādi: ḡ incōueniēs ē ei in
eſſe potētiam peccandi. ❡ Item inter nō
poſſe peccare nec poſſe mereri ⁊ inter poſſe
peccare ⁊ poſſe mereri mediū eſt non poſſe
peccare ⁊ poſſe mereri: ſꝫ primū ꝑtinet ad
ſtatū cōprehenſoꝝ ſimpliciter. Scd'ꝫ ad ſta
tum viatoꝝ ſimpliciter: ḡ medium ꝑtinet
ad mediū: ſꝫ ille eſt beate virginis que fuit
ſimpliciter viatrix. ⁊ ſcd'ꝫ quid cōprehēdēs:
ḡ nō habuit potētiam peccādi. Quod dici
mus eſſe verū diſtinguēdo tamen ꝙ nō ꝑec
care per ſe ſequitur naturam inuertibilē:
⁊ hoc modo deus trinitas dicitur non poſ-
ſe peccare. Secūdo modo dicitur non poſ-
ſe peccare quod habꝫ vnionē perſonalē cū
natura inuertibili: ⁊ hͦ modo xp̄s homo nō
poteſt peccare. Tertio modo dicitur nō poſ
ſe peccare quod habꝫ cōiūctionem ⁊ cōuer
ſionem ad naturam inuertibilē per mediū
quod eſt de ſui natura inſepabile vt eſt ha-
bitus glorie: ⁊ hoc modo ſcti patres nō po-
tuerūt peccare. Quarto modo dicitur non
poſſe peccare qđ habꝫ cōiūctionem ad na-
turam inuertibilē per mediū quod ſm ſui
naturā in ſe quidē eſt ſeparabile: ſꝫ tñ oīno
eſt ſeparatū a cōtrario repugnāte vel reſi-
ſtēte vel impediēte: ⁊ pterea in ſuo ſummo
in tali ſubiecto eſt inſeparabile: vt eſt pleni
tudo gratie in beata virgine. Et hoc modo
dicitur btā v̄go non poſſe peccare. Omēs
ergo auctoritates ⁊ rōnes que vidētur ꝓba
re ꝙ potuerit peccare loquūt̄ de potētia ſm
ꝙ opponit̄ ad nō poſſe p̄mo vel ſcd'o vl' ter
tio mō ſumptū. Ptꝫ ḡ ꝙ tale nō poſſe pec-
care ꝯiūctū cū poſſe mereri ē ꝓpriū priuile
giū beate virginis.

❡ Utrū q̄libet motu merebat̄. Ca. clxxvj.

Poſt hec q̄rit̄ vtrū habuerit ꝓ priui
legio: ꝙ q̄libet motu mereret̄. Et vi
detur ꝙ nō. Grā enī eſt ꝑncipium
merēdi nō natura: ſꝫ ꝯſtat ꝙ aliqñ moue-
batur motu naturali: ḡ non quolibet motu
merebatur. Si diceretur ꝙ ſimul moueret̄
grā ⁊ natura: hoc videt̄ non poſſe eſſe: quia
ſi ſic eſſet vn' motus eſſet meritorius ⁊ non
meritori'. Si aūt duo: tūc nō eſſꝫ vterq; me
ritori': ḡ altero eoꝝ non meret̄. ❡ Itē co
gnitiua potētia ordiata ē ad operatiuā ⁊ ſci
entia ad operatiōē: ſꝫ cognitiua nō fuit ꝑ
fecta reſpectu oīum vt ſciret oīa: ḡ nec ope-
ratiua erit ꝑfecta reſpectu oīū vt q̄libꝫ mo
tu mereret̄. ❡ Itē ſm hoc dn̄s ieſus xp̄us
non excelleret ipā in operādo. ſi ipſa quoli
bet motu merebatur ſicut ipē: ḡ non quoli
bet motu merebat̄. ❡ Contra: apl's ad Co
loſ. iij. Omne quodcūq; facit̄ i v̄bo vl' ope
re oīa in noie dn̄i noſtri ieſu xp̄i. Et .j. Cori.
x. Siue manducetꝭ ſiue bibatis vl' aliud q̄d
facitis oīa in gloriā dei facite. Aut ergo ali
quis iplet hoc vel nullus: ſi null' ḡ fruſtra
precipitur vel ꝯſulit̄ vl' mouet̄. ſi aliq̄s: ḡ be
atiſſima v̄go: ḡ in oī eo quod fecit mereba
tur. Itē oīa in ſe ſunt referibilia: ḡ ſi nō re-
ferent̄ hoc eſt ꝓpter defectū ſubiecti: ſi ergo
ſubiectū nō refert hoc eſt vel q̄ nō vult: vel
q̄ nō pōt. ſi non vult: ḡ peccat vel admin'
iꝑfectū ē in bonitate quā poſſet habere.
ſi non pōt: hoc nō ē niſi q̄ habꝫ ꝯtrariū in ſe qđ
neceſſario aliqñ inclinat ad ꝯtrariū vt fomes
ad veniale: ſꝫ illud nō fuit in beata v̄gine.
ḡ potuit oīa referre. Itē ſapiēs nihil facit ſi
ne cā: ḡ virgo ꝓdētiſſima oīa fecit ꝓpter
primā cauſā. Itē quolibet motu mereri eſt
quoddā bonū: aut ergo ē cōmunicabile al-
teri creature aut non. Si eſt cōicabile: ḡ ſū
me bonus de' cōmunicat illud alicui: ḡ be
atiſſime virgini. Si aūt non eſt cōmunica-
bile, hoc non videtur: q̄ ridē de quolibꝫ ope
re ꝯtingeret dicere. Itē per hoc ē mereri vbi
nulla neceſſitas eſt peccandi venialiter. hoc
autē fuit in beatiſſima virgine: ergo ipa po
tuit quolibet motu mereri. ❡ Itē vbicūq;
non poteſt in diſcernendo ratio errare: et
volūtas nūꝗ̄ poteſt eligere multa: ibi ſem
per eligit vltimū ⁊ optimū: ſed vtrūq; ho-
rum fuit in beata virgine: ḡ omnia fecit ꝓ-

pter optimū ⁊ vltimū: ergo in quolibet opere merebatur. ❡ Itē ſicut ſe habꝫ aīa ad corpus ita charitas ad aīam: ergo ſicut aīa elicit oēs operationes a corpore: ita charitas vbi plene hꝫ eſſe forme ibi elicit oēs operatiōes ab aīa ⁊ ſic quolibet motu meret: hoc autē fuit in btā virgine: ergo ipa quolibet motu merebat. Itē phus: Intellectus ſemp eſt rectꝰ niſi quando ſe miſcet fantaſticis: ⁊ deducitur ab illis; ſꝫ intellectꝰ beate vginis nūꝙ ſe immiſcuit fantaſijs: vt deduceretur ab illis: ergo ſemp rectꝰ fuit: ſꝫ rectū eſt cuiꝰ mediū nō exit ab extremis: ergo ſemp fuit in ſummū bonū: ergo ſemp merebatur.

❡ Utrū qlibꝫ paſſiōe merebat. Ca. clxxvij

Poſt hec qrit vtrū qlibet paſſiōe merebat. ⁊ videt ꝙ nō. vn̄ Phs. Paſſionibꝰ nō meremur. ❡ Itē nullū neceſſarium eſt voluntariū ⁊ nullum nō voluntariū eſt meritoriū: ergo paſſionibꝰ nō meremur. ❡ Itē a parētibus cōtraximꝰ paſſiones: ergo nō ſunt meritorie. Contra. paſſio latronis n̄ fuit neceſſaria tn̄ meritoria. Itē ij. Thimo. ij. Si ſuſtinebimꝰ ⁊ cōregnabimus: ⁊ cetera plurima. Solutio. Ad hoc dicimꝰ ꝙ beatiſſima vgo quolibet motu liberi arbitrij ad agendū vel patiendū merebatur. Unde nō merebatur motibus naturalibus inquātum naturalibꝰ ſed rationabilibus gr̄a informationis. Unde motibꝰ liberi arbitrij gratuitis merebatur vbi etiā liberum arbitriū ⁊ gratia operabant: ſed liberū arbitriū vt iumentū: gratia vt ceſſor: ſm Anſelmū. Unde Apls. j. Corin. xv. Nō autem ego ſꝫ gratia dei mecū: ⁊ ſic merebatur quolibet motu quo contingit mereri. Nec tamen in hoc domino noſtro ieſu xp̄o equabat: qui opabatur ⁊ naturalia ⁊ ſupnaturalia ⁊ ſine ſui indigentia: ⁊ hoc iproportionabili charitate. Paſſionibus autē inquantū ab extrinſeco inferunt: vel neceſſario ꝯtrahunt: nō meremur: ſꝫ inquātū voluntas rōnalis informata gr̄a ad illorū ſufferentiā libertate ꝓpria inclinat. Ex his patēt ſolutiōes ad obiecta.

❡ De puritate in ſummo. Cap. clxxviij.

Poſt hec qritur de hoc qđ ē puritas in ſummo: vtrū debeat aſſignari beate vgini ꝓ ꝑuilegio. Et videtur ꝙ non: qꝛ ſi intēſio puritatis eſt receſſus a cōtrario ſicut albius quod eſt nigro inpermixtius: ⁊ purius quod eſt impuro inpermixtius: tūc queritur quid ſit illud impurum per cuius ipermixtionē fit puritas hec in ſummo. Et non videtur ꝙ ꝓprie poſſit dici aliquid impurū niſi vel i corporalibus opacū vel mixtū opacū vel in ſpūalibus pena vel culpa. Si p̄mo modo tūc ſol fuit purior beata vgine. Si ſecūdo modo tūc i ſtatu innocētie ⁊ oēs aīe beate a corporibus ſeparate ⁊ etiā angeli. Si tertio modo: tūc eandē puritatē habēt oēs ſancti patrie: ⁊ etiā illi qui ſunt in purgatorio: qꝛ oēs ſunt ſine culpa. ❡ Item ſi dicatur ꝙ hec puritas fit maior poſt deū a receſſu ab originali: quia xp̄s habuit puritatē ab origie talē: ꝙ nūꝙ ⁊ nullo modo habuit originale. Alij omes baptizati habēt puritatē ab originali: quia pctm̄ originale habuerūt ⁊ adhuc aliq̄ modo habēt quātum ad penam fomitis. Sed inter nullo modo habere nec habuiſſe: ⁊ inter habuiſſe ⁊ habere eſt mediū habuiſſe: ⁊ nō habere quātū ad aliquid. Et h̄ puritas fuit beatiſſime vginis imediate poſt puritatē xp̄i. Si ſic dicatur. cōtra eſt: ꝙ non dicit Anſelmus poſt xp̄m ſꝫ poſt deum. Itē ſm hoc angeli maiori puritate lucerent: qꝛ peccatū originale nec habēt nec habuerūt vel etiā ſm hoc bruta ⁊ inanimata maiori puritate niterent: que originale pctm̄ non habēt nec poſſunt habere. ❡ Itē ſi dicatur ꝙ hoc intelligatur de homibus: hoc adhuc nō poteſt ſtare: qꝛ adam in ſtatu innocētie ſm hoc maiore nitebat puritate: qꝛ tūc nullo modo habuit nec habuerat origiale. Itē ſi purū dicitur ꝑ receſſum ab ipuro ſm hoc magis recedit qđ recedit quantū ad actū ⁊ diſpoſitionē ⁊ adhuc plus recedit quod recedit quantum ad actum et diſpoſitionem ⁊ potentiam omnem. Illud ergo puriſſimū eſt inter alia: ſꝫ tale purū eſt ſol qui recedit ab impuro: ⁊ quātū ad actū ⁊ quātū ad diſpoſitionē ⁊ quantū ad potentiam: ⁊ quocūꝗ modo dicatur ipurū: vbi eſt mixtio naturarū contrariarū opace. ſcilicet et luminoſe: ſiue vbi eſt mixtio nature ⁊ pene ſiue etiam nature ⁊ culpe: ſiue etiā ignorantie ⁊ neſcientie; nulla iſtarū impuritatum in ſole eſt qui nec in ſe eſt mixtus: nec alij miſcibilis: nec habet penam vel culpam; vel ignorantiam: vel neſcientiam: ⁊ ſic purior eſſet beata virgine ſi puritas hec eſſet receſſus ab impuritate. ❡ Item ſi forte diceretur ꝙ h̄ puritas dicitur per receſſū ab

impuro:vbi aptum natum eſſet ineſſe im=
purū.ſm hoc in chriſto:vel etiā in deo non
eſſet maior puritas: ꝙ in quouis homine:
quia vel in chriſto vel in deo non poteſt ali
qua impuritas eſſe. ¶ Ex his ergo patꝫ ꝙ
hec impuritas non dicitur per receſſuꝫ ab
impuro tm̄: ſed etiam per approximatio=
neꝫ ⁊ acceſſuꝫ ad ſumme purū. ¶ Scdm̄
hoc queritur: vtrū beata virgo niteret ſm
ſtatū illum ea puritate:ſcilicet qua ſub deo
maior nequit intelligi. Et videtur ꝙ non:
quia etiaꝫ ipſa poſt in ſtatu glorie nitebat
maiore puritate ⁊ tamen ſub deo. ¶ Item
omnes ſancti patrie in ſua puritate glorie
plus videntur appropinquare puritati pu
re ꝙ quecunqꝫ puritas vie. Illa enī ſufficit
ad hoc vt poſſint primā lucem per ſpeciem
videre.hec autem non ita:ergo beatiſſima
virgo non nitebat tunc ſumma ſub deo pu
ritate. ¶ Iteꝫ ſi dicatur ꝙ intelligitur ſm
ſtatum vie:adhuc non videtur hoc poſſe ſta
re quia anima chriſti que creatura fuit in
ſtatu vie maiori ꝙ beatiſſima virgo nite=
bat puritate. ¶ Contra predicta obijci=
tur in hunc modū. Puritas vt videtur ſe=
quitur naturaꝫ luminis ⁊ luminoſi: ꝙ aūt
plus participat de natura lucis:plus habꝫ
puritatis vt ſumma lux: vl' ſumme lumino
ſuꝫ ſumme ſit lucidū ⁊ puruꝫ: ⁊ vbi magis
proprie ⁊ vere eſt proprietas lucis ibi etiaꝫ
magis vere ⁊ proprie eſt ꝓprietas purita=
tis. Unde cū ſit lux corporalis ⁊ lux ſpiri=
tualis.⁊vt dicit Auguſtinus ſup Geneſ.
Ad litteram magis ꝓprie dicatur lux ſpiri
tualis ꝙ lux corporalis:erit etiā puritas et
corporalis ⁊ ſpiritualis: ſed maior puritas
corporalis eſt ſm maiorē conuenientiaꝫ ad
ſummā corporalē lucē.Et ſm hoc aqua pu
rior ē ꝙ terra:aer ꝙ aqua:ignis ꝙ aer:fir=
mamentū ꝙ ignis:celū aqueū ꝙ firmamē
tū:celū empireū ꝙ aqueū.Et iſtud patꝫ ad
ſenſuꝫ. Similiter ergo erit maior puritas
ſpiritualis ſm maioreꝫ conuenientiam ad
ſummā ſpiritualē lucē que eſt deus:qui lux
eſt in tenebris: in quo tenebre non ſunt vl=
le.ſm hoc ergo purior eſt anima ſenſibilis
ꝙ vegetiua:rationalis ꝙ ſenſibilis: ratio
nalis angelica ꝙ rationalis humana ſm
naturam.ſm gratiaꝫ auteꝫ que eſt quaſi lu
men creatuꝫ procedens a luce increata vbi
maior eſt participatio ibi maior ad primaꝫ
lucē appropīquatio:ergo vbi gratia ī ſum=
mo ibi appropinquatio in ſummo ⁊ puri=
tas in ſummo: ſꝫ in beata virgine reſpectu
oīuꝫ creaturarū aliarū non vnitaꝝ fuit gra
tia in ſummo:g̃ appropinquatio ad ꝑmaꝫ
lucē in ſummo:g̃ puritas in ſummo. Item
Apſus.j.Thimo.j. Q charitas eſt de pu=
ro corde:ergo vbi charitas ī ſummo ibi pu
ritas in ſūmo:ſꝫ in beata virgine vt oſten=
ſum eſt ſupra:fuit charitas in ſūmo:g̃ puri
tas in ſummo. ¶ Itē effect' Hierarchice
actionis ſunt purgari illuminari:⁊ perfici:
ſed beata ꝟgo fuit in ſummo illuminata et
perfecta:g̃ ⁊ purgata:ergo pura ī ſummo.
¶ Itē ad dationeꝫ doni ſupremi ſequitur
collatio oīuꝫ inferioruꝫ. iuxta illud Ad ro
ma.viij. Qui ꝓprio filio ſuo non pepcit ⁊c.
quomodo non oīa cuꝫ ipſo nobis donauit:
ſed domus btē virgini ſummū donauit cu
ius capax fuit pura creatura.ſ.dei materni
tatē:ergo ⁊ ſummā puritatē. Itē Dionyſi'
in ſecūdo.c.ange.gerar. dicit ꝙ ſuperiores
habent ꝓprietates inferioꝝ cū excellentia.
Unde Seraphin qui excellunt charitate:
excellūt oībus donis oēs inferiores: ergo ⁊
beatiſſima virgo cū excellit ſeraphin chari
tate:excellit etiā puritate. ¶ Itē cantaꝛ in
feſto pēthe.in pſa. Tu purificator oīuꝫ fla
gitioꝝ ſpūs:g̃ effectus ſpūſſancti eſt purifi
catio:finis vel effectus purificatiōis ē puri
tas:ſꝫ btā ꝟgo ſuper oēm creaturaꝫ habuit
ſpiritū ſanctū.iuxta illud Luc.j. Spiritus ſ=
ſanct' ſuperueniet in te ⁊c. vbi dicit gloſa.
Qō nunꝙ in aliquē venit: veniet in te:er=
go in ſummo fuit purificata:g̃ ī ſummo pu
ra. ¶ Itē ſicut ꝟginitas ē puritas cordis:
ita fides eſt ꝟginitas mētis: ſꝫ beatiſſima
virgo habuit virginitatē in ſummo: ergo ⁊
puritatē in ſummo. ¶ Itē puritas ē pars
pulchritudinis:⁊ ps ꝓportionabilis minor
dꝫ eſſe ſuo toto: g̃ vbi pulchritudo in toto
ſūmo:ibi ⁊ puritas ē in ſūma:ſꝫ beatiſſima
ꝟgo pulchra fuit in ſūmo: g̃ ⁊ pura fuit in
ſummo. Maior ptꝫ ꝑ figuras ipſi'. De Re
becca enī ꝗ figurabat ipaꝫ dr̄ ꝙ erat pul=
la decora nimis virgoqꝫ pulcherrima. Iteꝫ
Heſter.ij. ꝙ erat formoſa valde ⁊ īcredibi=
li pulchritudīe oīuꝫ ocul' gratioſa ⁊ amabil'
⁊c. Itē ptꝫ idē ꝑ Judith ⁊ Rachel. Itē pu
ritati ſiue mūdicie cordis attribuiꝛ videre.
iuxta illud Mat.v. Btī mūdo corde ⁊c. Et
illud. Da pure mētꝭ oclos. Sꝫ btā ꝟgo ī ſū
mo vidit deū:g̃ in ſummo pure habuit ocu

lū. ¶ Itē ponamus ſcđꝫ ſtatū vie ꝙ aīma beate ꝟginis ſine oī additione gratie ꝛ glorie ſepareť a corpore: cōſtat ꝙ tunc formoſiſſima eſſet in puritate: ſꝫ eandē habuit in corpore: ğ ꝛ tunc ſuper oēs creaturas nitebat puritate. Itē ꝙ non obſtet ꝙ ſua puritas non plene apprehēdat ꝑ ſpem lucē increatā: videtur ꝑ ſile. Uidem⁹ eñ ꝙ qñqꝫ maior lux minus illuminat: ꝛ minor lux maius illuminat ꝓpter ꝯiunctiōeꝫ cū aere obſcuro vel claro. Unde qñqꝫ illuminat tātum luna in nocte aere puro quantū ſol in die aere obſcuro: ꝛ tñ īproportionabiliter ē maior lux ſolis ꝙ̄ lune. A ſili ergo non videtur incōueniēs ſi maior lux gr̄e in ſubiecto paſſibili cōiuncto corpori ꝛ paſſibili ꝛ groſſo min⁹ imutat ꝛ mouet actualiter: ꝙ̄ maior lux gratie in ſubiecto īpaſſibili ꝛ glorioſo. Ex his ğ omnibus ꝓbatur: ꝛ ꝓbabile videtur ꝙ ſimpliciter verū ſit ꝙ ſanctiſſima omniū domina: in ſtatu vie ſuper oēꝫ creaturā ea puritate nitebat qua ſub deo maior nequit intelligi.

¶ Utrū hanc puritatē ſimul vel ſucceſſiue ſuſcepit. Cap. clxxix.

Uxta hoc q̄riť qñ accepit iſtaꝫ puritatē in ſummo vtrū ſimul vel ſucceſſiue. Conſtat eñ ꝙ in vtero fuit ſctificata ꝛ purgata: ſꝫ ſtatus in vtero īquātum huiuſmodi non eſt ad operandū: ğ illa purificatio nō fuit ꝑ virtutes huiuſmodi: ſꝫ ꝑ gratiā opantē ſimul ad gratiā ſacramentalem. ¶ Itē conſtat ꝙ poſt modū etiam operabatur ſm̄ virtutes: ꝛ illa operatio eſt ipſius aīe purificatio. Unde Act. xv. Fide purificās corda eoꝝ. Itē conſtat ꝙ in perfectionibus gratuitis ad operandū grad⁹ ſunt: eo ꝙ dona ꝟtutibus ſunt ſuperiora: ꝛ beatitudines donis: ğ ſm̄ hoc gradus habere potuit purificatio que ex his ꝑfectionib⁹ ē effecta. Itē ſi purificatio illuminať: ordinatur ad illuminationē ꝛ perfectionē: ğ quādo illa fuerūt in cōplemento: tūc etiā puritas fuit in ſummo: ſꝫ hoc fuit in cōceptiōe lucis eterne: ğ tunc impleta fuit hec puritas in ſummo. ¶ Itē huius puritatiſ cā fuit vt dicit Anſelm⁹. ꝙ debuit eſſe mater dei: ſꝫ effect⁹ non eſt ꝑus ī re ꝙ̄ ſua cauſa: ğ nō debuit prius pura eē puritate qua maior neq̄t intelligi ꝙ̄ tunc cū debuit eſſe mr̄ dei. Ad hec dicim⁹ ſoluēdo. ſicť dicit Anſelmus. Nēpe ſic decēs erat vt ea puritate q̄ ſub deo maior neq̄t intelligi ꝟgo illa niteret: cui de⁹ pr̄ vnicū filiū ſuū quē de corde ſuo equalē ſibi genitū tanꝙ̄ ſeipꝫ diligebat ita dare diſponebat: vt naturaľr eſſet vnus ideꝙꝫ cōis dei pr̄is ꝛ ꝟginis fili⁹: ꝛ quam ipſe fili⁹ ſpecialr̄ ſibi mr̄eꝫ eligebat: ꝛ de q̄ ſpūſſctūs volebat ꝛ operaturus erat: vt cōciperet ꝛ naſceret ille de quo ipſe procedebat. Dicim⁹ ğ ꝙ hec puritas eſt ab originali nō dico diſtātia ſꝫ ſegregatio: ꝛ ad ꝑmaꝫ lucē quātū poſſibile eſt pure creature deiformis approximatio. Unde ſm̄ rē nihil aliud eſt hec puritas: niſi pcti originalis deletio: fomitis extinctio: gratuitarū ꝑfectionū vltimatio. Ex his ptꝫ ꝙ nihil ad ꝓpoſitū eſt qđ obijciť de alijs ſctis vel inanimatꝪ vel xp̄o vel angelis deo. Cōcedim⁹ etiaꝫ ꝙ in beata ꝟgine ſm̄ ſtatū vie fuit gr̄a deiformior ꝙ̄ ī angelis: ꝛ hoc dico quātū ad ſubſtantiā ſꝫ nō quātū ad actū qui ē opatio: vt ſupra plene determinatū eſt in materia de charitate. Dicim⁹ etiā ꝙ ad hanc puritatē in ſummo q̄tuor gradib⁹ aſcēdit. Pr̄o eñi purificata fuit ꝑ ſanctificationē in vtero. Scđo in virtutū exercitatiōe. Tertio ī ſpūſ ſcti ſupuentiōe. Quarto in filij cōceptiōe. In ꝑmo gradu eſt ꝑfectio graduū vel gratiaꝝ ſacramētaliū. In ſcđo ꝑfectio virtutū In tertio ꝑfectio donoꝝ. In quarto ꝑfectio fructuū ꝛ btitudinū. ¶ De ꝑmo dicit Cant. iiij. Tota pulchra es ꝛc̄. tota pulchra ab originali: tota pulchra a mortali: ꝛ macula ſcꝫ venialis pcti nō eſt in te. De ſcđo ibidē iiij. Quam pulchra es amica mea ꝛc̄. q. d. ꝙ̄ pulchra es corpe ꝑ caſtitatē: ꝙ̄ pulchra in ope ꝑ charitatē: ꝙ̄ pulchra ī corde ꝑ humilitatē. ¶ Item de eodē. Heſter. ij. Erat Heſter formoſa valde ꝛc̄. formoſa in ope ꝑ charitatē q̄ eſt forma ꝟtutum ꝛ incredibili pulchritudine in corpe ꝑ inſolitā ꝟginitatꝪ caſtitatē. iuxta illud Sapiē. iiij. Quā pulchra ē caſta generatio cū claritate. Omniū oculis gratioſa ꝛ amabilis ꝓpť cordis hūilitatē: iuxta illud Luc. j. Reſpexit humilitatē ancille ſue. Itē de eodē Judit. xj. Non ē mulier talˀ ſup terrā in aſpectu ꝛ pulchritudīe ꝛc̄. In aſpectu ꝯuerſatiōis ī ope. In pulchritudīe caſtitatꝪ ī corpe. In ſenſu ꝟborū. i. ī exteriorib⁹ ꝟbiſtī puritate cogitationis ī corde. De tertio gradu dr̄ in pſ. Sctificauit tabernaculū ſuū altiſſim⁹. Itē de⁹ ī medio ei⁹ nō cōmouebiť. Itē Luc. j. Spūſ

ſanct⁹ ſupueniet i te. Itē Eſa. xi. Requieſcet ſup eū ſpūs dñi ⁊c. Haud dubiū quin etiā ſup eā. De q̄rto dr̄ Eze. xliij. Maieſtas dñi ingreſſa eſt tēplū ad viam porte q̄ reſpic̄ ad orientē. Et poſt ſequit̄. Et repleta ē gloria domus dñi. Itē Hiere. xiiij. Soliū gl̄ie tue recordare. Itē Eſa. lx. Domū maieſtatꝭ mee glorificabo. Et in eodē. xlvj. Prepabitur i miſericordia ſoliū eius. Itē Aplus ad heb. iiij. Adeam⁹ cū fiducia ad thronū gr̄e eius Itē Anſelm⁹. Ea puritate niteṫ ⁊c. ¶ Ex his manifeſtū ē q̄ ⁊ qualis ⁊ quāta eſt puritas in ſummo quā habet glorioſa virgo pro priuilegio.

¶ De hoc q̄ eſt mater dei. Cap. clxxx.

Deinde q̄ritur de eo qd̄ eſt eſſe mr̄ē dei: rōne cuius etiā principaliter dicitur grā plena btiſſima domia: de quo querit̄ vtrū poſſit intelligi maior gratia pure creature pticipari q̄ eē matrē dei. Et videt̄ q̄ ſic. Gr̄a eīn imediata ē poſt filiū p naturā eſſe filiū p grām ⁊ ita videtur q̄ plus ſit eē filiū dei p grām adoptiōis q̄ eſſe matrē dei p naturā creatā. ¶ Itē videtur q̄ plus ſit dari alicui eſſe angelū q̄ eſſe matrē dei: q̄r natura angelica ē ſup naturā humanā. ¶ Itē plus eſt eleuari in ſubſtātiā q̄ in accidens: fieri angelū eſt eleuari i ſubām ſupiorem: fieri matrē eſt tm̄ eleuari ſm accidēs: ḡ maior grā ꝯfert btiſſime virgini ſi fieret angel⁹ q̄ eſſe mater dei. ¶ Itē cū ſpūſſcūs ſit tertia in trinitate pſona ſm ordinē nature: ⁊ filius ſcd̄a ſm illū modū: ḡ poſt illam grām q̄ aliq̄s ſit fili⁹ dei pr̄is: imediate videt̄ eſſe illa q̄ aliq̄s fieret ſpūſſanct⁹: ⁊ ſic pꝫ q̄ poſt eſſe filiū dei pōt maior grā intelligi q̄ eſſe matrē dei. ſ. ſpiritū ſctm̄: ⁊ ita nō videt̄ imediata grā btiſſime ꝟginis ad grām filij dei dñi nr̄i ieſu chriſti. ¶ Itē ſi btā ꝟgo adhuc vnū filiū purū hominē genuiſſet ille eſſet fili⁹ ꝟginis ⁊ frater dei ⁊ illius grā maior eſſet grā btiſſime virginis: q̄ fuit mater dei ſꝫ non filia ꝟginis. ¶ Itē iuxta hoc q̄ritur ſi aliq̄ pura creatura eſſet pr̄ dei ſm humanitatē: vtrū hoc eēt plus q̄ eſſe mr̄ē dei. Et videt̄ q̄ ſic: q̄r maius ⁊ digni⁹ eſt eē pr̄em q̄ matrē: ḡ eodem addito eadē maneret beatitudo: ḡ maius ē eſſe pr̄em q̄ matrē dei. ¶ Itē ſi diceret̄ q̄ impoſſibile eſt eſſe hoīem patrē dei: ḡ ita īpoſſibile fuit ꝟginē eſſe matrē ſm naturā: ſꝫ ſicut nec illud fuit deo impoſſibile ita nec illud. Eſa. lxvj. Ego qui generatiōes aliis pſto nūq̄d ipe ſteril̄ pmanebo. Ex q̄ cōſueuit trahi q̄ generatiōis etne nō niſi vni⁹ de vno ſit expreſſiſſimū exemplū. Eſt eīn chriſti gn̄atio tpalis nō niſi ex vna pſona ſola: ſꝫ in diuinis nō eſt maternitas: ſꝫ tm̄ pr̄nitas: ḡ expſſius illā gn̄ationē repreſentabit homo pr̄ dei q̄ homo mater dei: ḡ eſſet dignius ⁊ nobilius eſſe patrē q̄ matrē dei: ḡ hec non eſt maior grā q̄ pticipari poſſit a pura creatura. ¶ Item ad ſupra q̄ſitum cū poſt ꝓprietates imediate ſint appropriata videt̄ q̄ poſt cōiunctionē ꝓprietatū immediate eſt ꝓpriatoꝝ cōiunctio: ⁊ ſic poſt fieri deū eēt fieri oīpotentē ſumme ſapiētē ſumme bonū. ¶ Cōtra pdicta obijcit̄ i hūc modum. Inter matrē ⁊ filiū eſt ꝯiunctio ſubſtantialis: int̄ patrē ⁊ filiū adoptiuū eſt pticipatio accidentalis: ḡ magis eſt eē matrē dei p naturā q̄ eſſe filiū dei p adoptionē. ¶ Item inter eſſe filiū dei per naturā ⁊ eē deū: ⁊ eſſe filiū dei per adoptionē: ⁊ nō eſſe deū. mediū eſt eſſe matrē dei per naturā ⁊ nō eſſe deū: ḡ immediate poſt eſſe deū ē eſſe matrē dei. ¶ Itē quicq̄d claudit alterum in ſe plus ē eligendū q̄ illud qd̄ nō claudit alterū in ſe: ſꝫ eſſe matrē per naturā neceſſario claudit in ſe eſſe filiū per adoptionē: ḡ plus ē eſſe matrē dei q̄ eſſe filiū dei p adoptionē. ¶ Itē adiq̄d ſequit̄ magis bonum illud plus ē eligendū ad eſſe matrē dei: ſeq̄tur maius bonū q̄ ad eē angelū: ḡ hoc melius eſt: ⁊ magis eligendū. Minor pꝫ: q̄a ad eſſe matrē dei ſeqtur eſſe dominā oīum angeloꝝ. ¶ Item cā inquātū cā dignior ē ⁊ effect⁹ inquātū effectus: ḡ digni⁹ eſt eſſe cāꝫ boni q̄ cōcauſatū bono: ſꝫ mater dei cā eſt ⁊ origo dei ſm id qd̄ natum eſt: frat̄ aūt dei nō eſt origo vel cā dei ſꝫ cauſat⁹ ab eadem origine: ḡ plus ē eſſe matrē dei q̄ fratrem dei. ¶ Itē mater reſpectu filij dei dicit relationē ſuppoſitionis: frater aūt equiparantie. vn̄ dr̄ Deutero. v. Honora pr̄ē ⁊ matrē. non aūt eſt pceptum de fratrib⁹ honorādis. Manifeſtū eſt ḡ q̄ plus ē eſſe matrē dei q̄ frēm. ¶ Item ſi beata ꝟgo fieret ſpūſſctus tunc eſſet ipa ⁊ ipſe: ⁊ ſic eſſet cōfuſio ſexus. ¶ Itē ſi duo filij eſſent eſſet alter maior: q̄ eſſet filius pr̄is ⁊ alter minor q̄ eſſet filius mr̄is btē ꝟginis. ¶ Itē q̄ non poſſit homo eſſe pater dei ſic probat̄. Dicit pħs q̄ maſculus eſt q̄ generat in alio: ḡ ille

qui eſſet pater dei aut generaret in alio aut
in ſeipō. Si in alio g̃ duo: vnus generās in
alio ⁊ vnꝰ vel vna generās ab altero: g̃ eſſet
ibi maſculus ⁊ femīa. Si aūt ille paẗ gene
raret in ſeipo: g̃ nō eſſꝫ maſculus: g̃ nec pr̃.
¶ Itē tūc non eſſet rō q̃re plus diceret pa
ter ꝙ mat. ¶ Itē cū non ſit in viro locꝰ cō
ceptionis ⁊ formationis ⁊ nutritionis: ſi fi
eret ſubita formatio nō eſſꝫ gñatio. ¶ Itē
cū ſit ibi organū ꝑtus: indifferēs eſſet ratio
virginitatis: ⁊ ſic non eſſet filius virginis.
¶ Item eſſet nec pater nec mater. ¶ Itē
ſic eſſet excluſus ſexus femineus ab incar-
natione: cum incarnatum non eſſet femi-
na: nec de femina incarnatum. ¶ Ex his
manifeſtū eſt ꝙ maior gratia nō pōt intel-
ligi pure creature participari ꝙ eſſe matrē
dei. vñ hoc eſt ꝓuilegiū beatiſſime virginis
domine noſtre.

¶ Qđ eſt mater ⁊ virgo. Cap. clxxxi.

Equiẗ videre de illo ꝓuilegio qđ eſt
mater ⁊ ꝟgo. De q̃ q̃riẗ primo q̃liẗ
ponaẗ inter ꝓuilegia gratie: cū non
videaẗ eſſe gratuituꝫ: qđ ſic ꝓbaẗ. Utrūqꝫ
pōt non eſſe ſine pctō. ſ. eſſe ꝟginē ⁊ eſſe ma
trē: g̃ neutrū pōt eſſe gratuitū. ¶ Itē que-
libet ꝑs ſecū cōpatitur peccatū mortale: g̃ ⁊
totū. ¶ Item ex duobus indifferentibꝰ nō
fit vnum gratuitum. Ex his videtur ꝙ nō
debeat poni pro priuilegio. ¶ Item ꝙ nō
cōueniat ſoli: videtur. philoſophus dicit ꝙ
ſexus eſt in plantis ⁊ ē planta maſcula: plā
ta femina: ⁊ tñ planta generat plātam ſine
corruptione vel cōmixtione: g̃ ibi ſimul eſt
virgo ⁊ mater. ¶ Item eccleſia eſt mater
⁊ ꝟgo: g̃ non ſolum beata ꝟgo. Si dicatur
ꝙ eccleſia dicaẗ mater ⁊ ꝟgo ſpūaliter: tūc
ſic nobilior ⁊ verior ⁊ perfectior eſt materni
tas ⁊ virginitas ſpiritualis: ꝙ corporalis:
g̃ eccleſia verius ⁊ nobilius ⁊ perfectius di
citur mater virgo: ꝙ beata ꝟgo. ¶ Itē vir
go nubens in charitate nullā perdit virtu-
tem ſi ꝓus habuit virginitatem virtuoſaꝫ:
g̃ ⁊ adhuc habet: ⁊ fit mater: g̃ habet ⁊ ma
ternitatem ⁊ virginitatem ſimul: g̃ eſt vir-
go. ¶ Item quicquid eſt in inferioribus ꝑ
tinens ad dignitatem eſt ⁊ in ſuperioribus
ſed angelus non generat angeluꝫ: g̃ hoc nō
pertinet ad dignitatem: g̃ in hoc non debꝫ
eſſe priuilegium. ¶ Contra: homo eſt di-
gniſſima creatura: g̃ generatio hominiſ eſt
nobiliſſimus effectus generationis: g̃ ge-
neratio nobiliſſimi cuiuſdam homīs ē effe
ctus nobiliſſimꝰ: ſꝫ nobiliſſimus nō eſt niſi
nobiliſſime ſubſtantie. iuxta illud Luc. vi.
vnaqueqꝫ arbor ex fructu ſuo cognoſcitur:
g̃ generatio nobiliſſimi homīs erit effectus
nobiliſſimus: vel nobiliſſimi hominis ge-
nerantis: ſꝫ vnus ſolus eſt homo nobiliſſi-
mus: g̃ vni ſoli cōuenit eſſe matrem illius:
g̃ huiuſmodi maternitas eſt priuilegiū vni
us ſolius. ¶ Itē effectus huiuſmodi gene
rationis fuit ꝑfectus in ſummo: g̃ ⁊ gene-
ratio ꝑfecta eſt in ſummo: ſꝫ ꝑfectior eſt ge
neratio vbi vnus de vno ꝙ vbi vnꝰ de duo-
bus: g̃ in iſta generatione debuit eſſe vnus
de vna: g̃ illa fuit mater ⁊ virgo. ¶ Itē ad
perfectiſſimā generationem ſm̄ naturā ſe-
quiẗ perfectiſſima maternitas: ſꝫ ꝑfectior
⁊ nobilior eſt maternitas cū incorruptōne
ꝙ cū corruptione: ſꝫ iſta fuit perfectiſſima:
g̃ debuit eſſe cū virginitate. ¶ Item quic
quid eſt in arte exemplari diuina totū de-
bet eſſe declaratū ⁊ exemplatū in exemplo
creato: g̃ ⁊ generatio diuina aliquod dꝫ ha
bere exēplum in natura: ſꝫ ibi vnus de vno
ſine diuiſione corruptiōe vel cōmixtione: g̃
⁊ hic vnus de vna ſine corruptiōe: g̃ erit ma
ter virgo. ¶ Itē prima dignitas in diui-
nis q̄ eſt cōmunicabilis creaturis eſt a quo
alius per generationē: g̃ ⁊ hec ꝓma ⁊ ſum-
ma dignitas naturalis: g̃ ⁊ in hoc pōt eſſe
priuilegiū ſuper oīa virginis glīoſe. ¶ Itē
homo eſt mīor mūdus. Creare mundū ma
iorē priuilegiū eſt dei: g̃ generare munduꝫ
minorē priuilegiū pōt eſſe hoīs. ¶ Itē deꝰ
melior eſt mundo: g̃ plus eſt generare deū
ꝙ creare mundū. ¶ Itē virginitas prout
fuit in btā virgine fuit receſſus ab oī malo.
Maternitas dei fuit ei collatio oīs boni: g̃
omne eligendū ⁊ omne appetendū intelli-
gitur in hoc priuilegio. ¶ Item ꝙ hoc ſo-
lum cōueniat btiſſime ꝟgini ꝓbatur h̃ mo
do Eſa. lxvi. Anteꝙ parturiret peperit ⁊c.
Et infra. Quis audiuit talia ⁊c. ¶ Itē ec
cleſia cantat. Nec ꝓmā ſimilē viſa ē nec ha
bere ſequētem. ¶ Item dionyſius. Or hoc
erat oīum nouoꝝ nouiſſimum. Ad hoc di-
cimus ꝙ priuilegiū eſt beate virginis ꝙ ſit
mater dei ⁊ virgo ⁊ ꝙ ſua ꝟginitas nec ſua
maternitas fuit indifferens: ſꝫ vtrūqꝫ me-
ritorium. Eius enim virginitas fuit perfe-
ctiſſima integritas cordis ⁊ corporis proce
dens ex radice ſumme charitatis. Eiuſqꝫ

maternitas ſibi fuit meritum: q2 ipſa de cō-
gruo meruit fieri mater dei merito fidei ſpei
⁊ charitatis ⁊ ſue excellentiſſime humilita
tis. Ex his etiam patet ſolutio ad obiecta
de eccleſia ⁊ de planta. Eccleſia em̄ non ha
bet in omnibus mēbris integritatem car-
nis ⁊ in nullo habet integritatem carnis ⁊
cordis cū ſumma fecūditate ſpiritus ⁊ cor
poris: excepta ꝑfectiſſima virginitate beate
virginis ⁊ fecunditate: ſʒ ⁊ illam ſpiritualē
fecunditatem ⁊ virginitatē quam habʒ ec
cleſia in alijs mēbris habet ⁊ beatiſſima vir
go in ſe excellentiſſime cum alijs cōmuneʒ
⁊ inſuper iſtam priuilegiatam ſingularita-
tem. Sed nec etiam planta ſuo modo habʒ
virginitatem ⁊ fecunditatem. Et quidem
ſuo modo virginitas ⁊ maternitas dici poſ
ſet: ſi ſimul virorem florationis cum partu
fructificationis reſeruaret: vt dicere poſſʒ.
Flores mei fructus: ſicut amigdalum: illud
qđ ꝟginis matris figura fuit quodā modo
ſub vmbra ⁊ enigmate futuri btām ꝟgineʒ
preſentauit.

¶ Qr eſt virgo virginum. Cap. lxxxij.

Nunc reſtat videre de illo ꝑuilegio q̄
dicitur virgo virginum. Contra qđ
ſic obijcitur. In huiuſmodi locutio
nibus notatur excellētia vt flos florū qua-
ſi dicat excellēs omnes flores. Similit' rex
regum ⁊ dominus dominantiū. Cum ergo
nihil excellat ſeipſum: nihil eſt virgo virgi
num. Si dicat' ꝙ excellit omnes virgines a
ſe virgines a ſe. ꝯtra. ḡ excellit xp̄m in vir-
ginitate: quod eſt falſum. Item ſecūdo ſi di
citur virgo virginū nō ꝙ excellat ſeipſam
vel deum vel xp̄m: ſed inferiores ſe. ſic ⁊ be
ata virgo Katherina poſſet dici virgo vir-
ginum: q2 excellit omnes virgines inferio
res: ⁊ quelibet virgo ſic eſſet virgo ꝟginuʒ.
Quare ḡ huiuſmodi deſignatur habitudo
Et ſi dicatur ꝙ habitudo originis vt ſit ſen
ſus virgo virginū: id eſt virgo origo vel ma
ter omnium virginuʒ: ſm̄ hoc eua deberet
dici virgo virginū: q2 ipſa eſt mater ⁊ origo
oīum virginum ⁊ omniū viuentiū. ¶ Iteʒ
ꝙ non excellat videtur q2 philoſophus di-
cit ꝙ incontinens eſt qui patitur ⁊ dedu-
citur: cōtinens qui patitur ⁊ nō deducitur.
inſenſibilis qui nec patitur nec deducitur.
Sed beata virgo ab oppoſito virginitatis
nec patiebatur nec deducebatur: ḡ fuit in-
ſenſibilis: ſed inſenſibilitas non eſt virtus:
alie autem continentes patiebantur ⁊ non
abducebātur quod eſt virtus caſtitatis: ḡ
beatiſſima virgo non excellit alias virgi-
nes in continentia. ¶ Contra: genitus a
generari dr̄ q̄ſi prima ſui ratiōe a qua ⁊ nō-
men recepit: ⁊ notat habitudinē gignentis
ad genitum vel econuerſo: ſʒ beata virgo ē
mater omniū in virginitate que prima ſine
precepto. cōſilio: vel exemplo: glorioſuʒ vir
ginitatis munus deo obtulit: per qđ ⁊ om
nes virgines per imitationē in virginita-
te genuit: ḡ ei ſoli conuenit ꝙ ſit virgo vir
ginum. i. mater omniū virginū. ¶ Iteʒ ſi
notetur ibi excellentia: excellit omnes vir-
gines in fomitis extinctiōe: ⁊ in ſumma
puritate: ḡ ſimiliter ꝯuenit ipſi ſoli omnes
citra deū excellere in virginitate. ¶ Item
victoria eſt declaratio potētie ſuper aduer-
ſarium: ſed magis ⁊ magis declarat poten
tiam quando tanta eſt poteſtas in aduerſa
rium ꝙ non poteſt mouere belluʒ nec inire
cōflictum: q̄ tūc cum poſt ictus ⁊ vulnera
vincit inimicū. Ex hoc pʒ ꝙ maior fuit vir
tus in beatiſſima virgine caſtitatis q̄ i ali
qua virgine pura homīe. ¶ Item ꝙ i vir-
ginitate excellit angelos videtur q2 ange-
lorum caſtitas ē a natura: hec autem a gra
tia. vnde hec nobilior q̄ illa. ¶ Item ange
lorum neceſſaria: hec autē voluntaria: vn-
de gratior hec q̄ illa. ¶ Item angelorum
non eſt meritoria. vnde vtilior hec q̄ illa.
¶ Item angeloꝝ in natura eſt impaſſibi-
li: hec aūt in carne fragili: vnde ħ mirabi-
lior q̄ illa. ¶ Item angelorum eſt cuʒ libe
ro arbitrio flexibili: ḡ laudabilior hec q̄ il-
la: ⁊ ſic eſt nobilior gratior vtilior glorioſior
mirabilior: laudabilior ⁊ etiam integrali-
or: quia hec eſt in anima ⁊ in corpore: illa
autē in ſpiritu tm̄. Patet ḡ qualiter btiſſi-
ma ꝟgo excellit oēs virgines citra illū qui
eſt deus in virginitate.

¶ Quare nō dicit' mr̄ matrū. Ca. lxxxiij.

Iuxta p̄dicta q̄rit' q̄r btiſſima vir
go nō dr̄ mr̄ matrū ſic dr̄ virgo ꝟgi
nū. Sicut em̄ excellit oēs ꝟgines in
ꝟginitate: ita ⁊ oēs mr̄es in maternitate.
¶ Itē a dignior debet fieri denoīatio. Di
gnius ē aūt eſſe matrē dei q̄ eſſe ꝟgineʒ: ḡ
dignior eſt excellentia maternitatis in bea
ta ꝟgine q̄ excellētia virginitatis: ḡ poti'
debet dici mater matrū q̄ virgo virginuʒ.

¶ Itē pcipua dignitas cōicabilis ē ge
neratio: ⁊ huic iſta ē ſimilima: ģ beata ꝟgo
potiſſime deberet ab illa denoīari. ¶ Itez
oīum bonoꝝ mater ē. Sapi. vij. ģ ⁊ mr̄ ma
truū. ¶ Cōtra q̄ ſm prius ⁊ poſteriꝰ: ⁊ nō
vniuoce dicunt nō ſūt cōpabilia: ſz mater-
nitas pmo ⁊ pricipaliter ⁊ veriſſime de btā
ꝟgine dicit: de alijs aūt per poſteriꝰ: ģ non
ſunt cōparabiles ei alie mr̄es in maternita
te: ſz res ſuplatiui cōpant rebus ſuppoſitꝭ
per genitiuū: ģ nec ꝓprie nec vere dr̄ mater
matrū. ¶ Itē in ꝟginitate btē virginis fu
it id qđ etiā eſt in virginitatibꝰ alioꝝ ſcz in
tegritas carnis ⁊ mentꝭ: ſz perfectius ⁊ plꝰ.
Sed maternitas vt fuit in alijs: nō fuit in
ipſa: qꝛ generauerūt ab alio. hec aūt non ab
alio hoīe: ⁊ ſic patz q̄liter cōparabilit dicit
ꝟginitas de btā ꝟgine ⁊ de alijs: ſz nō ma
ternitas: ģ pōt dici ꝟgo ꝟginū ⁊ nō mater
matrū. Quod cōcedimꝰ dicētes ꝙ btā vir
go nō dr̄ mater matrū: ſz ꝟgo ꝟginū. Et no
tatur ꝑ genitiuū duplex habitudo gnāl. ſ.
⁊ ſpecialis qꝛ rōne habitudinis quā iportat
gnālr notat originē: rōne aūt ſpālis impor
tat excellētie ſignificatiōez: rōne pmi non
cōuenit xp̄o: vt dicat virgo ꝟginū: qꝛ ipſe
nō fuit primꝰ ꝟgo q̄ generauit alias ꝑ imi
tationē: ſz ipſiꝰ mater q̄ primo ꝑ votū virgi
nitatꝭ obprobriū ꝟginitatis abſtulit ⁊ eam
in ſe cōſecrauit. Per ſcđm. ſ. excellētiā nul
la alia pōt virgo ꝟginū dici: qꝛ ipſa ſola ex
cellit oēs ꝟgines alias. Excellit aūt in tri-
bus: cauſalitate: puritate: fecūditate: q̄ tria
non eſt in aliq̄ ꝟgine inuenire. Concedimꝰ
etiā ꝙ ī tātū btā virgo excellit oēs matres
alias in maternitate: ꝙ etiā non videt ſm
eādem rationez poſſe ei ⁊ alijs maternitas
cōuenire nō ꝙ ei aliqđ deficiat quod exigi
tur ad perfectā rōnem maternitatꝭ: ſz qꝛ ip
ſa ſola ſic pncipaliter ac ꝑfecte poſſidet rō-
nem maternitatis: ꝙ oēs alie mr̄es dicunt
mr̄es ſm diminutā rōnem a rōne ipſiꝰ ma
ternitatis: vt melius patebit infra in bn̄di
ctionibꝰ mulierū. Alioꝝ ſolutio ptz ꝑ ea q̄
in ꝯtrarium ſunt obiecta.

¶ Qꝛ ſit mater oīum. Cap. clxxxiiij.

Unc reſtat videre de ꝓuilegio illo q̄
n btā virgo dr̄ mater oīum. Querit ģ
vtrū ei illud ꝯueniat. Et videtur ꝙ
non. Filij em̄ tpe non ꝓcedūt mr̄em: ſz mul
ti tpe ꝓcedebant btām virginē: ģ ipſa non
eſt mater oīum. ¶ Itē cuz generatio ſit in
greſſus in eē: ⁊ tm̄ triplex ē eſſe nature: gra
tie: ⁊ glorie: btā ꝟgo nō eſt mater oīum ſm
eſſe nature: qꝛ plurimi ꝓceſſerūt eā ſm eſſe
nature. Itē nec ſm eſſe grē: qꝛ multi habue
rūt ante grām ꝙ ipſa. Itē eadē rōne nec in
eſſe glorie: qꝛ multi angeli ⁊ hoīes ante ha
buerunt eſſe glorie ꝙ ipſa. ¶ Itē ſi ipſa ſit
mater ꝑ fidem: multi ſunt q̄ nunq̄ habue-
runt nec habebūt fidē: ģ nec eſt mat oīum
hoīuz per fidē. ¶ Itē videt ꝙ nō ſit mater
corporaliū: qꝛ corpalia non hn̄t eſſe gratie:
ģ nō poteſt eē mater illoꝝ in eſſe grē: ⁊ con
ſtat ꝙ nec in eſſe nature vel glorie. ¶ Itez
aīatum ꝓprie nō generat inaīatū. ¶ Itez
corpalia nō hn̄t fidem: ģ nō eſt mat oīuz il-
loꝝ. ¶ Item videt ꝙ nec mater oīum iu-
ſtoꝝ angeloꝝ. Illi em̄ ſemꝑ fuerūt ī gloria:
ģ nihil receperūt ab ea. ¶ Itē angeli non
ſunt recreati: ipſa aūt eſt mater ꝑ recreatio
nē: ģ non eſt mr̄ eoꝝ. ¶ Itē ipſa eſt mat ꝑ
fidem: ſz in angelis nō eſt fides: ģ nō ē mat
angeloꝝ. ¶ Itez quorūcūq ipſa eſt mater
ipſoꝝ xp̄s eſt frater: ſz xp̄s non ē frater an-
geloꝝ: ģ ipſa non eſt mater eorum. ¶ In
cōtrariū ꝙ ſit mater oīum ꝓbatur ſic. Lu
ce. ij. Peperit filiū ſuūz primogenitū: ģ ha
buit ſcđogenitū ⁊ cōſtat ꝙ nō carnaliter:
ģ ſpūaliter: ſz gnātio ſpūalis vna ē oīum: ģ
ipſa eſt mater oīum ſpūalium. ¶ Item ad
heb. ij. Filius deiꝰ non cōfundit vocare eos
fratres. Ad Roma. viij. Ut ſit ipſe primo-
genitus in multis fratribus. Gen. xxxvij.
Caro em̄ ⁊ frater noſter eſt. Sz ipſa eſt ma
ter oīum illius fratrū: ģ ipſa eſt mater oīuz
hoīum. ¶ Itē Eſa. lxvi. Nunqđ p̄iet terra
vna die aut p̄etur gens ſimul. Cōſtat autē
ꝙ nō q̄rit de terra ſm lr̄am: qꝛ ſtulta eēt q̄-
ſtio: ģ intelligitur de tra ſm figuram: ſz ter
ra ſm figuram ē btiſſima virgo: ģ ipſa p̄iet
ſimul oēm gētem: ģ erit mater oīuz hoīum.
¶ Itē Mar. xj. Et q̄ preibant ⁊ q̄ ſequebā
tur clamabāt oſanna filio dauid. dicit Au
guſt. Qꝛ oēs ſiue ꝓcederēt incarnationez ſi-
ue ſequerent: ſaluabant ꝑ fidē mediatoris
dei ⁊ hoīum: ſz ad illā fidē neceſſario exigi
tur vel implicite vel explicite credere deum
incarnatū de ꝟgine: ģ per hoc eſt regenera
tio vniuerſalis: ģ fides incarnati de ꝟgine
eſt: per qđ eſt regeneratio in eſſe grē oīum
hoīum. ¶ Item ꝙ ipa ſit mater corpaliuz
ſic ꝓbatur. Ipſa ē mater innouationis cor
poraliū: iuxta illud Roma. viij. Oīs crea-

tura ingemiſcit ⁊ parturit vſq; adhuc ex-
pectãs reuelationẽ filioꝝ dei: ergo ipſa eſt mr̄
in eſſe innouationis oīuȝ corpaliū: qm̄ oīs
creatura innouabit ꝑ ipaȝ ⁊ liberabitur a
ſuitute corruptiõis in libertatẽ glīe filioꝝ
dei. Itẽ ꝙ ſit oīum mr̄ videt: qm̄ omnium
bonoꝝ mr̄ eſt. Sap. vij. Itẽ ipſa eſt mr̄ grē
ſȝ ꝑ gratiã dat eſſe gratuitū ⁊ glorioſum: ergo
ipa ẽ mater oīuȝ bonoꝝ bonitate gratie et
glīe. Itẽ de ipſa appropate legit. Cuȝ ipſo
eram cūcta cõponens. Et tūc dn̄s poſſedit
me initio viarū ſuarū. Prouer. viij. Item
Eccl. xxiiij. Primogenita ante oēm creatu
rã. Ex his oībus videt ꝙ ipſa ſit mr̄ oīum
et p̄or oībus ⁊ origo oīuȝ. Itẽ Bern. Me-
rito o dn̄a reſpiciūt in te oculi vniuſe crea
ture in q̄ ⁊ ex qua benigniſſime man⁹ dei
quicqd creauerat recreauit. Itẽ ipſa ẽ mr̄
dei ⁊ deus eſt pr̄ ⁊ origo oīuȝ: ergo ipſa ẽ mat
et origo oīuȝ. Quicqd em̄ ꝑ ſe ẽ origo cau
ſe: eſt ꝑ ſe origo ⁊ cauſa cauſati: ſed mr̄ eſt
ꝑ ſe cauſa ⁊ origo filij: ⁊ filius ꝑ ſe cauſa ⁊
origo oīuȝ: ergo ipſa eſt ꝑ ſe oīum mat. Item
angeli accipiūt a dn̄o ieſu illuminationeȝ:
ꝑfectionẽ: beatificationẽ: ipſe eſt em̄ in quẽ
deſiderant ãgeli ꝓſpicere. j. Pe. j. Per quẽ
oīa reſtaurant in celo ⁊ in terra. Epheſ. j.
Ergo ⁊ angeli recipiūt quoddã eſſe glorie
a beatiſſima vgine: ergo etiã ipſoꝝ eſt mat in
eſſe glorie. Itẽ ipſa eſt mat grē: ſed gratia
generat glīam: ergo ipſa eſt mat glorie. ergo ipa
eſt mater oīum q̄ ſunt in eſſe glorie: ergo ipſa
mater angeloꝝ. ¶ Ad hoc dicim⁹ rn̄dẽdo
ꝙ beatiſſima vgo eſt oīuȝ bonoꝝ mat: ſed
mat reſpectu filij quattuor hȝ ꝓprietates.
q̄ ſunt gẽitura: cura: p̄oritas: dignitas. re-
ſpectu alicui⁹ hȝ oēs iſtas ꝓpetates. ⁊ re-
ſpectu alicui⁹ aliquas ⁊ nõ oēs. ⁊ ſm hoc
magis ⁊ min⁹ ꝓpe dr̄ oīuȝ hoīum mater:
Itẽ mater eſt ſm oēs ꝓpetates maternita
tis genitura: quia vnū hoīeȝ genuit ⁊ oēs
regenerauit. ⁊ hoc eſt quia pepit filiū ſuuȝ
p̄mogenitū. Itẽ mater noſtra eſt cura: qa
in vno nobis genuit quicqd ad hanc vitã
vel futurã neceſſariū fuit. Vn̄ Eccli. xxiiij.
A generationib⁹ meis adimplemini. Iteȝ q̄
ꝓpo filio ſuo nõ pepcit quō nõ cū illo nob
oīa donauit? Itẽ dignitate: quia ipa p̄mo-
genita ante oēm creaturã. Itẽ p̄oritate ꝑ-
deſtinationis. Ipſa em̄ an̄ ſecula predeſti-
nata eſt vt eẽt p̄ncipiū ex quo recreanduȝ
fuit om̄e creatū. ⁊ ſm hoc loquunt iſte au
ctoritates dn̄s poſſedit me ⁊c. ſm ꝙ de ipa
exponunt. Angeloꝝ q̄ȝ mater dici p̄ot ge-
nitura: quia generauit patrẽ angelorum ⁊
reſtauratorẽ eoꝝ. Prior ẽt dignitate. Silr
aūt ⁊ corporaliū mat ẽ genitura: qa genu-
it ipſoꝝ innouatorẽ: ⁊ p̄or ipſis p̄oritate p̄de
ſtinatiõis ⁊ dignitate platiõis. ⁊ vl'r quia
mater ẽ creatoris mr̄ ẽ oīuȝ creaturaꝝ. Et
ſic ptȝ qualr ꝓpuȝ p̄uilegiū eſt btē vginis:
qm̄ omniū bonoꝝ mater eſt.

¶ Qr dr̄ ſtella maris. Ca. clxxxv.

Nunc reſtat videre de illo p̄uilegio
ſm ꝙ btiſſima vgo dicit ſtella ma
ris. De quo p̄mo querit vtrū hmōi
appellatio dicat ꝓpe vl' trãſlatiue. Et videt
ꝙ ꝓpe: quia vba ſumẽda ſunt ſm comunẽ
ſignificationẽ. Itẽ vbi magis ꝓpe eſt natu
ra toti⁹: ibi magis ꝓpe eſt natura partis:
ſed in ſpūalibus magis ꝓpe eſt natura lu
cis: ergo ⁊ ibi magis ꝓpe eſt natura ſtelle:
ergo beata vgo prope dicit ſtella maris.
¶ Contra. ſi ſumit ꝓpe vt dicit de beata
vgine: ⁊ ꝓpe vt dicit de ſtella: ergo inter illa
nõ attẽdit aliqua ſilitudo. Itẽ ſm hoc po
tius diceret beata virgo ſtella celi q̄ȝ ſtella
maris. ¶ Poſt h' querit ſi hec appellatio
cõueniat beatiſſime vgini trãſſumptiue.
Et neceſſe ẽ vt dicit pħs trãſſerẽtes aliqua
ſilitudine vti. Que eſt aūt ſilitudo iſti⁹ ſtel
le ſup alias ſtellas cū beata ⁊ glīoſa: Non
em̄ videt ꝑ naturã ſubſtãtiue: qr illa eadeȝ
ſilitudo eſt in illa ⁊ in alijs. ¶ Itẽ figura
iſtius ſtelle nõ cõuenit plus btiſſime vgi-
ni q̄ȝ figura aliarū. Si em̄ ꝓpter lucẽ ma-
iorẽ alie quedã pl⁹ ſunt luminoſe: et tunc
potius diceret beatiſſima virgo lucifer q̄ȝ
ſtella maris. ¶ Item ſi dicat ꝓpter ſitum
hoc nõ videt: qa vltima eſt illa ⁊ in cauda
vrſe. Beatiſſima aūt vgo nõ ẽ vltīa neq;
in cauda. Itẽ non ꝓpter motū: qa mouet
cū firmamẽto ſicut alie ſtelle. ⁊ ſic nõ videt
ꝙ ſit aliqua ꝓpetas ſtelle huius ſup alias
cū beatiſſima vgine ꝓpter quã debeat no
minari noīe ſtelle maris plus q̄ȝ nomine
alterius ſtelle. ¶ Item ſi dicat ꝙ ꝓpter
effectū: quia dirigit nauigãtes: hoc iteruȝ
cõmune eſt oībus ſtellis ⁊ lune ⁊ alijs pla
netis. ¶ Item ſi dicat ꝙ ſicut iſta ſtella
dirigit nautas claritate ſue lucis: ita bea-
tiſſima vgo totū mundū luce ſue cõuerſa-
tionis. ⁊ ſic dicit ſtella maris rõne exem-
plaritatis: tunc querit vtrū hoc ſibi ſoli cõ-

ueniat; vel hoc habeat ꝑ ꝑuilegio. Et vi-
deť ꝙ nõ: q2 dictũ fuit moyſi. Inſpice ⁊ fac
ſm exemplar qđ tibi in ſmonte mõſtratuʒ
eſt. Qđ quaſi exponẽs btũs Diony. dicit.
ꝙ hierarchia humana ꝑ exẽplaritatẽ de-
ſcẽdit a celeſti. Et apocal. xxj. Uidi ciuita
tem ſanctã hierſm nouã deſcendentẽ de ce
lo: ergo videť ꝙ rõ vniuerſalis exẽplaritat ſit
in eccleſia triũphãte reſpectu militãtis et
ſic ab illa exemplaritate nõ diceť beatiſſi-
ma vgo ſtella maris. Itẽ ps. In capite li-
bri ſcriptũ eſt ⁊c. glo. Ego ſum liber hũani
generis. Itẽ oĩs xp̄i actio eſt noſtra ĩſtru-
ctio: qui dicit Joh. viij. Ego ſum lux mũdi
ergo ipſe potius diceť ſtella maris. Item
ſacra ſcriptura ſufficiẽter oñdit oĩa ꝑicula
vitãda ⁊ oĩa cõpendia nauigãdi ad portũ
pr̄ie. Uñ ps. cxviij. Lucerna pedibꝯ meis
verbũ tuũ ⁊ lumẽ ſemitis meis: ergo illa ꝓꝓe-
tas a qua beatiſſima vgo diciť ſtella ma-
ris: etiã cõuenit ſcripture. ¶ Itẽ cuʒ bea-
tiſſima vgo data ſit nobis in exemplum
innocẽtie. Maria aũt magdalena dicatur
ſtella maris in exẽplũ pñie illis qui ſunt ĩ
naufragio ꝯſtituti. videť potius ꝙ ſancta
maria magdalena dicať ſtella maris. Iteʒ
qui ad iuſticiã erudiũt multos: quaſi ſtelle
in ꝑpetuas eť nitates: ergo videť ꝙ hec ꝓ-
prietas ꝯueniat oĩbus doctoribꝯ. ¶ Item
quæriť iuxta hoc. vtrũ hec ꝓꝓetas ꝯueniat
beatiſſime vgini ſm ſtatũ vie. Et videť ꝙ
nõ: quia in illo ſtatu fuit abſcõdita vel oc-
culta. Si autẽ ſm ſtatũ patrie: tũc potius
diceret ſtella celi. ¶ Itẽ cũ nõ tm̃ viã oſtẽ
dat: ſed etiã trãſuehat: potius deberet dici
nauis maris: ꝙ ſtella maris. ¶ Itẽ q̃riť
quare ab hac ꝓꝓetate nomẽ accepit cũ ha-
buerit nobiliores reſpectu dei: et reſpectu
noſtri. ¶ Qꝛ aũt beatiſſima vgo ꝓꝓrie di-
cať ſtella maris ſic probať. Una eſt ꝓꝓrie-
tas illiꝯ ſtelle ꝙ eſt ſita in ſummo poli re-
ſpectu oĩuʒ: ⁊ beatiſſima vgo eſt ſuprema
oĩum ſanctoꝝ: ergo ipa cõuenienter parti-
cipat nomen illius. Itẽ vt dicit eraſtenes
de arthos minore. ꝙ in primo libro caude
ſtella ẽ vna infima q̃ polus appellať: per
quẽ locũ mũdus ipe exiſtimať vſari. nulli
aũt pure creature videť potius conuenire
mundũ circa ipm verſari ꝙ glioſe regine
celi ⁊ mũdi: ergo ipa eſt ſtella maris. Iteʒ
iſta ſtella numerũ implet ſeptenariũ: q̃ eſt
numerꝯ vgineus; quia vt dicit Macrobiꝯ

Oẽs numeri infra decadẽ vel generãt vel
generanť preter ſeptẽnariũ. Et cui magis
hoc ꝓꝓriũ ꝙ illi q̃ nec ſm naturaʒ genuiť
nec genita fuit. ¶ Itẽ illa eſt ſtella ſupma
et vltima in cauda. ⁊ qđ eſt hec niſi illa q̃
eſt ſupma dignitate: ⁊ vltima humilitate.
¶ Itẽ ferrũ attrahit. ⁊ beatiſſima vgo ꝑ
inſitam ſibi naturalr miſericordiã pctõres
ad celũ trahit. ¶ Itẽ nautas dirigit. ⁊ bea
tiſſima vgo oẽs naufragãtes vniuerſaliť
ad portũ ſalutis trãſmittit. ¶ Iteʒ ſita eſt
circa aquilonẽ. ⁊ beatiſſima vgo ſẽꝑ verſa
eſt ad peccatorẽ. Ex his patet ꝙ multe ſunt
ſtelle huiꝯ ꝓꝓetates ſoli beatiſſime vgini
approꝑabiles: ꝓpter quas ſm modũ trãſ-
ſumptiõis beatiſſima vgo diciť ſtella ma-
ris. ⁊ quedã ſtellarũ illi ſoli ꝯueniũt: quibus
rñdent alie ꝓꝓetates ꝓportionabiles in btã
vgine. ꝓpter quã cõuenientiã ipa ſola ꝓꝓe
diciť ſtella maris. Si aũt q̃ ſint ille ꝓꝓrieta
tes queriť in quibꝯ eſt ſimilitudo. Dicimꝯ in
illa ſtella eſt ꝯſiderare ſubſtantiã: q̃litateʒ:
ſitum: ſtatũ: effectũ. Subſtãtia eſt celeſtis
incorruptibilis: origo lucis. ⁊ btiſſima vgo
eſt celeſtis ꝯuerſatione: incorrupta corꝑe:
origo lucis generatiõe. Qualitate ẽ ſuꝑior
clarior: vtilior. Et ſic beatiſſima vgo ẽ om
nibꝯ ſuperior dignitate: clarior vginitate:
vtilior fecũditate. Situ ẽ ſupma ⁊ ĩ cauda
vltia. ⁊ b. vgo ẽ ſita ĩ ſupmo poli ĩ dei dile
ctiõe. Statꝯ ſtelle ẽ q̃ſi ſine motu: ſine occa
ſu: ſine errore. Et btiſſima vgo fuit ſine mo
tu inconſtãtie: ſine occaſu culpe: ſine erro-
re ignorãtie. Effectꝯ triplex ferrũ attrahit
lucẽ tribuit: nautas dirigit. Sic beata vgo
attrahit pctõres: illuminat penitẽtes: diri
git innocẽtes. Itẽ ſic. attrahit a culpa: illu
minat in iuſticia: dirigit ad gliam. vel ſic.
Attrahit incipiẽtes: illuminat ꝑficiẽtes:
dirigit ꝑfectos ⁊ ꝑſeuerãtes. ¶ Et nota ꝙ
dñs beatiſſime vgini opus recreatiõis ſm
genꝯ quattuor cauſarũ cõicauit. Cauſa effi
ciens nr̃e regeneratiõis poſt deũ ⁊ ſub deo
et cũ deo ipa fuit: q̃a ipa illũ nobis genuit
qui nos oẽs regenerauit ⁊ vt ipm gigne-
ret ſuis vtutibus de cõgruo ꝑmeruit. Iteʒ
cauſa materialis: q̃a ſpũſſctus de puriſſi-
mis eius carnibꝯ ⁊ ſanguinibꝯ: ipſius con
ſenſu mediãte carnẽ ſumpſit qđ in corpus
transformauit: ꝑ quod redemptio noſtra
facta fuit. Itẽ cauſa finalis fuit: quia totũ
opus ſue redẽptionis poſt deũ in ipſius gliaꝫ

et honorẽ ordinatum fuit. Unde Apoca.
xxiiij. Seniores ⁊ oẽs ſancti mittũt coro-
nas ſuas ante pedes agni recognoſcentes
ſe oẽs coronatos illa hũilitate ⁊ humanita
te quaꝫ accepit de v̾gine: ⁊ ip̃a eſt mulier
illa q̃ habet coronã ſtellarũ duodecĩ.i.oĩuꝫ
ſanctoꝝ: q̃a oẽs ꝑ ip̃aꝫ ſunt coronati. ⁊ ſic
filius cũ ip̃a dedit eã cauſam finalẽ recrea
tionis. Itẽ cã formalis eſt ip̃a recreatio: qꝛ
oĩbus luce ſue deiformiſſime cõuerſatiõis
fuit ſpeculũ ⁊ exemplũ reuerſionis a tene-
bris ⁊ directiõis ⁊ ↄuerſionis ad contuitũ
p̄me lucis. Et ꝓpt̾ hoc rõne vniuerſalitat̾
ꝑ modũ exẽpli directionis ⁊ reductiõis dꝛ
v̾go clariſſima ſtella maris. Cõuenit autẽ
iſtud p̄uilegium beatiſſime v̾gini in ſtatu
patrie: ſed rõne ſtatus vie: ſicut ſtella ĩ celo
oẽs dirigit nauigãtes in pelago. Unde nõ
dicit̾ nauis maris rõne iſtius ꝓprietatis.
Nauis eñ fluctibꝰ cõquaſſat̾ ⁊ nõ dirigit:
ſed dirigit̾. Scripture quoqꝫ nõ conuenit
iſta appellatio. Scriptura eñ dirigit: ſtel-
la beatiſſima v̾go dirigit̾ ꝑ exẽpla. ¶ Itẽ
deus vel xp̄us nõ dicit̾ ſtella maris: q̃a eſt
fons totiꝰ lucis. Uel magdalena non dicit̾
ſtella maris: qꝛ nõ dirigit oẽs: ſꝫ tñ penitẽ
tes. ⁊ talit̾ ip̃a dirigit ꝙ etiã ipſa dirigit̾.
Sed ſtella nauim dirigit: ⁊ a naui nõ diri
git̾. Et beatiſſima v̾go oẽs dirigit ⁊ a nllo
dirigit̾. magdalẽa illũinat ꝑ opa ad pñiaꝫ
et nõ ꝑ opera innocẽtie: ⁊ per opera nõ di
co penitẽtis: ſed penitẽtie, fuit eñ nocens
et fecit opera penitẽtie. Item alij illumi-
nabant tñ viduis: alij tñ coniugatis: alij
tñ v̾ginibꝰ: ſed beatiſſima v̾go illumina-
bat oĩbus ſimul viduis cõiugat̾ ⁊ v̾ginibꝰ
Ex his pꝫ ꝙ p̄uilegiũ eſt btiſſime virginis
marie: ꝙ ipſa eſt ſtella maris.

¶ Qr dicit̾ porta celi. Cap̃.clxxxvi.

Eſtat nũc videre de priuilegio illo
r ſm ꝙ dicit̾ porta celi. ¶ Cõtra qđ
ſic obijcit̾. Edificiũ nõ eſt ꝑfectum
ſine porta: ſed anteꝙ̃ btiſſima v̾go fieret:
celũ habuit portã: ergo ip̃a nõ eſt porta ce-
li. Itẽ porta nõ intrat ſed per portam alij
intrãt: ſed btiſſima v̾go celos penetrauit:
g̃ ipſa nõ ẽ porta. ¶ Itẽ querit̾ qualr nos
importet. Si ꝑ exẽplũ vel naufragium: ſic
q̃libet ſctũs ẽ porta celi. Si per meritũ: ſic
crux xp̄i ẽ porta: q̃a paſſio ap̾uit nob̃ celũ.
Item dñs Iob.x. Ego ſum hoſtiũ: ergo nõ
d̃na. Itẽ Ezech.xl. ⁊ Apo.xxi. Iohẽs vidit
xij. portas: ergo nõ d̃na ẽ tñ porta. Itẽ pe-
nitẽtia portat in celũ: g̃ eſt porta celi. Iteꝫ
Geñ.xxviij. Iacob dixit. Non eſt q̃d aliud
niſi domꝰ dei ⁊ porta celi. Itẽ ſi vis ĩgredi
ad vitã: ſerua mãdata. g̃ obſeruãtia manda-
toꝝ ẽ porta. ¶ Contra. ꝓꝑetas porte ẽ im
portare ⁊ exportare. ſed nec pñia nec man
data exportãt ſꝫ importãt tñ: ſed btiſſima
v̾go ⁊ egredientẽ exportauit: ⁊ ĩgreſſuros
importat: g̃ ipſa ẽ ꝓpe porta. Itẽ chriſtus
importat ⁊ nõ exportat. Itẽ porta põt eſſe
in oſtio. Itẽ in tẽplo fuerũt duo oſtia que
ſimul aperiebant̾ ⁊ ſimul claudebant̾. g̃ et
in celo dñs ⁊ beatiſſima v̾go. Itẽ Augu.
Iſta fides ſana ẽ: q̃ credimꝰ nullũ hoĩem
ſiue maioris ſiue minoris etatis liberari a
cõtagio mortis ⁊ obligatione pc̃ti ꝙ p̄mus
natura cõtraxit niſi ꝑ vnũ deũ ⁊ hominꝫ
mediatorẽ ieſum xp̄m. Item ideꝫ. Eadem
fides que nos ſaluat iuſtos: ſaluos facie-
bat antiquos. Itẽ Gregoriꝰ ſup Ezechielẽ
dicit ꝙ qui preibant ⁊ qui ſequebant̾ cla-
mabãt oſanna: quia oẽs electi q̃ in iudea
eſſe poterãt vel nũc ſunt in eccleſia in me-
diatorẽ dei ⁊ hoĩum crediderũt et credũt.
Ex his patꝫ ꝙ fides mediatoris ẽ que in-
troducit credentes ⁊ in illum mediatorem
implicite vel explicite oportebat credi ip̃m
natuꝫ de v̾gine. ⁊ ille eſt p̄mus articulꝰ de
huiuſmodi mediatore. ⁊ ſic fides incarna-
ti dei v̾gine inquantũ de v̾gine oẽs portat
in celos. ergo ipſa proprie eſt porta celi.
¶ Iuxta hoc querit̾ qualit̾ differat porta
celi ⁊ feneſtra celi. ⁊ qualit̾ beatiſſima vir
go dicatur vtrũqꝫ. Ad hoc dicimꝰ ꝙ bea-
tiſſima v̾go ꝓprie dicit̾ porta celi: quia per
ip̃am exiuit quicq̃d vnq̃ꝫ gratie creatũ vel
increatũ in hunc mundũ venit. Omniuꝫ
eniꝫ bonorũ mater eſt ⁊ mater gratie ⁊ ma
ter miſericordie: ⁊ etiaꝫ ipſa ſapientia in-
creata tanq̃ꝫ aqueductus exiuit ab ipſa et
venit in mundũ. Item per ip̃am intrauit
quicq̃d vnq̃ꝫ boni de celis in terrã deſcen-
dit ⁊ econuerſo. Unde dicit filꝰ Sap̃.vij.
Uenerũt mihi oĩa bona pariter cum illa.
Unde ip̃a eſt porta templi ſpecioſa q̃ filio
dei exeunti per ip̃am fuit clauſa. Uñ Eze-
chiel.xliiij. Porta hec clauſa erit: p̄nceps
ingredietur ꝑ ip̃am. Hec porta oĩbꝰ intrare
volẽtibus ẽ puia. Unde ip̃a ẽ porta que ex
oĩ parte mũdi tria genera hoĩuꝫ viduas
cõiugatas virgines apportat ⁊ importat.

Eſt aũt nõ ſolũ porta in portãdo homĩes:
ſed etiã feneſtra per quã lux venit in hũc
mundũ: ⁊ lux q̃ de terra orta eſt ab ipſa ꝓ-
cedens penetrauit celũ: lux illuminãs ce-
lum ⁊ mundũ. Ex his patet quaſr glorioſa
virgo eſt porta ⁊ feneſtra celi.

¶ De cõicatione paſſionis. Ca. clxxxvij.

Poſt hec querit̃ de ꝑuilegio quod
eſt cõicatio paſſionis. Et videtur
ꝑmo ꝙ nõ fuerit ei paſſio cõmuni
cata ꝑ illud Eſaie. lxiij. Torcular calcaui
ſolus ⁊c. Glo. Tormẽta ſolus. ¶ Itẽ glo.
Iudicũ. xvj. Solus Sãſon ꝑciſis crinib⁹.
Nec angel⁹: nec archãgelus: nec quilibet
celeſtis ſpũs: deniq3 hũani generis nullus
vel gẽtilis: vel iude⁹: ſolus pugnat ⁊ ſupe-
rat: ergo nulli eſt paſſio cõmunicata. Itez
alij oẽs ſunt in ſtatu ſaluandorũ ⁊ redimẽ
dorꝫ: ipſe ſolus ſaluator ⁊ redẽptor: ſed ad
redemptorẽ tm̃ ꝑtinet paſſio: ergo ipſe ſo-
lus fuit paſſus. ¶ Itẽ in imolatiõe Iſaac
et in omnibus alijs figuris paſſionis nuſꝙ̃
figurat̃ ſub participatiõe plurĩũ: ergo ⁊ in
figurato tm̃ debet eſſe vnus paſſus ꝓ om-
nibus. ¶ Itez ps. Singulariter ſum ego
donec trãſeaz. Et ſic videt̃ ꝙ cõmunicatio
paſſionis nõ ſit ꝑuilegiũ beatiſſime virgi-
nis: ergo nõ fuit paſſio cõmunicata alicui
creature. Ecõtrario videt̃ ꝙ nõ poſſit eſſe
ꝑuilegiũ eo ꝙ pluribus ⁊ nõ ipſi ſoli fue-
rit cõmunicatuz. Qđ ꝓbatur ꝑ illud Iob
xix. Pelli mee cõſumptis carnibus adhe-
ſit os meũ. Gloſa Gregorij. In oſſe fortitu
do in carne corpis infirmitas deſignatur.
Per os xp̃us: per carnẽ diſcipuli deſignã-
tur: qui tempe paſſiõis infirmi tepuerũt.
Per pellem que exterior eſt carne: femine
ſancte deſignant̃: que exteriorib⁹ dñõ mini
ſterijs ſeruierũt. Quaſi ergo conſumptis
carnibus os dñi pelli ſue adheſit: quia for
titudo eius fugiẽtib⁹ a ſe diſcipulis iuxta
ſe mulieres inuenit: ergo nõ ſoli ꝟgini tem-
pore paſſionis cõmunicata eſt paſſio vel fi
des etiã paſſionis. ¶ Item Iob. xix. Sta
bant iuxta crucẽ ieſu maria mater et ſoror
matris ⁊c. ergo ipſa non fuit ſola conſors
paſſionis ⁊c. ¶ Item in cruce dixit mr̃i.
Ecce filius tuus. Deinde dicit diſcipulo.
Ecce mat̃ tua. Qualiter ibi btũs iohãnes
honoraret̃ tãto ꝑuilegio vt filius virginis
daret̃: vt ſibi mat̃ dei cõmitteretur: ſi non
fuiſſet fidelis ſuus ⁊ prudens cui cõmiſit
dñs matrẽ ſuã? ſi autẽ fidelis: ergo habuit
fidẽ ⁊ compaſſionẽ. ¶ Item Marc. xiiij.
Adoleſcẽs ſequebat̃ eũ amictus ſyndone
ſuper nudo ⁊ tenuerũt eum. At ille relicto
ſyndone nudus ꝓfugit ab eis. Glo. Ab eis
quoꝝ preſentiaz deteſtabat̃ ⁊ facta: non a
dño cuius amorẽ etiã abſens corpe ſerua-
uit in mente: ſed charitas nõ eſt ſine fide.
ergo iohãnes habuit charitatẽ cũ compaſ
ſione. ¶ Itez lazarus nup fuit ſuſcitatus
in anima ⁊ in corpe: ⁊ multa vt dicit Chry
ſoſtom⁹ de penis infernalibus narrauit.
Qualiter ergo opinabile eſt ꝙ tam cito ceci-
derit a fide? ¶ Item latro in cruce ꝑ verã
penitentiã placuit deo: ſed ſine fide ĩpoſſi-
bile eſt placere deo: ergo habuit fidẽ ⁊ cõ-
paſſionẽ: ergo nõ eſt hoc ꝑuilegium domie
qđ poteſt etiã latroni cõuenire. ¶ Itẽ He
lias ⁊ enoch qui locuti fuerãt cuz domino
in trãſfiguratione habuerũt etiã fidez in-
carnationis ⁊ paſſionis. Item Iohannes
baptiſta in lymbo habuit fidem. ¶ Item
multi abſentes quib⁹ dñs predicauerat vt
ille de quo ipe dicit Matthei. viij. c. Non
inueni tantã fidem in iſrael et multi alij.
¶ Item glo. ſup illud Marc. xiiij. Et ce-
pit flere. Egredit̃ foras vt culpã negatio-
nis liberius lauet fletib⁹. Item Cornelius
fidẽ habuit ⁊ preſens nõ fuit. Et videt̃ ex
his ꝙ multi tẽpore paſſionis habuerunt
fidem: ⁊ ꝑ conſequẽs cõpaſſionẽ. ⁊ ſic non
poteſt poni ꝑuilegium fides compaſſionis
vel cõmunicatio paſſionis. ¶ Sed contra
ſi de eo quod magis videt̃ ineſſe ⁊ nõ in-
eſt: nec de quo min⁹: ſed maxime videbat̃
de mulieribus ꝙ habuerũt fidẽ paſſiõis:
vt patet. ſ. per glo. Gregorij. ⁊ inter mu-
lieres maxime videbat̃ de magdalena: ſed
illa nõ habuit fidem: tũc ergo nec aliqua
aliarũ. Minor patet Ioh. xx. Venit maria
magdalena ad monumentũ cũ adhuc te-
nebre eſſent. Chryſoſtomus. Quia adhuc
fuit in tenebris infidelitat̃. Item mulier
quid ploras. glo. Non lachrymas nudas:
ſed fidem quero. Bone lachryme ſi ieſum
agnoſcas. Et infra. Noli me tãgere: nõdũ
em̃ aſcendi ad patrẽ meũ. glo. Nõ ꝙ nollet
tangi niſi cũ aſcẽdiſſet: cum etiã mulieres
et alij in terra tetigiſſe legant̃ ⁊ nõ ſedentẽ
in celo. Vult ergo ſpũaliter tangi. i. ſic credi
vt ſit equalis patri. Et qa iſta adhuc car-
naliter in eũ credebat quẽ ſicut hominem

flebat. audit noli me tangere. i. ſic in me credere: quia nõdum in corde tuo aſcendi ad patrẽ meũ. i. nõdum credis equalẽ patri. tũc tanges cũ me in patre deũ credes. Item quẽ mortuũ queris: viuentẽ tãgere nõ mereris. Ex his patet ꝙ magdalena de qua minime videbatur: in paſſione domini diſcredidit ⁊ cecidit. ergo oẽs alij. Itez Matth. xxvj. Omnes vos ſcandalũ patiemini in hac nocte. glo. Predicit ꝙd paſſuri ſint nec poſt euentũ deſperẽt: ſed per penitentiã liberent̃. Item infra. Relicto eo oẽs fugierũt. Item petrus q̃ expreſſiſſime fidẽ ꝓteſtatus fuit ter negauit: ergo multo fortius alij. Item Marc. xiiij. ꝙ adoleſcẽs amict⁹ ſyndone ⁊c. glo. ꝙ poteſt intelligi Johãnes fuiſſe: ġ et Johãnes fugit. Item Joh. xx. Currebãt duo ſimul ⁊c. Et infra. Tunc ġ introiuit ⁊ ille diſcipul⁹ qui venerat ꝑus ad monumentũ ⁊ vidit ⁊ credidit ⁊ ſic patet ꝙ iohãnes nõ ꝑus credidit. Itẽ de mulierib⁹ Bernardus. Sic vos o bone mulieres cui nã queſo excubias exhibuiſtis cui aromata cõparaſtis vnguẽta paraſtis: Si ſciretis quãtus ſit ꝙꝫ ſit inter mortuos liber mortu⁹ iſte quẽ vos tãgere vultis: vos forſitan poſceretis ab eo potius vos vngi. Nempe iſte eſt quẽ vnxit de⁹ oleo leticie pre cõſortibus ſuis. Beate eritis ſi gloriari poteritis reuertẽtes ⁊ dicere ꝙ de plenitudine eius accepim⁹. Enimuero factũ eſt ita. Nã vncte remeãt q̃ vngere venerãt miſſe ab angelo. glo. Opus faciũt euãgeliſte facte apoſtole apoſtoloꝝ ad annũciãdã mane miſcordiã dñi. Ex his patet ꝙ mulieres oẽs in paſſione diſcrediderãt. Item ꝙ beatiſſima ꝟgo ſola in fide ꝑmanſerit tempe paſſionis videt̃ poſſe ſubtilr inueniri. Eſa. xliij. Quum dicit. Torcular calcaui ſolus. ⁊ de gẽtibus nõ eſt vir mecum. Si eñ voluiſſet oẽs hoĩes excludere ſuffeciſſet dicere. calcaui ſolus. ⁊ ſic ſuperfluuz eſſet dicere de gẽtib⁹ nõ eſt vir mecũ. Item ſic potius dixiſſet de gẽtib⁹ null⁹ eſt mecũ. quãdo ꝟo tñ viros excluſit. conſtat ꝙ aliquã feminã reliquit quã non excluſit: que torcular paſſiõis ſecũ ſuſtinuit ⁊ calcauit.

¶ Itez magis videbat̃ de mulierib⁹ ꝙ de viris ꝙ ſecũ calcarẽt: quia ille ſtabãt iuxta crucẽ. ergo ſi noluit oẽs excludere: potius debuiſſet illas exꝑſſiſſe de q̃bus videbatur ieſſe magis. Itez addit Ambroſi⁹. Stabat iuxta crucẽ nõ vt dolorẽ filij conſideraret. ſed vt ſalutẽ humani generis expectaret: ergo ipa ſola ſtabat ⁊ oẽs alij ⁊ alie fugierunt corde vel corpe: ergo ipa ſola cõmunicauit dño in paſſione: fide ⁊ compaſſione. Item videt̃ ꝙ cõmunicatio paſſionis non debeat poni ꝑ ꝑuilegio. omẽ eñ ꝑuilegiuz aliquod debet importare cõmodũ illi cui⁹ eſt priuilegiũ. Iſtud autẽ nõ videt̃ importare commodũ ſed tormentũ. Itẽ liberatio a pena eſt ſignũ ⁊ effectus dilectiõis: ergo infligere penã nõ eſt ſignũ dilectiõis: ergo nõ eſt priuilegiũ. ¶ Cõtra Joh. xviij. Calicem quẽ dedit mihi pater ⁊c. Item. xvij. Pater clarifica filiũ tuũ. Item Phil. j. c. Quibus datũ eſt non ſolũ vt credatis in ipz ſed etiã vt patiamini ꝑ ipo. Itẽ ad Hebre. xij. Flagellat deus oẽm filiũ quem recipit ⁊c. Itez Jaco. j. Omne gaudiuz exiſtimate fratres mei: cũ in tẽtationes varias incideritis. Item Actuũ. v. Ibãt apoſtoli gaudentes a cõſpectu cõcilij: qm̃ digni habiti ſunt pro noĩe ieſu contumeliã pati. Ex his oĩbus manifeſtũ ẽ ꝙ cõmunicatio paſſionis ẽ ꝑuilegiũ. Item ꝙ paſſionẽ ſuſtinuerit beatiſſima ꝟgo patet ꝑ Dañ. qui dicit. Qꝫ dolores q̃s effugit pariẽs in xpi paſſiõe ſuſtinuit. Itẽ Lu. ij. Et tuãipſius animaz ꝑtranſibit gladi⁹. Itẽ Eſa. vltimo. Anteꝙ parturiret pepit. ⁊ anteꝙ veniret ꝑtus ei⁹ pepit maſculũ. Ex hoc ſequit̃ ꝙ aliquãdo pepit ſine ꝑturitiõe ⁊ ſine dolore. Et poſtmodũ ſequit̃ ibidẽ. Nũquid ꝑturiet terra vno die. an parturiet omnẽ gentez ſimul: quia parturiuit ⁊ peperit: ergo aliquando peperit gentẽ ſimul ⁊ cũ parturitione ⁊ dolore. ꝑmo ergo pepit filiũ ſuũ ꝑmogenituz ſine dolore in ſua natiuitate: poſtea pepit gentẽ ſimul in filij paſſione: vbi facta fuit ei in adiutoriũ ſimile ſibi vnde ipa mat miſericordie patrẽ miſericordiarũ in ſummo opere miſicordie adiuuit: ⁊ vna ſecuz oẽs hoĩes regenerauit. Et hec regeneratio cuz ſummo dolore vtriuſcꝫ fuit. Unde glo. ibidem poſt. Multo labore in fide genuit. Ex his pꝫ ꝙ pater miſericordiarum ſoli matri miſericordie op⁹ ſumme miſericordie id eſt paſſionem communicauit.

¶ Utrũ in paſſione habuit ſummũ gaudium ⁊ dolorez. ca. clxxxviij.

q Uerit̃ iuxta hoc an ſicut dominus in paſſione ſimul habuit ſummuz

gaudiū ⁊ ſummū dolorē: ita btiſſima virgo ſimul habuerit vtrūqꝫ. Et videt ꝙ ſic. In xpo enī fuit vtrūqꝫ. Si enī cōicaſſet matri alterū tm̄ nō fuiſſet equū conſortiuꝫ. Iteꝫ dolor nō eſt meritorꝰ ſine dilectiōe. Apls j. Cor. xiij. Si tradidero corpus meuꝫ ita vt ardeā. charitatē aūt non habeam: nihil mihi pdeſt. ſed impoſſibile ē dilectionē eē ſine delectatione: g ſimul habuit dolorē et delectationē: g ⁊ ſummū dolorē habere potuit cū ſumma delectatiōe. Iteꝫ ꝙ ibi fuit ſummꝰ dolor pbat. Oīs dolor ē ex amore. amor aūt triplex ē. ſcꝫ naturalis: acqſitꝰ ⁊ gratuitꝰ. Naturalis in ſūmo fuit ibi: qa quāto natura nobilior tāto nobiliores hꝫ affectiōes ⁊ opationes: ſed ipa habuit ſumme nobilē amorē naturalē. Itē acqſitus in ſummo. Oēs enī cauſe accidētales q̄ inducunt matrē ad diligendū filiū ſuū hic fuerūt in ſūmo. Nunꝙ enī filius alius matrē ſuā tātū dilexit ⁊ tātū honorauit vel tantū dedit vel p ipo ſuſtinuit. ⁊ ſic de ſingul cauſis accidētalibꝰ dilectionis: ergo amor ibi acquiſitꝰ in ſūmo fuit. Item gratuitus ibi in ſūmo fuit: qa nunꝙ alia mr vl alia creatura tantā charitatē habuit. vt. ſ. patuit. Et ſic beatiſſima vgo ad filiū ſuū in ſūmo habuit amorē naturalē acquiſitū ⁊ gratuitū: g ſi iſti tres habitꝰ amoris ſiml eliciāt vnū motū amoris in ſummo illa erit intenſiſſima dilectio: ⁊ dolor illi rn̄dens erit dolor in ſūmo. Sed tā naturalis ꝙ acqſita ⁊ ꝙ infuſa dilectio reſpectu illiꝰ ita ē intēſa ſicut reſpectu vite delectatio: g naturalis acquiſitꝰ ⁊ infuſus amor diligit vitā ī dilecto. g ⁊ de morte dilecti dolet in ſummo: g cū beatiſſima vgo reſpectu filij ſui habuerit omifariā dilectionē in ſummo: ꝯſtat ꝙ de morte ipſius habuit omifariū dolorē in ſummo. ❡ Itē ꝙ fuerit ibi gaudium ſiue delectatio in ſummo. ſic pbatur. Dilectio gaudet de bono dilecti: ⁊ de maiori bono dilecti magis gaudet: g de bono dilecti in ſūmo: gaudet in ſūmo. Sed ſi charitas eſt dilectio dei ⁊ pximi: charitas in ſūmo gaudet in ſūmo. Sed ſummꝰ honor dei ⁊ pximi vtilitas fuit in paſſiōe ⁊ p paſſioneꝫ in ſūmo. ⁊ btiſſima vgo huit charitatē in ſūmo: g tūc gaudebat ī ſūmo. g ſil hūit dolorē ⁊ gaudiū in ſūmo. ❡ Itē ex dilectione ē cōpaſſio: g vbi improportionabilis dilectio ibi improportionabilis cōpaſſio: ergo vbi videt dilectio in ſummo ⁊ cōpaſſio in ſummo. ❡ Itē maius eſt gaudiū angeloꝝ qd habēt de vnius pctōris cōuerſione ꝙ aliqd gaudiū huius vite: g ex equali vel maiori charitate iproportionabilr erit maiꝰ gaudium de oīuꝫ pctōꝝ cōuerſione ꝙ aliquod gaudiū huius vite. ❡ Itē āgeli de paſſiōe dn̄i habuerūt delectationē ⁊ nō cōpaſſionē aliqui mali cōpaſſionē ⁊ nō delectationē. ergo ipa debuit vtrūqꝫ habere. ❡ Itē btā vgo cōicauit recreationi: ſed recreatio fuit p paſſionem: ergo ⁊ paſſio fuit ei cōicata. Item Bern̄. Longe eā plus ꝙ matrē cenſemus ⁊c. vt. ſ. ❡ Contra hoc obijcit in hunc modū. Sūmus dolor ⁊ ſummū gaudiū opponunt: g nō ſunt ſimul in eodem. Si dicat ꝙ dolor de morte filij ⁊ gaudium de ſalute generis hūani nō opponūt. Tūc ad hoc obijcit ꝙ motꝰ maiores impediūt minores: ergo videt impoſſibile ꝙ quādo aīa tota quaſi abſorbet dolore: tūc in ſūmo tripudiet ⁊ exultet in amore ⁊ delectatiōe. ❡ Itē in dolore aīa cōuertit ſuper maluꝫ inquantū malū: in gaudio ſuper bonū inquantū bonū. Sed impoſſibile eſt animaꝫ ꝯuerti ſil ſup diuerſa tāꝙ terminos: ergo impoſſibile eſt aīam ſil gaudere ⁊ dolere.

❡ De gaudijs btiſſime vgis q̄ habuit in paſſiōe ⁊ de cōparatione eoꝝ. Ca. cxcviij.

p

Poſtꝙ pbatū eſt ꝙ beatiſſima vgo ſummū gaudiū habuit in paſſione filij. querit de cōparatione huius gaudij qd habuit in paſſione ad alia gaudia ſua: quādo. ſ. maximū habuit gaudiū. ❡ Et vt pmo ꝙ in filij conceptione ac ſurōne. Ex bono eſt gaudiuꝫ. Job. iij. Quaſi effodiētes theſauruꝫ: gaudētqꝫ vehemēter cū inuenerint ſepulchrū: ergo ex ſūmo bono ſummū gaudiū. Sed in ꝯceptione accepit ſummū gaudiū. cū enī deus pater filiū ſuū dedit quō nō cū illo oīa nobis donauit: ergo tunc ſummū gaudiū habuit. Itē tunc tm̄ legit cantaſſe canticū exultatiōis Luce pmo. Magnificat aīa mea dn̄m ⁊c. ergo tūc maxime videt gauiſa fuiſſe. Item ablatio ve eſt cauſa leticie. ſed tūc vt dictū eſt. ſ. ablatū fuit ei oē ve. g tunc ſummā habuit cauſam leticie. Itē nouitas ē cauſa gaudij. Luc. xv. Fili tu ſemp mecuꝫ es ⁊c. Epulari ⁊c. ergo videt a ſili ꝙ beatiſſima vgo in nouitate ꝯceptionis maximū effectū gaudij hūit. Itē tūc cū ſūmo cōferibili

dono accepit cauſaʒ ⁊ meritū ad:oīa dona
neceſſario cōferēda:ǵ tunc ſummā habuit
cauſam gaudij:ǵ ⁊ ſummū effectū gaudij.
Ecōuerſo aūt videtur ꝙ in natiuitate filij
maius habuit gaudiū hac rōne. Si natiui
tas vel generatio fuerit pfectior:erit cauſa
pfectioris ⁊ plenioris gaudij:ſed pfectior ⁊
plenior eſt natiuitas et gn̄atio ex vtero ꝙ
in vtero:ǵ pfectiꝰ ⁊ pleniꝰ. ⁊ maiꝰ fuit gau
diū natiuitatꝭ ꝙ ꝯceptiōis. Itē illa die di
xit angelꝰ Lu.ij. Euāgelizo vobis gaudiū
magnū:qꝛ natus eſt nobis hodie ſaluator
Si ǵ natiuitas ſaluatoris cā eſt gaudij:ǵ
illi qui habꝫ improportionabiliṫ ꝓpinquorē
comparationē ad ſaluatorē ꝙ oēs alij erit
improportionabiliṫ maior cā gaudij. Sʒ aūt
eſt mr̄ ſaluatoris:ǵ illa die ſummū habuit
gaudiū. Item Ioh. xvj. Mulier cum parit
triſticiā habet:qꝛ venit hora eius. cū autē
peperit puerū iā nō meminit pſſure ꝑpter
gaudiū:qꝛ natꝰ eſt homo in mundū. Item
de iohāne Lu.j. Et multi in natiuitate eiꝰ
gaudebūt:ǵ maius videṫ gaudiū ptinere
ad natiuitatē ꝙ ad ꝯceptionē. Itē in ꝯce-
ptione ipam delectationē tm̄ videbat viſu
intellectuali. in natiuitate xp̄o ⁊ ſenſuali et
intellectuali:ǵ tunc tm̄ reficiebaṫ intelle-
ctus. nunc aūt intellectꝰ ⁊ ſenſus:ergo tūc
tm̄ gaudiū fuit. nūc aūt leticia ⁊ exultatio
ǵ maius gaudiū. ℂ Itē ſimiliꝰ fuit gau-
dio patrie vbi oculus corpis reficiṫ in dn̄i
humanitate:⁊ oculꝰ cordis in ipſius diui-
nitate. Sed meliori ⁊ honorabiliori ſimiliꝰ
eſt meliꝰ ⁊ honorabiliꝰ:ǵ nobiliꝰ fuit gau-
diū natiuitatꝭ ꝙ ꝯceptiōis. ℂ Item bonū
additū bono maius facit bonū:ergo magꝭ
dilectionē:ǵ maiorē delectationē:ſed ꝯce-
ptio eſt bonū:partus eſt bonū:ergo bonuʒ
duplicatū duplicat delectationē:ǵ gaudiū
quod fuit in ꝯceptione:duplicatū fuit i na
tiuitate. ℂ Itē pus gaudebat ſe virginem
ꝯcepiſſe. poſt gaudebat ſe xp̄inē cōcepiſſe.
⁊ xp̄inē peperiſſe:⁊ xp̄inē lactare:ǵ modo
maximū habuit gaudiū. Ecōtra aūt videṫ
ꝙ maius habuit gaudiū in filij paſſione:
quia vt dictū eſt. s. ipa nunꝙ de aliq̄ gaui
ſa fuit tantū quantū de honore dei ⁊ ſalute
ꝓximi. ſed vtrūqꝫ fuit in paſſione in ſūmo
ǵ tūc habuit gaudiū i ſūmo. Itē charitas
gaudet de bono dilecti. Triplex aūt eſt bo
nū. honeſte:vtile:⁊ delectabile. ⁊ quodlibꝫ
iſtoꝝ in paſſione dn̄i:reſpectu ſui fuit in ſū

mo. Unde ipē appellat paſſionē ſuā clari-
tatē dicens Ioh. xvij. Clarifica me pater:
ꝓpter honorē. ſ. quē ſummū habuit p paſ-
ſionē:ꝓpter quā deus exaltauit illū:⁊ de-
dit illi nomē qd̄ eſt ſup oēe nomen. Ap-
pellat etiā eā cibū ⁊ potū ꝓpter delectatio-
nē quā in ſummo effectu tunc hūit. Nūꝙ
eni̅ i aliq̄ creato tantū delectatꝰ fuit quātū
in redēptione generis hūani p paſſioneʒ.
Appellat etiā eā donū dicēs. Calicē quem
dedit mihi pater ꝑpter ſuū lucrum:quod
mediāte paſſione acqſiuit:p quā oīa ad
ſe traxit. Sic ǵ quodlibet genꝰ boni ipſius
dilecti in paſſione fuit in ſummo:ergo et i
diligēte:tūc ſūma fuit delectatio. Itē mo-
tiuū affectus ⁊ gn̄atiuū delectationis non
eſt niſi bonū. bonū aūt aliud creatuʒ:aliud
increatū. ǵ ſi vtrūqꝫ in ſummo mouebat af
fectū recte diſpoſitū:vtrūqꝫ cauſabat dele-
ctationē in ſummo. Bonū aūt increatum
ſemp ē i in ſūmo in ſe:ſʒ nō ſemp i ſummo
oſtēſione ⁊ exhibitiōe. ipſo teſtāte cum ait
Ioh. xv. Maiorē hac dilectioneʒ nemo hꝫ
⁊c̄. Itē ſummꝰ effectꝰ boni eſt redēptio ge
neris hūani:ǵ ſummū bonū increatum. ⁊
ſummū bonū creatuʒ i paſſiōe ſiṁ mouebāt
affectū btiſſime xp̄gis optime diſpoſituʒ:ǵ
tūc hūit ſūmū gaudiū. ℂ Itē in ꝯceptiōe
fuit mr̄ dei ⁊ hoīs i vtero:i natiuitate fuit
mr̄ dei ⁊ hoīs ex vtero. in paſſiōe xp̄o maṫ
dei ⁊ hoīs redēptoris. Uñ q̄ pus fuit maṫ
creatoris:mō eṫ mr̄ redēptoris:ǵ duplica
tū eſt bonū ⁊ donū. ǵ ⁊ gaudiū. ℂ Iteʒ in
ꝯceptiōe ⁊ in natiuitate facta fuit maṫ tm̄
vniꝰ dei ⁊ hoīs. in paſſiōe xp̄o fctā fuit maṫ
oīuʒ hoīuʒ:ǵ tūc mltiplicatū ⁊ maius hūit
gaudiū. Itē finis melior ⁊ nobilior eſt his
q̄ ſunt ad finē:ǵ qd̄ fini ꝓpinquus ē meliꝰ ⁊
nobiliꝰ eſt. ſʒ ꝯceptio eſt ꝓpṫ natiuitatem:
natiuitas ꝑpter paſſionē:paſſio ꝓpṫ redē-
ptionē:ǵ paſſio fini ꝓpinquior:ǵ melior:ǵ
maiꝰ delectamētū:ǵ tūc maius gaudium.
Qꝛ aūt in reſurrectiōe filij maximū habuit
gaudiū videṫ qm̄ effectꝰ dilectiōis eſt flere
cū flēte:⁊ gaudere cū gaudēte. iuxta illud
Ioh. xiiij. Si diligeretꝭ me:gauderetꝭ vtiqꝫ
⁊c̄. Sed dn̄s ſummū habuit gaudiū in re-
ſurrectiōe quādo gaudebat aīa cū corpore
et deitate:ǵ ⁊ dn̄a noſtra debuit tunc gau-
dere in ſummo. Itē apls Ro. iiij. Qꝛ mor-
tuus eſt ꝑpter delicta nr̄a ⁊ reſurrexit ꝓpṫ
iuſtificationē noſtraʒ. ergo ⁊ ex parte no-

ſtri reſurrectio propinquior fuit fini. ergo
maior cā gaudij. Itē tunc ſpecialiter etiaꝫ
vtitur hac exultatione. hec eſt dies quā fe⸗
cit dominꝰ exultemꝰ et letemur in ea. Iteꝫ
in feſto illo plus cātat eccleſia alleluya ꝙ̄
in alio feſto. ergo videt̄ ꝙ cātus illius feſti
maxime ſit cā gaudij. Iteꝫ reſurrectio xp̄i
eſt cā et exemplar illius vite in qua ſūma
eſt exultatio. ergo illud feſtū propinquiſſi⸗
mum eſt ſummo gaudio. ergo tunc dꝫ eſſe
in hac vita ſummū gaudiū. ¶ Item beata
virgo plus dilexit filium ꝙ̄ totum mūdꝫ.
ergo plus gauiſa fuit de bono filij ꝙ̄ totiꝰ
mundi. Sed bonum mūdi et pena xp̄i fuit
in paſſione. bonū autem xp̄i. ſcilicet libera
tio ab omni pena fuit in reſurrectione. er⸗
go plus fuit gauiſa de reſurrectione ꝙ̄ de
paſſione. ¶ Videtur aūt ꝙ maximū gau⸗
dium habuit in aſcēſione chriſti. Tūc eniꝫ
filius dei primo videt̄ habuiſſe feſtū perfe
ctū et gaudiū: tunc enim primo in reporta
tione in humeris ſuis cōuocat amicos di⸗
cens. Congratulamini et cōgaudete mihi.
Luc. xv. ꝛc. ¶ Iteꝫ tunc pater primo filio
prodigo fecit feſtū cū amicis ſuis. luc. xv.
¶ Iteꝫ tūc primo redijt de exilio in pala⸗
tium. Itē tunc primo ianua aperta eſt ꞇ ho
mo introductus. ¶ Itē tūc primo redem
ptio cōpleta eſt. ꞇ ruina iā in parte reſtau⸗
rata ē. ¶ Itē tūc p̄io maximꝰ honor filio
ꞇ matri exhibitꝰ eſt quādo caro ſua ſuper
angelos exaltata ē. ¶ Itē tūc primo ꝙtū
ad manifeſtationē datū eſt ei nomē qd̄ eſt
ſup oē nomē. Cum igitur in aſcēſiōe fuerit
cōpletiſſimꝰ effectꝰ boni ꞇ ꝓpinquiſſimus
fini. videt̄ ꝙ tūc maximū gaudiū habue⸗
rit beatiſſima ꝟgo. Adhuc aūt videt̄ mag
his oibꝰ ꝙ habuit maximū gaudiū i ſui⸗
ipſius aſſumptione: tūc eīm ꝑfecte habuit
gaudiū fruitionis: ante nō. ¶ Item illud
gaudiū nullā compatit̄ ſecū triſtitiaꝫ vel
penā ſicut oīa p̄dicta: ergo videt̄ maiꝰ oi⸗
bus illis. ¶ Item illud ſm̄ ſtatū patrie:
alia ſm̄ ſtatū vie. Caminus eius i hierl̄ꝫ ꞇ
ignis eiꝰ in ſyon. Eſa. xxxj. ¶ Itē maiꝰ eſt
eſſe beatū ꝙ̄ eē matrē dei ſi alterū ſepara⸗
ret̄ ab altero: ḡ beatiſſima ꝟgo maiꝰ acce⸗
pit in ſua aſſumptiōe gaudiū ꝙ̄ in filij na
tiuitate: ḡ maius gaudiū hūit tūc ꝙ̄ āte.
¶ Cōtra hec oīa. Et p̄mo de gaudio ꝯce⸗
ptionis obijcit̄ in hūc modū: quo dato dat̄
reliquū ꞇ nō cōuertit̄: maiꝰ ē illo. Sꝫ dato
ꝙ ſit mr̄ dei dat̄ btītudo fruitionis ꞇ non
ecōtrario: ḡ gaudiū ꝯceptionis maius eſt
gaudio fruitiōis: ḡ ē maiꝰ oibꝰ alijs: quia
ꝗcq̇d ē maiꝰ maiore maiꝰ ē minore. ¶ Ad
hec ſoluēda dicimꝰ ꝙ h̄ p̄uilegiū quod dr̄
cōicatio paſſionis duo iportat. ſ. fidē cruci⸗
fixi dei ꞇ hoīs. ꞇ ꝑ ſe paſſionē ex cōpaſſiōe
patient̄. Et fuit ꝗdruplex diuerſitas reſpe
ctu dn̄ice paſſiōis. Quidā nec hēbāt fideꝫ
nec cōpaſſionē ſicut infideles inſultantes
blaſphemātes: ꞇ illudētes: ꞇ demōes. Qui
dā cōpaſſionē: ſed nō fidē: vt apl̄i ꞇ mulie⸗
res ille ꝗbꝰ dictū ē Lu. xxiij. Filie hierl̄m
nolite flere ſup me ꝛc. Quidā fidē ſiue co⸗
gnitionē: ſꝫ cōpaſſionē vt āgeli: ꞇ alij extra
ſtatū vie poſiti vt latro q̇ fidē ꞇ n̄ cōpaſſio⸗
nē ꝑ ſe. ꞇ h̄ circūdatus ꝓpa paſſiōe. Sola
aūt. b. ꝟgo tunc hūit ꞇ fidē crucifixi dei et
hoīs. ꞇ ꝑ ſe paſſionē ex cōpaſſione patiēt̄.
ꞇ ſic ſola fuit cui datū fuit h̄ p̄uilegium. ſ.
cōicatio paſſiōis: cui filius vt dare poſſet
p̄miū voluit cōicare meritū paſſionis. ꞇ vt
ipam ꝑticipeꝫ faceret bn̄ficij redēptionis.
ꝗtenꝰ ſicut fuit adiutrix redēptoris ꝑ com
paſſionē: ita fieret mr̄ oiuꝫ ꝑ creationeꝫ. et
ſicut totꝰ mūdꝰ obligat̄ deo ꝑ ſuā paſſionē
ita ꞇ dn̄s oiuꝫ ꝑ cōpaſſionē. ¶ Cōtra. hec
obiecta ꝑ obiecta in ꝯriū ſunt ſoluta. Con⸗
cedimꝰ eīm ꝙ ſic dn̄s ſil̄ hūit ſūmū gaudiū
ꞇ ſūmū dolorē. ſic ꞇ dn̄a nr̄a hūit ſil̄ ſūmaꝫ
cōpaſſionē ꞇ ꝯgtulationē cōpaſſiōe exn̄te i
nā ſil̄ ꞇ in rōne vt nā. ꝯgratulatiōe autem
exn̄te in rōne vt rōne: Et intelligant̄ h̄ ꝟba
ſic in mā dn̄ice paſſiōis. Vel dicat̄ ꝙ ſum
mū triſtabile in tali gn̄e eſt accipe dupl̄r.
Uno mō vt ꝯriū ſūme appetitiui: ꞇ ſic in⸗
fert ſūmū dolorē. Alio mō put ē via ꞇ me⸗
diū ad ſūmū delectabile. ꞇ ſic infert ſūmuꝫ
gaudiū. ꞇ ſic aīa. b. ꝟgis apph̄edit morteꝫ
filij vt ſūme ꝯriā appetitui. ꞇ ſic ſūmū intu
lit ei dolorē. Et apph̄ēdit ēt vt mediū in re
dēptiōe hūani gn̄is. ꞇ ſic cāuit in ea ſūmā
delectationē. Et pn̄t hec ſil̄ eē: qr vnum eſt
mā ad alterū vel ſm̄ alterū moduꝫ via in
alterū ꞇ mediū in ipm̄. ¶ Qr aūt obijcitur
de cōparatione gaudioꝝ ſic rn̄demus. Si
eīm fiat cōparatio ꝙ ſm̄ poſteriꝰ includit
in ſe p̄us. ſic nulla eſt queſtio. vt ſi querat̄
an vnū ſit plura ꝙ̄ duo vel duo ꝙ̄ tria. Na
tiuitas eīm includit in ſe ꝯceptionē: paſſio
natiuitatē. ꞇ ſic de alijs. ꞇ ſic ordināt̄ ad ſe
inuicem ſm̄ ſupadditionē, ꞇ ſic magnum

fuit gaudiū conceptionis maius natiuita-
tis: ⁊ adhuc maius paſſionis: ⁊ ſic vlterius
Si aūt fiat cōparatio per oppoſitū ⁊ ſepa-
rationē: ita ꝙ poſterius accipiatur per ſe ſi-
ne intellectu prioris: ⁊ ſic cōparentur: ſic di
co ꝙ gaudiū quod habuit in conceptione
maius fuit oībus gaudijs vite ⁊ vie: qꝛ tūc
accepit ⁊ maius bonū ⁊ certitudinē oīum
aliorꝫ ſuo tēpore conferendorꝫ. Et differunt
gaudia vie hoc modo. Gaudiū nihil aliud
eſt ꝙ̄ delectatio in bono vel de bono. Eſt au
tē bonū dei: bonū ſui: ⁊ bonū proximi. In
reſurrectione ergo ⁊ aſcenſione eſt bonū dei:
⁊ ſic etiā poſſet poni gaudiū paſſionis ſum
mū quod habuit pro bono ꝓximi. Siliter
autē gaudiū conceptionis ſummū fuit ꝙ
oīa alia cauſaliter in ſe claudit. Gaudiū au
tē in conceptione ⁊ gaudiū in aſſumptōne
ſe habēt vt excedētia ⁊ exceſſa. Gaudiū eñ
conceptionis maius fuit cauſaliter. gaudi
um aſſumptiōis actualiter. In cōceptione
eñ maior fuit bonitatis oſtēſio. maioris do
ni collatio: maior delectationis exhibitio:
⁊ hec oīa cauſalit̄. In aſſumptiōe fuit ma-
ior doni collatio: maior affectus exaltatio:
⁊ deificatio: maior cū dilecto coniūctio actu
aliter. Et poſſet poni ſimile de iſtorꝫ gaudio
rū cōparatione vt ſi aliquis haberet pignꝰ
pro centū marcis obligatū: ⁊ aliquis daret
xc. marcas ad pignoris ſolutionē faciēs ip
ſi pignoraticiā cautionē: ꝙ tēporibus deter
minatis daret ſibi. x. ita ꝙ quolibet tempo
re duas: tūc ſecūda datio ꝓpinquius ⁊ plꝰ
diſponet ad pignoris ſolutionē ꝙ̄ prima: ⁊
tertia ꝙ̄ ſecūda: ⁊ ſic vſqꝫ ad quintā que pi
gnus ſoluit: ⁊ tamen ꝓma datio plus alijs
contulit dupliciter ⁊ qꝛ plus datū fuit ⁊ qa
de alijs dādis ſecurū fecit. Siliter in propo
ſito. qñ dñs beatiſſime virgini vt mater dei
fieret in vtero tribuit tūc etiā tribuit ꝙ de
ipſa ꝟgine deus naſceretur: ⁊ paſſione ſua hu
manū genus redimeret: ⁊ tertia die reſur-
geret: in celū aſcenderet: ⁊ ꝙ ipſā in ſum-
mā fruitionē in corpore ⁊ anima aſſumeret
ſecurauit.

¶ Q͛ ſuper omnē creaturā in quarta hie-
rarchia exaltata eſt. Cap. cxc.

v Ltimo q̄ritur de illo ꝓuilegio qđ ē
ſuper oēm creaturā in quarta hie-
rarchia exaltari. Et videt̄ ꝙ beatiſ
ſima virgo vltra tertiā hierarchiā in quar
tā nō ſit exaltata. Primo qꝛ i parabola vbi
agitur de repatione generis humani Lu.
xv. dr̄. Q decima dragma eſt inuēta q̄ fue-
rat perdita: ḡ videt̄ ꝙ tm̄ in id fuit reſtitu-
tio ex quo facta ē perditio: ſed tm̄ ex hierar
chijs tribus fuit caſus ⁊ ꝑditio: ḡ tm̄ in il-
las erit redditus ⁊ reſtauratio tm̄ in illas
tres. ¶ Itē alia parabola dr̄ in Judith in
figura dñe noſtre Judith. xiij. Subueniſti
ruine aute cōſpectū dñi: ſed ruina tm̄ ex il-
lis tribus hierarchijs: ḡ ſubuentio ⁊ reſtau
ratio tm̄ ī illas tres. ¶ Itē alia ꝑabola Lu
ce. xv. Qui habꝫ centū oues ⁊c. glo. Diues
paſtor cuius vos cēteſima ouis. Si cēteſi-
ma eſt de numero aliarꝫ. xc. ⁊ cōſortio: ḡ ho
mo pertinet ad aliquē ordinē angelorum.
¶ Itē hierarchia humana ē ſub angelica:
ḡ ſupremus de humana ē ſub infimo de an
gelica: ḡ nullus hō eſt ſup choros angelorꝫ.
Ad idē facit ꝙ ipſe in paſſione permiſit: vt
dr̄ Luc. xxij. ꝙ aſtitit angelus de celo cōfor
tans eū. ꝓ quod vt dicit Dionyſiꝰ cōſtat na
turā humanā angelice eſſe naturaliter ſub
iectā: ſed ſicut ſimplr̄ ad ſimplr̄ ita ſummū
ad ſummū: ḡ ſi angelus ſuper hoīem: ḡ nul
lus homo ē ſup angelos. Itē Gen̄. ij. Re-
quieuit dñs ab omni ope quod patrarat.
ſed tunc non fuit quarta hierarchia: ḡ nec
modo. Itē eccleſia cātat. Gaudēt chori an
gelorꝫ conſortes ⁊ cōciues nr̄i. Si ꝯciues ⁊
conſortes: ḡ in eadē hierarchia. ¶ Itē hie
rarchia ē ſacer principatꝰ: ſed ꝓnceps ī ea-
dē ciuitate ⁊ regno cū ſuis ſubditis eſt: ḡ re
gina angelorꝫ eſt in eadē manſione cū ange
lis. ¶ Itē Augu. Minime dubitē reptam
a carnis ſenſibus homis mētem etiā poſt
mortē ipa carne depurata videre deū: ſicut
vident angeli. Et vult ꝙ inferioris gradus
eſt cognitio hominis ꝙ̄ angeli: ſed penes il
lam cognitionem eſt ordo: ergo homo ē in-
ferioris ordinis ꝙ̄ angelus: ergo ſupremꝰ
ordo eſt ſub ſupremo angelo. ¶ Item hie-
rarchia angelica deſcendit per exēplaritatē
a diuina: ſꝫ in diuina ſunt tm̄ tres hierar-
chie: ḡ non erit quarta. ¶ Itē filius eſt in
hierarchia diuina: ergo ſi beatiſſima virgo
non eſt in vna hierarchia angelica ſola erit
in vna: ſed vbi tm̄ eſt vna vel vnum ibi non
eſt ordo: vbi non eſt ordo ibi non eſt hierar-
chia: ergo non poteſt ſola habere vnā hie-
rarchiam. ¶ Item Dionyſius dicit ꝙ in
qualibet hierarchiarū ſunt prima ⁊ media
⁊ vltima: ḡ ipa non erit in vna hierarchia.

¶ Itẽ ipa eſt mediũ inter alias creaturas
⁊ deũ: ſʒ mediũ non hʒ mediũ ⁊ vltimũ: ergo
nõ facit hierarchiã p ſe. ¶ Cõtra. Hiero-
nym⁹ ⁊ oẽs ſancti ⁊ ipa vniuerſalis mr ec-
cleſia ſolẽniter cantãt: ꝙ ipa eſt exaltata ſu
per choros angeloꝝ. Inde ſic. Omẽs chori
angeloꝝ ſunt de aliqua hierarchia: ſed ipa
exaltata eſt ſup choros angeloꝝ: ergo ipa ẽ
ſuper oẽs hierarchias angeloꝝ. Vel ſic dire-
cte quicquid eſt in aliqua hierarchia eſt in
aliquo choro: ergo quod non eſt in aliquo cho
ro nõ eſt in aliqua hierarchia: ſʒ quicqd eſt
ſuper oẽs choros non eſt in aliquo choro: ergo
quicqd eſt ſup choros nõ eſt in aliqua hie-
rarchia. ¶ Item plus diſtat btã vgo a ſe-
raphin in dignitate ⁊ gloria ꝙ ſeraphin ſu
per cherubin: ſʒ ppter excellentiã dignitatis
ordinatur ſuper cherubin ſeraphin vno or-
dine: ergo beatiſſima vgo erit ſuper ſeraphin
ad minus vno ordine: ergo ſuper hierarchias
angeloꝝ. ¶ Iteʒ iproportionabiliter plus
differt domina a ſeruo ꝙ ſeruus a dño: ſed
ſeraphin ſic ſe hʒ ad cherubin: vt dñus ad
ſeruũ domina ad ſeraphin vt regina ſua et
oĩum angeloꝝ: ergo improportionabiliter plus
eſt ipſa ſup ſeraphin ꝙ ſeraphin ſup cheru
bin: ergo eſt in alio ordine ſup ipſuʒ: ſed ſera-
phin eſt ſuprem⁹ ordo angeloꝝ: ergo ipa eſt ſu-
per oẽs hierarchias angeloꝝ. ¶ Item rex
⁊ regina ab eadẽ denominantur dignitate ⁊
regno ac pncipatu. Ab eodẽ eñ regno dici
tur rex francie ⁊ regina frãcie ⁊ ſic de alijs:
ergo ab eodẽ dicitur rex celoꝝ ⁊ regina celoꝝ.
Sʒ ſua dignitas regalis iproportionabili-
ter ẽ ſuper oẽs dignitates angeloꝝ ⁊ princi
patus: ergo ⁊ dignitas principatus regine ce-
loꝝ eſt ſup oẽs choros angeloꝝ. ¶ Iteʒ. iij.
Reg. ij. Poſit⁹ eſt thron⁹ matri regis iuxta
thronũ regis: ſed cõſtat ꝙ thron⁹ regis eſt
iproportionabiliter ſup oẽs choros angelo
rũ: ergo ⁊ thronus matris regis. ¶ Itẽ ipſa ẽ
regina ppter filiũ ⁊ dr regina a regno filij.
Sed illud eſt increatũ ⁊ eternũ: ergo ipſa ẽ re-
gina a regno eterno. ¶ Itẽ alij homies poſ
ſunt peruenire ad ſeraphin: nullus autẽ ad
dignitatẽ vel ſtatũ btiſſime vgis: ergo ẽ ſu
per ſeraphin. ¶ Itẽ ſtatus glorie eſt eleua
tus ſuper ſtatum innocentie in corporib⁹: ⁊
ergo ⁊ animabus. ſed ſi homo ſtetiſſet ali-
quis ſumptus fuiſſet ad ſeraphin: ergo ali
quis modo ſup ipſos debet eleuari. ¶ Ad
idem ſunt ſanctorum auctoritates Augu-
ſtinus. Sed de te o virgo maria quid dicaʒ
pauper ingenio cum quicqd dixero minor
laus eſt ꝙ tua dignitas mereatur. Si celũ
appellem: altior es. Si matrẽ gentiũ dicaʒ:
excellis. Si formã dei appellem: digna exi-
ſtis. Si dominã angeloꝝ voceʒ: per omnia
probaris. Si ergo domĩa angeloꝝ: ergo es
ſuper oẽs angeloꝝ. ¶ Itẽ Hieronymus.
Hec eſt dies preclara in qua meruit exalta
ri ſuper choros angelorum: ⁊ peruenire vl-
tra ꝙ noſtre humanitatis ẽ natura vbi nõ
ſubſtantia tollitur ſʒ glorie magnitudo mõ
ſtratur cũ eleuatur ad dexteram patris vbi
xp̃s pro nobis introiuit pontifex factus in
eternũ ad celi pallatiũ: ergo eſt exaltata vl-
tra ꝙ humane nature ſit licitũ vbi chriſtus
introiuit: ergo ſuper oẽs hierarchias ange
loꝝ. ¶ Itẽ Hieronymus. Hec eſt inquã di
es in qua vſqʒ ad throni celſitudinem inte
merata mater ⁊ virgo pceſſit: atqʒ in regni
ſolio ſublimata poſt chriſtũ glorioſa reſedit.
Sic itaqʒ vbiqʒ confidenter ſancta dei ca-
nit eccleſia qđ de nullo alio ſanctoꝝ phas ẽ
credere: vt vltra angelorum ⁊ archangelo-
rum dignitatẽ merito tranſcenderent: qr ⁊
ſi ſimilitudo ſanctis repromittitur: veritas
negatur. Et infra. Beata itaqʒ non teme-
re ſup choros angeloꝝ exaltata deuotiſſi-
me predicatur hodie: quia preceſſit eaʒ do
minus ac ſaluator ad celeſtia vt prepararet
ei in ethereis manſionibus locum. Ex his
patʒ ꝙ equaliter beatiſſima virgo: ſup om
nes ordines ⁊ tres hierarchias angelorum
in quartã ⁊ nonã cũ filio hierarchiã eſt ſpe
cialiter exaltata. ¶ Item Hieronym⁹ ad
ideʒ. Creditur eñ ꝙ ſaluator omniũ per ſe
quantũ datur intelligi feſtiuus tot⁹ occur-
rerit: ⁊ cũ gaudio eã ſecũ in throno colloca
uerit. Alſ autem quomodo impleuiſſe cre-
ditur qđ in lege ipſe precepit: Exo. xx. Ho-
nora inquit patrẽ tuũ ⁊ matrẽ tuam. Et h
ptʒ ꝙ etiã ipſaʒ in throno ſecũ collocauerit.
Unde Auguſtin⁹. Tibi thronus glorie re-
gis collocatur i aula regni: teqʒ ipe rex glo
rie vt matrẽ veram ⁊ decorã ſponſam pre
oĩbus diligens amoris amplexu aſſociat ſi
bi. ¶ Ex hac auctoritate q̃tuor ſequitur cõ
cluſiones. Si poſitus eſt ei thronus regis:
ergo idẽ ſuus thronus ⁊ regis dicitur: er-
go ſuper oẽs thronos. Item ſi mater regis
ergo iuxta regẽ. Item ſi ſponſa regis: ergo
iuxta regẽ. Itẽ ſi ipſam improportionabi-

liter plus oĩbus creaturis diligit: ergo im-
proportionabiliter oĩbus collocauit. ¶ Itẽ
ſicut in corporalibus ita ⁊ in ſpiritalib⁹ ni
hil eſt vacuũ: ſed inter deum ⁊ creaturam
mediũ eſſe eſt creatura vnita. ſimiliter iter
eſſe purã creaturam ⁊ eſſe creaturã vnitam
mediũ eſt eſſe creaturã de qua ſumit̃ quod
naſcitur illud quod vnitur: ⁊ hoc eſt beatiſ
ſima virgo: ergo ipſa eſt mediũ inter crea-
turas ⁊ filiũ: ergo ei debetur medius ſtat⁹.
¶ Item vna eſt maieſtas regni celorũ in
quo deus trinitas rex eſt ⁊ ipſa regina: er-
go ſua dignitas eſt ſuper omnẽ creaturã.
¶ Itẽ a ſummo celo egreſſio eius ad celũ
trinitatis: ſʒ ipſa eſt a dextris filij: ergo in celo
trinitatis: ergo ſuper celũ angelorũ. ¶ Item
Mar. vlti. Domin⁹ quidẽ ieſus poſtq̃ locu
tus eſt eis aſcendit ad celũ ⁊ ſedet ad dexte
ram pr̃is. Ibi dicit glo. In potiorib⁹ bonis
patris: ſʒ regina ſtat a dextris filij. gloſem⁹
ſic: ergo ipa eſt in potiſſimis bonis regni celo
rũ: ergo ipa eſt cũ filio ſup oẽs q̃ ſunt in regno
celorũ vel vnq̃ futuri ſunt.

¶ Vtrũ habuit beata v̾go ꝓꝑetates oĩum
angelorũ. Cap̃. cxcj.

i Vxta hoc q̃ritur cum dicat beatus
Dionyſi⁹ q̃ ꝓprietates inferiorũ
habẽt ſuꝑiores cum excellẽtia: ⁊ be
atiſſima virgo ſit ſuꝑ oẽs ordines angelo-
rũ. vtrũ habeat omẽs ꝓprietates oĩum an-
gelorũ. Qđ videt̃ ſic. Et prio de ꝓꝑetatib⁹
cõmunibus q̃ oĩbus angelis cõueniũt: poſt
de ꝓprietatibus q̃ ſingulis ordinib⁹ ꝓprie
inſunt. Prima ergo cõmunis ꝓprietas eſt
nũciatio que oĩb⁹ conuenit: a qua ⁊ omẽs
angeli dicũtur. Mȝ aũt hec beatiſſime v̾gi-
ni cõueniat: ⁊ cũ excellentia⁊. ex hoc ptȝ: q̄r
omẽs angeli nũciant per verba creata: ipſa
autem per verbũ increatũ. Hanc aũt ꝓprie
tatem ponit Apl̃us ad heb. j. cũ dicit. Om
nes adminiſtratorij ſpũs in miniſteriũ miſ
ſi ꝓpter eos qui hereditatẽ capiunt ſalutꝭ.
Aliã ponit Diony. in. xj. ca. celeſtis hierar.
dicẽs. Diuidũtur ſuper mũdana rõne om-
nes diuini intellectus in eſſentiã in virtu-
tem: in operationẽ. beatiſſima aũt virgo im
mediate ſe hȝ ad primũ eſſe: ergo ſumme habȝ
eſſe. ſimiliter ad ſuperius eſſe ſequitur ſuꝑe
rior virtus ⁊ operatio: ergo ipſa inter om-
nes creaturas habet hec omia tria in ſum-
mo. ¶ Itẽ Dionyſi⁹ de celeſti hierarchia.
Iuxta em̄ ſepe a nobis redditã rationẽ ip-
ſe quidẽ ſuperſummate diſpoſitiões abũdã
ter hñt mioꝝ ſacras ꝓprietates. vltime v̾o
maiorũ ſuppoſitas vniuerſitates nõ hñt par
ticulariter in eas. poſt apparẽtibus illumi
nationib⁹ ꝓprias eis ꝓportionabiliter di-
ſtributas. ergo cũ btiſſima virgo ſuꝑior ſit oĩ-
bus celeſtibus diſpoſitionibus ipſa habȝ ꝓ
prietates oĩum abũdanter. ¶ Itẽ vna pro
prietas cõmunis eſt illa quã ponit Diony-
ſius in plurib⁹ locis: purgatio: illumiatio:
perfectio. Sed has btiſſima virgo in ſum-
mo habuit: vt pȝ. Ipa em̄ puritate nitebat
qua ſub deo maior nequit itelligi. ſʒ ad ma
iorem purgationẽ ſeq̃tur maior illumiatio:
⁊ ad maiorem illuminationẽ: maior perfe-
ctio: ergo hec tria in ea erant in ſummo. Itẽ
Daniel. vij. Milia milium miniſtrabãt ei.
⁊ decies milies cẽtena milia aſſiſtebant ei.
Mȝ etiã he due ꝓprietates ſimiliter cum ex
cellẽtia in ea fuerũt: ſic patȝ. Auguſtin⁹ in
omelia ſuꝑ illud euangeliũ. Luc. x. Intra-
uit ieſus in quoddã caſtellũ: ſic dicit. Sicut
mater dei eſt ſingulariter: ita ⁊ iſtarũ vita-
rũ effectus quarũ iſte ſorores typũ tenẽt in
ea extitit ſingularis. Nunq̃ in aliqua perſo
na Martha ſic operata eſt nũq̃ ſic maria
contẽplationi vacauit. Et infra. Vt breui-
ter ſex illa miſericordie opera ꝑcurramus:
hec virgo dei filiũ hoſpitẽ ſuſcepit: nudum
carne ⁊ pãnis cooperuit: eſuriẽtem pauit. ſi
tiẽtẽ lacte potauit: infirmũ ꝑ infantiã ⁊ ia-
centẽ non ſolum viſitauit: ſʒ etiam balne-
ando et fouendo frequentauit: vt merito
de ipſo dicatur. Martha ſathagebat circa
frequẽs miniſterium. Ex his patet q̃ mini
ſtrabat in ſũmo. Mȝ etiã aſtiterit ꝑ ɔtempla
tionẽ i ſummo ꝑ idẽ ptȝ qđ ſubiũgit ibidẽ
Aug. Porro de parte marie q̃ optime ꝓdi-
cat̃ q̃ ⁊ quãta ⁊ q̃lis fuerit in btiſſima v̾gine
maria, q̃s digne eloquat̃? O q̃ magna mul
titudo dulcedinis dei fuit i btiſſima v̾gine
maria: q̃n ſpũſſctũs ſuꝑuenit in eã ⁊ v̾t⁹ al
tiſſimi obũbrauit ei: ⁊ de eodẽ ſpiritu ſcõ cõ
cepit. Quid de eo ſapiebat in q̃ dei ſapiẽtia
latebat ⁊ in cui⁹ vtero corp⁹ ſibi adoptabat
xp̃s. In maria ergo oẽs theſauri ſapiẽtie ⁊ ſci
entie dei. Maria hec non tm̃ ad pedes ſed
etiã ad caput domini ſedens audiebat ver
bũ illi⁹. Hec ɔſeruabat oĩa v̾ba hec: paſto-
rũ angelorũ magorũ: necnõ ⁊ ipſius filij cõ
ferentis. Nemo vnq̃ ſicut hec virgo beata
guſtauit q̃ ſuauis eſt domin⁹. Inebriabat

ab vbertate domus ſue: ⁊ torrente volupta
tis ſue potabat. Nec mirū quoniā apud eā:
īmo intra eā erat fons vite: de quo mana-
bat tāta ꝑfectio vtriuſqꝫ vite. Ex his patet
ꝙ beatiſſima v̓go ⁊ ꝓprietatem miniſtrā-
di habuit in ſummo ⁊ etiā aſſiſtendi. Item
Dionyſius in celeſti hierarchia. iij. ca. Eſt
quidē ſm me ordo diuinus ſciā ⁊ actio. Et
vult ꝙ h̄ tria ſimiliter ſint in oībus angel̄:
ordo. i. poteſtas: ſcientia ⁊ operatio. M er-
go h̄ tria habuit btīſſima v̓go cū excellētia
patꝫ hoc modo. Poteſtas īperialis īpropor
tionabiliter eſt ſuper oēm poteſtatē miniſte
rialem: ſꝫ poteſtas eius eſt imperialis: om-
niū angeloꝝ poteſtas ē miniſterialis; ḡ po
teſtas eiꝰ eſt ſuper oēm poteſtatē angeloꝝ.
Sed in perfecte ordinatis ad maiorē poten
tiā ſequit̄ maior ſcientia ⁊ ad maiorē ſcien
tiam maior operatio: ḡ ⁊ hec in btīſſima vir
gine fuerunt in ſummo. ¶ Itē vna eſt ꝓ-
prietas cōmunis oībus angelicis. Math.
xviij. Semper vident faciē patris: hec autē
viſio eſt tota merces: ſed merces beatiſſime
virginis ē īproportionabiliter ſuperior mer
cedibus oīuꝫ: ergo ⁊ viſio ſuperior eſt viſio-
nibus angeloꝝ. Ex his patꝫ qualiter beatiſ
ſima virgo habuit oēs cōmunes ꝓprietates
angeloꝝ.

¶ Utrū habuerit proprietates ſingulorꝫ ordinum. Cap. cxcij.

D Einde ſequit̄ de ſingulis ꝓprietati-
bus ſinguloꝝ ordinū qualiter in ea
oēs fuerūt: ⁊ cū improportionabili
excellentia. Primus eſt ordo angeloꝝ cu-
ius tres inneniuntur proprietates. Una ꝙ
ordo ille imediate ordinatur ad humanam
hierarchiā. Secūda quia maxime noti no-
bis ſunt illi de ordīe angeloꝝ. Tertia ꝙ ſin
guli ſingulos hoīes cuſtodiunt. Prima ha
rum cōuenit beatiſſime virgini cū excellen
tia. Ipa em̄ eſt ſup nos imediatior nobis ꝙ̄
angeli: qꝛ etiā conuenit nobiſcū in natura.
Unde angeli ſunt nobis p̄lati: ſꝫ non fra-
tres vel filij. Ipſa aūt ⁊ p̄lata: ⁊ mr̄: ⁊ filia:
⁊ ſoror. Scd̄a etiā cōuenit ipſi cū excellētia
Angeli em̄ noti ſunt nobis tm̄ ꝑ intelligen
tiā: ⁊ noſipſis tm̄ per intelligentiā: ſꝫ beata
virgo nota eſt etiā per experientiā: quia ex
nobis cognoſcimus in ea que ſunt proxi-
me nr̄e. Sil̄r ipſa cognoſcit humanam īfir
mitatē ꝑ experientiā. Non em̄ habemꝰ do-
minā q̄ nō poſſit cōpati infirmitatibꝰ nr̄is.

Tertiā v̓o ꝓprietatē etiā hꝫ cū excellentia
Angeli em̄ cuſtodiūt ſinguli ſinglos homi-
nes. Ipſa v̓o cuſtodit vniuerſal̄r ſingulos
⁊ ſingulariter vniuerſos. Singuli em̄ ſuo-
rū preſunt ſibi cōmiſſis. domine aūt ⁊ dn̄ic̄
cuſtodia ⁊ ꝓuidentia vniuerſal̄. Sic ptꝫ q̄-
liter ipſa hꝫ cū excellentia omēs ꝓprietates
angeloꝝ. Scd̄s ē ordo archāgeloꝝ qui ſil̄r
ſm Dionyſiū tres videntur hr̄e ꝓꝑetates.
Prima a ſuꝑioribus cōicare. Secūda ſuꝑ
inferiores eē. Tertia ad ſuꝑiora inferiores
reducere. Primā haꝝ habuit cū excellētia.
Ipſa em̄ maxime cōmunicauit a ſuꝑioribꝰ
Iuxta illud Luc. j. Spūſſctūs ſuꝑueniet ī
te. i. plus ꝙ̄ in aliquē ſctōꝝ veniet in te. alij
em̄ ſcōꝝ acceperūt a ſuperioribꝰ grām crea
tā particulariter. Ipſa autē creatā vniuer-
ſaliter: increatā ſingulariter. Scd̄am etiaꝫ
habuit cū excellentia. Alij em̄ ſunt ſuꝑ ali-
quos ⁊ nullus ſuꝑ oēs. Ipa eſt ſuꝑ oēs. Itē
angeli ⁊ alij ſcti ſuꝑ alios ſunt tm̄ ex grā.
Ipa aūt ex gratia iuſticia ⁊ natura. Natu-
raliter em̄ mater regis ē regina. Et regina
natura: eſt regina iuſticia q̄ eſt ſuꝑ oēs qui
ſunt ī ſuo regno. Tertiā quoqꝫ habuit etiā
cū excellentia. Ipſa em̄ ſola habuit oēs in-
feriores ⁊ reduxit tanq̄ꝫ mediatrix recōci-
liationis: ⁊ adiutrix redēptionis: ⁊ angelo
rū numerū reſtaurauit ⁊ ſubuenit ruine an
te ꝯſpectū domini ſicut dr̄ de Iudith. xiij. ⁊
hoīem lapſum reuocauit. Sic ergo hūit be
ata virgo oēs ꝓprietates ſecūdi ordinis cū
excellētia in ſummo. Tertius ē ordo prin-
cipatuū: q̄ ſil̄r tres habēt ꝓprietates. Pria
eſt ꝑmi principij imitatio. Secūda eſt ꝑn-
cipaliū virtutum ornatū. Tertia ē inferio
rum ad ipſuꝫ principiū principiū reducti
uū. ¶ Primā habuit beatiſſima virgo in
ſummo. Imitatur em̄ primū principiuꝫ in
tribus. In mali imunitate. Iuxta illud Sa
pi. vj. Incorruptio facit proximum deo. In
boni cōmunicatiōe. Mater em̄ oīuꝫ bono-
rū eſt. Venerunt mihi oīa bona ⁊c. ⁊ innu-
merabilis honeſtas ꝑ manus illius: ſic dici
tur Sapien. vij. ¶ Itē in cōmunicāda cō-
munitate. Eſt eniꝫ oliua ſpecioſa in cāpis
ſicut dicitur Eccli. xxiiij. Et preoccupat qui
ſe ꝯcupiſcūt: ⁊ circūquerētes dignos ſe. ſic
dr̄ Sapi. vj. Clama. trāſite ad me oēs q̄ cō-
cupiſcitis me ⁊c. ſicut dr̄ Eccli. xxiiij. Eſt ḡ
ꝑmi ꝑncipij in ſūmo imitatiua. Scd̄aꝫ v̓o
ꝓprietatē que fuit principaliū virtutuꝫ or-

natus habuit ĩ ſummo: quia habuit deifor
miſſimas ꝟtutes: iuxta illud Eccli. xxiiij.
Ego in altiſſimis habito. Tertiã quoqꝫ ꝓ-
prietatẽ principatuũ q̄ fuit inferioꝝ ad ꝑn
cificũ ꝑncipiũ reductiuũ habuit in ſũmo.
Jpa em̃ de vltimo fecit ꝑmũ: ꝛ de ꝑmo vl-
timũ: imo oĩa. i. oẽm creaturã in hoĩe redu
xit ad ꝑncipiũ a quo exierũt ipi ſe ꝑſonali-
ter vniẽdo. Unde ipa ẽ iſta fortis mulier de
q̄ Prouerb. vlt. cui⁹ ꝑciũ de vltimis finib⁹
id eſt de humanitate ꝛ diuinitate cõiũctis
hoĩeꝫ perditũ redemit. Et ſic ptꝫ q̃liter btã
ꝟgo omẽs ordines ꝑme hierarchie tranſijt
tranſcẽdẽdo: ꝛ ſingulo ordinũ ſingłas ꝓ-
prietates in ſummo poſſidendo.

¶ De ꝓpetatib⁹ ſcõe hierar. Cap. cxciij.

Jam ergo de ſcõa hierarchia videa-
mus. in qua ꝑmus ẽ ordo poteſta-
tuũ: cui⁹ quoqꝫ tres ſunt ꝓpetates.
Prima ẽ ſui ordinis ꝛ dignitatis cuſtoditi
uũ. Scõa alioꝝ ordinatiuũ. Tertia actiuũ
ꝛ vniuerſal̃r reductiuũ. Primã hũit i ſum-
mo: q2 ꝟgo fuit poſt ꝛ ante in ſua dignitate
ſtans. Secundã etiã habuit cũ excellẽtia q̄
fuit ordinis ꝟginũ inuẽtrix: ꝛ ordinatrix: ꝛ
ordinũ ãgeloꝝ repatrix: ꝛ reſtauratrix. Fu
it etiã actiuũ in ſummo: habuit em̃ act⁹ vir
tutũ ſm modũ patrie quãtũ ad perfectiõeꝫ:
ꝛ ſm ſtatũ vie quantũ ad meriti cõditiõeꝫ.
Fuit etiã vniuerſaliter reductiuũ ꝑ exem-
plũ. Uñ ꝛ dicta ẽ ſtella maris: ꝛ ſic habuit
ꝓpetates in ſummo poteſtatuũ. Secũd⁹ or
do ſecũde hierarchie eſt ordo ꝟtutũ quarũ
tres ſunt ꝓpetates. Prima ẽ incõmunica-
bilis virilitas. Scõa eſt nulli⁹ imbecillita-
tis tarditas. Tertia ẽ ad inferos largitas.
Uirilitas ꝯſiſtit in tribus: i reſiſtẽtia ꝯtra-
rij: in aggreſſione ardui: in tollerãtia mali.
hec oĩa in btiſſima ꝟgine fuerunt in ſũmo.
Reſiſtẽtia cõtrarij. Jta em̃ oĩe ꝯtrariũ no
ciuũ. i. pctm̃ vicit ꝙ ab ipo nunꝙ aliquid
paſſa fuit. Angeli em̃ nuꝙ vicerũt q2 nuꝙ
pugnauerũt. Jtem in aggreſſione ardui. i.
in altiſſima pauptate rerũ: maxima carnis
aſperitate: ſumma cordis humilitate. Jteꝫ
in tollerãtia cõtrarij: in aſperrima filij paſ-
ſione: qñ ipſius aĩaꝫ ꝑtrãſiuit gladius. Jn
his oĩbus beata virgo incõmunicabilẽ vi-
rilitatẽ in ſummo poſſedit. Scõa ꝓprietas
virtutũ fuit nulli⁹ imbecillitatis tarditas:
hanc ipa cũ excellentia habuit: q2 eandem
angelicã vitã quã angeli ſine onere carnis:
ipa in carne cũ carne duxit ꝛ cũ ſarcina car
nis illos ſine ſarcina ad maius brauiũ an-
tecurrit. Tertia ꝓpetas ẽ q̄ fuit ad inferio
res largitas: hanc etiã habuit cũ excellẽtia
Jlli em̃ dant dona dei: ipa dedit ipm̃ deuꝫ.
Jtẽ ipi dant tm̃ inferiorib⁹: ipſa autẽ ſupe-
riorib⁹ ꝛ inferiorib⁹ ſummũ donuꝫ tribuit.
Dedit em̃ mundo deũ: deo mundũ: cuilibet
homini regnũ celoꝝ: habuit ergo etiã ꝓpe-
tates virtutũ btiſſima ꝟgo in ſummo. Ul-
timus in ſcõa hierarchia ẽ ordo dominatio
nũ quarũ ꝓprietates ponit beat⁹ Dionyſi⁹
in celeſti hierarchia. ca. viij. in hec ꝟba. Sã
ctarũ dominationũ manifeſtiuã noiatiõeꝫ
exiſtimo declarare abſolutã quãdã ꝛ ab oĩ
pedeſtri minoratione liberã anagogen: nul
laqꝫ tyrannicaꝝ diſſimilitudinũ: nullo mõ
eã vniuerſal̃r inclinatã: liberaliter ſeueram
dñationẽ oĩ miſericordie ſuituti ſuppoſitã
ſupiorẽ ſubiectiõe oĩ ꝛ remotã ab vniuerſa
li diſſimilitudine dñatiõis inceſſanter ap-
petentẽ: ꝛ ad illi⁹ ipſius natural̃r ſubſiſten
tis ꝟtutis ſiſitudinẽ quantũ poſſibile eſt: ꝛ
ſeipaꝫ ꝛ q̄ poſtea ſunt optime ꝛ ſpecioſe cõ-
formantẽ: ad nullũ vana videntiũ ſꝫ ad ꝓ-
prie exiſtẽs vniuerſalit̃ cõuerſaꝫ: ꝛ dñice ſp
deiformitatꝫ in ꝑticipatiõe: ſm ꝙ poſſibile
eſt ipſi factã. Ex hac auctoritate pñt extra-
hi. x. ꝓprietates dñationũ. Prima ẽ a ſer-
uitute libertas. Scõa ab hoſtib⁹ inuincibi
litas. Tertia libalis ſeueritas. Quarta mi
nutiui ſuitij ſupioritas. Quinta nulli⁹ ſub
iectiõis egeſtas. Sexta diſſiſitudinis imu-
nitas. Septima dñandi ordiata voluntas.
Octaua ſui ꝛ ſuoꝝ ad deũ cõformitas. No
na nulla in dñando vnitas. Decima diuie
dñatiõis ꝑticeps cõformitas. Et excludũ
tur in his. x. ꝓpetates aliaꝝ dñationũ. Pri
mũ eſt ſuitũ ſupioꝝ. Scõm ĩpetus hoſtiũ.
Tertiũ dñiũ vicioꝝ. Quartũ gratuitas ſer
uitioꝝ. Quintũ ꝑuiſio ſubditoꝝ. Sextum
ſollicitudo neceſſarioꝝ exterioꝝ. Septimũ
ambitio honoꝝ. Octauũ ꝯtrarietas diuio
rũ ꝛ humanoꝝ. Nonũ execatio vanitatuꝫ:
Decimũ elongãtia imitatiõis diuiaꝝ actio
nũ. Qõ aũt he ꝓpetates ĩ ſummo fuerũt
in btiſſima ꝟgine: ſic eſt manifeſtuꝫ. Qꝛ li-
bertatẽ a ſeruitute habuerit in ſũmo: ptꝫ ꝑ
ea q̄ dicta ſũt ſupra de ipſius nobilitate. Qꝛ
aũt ſcõaꝫ habuit q̄ fuit ab hoſtib⁹ inuinci-
bilitas ptꝫ. Jpa em̃ nõ ſolũ in ſeipſa caput
ei⁹ ꝯtriuit: ſꝫ etiã predã toti⁹ humani gene

ris ab ipõ abſtulit: tũ in natura corporea ſpiritũ nature angelice ſupauit: in carne ſup carnẽ vixit: ⁊ ſupbiam victricẽ cũ dyabolo vicit: ⁊ tã de dyabolo ꝙ̃ de mũdo: tã de ſeipſa ꝙ̃ de angelis oĩbus ſupgrediẽs triũphauit: ⁊ ꝙ oĩbus his altius eſt cõtra ipm deũ fortis fuit: q deũ de celis ad terrã vinculis carnis ligatũ: ⁊ caſtitate vulneratũ in gremio vteri ſui. ſ. beatiſſime virginitatꝭ carceri captiuauit. Patz ğ qualiter mulier fortis in hoſtiũ inuincibilitate omnes dominatiões precellit. Tertia ꝑpetas fuit liberalis ſeueritas per qđ poteſt intelligi vl' mediũ inter ꝑdigalitatẽ ⁊ auariciã: vel medium inter exceſſuz iuſticie: hoc eſt rigorez et exceſſuz miſericordie: ⁊ hoc eſt remiſſionẽ. Quidã eñi dñi ſunt nimis liberales hoc ẽ ꝑdigi: quidã nimis ſeueri ⁊ auari: mediuz inˀ hec eſt liberalis ſeueritas. ¶ Itẽ quidã ſunt nimis iuſti per rigorẽ: quidã nimis miſericordes ꝑ remiſſionẽ. Inter hec mediuz eſt liberalis ſeueritas. Primũ mediũ habuit beatiſſima virgo cũ excellentia ſup omẽs dñationes. Ipſa enim nunꝙ̃ dedit cui non eſſet dandũ ⁊ nunꝙ̃ non dedit cui eſſet dãdum: ⁊ pterea dedit omẽ dandum: deo mũdũ: deũ mundo: hoĩbus celũ. Scđm mediũ etiã habuit in ſummo. Ipſa eñi in ſe nunꝙ̃ miſericordiã obmiſit: in filio eñi iniuſticiaz incorrigibilẽ correxit: oẽm miſericordiaz receptibilem porrexit: ſic ğ ptz quomodo beatiſſima ꝟgo habuit ꝑdigalitatis ⁊ auaricie mediũ in ſummo. ¶ Itẽ quidã dñi nimis ſunt liberales libertate voluptatis. Quidã autẽ ſeueri aſperitate paſſionis. Inter hec quoqꝫ mediũ eſſe poteſt liberalis ſeueritas Hoc q̃z mediũ hũit btiſſima ꝟgo pre dñatioĩb⁹: q hũit ſũmã aſpitatẽ i corpe: ⁊ ſũmã libalitatẽ in mẽte. Quarta ꝑpetas ẽ minutiue ꝟuitutis ſupioritas: ꝑ qđ põt intelligi ꝙ nulli ſeruiũt: cui⁹ ſeruitiũ ipos a ſua dignitate diminuat. Hãc ꝑpetatẽ in ſummo habuit cui oĩs creatura ſeruit: ⁊ ipſa nulli pure creature ſꝫ ſoli deo ſubiecta ꝟuiuit: ⁊ ita ſicut ſeruire conſeruo: ⁊ ſeruire ſoli deo vnũ alterũ excellit: ita beata ꝟgo in hac ꝑprietate dñatiões excellit. Oẽs eñi alij domini vel domie vel dñationes quib⁹ ſeruitur a creatura: ſic ſeruitur ꝙ ipſi ſeruiunt creature. Soli aũt domine noſtre ſic ſeruiũt oẽs creature: ꝙ ipſa nõ tenetur niſi ſoli deo ſeruire cui ſeruire non eſt diminui ꝫ regnare. Quinta ꝑprietas fuit nullius ſubiectionis egeſtas: ꝑ quod poteſt intelligi ꝙ nõ eſt ſic in celeſtibus dñationib⁹ ſicut eſt in terrenis: qui tñ ſuo modo indigent ſeruis: ſicut ſerui dñis ſuis indigent. In celeſtibus aũt nulla eſt indigentia ſeruitutꝭ. Hanc ꝑprietatẽ habuit btiſſima ꝟgo ſup dñatiões que ⁊ ſi non habeãt indigentiã reſpectu iſerioꝝ ⁊ ſubditoꝝ: habẽt tñ reſpectu ſuperiorũ ⁊ btiſſime ꝟgis. Ipſa aũt nulli⁹ iferioris ⁊ ſupioris: q2 cũ nulla ipa ſit ſupior indigẽtiam nõ hꝫ creature: ſꝫ ſolius creatoris perſone. Sexta ꝑpetas eſt diſſimilitudis imunitas: ꝑ quod intelligitur remoueri diſſimilitudo opationis: ⁊ attribuitur dñationib⁹ eo ꝙ nõ leguntˀ miſſi ad exteriora: ſꝫ ſemp interioribus ⁊ inferiorib⁹ attentati. Hanc aũt ꝑpetatẽ habuit beatiſſima ꝟgo in ſummo que ſimilima deo fuit corde corpe ⁊ opere. Corde: fuit eñi ꝟgo ſingularis inter oẽs mitis ⁊ humilis corde. Corpore: q2 incorruptio i ſummo facit eã ꝓximã deo. In opere etiã ipſi ſimilima fuit. Adde eñi celeſti nõ inueniebaˀ adiutoriũ ſimile ſibi. Similima ğ fuit deo ſm ſuã diuinitatẽ: ⁊ de⁹ ipſi ſm ſuã humanitatẽ. Vñ Auguſt. ſupra. Si formã dei appellẽ digna exiſtit. Ipſa eñi vapor eſt ꝟtutis dei ⁊ emanatio qđã claritatꝭ oĩpotẽtis dei ſincera: ⁊ ideo nihil inquinatuz in eã incurrit. Cãdor eñi eſt lucis eẽne ⁊ ſpeculũ ſine macula dei maieſtatꝭ: ⁊ imago bonitatis illi⁹: habꝫ ğ imunitatẽ diſſimilitudinis in ſummo btã ꝟgo. Septima ꝑpetas eſt dñandi ordinata volũtas quã etiã habuit ipſa in ſummo. Improportionabiliẗ eniꝫ ordinatus ẽ dñaꝫ vel dñm dñari ſup ſeruũ ꝙ̃ ſeruũ ſup conſeruũ. ꝑ accidẽs eſt enim ſi ſeru⁹ dñatur: ğ iproportionabiliter pl⁹ ordinata eſt volũtas dñandi qua dña vult dñari ſup ſeruũ. Accidit eñi ſeruo dñari: eſſentiale ꝟo eſt dñam dñari. Octaua propetas eſt ſui ⁊ ſuoꝝ ad deũ conformitas: qđ ſic intelligitur: q2 dñi illi q ita ſunt dñi ꝙ ⁊ ſeruiliter debent ſeruis ſuis dñari vt ſtudeãt ſe ⁊ ſuos ſubditos ad ſuoꝝ dñoꝝ imitatiões iſformare. Hãc etiã ꝑpetatẽ hũit btiſſima virgo in ſummo q oẽs ꝟuos fugitiuos ad dñium diuinũ reduxit: ⁊ de ſeruis dños reges ⁊ ꝑncipes: imo deos fecit. Vñ coronã ſtellarũ. xij. habuit i capite: quã ꝑſtat oẽs ſanctos ſibi ſubiectos eterna gloria coronaſſe. Nona ꝑpetas ẽ nulla in dñando vanitas,

Hanc habuit btiſſima vgo in ſūmo q̄ quā-
to maior fuit tāto plus humiliauit ſe ī oībꝰ
Unde cū ꝯſtet ipaz maximā oīuz creatura
rū fuiſſe: neceſſe ē ipaz oībꝰ humilimā exti
tiſſe; h̄ eñi eſt ꝑ ſe. Qui ſe hūiliat exaltabit.
Lu. xiiij. ḡ oīum exaltatiſſima oīuz fuit hu
milima: ḡ q̄ oībꝰ impoꝛpoꝛtionabilr plꝰ ha
buit humilitatē: minꝰ impꝛopoꝛtionabilr oī
bus habuit vanitatē. Decima ꝓpetas fuit
diuine dñationis cōfoꝛmitas. Hanc etiam
btiſſima vgo hūit ī ſūmo q̄ vere ſola dñice
dñatiōis fcā fuit ꝑticeps. Dña eñi vt dicit
Damaſ. vere fcā ē oīuz ꝯditoꝛis mr̄ exiſtēs
Sic ḡ manifeſtū ē q̄liter ꝓpetates dñatio-
nū habuit btiſſima virgo.

De ſupma hierarchia. Cap. cxxiiij.

Eſtat nūc videre de ſuprema hierar
chia. In q̄ pmus in aſcēdēdo eſt oꝛ-
do thronoꝝ: quoꝝ he ſunt ſex ꝓpe-
tates. Prima ē celſitudo. ſcđa regis circū-
datio. tertia ſtabilis collocatio. q̄rta regꝭ ſu
ſceptio. q̄nta regis delatio. ſexta familiaris
aptio. Prima ꝯuenit btiſſime vgini ī ſum-
mo: q2 ſicut dr̄ Eccli. xxiiij. Ipſa in altiſſi-
mis hitat: ⁊ thronꝰ eius in colūna nubis.
Ipa eſt eñi illa ſedes ſaphirina: quaz vidit
Ezech. j. ſup firmamētū. i. ſup altitudinē oī
um ſctoꝝ in glia cōfirmatoꝝ: vtpote q̄ exal
tata ē ſup choros oīum angeloꝝ. Itez Au-
gu. Si celū vocē altioꝛ es. Scđa ꝓpetas eſt
regꝭ circūdatio. quā lucide habuit ī ſūmo:
q2 quē nō ſolū angeli: imo ipſi celi cape nō
poterant tuo gremio ꝯtuliſti. Itē. In tua ſe
clauſit viſcera factꝰ homo. Hoc ē eñi nouuz
imo oīuz nouoꝝ nouiſſimū: ꝙ h̄ mlier cir-
cūdabit virū gremio vteri ſui ſicut dr̄ Hie-
re. xxxj. Tertia ꝓpetas fuit ſtabilis collo-
catio. Hāc etiā in ſummo habuit btiſſima
vgo: q2 rex celi ipaz in ſoliū glorie etnaliter
elegit: ⁊ in ipa requieſcēs de ipa ſua ſede coꝛ
pus ſibi fecit: qđ ſibi ī vnitate pſone aſſum
pſit ⁊ nūꝙ depoſuit. Quarta ꝓpetas eſt re
gis ſuſceptio: hanc aūt hūit in ſummo btā
vgo. Throni eñi ipz ſuſcepeūt ꝑ inhabitā
tē grām: ipa aūt ſctiſſima ſic ipm plenꝰ ſu
ſcepit ꝙ illi. ſ. ꝑ gratie plenitudinē ⁊ pſen-
tiā coꝛpoꝛalē. Quinta ꝓpꝛietas regis dela-
tio. hanc etiā in ſummo habuit btā vgo q̄
ipſuz regē glorie in mundū detulit de celo.
Unde ipſa ē nature ferculū qđ fecit ſibi ve
rus ſalomon. Cant. iij. qđ ipſuz in mundū
tulit ⁊ in mūdo circūtulit: quādo aſcēdit ſu
per nubē leuem ⁊ ingreſſus fuit in egyptū.
Sexta ꝓpꝛietas eſt familiaris apertio. hāc
habuit expſſe btiſſima virgo; quia vt dicit
beatus Ber. q̄liter ſplendoꝛ ille inceſſabilr
virgineis ſe infuderit viſceribus ſoli datū
eſt ſcire cui ſoli datū eſt experiri. Itez Pro-
uerb. xxx. Tria ſunt difficilia mihi. ⁊ quar-
tū penitus ignoro. qđ. ſ. eſt via viri in ado-
leſcētia ſua. Uñ ⁊ Iohānes ꝓpheta ⁊ plus
ꝙ ꝓpheta neſcit coꝛrigiā calciamēti eiꝰ ſol
uere: ſicut dr̄ Luc. iij. Et ipſe nūcius gabri
el queſiti modi q̄ſtionē nō ſoluit: ſʒ ad ſpiri
tū ſcm̄ tranſmittit inſtruenda: ſicut dr̄ Lu
ce. j. Si ḡ manifeſtuz eſt ex his ꝙ btiſſima
virgo oēs ꝓpꝛietates thronoꝝ habuit etiā ī
ſummo. Secūdꝰ oꝛdo vltime hierarchie
eſt cherubin cuiꝰ ſm̄ Dionyſiū q̄tuoꝛ ſunt
ꝓpꝛietates. Prima eſt in circuitu eſſe. ſcđa
ē reductiuū. tertia actiuū. q̄rta exēplatiuū.
Prima ḡ que ē in circuitu eē ꝑ quā ſm̄ cō-
mentatoꝛē intelligit ꝙ in circuitu ſunt: q2
ad totū qđ eſt intrant. Hanc ergo btiſſima
virgo habuit in ſummo q2 ipz totū circūde
dit: ⁊ pterea intima viſcera miſericoꝛdie pa
tris itrauit: ⁊ ei filiū vnicū ⁊ vnigenitū de
coꝛde extraxit. Secūda eſt reductiuuz ꝑ qđ
intelligit ſm̄ cōmentatoꝛē ꝙ ad deū tēdūt.
Et hāc etiā habuit in ſummo btiſſima vgo
q̄ oīa reducibilia ad deū reduxit. Ipſa eniz
eſt mulier q̄ tria ſata. i. coꝛpus: ⁊ aīaz: ⁊ dei-
tatē cōiunxit. Mat. xiij. ꝑ qđ naturā in pꝛi
mū: imo ſup pmū ſtatū iſtitutiōis reduxit.
Itē ipa ē mulier q̄ lucernā accēdit: ꝑ quam
dragma decima inuēta fuit Luc. xv. Ter-
tia ꝓpetas ē actiuū qđ ē vt dicit cōmētatoꝛ
vt ſm̄ deū icedāt. Hāc aūt hūit btiſſima vir
go in ſūmo qm̄ maxime ſm̄ deū aſcēdit ⁊ i-
ceſſit: que ⁊ deiformiſſimos actus habuit: ⁊
in ſummo actu ipm ſinglariter imitata fu-
it: qm̄ ipm deum genuit: ipſa etiā deū ⁊ ho-
minē generauit. Quarta ꝓpetas eſt exem
platiuuz quod eſt ſm̄ cōmentatoꝛem ⁊ ſm̄
ſuum exemplū hoc faciant. Hanc etiā ple-
niſſime habuit: que omnibus recreādis ſpe
culum: ⁊ exemplar: ⁊ ſtella maris extitit: ⁊
doctrix diſcipline dei oīa illuſtrauit. Pa
tet ḡ qualiter beatiſſima virgo oēs pꝛopꝛie-
tates cherubin habuerit ī ſummo. Supre-
mus omniū oꝛdo eſt ſeraphin cuiꝰ ſm̄ Dio
nyſiū octo ſunt ꝓpetates q̄ ſunt he. Prima
eſt mobile. Scđa iceſſabile. Tertia calidū.
Quarta acutū. Quīta ſupferuidū. Sexta

ĩtenta. Septima intima. Octaua inflexi-
bilis. Quas ꝓꝓetates exponit cōmentator
ſic. Prima ꝗ ꝓꝓetas eſt dilectiōis qđ eſt vi
ta. hanc habuit btiſſima ꝟgo in ſūmo. Ipa
eñ ſua charitate meruit de cōgruo ſibi vi-
uere vita ſūme glorioſa: ꝛ qꝛ ipa fuit princi
piū vite increate ꝛ oībus nobis cā vite eter
ne. Itē ſi vita ē effect⁹ dilectiōis: ꝗ cū in ip
ſa ſit ĩproportionabilis dilectio: erit impro
portionabil' vita. ¶ Scđa ꝓꝓetas eſt īceſ
ſabile qꝛ ꝑpetua. Inceſſabilitatē aūt habu
it btiſſima ꝟgo ſup ſeraphin. Magis ē eñ
inceſſabile qđ nō ceſſat ꝛ nō pōt ceſſare nec
vnq̄ potuit ceſſare: q̄ qđ nō ceſſat: ꝛ nō po
teſt mō ceſſare: ſed tñ potuit aliqñ ceſſare.
Sed charitas angeloꝝ ſeraphin potuit ali
quādo ceſſare. In ſummo eñ de ordine illo
ceſſauit qñ cecidit: ſꝫ charitas btiſſime vir
ginis nunq̄ potuit ceſſare: ꝗ magis fuit ĩ-
ceſſabile: ꝗ excellit ſeraphin in inceſſabili
charitate. Minor ptꝫ ex hꝰ q̄ nō pōt ceſſare
niſi ꝑ pctm̄ mortale: ſꝫ ipa nūq̄ potuit mor
taliter peccare. In vtero eñ null' pōt mor
taliter peccare. Ipa aūt adhuc in vtero ma
tris fuit ſctificata ꝛ ꝯ pctm̄ ꝯfirmata: ꝛ ſic
nūq̄ potuit charitatē amittere. Seraphin
aūt amittere potuerūt: ꝗ excellit illos ī hoc
qđ eſt inceſſabile. ¶ Tertia ꝓꝓetas eſt ca
lidū: ꝛ eſt calidū dilectio qñ ſopita: ſꝫ ꝛ hoc
habuit btā ꝟgo ſup ſeraphin. Alijs eñ pa-
ribus fortior ē virtus: q̄ tantūdē operaṫ cuꝫ
reſiſtētia ꝯtrariȷ q̄ illa q̄ ſine reſiſtētia. Vñ ma
ior eſt ꝟtus q̄ ſopitū facit in tumultu ꝛ ſtre
pitu: q̄ illa q̄ ſopiṫ in ſilentio ꝛ quiete: ꝗ cū
beatiſſima ꝟgo ſopita fuerit ꝛ oīno trāquil
la in tumultu ꝛ ſtrepitu tribulationū tēpta
tionū ꝛ ꝑſecutionū huius mūdi: fuit magꝭ
ſopita q̄ ſeraphin extra hmōi ſtrepitum ꝛ
tumultū cōſtituti: ſicut maior eſt violentia
ſomni q̄ cogit hoīeꝫ dormire in ſtrepitu q̄
in quiete. ¶ Quarta ꝓꝓetas eſt acutū: ꝛ di
cit cōmentator: acutum qđ eſt ſapiētia. In
hac excellit btiſſima ꝟgo ſeraphin: vt patꝫ
ſup in pl'ib⁹ locis de ipi⁹ ſapiētia. Preterea
dicit Aug. Chriſtus ē in maria: ꝗ oēs the-
ſauri ſapiētie ꝛ ſciētie in maria. Itē vnctio
ſeraphin docet de oīb⁹ neceſſarijs ad ſalu-
tē. vnctio dñe dat oīa neceſſaria ad ſaluteꝫ.
Itē ꝑticipant ſapientiā creatā accidenta-
liter: ipa eſt mater ſapiētie īcreate eſſentia-
liter. ¶ Quinta ꝓꝓetas eſt ſuperferuidum:
qđ eſt, vt dicit cōmentator: dū ꝑ ignē amo-
ris extolliṫ ſup ſe: ꝛ ꝑ vim amoris expellit a
ſe. hanc etiā hūit btiſſima ꝟgo in ſūmo. Vi
di eñ ſpecioſam ſicut columbā aſcendētē ꝑ
cōtēplationē deſuper riuos aquarū. i. ſuper
oēs choros angeloꝝ ꝛ nardus ipſi⁹ humili
tatis introiuit in cubiculū regis: ꝛ reduxit fi
liū de domo pr̄is. Itē ſpūſſctūs eleuat ſur-
ſum: ſꝫ ipa improportionabilr alijs ſpiritū
ſctm̄ habuit: ꝗ ĩproportionabilr habuit cor
ſurſuꝫ. Itē vbi ē theſaurus tu⁹: ibi ꝛ cor tu
um. Mat. vj. Sꝫ ipa pre oīb⁹ maximū the
ſaurū habuit ſurſuꝫ: ꝗ marie fuit ipſius cor
ſurſum. Itē ipa maxime fuit expulſa a ſe q̄
ſe totaliter deo dederat ꝛ totaliter corpe et
aīa deo plena erat: ita q̄ nec corpe nec aīa
plus gr̄e ſm̄ ſtatū ꝑ tempe recipe poterat.
Quid eñ hꝫ homo gr̄e quā de ea nō accepe
rit: ꝗ quanto plus hꝫ gr̄e tanto min⁹ hꝫ de
ſe: ꝗ que plena gr̄a fuit de ſe totaliter expul
ſa fuit. ¶ Sexta ꝓꝓetas eſt intenta: qđ eſt
ſm̄ cōmentatorē vt in ipꝫ pergat: hāc etiaꝫ
beatiſſima ꝟgo habuit in ſummo q̄ intima
cordis ei⁹ penetrauit: ꝛ de viſcerib⁹ miſeri-
cordie ſue intimis filiū de intimo cordis pa
tris extraxit: ꝛ in ſummā imenſitatē miſeri
cordie ei⁹ intime ꝛ ꝓfundiſſime intimauit:
ꝛ oēs diuitias miſericordie ſue effudit: ꝛ in
ſanctuario dei habitās ſapiētiā a ſecul' ab-
ſconditaꝫ carne indutā omibus patefecit.
¶ Septima ꝓꝓetas eſt intima: qđ ē vt di
cit cōmētator q̄ ad exṫiores ñ effluat. quā
etiā in ſummo ipa habuit ſup ſeraphin. Il
li eñ non effluxerūt deſcendēdo: ſꝫ nec aſcē
dūt. Iſta aūt deorſum nō fluxit: ī mo contra
naturā ſurſum fluxit: ꝛ oēs qui defluxerant
ſecū ſurſum traxit. ¶ Octaua ꝓꝓetas eſt
inflexibil': qđ eſt vt extra ipꝫ non diuertat:
Hanc qꝫ habuit ſupra ſeraphin. Illi enim
tātū ab illo qđ accepant nō diuerterūt: ipa
aūt nunq̄ diuertit ab ipſo: ſꝫ oīa vertit ad
ipm̄: ꝛ totū mundū in ipꝫ cōuertit. Itē alij
accipiūt aliqđ ab alijs vnde ſe ad illa ꝯuer
tunt: ipa aūt oīa hꝫ in ſolo filio. vñ nunq̄
diuertit ab ipō. Ex his patꝫ qualr btiſſima
ꝟgo habuit oēs ꝓꝓetates oīum angeloꝝ in
ſummo. ¶ Itē Ber. quaſdā q̄buſdā alijs
aſſignat ꝓꝓetates: q̄ videlicet ꝟtutū ē mi-
racula facere: poteſtatū ꝯtrias ꝑtātes demo
nū cohercere: ꝑncipatuum regna mutare ꝛ
miniſtrare. Hec oīa fuerūt in btiſſima ꝟgi
ne maria in ſummo. Nā ꝛ oīum miraculoꝝ
miraculoſiſſimū fecit cū deum ꝛ hoiem ge-

muit ptātem cohercuit cū regnū diaboli destruxit. regnū trāsmutauit cū hominez in regnū celoꝝ trāsduxit. Est ergo beatiſſima virgo angelus in gratie inuētiōe: archāgelus in dei generatiōe. princeps in principū subiectōe. ptātes in ſupnaturaliū operatione. virtutes in deiformiſſimoꝝ actuū perfectiōe. dn̄atiōes i creature ſuppoſitiōe: throni in dei corpali receptiōe: cherubī in oīm ſecretoꝝ ſecretiſſima cognitōe. ſeraphin in ſupma ſup oēs dilectiōe. Patz ergo qualiter beatiſſima virgo oēs ꝓprietates angeloꝝ habēs ſup oēs āgelos ⁊ oēs hierarchias eſt exaltata. ita ꝙ ſinguloꝝ ⁊ oīm proprietates ⁊ dona ipſa ſola vl̄r ⁊ ſingulariter in ſummo poſſidet vniuerſa.

Quod est regina misericordie. Ca. cxcv.

Vltimo querit̄ de vltio priuilegio ꝙ eſt regina mie. De quo querit̄ vtrū illud nomē cōueniat ꝓprie in p̄dictā dignitatē exaltate. Et videt̄ ꝙ non. Maiori em̄ dignitati cōuenit digni⁹ nomē ergo ſumme dignitati cōuenit digniſſimū nomē. Sz dignitas illa in quā eſt exaltata eſt ſumma dignitas. ergo ſm̄ illā cōuenit digniſſimū nomē. Digniſſimū aūt nomen creature eſt mater dei. ergo ſm̄ illū ſtatuz deberet mr̄ dei noiari. Item ſic. Exaltata eſt in ſtatū glorie. ergo poti⁹ diceret̄ regina glorie. Itē a digniori fiūt denomiatōes. ſz digniſſimū eſt gloria. ergo ipſa eſt regina glorie. Item qd̄ nobiliori ⁊ digniori filio in eſt. hoc eſt nobilius ⁊ digni⁹. ſed nobiliſſimū ⁊ digniſſimū eſt rex glorie. ergo ipa illi ſimilima dz dici regina glorie. Itē ab eodē regno a quo fili⁹ ſuus dr̄ rex. ipa dr̄ regina Sicut rex frācie dicit̄ ⁊ regina frācie. ſed filius dr̄ rex glorie. ergo ipa regia glie. Itē vbicūqz nō eſt miſeria nō eſt mia. ſed gloſe aliqn̄ dicūt ꝙ in celo nō eſt mia. Ipſa aūt eſt regia celoꝝ. ergo nō eſt regia mie. Itez ſm̄ ſtatū illū ipa ē ſup oēs hierarchias celoꝝ. ergo videt̄ ꝙ debeat dici regina celoꝝ Itez gloria tm̄ eſt in celo. mia tm̄ ꝓprie in mūdo. gratia aūt cōiter eſt in celo ⁊ in terra iuxta illud Joh. i. gfaz p gr̄a. ergo dz dici regia gr̄e. Itē impator eſt ſup reges ⁊ impatrix ſup reginas. ergo deberet impatrix mie denoiari. Itē in ordinib⁹ angeloꝝ ſupiores denominant̄ a ſupiorib⁹ ⁊ digniori bus donis. Sz ſummū ac nobiliſſimū donū ē charitas. ergo deberet dici regia charitatis. Itē fili⁹ dr̄ de⁹ pacis ⁊ dilectōis. ergo ipa dici deberet regia pacis ⁊ dilectōis Itē Seraphin denominant̄ a charitate ſz ipſa ē ſupior ſeraphī. ergo ipa deberet a ſupiori denomiari. Sz nihil ē ſuperi⁹ charitate niſi de⁹. ergo ipa deberet a deo denoiari ergo ipa deberet dici dea mie. Itē fili⁹ dr̄ rex regū ⁊ dn̄s dn̄antiū. ergo ipſa dicet̄ regina reginaꝝ ⁊ dn̄a dn̄aꝝ. Itē fili⁹ dr̄ deus deoꝝ. g̃ ipa dea deaꝝ. Itē Dionyſi⁹ de diuinis noibus. Inuenies aūt ꝙ ⁊ deos eloq̄a vocāt nō tm̄ ſup celeſtes eēntias ſz ⁊ apud nos amantiſſimos dei ⁊ mirabiles viros. Et infra. Et vl̄r quecūqz virt⁹ vl̄r ꝯuertit̄ ⁊ in diuinas ei⁹ illuiatiōes inceſſanter extēdit̄ ſm virtutē diuīa imitatiōe ⁊ diuīa innouatiōe digna effecta ē. Cū ergo beatiſſima virgo ſit dei amātiſſima ⁊ mirabiliſſima. ⁊ ad diuinas illumiatiōes oībus alijs creaturis improportionabil̄r pl⁹ extēſa. ipſa potiſſime vocabit̄ dea ⁊ dea dearū. Contra hoc opponit̄ i hūc modū. G̃lia. gratia. iuſticia p ſe tm̄ dicūt collationē boni. Miſericordia aūt ⁊ collationē boni ⁊ ablationē mali per ſe: g̃ plus cōprehēdit ⁊ ināpli⁹ ſe extēdit regnū mi̇ſcordie ꝙ glie vel gr̄e vel iuſticie. Sed ⁊ ampliori ⁊ maiori potētia maior eſt dignitas ⁊ denoiatio. ergo btiſſima v̄go a ſumma dignitate debet dici regina mi̇ſcordie. Itē g̃lia tm̄ eſt in celo: nō in celo: nō in terra nō in iferno nō i purgatorio. Mi̇ſcordia aūt ē i celo: tra in inferno ⁊ purgatorio: g̃ maximū regnū eſt mi̇ſcordie: g̃ maxia regia dz dici regia mi̇ſcordie. Itē q̄cq̄d eſt ſupius ſupiore eſt ſupius inferiore. Sz mi̇ſcordia ē ſup oīa opa dei ⁊ regnū mi̇ſcordie ſup mi̇ſcordiam: g̃ regina mi̇ſcordie dn̄minat potētiā ſup oīa. Sz illa ꝯuenit ꝓp̄e btiſſime v̄gini g̃ ꝓp̄e et vere ꝯuenit btiſſime v̄gini: g̃ ꝓp̄e et vere eſt regina mi̇ſcordie. Itē ipa ſup p̄rimoniū ⁊ ꝓpetatē filij ſui eſt regina: ſed hec ē mi̇ſcordia. ꝓpriū em̄ ē dei mi̇ſereri: g̃ ꝓp̄e eſt regina mi̇ſcordie. Item Eſa. xviij. Ego aūt ꝯſiderabo in loco meo. glo. qui loc⁹ eſt mi̇ſcordia. ſed ꝓpꝰ loc⁹ regis eſt regnū: g̃ mi̇ſcordia eſt regnum regis: g̃ ⁊ regine. Sed ꝓp̄e dr̄ rex ⁊ regina eius qd̄ eſt ipſius regnū: ſicut rex vel regina frācie dr̄ cui⁹ eſt regnū frācie: g̃ ⁊ btiſſima virgo ꝓp̄e dr̄ regina mi̇ſcordie cui⁹ eſt regnum mi̇ſcordie. Itē oīs q̄ eſt in regno dei ē in

miſicordia:ſꝫ non oĩs q̇ eſt in regno eſt in glĩa vel in grã vel iuſticia. ğ ſola miſicordia cõprehẽdit totũ regnũ:ğ regina ſuper totũ regnũ potiſſime dꝛ regĩa miſicordie.

¶ Itẽ regnũ glĩe eſt regnũ miſicordie:ſꝫ nõ ꝯuertit.⁊ regnũ grẽ eſt regnũ miſicordie:ſed nõ ꝯuertit. ğ regnũ miſicordie cõe eſt ⁊ complectit vtrũqꝫ.ğ vlĩs regina potiſſime dꝛ regina miſicordie. ¶ Itẽ ꝓprie diceret regĩa frãcie q̇ dña ⁊ vere ⁊ iure eẽt oĩuꝫ q̇ ſunt in frãcia:ſed btiſſima ṽgo vere ⁊ iure ⁊ ꝓpe eſt dña oĩuꝫ q̇ ſunt in miſicordia dei:ğ ꝓpe eſt regĩa miſicordie. ¶ Itẽ ſi obliquꝰ q̇ eſt miſicordie ꝯſtruit trãſitiue vere ⁊ ꝓpe dicet regina miſicordie. Ipſa eñ eſt cã tocꝰ miſicordie ꝯtinẽs totã miſericordiã:⁊ releuãs oẽm miſeriã. Itẽ ſi conſtruit intrãſitiue ſenſus erit. regina miſicordie:h̄ eſt regina miſicordie.q̇.ſ.eſt ipſa miſicordia. Ipa eñ eſt regina miſicordie q̇ eſt miſicordia. Vñ ⁊ heſter in figura.b. ṽginis alio noĩe ediſſa vocabat qḋ ẽ iterp̄tatũ miſicordia. Heſter.ij. Itẽ Eſa.xvj. Et ꝓpabit i miſicordia ſoliũ eiꝰ:ſꝫ ſoliũ ꝓpe ẽ in ꝓpo loco regni.ğ miſicordia eſt ꝓprius locꝰ regni.ſꝫ illꝰ dꝛ ꝓpe rex ⁊ regina.ğ.b. ṽgo ꝓprie dꝛ ⁊ vere regina miſicordie. Itẽ Dio.de di.no. Regnũ ẽ oĩs finis ⁊ ornatꝰ ⁊ legꝭ ⁊ ordinis diſtributio:ſed hec oĩa ꝓpe cõueniũt miſicordie:ğ ei ꝓprie cõuenit rõ regni. Finis diſtributõ ſup iuſticiã ƀm miſericordiã:qꝛ exules facit reges.ornatꝰ:qꝛ deformiſſimos pctõres facit. angelos pulcherrimos.legis:qꝛ dat charitatẽ ⁊ ꝑ illam regnũ.ordinis:qꝛ limꝰ ſup angelos:⁊ terra ſup celos. Habet ğ miſicordia ꝓprietates regni ꝓpe:ğ ipa eſt ꝓprie regnũ.ğ ⁊ btiſſima ṽgo potiſſime dꝛ regina miſericordie.

Solutio. Has rõnes oẽs ꝯcedimꝰ di.ꝙ ꝓpriſſimũ nomẽ qḋ btẽ ṽgini ƀm ſuã dignitatẽ ſummã debet:eſt eẽ reginã miſicordie ⁊ plus ꝓpe ꝙ̄ imꝑatrix.hoc eñ nomẽ magis eſt nomẽ timoris ⁊ rigoris.regina aũt plus eſt nomẽ ꝓuidẽtie ⁊ eq̄tatis. Vñ etiã nõ credo deũ vſꝙ̄ in biblia expſſe nomĩari imꝑatorẽ ſed regẽ.hoc eñ nomẽ ẽ maieſtatis. ¶ Itẽ magis ꝓpe dꝛ regĩa miſicordie ꝙ̄ dña dñarũ vel regina reginaruꝫ vel dea dearũ.hec eñ oĩa importãt dignitatem et excellentiã reſpectu maioꝝ ⁊ minoruꝫ. Si eñ diceret dea dearũ nõ videret eẽ dea vel regina pctoꝝ vel demonũ. ¶ Itẽ nec ꝓpe diceret regina pacis ⁊ dilectionis:qm̄ nec hoc eſt vlẽ oĩbꝰ ſui regni. ¶ Iteꝫ meliꝰ dꝛ regina miſicordie ꝙ̄ regina potẽtie vel ſapiẽtie. In ſapĩa eñ intelligit potẽtia:ſꝫ nõ ꝯuertit.in miſicordia ṽo ⁊ ſapĩa ⁊ potẽtia et nõ ecõuerſo. Vñ miſicordia claudit oĩa illa tria in ſe. Unde regina miſicordie eſt regina potẽtie.⁊ ſapiẽtie. ⁊ nõ econuerſo. Quod aũt potiꝰ dicat regina miſicordie ꝙ̄ regina iuſticie vel regina grẽ.vel regina glorie per in cõtrariũ obiecta patet.

¶ Recapitulatio priuilegiorum et additio. Cap.cxcvj.

Poſt hec q̄rit de priuilegioꝝ ſufficiẽtia btiſſime virginis. Et vr ꝙ ꝓñt eſſe plura ꝙ̄ q̇ dicta ſunt. Primũ.n. inter dicta fuit ꝙ nunꝙ̄ peccauit. Quare ergo filr vnũ nõ hũit reſpectu ignorãtie vel pene ſicut vnũ hũit reſpectu culpe. maxĩe cũ vtrũqꝫ illoꝝ nõ fuerit in ſtatu innocẽtie ⁊ videãtur vtriuſqꝫ oppoſita ad innocẽtiã a culpa ꝑtinere. Itẽ ſcḋꝫ priuilegiũ fuit ꝙ nõ potuit peccare. Querit ergo qꝛ filr non hũerit vnũ priuilegiũ reſpectu pene vt q̇ ſi poſſet peccare nõ poſſꝫ puniri:cũ tñ oĩs pena ſit ꝓ culpa.ğ vbi nulla culpa nulla poſſet eſſe pena. ¶ Itẽ tertiũ priuilegiũ fuit ꝙ quolibet opere meruit. Querit ergo qꝛ nõ hũit priuilegiũ vt filr frueret ſicut ipſe dñs ieſus xp̄s q̇ filr vnitꝰ fuit carni mortali. Itẽ quartũ ꝓuilegiũ fuit puritas i ſũmo Cũ triplex ſit actꝰ hierarchie:purgatio:illuminatio ꝑfectio:⁊ beatiſſima virgo habuit vnũ priuilegiũ reſpectu purgatõis. ergo debuit hẽre alia duo:vnũ reſpectu illuminatõnis.aliud reſpectu ꝑfectiõis. Quintũ fuit virgo virginũ. Cũ aũt fuerit btiſſima ṽgo ⁊ virgo virginũ ⁊ mr ⁊ ꝯiugata ⁊ viduata:⁊ hũit vnũ reſpectu virginuꝫ. vr ꝙ debuit alia tria hr̃e reſpectu cõiugatoꝝ ⁊ viduaruꝫ ⁊ mrm̃. Sextũ fuit mr dei. Et cõſtat ꝙ fuerit filr mater dei filia ⁊ ſpõſa dei ⁊ multa cõſilia.ğ ⁊ reſpectu illoꝝ dꝫ hr̃e multa ꝓuilegia. Septimũ fuit mr oĩuꝫ. Quare ñ filr fuit vnũ ꝓuilegiũ ꝙ eẽt ſoror ⁊ filia oĩuꝫ vl ſaltẽ ꝙ eẽt dña oĩuꝫ Octauũ fuit ſtella maris Illud hũit.b.ṽgo ꝓ ꝓuilegio reſpectu maris:ğ ⁊ aliud dꝫ hr̃e reſpectu ignis ⁊ vnum reſpectu aeris:⁊ vnũ reſpectu terre. Nonũ fuit porta celi. Si reſpectu porte hũit vnuꝫ ꝓuilegiũ:ğ eadẽ rõne:reſpectu fundamẽti vel parietũ habuit vnũ vt dicat fundamẽ-

tũ vel lapis angularis vel aliqd aliud hu-
iuſmodi. Decimũ fuit paſſionis cõicatio.
Cũ ergo ꝓuilegiũ habuerit reſpectu paſſi-
onis: etiã habebit aliud reſpectu actiõis:
cũ actio ſit nobilioꝛ paſſiõe. ¶ Itẽ .xj. fuit
exaltatio ⁊ ſic habuit reſpectu ardui: ergo
alia duo et hẽbit vnũ reſpectu veri aliud
reſpectu boni. ¶ Itẽ .xij. fuit regina miſe
ricoꝛdie: qꝛ nõ vnũ reſpectu potẽtie vel ſa-
piẽtie q̃ miſericoꝛdia ſunt poꝛa. ¶ Itẽ vnũ
aliud ab his oĩbus fuit ꝙ erat mat ⁊ filia
qđ nõ eſt determinatũ inter alia. Itẽ vnum
videt ꝙ habuit ꝟtutes ꝑ modum patrie.
Itẽ vnũ ꝓuilegiũ videt ꝙ potuit mereri ⁊
nõ demereri. Itẽ fomitis extinctio. Itẽ ꝙ
cõcepit ſine libidine. Itez ꝙ poꝛtauit ſine
grauedine. Itẽ pepit ſine doloꝛe. h ſũt tria
ꝓuilegia: g̃ habuit plura q̃ ꝑdicta. ¶ Itẽ
ſupius demõſtratũ eſt ꝙ nulli9 hũit igno-
rantiam: quod eſt etiam vnuz priuilegiuz
beatiſſime virginis.

¶ De ſufficiẽtia ꝓuilegioꝝ. Cap. .cxcvij.

s ufficiẽtia ꝓuilegioꝝ ſumit in hũc
modũ. Priuilegiũ vel eſt ꝯtra ma-
lũ vel ad bonũ. Contra malũ: culpe
vel pene. Pena aũt vel eſt p̃ns vel futura.
Auferre penã p̃ntem nõ eſt ꝓuilegiũ ſꝫ no
cumentũ: qꝛ illa eſt meritoꝛia. Itẽ futuraz
auferre nõ eſt ꝓuilegiũ: qꝛ hoc eſt cõmune
pluriũ vt oĩuz martyrũ ⁊ oĩuz paruuloꝝ ⁊
alioꝝ multoꝝ ꝑfectoꝝ tam innocentiuz q̃
penitentiũ: qui oẽs poſt vitã iſtã nõ ſuſti-
nent aliquã penã. Si g̃ eſt ꝯtra malũ culpe
vel eſt culpa actual vel oꝛiginal. Si actua
lis: ſic eſt quãtũ ad actũ: ⁊ ſic ꝙ nunq̃ pec
cauit. Si eſt culpa oꝛiginalis: ſic ẽ puritas
in ſummo. Si aũt eſt ꝓuilegiũ ad bonũ: vl
ad bonũ meriti vl ad bonũ pmij. Si meriti
vel eſt habit9 vel act9 vl paſſio. Si hit9: vel
eſt coꝛpoꝛis vel aĩe. Si coꝛpis vel in ſe vel
ad deũ vel ad ꝓximũ. Si in ſe: ſic eſt virgo
mater. Si ad deũ. ſic eſt mater dei. ſi ad ꝓ-
ximũ: ſic eſt ꝟgo ꝟginũ. Si aũt eſt habit9
aĩe, vel eſt intellect9 vel affectus. ⁊ hoc vel
ad ꝓximũ vel ad deũ. ſi ad deũ tũc eſt puri-
tas in ſummo. ſi ad ꝓximũ tũc eſt mr̃ oĩuz.
Si aũt eſt actus: vel in ſe vel ad ꝓximum.
ſi in ſe ſic eſt ꝙ quolibet motu merebatur.
ſi ad ꝓximũ ſic eſt vel exemplũ. ⁊ ſic ẽ ſtel-
la maris. vel ad auxiliũ: ⁊ ſic eſt poꝛta celi.
Si aũt eſt paſſio: tũc eſt paſſionis cõicatio.
Si aũt ptinet ad ꝓmiũ. vel quantũ ad rem
ſic eſt ſup creaturas exaltatio. vl ad nomẽ
ſic eſt regina miſericoꝛdie. Et ſic in vniuerſo
ſunt .xiiij. ꝓuilegia btiſſime ꝟgis. Primũ
ꝙ nunq̃ peccauit. Scđm ꝙ peccare nõ po
tuit. Tertiũ ꝙ in ſummo pura fuit. Quar
tũ ꝙ ꝟgo mr̃. Quintũ ꝙ mr̃ dei. Sextuz ꝙ
ꝟgo ꝟginũ. Septimũ nullius ignoꝛantie.
Octauũ mr̃ oĩuz. Nonũ ꝙ q̃libet tempoꝛe
meruit. Decimũ ſtella maris. Undecimũ
poꝛta celi. Duodecimũ paſſiõis cõicatio.
Tertiũdecimũ ſup oẽs exaltatio. Quartũ
decimũ regina miſericoꝛdie. Si g̃ ſunt .xiiij.
ꝓuilegia btiſſime ꝟginis. qđ eſt g̃ ꝙ Ioh.
apoc. xij. Uidit mulierẽ amictã ſole ⁊ coro
nã .xij. ſtellaruz in capite ſuo: qđ quaſi oẽs
exponũt ⁊ ꝑdicãt de .xij. ꝓuilegijs btiſſime
ꝟginis. Ad h̃ ridem9 ꝙ ſicut articuli fidei
vno modo ſunt .xij. alio modo ſunt .xiiij. ſic
⁊ in ꝓpoſito. Poſſunt eñi iſta .xiiij. reduci
ad .xij. Ad ſummã eñi puritatẽ q̃ ſub deo
põt itelligi reducit imunitas peccati. Im-
poſſibilitas etiã peccãdi eſt ſumma appro
pinquatio ad puritatẽ dei. ⁊ ſic ad purita-
tẽ in ſũmo reducunt pma duo. ⁊ ſic .xxiiij.
fiunt .xij. viſa in illa coꝛona. His viſis rñ-
dem9 ad obiecta. Qđ eñi obijcit de fomi-
te extinctione. dicim9 ꝙ illud claudit in ſe pu
ritas in ſũmo. ¶ Sed q̃rit q̃re vnũ nõ fue
rit ꝙ fuerit ſine oꝛiginali ꝯcepta. Dicim9
ꝙ fuit impoſſibile niſi cõcipet de ꝟgine. ⁊
ſic mr̃ ſua fieret ꝟgo mr̃. ⁊ ſic nõ eẽt ſuũ ꝓui
legiũ. ſcꝫ ꝙ fuit mr̃ ꝟgo cũ hoc fuiſſet ꝓus
ſue mr̃i cõicatũ. ¶ Itẽ frui in via nõ potu
it ei dari ꝓuilegiũ: qꝛ illud creatura nõ vni-
ta nõ compatit ſecuz cũ coꝛpe coꝛruptili et
cũ pena. ¶ Itẽ reſpectu matrũ habuit pri
uilegiũ ꝙ fuit mr̃ ꝟgo. ⁊ fuit h ꝙ mr̃ dei.
¶ Itẽ ꝙ poterat mereri ⁊ nõ demereri nõ
eſt ꝑ ſe ꝓuilegiũ: ſed eſt ꝯcluſio duoꝝ ꝓuile
gioꝝ. Nã ex puritate i ſummo ſequit ꝙ nõ
poterat demereri. ex eo ꝙ q̃libet actu mere
bat ſeqt ꝙ poterat mereri. ¶ Itẽ nutrix
dei nõ eſt ꝑ ſe priuilegiũ ſꝫ ꝑs priuilegij qđ
eſt mr̃ dei. Ad integritatẽ eñi maternitatis
exigit nõ tm̃ prima materia coꝛpis gene-
randi: ſed etiã nutrimentũ nutriẽdi: quod
tamen aptũ natũ eſt ab alio hoĩe accipi.
Unde ſcimus q̃ñ alia eſt nutrix alia mat.
Nutrix eſt q̃ſi dimidia mater a qua etiam
puer aliqñ multũ cõtrahit a complexione
influẽte: g̃ ad ꝑfectiſſimam maternitatem
exigitur etiam ratio nutricis. Unde cum

beatiſſima vgo fuit pfectiſſima mater fuit et nutrix. Unde Luc.xj. Beatus vēter q̄ te portauit ⁊ vbera q̄ ſuxiſti: ⁊ ita ſub mr̄e dei intelligit nutrix dei. ¶ Itē filia dei vl ſponſa dei nō eſt ꝑuilegiū: quia eſſe filiam dei nihil addit qd̄ ſit ei ſpeciale. ¶ Itē domina omniū nō eſt ꝑ ſe ꝑuilegiū ſed includit in regina miſericordie. Omnis enī regina eſt dña. vnde cū miſericordia ſit oīuz dña et regina. regina miſericordie eſt dña omniū. ¶ Item ꝙ nō dat ꝑuilegiū reſpectu terre vel ignis vel aeris. ideo eſt: qꝛ mare ꝓprie exprimit periculū hui⁹ vite. ꝓpter qd̄ in naufragio indigem⁹ dirigēte ⁊ educēte. ¶ Itē ꝙ nō dr̄ fundamentū vel lapis angularis ꝑuilegiū. ideo eſt: qꝛ fundamentū ꝓprie reſpicit fidē q̄ a ſolo deo eſt. lapis angularis vnionē diuine ⁊ hūane nature. ¶ Itē q̄re n̄ hz ꝑuilegiū reſpectu actiōis ſicut reſpectu paſſionis dicim⁹ ꝙ habuit id qd̄ quolibet actu meruit: qd̄ ſine deo facere nō potuit: qꝛ ſine me nihil poteſtis facere: ſꝫ adiutores dei ſum⁹ in merēdo. ¶ Itē q̄re nō habuit priuilegium reſpectu veri boni ſicut reſpectu ardui dicim⁹ ꝙ habet: qꝛ illa ſua exaltatio nō tm̄ in arduū ſed in verū ⁊ bonum arduū. ¶ Itē qꝛ nō reſpectu ſapie vl potētie ſicut reſpectu miſericordie hūit ꝑuilegiū. dicim⁹ ꝙ miſericordia claudit vtrūqꝫ in ſe. Unde regia miſericordie ⁊ regina potentie ⁊ ſapiētie. Ex his patet ꝙ priuilegia beatiſſime virginis ſūt tm̄. xij. ⁊ non plura vel pauciora.

¶ Epilogus quid nobis ex illa plenitudine venerit. Cap. cxcviij.

Iam ḡ ſufficiēter oſteſum eſt qualit beatiſſima vgo plena fuerit: quia oēs gr̄as generales ⁊ ſp̄ales oīum creaturarū in ſūmo habuit. Scd̄o qꝛ illas gr̄as habuit a q̄b⁹ oīs creatura vacua fuit. Tertio qꝛ ſua gr̄a tāta fuit ꝙ pura creatura maioris gr̄e capax non fuit. Quarto qꝛ etiā gr̄am increatā in ſe totā ꝯtinuit. et ſic ꝑ oēm modū gr̄a plena fuit. Fuit etiā iſta plenitudo pfectiſſima ſm̄ oēm rōnez plenitudinis. Eſt enī plenitudo alia datiua ⁊ nō receptiua q̄ ſoli deo cōuenit vt dictum ē. ſ. Alia ē receptiua. ⁊ hec triplex. Quedam enī eſt receptiua ⁊ datiua ⁊ nō retētiua: ⁊ hec eſt plenitudo canalis. ⁊ ſic beata vgo plena eſt gr̄a oīuz quantū ad numerū gr̄arū que oēs ad numerū trāſeunt. quātū ad ipam ꝑ ipſius manū. Un̄ Eccl'i. xxiiij. Ego q̄ſi aqductus exiui de ꝑadiſo dei. hoc eſt de delitijs miſericordiarū dei. Itē Ber. Diu defuerūt fluēta gr̄aruz: qꝛ nōdū venerant aqductus. ⁊ iſte eſt aqueductus mirabilis: quia per ipſum defluunt omnes aque gratiarū deorſum. ⁊ iterū ꝑ eundem refluūt in ſurſum. Unde Sap. vij. Venerūt mihi oīa bona parit cū illa: ⁊ innumerabilis honeſtas ꝑ man⁹ illi⁹. Et ſic ad locū vnde exeūt flumina reuertunt vt iterū fluant Eccl's. j. ¶ Eſt aūt ⁊ plēitudo receptiua ⁊ retētiua ⁊ nō datiua. ⁊ h̄ eſt plēitudo vaſis. Et ſm̄ hanc plenitudinē plena fuit btā vgo oībus gratijs creat ſm̄ ſpeciē q̄s oēs i ſpecie in ſummo habuit: ⁊ nūꝙ amiſit: ⁊ p̄terea gr̄a increata quā t totā fil accepit: ⁊ nouē mēſib⁹ in ſe clauſit. Fuit ergo plenū vas. Sed etiā erat illud vas admirabile opus excelſi. vt dr̄ Eccl'i. xliij. Mirabile enī eſſet vas qd̄ maius ſeipo ꝯtineret. et ipa vgo dei genitrix quē totus nō capit orbis in tua ſe clauſit viſcera fact⁹ homo. Itē vas eēt admirabile qd̄ vinū ⁊ aquā fil ſine interſtitio: ⁊ tm̄ ſine cōmixtiōe cōtineret. Ei vas illud vinū diuinitat ⁊ aquā humanitat fil cōtinuit ſine ꝯfuſione mixtionis naturarū vel ꝓpetatū. nō enī commixtionē paſſus eſt neqꝫ diuiſionē. Item vas eſſet admirabile qd̄ manēs clauſum oīa in ſe reciperet: ⁊ clauſum effunderet. Illud aūt ſanctiſſimū vas eſt btiſſima vgo que deuz cōcepit ⁊ poſt partū vgo ꝑmanſit. Un̄ fuit ortus cōcluſus: fons ſignat⁹. Cant. iiij. Fuit etiā porta clauſa Ezech. xliiij. ꝑ quaz ingrediebat ⁊ egrediebat. ¶ Eſt etiā plenitudo receptiua datiua ⁊ retētiua. Et hec eſt plenitudo fontis q̄ eſt plen⁹: ⁊ tm̄ effluit hac plenitudine etiā plena fuit beatiſſima vgo a q̄ ꝯtinue effluit gr̄a. ⁊ tm̄ ipa gr̄a eſt ſemꝑ plena. Unde ipa eſt fons ꝑuus q̄ creuit in flumen maximū: ⁊ in aq̄s plurimas redūdauit. Heſter. x. Ex fonte enīz huius plene beatitudinis ꝓfluit oīs btitudo humani generis. Ex hac enī venit nobis precium redēptionis: aqua ablutionis: panis refectionis: medicina curationis: arma expugnationis: ꝑmiū remunerationis: p̄ciuz redēptionis. Sed hec ipa eſt ſaccul⁹ pecunie. De quo Prouer. vij. Sacculuz pecunie ſecū tulit in die plene lune reuerſurus eſt in domū ſuā. In quo ſunt oēs theſauri

ſapie ⁊ ſcīe abſconditi. vt habet̃ ad Col. ij.
Quem ſecū tulit. beatꝰ vir qui in conſilio
impioꝝ nō abijt. Tulit dico in b̃tiſſime vir
ginis aſſumptiōe: ⁊ reuerſurus ē i die ple-
ne lune. i. in ꝯſumatiōe eccłie. De h̃ precio
dicit̃ Prouer. vlt. Mulierē fortē q̇s inue-
niet ꝓcul. ⁊c̃. dicit glo. De vltimis finibus
i. de extrema hūilitate beate v̾ginis vł de
vltimis finibus. i. de cōiūctione dei ⁊ hoīs
q̇ ſunt duo fines. Attigit em̃ a fine vſq; ad
finē fortiter. Sap. viij. Illud p̃cium in die
annūciationis fuit collectū. i. die paſſiōis
ꝑſolutū. Sed miſeri iudei preciū noſtrum
cogitauerūt repellere. Quāuis em̃ eēt au-
rū terre illius. i. beatiſſime v̾ginis aurum
optimū: quia tñ ipſi nō crediderūt deū euꝫ
eſſe. ⁊ qḋ fuerat aurū mūdiſſimū credide-
runt eſſe cuprū. ⁊ mel ſuſpicati ſunt eē fel.
Unde ⁊ oī modo q̄ ꝓbat̃ aliq̄ pecunia ꝓba
uerunt ipm̃. Examinauerūt eū ꝑ ignē. ps.
Igne me examinaſti. Sed nec ſic inuene-
runt aliq̄d de ſcoria. ⁊ nō eſt inuēta in me
iniq̄tas. ꝓterea etiā dinumerauerunt. ps.
Dinumerauerūt oīa oſſa mea. Inſuper in
ſtatera crucis librauerūt. Unde cantatur.
Statera facta corpis. ⁊ ſic effluxit preciuꝫ
redēptionis. Hic etiā effluxit nobis aqua
ablutionis. Ipſa em̃ ē fons. de qua Zach.
xiij. Erit fons patēs domui dauid ⁊ habi-
tātibus hierlm̃ in ablutiōe pctōris ⁊ men
ſtruate. Et erat fons hortoꝝ puteꝰ aquarū
viuentiū. vt habet̃ Cant. iiij. Et fons iſte
p̄figuratus fuit. ij. Reguꝫ penul. vbi dixit
dauid. Si q̇s mihi daret potū aq̄ de ciſter
na bethleē q̄ erat iux̄ portā. B̃tiſſima v̾go
eſt fons quātū ad cōia b̄nficia que exhibꝫ
oībus. puteus aūt quantū ad ſpālcꝫ deuo-
tionē quā dat ſuis ſpecialibꝰ. Ciſterna v̾o
inquātū ab ipa fluit refectio pctōribꝰ: hec
ciſterna eſt iuxta portā q: vult oēs ſatiare:
Unde clamat Eccli. xxiiij. c. T tranſite ad
me ⁊c̃. aqua ciſterne huiꝰ ē xp̄s q̇ eſt fons
aque ſalientꝭ in vitā eternā. vt d̾ Joh. iiij.
Hanc aquā multū deſiderauit dauid. i. po
pulꝰ iudaicꝰ. Unde clamat Eſa. xlj. Egeni
⁊ paupes querūt aquas ⁊ nō ſūt. Job. xxx.
Oſſa mea aruerunt pre caumate. ps. Aīa
mea ſicut terra ſine aqua tibi. Et tunc dñs
moyſi dedit conſiliū. Num̃. xx. Loquimini
inq̇t ad petrā. i. beatā v̾ginē duraꝫ contra
tribulationē: grauē cōtra inſtabilitatē: fri-
gidā ꝯ libidinē: ⁊ ipſa dabit vobis aquas.

Et tūc apuit eis theſaurū ſuū fonteꝫ aque
viue de ciſterna bethleē. Et hanc aquā tu-
lerūt tres fortes fides charitas ⁊ hūilitas
v̾ginis. fides ꝑ quā ſancti vicerunt regna
que fortis eſt: q: ⁊ mōtes transfert: vt ha-
bet̃ Matth. xvij. Charitas fortis eſt: quia
fortis eſt vt mors dilectio. Cant. vl. Humi
litas fortis ē q̄ ſolo odore regē de accubitu
ſuo. i. de palatio p̄ris traxit ad vbera m̄ris
Sed q̇d fecit dauid. i. iudaicus populꝰ de
aqua iſta: poſtq̄ venit nō biberūt: q: non
crediderūt: ſed libauerūt in cruce. Sꝫ cer-
te illa libatio nr̃a fuit ablutio. Ip̄e em̃ dile
xit nos ⁊ lauit nos a pctīs nr̄is i ſangui
ne ſuo. Apoc̃. j. Iſte etiaꝫ puteꝰ figurat̃ ꝑ
illuꝫ de quo cantant filij iſrł Numeri. xxj.
Aſcendat puteus. Et d̾ ibi ꝙ illum puteū
foderūt p̄ncipes ⁊ duces in decreto legis ⁊
in baculis ſuis. verū ē ꝙ p̄ncipes ⁊ p̄riar-
che ⁊ duces. i. ꝓphete cū ipo doctore legis
id eſt moyſe multū diu foderūt puteū iſtuꝫ
deſiderādo: orādo: p̄figurādo: ⁊ ꝓphetādo
Sed mattheꝰ noui teſtamēti foſſor fodere
ſciuit. Liber inquit ḡnationis ieſu xp̄i ⁊c̃.
Ecce vena vite. Iſte tetigit rectā venā: q̇a
vt d̾ in Job. xxiij. Habet argentū venarū
ſuarū principia. Et illud principiū tetigit
hic Mattheꝰ dicēs. Virū marie de q̄ natꝰ
eſt ieſus. Ipa em̃ ꝓtulit nob̃ fontē vite ſic̃
optime figurat̃ in Geñ. ij. vbi legit̃ ꝙ flu-
uiꝰ egrediebat̃ de ꝑadiſo voluptatꝭ. ⁊ inde
diuidebat̃ in q̄ttuor flumia: q: de b̃tiſſima
v̾gie egreſſus ē dñs q̇ effluit i nos illa q̄ttu
or b̄nficia a q̇bus deriuant̃ oīa alia b̄nficia
creatiōis: recreatiōis: iuſtificatiōis: glori-
ficationis. Et bene dicunt̃ h̃ flumia b̄ndi-
cta q̄ ꝓtulerūt nobis q̄ttuor q̄ ſolēt flumia
magna ꝯferre ciuitatibꝰ ꝑ q̄s fluūt. Flumē
em̃ neceſſaria apportat: ſupflua deportat:
ſordes abluit: ſitim extinguit. Beneficiuꝫ
g̊ creatiōis oīa neceſſaria apportauit: oīa
ſupflua detulit. Tūc em̃ hyrcꝰ emiſſarius
pctā ppłi detulit in deſertū: ſic̃ d̾ Leuit.
xvj. Nihil em̃ ſupfluū niſi pctm̃. B̄nficiuꝫ
iuſtificatiōis oīa immūda abluit. ſ. ſordes
filiarū ſyō in ſpū iudicij ⁊ ſpiritu ardoris.
Eſa. iiij. Beneficiū aūt ḡlificatiōis omnē
ſitim extinguit. Sitit em̃ oīs aīa ad deum
fontē viuū. Et hec ſitis nunq̄ h̃ extinguit̃
q: h̃ nō ſaturat̃ oculꝰ viſu: nec auris īplet̃
auditu: ſicut d̾ Eccłs. j. Sꝫ ſatiabimur cū
apparuerit ḡlia eius: q̄n de torrente volu-

ꝑtatis potabimꝰ vt ait ps̄. ¶ Hec ſūt ergo
q̄ttuoꝛ flumina q̄ nobis ꝓfluūt ex plenitu-
dine iſta ſemꝑ plena. Profluit nob̄ nihilo
minꝰ ex ip̄a panis refectionis. Ipſa em̄ eſt
nauis illa inſtitoꝛis delōge poꝛtans panez
ſuū. Prou̇.vl. De lōge: qꝛ eſt panis viuus
q̇ de celo deſcēdit: vt dꝛ Joh̄.vj. Ad quem
inuitat nos btiſſima v̄go.d. Prouerb̄.ix.
Comedite panē meū ꝛ bibite vinū qḋ mi-
ſcui vobis. Deus trinitas: aquā hūanitatꝭ
cū vino diuinitatꝭ miſcuit: qn̄ hūanā natu
rā dīne vniuit. Sed btiſſima v̄go miſcuit
qn̄ credidit ꝛ cōſenſit. Panē q̄ȝ iſtū ip̄a no
bis cōfecit. Ipſa em̄ eſt illa mulier euāge-
lica q̄ tria ſata.i.coꝛpꝰ xp̄i ꝛ aīaȝ ꝛ diuini-
tatem cōiūxit. Fermentū aūt in hac confe
ctiōe fuit fides v̄ginis. Iſtū panē petierūt
puuli ꝛ nō erat q̄ frāgeret eis. Thren̄.iiij.
Quā fractionē petebat Eſa.lviij. Frange
eſuriēti panē tuū. Unde verū fuit ꝙ pāis
iſte piſtus fuit in incarnatione: ſȝ fractꝰ in
paſſiōe: qn̄ miſit cryſtallū ſuā ſic̄ buccellas
Alia trāſlatio hȝ ſicut fruſtū panis. Miſit
g̈ cryſtallū ſuā.i.clariſſimā aīam.ſ.ad lym
bum: q̄ſi fruſtū panis diuiſum a pane.i.a
coꝛꝑe qḋ iacuit in ſepulchꝛo cū quo vnita
fuit. homo aūt integer panis viuꝰ q̇ de ce-
lo deſcēdit. Effluxit etiā ab hac plenitudīe
medicina curatiōis. Eccli.xxxviij. Altiſſi-
mꝰ de terra creauit medicinā.ꝛ.xliij. Me
dicina oīum in feſtinatiōe nebule. Medi-
cina g̈ oīuȝ in hoc eſt in xp̄i carne puriſſi-
ma feſtinata: qꝛ ſubito deciſa ꝛ in coꝛpꝰ foꝛ
mata: ꝛ hec nobis ex iſta effluxit plenitudi
ne. vn̄ ip̄a dicit Eccli.xxiiij. Ego q̄ſi fluuiꝰ
doꝛix ꝛ ſicut aq̄ductus exiui de ꝑadiſo dei.
Doꝛix medicamentū gr̄ationis: xp̄us eſt.
qui ſanat oēs infirmitates nr̄as ꝛ oīs ge-
nerationis. Accepimus q̄ȝ ab hac pleni-
tudine arma expugnatiōis. Sȝ q̄ ꝯuenē-
tia armis ad medicinā: qꝛ ab eadē accepi-
mꝰ arma ꝛ medicinā. In hoc q̄ȝ optime fi
guratū fuit.iij. Regū.vij. In domo ſaltus
libani quā edificauit ſalomon vt explanat
magr̄ in hiſtoꝛia. Domꝰ illa in duas ꝑtes
fuit diſtributa. Supioꝛ fuit pigmētaria in
qua fuerūt pigmēta ꝛ aromata ad vſum tē
pli. Altera fuit armamētaria ad tuitionez
regꝭ decoꝛē domꝰ. Lybanꝰ cādida eſt bea
tiſſima v̄go tota cādida tota pulchꝛa intꝰ
ꝛ extra. Quā domū fecit ſibi rex ſalomon:
q̄a ſapīa edificauit ſibi domū in q̄ fuerunt
medicina ꝯtra vulnera pctōꝝ: arma cōtra
mudū vel diabolū. In hac aūt domo dicit̄
ſpāl̄r de ſcutis aureis q̄ fecit Salomō. Et
q̄d ſignāt illa ſcuta niſi illud ſcutum quod
petit ps̄. Apphende arma ꝛ ſcutū ꝛ exur-
ge in adiutoꝛiū mihi. Et dn̄s ita fecit. In-
troibo inq̄t in admirabile tabernaculū: q̄a
quē celi caꝑe nō poterant.ꝛc̄. Iſtud taber-
naculuȝ intrauit ꝛ armauit ſe. de quo ps̄.
Scuto bone volūtatꝭ. Scutū bone volūtatꝭ
ipſe nunq̄ȝ in aliq̄ tantū oſtēdit quantū in
nobis in hoc ꝙ aſſumpſit ſcutū iſtud: ꝛ eſt
factus lucifer nr̄. Un̄ notāter dicit. Coro-
naſti eos. Hec em̄ eſt ſumma coꝛona hoīs
ad alias creaturas: ꝙ vidit deuȝ ferentem
ſcutū ſuū. Unde qḋ hic appellat̄ ſcutum
Cant̄.iij. dyadema appellat̄. Egredimini
filie ſyō: ꝛ videte regē ſalomonē in dyade-
mate q̄ coꝛonauit eū mr̄ ſua. glo. v̄go ma-
ria. Itē alia glo. ſuꝑ illud in die deſponſa-
tionis: dicit. Tempe annūciatiōis. Iſtud
ſcutū in pugna paſſiōis in q̄nq̄ȝ locis fuit
ꝑfoꝛatū. Huiꝰ ſcuti inſignia ferebat ille q̄
dicebat ad Gal.vj. Stigmata dn̄i mei ieſu
xp̄i in coꝛꝑe meo poꝛto. Eſt em̄ magna di-
gnitas militꝭ poꝛtare īſignia regis. Unde
Heſter.vj. Homo quē rex honoꝛare cupit
debet indui veſtibꝰ regijs: ꝛ imponi ſuper
equū q̇ de ſella regis eſt ꝛ accipere regium
dyadema ſuꝑ caput ſuū. ꝛ p̄mus de regijs
p̄ncipibꝰ ac tyrānis teneat equū eius per
plateā ciuitatꝭ incedēs clamet ꝛ dicat. Sic
honoꝛabit̄ quēcūq̄ȝ rex voluerit honoꝛare.
dn̄s g̈ qn̄ hoīez honoꝛare voluit veſtes rega
les ei iduit. qn̄ dīnas ꝓꝑetates ei cōicauit. ꝛ
ecōtrario veſtes ſui reinduit qn̄ ſaccū nr̄e
moꝛtalitatꝭ deꝰ induit ſibi. Unde.j. Regū
xviij. Expoliauit ſe ionathas tunica q̄ erat
indutꝰ ꝛ dedit eā dd̄ ꝛ reliq̄ veſtimēta ſua
vſq̄ȝ ad gladiū ꝛ arcū ſuū ꝛ vſq̄ȝ ad baltheū
Itē ſuꝑ equū ꝛ in ſella regis hoīem poſuit:
qn̄ coꝛpꝰ hūilitatꝭ nr̄e coꝛpoꝛi ſue claritatꝭ cō
figurauit. Itē diadema regꝭ in capite hoīs
poſuit qn̄ nos reges celi ꝯſtituit. vn̄ Apo.
xix. Ille q̇ ſedebat ſuꝑ equū albū habuit in
capite ſuo dyademata ml̄ta. Multa ꝓcul-
dubio hūit diademata: q̄ cuilibet hoī vnū
dedit. ꝛ ip̄e tn̄ nr̄a dyademata ī ſuo capite
habuit: qꝛ nimirū in coꝛonā gl̄ie ſue vertic̄
ꝙ de ſuo p̄rimonio tot reges ꝛ regias fecit
Un̄ iterū Apoc̄.iiij. Seniores coꝛonas ſu-
as mittūt an̄ ſedentē in thꝛono: qꝛ oēs ſcti

ꝑ humanitatē xpi ſe cognoſcūt corōatos. Un̄ ⁊ mulier amicta ſole coronā ſtellarum xij. in capite ſuo habuit: vt ḋ Apocal. xij. Quia beatiſſima ꝟgo oēs ſctōs coronauit. Principes aūt cū equo ꝑ plateas ciuitatis nos ducūt: qn̄ corpibus ⁊ aiab' nos ad regna celeſtia ꝑducunt. Si ḡ tātus eſt honor milīc ferre. ſ. ſignū vl' inſignia regis: quāte dignitac̄ regē ferre inſignia milic̄: Quāte aūt charitac̄ regē ſibi reputare pro corona regni ꝙ fert ſcutū ſerui carneū. In dyademate inqt Cant. iij. quo coronauit eū mater ſua. i. ꝟgo maria. Sed ⁊ ipe ecōtrario ſol' matrē ſuā naſcēdo coronat: cū ei ⁊ fecūditatē mr̄is cōtulit: ⁊ ꝟginitatē nō abſtulit. et eſſe matrē dei ⁊ reginā miſicordie mox naſcēdo ꝯceſſit. Patet ḡ q̄ ſint arma ⁊ ſcutū quo nos de' coronauit: ⁊ q̄ arma de iſta plenitudine accepim'. Accipiemus aūt et ab eadē tandē p̄miū remunerationis. Un̄ ps. Filij merces fruct' vētris. Geneſ. xv. Ego ꝓtector tu' ſum ⁊ merces tua magna nimis. Et ſic ptʒ quaſi ex iſta plenitudine ꝟginis effluit ꝑfecta ⁊ oīmoda beatitudo humani gn̄is. Predic̄ adijciēda ē alia rō plenitudinis quā etiā ꝯtinet in ſe plenitudo beate ꝟgis: ⁊ hec eſt plenitudo loci ſm ꝙ aliqs locus ḋ plen'. Et hoc dupliciter. Dicit̄ em̄ aliqn̄ locus plen' hoīb' vel āialib'. aliqn̄ plen' herbis vel florib' vel fructibus. Per p̄mū modū btiſſima ꝟgo plena eſt ſicut dom' vel ciuitas ḋ plena. Un̄ ps. Glioſa dicta ſunt de te ciuitas dei. Sicꝫ letantiū oīū habitatio eſt in te ſctā dei genitrix. Dicit̄ aūt btiſſima ꝟgo plēa hoīb' letantib'. Ipſa em̄ oēs continet ⁊ ſaluat ⁊ ambit in eſſe leticie: ⁊ oīum hoīum affectū trahit ad ſe: ⁊ oīuꝫ deſideriū q̄etat i ſe. Un̄ ipa eſt letantiū quaſi quoddā ſpeciale regnū celoꝝ. Eſt aūt beatiſſima ꝟgo plena ſicut locus plen' ḋ fructib'. Un̄ plena eſt ſicut odor agri pleni: cui bn̄dixit dominus Gen̄. xxvij. Quā plenitudinē floꝝ: herbarū: fructuū: ſignātē ꝑfectionē moꝝ ꝟtutuꝫ ⁊ operū diuerſoꝝ explanate ꝯcupiſcit ⁊ deficit ille qui in pſona ſua dicit Eccli. xxiij. Sicut cinamomū et balſamū aromatizās odorē dedi. Et ibidē. Quaſi cedr' exaltata ſum in libano. Eſt etiā alia rō plenitudis quā in ſe ꝯtinet plenitudo btē ꝟginis ſm quā aliqs ḋ plen' ſpūſctō. hāc hūit btiſſima ꝟgo in ſummo q̄ ſpūſctō cuꝫ pr̄e ⁊ filio plena fuit etiā corpalr vtpote in q̄ plenitudo diuinitac̄ habitauit corpalr. Un̄ vidim' eā plenā charitate ⁊ dilectiōe: de' aūt charitas eſt: ḡ deo plena eſt ⁊ fuit q̄ charitate plēa fuit. Ex his ḡ manifeſtū eſt quaſi btā ꝟgo oī gr̄a: oī plenitudine: oī rōne plenitudinis: ⁊ oībus modis gr̄a plena fuit.

De hoc: dn̄s tecū. Cap. cxcix.

Sequit̄: dn̄s tecū. Uidet̄ aūt ꝙ non bn̄ pōat̄ i h̄ loco dn̄s tecū: qꝛ vt dic̄ pbs. Sermones inq̄rendi ſunt ſm materiā: ḡ in materia timoris debet poni nomē timoris: ⁊ in materia amoris nomē amoris: ſꝫ dn̄s eſt nomē timoris. iuxͣ illud Mal. j. Si ego dn̄s: vbi eſt timor meus: ḡ cū hic agat̄ oīs mā amoris nō deberet hic poni nomē timoris ſꝫ amoris: ⁊ ita nō debuit dicere dn̄s tecū. Item cū tota trinitas ſit mittēs hāc ſalutationē: videt̄ ꝙ debuit dicere. Trinitas tecū. Itē ille qui annūciat̄ vocat̄ emanuel: qđ eſt interp̄tatū nobiſcū de'. ⁊ illa allocutio facta fuit in iſta ānūciatione: ḡ potiſſime debuit dicere de' tecū vel de' nobiſcū. Itē dn̄s ḋ eſſe nobiſcū vel cū aliq̄ ſpecialr ꝑ inhabitantē gratiā: ſꝫ illa appropat̄ ſpūiſcō. ḡ debuit dicere ſpūſctūs tecuꝫ. Itē iſta conceptio facta fuit appropate de ſpūſctō: ḡ debebat dicere ſpūſcūs tecū. Itē mod' ſalutādi dn̄i fuit: pax vobis: ḡ cum iſte ſalutaret ex parte dn̄i: debuit dicere pax vobis: vel pax tecū. Itē Aug. in li. ꝯfeſ. Mecū eras et ego tecū nō erā: ḡ dn̄s eſt cū malis et mali nō ſūt cū dn̄o: ſꝫ tm̄ boni: ḡ cū. b. ꝟgo ſumme ſit de nūero bonoꝝ debuit dicere tu cuꝫ dn̄o. Itē cū dn̄s nūciet̄ h̄ futur' in ea ꝑ corpalē p̄ntiā: fuit aūt ꝑ corpalē p̄ntiaꝫ in ipſa. ⁊ iſte eſt ꝓpꝰ mod' eſſendi quo cum btiſſima ꝟgine fuit ⁊ cū nullo alio: ḡ cum illū ꝓpriū modū eēndi deberet h̄ exp̄mere: debuiſſet dicere dn̄s in te. Item Miere. ſcribēs de iſta aſſociatiōe de q̄ hic agit̄ dic̄ xxxj. Femina circūdabit virū: ſꝫ ꝙ circūdat̄ ab alio illud eſt in illo: ḡ debuit dicere dn̄s in te. Itē vbi in diuis eſt idētitas nature: ḋ vna ꝑſona eē in alia et ecōuerſo vt ibi. Ego in pr̄e: ⁊ pr̄ i me ē: ḡ cū h̄ notet̄ aſſociatio in eadē nā ſm ſpēm: debuit dicē dn̄s i te. Itē dn̄s abſolute dictū ſumi ſolet ꝓ pr̄e vt ibi. ꝟbo dn̄i celi firmati ſunt et ſpū oris ei' oīs ꝟt' eoꝝ. q̄ cū notet̄ ſpālitēr p̄ntia corpalis q̄ nō cōuenit pr̄i: nō debuit

dicere dn̄s tecū. ¶ Item q̄re nō dicit dn̄s oīpotēs vel dn̄s exercituū vel hmōi. ¶ Itē q̄re nullū poſuit vbū? ¶ Itē dn̄s dr̄ quaſi dās minas. h aūt nulla fit cōminatio ? ſed magis pmiſſio: g̃ male pōit h dn̄s. ¶ Itē cū dn̄s importet reſpectū ad huū: quare nō determinat h ille reſpect⁹ vt diceret cui⁹ eſt dn̄s. ¶ Itē cū oīs aſſociatio ſit in aliquo: q̄rit in q̄ ſit iſta aſſociatio. Si in eſſe vt ſit ſenſus dn̄s eſt tecū. iſta aſſociatio cōuenit deo cū oībus. τ ſic cōis eſt ei cū oīb⁹ entib⁹ g̃ in hoc nihil dr̄ qd̄ beate vgini appropet. ¶ Ad hec dicim⁹ q in iſta ſalutatiōe p h qd̄ dr̄ dn̄s tecū duo intēdunt. Unū vt pſōna mittētis pprie expmat. alterū vt liberū arbitriū btiſſime vginis ad credendū τ cōſentiendū inclinet. Iſta aūt duo pfectiſſime τ appropiiſſime expmit hoc nomē dn̄s qd̄ a potētia imponit. τ qn̄ abſolute dr̄ ſoli deo appropat. Alij vo dn̄i hui illius ſunt. ipe abſolute eſt dn̄s qui dn̄s eſt oīuz: quod ſolius dei trinitatis eſt ppriū: qui eſt pſona mittēs i hac ſalutatiōe. τ ſic pſona mittēs pprie noiat. Per idē aūt liberū arbitrium glorioſiſſime vginis inclinat: qz ad ɔſentiēdū in mirabilia maxime diſponit fides de oīpotentia: qz credit τ aduertit deū omnia poſſe facere. acqeſcit ipz poſſe naturas mutare: vel naturis impare. Unde cū h oīum nouoꝝ nouiſſimū annūciet btiſſime vgini ad credendū: ɔgruētiſſime ponit hic h nomē dn̄s qd̄ abſolute poſitū eſt oīpotētie demōſtratiuū. Quia vo liberū arbitriū beatiſſime vginis etiā p ſe facile erat ad credendū paratū nō indiguit expſſiſſima inſinuatione oīpotētie cū terrore. vt diceretur dn̄s ops vel dn̄s exercituū: ſz ſufficit ipſi⁹ leuis annūciatio τ q̄ſi obſcura expſſio potentie q̄lis p hoc nomē dn̄s iportat. Dicit g̃ ei. dn̄s tecū. quaſi apte dicat. Nihil credas tibi impoſſibile q̄ ſcis te dn̄m in ſociū hr̄e: ſed dic ɔfidēter. Oīa poſſuz in eo qui eſt mecū. Si em̄ aliq̄ duo vnū officiū debeant opari: qd̄ impedit ſi vn⁹ ē debilis cuz alt adeo ſit fortis vt p ſe officiū poſſit pficere iſto etiam nō iuuāte. ¶ Ex his ſolutio ad oīa pz obiecta vſqz ad vltimū qd̄ q̄ritur eſt de aſſociatiōe. Ad qd̄ dicim⁹. q h aſſociatio notat oībus in genere in q̄bus aſſociatio pōt eē. Eſt aūt triplex aſſociatio. Eſt em̄ aſſociatio in eēndo: aſſociatio in patiēdo: aſſociatio in agendo. Aſſociatio in eſſendo duplr. Abſolute vl reſpectiue. Si abſolute in ſubali. in q̄li. in q̄nto. Aſſociatio i ſubſtātiali ē idētitas. in q̄li ſilitudo. in quāto eq̄litas. Int deū aūt τ b. vginē fuit aſſociatio in ſubali. vna hūanitate: qz ver⁹ hō de vgie vera i hoie. Fuit etiā ſilitudo i volūtate vni⁹ in vtroqz. Fuit etiā eq̄litas potētie in gn̄e. Ipſa em̄ eiuſdē regni ē regia cui⁹ ipe eſt rex. ¶ Itē pōt int ipos notari idētitas in nā. ſilitudo in forma nāli. et in figura. eq̄litas in vtute nāli ſiue in potentia. Si aūt eſt cōio in eſſe reſpectiue. hoc ē vel duoꝝ adinuicē vel duoꝝ ad vnū. Si pmo modo illa cōio fuit h in ſummo: qz ipa mr ſua τ ipe fili⁹ eius. Si ſcd̄o modo. tunc eſt vel ad vnū tp̄us vel ad vnū locū: vel ad vnū ſitū vl habitū. Scd̄m tp̄s ibi fuit cōio qz ipa ſimul mr dei τ ipe ſimul fili⁹ hoīs τ ecōuerſo. Scd̄m locū fuit ibi cōio. Ipa em̄ ipm ſecū portauit de loco ad locū quocūqz infra nouē mēſes iuit. ¶ Poſſum⁹ autē τ iſtas cōiones tēpis τ loci ſubdiuidere. Eſt em̄ tp̄s aduerſitatis. τ eſt tp̄us pſperitatis. Aduerſitatis autē duplex vel a ſeipſo vel ab altero. τ ſic triplex erit tp̄s pp̄e hūiliatiōis aliene pſecutiōis: τ tp̄us ɔſolationis. et in his oībus fuit dn̄s cū ipa. In tpe pp̄e humiliationis. in purificatiōe: qn̄ obtulit ipz ad tēplū Luc. ij. In aliena pſecutiōe: ſicut in paſſione qn̄ ſtabat iux crucē. Ioh. xix. c. In ſupna ɔſolatione: ſicut in reſurrectiōe. ¶ Itē locoꝝ ali⁹ eſt nālis: ali⁹ eſt penalis: alius dignitatis. Nālis vt eſt vter⁹. penalis vt exiliū: dignitatis vt ſoliū. In his oīb⁹ domin⁹ fuit ſecū τ ipa cū dn̄o. Dn̄s eniz fuit ſecū in vtero: ſecū in exilio: ſecum in ſolio. ¶ Itē diuerſi in diuerſis locis ſolent ē ſil fratres ſimul in domo: pr̄ τ fili⁹ ſil i mēſa. vir τ vxor ſil in lecto: hu⁹ τ dn̄s ſil in via: τ ſimul in comitatu. Ipſa aūt in his oībus fuit ſecū ſil in domo vt frater cū ſorore. In mēſa vt filius cū pr̄e. In lecto vt ſponſus cū ſponſa. In comitatu: vt dn̄s cū ancilla. De pmo ps. Ecce q bonū τ q io. De ſcd̄o Matth. xv. Non eſt bonū ſumere panē filioꝝ. Itē ps. Filij tui ſicut nouelle oliuaꝝ. De tertio Gen. ij. Propt h relinq̄t hō pr̄ez ſuū τ matrē. De q̄rto Ioh. xij. Si q̄s mihi miſtrat me ſequat. Fuit etiaz ibi cōio bm ſitū oi mō. Ipſe em̄ nouē mēſib⁹ cū iacēte iacebat: cū ſtāte ſtabat: cū ſedēte ſedebat. Fuit etiaz ibi cōio bm habitū ſubalē. Ipa

eñ beatiſſima vgo induit ipſum deū eadē
carne qua ipa fuit īduta. vñ ⁊ ipe in ſimili
tudinē eſt hominū fact⁹ ⁊ hitu inuēt⁹ vt ho
mo. Fuit etiā ibi cōmunio in patiēdo. Eſt
aūt triplex cōpaſſio accidētalis vt ſeru⁹ do
mino: naturał vt mr̄ filio: eſſentialis vt mē
brū cū mēbro. Ipſa ḡ cōpaſſa fuit ei vt ācil
la fideliſſima dn̄o ſuo. vt mr̄ dilectiſſimo fi
lio: vt mēbrū delicatiſſimū ſuo mēbro. Itez
in agēdo fuit inter eos oīmoda cōio. Tria
aūt ſunt genera hominū q̄ neceſſario cōmu
nicāt ſibi in agēdo. ſ. ꝯhētes generātes ad
iuuātes. Et ipſa btiſſima vgo cōicauit cuz
dn̄o in ꝯctu mr̄imonij hoīs ⁊ dei. In gn̄a
tiōe filij. In adiutorio gn̄is hūani. ⁊ ſic cōi
cauit ei in oī ꝙ ꝯtingit aliquē alicui cōica
re. Dn̄s ḡ oīum gn̄alr̄ ꝑ creationē hoīum.
ſpāliter ꝑ recreationē. tu⁹ ꝑ immediatā ſū
ptionē. xp̄i hoīs ꝑ vnionē. eſt tecū ꝑ eſſenti
am pn̄tiā ⁊ potētiā. inhitantē grām. corpa
lē pn̄tiam. Vn̄ Ber. Sʒ cū ita ſit cū oībus
ſanctis ſpālit̄ tn̄ cū maria cū q̄uticꝫ tāta ei
ꝯſenſio fuit vt illi⁹ nō ſolū voluntate ſʒ etiaz
ſibi carnē ꝯiungeret. ⁊ de ſua vginiſcꝫ ſub
ſtātia vnū xp̄m efficeret vel poti⁹ vnus xp̄s
fieret. q̄ ⁊ ſi nec tot⁹ de vgie. tot⁹ tn̄ dei t to
tus vginis eſſet. nec duo tn̄ filij ſʒ vn⁹ vtri
uſcꝫ fili⁹. Ait itacꝫ. Aue grā plena dn̄s te
cū be. tu in mu. Nec tm̄ dn̄s fili⁹ tecū quez
carne tua induis: ſʒ dn̄s ſpūſctūs de q̄ con
cipis. ⁊ dn̄s pr̄ q̄ genuit quē cōcipis. Pr̄ i
quā tecū q̄ ſuū filiū facit ⁊ tuū. Fili⁹ tecū q̄
ad ꝯdēdū in te mirabile ſacramētum miro
modo ⁊ ſibi reſerat genitale ſecretuz. ⁊ tibi
ſeruat vginale ſignaculū. Spūs ſctūs tecū
qui cū pr̄e ⁊ filio tuū ſctificat vterū. Itē de
eodē Maxim⁹ Epūs. Dn̄s tecū in mēte. te
cū i vētre: tecū i vtero tecū i auxilio. Ex his
ergo pꝫ qualit̄ dn̄s fuerit cū btiſſima vgie
oī mō quo ꝯtingit aliqd eſſe cū altero.

¶ De hoc bn̄dicta tu i mulierib⁹. Cap. cc.

Enedicta tu in mulierib⁹. De hac
b clauſula querit̄ an aliqd addat ſup
plenitudinē grē. aut nihil. Si eñ ni
hil addit. ḡ ſupfluit. Si aliqd addit ḡ illa ꝑ
us grā plena nō fuit. ḡ angel⁹ falſum dixit
qn̄ ipſa pri⁹ grām plenā nūciauit. Itē na
tura ſua eadē eſt cū natura mulierū. ḡ ſi ex
cellit hoc eſt in grā. Sʒ oīs grā includitur
cū dr̄ grā plena. ḡ fruſtra addit̄ poſtea bene
dicta tu in mulierib⁹. Itē ſi iſta benedictio
addit aliqd grē ⁊ in grā excellit viros ⁊ mu
lieres. tūc debuiſſet dixiſſe bn̄dicta tu in ho
minib⁹ ⁊ etiā bn̄dicta tu in oīb⁹ creaturis
cū in grā ſit excellētior vniuerſis. Itē bn̄di
cta tu in mulierib⁹. glo. que ſine exēplo mu
liebris cognitiōis vgo ⁊ mr̄ deū genuit. ſʒ
illud totū in plenitudine grē eſt cōprehen
ſum. ḡ fruſtra hic reperit̄. Itē cū virgines
oēs excellētiā habebāt dignitatis. iſta bn̄di
ctio oībus vginib⁹ cōuenire videt̄. Oēs ei
virgīes inquātū vgines bn̄dicte ſūt i mulie
ribus ⁊ ſic poti⁹ deberet dicere bn̄dicta tu i
virginib⁹. Itē ſi ꝓpter fecūditatē vginalez
ē bn̄dicta i mlierib⁹: tūc mlto poti⁹ dixiſſet
bn̄dicta tu i mlierib⁹. Itē plus eſt factum
ꝙ dictū. bn̄dicta aūt dr̄ quaſi bene aucta.
ſed plus eſt btā. ḡ potius dixiſſet btā tu in
mulierib⁹ ꝙ benedicta tu in mulieribus.
Itē cū bn̄dictio quedā ſit grē. quedā vo glo
rie oīs aūt bn̄dictio glie includit in ſe bene
dictionē grē. ḡ plus dixiſſet dicēdo glorio
ſa tu i mlierib⁹. Itē bn̄dicta tu i mlierib⁹.
glo. i. pre mulierib⁹. Et alibi in figura dr̄.
Benedicta es tu ꝑ oīb⁹ mulierib⁹ ſup traz
Judich. xiij. Itez Heſter. ij. Aſſuer⁹ rex di
lexit Heſter pl⁹ ꝙ omēs mulieres. queſtio
Querit̄ ḡ que ſit dr̄a inter bn̄dicta tu i mu
lierib⁹ ⁊ pre mulierib⁹ ⁊ inter mulieres et
plus ꝙ oēs mulieres. Itē querit̄ vtrū pro
nomē demōſtratiuū ſcdē ꝑſone notet ibi ex
cellētiā vel diſcretionē. Si diſcretionē vide
tur ꝙ nō. q2 multe alie ſunt bn̄dicte i mu
lieribus. Si autem excellentiam cum ex
cellentia habeat non tm̄ reſpectu mulie
rum ſʒ repeſctu oīum creaturarū, dixiſſe
debuerat bn̄dicta tu in oīb⁹ creaturis. Itē
querit̄ vtrū iſta bn̄dictio btiſſime vgis cō
prehēdat oīum alioꝝ benedictionē in ſe. Et
videt̄ ꝙ ſic immo necꝫ dubitabile videtur
Quid eñ magni vel miri ſi habuit benedi
ctionē oīum gētiū q̄ bn̄dictiōes oīum ange
loꝝ ⁊ grās habuit ⁊ a nullo illuſtriū vincit̄
Ad hec ſoluēda dicim⁹ ꝙ quadruplex ē pro
bn̄dictiōis. Dicit̄ eñ bn̄dictio qn̄cꝫ male
dicti euacuatio. Itē dr̄ bn̄dictio fecūditat
ampliatio: vn̄ bn̄dixit eis. Creſcite ⁊ mul.
⁊c. Gen. i. Dicit̄ etiā bn̄dictio ſingularis
grē collatio Vn̄ bn̄dixit dn̄s Abrahā. Gen
xxij. Itē dr̄ benedictio cōgratulantiuz col
laudatio vnde Mat. xxi. bn̄dictus q̄ venit
in noīe dn̄i. Scdm̄ oēm modū iſtū rōnem
fuit bn̄dictiſſima vgo i mulierib⁹ bn̄dicta.
Item benedictio q̄ eſt maledicti euacuatio

triplex fuit ƀm q̄ ē maledictio nature: maledictio culpe: maledictio pene. Maledictio nature obprobriū ſterilitatꝭ. maledictio culpe feditas libidinis. maledictio pene eſt inflictio penalitatis. Et quelibet iſtaꝝ triplex. In obprobrio em̄ ſterilitatꝭ triplex fuit maledictio: ſcꝫ libido ip̄regnātis: feditas cōcipiētis pctm̄ naſcētis. ¶ Cōtra: hec benedictiſſima ꝟgo tres habuit benedictiōes in cuiꝰ ꝯceptiōe ip̄regnans fuit ſpūſſctūs: cōcipiēs ꝟgo: ꝯceptus deꝰ. ¶ Itez in inflictione penalitatis triplex fuit maledictio damni: ꝟginitatē pdendo: laboris in portādo: doloris in pariēdo. ¶ Cōtra hec iteruꝫ in beatiſſima ꝟgine triplex fuit benedictio cui in ꝯcipiēdo ꝟginitas aucta: ⁊ cōſecrata fuit: ſine labore portauit: ſine dolore peperit. Et ſic ꝯſtat q̄ nouē maledictiōes: nouē benedictiōibꝰ euacuauit: ⁊ ſic ꝑpt maledicti euacuationē bn̄dicta ē i mulieribꝰ. ¶ Itē eſt benedictio: fecūditatis ſuperexaltatio: et hec q̄ꝫ pōt eſſe triplex. vna ex parte agētis: altera ex parte generati: tertia ex pte gignētis. Et qlibet iſtarū triplex. Agēs em̄ i iſta cōceptione fuit deꝰ patꝰ: deus filiꝰ deꝰ ſpūs ſanctꝰ. Exaltata aūt eſſet ſup oēm generationē: generatio illa in q̄ agens eſſet ſolus pater: ſꝫ plus exaltata vbi patꝰ ⁊ filiꝰ ⁊ ſpūs ſanctꝰ. ¶ Itē ex parte generati exaltata ē generatio ſup oēm generatiōem: vbi cōcipitur vir pfectus in naturalibꝰ: ſꝫ plus exaltata eſt vbi ꝯcipitꝰ vir ſanctꝰ gratia ⁊ virtutibꝰ: ſꝫ ſuperexaltata eſt vbi ꝯceptus fuit vir pfectiſſimꝰ: homo ſāctiſſimꝰ: ⁊ ſummꝰ deus. ¶ Itē ex pte gignētis exaltata fuit quia ꝟgo cōcepit: plus exaltata q̄ ꝟgo peperit: exaltatiſſima q̄ matꝰ ⁊ virgo lactauit Eſt etiā benedictio ſingularis gratie que ſimilr in beatiſſima ꝟgine triplex fuit. Prima q̄ ipſa ƀm dignitatē caput eſt ⁊ principiū feminaꝝ. Scdo q̄ eſt mater oiuꝫ. Tertio q̄ eſt dn̄a oiuꝫ. Prima iſtaꝝ adhuc triplex. Dicitꝰ em̄ principiū feminaꝝ propter tria. Unū eſt q̄ hūit q̄cquid boni in femis fuit. Aliud q̄ q̄dlibet illoꝝ in ſummo hūit Tertiū eſt q̄ illud hūit q̄d nūq̄ alia femina hūit vl habere potuit. Primū triplex Triplex em̄ bonū fuit in feminis. bonū cōiugataꝝ. bonū viduarū: bonū ꝟginū. In virginitate adhuc triplex bn̄dictio eſt. vna eſt carnis incorruptio. Scd̄a nulliꝰ viri ſubiectio. Tertia angelica ꝯuerſatio. In viduitate etiā eſt triplex bonū. libertas. cōtēplationis. exercitiū in opibus pietatis. caſtigatio carnis. Omnia iſta bona ſimul fuerunt in beatiſſima ꝟgine. habuit etiā iſta oīa i ſummo. Precellit em̄ oēs virgines in tribus benedictiōibꝰ ꝟginū cauſalitate: q̄ ꝟgo virginū puritate q̄ pura in ſummo: fecūditate: q̄ mater ⁊ ꝟgo. Cōiuges ſilr̄ excellit in tribꝰ: habuit em̄ fecunditatē ſine corruptiōe: prolem ſine patre: fecunditatē reſpectu altiſſime nature: q̄ eſſet mater dei. Bonū viduarū ſilr̄ habuit vtpote in ſumma cōtēplatione p̄cipua pietate: excellētiſſima caſtitate. Quicq̄d ꝗ boni in mulieribꝰ fuit h̄ totū excellētiſſime habuit: quia ꝟgo virginum fuit ⁊ mater dei fuit atq̄ꝫ mater virgo fuit. Secūda gratia ſpecialis: q̄ mater fuit hoīum. Et h̄ quoq̄ꝫ triplr̄. Fuit em̄ mater vnius hoīs p generationē: oīum hoīuꝫ mater p regenerationē: ⁊ ꝟginū mater p imitationē. Tertia gr̄a ſpecialis fuit: q̄ fuit domina oīum: ⁊ hoc triplici rōne. Tripliciter em̄ efficitꝰ q̄s iuſte dn̄s. Uno mō p opationē: vt dn̄s eſt q̄s eiꝰ rei quā opatus ē ⁊ conduxit in eſſe. Secūdo mō p emptionē. Tertio mō p electionē: vt plati. Iſta triplici rōne fuit btiſſima ꝟgo domīa oīum creaturarū: vtpote mater ꝯditoris: adiutrix redēptoris: regina creatoris. Quarta dr̄ benedictio ꝯgratulantiū collaudatio: ⁊ hec quoq̄ꝫ triplex. Collaudatꝰ em̄ ab angelis: ab hoībꝰ ⁊ a corpalibꝰ. Genuit em̄ angeloꝝ reſtauratorē: hoīuꝫ ꝯditorē: corpaliū innouatorē. Laudāt aūt eā angeli ꝑpt tria. Reſtaurauit em̄ reddendo p equipollētiā deperditum: multiplicādo numerū: augmētando ſupadditū decimā ſcꝫ hierarchiā. Homies q̄ꝫ laudāt eā ꝑpt tria: genuit em̄ eis redēptorem: iuſtificatorem: glorificatorem. Corporalia quoq̄ꝫ laudant eam propter tria. Immutauit em̄ corpa innouādo: nobilitādo: ⁊ oīa in xp̄i corpe diuinitati vniēdo. Sic q̄ꝫ ptꝫ qliter btiſſima oīuꝫ dn̄a ƀm oēꝫ rōnē bn̄dictionis oīfariā ē ſupbn̄dicta. ¶ Qualr̄ eiꝰ bn̄dictio oēꝫ bn̄dictionē cōprehendat. Ca. ccj.

q Qualiter aūt ⁊ iſta bn̄dictio i mulieribus comprehendat in ſe oēm aliam benedictionem facile eſt videre ſingula percurrenti.

¶ De benedictiōe diei ſeptime. Cap. ccij.

p Prima benedictio ē illa q̄ benedixit deus diei. vij. In qua requeuit ab oi

opere qᷓ patrarat. Gen̄. j. Eſt aūt iſta bn̄di
ctio operū cõſūmatio: a pctis vacatio: eter
ne requiei ꝑfiguratio. In btiſſima aūt ꝟgi
ne fuit ꝑfecte operū cõſūmatio: qꝛ oīa crea
ta in vno hoīe vniunt̄ cū creatore: ⁊ primū
fit vltimū ⁊ vltimū primū. Non em̄ eſt ꝑfe
ctio motꝰ vel operis niſi in circulo. Item ſi
ſiliter ē vera a pctis ceſſatio in cuiꝰ volūta
te pctm̄ nullū fuit: ⁊ ꝓterea ineſſe nõ potuit
Hec etiā reqes non ſolū fuit future requiei
ſignū: ſꝫ ⁊ pn̄t̄. Si ergo dies. vij. ē bn̄dicta
ꝓpt̄ ſabbatū dei: ⁊ tm̄ excellentioꝛ eſt ſabba
tiſmꝰ recreationis ꝙ̄ creationis: ꝗ ⁊ maioꝛ
benedictio. In oībus em̄ requie̅ que fuit: ⁊
in ipſa ſola inuenit: in q̄ inuenit oīa q̄cūqꝫ
q̄ſiuit. Unde ⁊ in tabernaculo eiꝰ requeuit.
Eccli. xxiiij. Hec ē em̄ vera ſyon: quā elegit
dn̄s in habitationē ſibi. Ibi reqes ſua in ſe
culū ſeculi: ibi habitauit qm̄ elegit eā. Sic
etiā beatiſſima ꝟgo habuit diei ſeptime be
nedictionem.

De benedictione ade ⁊ eue. Cap. cciij.

Ecūda benedictio q̄ benedixit deus
s fuit illa quā dedit ade ⁊ eue. Gen̄.
j. Creſcite ⁊ multiplicamini ⁊ reple
te terrā ⁊ ſubijcite eā: ⁊ dominamini piſci
bꝰ maris volatilibꝰ celi ⁊ vniuerſis animā
tibus q̄ mouētur ſuꝑ terrā. Hec benedictio
tria cõplectitur in ſe. ſ. nature fecūditateꝫ:
terre ſubiectionē: aīaliū dominationē. Fe
cūditas duplex ē carnalis ⁊ ſpūal̄. Utrāqꝫ
habuit btiſſima ꝟgo in ſummo: fecūditatē
carnalē ſuꝑ fecunditatē naturalē: ⁊ ſpūaleꝫ
vniuerſalē: qm̄ oīum bonoꝝ mater ē. habuit
etiā terre ſubiectionē in ſummo. terrā eniꝫ
corꝑis ſui ita pre oībꝰ ſibi habuit ſubiectaꝫ
ꝙ etiā nunꝙ̄ primū motū rebellīōis habu
it ſubiectā: cū ſit domina oīum angeloꝝ. ha
bet etiā beatiſſima ꝟgo oīum aīaliū ſubie
ctionē ⁊ dominationē. Dominat̄ etiā ꝑ po
tentiā piſcibꝰ maris. i. demonibꝰ in amari
tudine inferni ꝯſtitutis. Dominat̄ etiā vo
latilibꝰ celi. i. eleuatis angelis ⁊ volātibꝰ in
celū ⁊ ad altitudinē cõtēplatīōis dei. Dn̄at̄
etiā ꝑ miſericordiā vniuerſis aīantibꝰ que
mouent̄ ſuꝑ terrā. i. hoībꝰ oībꝰ in mobili vi
ta ꝯſtitutis. Et ſic btiſſima ꝟgo habuit bn̄di
ctionē primoꝝ parentum.

De bn̄dictione Jacob. Cap. cciiij.

Tem yſaac benedixit Jacob. Gen̄.
i xxvij. Det tibi deus de rore celi ⁊ de
pinguedīe t̄re abundātiā frumenti
vini ⁊ olei: ⁊ ſeruiāt tibi ppl̄i ⁊ adorēt te tri
bus: eſto dn̄s frm̄ tuoꝝ: ⁊ icuruent̄ ante te
filij mr̄is tue. Qui maledixerit tibi ſit ille
maledictꝰ: ⁊ q̇ benedixerit tibi bn̄dictīōibꝰ
repleat̄. Hec qꝫ benedictio in tribꝰ cõſiſtit:
in abūdātia neceſſarioꝝ vt ibi: det tibi deꝰ
In dignitate bonoꝝ ibi: eſto dn̄s frm̄ tuoꝝ.
in ammotīōe incõmodoꝝ vt ibi: qui male
dixerit tibi. Itē ros celi. i. gr̄a cõtēplatīōis:
pinguedo t̄re gr̄a actīōis: ⁊ ex his fit frumē
tū fidei: vinū ſpei. Un̄ ad Ro. xij. Spe gau
dētes: oleū charitatis. His addūtur neceſ
ſaria corꝑis: ⁊ ſic itelligit̄ in his oē neceſſa
riū: ſꝫ ꝯſtat ꝙ hec oīa bona beata ꝟgo hūit
in ſūmo. cõtēplatīōeꝫ: actīōeꝫ: fidē: ſpem: ⁊
charitatē: ꝗ principiū illiꝰ benedictīōis Ja
cob hūit in ſūmo. Scd̄m ꝙ in hac bn̄dictio
ne ē dignitas honoꝝ: q̄ intelligit̄ ꝑ h̊. Ser
uiant tibi ppl̄i ⁊ adorēt te tribus: eſto dn̄s
fratrū tuoꝝ. Populi ſunt gētiles ad fidem
ꝯuerſi: tribꝰ iudei: frēs ſui ſunt xpiani: filij
mr̄is ſūt angeli. Oēs iſti o btiſſima ꝟuiunt
tibi i eccl̄ia militāte: adorāt te iꝑdulia ī tri
umphāte: ⁊ icuruant̄ an̄ te: qꝛ vbiqꝫ ⁊ oībꝰ
dn̄aris cõgermana tibi pietate. Tertiū qᷓ
fuit in bn̄dictīōe hac ē icõmodoꝝ ammotio
⁊ laudis cõicatio qᷓ itelligit̄ ꝑ h̊ qᷓ dicit.
Qui maledixerit tibi corde ⁊ ore: ope male
dictīōibꝰ repleat̄ pn̄tis ⁊ future vite: ⁊ q̇ bn̄
dixerit tibi bn̄dictīōibꝰ repleat̄: pn̄tis gr̄e ⁊
gl̄ie future. Iſtā bn̄dictionē etiā habuit in
ſummo btiſſima ꝟgo: q̄ nunꝙ̄ aliqᷓ incõ
modū hūit q̊ caruiſſe voluerit: imo om̄e in
cõmodū ſuū cõmodū ſibi fuit. qui aūt ipaꝫ
corde ore ⁊ ope maledixerit: maledictīōeꝫ et
nā hereditabit. Qui ꝟo ipam corde ore ope
re benedixerit bn̄dictionem gratie ⁊ glorie
poſſidebit. Oēs etiā illā laudamꝰ qn̄ cantā
tes dicimꝰ. Bn̄dicta tu in mulieribus. Et
ſic ptꝫ q̄liter btā ꝟgo habuit bn̄dictionem
Jacob in ſummo.

De benedictione ſinguloꝝ filioꝝ Jacob
⁊ primo iude. Cap. ccv.

Unt ⁊ alie famoſe bn̄dictīōes inter
s q̄s ſunt ille q̇bꝰ bn̄dixit Jacob filijs
ſuis ſinglis bn̄dictīōibꝰ ꝓprijs. Ge
ne. xlix. Sed ꝙuis oēs dicant̄ benedictio
nes: q̄dā tm̄ illaꝝ ſunt magꝭ ꝓphetie vl̄ ma
ledictīōes: q̇bꝰ omiſſis illas q̄ vere ſūt bn̄
dictīōes q̄liter cõprehēdant̄ ſub bn̄dictõne
bn̄dictiſſime declaremꝰ. Cum aūt filij Ja
cob alias ſignificēt ꝟtutes: Judas ſignifi

cat charitatẽ. ⁊ iõ in pſona Jude decẽ ⁊ ſe ptẽ ibi ponunť ꝓprietates de charitate. Di ciť ergo Geñ. xlix. Juda laudabunt te frẽs tui. Man⁹ tua i ceruicib⁹ inimicoꝝ tuorũ. Adorabũt te filij pr̃is tui. Catul⁹ leonis Juda. Ad predã aſcẽdiſti fili mi. Requieſcens accubuiſti vt leo ⁊ quaſi leena. qs ſuſcitabit eũ? Nõ auferet ſceptrũ de Juda. ⁊ dux de femore ei⁹ donec veniat q̃ mittẽd⁹ ẽ. ⁊ ipſe erit expectatio gẽtiũ. ligãs ad vineã pullũ ſuũ: ⁊ ad vitã o fili mi aſinã ſuã: lauabit in vino ſtolã ſuã. ⁊ in ſanguĩe vue palliũ ſuũ Pulchriores ſũt oculi ei⁹ vino. ⁊ dẽtes ei⁹ lacte cãdidiores. Pria g̃ ꝓprietas ẽ ꝙ charitas ẽ digniſſima ꝟtutũ. iuxta illud pme Cori. xiij. Maioꝛ hoꝝ ẽ charitas. Et hoc intelligiť p hoc Juda laudabũt te fratres tui. Scđa ꝓpetas ẽ ꝙ ipa ẽ expugnatrix pctõrũ iuxta illud. j. Pet. iiij. Charitas opit mltitudinẽ pctoꝝ ⁊ hoc intelligiť p hoc qđ dr̃ Man⁹ tue i ceruicib⁹ inimicoꝝ tuoꝝ. Tertia ꝓpetas ẽ ꝙ dat ꝟtutib⁹ eẽntiã ꝟtutũ ⁊ hoc intelligiť p hoc qđ dr̃. Adorabũt te filij pr̃is tui. Quarta ẽ ꝙ ẽ amatrix arduoꝝ ⁊ hoc intelligiť p illud qđ dr̃. Catul⁹ leonis Juda. Quita ẽ ꝙ eſt expoliatrix demonuꝫ qđ ĩtelligiť p hoc. Ad pdã aſcẽdiſti fili mi. Sexta ẽ ꝙ ẽ victrix paſſionũ. qđ ĩtelligiť p hoc. requieſcẽs. Septia eſt ꝙ eſt ſupatrix tẽptationum p hoc qđ dr̃. Accubuiſti vt leo. Octaua ẽ ꝙ facit p dilecto aiam ponere. qđ intelligiť p hoc qđ dr̃ leena. Nona ẽ ꝙ nihil pt eaꝫ a dilecto ſeparare. Vñ ad Ro. viij. Quis nos ſepabit a charitate dei ⁊ h̃ intelligiť p hoc. Quis ſuſcitabit eũ? Decia eſt ꝙ facit in eternum regnare. j. Cor. xiij. Charitas nũquã excidit. ⁊ hoc eſt ꝙ dicit. Nõ auferet ſceptrũ de Juda. Undecima ꝙ facit filios deo generare. qđ intelligiť per hoc qđ dicit. ⁊ dux de femore ei⁹. Duodecima eſt ꝙ facit xp̃m de celo deſcẽdere. ⁊ hoc eſt qđ dicit. donec veniat q̃ mittendus eſt. Tertiadecia ꝙ vnit mẽbra eccľie in ſe ex q̃ totũ corp⁹ ẽ ꝯnexũ ⁊ cõpactũ. ⁊ hoc ẽ qđ dicit ligãs ad vineã pullũ ſuũ. Quartadecia eſt ꝙ vnit ⁊ ligat mẽbra cũ capite: ⁊ hoc eſt qđ dicit. ⁊ ad vitẽ o fili mi aſinã ſuã. Decia quita ꝙ facit xp̃s ſuo ſanguĩe nos lauare. iuxta illud. Apo. j. Qui dilexit nos ⁊ lauit nos a pctis nr̃is in ſanguĩe ſuo ⁊ hoc eſt lauabit i vino ſtollã ſuã ⁊ i ſanguĩe vue pallium ſuũ Sextadecia ẽ ꝙ fecit eũ p doctrinã vocare. iuxta illud Joh. vl. Symõ iohãnis dilig̃s me paſce oues meas. Et hoc ẽ ꝙ dicit pulcriores ſunt oculi ei⁹ vino. Deciaſeptia eſt ꝙ fecit xp̃m nos ſibi p ſacramẽta ĩcorporare. ⁊ hoc eſt ꝙ dicit dẽtes ei⁹ lacte cãdidiores. Et ſic i vniũſo ſt̃. xvij. ꝓpetates charitatis q̃ ſunt digniſſima ꝟtutũ. expugnatrix pctoꝝ. dãs ꝟtutib⁹ eẽ ꝟtutũ. amatrix arduoꝝ. ſpoliatrix demonũ. victrix paſſionũ. triũphatrix tẽptationũ aiaꝫ ponere. nihil ſepare. i eternũ regnare. filios deo generare. xp̃m de celo deducere. vnire mẽbra eccleſie. ⁊ vnire mẽbra cũ capite. ſãguĩe lauare. p doctrinã vocare. p ſacramẽta incorpare. qđ intelligiť p hoc qđ diciť. dẽtes ei⁹ lacte cãdidiores. p lac em̃ intelligiť mãſuetudo ſacramẽtoꝝ de carne xp̃i ⁊ paſſiõe ꝓueñtiũ. Jſte g̃ ſunt ꝓprietates charitatis i quibus ꝯſiſtit bñdictio Jude. Sꝫ ad nobiliorẽ ſubaꝫ ſequũť nobiliores ꝓpetates. g̃ q̃ cũqꝫ hꝫ ꝓpetatẽ i ſũmo hꝫ ⁊ has ꝓpetates in ſũmo. ⁊ p ꝯñs bñdictiões Jude in ſũmo. Sꝫ btiſſima oiuꝫ dñarũ dña habuit charitateꝫ in ſũmo. ergo ⁊ has proprietates habuit in ſũmo.

¶ De bñdictiõe zabulõ. Cap. ccvj.

Sequiť bñdictio zabulõ. zabulõ i littore maris hĩtabit in ſtatiõe nauigium ptingẽs vſqꝫ ad ſydonẽ. Per zabulõ ſm magr̃m Ric. de ſ. vic. intelligiť zelus aiaꝝ. de q̃ ſic dicit. Poſt yſachar zabulõ. i. hĩtaculũ fortitudĩ gigniť. qꝛ p dulcedĩnis deguſtationẽ odiũ vitioꝝ. gr̃a ⁊ verę virtutꝭ robur acq̄riť. Jſte eſt zabulõ q̃ iraſcẽdo irã dei placare ꝯſueuit. q̃ pie ſeuiẽdo dũ hominũ vicia pcutit. q̃ſi ñ pcẽdo meli⁹ pcit. Abſqꝫ dubio nihil ſic plꝫ deo ⁊ nihil ſic placat deũ q̃ꝫ zel⁹ aiarũ. Et ĩfra. Quã multos hodie videm⁹ paupes ſpũ. charitate feruẽtes. multũ abſtinẽtes. admodũ patiẽtes ad zelũ tñ aiaꝝ nimis tepidos multũqꝫ torpẽtes. alij q̃dẽ ad cuſtodiã hũilitatꝭ delinq̄ntes increpare ñ pſumũt. alij neceſſitatẽ ꝓnã ne turbare videanť. peccãtes arguẽ metuunt. Sic alij alijſqꝫ atqꝫ adhuc alijs mõis zelare p dño nolũt ꝟtutꝭ hoc fingũt eẽ. vl' ꝟtutꝭ eẽ credũt. Ecõtra q̃dẽ qđ abſqꝫ dubio agũt in ſpũ furoris agere ſe arbitranť zelo rectitudis: ⁊ dũ veraciť odio pſequũť hominẽ h̃ agẽ ſe putãt vl' ſimulãt odio vitioꝝ. Jlli pietate poti⁹ q̃ꝫ crudelitate delinq̄ntes pſeq̃ credẽdi ſt̃ q̃ ĩtna illa gaudia atqꝫ eos tot dolorib⁹ inuitãt. ⁊ p expientiam nouerũt. De-

bet etiam zabulon nõ ſolũ delinquẽtes cor
ripere: ſz etiã tpe pſecutiõis cõtra pſequen
tes defendẽ. Debet etiã zabulon promptior
eſſe ad mala ferenda ꝙ inferẽda: ⁊ qꝛ habz
neceſſe qñqꝫ pro culpa eoꝝ iraſci: amplius
vtiqꝫ dolet cũ cogitur eos ꝑ culpa ꝑcutere:
ꝙ cũ cogitur ꝓ eoꝝ defenſione puniri. Li-
benter ꝗ ſe occurrentibus periculis obycit
Et ꝯtra ſeuientiũ ꝓcellas tẽpeſtatũ ſe ſpõ-
te oppõit: alioquin fruſtra iuxta littora ma
ris habitat: fruſtra in ſtatione nauiũ parat
ſi ꝯtra maxima mũdane preſſure diſcrimia
trepidat: vt tẽpeſtatibꝰ diu fatigatos ⁊ tã-
dẽ littoribus ereptos blande excipiat ⁊ be
nigne foueat. Et infra. Uſqꝫ ad ſydonem.
Scimus fieri huiꝰ venationẽ aiarũ quan-
doqꝫ ꝑ occultã ſuggeſtionẽ demonũ: quan-
doqꝫ ꝑ apertã ſuaſionẽ hominũ. Uerũtamẽ
nouit vtrũqꝫ zabulon cõprehendere ⁊ cau
te detegere. Figit ꝗ fortitudinis ſue habita
culũ e regione maris i cõfinio ſydonis: vbi
hinc vigilat ꝯtra ſeuiciã pſequentiũ: illinc
cõtra fraudulentiã inſidiantiũ. Et ĩfra. Ne
ſcio ſi põt homo a deo in hac vita aliq̃d ma
ius accipe: ignoro cui poſſit hac grã maio-
rẽ aliquã deus homini ꝯferre: ꝙ vt eiꝰ mi-
niſterio ꝑuerſi homies in melius mutenť ⁊
de filijs dyaboli filij dei efficianť. An forte
cuiquã maius eſſe videbiť mortuos ſuſcita
re: Ergo ne maius erit ſuſcitaſſe carnẽ mor
tuã iterũ morituram: ꝙ aiam in eternũ victu
rã: Ergo ne maiꝰ erit reſtituiſſe carni gau-
dia mũdi: ꝙ aĩe gaudia celi: O qualis dos
qualis dignitas: talẽ gratiã a deo accipere.
Non decuit celeſtẽ ſponſuz ſpõſe ſue aliam
dotẽ donare: ꝙ vt ꝑ adoptionis grãm poſ-
ſit multos filios gignere deo ⁊ filios ire fi-
lioſqꝫ gehenne: regni celeſtis heredes aſcri
bere. Unde ipſo nato exclamat mater eiꝰ:
dotauit me dñs dote mea bona. Ex his ĩtel
ligitur ꝙ ꝑ zabulon zelus aiarũ intelligiť:
cuiꝰ ſunt. x. ꝓpꝛietates. Prima ꝙ odit pec-
catũ. Scd'a ꝙ maxime placat deũ. Tertia
ꝙ nõ parcẽdo plus parcit. Quarta ꝙ ni-
hil plus placet deo. Quinta ꝙ promptior
eſt ad mala ferẽda. Sexta ꝙ blãde recipit
penitentẽ. Septima ꝙ vigilat ꝯtra pſecu-
tores ⁊ manifeſtas inſidias. Octaua ꝙ ho
mo nõ põt maius donuz accipe. Nona ẽ ꝙ
ẽ dos quã celeſtis ſpõſus dat ſpõſe ſue. De
cima ꝙ filios dei generat. Jſte ꝗ ſunt pro-
prietates zeli in q̃bus ꝯſiſtit benedictio za-
bulon: ſed ad meliorẽ ſubaz ſequũť nobilio
res ꝓpꝛietates: ꝗ qcunqꝫ hz zelũ aiarum in
ſummo: hz has ꝓpꝛietates in ſummo: ⁊ per
cõſeq̃ñs benedictionẽ zabulon in ſummo.
ſz btiſſima virgo habuit zelũ aiarum in ſum-
mo: ꝗ benedictionẽ in ſummo. Minor ptz
per illud qd' in ꝑncipio poniť. ſ. ꝙ zelꝰ ani-
marũ ex interne dulcedinis deguſtatione
generať: ſz illã deguſtationẽ habuit in ſum-
mo: ꝗ zelũ aiarũ in ſummo cũ ſuis ꝓpetati
bus: ꝗ ⁊ benedictionẽ zabulõ in ſummo.

¶ De benedictione yſachar. Cap. ccvij.

Equiť bñdictio yſachar. de q̃ diciť
s yſachar aſinus fortis accubãs inter
terminos. Uidit terrã ꝙ eẽt bona:
⁊ requiẽ ꝙ eſſet optima ⁊ ſuppoſuit hume
rũ ſuũ ad portandũ: factuſqꝫ eſt tributis ſer-
uiẽs. glo. Recte poſt natiuitatem Gad ⁊
Aſer lya talẽ filiũ genuit: qꝛ niſi ꝑ abſtinen
tiã ⁊ patiẽtiã mẽs humana ad verũ gaudiũ
non ꝑtingit. Oportet enĩ nõ ſolum delecta
tionẽ falſam: ſz ⁊ vanã ꝑturbationẽ exclu-
dere q̃ vult de veritate gaudere. Et iſte filiꝰ
yſachar. i. merces dr̃: qꝛ illud gaudiũ veruz
tanꝙ mercedẽ oĩum laboꝝ expectamꝰ. Et
infra. Scimus ꝙ mare ſemp fluctuat: ter-
ra aũt in eternum ſtat ſic ⁊ cetera elementa
ſemp in motu ſunt: ⁊ ſola terra ſtante cete-
ra ſtare neſciũt. Et ſcimꝰ qꝛ mẽs q̃ ꝑ varia
deſideria fluctuat quã adhuc ſclariũ cauſa-
rũ ꝓcella exagitat: ad illud eternũ gaudiuz
nõ admittiť: ⁊ illud torrẽte voluptatis non
potať: quãto minꝰ inebriať. Et infra. Hec
eſt terra illa bona trãquillitas mẽtis: quã-
do mẽs in ſeipſa tota colligiť ⁊ in vno eter-
nitatis deſiderio imobiliter figitur. hec eſt
terra quã ꝓmiſit dñs. Beati mites qm̃ ipi
poſſidebũt terrã. Et infra. Pro hac ťra yſa
char aſinus factꝰ ⁊ fortis effectꝰ ⁊ libenter
ſupponit humerũ ſuũ ad portandũ: ⁊ factꝰ
tributis ſeruiẽs. Multũ ſibi ſubito vilu erat
qui ſe aſinũ aĩal pene ceteris vilius reputa
bat. Multũ cõcupiuit terrã quã vidit ꝑ q̃
ad oẽm laborẽ fortis ꝑdurauit. Uiderat ni
hilominꝰ ꝙ ſane ad pulchritudinẽ illiꝰ ter
re oẽs pulchritudines iuſticie noſtre ſũt vt
pãnus mẽſtruate. Uiderat nihilominus ꝙ
nõ ſunt cõdigne paſſiões huiꝰ tpis ad futu
rã gloriã. Jn vno ꝗ ſibi vilis: in altero fortis
effectꝰ. de vno humiliatus. de altero robo-
ratꝰ. fortitudinis ſue humerũ ad oẽm labo-
rem libenter inclinauit ⁊ in acquirẽdo di-

uina nō ſua vero regi tributū ꝑſoluit. vnde pſ. Ut iumentū fact⁹ ſum apud te. Itē ꝓpter te mortificamur tota die. Quia vō huius vite bona ad neceſſitatē non reſpuebat hanc terrā penitus nō deſerebat. Quia vō future vite nihil niſi nouiſſima qdā capere poterat: illā nō apphēdebat: ⁊ iter termios habitabat: ⁊ iſtā tollerabat ad neceſſitatē: ⁊ illā cōcupiuit ad iocūditatem. Satagebat iſtā penit⁹ deſerere nec poterat: ambigebat in illā tot⁹ intrare nec valebat. Fecit ḡ qđ potuit: inter terminos habitauit. Quottidie in illā nitebaꝛ: quottide in iſtā relabebatur: ⁊ ſic inter termios morabaꝛ. Ex his colligitur ꝙ ꝑ yſachar gaudiū ineternū interpretatur. Cuius in his vbis. x. ꝓpetates exprimunꝛ. Prima ē ꝙ falſam delectatiōem excludit. ſcđa ꝙ vanam ꝑturbationem elidit. tertia ꝙ eſt merces laboꝝ. q̄rta ꝙ mentē ſtabilitat. quīta ꝙ animū roborat. ſexta ꝙ hominē humiliat. ſeptima ꝙ animū ī ſuſpendiū eleuat. octaua ꝙ terrā ꝑſpicit. nona ꝙ requiē ſentit. Decima ꝙ gloriaꝫ deo aſcribit ⁊ reddit. Iſte ḡ ꝓprietates ſunt in eternis gaudijs ī q̄bus ꝯſiſtit bñdictio yſachar. Sed btīſſima virgo habuit gaudiuꝫ: ⁊ ḡ ⁊ ꝓpetates ei⁹ in ſūmo: ḡ ⁊ bñdictiōeꝫ yſachar ī ſūmo. mior ptꝫ ſupra de btitudinib⁹ ſup illā q̄ eſt. Beati q̄ eſuriūt. ⁊ in tractatu de fructib⁹ ſuppoſito.

¶ Benedictio dan. Cap. ccviij.

Equiꝛ benedictio dan. Dan iu-
s dicabit populū ſuū ſicut ⁊ alia tribus
in iſrael. glo. Per officiū Dan illecebroſas cogitatiōes cōprehendim⁹: arguimus: dānamus: caſtigamus. Recte enim dan. i. iudiciū vocatus eſt. Et infra. Si dan populū ſuū cuſtodiat diſtricte ſi iudiciū ſuum diligenter exerceat: fiet nihil in ceteris tribub⁹: raro inueniꝛ qui dānari debeat. Ex his colligiꝛ reſtrictio cogitationū inutiliū. Circa hoc q̄tuor ꝓpetates innuūtur in quib⁹ ſua bñdictio cōſideratur. Prima eſt cogitatiōes malas reꝓhendere. ſcđa arguere. tertia dannare. quarta caſtigare. Iſtaꝫ aūt cogitationum reſtrictionē beatiſſima ī ſūmo hūit. q̄ taliꝛ oēs cogitatiōes ordiatas hūit: ꝙ null⁹ vel prim⁹ mot⁹ illicitus exurgere potuit: ⁊ ſic bñdictionē dan poſſedit.

¶ De benedictiōe Gad. Cap. ccix.

Equiꝛ benedictio gad. Gad accin-
s ctus pliabiꝛ ante eum ⁊ ipſe accingetur retrorſum. glo. Quia ad dan pertinet diſciplina cogitationū: ad Gad ꝑtinet diſciplina ſenſuū. Unius ē ſedare ciuilē diſcordiā: alterius repellere hoſtilem pugnā. Hic vigilat cōtra ciuilē proditionē: ille cōtra hoſtiū incurſionē. Et infra. Quāuis aſſidue in throno iudicij ſedeat: q̄uis rixas alternationū ⁊ cogitationū indefineter cōponat: fruſtra vtiqꝫ in obſeruāda ciuiū cōcordia laborat: niſi eodē ſtudio Gad ciuitatem noſtrā ꝑ ſenſuū diſciplinam muniat: ⁊ hoſtiliū vicioꝝ agmina inſtāte prelio acriꝛ feriat. Uñ ſcriptū eſt. Gad accictus preliabitur ante eū. Gad ꝓculdubio tūc ſic accigitur qñ ſenſuū diſſolutiōes per diſciplinā reſtringit. Tūc fortiter dimicat qñ carnalia deſideria ꝑ carnis mortificationē trucidat. Ex his colligiꝛ. ꝙ per Gad diſciplina ſenſuū intelligiꝛ. Cuius ſunt tres ꝓprietates. Prima ꝙ ciuitatē mētis cuſtodit. Secūda hoſtilē pugnā repellit. Tertia hoſtes ꝑ abſtinētiā diuertit. has ꝓprietates ī ſummo habuit btā virgo. q̄ ciuitatē cordis taliter cuſtodiuit: ꝙ nunquā aliqs hoſtium in ipſam vel primo impugnare motu attēptauit. ergo ⁊ bñdictionē Gad btā virgo hūit.

¶ De benedictiōe neptalim. Cap. ccx.

Equiꝛ benedictio neptalim. Nepta-
s lim ceru⁹ emiſſus dās eloquia pul-
chritudinis. glo. Sicut ad dan ꝑtinet ꝑ repreſentationē pene reprimere exurgētia itra. ſic ad neptali ꝑtinet ꝑ cōſolationē premioꝝ inflamare bona deſideria. et itra. Qꝛ ergo quicq̄d ſcriptū repit ad ſpiritualē intelligētiā cōuertit. cōuerſiōis nomē accepit. Sꝫ notādū ꝙ nō aui volāti ſed ceruo currēti cōparaꝛ. Nam auis quidē volādo lōge a terra ſuſpendiꝛ. ceru⁹ aūt ad dādos ſaltus terre vicinaꝛ. Sꝫ nec in ipſis ſuis ſaltibus ſepaꝛ a terra. Sic nimiꝝ neptalim dū ꝑ rerū viſibiliū formā q̄rit inuiſibilium naturā. queſdā ſalt⁹ dare nō aūt ad plenū volare cōſueuit. qꝛ i eo ꝙ ſe ad ſūma erigit rerū corꝑaliū ſecū vmbrā trahens yma oino nō deſit. ſic nouit neptali carnalia ſpiritalib⁹ miſcere. ⁊ ꝑ corꝑalia incorꝑalia deſerere. vt vtraqꝫ hominis natura in ei⁹ dictis inueniat. vt ſe mirabiliꝛ reficiat. q̄ ex corporea ⁊ incorꝑea natura cōſtat. Illud aūt in hmōi dictis valde mirabile ē ꝙ tūc fere ſemper blādiunꝛ qñ iuxta ſenſum lrē nihil ſonare videnꝛ. Quale eſt illud. Capilli tui ſicut

greges capraꝝ. Et illud. Naſus tuus vt tur
ris libani ⁊ ſiſia niſi forte ī hmōi dictis hoc
eſt qđ tā libēter amplectimur ex iocunda q̄
dā vt ita dicā lr̄e fatuitate ad ſpiritalē in-
telligētiā cōſurgere coartamur. Ex his col-
ligit̃ ꝙ ꝑ Neptalim intelligit̃ cōtēplatō in
uiſibiliū ꝑ viſibilia cū doctrina. Cuius gře
hic. vj. ꝓprietates ponunt̃ q̄ neptalim cō-
plectunt̃. Prima eſt premioꝝ cōſideratio.
Scd̄a deſiderioꝝ inflāmatio. Tertia ſcri-
pturarū ad ſpiritualē intelligētiā cōuerſio.
Quarta eſt nec viſibiliū nec inuiſibiliū de-
relictio. ſꝫ inter vtrūqꝫ ſaluatio. Quinta eſt
ꝑ abſurditatē lr̄e ad ſpiritualē intellectū co
artatio. Sexta ē ſpiritualis doctrine iſtru-
ctio. Nec aūt oīa ipſa habuit in ſūmo q̄ ſo-
la inter hoīes oēs viatores ꝑfectā in via ha
buit cōtēplationē. ſola oēs ſcripturas ſm̄
omnē ſancti ſpiritus ſenſuꝫ intellexit. ⁊ ver
bo increato vet⁹ ⁊ nouū teſtamētū expreſ-
ſe docuit: cui⁹ ⁊ ipſa ore ⁊ ope diſcipline dei
doctrix ymo glo. fuit. Et ſic quoqꝫ bn̄dictio
nē neptalim ſua benedictione includit.

¶ De bn̄dictione Aſer. Cap. ccxj.

Equit̃ benedictio Aſer. Aſer pin-
s guis panis ei⁹: ⁊ pbebit delitias re
gibus glo. Aſer quāuis multū eſuri
at panē iuſticie: dedignat̃ tn̄ eūdē comede
re niſi fuerit cōſpſus oleo miſericordie. Ex
multa eni delitiarū affluētia q̄ ſibi ſemper
abūdat ex ſpolijs ꝑ frequēti victoria mul-
tū eſt delicat⁹ effect⁹. nec etiā ſapit panis
vllus quātūlibet nitidus niſi ſit oleo cōſp-
ſus. in tantū vt đ ipſo ꝓnūciet ſcriptura di-
cēs: Aſer pinguis panis ei⁹. Si eni gaudi-
um eſt ſup vno pctōre pniam agēte. quāta
tūc ſolēnitas erit ſup quolibet iuſto libēter
pro iuſticia moriēte? Uere pinguis panis
eius pbebit delitias regib⁹. O qualis pa-
nis ei⁹. O quales delitie eius que tātū ſa-
piunt regibus talibus. Certe reges iſti iā
ad nuptias introierūt: iam ad illud eternū
cōuiuiū ſedēt: tāqꝫ illo pane angeloꝝ deli-
tijs eternis veſcūtur: iā torrēte voluptatis
inebriātur: ⁊ adhuc Aſer delitias inſatia-
biliter eſuriūt: ſed vnde ei tāta diuitiarum
abūdantia: niſi vt eſt dictum de hoſtiū ſpo
lijs in tam frequēti victoria? Quāto enim
amplius atterūtur hoſtes iuſticie: tāto vbe
ri⁹ cumulant̃ gaudia ꝯſciētie. Gloria ⁊ di
uitie in domo eius ⁊c. Gloria aūt hec ē te-
ſtimoniū cōſcientie noſtre. Hoſtib⁹ itaqꝫ fu
gatis ⁊ omibus pacificatis nil tn̄ obſtat: vt
arbitror: quin illa ciuitas noſtra expiatur:
que ſit illa pax dei: q̄ exuperat omnē ſenſuꝫ
et ꝙ magna ſit multitudo dulcedinis tue
domine: quā abſcondiſti timētib⁹ te. Quid
ergo mirū ſi eam quilibet amator mūdi ne
ſcit quam deus diligētibus ſe abſcondit? q̄
enim in bonis falſis ſpem figunt: bona ve-
ra inuenire nō poſſunt. vnde dicunt. Quis
oſtēdit nobis bona? Eſt enim māna abſcō-
ditū: qđ nemo nouit niſi qui accepit. Mēs
enim que laudibus hominū delectatur: qđ
ſit internum gaudiū experiri non meretur.
Ex his colligitur ꝙ ꝑ Aſer intelligitur mo
rum iuſtificatio. Cuius hic nouem proprie
tates ponūtur: que benedictionē Aſer com
plectunt̃. Prima ē eſuries ꝑ iuſticia. ſecun
da delectatio ī miſericordia. tertia ē diuitia
rū abundātia. quarta eſt delitiaꝝ affluētia.
quinta eſt hoſtiū frequēs victoria. ſexta eſt
celeſtiū conuiuarū ꝑpatio. ſeptima eſt con-
ſcientie exaltatio. octaua eſt ſupne pacis ex
perientia. nona eſt abſcondite dulcedinis
preguſtatio. Harū aūt due: aliarū omnium
ſunt cāe. ſ. eſuries iuſticie ⁊ frequētia victo
rie: quib⁹ etiā intēſis intenduntur oēs alie.

¶ Conſtat aūt ꝙ in btiſſima ꝟgine ī ſum-
mo fuit eſuries iuſticie ⁊ excellētia victorie
ſicut ⁊ diuitiaꝝ ⁊ delitiarū ſpūaliū ⁊ ꝯuiua
rū ⁊ pacis ⁊ delectatiōis eminētia: vtpote q̄
nos iuſtificauit: mr̄ mie extitit: ſerpentē pre
oīb⁹ ꝯtriuit: oēs filias in diuitijs ſupgreſſa
abūdauit. delitijs affluēs: innixa ſuper dile
ctū aſcēdit: panē angeloꝝ ⁊ vinū omib⁹ de
dit mixtū ꝑ oīb⁹ ꝯſortib⁹ ſuis: oleo exulta-
tiōis vncta fuit ꝑ quā pax ꝟa deſcēdit de ce
lo: ⁊ verꝫ māna. ix. mēſib⁹ i ſe abſcōditū hūit
⁊ tūc oīb⁹ in cibū manifeſtauit ⁊ donauit ⁊
ſic iterꝫ bn̄dictio ſua bn̄dictiōeꝫ aſer icludit.

¶ De bn̄dictiōe Joſeph. Ca. ccxij.

s Equit̃ bn̄dictio Joſeph. Fili⁹ accre
ſcēs ioſeph. fili⁹ accreſcēs ⁊ decor⁹
aſpectu. Filie diſcurrerūt ſup murū: ſꝫ exa
ſperauerūt eū: ⁊ iurgati ſunt. Inuiderūtqꝫ
ei hn̄tes iacula. ſedit in forti arc⁹ ei⁹: ⁊ diſ
ſoluta ſunt vincula brachioꝝ ⁊ manuū illi-
us ꝑ manus potentis Jacob. Inde paſtor
egreſſus ē lapis iſrael. de⁹ pr̄is tui erit adiu
tor tu⁹: ⁊ oīpotēs benedicet tibi benedictio
nibus celi deſup: ⁊ benedictiōib⁹ abyſſi ia
cētis deorſuꝫ: benedictiōib⁹ vberum ⁊ vul-
ue: benedictiones patris tui cōfortate ſunt

de benedictionib⁹ patrũ ei⁹: donec veniret desideriũ colliũ eternoꝝ. Fiãt in capite Joseph ⁊ in vertice nazarei inter fratres suos. ¶ Hec benedictio Joseph ẜm intellectũ litteralẽ: diuidit̃ in .xvij. partes bñdictionẽ Joseph integrãtes. Prima ẽ dei filiatio. Secũda ẽ diuina imitatio: ⁊ hec intelligit̃ per filiũ bis positũ. Tertia est augmẽtũ sapientie. Quarta est augmentũ gr̃e: ⁊ ille intelliguntur ꝑ accrescẽs bis positũ. Quinta est bona fama quãtũ ad seipm̃: ⁊ hec intelligit̃ per illud ꝙ dr̃ decorus. Sexta ẽ edificatio ꝑ exemplũ: ⁊ hoc intelligit̃ ꝙ dr̃ filie discurrerũt sup murũ. Septima ẽ patiẽtia ab opere: ⁊ h̃ ẽ q̃ dr̃. Sꝫ exasperauerũt eũ. Octaua ẽ patiẽtia ab ore: ⁊ itelligit̃ ꝑ hoc ꝙ dicit iurgati sunt. Nona ẽ patiẽtia a cordis iniuria ⁊ hoc ẽ ꝙ dicit. Inuiderũt ei habẽtes iacula. Decima ẽ liberatio a malo culpe. ⁊ hoc est ꝙ dicit dissoluta sunt vincula. Undecima est tp̃alis origo: ⁊ hoc est ꝙ dicit. Inde egressus ẽ pastor. Duodecima ẽ mali tẽptationis supatio: ⁊ hoc ẽ deus p̃ris t. erit adiutor tuus. Tertiadecima ẽ collatio bõi glorie: ⁊ hoc ẽ. benedictiõib⁹ celi desup. Quartadecima ẽ collatio boni gr̃e: ⁊ hec est. benedictionib⁹ abyssi iacent̃ deorsum. Decima quinta ẽ collatio boni nature ꝙ est: benedictio vberũ ⁊ vulue. Sextadecima ẽ boni hereditaria: ⁊ hoc ẽ: benedictiões p̃ris tui cõfortate sunt. de benedictiõib⁹ patrũ ei⁹ donec veniret desideriũ colliũ eternoꝝ. Decimaseptima ẽ bonitatꝭ in alios hereditatio: ⁊ hoc ẽ. fiant in capite Joseph ⁊ in vertice nazarei inter fratres suos. ¶ Harũ omniũ benedictionũ sufficiẽtia diuidit̃ in hũc modũ: benedictio psone vel ẽ in essendo vel in patiẽdo vel in agẽdo. In essendo vel ad deum vel ad seipm̃ vel ad ꝓximũ. Ad deũ dupliciter vel in accipiẽdo eẽ: ⁊ sic ẽ filius per creationẽ: vel in accipiẽdo opationẽ: ⁊ sic ẽ fili⁹ per imitationẽ. Ad se duplicit̃ vl' quãtum ad intellectũ: sic ẽ augmentũ sapiẽtie. vel quãtũ ad affectũ: ⁊ sic est augmentũ gratie. Ad ꝓximũ dupliciter vel quantũ ad bonũ ꝓpriũ: sic ẽ bona fama. vel quãtũ ad bonũ ꝓximi. sic est exẽplum. Si autẽ in patiẽdo est. vel ẽ passio a malo ꝯillato vel innato. Si ab illato sic ẽ vel ab ope vel a sermone: vel a corde: ⁊ sic ꝯtra hoc triplex ẽ patiẽtia que ẽ arcus in fortitudine diuia. Si a malo innato: sic ẽ liberatio a culpa. Si autem est i agendo: vel ẽ actio naturalis: ⁊ sic ẽ origo christi ꝑ ꝓpagationẽ tẽporalẽ. Uel ẽ voluntaria. Et sic vel est cõtra malũ: ⁊ sic ẽ tẽptatiõis supatio. vel est ad bonũ. Et hoc tripliciter vel in se vel in causa vel in efficientia. In se: vel est glorie: vel gr̃e: vel nature. In causa: sic boni hereditaria possessio. In efficiẽtia: sic est bonitatis in alios operatio. Ex his q̃ integrat̃ benedictio Joseph. Sꝫ cõstat ꝙ hec oĩa fuerũt i btĩssima virgĩe in summo q̃ fuit summa filia dei in esse glorie gr̃e ⁊ nature. ⁊ in ꝑfectissima imitatiõe habens plenitudinẽ sapiẽtie: gr̃e: fame: exempli: patiẽtie: imunitatis culpe: tp̃alis origo xp̃i. plena etiã bono glorie gr̃e ⁊ nature que oĩum ꝓgenitoꝝ ṽtutes cũ excellentia hũit ⁊ suã gr̃e plenitudinẽ ad omẽs trãsmisit et sic patet qualiter benedictio Joseph etiam in beatissime virginis benedictione inclusa fuit.

¶ De benedictione beniamin. Ca. ccxiij.

Sequit̃ d̃ bñdictiõe beniamin. Beniamin lup⁹ rapax: mane comedet p̃dã ⁊ vespere diuidet spolia. Hec benedictio in trib⁹ cõsistit. Primũ perditorũ oĩum ereptio a culpa. scd̃m de ereptiõe congratulatio in gr̃a. tertiũ i futuro oĩum ⁊ singuloꝝ gloriatio i gloria. Et hec in beatissima ṽgine fuerũt in summo q̃ summã i ereptione habuit victoriã: summã de erept̃ in p̃senti leticiã: ⁊ summã in futuro gloriã: ⁊ sic sua benedictio benedictionẽ quoqꝫ beniamin includit. Si aũt ẜm tropologiã ꝑ Joseph intelligit̃ gr̃a discretionis in actiõe: ꝑ Beniamin gr̃a cognitiõis in cõtẽplatõne: constat quoqꝫ ꝙ hec in summo habuit beata ṽgo: ⁊ sic benedictiões filioꝝ Jacob oẽs que vere sunt benedictiões i bñdictiõe dñe etiã cũ excellẽtia sunt incluse.

¶ De bñdictiõe prima balaã. Cap. ccxiiij.

Sequit̃ videre q̃liter benedictiões ille quib⁹ benedixit balaã israel i benedictione dñe sint incluse. Diuidũtur aũt he bñdictiones i duas p̃tes. In prima ponit bñdictiões quantũ ad substãtiã. Scd̃o quãtũ ad ipsarũ cãm sufficientem vbi dic̃. Uidebo eũ sꝫ nõ modo ⁊c̃. Num. xxiiij. Prima ps ꝯtinet tres bñdictiões. Prima illaꝝ benedicit pplo: ẜm statũ presentem. vñ dicit Nume. xxiij. De summis silicibus ⁊c̃. Scd̃a quo ad statũ preteritũ: in quo fuerunt ibi vbi dicit. Non ẽ idolũ in Jacob ⁊c̃.

Tertia quantū ad ſtatū futurū in q̄ poſtea
erūt ibi vbi dicit. Quā pulchra tabernacu
la ꝛc. ¶ Prima bn̄dictio ē hec. De ſūmis
ſilicib⁹ videbo eū ꝛ de collib⁹ ꝯſiderabo eū.
populus ſolus q̄ habitabit: inf̄ gētes non
reputabif. Quis dinumerare poſſit pulue
rem iacob: ꝛ noſſe numerū ſtirpis iſrael:
Moriaf aīa mea morte iuſtoꝝ: ꝛ fiūt no-
uiſſima mea hoꝝ ſilia. hec bn̄dictio habet
q̄nq; ꝑticulares bn̄dictiones. ¶ Prima ē
ꝯuerſatiōis altitudo. ꝛ hec duplex: vl̄ imi-
tatiōe angeloꝝ. ꝛ h̄ eſt ꝙ dicit de ſummis
ſilicib⁹ videbo illū. vel imitatiōe ſanctoꝝ ꝛ
ꝑfectoꝝ hoīuz. ꝛ hoc eſt qḋ dicit: de collib⁹
ꝯſiderabo illū. ¶ Scḋa bn̄dictio eſt a ma
lis ſepatio. ꝛ hoc duplr: vel a cōione demo
nū: ꝛ hoc eſt qḋ dicit. ppl̄s ſolus q̄ habita-
bit: vel a cōſortio maloꝝ hoīum: ꝛ h̄ eſt qḋ
dicit. Inter gētes nō reputabif. ¶ Tertia
bn̄dictio eſt in ſe ꝑfectio: ꝛ hec duplex. vel
in actione ꝛ hoc intelligif p hoc qḋ dicit:
iacob. vel in ꝯtēplatione: ꝛ hoc intelligif p
iſrael. ¶ Quarta eſt ſemis multiplicatio:
ꝛ hoc duplr. vel ē multiplicatio ſpūs ꝛ hoc
eſt ꝙ dicit: numerū ſtirpis iſrl̄: vel ſ̄m car-
nē: ꝛ h̄ eſt qḋ dicit: puluerē iacob. ¶ Qui
ta bn̄dictio eſt finis beatitudo: ꝛ h̄ duplex
ſcʒ bona mors. ꝛ hoc eſt qḋ dicit moriatur
aīa mea morte iuſtoruz. ꝛ beatificatio poſt
mortez. ꝛ hoc eſt qḋ dicit: fiant nouiſſima
mea hoꝝ ſimilia. Et ſic hec bn̄dictio ꝑma
cū ſuis ſubdiuiſionib⁹ decē hʒ bn̄dictiōes:
quarum primā beatiſſima ꝟgo hūit i ſum
mo cui⁹ ꝯuerſatio ſumme angelica fuit. et
in virtutū deiformitate: ꝛ in peccati imu-
nitate: ꝛ in virginitat̄ dignitate. In carne
eīn oino ꝑter carnē viuere nō eſt humana
vita ſʒ angelica. Secūdā habuit ſimilit̄ in
ſummo: que oēs pios patrū mores oſtēdit
in ſe: ſed excellit eoſdez. Unde ꝛ in altiſſi-
mis habitat hoīuz ꝛ angeloꝝ. Tertiā etiā
habet in ſūmo. Sūma eīn humilitas que i
ipſa fuit cū ſupbia diaboli nihil cōe hūit.
Item ab errore vel pctis gentiliū imuniſſi
ma fuit. ꝛ ſic quartā bn̄dictionez habuit.
Quitā etiā in ſūmo habuit: qꝛ ſola ꝑfectaz
ꝯtemplatiōnē habuit in via. Sextā q̄ꝫ hūit
quia qualibʒ actiōe liberi arbitrij meruit.
Septimā habuit qꝛ fecūditatē carnis cuz
integratiōe ſimul poſſidēs deū et hoīez ſil̄
genuit in quo oēs hoies in filios ſpūaliter
regenerauit. Nonā habuit que morte glo-
rioſa ꝛ ſine dolore ꝛ cū amore mortua fuit.
Decimā habuit q̄ glīoſiſſime ſcʒ in anima
et corpe ſtatim ſurrexit. Ex his pʒ qualiter
benedictiōes ꝑmo datas oēs cū excellētia
in benedictiōe btiſſime ſint incluſe. Suffi
ciētia aūt benedictionū ſumif ſic. bn̄dictio
vel eſt ad aliū vel ad ſeipm̄. Si ad aliū vel
eſt ad ex̄neos vel ad poſteros. Si ad ex̄ne-
os vel bonos vel malos. Si ad extraneos
bonos. ꝛ hoc duplr. qꝛ vl̄ āgelos: ꝛ ſic ꝑma.
vel hoīes ꝛ ſic ſcḋa. Si ad ex̄neos malos:
tūc vel demones. ꝛ ſic tertia: vel hoīes et
ſic quarta. Si ad poſteros vel ſ̄m carnē et
ſic materialis multiplicatio: vel ſ̄m ſpm̄ ꝛ
ſic eſt ſpūalis mltipicatio. Si aūt eſt bn̄di
ctio ad ſe vel eſt in p̄nti vel in futuro. In
p̄nti vel quātū ad opationē ꝛ ſic ē actio. vl̄
quātū ad cognitionē. ꝛ ſic ē ꝯtēplatio. Si i
futuro vl̄ ē termin⁹ vite intra: ꝛ ſic ē mors
vel t̄min⁹ vite hui⁹ ex̄ ꝛ ſic eſt beatitudo.

¶ De ſcḋa bn̄dictiōe balaā. Cap. ccxv.

Secūda bn̄dictio Balaā p̄ncipalis
eſt Num. xxiij. Non eſt idolū in ia
cob: nec videf ſimulachrū in iſrael.
dn̄s deus ei⁹ cū eo eſt: ꝛ clāgor victorie re-
gis in illo. Deus eduxit eū de egypto cui⁹
fortitudo ſilis eſt rhinoceroſ. Nō eſt augu
riū in iacob nec diuinatio in iſrl̄. Tēpibus
ſuis dicef iacob ꝛ iſrl̄ qḋ opatus ſit deus.
Ecce ppl̄s vt leena cōſurget ꝛ q̄ſi leo erige
tur. Nō accubabit donec deuoret ꝑdam et
occiſoꝝ ſanguinē bibat. ¶ Hec aūt bn̄di-
ctio ſilr̄ hʒ decē particulas. Prima ē imu-
nitas pctoꝝ corpaliū. ꝛ h̄ eſt qḋ dicit. Nō
eſt idolū in iacob: vel imunitas pctoꝝ ſpi-
ritualiū: ꝛ hoc eſt qḋ dicit. Nec videf ſimu
lacrū in iſrl̄. Scḋa eſt diuinū auxiliuz. ꝛ h̄
eſt qḋ dicit: dn̄s ei⁹ cū eo eſt. Tertia ē ad-
monitio p̄dicatoꝝ. ꝛ h̄ eſt clāgor victorie i
illo eſt. Quarta eſt de mūdo eductio. ꝛ hoc
eſt dn̄s de⁹ eduxit eū de egypto. Quita eſt
humane ſapiē euacuatio: ꝛ hec eſt duplex
vel quātū ad aīalē intellectū ꝛ h̄ eſt nō eſt
augurū in iacob. vel quātū ad carnalē af
fectū ꝛ hoc eſt neq; diuinatio i iſrl̄. Sexta
eſt diuine ſapie repletio: ꝛ hec eſt duplex.
vel quātū ad tpalia: ꝛ hoc eſt qḋ dicit. Tē-
porib⁹ ſuis dicef iacob. vel quātū ad ſpiri-
talia: ꝛ h̄ eſt qḋ dicit. Et iſrl̄ qḋ opatus ſit
dn̄s. Septima eſt ꝯfidētia in fide: ꝛ hec ē
qḋ dicit. Ecce ppl̄s vt leena. Octaua ē ex-
ultatio i ſpe. ꝛ hec eſt q̄ſi leo erigef. Nona

eſt refectio in charitate: ⁊ hoc eſt qđ dicit.
Non accubabit donec deuoret pdã. Sunt
aũt bñdictiões cũ ſuis ſubdiuiſioib⁹. xiij.
quarũ ſufficientia ſumit̃ ſic. Jſta bñdictio
dat̃ in cõparatione ad ſtatũ p̃teritũ: qui ẽ
eductio de egypto: ⁊ in hoc trãſiuit. Pri-
mũ eſt educẽdi diſpoſitio. ſcdm ipſa edu-
ctio. tertiũ eſt eductoꝝ ꝯuerſatio. Jn diſpo
ſitione triplex eſt benedictio. Uel eñ eſt ex
parte educẽdi: ⁊ ſic eſt pctoꝝ immunitas.
et hoc ẽ corporaliũ vel ſpũaliũ: ⁊ ſic ſunt
p̃me due. vel eſt diſpoſitio ex pte educẽtis:
et ſic ẽ diuinũ auxiliũ: vel ex pte adiuuant̃
et ſic ẽ ãmonitio predicatoꝝ: diſponit eniz
ad educẽdũ, ⁊ peccator a peccat̃ recedẽdo.
deus gratiã infundẽdo: pdicator peniten-
tiaz pdicãdo. ¶ Jn ipſa aũt eductiõe duo
ſunt vnũ receſſus a malo. ⁊ hoc ẽ de mũdo
eductio. aliud ẽ ad regnũ adiuuatio. Edu-
ctoꝝ ꝯuerſatio cõſiſtit in duob⁹. Unuz: vñ
eſt impedimẽtũ auferẽdo: aliud ẽ neceſſa-
ria tribuẽdo. Jmpedimẽtũ duplex. Jn in-
tellectu: aialis ſenſus. Jn affectu carnalis
affectus. ⁊ hec duo cõp̃hendit humane
ſapientie euacuatio. Jtem neceſſariuz tri-
buendo eſt dupliciter. quo ad intellectum:
ſic eſt diuine ſapiẽtie repletio. Quo ad af
fectum: ſic eſt in rationali fides: in iraſcibi
li ſpes: in cõcupiſcibili refectio. in charita
te ⁊ ſacramentoꝝ perceptio. Primum et
ſecundũ beatiſſima ꝟgo in ſummo habuit
que nec venialiter vnꝗ̃ peccauit. Tertiuz
etiam habuit in eo ꝙ gratia plena fuit.
Quartum habuit quia omniũ p̃fectiſſime
doctrix fuit opere. Quintũ habuit quia de
mundo oĩno ſegregatiſſima fuit. Sextũ
habuit quia in regni ſolio iuxta regez glie
ipſa in reginã miſĩcordie ſublimata fuit.
Septimũ habuit quia animalẽ ſenſuz om
nino euacuauit. Octauũ habuit quia ſup
oẽs fidei eminẽtias eminebat. Nonuz ha
buit quia carnalẽ affectũ nullum habuit.
in qua etiã fomes peccati extinctus fuit.
Decimũ habuit quia diuina ſapia plena
fuit que ipſam ſapiam generauit. Undeci
mũ. Duodecimũ. Tertiũdecimum habuit
in ſummo: que fide ſpe ⁊ charitate omnes
antecellit. Et ſic patet qualiter ſecũda be-
nedictiones Balaam tredecim ſup iſrael
enumerate in benedictiõe benedictiſſime
ſunt vniuerſaliter ⁊ cum omni excellentia
comprehenſe.

¶ De tertia bñdictiõe balaã. Cap. cxcvj.

Tertia benedictio balaam p̃ncipal̃
hec ẽ Num. xxiiij. Quã pulchra ta-
bernacula tua Jacob: ⁊ tẽtoria tua
iſrael vt valles nemoroſe vt horti iuxta flu
uios irrigui: vt tabernacula q̃ fixit deus.
Quaſi cedri ꝓpe aq̃s fluet aqua de ſitula
eius: ⁊ ſemen illius erit in aquas multas.
Tollet̃ ꝓpter agag rex ei⁹ ⁊ auferet̃ regnũ
illi⁹. De⁹ de egypto eduxit illũ. cui⁹ forti-
tudo ſilis eſt rinocerotis. Deuorabunt gẽ-
tes hoſtes illi⁹: oſſaq3 eoꝝ cõfringẽt ⁊ pfo
rabunt ſagittis. Accubãs dormiuit vt leo:
⁊ quaſi leena quã ſuſcitare null⁹ audebit.
Qui bñdixerit tibi erit ⁊ ipſe benedictus:
qui maledixerit tibi: in maledictione re-
putabit̃. ¶ Jn ter has bñdictiões nouẽ be
nedictiones ſunt cõp̃heſe. Prima ẽ mul
tiplicatio eccl'iaſticarũ actionũ. ⁊ h̃ intelli
git̃ p illud quod dicit. Quã pulchra taber
nacula tua. Secũda eſt pulchritudo reli-
gionũ: ⁊ hec ẽ: tẽtoria tua iſr̃l. Tertia ẽ: or-
do ⁊ inſtitutio pdicationũ: ⁊ hoc eſt. fluet
aqua de ſitula ei⁹ ⁊c̃. Quarta ẽ regni iudai
ci tranſlatio. ⁊ hoc ẽ: tollet̃ ꝓpter agag rex
eius. Quĩta eſt regni gentiũ eccl'ie ſubie-
ctio. ⁊ hoc eſt: deuorabũt gẽtes hoſtes illi⁹
Sexta ẽ demonũ cõfractio: ⁊ hoc ẽ. oſſaq3
reoꝝ cõfringẽt. Septima eſt antixp̃i interfe
ctio: ⁊ hoc ẽ. pforabũt ſagittis. Octaua eſt
a ſomno mortis reſurrectio: ⁊ hoc ẽ. accu-
bans dormiuit vt leo. Nona eſt bonoruz et
maloꝝ remuneratio ⁊ hoc intelligitur ibi.
Qui bñdixerit ⁊c̃. Sumit̃ aũt ſufficiẽtia
iſtaꝝ bñdictionũ i hũc modũ. Bñdictio ec
cleſie vel eſt in vita p̃nti vel in futura. Si
in hac vita: vel eſt collatio boni vel ablatio
mali. Si ẽ collatio boni: vel ẽ mltiplicatio
actiuoꝝ vel ꝯtemplatiuoꝝ vel vtroruq3 do
ctoꝝ. ⁊ ſm hoc ſunt tres p̃me. ſ. mltiplica-
tio eccleſiaſticoꝝ: pulchritudo religioſorũ:
abũdantia pdicatoꝝ. Si aũt eſt mali abla
tio. vel eſt cõmutando: ⁊ ſic ẽ regni iudeoꝝ
tranſlatio. vel deſtruẽdo: ⁊ hoc ẽ vel hoĩuz
vel demonũ vl̃ antixp̃i q̃ eſt homo plenus
demone. ⁊ ſm hoc tres ſunt ille: ſcilz regni
gentiũ ſubiectio: demonũ cõfractio: ãtixp̃i
interfectio. Si poſt hãc vitã ſic eſt vl̃ oĩum
cõis reſurrectio vel bonoꝝ remuneratio vl̃
maloꝝ damnatio. ⁊ ſic ſunt tres vltime be
nedictiões. Qualr̃ aũt iſte tres bñdictio
nes cõueniunt beatiſſime ꝟgini facile eſt
declarare. Sũma eñ fuit vt ſepi⁹ dictũ eſt
in actiõe ⁊ ꝯtẽplatione: in doctrina. Jpſa

quoq3 in ſuo partu tráſtulit regnũ iudeoꝝ que regẽ genuit xp̄ianoꝝ: ⁊ ꝑ conſequens deſtruxit regnũ gentiũ ⁊ demonũ ⁊ ãtixp̄i que filij ſui ore interficiet: ⁊ oẽs bonos et malos remunerabit: que remuneratorem generauit: ⁊ ip̄m bonis in p̄miũ donauit. Et ſic patet qualr̄ iſte nouẽ bñdictiones in bñdictione bñdictiſſime ſunt incluſe.

¶ De q̃rta bñdictiõe balaã. Cap. ccxvij.

q Uarta bñdictio balaã que nõ tam bñdictio ꝙ bñdictionuz cauſa eſt. Orief ſtella ex iacob: ⁊ ꝯſurget virga de iſrael: ⁊ ꝑcutiet duces moab: vaſtabitq3 oẽs filios ſeth. ⁊ erit idumea poſſeſſio ei⁹. Hereditas ſeyr ſedet inimicis ſuis. iſrael xo fortiter aget. de iacob erit qui dominef ⁊ ꝑdat reliq̃s ciuitat̃. ¶ Hec bñdictio diuidif in ſeptẽ partes. Prima ẽ benedictiſſime xgĩs generatio. Secũda filij dei ex ꝑa icarnatio. Tertia vitioꝝ deſtructio. Quarta hoium liberatio. Quita bonoꝝ cõfirmatio. Sexta bonoꝝ dominatio. Septima maloꝝ damnatio. Prima itelligitur ꝑ hoc quod dr̄. Orief ſtella ex iacob. Scd̄a ꝑ id quod dicit ⁊ con. vir. de iſrael. Tertia ꝑ id quod dicit ꝑcu. du. mo. Quarta ꝑ id quod erit yd. poſ. eius. Quita ꝑ id iſrael xo forti. aget. Sexta per id de iacob erit qui do. Septima ꝑ id quod ꝑdet reliquias ciuitat̃. Et ſumif hoꝝ ſufficiẽtia in hũc modũ. cauſam bñdictõis vel eſt conſiderare in ſe vel in effectu. In ſe vel eſt mediata: ⁊ ſic eſt gñatio dñe. vel immediata: et ſic eſt incarnatio filij. Si aũt in effectu: vel in preſenti vel in futuro. ſi in p̄ſenti. vl̄ reſpectu maloꝝ vel bonoꝝ. ſi malorum vel vitioꝝ: ⁊ ſic eſt tertia. vel hominũ: et ſic eſt q̃rta: ſi reſpectu bonoꝝ ẽ q̃nta. Itẽ in futuro vel eſt reſpectu bonoruz: ⁊ ſic eſt dominatio. vel malorũ: ⁊ ſic eſt damnatio. Patet ergo qualiter he quoq3 partes ꝓcedunt ⁊ dependẽt a benedictione benedictiſſime xginis que in hac p̄ma eſt radix et cauſa omniũ cõſequentiũ. Quicq̃d em̄ eſt cauſa cauſe eſt cauſa omnium conſequentiuz cãtorum. vnde cum beatiſſima virgo mediãte illa benedictiõe qua abundat in mulieribus ſit cauſa corporalis generationis de ipſa. ⁊ illa ſit cã conſequentium. patz ꝙ in ipſa ſua benedictiõe iſte benedictiões cauſaliter ſunt incluſe.

¶ De bñdictiõib⁹ datis populo a moyſe. Capitulum .ccxviij.

s Equitur videre de bñdictionibus quib⁹ benedixit moyſes iſrael precepta dñi ſuãti dicẽs Deut. xxviij. Benedict⁹ tu in ciuitate ⁊ bñdict⁹ i agro Bñdict⁹ fruct⁹ vẽtris tui ⁊ fructus terre tue fructuſq3 iumentoꝝ tuoꝝ greges armẽtoꝝ tuoꝝ ⁊ caule ouiũ tuarũ. Bñdicta aurea tua ⁊ bñdicte reliquie tue. Bñdictus eris ingrediẽs ⁊ egrediens. dabit dñs inimicos tuos: qui cõſurgẽt aduerſum te corruentes in cõſpectu tuo. Per vnã viã venient ꝯ te ⁊ ꝑ ſeptẽ fugiẽt a facie tua. Emittet dñs bñdictionez ſup cellaria tua ⁊ ſup oĩa opa manuũ tuaꝝ. Benedicetq3 tibi in terra quã acceperis. Suſcitabitq3 dñs ſibi in populũ ſanctũ. ſicut iurauit tibi. ſi cuſtodieris mãdata dñi dei tui. ⁊ ambulaueris in vijs ei⁹. Videbũtq3 oẽs terrarũ populi ꝙ nomẽ dñi inuocatũ ſit ſup te. et timebũt te. Abũdare te faciet dñs oĩb⁹ bonis fructu vteri tui ⁊ fructu iumẽtoꝝ tuorũ fructu terre tue quã iurauit dñs p̄ribus tuis vt daret tibi. Apiet dñs theſauꝝ ſuuz optimũ celũ vt pluuiã tribuat terre tue in tp̄e ſuo. bñdicetq3 cũctis opibus manuuz tuarũ. ⁊ fenerabis gẽtibus multis. ⁊ ipſe a nullo fen⁹ accipies. Cõſtituet te dñs in caput ⁊ nõ i caudã: ⁊ eris ſp ſupra ⁊ nõ ſubter Et ſic ponunf ibi decẽ ⁊ nouẽ bñdictiões. Prima ẽ gr̃a ꝯtẽplatiõis. ⁊ h̃ ẽ. Bñdict⁹ tu i ci. Scd̄a ẽ gr̃a actiõis ⁊ h̃ ẽ bñdict⁹ in agro. Vñ glo. Bñdictionẽ cõtẽplatiue ac actiue. Tertia ẽ puritas cõtẽplatiõis. ⁊ h̃ eſt fruc. v. t. Quarta ẽ vtil' opatio. ⁊ hec eſt bñ. f. ter. Quita ẽ in alijs fructificatio. ⁊ h̃ eſt triplex. In laycis: in clericis: ⁊ religioſis. Primũ ꝑ iumẽta. Scd̄3 ꝑ armẽta. Tertiũ ꝑ caules ouiũ. Sexta ẽ virtutũ frugalitas ⁊ h̃ duplex. Vl' quãtũ ad actũ ⁊ hec benedicta horrea tua. glo. virtutũ cuſtodia. Vel quãtũ ad habitũ. ⁊ hec ẽ bñdicte reliq̃e. Vñ glo. Bonavolũtas q̃ remanet poſt opa. Septia ẽ felix ꝯſũmatio ⁊ h̃ ẽ duplex quãtũ ad opationẽ bõi: ⁊ h̃ ẽ. Bñdict⁹ ingrediẽs: vl' quãtũ ad euaſionẽ mali. ⁊ h̃ eſt Bñdict⁹ egre. Vñ glo. Ingrediẽs i preceptiõe p̄mij. egrediẽs ab hac vita ad eternã Octaua eſt victoria tẽtationũ ⁊ h̃ ẽ. Dabit dñs ini. t. ⁊c. Nona ẽ cũ tẽptatiõe ꝓuẽt⁹ ⁊ hec ẽ p vnã viã ve. Decia ẽ ſpũalis refectio. Et hec eſt duplex. De gr̃a cõtemplationis

vel cõtritionis: ꝛ hoc eſt. Emittet dñs bñ-
di. ſup cella. tua. ꝛ de labore ſatiſfactionis
ꝛ hͣ eſt. Sup oĩa opa manuũ tuarum. Un-
decima eſt celeſtiũ donoꝝ multiplicatio. ꝛ
hec eſt. Bñdicet tibi in ter. quaz accepis.
Unde gl. Gratia celeſtiũ multiplicatio do
noꝝ. ¶ Duodecima ſctõꝝ aſſociatio: et hͣ
eſt. Suſcitabit te dñs deꝰ ſibi in populuz
ſanctũ. ¶ Tertiadecima ẽ hoſtibꝰ timoris
incuſſio. ꝛ hͣ eſt. Uidebũt oẽs ppſi terrarũ
ꝛc. ¶ Quartadecima eſt ſpũaliũ ꝛ tpaliũ
ſucceſſio: ꝛ hec eſt. Abũdare te fac. dñs o.
bo. ¶ Quitadeciã ẽ in ſubditꝭ pſperatio. ꝛ
hec triplex vel in religioſis: ꝛ hec eſt. Fru-
ctus vẽtris tui: vel in clericis: ꝛ hec ẽ fru-
ctus iumẽtoꝝ: vel in laicis ꝛ hec eſt fructꝰ
terre. ¶ Sextadecima ẽ abũdãtia diuine
ſapie: ꝛ hec eſt. Apiet dñs th. ſ. op. ¶ De
cimaſeptima ẽ doctrine pemĩnẽtia: ꝛ hͣ eſt
celũ plu. t. ¶ Decimaoctaua ẽ bonoꝝ ope
rũ frequẽtia: ꝛ hͣ ẽ. Bñdicetqꝫ cun. o. m. t.
¶ Decimanona ẽ dignitatꝭ excellẽtia: et hͣ
eſt triplex. In dãdo ꝛ nõ accipiẽdo: et hoc ẽ
Tu fenerabis. g. m. In regẽdo ꝛ non ſub-
eſſendo: ꝛ hoc ẽ. Cõſtituet te in caputꝛ nõ
in cau. In exaltãdo ꝛ nõ deprimẽdo: ꝛ hoc
eſt ſupra ꝛ nõ ſubter. ¶ Huiꝰ bñdictionis
ſufficiẽtia ſumit in hũc modũ. Bñdictio
eccłie eſt vel quãtũ ad ꝯtemplationem vel
quantũ ad actionẽ. Si quãtũ ad actionez
vel eſt ordinatũ in bonũ vel ꝯtra malum.
Si in bonũ vel in bonũ meriti: vel i bonũ
premij. Si meriti: hoc eſt vel in opibus vel
in ꝟtutibꝰ. ſi in opibus: vel in genere vł in
ſpecie. ſi in genere. vel eſt ꝯtemplatio: et hͣ
eſt. Bñdictus in agro. Si eſt in ſpecie: vł
in ſe vel in ſubditꝭ. Si in ſe. vel interius vł
exterius. ſi eſt opus interiꝰ ſic eſt bñdictus
f. v. tui. ſi eſt exteriꝰ: tũc ẽ ꝙ dicit fructus
terre. Si aũt eſt opus in ſubditꝭ: tunc vł in
laicis: ꝛ ſic ſunt iumẽta. vł in clericis: ꝛ ſic
ſũt armẽta. vel in religioſis: ꝛ hec ſunt caͤ
ouiũ. Si aũt eſt bonũ meriti in ꝟtutibꝰ vł
eſt in actu: ꝛ hoc ibi. horrea. vel in habitu:
ꝛ hec ſunt reliqe. Si aũt bonũ premij: vel
in bono vel a malo. ſi in bono hoc eſt ingre
diẽs: ſi a malo hͣ ẽ egrediẽs. Unde glo. De
pñti vita ad eternã. Si aũt eſt actiua ꝯtra
malũ. ſic eſt cũ tẽtatione ꝯuẽtus. et hoc eſt
dabit dñs ini. t. Si aũt eſt bñdictio ptinẽs
ad ꝯtemplationẽ: hoc eſt quantũ ad vitaz
vel quantũ ad doctrinã. ſi quantũ ad vitã
vel in ſe vel in reſpectu aliorum. ſi in ſe: vel
eſt delectabile vt ſpũale gaudiũ: ꝛ hoc ẽ vł
i habẽdo vel in recipiẽdo: ꝛ hoc eſt cellaria
tua. vel in agendo: ꝛ hoc eſt. opibus ma. t.
Uel ẽ vtile vt młtiplicatio bonoꝝ: ꝛ hoc ẽ
benedicta terra tua. Uel eſt honeſtum: vt
conſortiuz bonoꝝ: ꝛ hoc eſt. Suſcitauit te
deꝰ i populũ ſuũ. Si aũt ſit reſpectu alioꝝ
hoc eſt vel reſpectu inimicoꝝ vel amicoꝝ.
ſi reſpectu inimicoꝝ: tunc eſt ꝙ dicit vide
bunt te o. ſi reſpectu amicoꝝ vel in ſe vł in
ſubditos. ſi in ſe hoc ẽ abũdare te fa. do. ſi i
ſubditꝭ: hoc eſt vel in religioſis ꝛ hoc ẽ fruc.
vẽtris tui. vel i clericis ꝛ hoc ẽ fructꝰ iumẽ
toꝝ. vel in laicis ꝛ hoc ẽ fruc. terre. Si aũt
eſt ptinens ad doctrinã: vel ẽ in cognoſcẽ-
do ꝛ ſic ẽ. Apiet tibi dñs the. vel ẽ in docẽ-
do ꝛ hoc ẽ: vt plu. tribu. t. vel in agẽdo: ꝛ hͣ
eſt duplr. vel in ſe: ꝛ hoc ẽ. Bñd. op. m. t.
vel reſpectu alioꝝ: ꝛ tũc ẽ: vel reſpectu do-
minoꝝ vel doctoꝝ: vel reſpectu prelatorũ.
De pmo fenerabis gẽ. multis. De ſecũdo i
capꝫ. nõ in caudã. De tertio ſupraꝛ nõ ſubt
quia ſcꝫ erit magrꝛ nõ diſcipulus: dñs et
nõ ſuus: platus ꝛ nõ ſubditꝰ. ¶ Qualit
aũt bñdictiones iſte ꝯueniãt btiſſime ꝟgi
ni facillimũ ẽ videre. gřam em̃ ꝯtẽplatiõis
in ſummo habuit: q pfecte diuinitatꝭ ꝛ hu
manitatꝭ ſacrm in via cognouit: pfecta in
actione fuit: q oĩbus opibus meruit: bñdi
ctionẽ fructuũ vẽtris habuit: q pma i ſum
mo mr dei corporalr ꝛ ſpũaliter fuit: fructi
ficationẽ in alꝭ pre oĩbus alijs hũit: q mar
ꝟginũ ꝛ omniũ clericoꝝ ꝛ religioſorũ per
ꝯtinentiã extitit: imo q omniũ bonorũ mr
fuit. ¶ Item frugalitatẽ ꝟtutũ in ſummo
habuit: q oẽs ꝟtutes vie per modũ patrie
hũit. ¶ Itẽ bñdicta fuit ingrediẽs ꝛ egre-
diens: q de hac vita ſine dolore mortis mi
grauit: ꝛ ſtatim corpe ꝛ aĩa celũ introiuit.
¶ Itẽ tẽtationũ victoriã in ſũmo habuit:
q nunꝙ in aliqua tẽtatiõe vel ſemel venia
liter cecidit: ibi tñ iuſtus ſepties in die ca-
dit. ¶ Itẽ p tẽtationẽ habuit ꝯuentũ: nõ
quia humilior vel cautior ſurrexit: ſed qꝛ
adeo fortit ſtetit: ꝙ nec tẽtationi in pũcto
mĩmo ceſſit. ¶ Itẽ ſummã refectionẽ ha-
buit ſpãlẽ: vt. ſ. in mã de btitudinibꝰ et de
fructibꝰ manifeſtũ fuit. ¶ Item celeſtiuz
donoꝝ młtiplicationẽ in ſummo habuit: q
gřa plena fuit. ¶ Itẽ ſctõꝝ ſocietatẽ i ſũ-
mo hũit: q ꝟginibꝰ ꝯiugatꝭ actiuis ꝛ ꝯtẽ-

platinis cōformis ſimul oīum illoꝝ ꝓprie-
tates in ſummo hūit: q̄ etiā angelicā ⁊ hu
manā vitā hūit. Unde in plenitudine ſctō
rū detētio mea. Itē hoſtibꝰ timoris incuſ-
ſionē ipa i ſummo habuit: q̄ terribilis fuit
vt caſtroꝝ acies ordinata. Nec mirū: quia
caput ipſius antiq̄ ſpentis attriuit: ⁊ nos
de maxilla eius extraxit. ¶ Itē tempalīū
et ſpūalīū ſucceſſio i ipa i ſummo fuit: que
cōfidenter de ſe dicit. In me ois gr̄a vie ⁊
veritatis: in me oīs ſpes vite ⁊ ꝟtutis. Itē
in filijs ꝓſperatio in ipa in ſummo fuit: q̄
deū genuit: ⁊ oēm creaturā recreabilez re-
creauit. Itē abundantiā diuine ſapiētie in
ſummo habuit: q̄ nihil ignorauit. ¶ Itez
doctrine ꝑeminentiā in ſummo habuit: q̄
doctrix ſumma diſcipline dei fuit: ⁊ nobis
oīa ꝑ verbū increatū ꝑdicauit. ¶ Itē bo-
noꝝ operū frequentiā habuit: q̄ q̄libet ope
meruit. ¶ Itē dignitat̄ excellentiā i ſum-
mo habuit: q̄ mr̄ dei: regina celi: ⁊ regia mi
ſericordie extitit. Et ſic pꝫ qualr̄ oēs bn̄di-
ctiones iſte in bn̄dictiōe ſup benedictiſſi-
me ꝟginis ſunt cōprehenſe.

¶ De benedictionibus datis filijs iſrael
a moyſe. ꝓmo Ruben. Ca. ccxix.

P Oſt hec vidēdū eſt de bn̄dictiōibꝰ
datis filijs iſrl̄ a moyſe: ſicut i Deu
tero. xxxiij. ſunt cōprehēſe. Ait igit̄
ad ruben. Uiuat ruben ⁊ nō moriatur ⁊ ſit
puus in numero. Ubi quattuor dicunt̄ de
ruben. Primū ꝙ viuat ꝑ gr̄am: ⁊ h̄ intelli
git̄ ꝑ illud quod dr̄ viuat. Scōm ꝙ nō mo
riat̄ ꝑ pctm̄: ⁊ hoc eſt nō moriat̄. Tertium
ꝙ puus ſit in numero. Quartū addit glo.
ꝙ ſit maximꝰ fide. Et ſufficiētia huiꝰ bn̄di
ctionis ſumit̄ in hūc modū. Bn̄dictio vel
eſt abſolute vel reſpectiue. Si eſt abſolute
vel eſt in bono vel a malo. ſi in bono: ſic eſt
viuat gr̄a. ſi a malo: ſic eſt. nō moriatur per
culpā. ſi reſpectiue: ſic eſt ꝙ ſimilē in bono
nō habeat: ⁊ hoc ē. ſit puus in numero. vel
ꝙ alios excellat: ⁊ ſic ē maximus in fide.
Hec aūt oīa expſſiſſime fuerūt in btiſſima
ꝟgine in qua ois gr̄a vite fuit. Itē q̄ nūq̄
peccauit. Itē q̄ nec ꝓmā ſimilē viſa eſt nec
habere ſequentē: que ⁊ fide ⁊ oīubus vir-
tutibus omnes excellit.

¶ De benedictione iude. Cap. ccxx.

S Equit̄ de bn̄dictione iude. Hec eſt
bn̄dictio iude. Audi dn̄e vocē iude
⁊ ad ppl'm ſuū introduc eū. manus
eius pugnabit ꝓ eo: ⁊ adiutor illius contra
aduerſarios eiꝰ erit. In qua etiā quattuor
ponunt̄. Primū eſt precū exauditio. Scōꝫ
eſt ad ppl'm introductio. Tertiū ē ſuiꝑſiꝰ
defenſio. Et hoc ē manꝰ eius pugnabit pro
eo. Quartū eſt alioꝝ ꝓtectio: ⁊ h̄ ē adiutor
illius ꝯtra aduerſarios eiꝰ. Huiꝰ benedi-
ctionis ſufficiētia ſumit̄ ſic. Bn̄dictio vel
eſt ad bonū vel ꝯtra malū. ſi ad bonū vel ē
ad finē: ⁊ hoc ē precū exauditio. vel eſt ipſe
finis: ⁊ ſic eſt ad ppl'm introductio. ſi autē
ē ꝯtra malū: vel ſui: ⁊ ſic ē ſuiꝑſiꝰ defenſio.
vel alioꝝ: ⁊ ſic eſt ꝓtectio. Hec aūt oīa fue-
rūt in btiſſima ꝟgine in ſūmo: in q̄ fuit ex-
auditio in ſummo. Nā. iij. Reg. ij. legitur
ipſi dictū i ꝑſona berſabee. Pete mr̄ mi qd
vis. nō eīn phas eſt vt auertā faciem tuaz.
Et in ꝑſona heſter ei dr̄. iiij. Et ſi dimidiū
regni mei petieris ip̄etrabis. Nā ⁊ illā filiꝰ
nihil negās honorat. Itē ad ppl'm introdu
ctio ei cōuenit in ſummo. Ipa eīn vt colū-
na nubis ppl'm in terrā ꝓmiſſionis intro-
ducit. Itē ſuiꝑſius defenſio in ipa i ſūmo
fuit: q̄ ab hoſte nunq̄ leſa fuit. Itē aliorū
ꝓtectio in ipſa fuit: q̄ nos ab hoſte ꝓtegit
auxilio: ab ira filij ſuffragio ⁊ exēplo. Item
ſuiꝑſius defenſio in ipa fuit in ſummo: q̄a
alios ſic defendit ꝙ in ipa nec pugnā ad-
uerſariꝰ ſumpſit vtpote i q̄ ipſe hoſtis oīno
extinctus fuit. Sic ḡ pꝫ qualr̄ beata virgo
habuit benedictionē iude.

¶ De benedictione leui. Cap. ccxxi.

S Equit̄. Leui quoqꝫ ait: ꝑfectio tua
a viro ſctō: q̄ ꝓbaſti in tētatiōe ⁊ iu
dicaſti ad aq̄s ꝯdictionis. Qui di-
xerit prī ſuo ⁊ mrī ſue neſcio vos: ⁊ fratri-
bus ſuis ignoro vos ⁊ neſcierūt filios ſuos
hi cuſtodierūt eloquiū tuū ⁊ pactum tuū
ſuauerūt. Judicia tua o iacob ⁊ legē tuaz
iſrael ponēt thimiama in furore tuo: ⁊ ho-
locauſtū ſup altare tuū. Benedic dn̄e for-
titudinē eiꝰ: ⁊ opa manuū illiꝰ ſuſcipe: pcu
te dorſa inimicoꝝ eiꝰ ⁊ qui edūt illum non
cōſurgāt. In bn̄dictione leui nouē ponūt̄.
Primū eſt vite ꝑfectio: ibi. Perfectio tua
Secūdū eſt doctrine altitudo: ibi. Det ibi.
Tertiū eſt xp̄i eductio: ⁊ hoc ē. a viro ſācto
tuo. Quartū eſt oīuz abnegatio: ⁊ h̄ ē. Qui
dixerit prī ſuo vel mrī ſue ⁊c̄. Quītū ē ꝓce-
ptoꝝ ⁊ cōſilioꝝ ip̄letio: ⁊ hoc ē. Qui cuſto-
diunt eloquiū tuū ⁊ pactū tuū ſuauerunt.
Sextū eſt ꝓ alijs interceſſio: ⁊ h̄ eſt. Ponūt

thimiama in furore tuo. Septimum eſt de paſſione gl'iatio: ⁊ h̕ eſt. Bñdic dñe fortitudinẽ eius. Octauũ ẽ remuneratio de operibus: ⁊ h̕ ẽ. Opa manuũ illi⁹ ſuſcipe. Nonũ eſt hoſtiũ deſtructio: ⁊ hoc eſt. Percute dorſa inimicoꝝ eius. Hui⁹ ſufficiẽtia ſic ſumit̃. Bñdictio vel eſt ptinẽs ad meritũ: vl' ad pmiũ. Si ad meritũ: vel ẽ in eſſendo vl' in ſubſtãtia: vel in efficiẽtia. Si in ſubſtantia: vel in ſe. ſic eſt pfectio vite. vel reſpectu alioꝝ: et ſic ẽ altitudo doctrĩe. ſi ĩ efficiẽtia ſic eſt xp̄i eductio. Si aũt ẽ meritũ in operãdo vel ẽ a malo: ⁊ ſic eſt oiũ abnegatio. vel eſt ad bonũ: ⁊ ſic eſt cõſilioꝝ ⁊ pceptoꝝ impletio q̃ ſunt in vtroqꝫ teſtamento. Si aũt eſt in opãdo in alijs: ſic ẽ p alijs int̃ceſſio. ſi aũt ptinet ad pmiũ: vl' abſolute vl' reſpectiue. ſi abſolute: ſic ẽ de paſſione gloriatio ⁊ de actiõe remuneratio. ſi reſpectiue ſic ẽ hoſtiũ deſtructio. Qualr̃ aũt h̕ oĩa fuerint in btã xgine: facile eſt videre. Ip̃a eñ fuit pfectiſſima in vita. altiſſima in doctrina q̃ totã legẽ ſciuit. xp̄m quoqꝫ de ſuo vtero eduxit: q̃ ibi q̃draginta hebdomadibus: ſex dieb⁹ min⁹ q̃euit. ⁋ Itẽ oĩa abnegauit q̃ pfectiſſimã paupt̃atẽ habuit: vt. ſ. patuit. ⁋ Itẽ pcepta ⁊ conſilia in ſummo ⁊ ex charitate in ſummo impleuit. ⁋ Itez p alijs inteſſio in ip̃a in ſummo fuit: que oĩbus dñm placauit: ⁊ adhuc p nobis ipſi pectus ⁊ vbera oſtẽdit. ⁋ Itẽ q̃r poſt filiũ ſummã paſſionẽ habuit: ⁊ ſummã habꝫ de paſſione gloriat onẽ. Itẽ q̃r ſummas ⁊ nobiliſſimas actiões hũit: ſummã habuit remunerationẽ. Itẽ q̃r ſibi ⁊ oib⁹ nob hoſtez vicit a quo nunq̃ victa fuit. ſupmũ de hoſte triũphũ reportauit. Et ſic pꝫ qualr̃ beatiſſima xgo habuit benedictionẽ leui.

⁋ De benedictiõe Bẽiamin. Cap. ccxxij.

Equit̃ de Bẽiamin. Ait igit̃ Ben
s iamin amãtiſſim⁹ dñi habitabit cõ
fidẽter: in eo q̃ſi i thalamo tota die cõmorabit̃: ⁊ int̃ humeros illi⁹ requieſcet.

⁋ In hac benedictione q̃ttuor ponuntur. Primũ eſt pre oĩbus dilectio: ⁊ h̕ eſt. Bẽiamin amãtiſſim⁹. Scõm ẽ ſecura hitatio: et hoc ẽ. habitabit cõfidẽter. Tertiũ ẽ diuina inhabitatio: ⁊ h̕ ẽ. Qu aſi in thalamo tota die cõmorabit̃. Quartũ ẽ in opibus illius delectatio: ⁊ hoc ẽ. Inter humeros illi⁹ requieſcet. hui⁹ bñdictiõis hec ẽ ſufficiẽtia. Vel ẽ i ſe: vel reſpectu dilecti. ſi in ſe: vel in bono: ⁊ ſic pre oĩbus dilectio. vel ẽ a malo: ⁊ ſic ſecura habitatio. ſi reſpectu dilecti. vl' eſt quãtũ ad ſubam: ⁊ ſic ẽ diũa inhitatio. vel quantũ ad actũ: ⁊ ſic ẽ in opibus delectatio. hec oĩa in ſummo habuit btã virgo q̃ ſup ſalutẽ ⁊ oẽm pulchritudinẽ dilecta ẽ a dño: q̃ ſecuriſſima habitat in regali ſolio in q̃ hitauit diuinitas corpaliter. nõ tamẽ tota die: ſed nouẽ mẽſib⁹: q̃ mulier prudentiſſima in oibus delectabat virum ⁊ filiuꝫ ſuũ. Et ſic ptꝫ qualr̃ ⁊ bñdictionẽ bẽiamin in ſummo habuit beatiſſima xgo.

⁋ De benedictione Joſeph. Cap. ccxxiij.

Equit̃. Joſeph q̃ꝫ ait. De benedi-
s ctiõe dñi terra eius de pomis celi: ⁊
rore atqꝫ abyſſo ſubiacente: de pomis fructuũ ſolis atqꝫ lune: de xtice ãtiq̃rũ montiũ: de pomis colliũ et̃noꝝ: ⁊ de frugibus terre: ⁊ de plenitudine ei⁹ benedictio illi⁹. Qui appuit in rubo veniat ſup caput Joſeph: ⁊ ſup verticẽ nazarei inter fratres ſuos. Bñdictio ioſeph in octo cõſiſtit. Primũ eſt diuine dulcedinis pguſtatio: ⁊ hoc ẽ. de pomis celi ⁊ rore. Ros inquãtũ illũinat intellectũ. pomũ inquãtũ reficit affectum. Scõm ẽ in hũanitate xp̄i delectatio: ⁊ h̕ ẽ. atqꝫ abyſſo ſubiacẽte. Tertiũ in opib⁹ xp̄i refectio: ⁊ h̕ ẽ. De pomis fructuum ſolis. Quartũ ẽ de gratijs eccl'ie iucũdatio: ⁊ h̕ ẽ. Et lune. Quintũ ẽ de gratijs ⁊ virtutibus antiquoꝝ patrũ exultatio: ⁊ hoc ẽ. de xtice antiquoꝝ montiũ. Sextũ eſt modernorum pfectoꝝ cõgratulatio: ⁊ hoc eſt. De pomis et̃noꝝ colliũ. Septi mũ ẽ de gl'ia eccl'ie triumphãtꝫ exultatio: ⁊ h̕ eſt. De frugib⁹ t̃re- ⁊ de plenitudine ei⁹ bñdictio. Octauuꝫ eſt gl'ie xp̄i hoĩs pticipatio: ⁊ h̕ ẽ. Benedictio illi⁹ q̃ apparuit in rubo. Hui⁹ bñdictionis h̕ eſt ſufficiẽtia. Vel eſt ptinẽs ad ſtatũ vie vel eſt pguſtatio vel determinatio illoꝝ q̃ruꝫ eſt pguſtatio. Si pmo mõ: ſic ẽ diuine bonitatis pguſtatio. Si ſcõo mõ tũc vel ẽ de capite vel de mẽbris: ſi de capite: vel quãtuꝫ ad ſubam. ⁊ ſic in humanitate xp̄i refectio. ſi de mẽbris. vel cõiter: ſic ẽ de gratijs eccl'ie iucũdatio. vel ſpãlr̃: ⁊ tũc vel ſunt antiq̃: ⁊ ſic eſt de xtutibus antiquoꝝ exultatio. vel ſunt moderni. ⁊ tũc eſt pfectoꝝ mũdanoꝝ cõgratulatio. Si aũt ptiet ad ſtatũ patrie. vel quantũ ad mẽbrũ: ⁊ ſic eſt de gl'ia triũphãtis eccl'ie exultatio. vel quãtũ ad caput et ſic eſt gl'ie xp̄i cõicatio: hec aũtẽ oĩa hũit

in summo beata v̄go q̄ summā diuine dul
cedinis nō tm̄ pgustationē: s; et cōestionē:
que totū in se māna habuit: etiā summā in
xp̄i humanitate dilectionē ⁊ delectationē:
hūit: qꝛ sūmā ad ip̄; hūit refectionē: q̄n lu-
debat corā illo in orbe terrarū per singulos
dies Prouer. viij. ¶ Itē de pfectu ecclesie
ɔgratulationē: qꝛ summā ad ipam habuit
charitatē. ¶ Itē de patrū sctitate exulta-
tionē: a q̄bꝰ duxit originē: ⁊ possederat pfe
ctionē. ¶ Itē de pfectu modernoꝝ cōgra
tulationē habuit: q̄bus oībus pfectionis
ipa fuit mägistra: ⁊ dux: ⁊ exēplū. ¶ Ite;
de eccl'ie trūphant; glia summe gaudebat:
vtpote illiꝰ impatrix ⁊ regina. De glia aūt
xp̄i hoīs nō partē: sed totū habebat: cum q̄
vna in natura: familiaris in gr̄a: in gloria
ipm ⁊ suā gl'iam plus q̄ se ⁊ suam dilexit.
Sic igiꝛ ɔstat manifeste btīssimā v̄ginem
oēs bn̄dictiōes ioseph in summo habuisse.

¶ De benedictiōe Gad. Cap. ccxxiiij.

Equiꝛ de Gad. ait. Benedictꝰ in
s latitudie Gad q̄si leo requieuit: ce
pitq; gladiū ⁊ verticē. ⁊ vidit p̄nci
patū suū q in parte sua doctor esset reposi
tus: q fuit cū p̄ncipibus populi sui: ⁊ fecit
iusticias dn̄i ⁊ iudiciū suū cū israel. Bn̄di
ctio Gad sex cōphendit. Primū ē regni
dilatatio: ibi. benedictꝰ in latitudine gad.
Scd̄m est p fortitudinē reqetio: ibi. q̄si leo
reqeuit. Tertiū est hostiū subiectio: ibi. ce-
pitq; brachiū. Quartū ē imperij adeptio:
ibi. et verticē. Quītū est sui p̄ncipatus co-
gnitio: ibi. Et vidit p̄ncipatū suū. Sextum
est doctoris apud ip̄m repositio: ibi. q in
parte sua doctor eēt repositꝰ. Hec est autē
huiꝰ benedictiōis sufficiētia. Benedictio
vel est ad pximū: vel ad seip̄m: vel ad deu;.
Si ad pximū sic est regni dilatatio. Si ad
seip̄m: vel a malo: vel ad bonū. si a malo. vl'
intꝰ: ⁊ sic est reqetio. vel extra: ⁊ sic ē hostiū
subiectio. si ad bonū. vel in habēdo: ⁊ sic ē
imperij adeptio. vl' in cognoscēdo: ⁊ sic sui
est p̄ncipatꝰ cognitio. Si aūt ad deū sic est
doctoris apud se repositio. Hec quoq; in
summo habuit btīssima v̄go regni dilata-
tionē: qꝛ a solis ortu ⁊ occasu beatā ipsam
dicēt oēs generatiōes que est regina celi ⁊
mūdi: ⁊ angeloꝝ ⁊ hominū. In sereqetio-
nē habuit in summo: quia i ip̄a fuit fomi-
tis extinctio. Hostiū etiā subiectionē; ha-
buit in summo: vt iam pluries. s. patuit.
Item summā imperij adoptionē habuit: q̄
sup oēs choros angeloꝝ: regina angeloꝝ ⁊
impatrix mīsicordie exaltata fuit. Ite; sui
p̄ncipatus cognitionē habuit in summo:
quia super oēs choros angelorum ⁊ puras
creaturas diuinā opationē in se ⁊ gloriam
plenius cognoscit. Unde cōfidēter dic. In
me ois gratia vite ⁊ v̄tutis. Ite; doctoris
depositio apud ipa; fuit in summo: qꝛ ille
magroꝝ optimꝰ nouē mēsibꝰ repositus re-
quieuit i eiꝰ vtero. Et sic p; quasi btīssima
v̄go habuit bn̄dictiōes Gad in summo.

¶ De benedictiōe Dan. Cap. ccxxv.

Equiꝛ. Dan quoq; ait. Et dan catu
s lꝰ leonis fluet largiꝛ de basan. Be-
nedictio dan tria complectiꝛ. Pri-
mū est hūilitas: ibi. Catulꝰ. Scd̄m fortitu
do: ibi. leonis. Tertiū ē largitas: ibi. fluet.
Et h̄ est eoꝝ sufficiētia. Benedictio vel est
cordis vl' opis. Si cordis: sic est humilitas
cordis. Si opis duplex. vel in se: sic ē forti-
tudo opis. vel in alijs: sic ē largitas mune
ris. Hec aūt oīa i sūmo hūit btīssima v̄go
q̄ vltra oēm creaturā hūillima sup oēs est
exaltata. Itē mulier fortissima q̄ vicit mū
dū: deū: diabolū. Itē largissima q̄ deo dedit
mūdū: ⁊ hoi regnū celoꝝ: ⁊ ip̄m deum.

¶ De benedictiōe Neptalim. Ca. ccxxvi.

Equiꝛ. Et neptalim dixit. Neptali
s abūdātia pfrueꝛ: ⁊ plenius erit de
bn̄dictionibꝰ dn̄i. Mare ⁊ meridiē
possidebit. ¶ Bn̄dictio Neptalim q̄ttuor
cōphēdit. Primū est abūdantia donoꝝ
sp̄ualiū: ibi. Abūdātia pfrueꝛ. Secundū ē
plenitudo bonoꝝ celestiū: ⁊ hoc est: plenꝰ
erit bn̄dictionibꝰ dn̄i. Tertiū est pctōrum
ɔuersio: hoc ē mare. Quartū est iustorum
cōsuatio: ⁊ h̄ est. meridiē possidebit. Suffi
ciētia hoꝝ est. Bn̄dictio vel ē in se vel in
alijs. Si in se vl' ē bn̄dictio quātū ad statū
gr̄e: ⁊ sic est abūdātia donoꝝ sp̄ualiu;. vel
quantū ad statū gl'ie: ⁊ sic est plenitudo bo
noꝝ celestiū. Si aūt est bn̄dictio respectu
alioꝝ: illi vel sunt mali: sic est peccatorum
cōuersio. vel boni: sic ē iustoꝝ cōseruatio.
Hec aūt oīa in sūmo hūit beatissima virgo
que ⁊ gr̄a plena fuit: ⁊ sup oēs gl'iosa. Ite;
peccatoꝝ recōciliatrix ⁊ mediatrix. Item
omniū peccatoꝝ saluatrix: ⁊ iustoꝝ con-
seruatrix. Et sic quoq; habuit benedictissi
ma benedictiones Neptalim.

¶ De benedictione Aser. Cap. ccxxvij.

Equit̃. Aſer quoq̧ ait. Bñdict⁹ in
a filijs Aſer: ſit placẽs fratrib⁹ ſuis:
tingat in oleo pedẽ ſuũ: ferruʒ et es
calciamentũ ei⁹: ſicut dies iuuẽtutis ita et
ſenect⁹ tua. Benedictio Aſer ſex cõprehen
dit. Primũ eſt filiox̃ mƚtiplicatio: ꝛ hoc ẽ.
Benedict⁹ in filijs Aſer. Scõm eſt fratrũ
dilectio: ibi. Sit placẽs fratrib⁹ ſuis. Ter-
tiũ eſt miſcḋie abũdantia: ꝛ hoc eſt. tin
gat in oleo pedẽ ſuũ. Quartũ ẽ incorrupti
bilis patiẽtia: ꝛ h̃ eſt ferrũ. Quintũ eſt ſo-
nora doctrina: ꝛ hoc ẽ. Es calciamẽtũ ei⁹.
Sextũ eſt in bono ꝯtinuatio pſeuerantie: ꝛ
hoc eſt. ſicut dies iuuẽtutꝭ tue. Sufficiẽtia
hox̃ eſt. Vel ẽ benedictio reſpectu alioꝝ.
vel in ſe. ſi reſpectu aliox̃ vel reſpectu infe
riox̃: ꝛ ſic eſt filiorũ mƚtiplicatio: vƚ ad pa-
res: ꝛ ſic fratrũ dilectio. vel ad ſupiores ſcʒ
dñi ꝛ ſic ẽ abũdãtia miſcḋie p qḋ ẽ qdã
imitatio dei. iux̃ illud Luc. vj. Eſtote ergo
miſcḋes ſicut ꝛ pr̃ vr̃ miſcors ẽ. Si in
ſe: vel a malo: ſic eſt patiẽtia. vel ad bonuʒ
ꝛ h̃ vel eſt reſpectiuũ: ꝛ ſic eſt doctrina. vel
abſolutũ: ꝛ ſic ẽ pſenerãtia. Hec aũt oĩa
manifeſtiſſime habuit btiſſima ꝟgo q̃ om
niũ bonox̃ mr̃ eſt: q̃ eſt plena charitate ad
deũ: ꝛ dilectiõe ad ꝓximũ. Regia miſicor
die eſt. Sũmã quoq̧ patiam ꝛ doctrinam
et pſeuerantiã habuit: vt ſupi⁹ manifeſtũ ẽ
in materia de virtutibus.

De benedictiõe oĩuʒ ſimul. Ca. cclxxvij.

Oſt hec ſequit̃ benedictio omniũ
p ſimul. Non eſt de⁹ ali⁹ vt deus re-
ctiſſim⁹: aſcẽſoꝛ celi auxiliatoꝛ tu⁹:
magnificẽtia eius diſcurrũt nubes: habi-
taculũ ei⁹ ſurſuʒ: ꝛ ſubter bꝛachia tua ſem
pit̃na. eijciet a facie tua inimicũ. Dicetq̧.
Contere: habitabit iſrƚ cõfidenter: et ſolus
ocul⁹ Jacob in terra frumẽti ꝛ vini: celiq̧
caligabũt roꝛe. Beat⁹ es tu iſrƚ. Quis ſilis
tui pple q̃ ſaluaris? Jn dño ſcutum auxilij
tui: ꝛ gladi⁹ glie tue: deus tu⁹. Negabunt
te inimici tui: ꝛ tu eox̃ colla calcabis. Jſta
benedictio nouẽ cõpꝛehendit. Primuʒ eſt
veri dei cognitio. ꝛ hoc ẽ. Aſcẽſoꝛ celi auxi
liatoꝛ tu⁹. Et hec auxiliatio eſt q̃druplex.
Scõm eſt aplis ſpm̃ſanctũ in terrã mittẽ-
do: ꝛ hoc ẽ. magnificẽtia ei⁹ diſcurrũt nu-
bes. Jtẽ ipe ꝓ nobis pr̃em in celis inƚpel-
lando: ꝛ hoc ẽ. habitaculũ eius ſurſuʒ. Vñ
glo. Coꝛp⁹a mortuis ſuſcitauit: ꝛ i dextera
pr̃is collocauit. Jtẽ gr̃am ꝑueniẽtẽ ꝛ coope
rantẽ poꝛrigẽdo: ꝛ h̃ ẽ. Subter bꝛachia tua
ſempit̃na. Jtẽ hoſtẽ ipediẽtẽ repellando: ꝛ
h̃ eſt. Eijciet a fa. tua inimicũ: dicetq̧. Cõ
tere. hoc eſt ꝙ q̃druplex auxiliũ. Tertiũ eſt
timoꝛis mali ablatio. ꝛ h̃ eſt. habitabit in
iſrƚ ꝯfident̃. Quartũ ẽ ſaturitatꝭ boni poſ-
ſeſſioꝛ: ꝛ h̃ eſt. Sol⁹ ocul⁹ iacob in terra fru
mẽti ꝛ vini. Quĩtũ ẽ pfecta dei cognitio ꝑ
ſpẽm: ꝛ h̃ eſt. Celiq̧ calligabũt roꝛe. Unde
glo. pro ſubtili ꝛ leuiſſima dei cognitione.
Sextũ eſt ſũme btitudĩs cõpꝛehẽſio: ꝛ hoc
eſt. Btũs es tu iſrƚ. Septimũ ẽ oĩb⁹ crea-
turis ꝓlatio: ꝛ h̃ ẽ. Quis ſilis tui pple qui
ſaluaris in dño. Octauũ ẽ dĩna auxiliatio
ꝛ h̃ eſt. Jn dño ſcutũ auxilij tui. Et h̃ auxi
liatio ẽ duplex. vna nos iuuãdo ꝯ malũ: ꝛ
ſic ẽ ſcutũ auxilij tui: vel ad bonũ opandũ:
ꝛ ſic ẽ gladi⁹ glie tue deus tu⁹. Nonuʒ eſt
hoſtiũ ſubiectio: ꝛ hec ẽ duplex. vna ꝙ nos
puniẽdo mõ faciũt nob̃ coꝛoãs in futuro: ꝛ
hoc ẽ. Negabũt te inimici tui. glo. Jn pñti
vita. Alia ſubiectio ẽtq̧ de eox̃ pena nob̃ i
futuro erit exaltatio: ꝛ h̃ eſt. tu eoꝛuʒ colla
calcabis. Sufficiẽtia hui⁹ bñdictionis
eſt. Bñdictio vƚ ẽ ꝑtinẽs ad ſtatũ vie vƚ ad
ſtatũ pr̃ie. Ad ſtatũ vie duo ſũt tm̃ neceſſa
ria. Vnũ ẽ verũ deũ agſcere: ꝛ hoc ẽ pmũ.
Scõm ẽ auxiliũ q̃ poſſim⁹ ad ipʒ ad et̃nã
btitudinẽ aſcẽdere. ꝛ h̃ ẽ ſcõm. Si aũt ꝑti-
net ad ſtatũ pr̃ie. vƚ quãtũ ad ſubale pmũ
vƚ quãtũ ad accñtale. ſi ſubale vƚ i ſe vƚ in
cõpatiõe ad cãm efficiẽtẽ. ſi in ſe vƚ a ma-
lo: ꝛ ſic ẽ timoꝛis ablatio: vƚ i bono: ꝛ h̃ vƚ i
ſe vƚ reſpectiue. ſi i ſe: vƚ quãtũ ad pmũ cõ
cupiſcibiƚ: ꝛ ſic ẽ ſaturitatꝭ poſſeſſioꝛ vƚ pre
mũ rõnabiƚ. ꝛ ſic ẽ pfecta dei cognitio: vel
pmũ iraſcibiƚ: ꝛ ſic ẽ btitudĩs cõphẽſio.
ſi aũt ẽ bonũ reſpectu aliox̃: ſic ẽ creaturis
ꝓlatio. ſi aũt ſit i cõpatõe ad cãm efficiẽtẽ.
ſic ẽ dĩna auxiliatio. ſi aũt ꝑtinet ad pmiuʒ
accñtale: ꝛ ſic ẽ hoſtiũ ſubiectio: i q̃ duplex
hẽm⁹ gaudiũ. ſ. de nr̃a i pñti paſſiõe ꝛ illox̃
i ꝯdẽnatiõe. Hec aũt oĩa. b. ꝟgo poſſedit i
ſũmo. Jpa em̃ ſup oẽʒ creaturã deũ cogno
ſcit. Jtẽ ipa nobiliſſimo auxilio vtpote de-
litijs afflueẽs ĩnixa ſup dilectũ coꝛpe et aĩa
aſcẽdit. Jtẽ ipa imuniſſima tioꝛis mali ſb
vmbꝛa dilecti reqeſcit. Jtẽ ipa a toꝛrẽte vo
luptatꝭ ſup oĩa iebꝛiata fuit. itẽ pfectiſſimã
ꝛ hũanitatꝭ ꝛ et̃nitatꝭ xp̃i cognitionẽ hũit i
ſũmo. Jtẽ ſupmã p⁹ deũ bñdictionẽ apphẽ
dit. Jtẽ ſup oẽs purarũ creaturarũ oꝛdies

ytpote ſupio? exaltata fuit. Jtē diuinū auxiliū ſup oēs hūit: cū ꝗ maxia ⁊ excellētiſſima opa fecit. Jtē inimicū nō tm̄ in celo ſꝫ etiā in terra ſub pedib⁹ calcauit. Sic ꝑ ptꝫ qliter btiſſima ꝟgo benedictiōes ſingulo⁊ ſingulariter: ⁊ vniuerſo⁊ vniuerſalit̄ ſingulas ⁊ vniuerſas poſſedit in ſupremo.

¶ De hoc: Benedictus fructus ventris tui. Capl'm. ccxxviij

Sequit̄ de eo qd addit Eliſabeth. Et benedict⁹ fructus vētris tui. De q primo qrit̄ qre int̄ illud ⁊ pcedens intercidat copulatio: cū tñ in pdictis nulla ſit poſita copulatio. Jtē cū iſta ſalutatio ſit in textu euāgelij ⁊ ad euāgeliū nihil ſit licitū demi vel apponi: vt phibet̄ ſub anathemate in fine apocalypſis: ⁊ etiā in deuteronomio: qre ꝑ eccleſia h apponit. Jtē aut apponendū fuit: aut nō. Si fuit: ꝑ angelus obmiſit q nō appoſuit. Si aūt apponēdū non fuit: ꝑ eccl'ia male appoſuit. Jtē Eliſabeth licꝫ illud appoſuerit nō tñ illi ꝯiūxit: ꝑ qre eccl'ia ꝯiūgit: Jtē qre eccleſia mutauit verba angeli: dicēdo inter mulieres: cū angel⁹ dixerit in mulierib⁹: Jtē cū de⁹ trinitas ſit hic mittēs ⁊ ſalutās: ⁊ ꝟgo bñdictiſſima ſit ſalutata: hoc ꝙ ē benedict⁹ fruct⁹ vētris tui nō videt̄ ptinere ad ſalutantē nec ad perſonā ſalutatā: ꝑ ponit̄ ſupflue. Jtē Bernar. dicit. Non iō ille bñdictus qꝛ tu benedicta. ſꝫ qꝛ ille benedictus iō tu bñdicta. Cū ergo cā naturaliter pcedat effectuꝫ: debuiſſet ſic ordinaſſe. Benedict⁹ fruct⁹ vētris tui: ⁊ benedicta tu in mulieribus.

¶ Quid iportet hec benedictio. Bñdict⁹ fructus ventris tui. Cap. ccxxix.

Poſt hec q̄ritur qd iportet ſignando hoc qd eſt: benedict⁹ fruct⁹ ventris tui. ⁊ in q differat ab alijs in ſalutatiōe pmiſſis. Videt̄ em̄ includi in eo qd eſt gr̄a plena: ſicut cōſequēs claudit̄ in antecedēti. Si em̄ gr̄a plena fuit: ꝑ fruct⁹ ventris eius bñdict⁹ fuit. Jtē videt̄ includi i eo qd eſt bñdicta tu in mulierib⁹. Cauſa em̄ intelligit̄ in ſuo effectu. eſt em̄ benedicta i mulierib⁹: quia bñdictū fructū vētris pduxit. Jtē videt̄ male apponi qꝛ qñ angel⁹ ſalutatiōnē dixit tūc dñs adhuc fruct⁹ ventris ei⁹ nō fuit: ꝑ eccleſia hoc male annectit. Jtē cū maio? ſit laus ſpālis ꝙ gñalis: ⁊ magis ſit ſpāle fili⁹ ꝙ fructus: oīs em̄ fili⁹ eſt fruct⁹: ⁊ nō ecōuerſo: debuiſſet dixiſſe fili⁹ vētris tui ⁊ nō fructus. Jtē cum nō tm̄ de ventre ſed de toto corpe facta fuerit formatio: debuiſſet dixiſſe fili⁹ corpis tui. Jtē cū fili⁹ nō ſit filius corpis vel tm̄ aīe: ſꝫ cōiūcti debuiſſet dixiſſe fili⁹ tuus: tangēdo cōiunctuꝫ ſine partiū determiatiōe. Jtē qrit̄ vtrū bñdictio iſta q dicit̄ fruct⁹ vētris tui ſit euſdē rōnis cū illa de q dictū eſt bñdicta tu in mſierib⁹ Et videt̄ ꝙ ſic: qꝛ vna eſt cā alteri⁹: ꝑ oꝫ ꝙ hoc ſit ſm vniuocationē. Albedo em̄ vniuoce eſt cā albedinis in pariete. ¶ Sꝫ contra h eſt: ꝙ benedictio illa de qua dr̄ bñdicta tu in mulierib⁹: nō dr̄ benedictio p excluſionē maledictiōis. Jſta aūt benedictio: benedictus fruct⁹ vētris tui nūꝙ fuit maledicibilis: ꝑ nō pōt dici bñdict⁹ per excluſionem maledictiōis: ꝑ opꝫ ꝙ ſm aliā rōnē. Jtem benedictiſſima dr̄ benedicta i mulierib⁹ pter fecunditatē. Sꝫ fruct⁹ vētris bñdict⁹ ē nō ppt̄ hmōi fecunditatē: ꝑ nō habuit huiuſmodi ſꝫ alteri⁹ modi benedictionē: ꝑ nō ſumit̄ vtrobiqꝫ ſm eādē rōnē. Jtē bñdictiſſima dr̄ benedicta: ⁊ determiat̄ reſpectu cuius qꝛ in mulierib⁹: qre ꝑ non ſiliter dicit̄ fructrus vētris benedict⁹ cū determiatiōe reſpectu cui⁹ ſit bñdict⁹. Jtē ſi dicat̄ ꝙ abſolute dr̄ bñdictus: qꝛ eſt bñdictus ſup oīa ⁊ in oībus: ſm hoc qꝫ bñdictiſſima nō deberet dici tm̄ benedicta in mſierib⁹: cū ſua benedictio ſe extēdat in plus: ⁊ ſic deberet dici benedicta in creaturis oīb⁹: ⁊ non tm̄ in mulieribus.

¶ Utrum cōtineat in ſe benedictiōes omnium. Cap. ccxxx.

Poſt hec qrit̄ vtrū benedictio fruct⁹ ꝯtineat in ſe bñdictiōes oiūꝫ: ⁊ maxime ſi habeat bñdictiōes oiūꝫ i ſe que ſunt in bñdictiōib⁹ mr̄is ſue cōprehēſe Et videt̄ prio ꝙ nō. Dñs em̄ nō habuit benedictiōes ꝯiugato⁊ qb⁹ dictū ē. Creſcite ⁊ multiplicamini ⁊ replete trā. Dñs enim hmōi multiplicationē corpalē nō hūit: nec gñatiōe terrā repleuit. Jtem Luc. j. Et erit gaudiū tibi ⁊ exultatio. glo. Monent̄ parētes nō min⁹ gr̄as agere p ortu ſcō⁊ filio⁊: ꝙ p merit̄. Nō em̄ paruū mun⁹ eſt dei dare liberos: ppagatores gñis: ſucceſſiōis heredes. Jacob in gñatione. xij. filio⁊ gaudet. Abrahe fili⁹ dat̄: ⁊ zacharias exaudit̄. Diuinū igit mun⁹ eſt fecūditas parētis. Agāt igitur pr̄es gr̄as: qꝛ genuerūt: filij qꝛ gñati: mr̄es qꝛ honorant premijs ꝯiugij: ſtipēdiis

militie ſue filij ſunt. Dñs aũt illud mun⁹:
illud p̃miũ: illud ſtipẽdiũ nõ hũit: q2 corpo
raliter nõ genuit: ḡ nõ oĩe bonũ vel oĩum
bñdictionẽ: bñdict⁹ fruct⁹ in ſe poſſedit. Itẽ
benedict⁹ fruct⁹ ventris tui benedictũ fru-
ctũ ventris nõ hũit: q2 nullũ fructũ ventris
nõ hũit: ḡ aliq̃ benedictiõe caruit. Itẽ Lu-
ce. x. Maria optimã partẽ elegit. Bõa ps
eſt ↄiugato2: melio2 viduarũ: optima v̾gi-
nũ. Sed dñs nõ hũit bonum ↄiugato2 nec
vidua2: ḡ nec habuit benedictiões omniũ.
Itẽ Aug. dicit: ꝙ celibat⁹ Johãnis nõ pre
fert ↄiugio Abrahe: ḡ vtrũq3 bonũ: ḡ am-
bo ſimul meli⁹ bonũ. ſed dñs ieſus xp̃s ha-
buit tm̃ alterũ: ḡ nõ habuit oĩe bonũ crea
tũ. Itẽ in femia eſt gr̃a ꝙ ẽ v̾go ꝛ mat̾: ḡ in
viro d3 eſſe gr̃a ꝙ eſſet v̾go ꝛ pr̃: ſ3 h̾ quoq3
nõ habuit. Itẽ bonũ eſt eſſe virginẽ: bonu3
eſt eẽ matrẽ: ḡ vtrũq3 eſſe ſimul eſt melius.
Itẽ dña ẽ mat̾ carnalis ꝛ ẽ mat̾ ſpũalis: fi-
li⁹ aũt ei⁹ eſt tm̃ pat̾ ſpũalis ꝛ nõ carnalis:
ḡ ip̃a h3 plus. Itẽ bonũ ẽ eſſe patrẽ carna-
lẽ: bonũ eſt eẽ patrẽ ſpũalẽ: ḡ vtrũq3 eſt me
lius eſſe. Itẽ ip̃e nõ eſt pr̃ dei: ḡ ip̃e non h3
totũ bonũ qð h3 mat̾. Itẽ querit̾ de ſingl'is
priuilegijs ſuis q̃liter a filio excellat̾ i illis
¶ Cõtra p̃dicta obijcit̾ i hũc modũ. q̃cq̃d
eſt boni in creaturis ẽ in hoĩe: ſ3 q̃cq̃d boni
fuit in hoĩe: fuit in dño ieſu xp̃o: ḡ quicq̃d
fuit boni in creaturis fuit in xp̃o. Itẽ ſupio
res hñt ꝓprietates inferio2 cũ excellentia.
Itẽ ps. Unxit te de⁹ pre ↄſortib⁹ tuis. Itẽ.
Specioſus forma pre filijs hoĩum. Itẽ Da
ma. Aſſumpſit p̃mitias noſtre maſſe. Ite3
Joh. iij. Non ad mẽſurã de⁹ dat ſpm̃: ḡ ipſe
non habuit ſpm̃ ad mẽſurã. Itẽ Joh. j. De
plenitudine ei⁹ oẽs accepimus. Itẽ Ro. xj.
Ex ip̃o ꝛ per ip̃3: ꝛ in ip̃o ſunt oĩa. Ite3 de⁹
eſt quo meli⁹ cogitari non põt. Itẽ Dama.
Siue enim ƀm bonitatẽ: ſiue ƀm virtute3:
ſiue ƀm ſapientiã: ſiue ƀm tp̃s: ſiue ƀm lo-
cũ deficiat a pfectione: deus nõ eſt: ḡ q̃cq̃d
boni eſt in creaturis ẽ ꝛ in ip̃o ꝙ ẽ de⁹. Itẽ
Jaco. j. Omne datũ optimũ ꝛ omne donũ
perfectũ deſurſum eſt deſcẽdens a patre lu
minũ. Itẽ ꝙ in oĩbus p̃uilegijs ip̃am exce-
dit patet. Primũ fuit ꝙ ipſa nunq̃ pecca-
uit: nec ipſe in pc̃ó ↄcept⁹ fuit. Scðm fuit
ꝙ ip̃a peccare nõ potuit. Tertiũ fuit ꝙ ip-
ſa in oĩ actu liberi arbitrij meruit: ipſe aũt
oĩ bono in ip̃a cõceptione dign⁹ fuit: ꝛ poſt
ea quolibet actu nobis meruit. Quartum
fuit puritas in ſũmo: ſ3 ipſa puritatẽ rece-
ptiuã: ip̃e aũt datiuã habuit: ꝛ ipſa pura in
ſummo ad modũ aeris: ipſe aũt ad modum
ſolis. Quintũ fuit ꝙ ipſa fuit virgo v̾ginũ
ip̃e aũt v̾go filius v̾ginis. Et plus ẽ eẽ v̾gi-
nẽ v̾ginis filiũ: q̃ virginẽ matrẽ virginu3.
Sextũ fuit ꝙ erat mater v̾go ꝑ gñatione3:
ipſe v̾o fuit v̾go pater ꝑ creationẽ: ꝛ nobili
o2 ẽ creatio q̃ gñatio: ꝛ actus creatoris q̃
actus creature. Septimũ ẽ ꝙ ipſa ẽ mater
oĩum: ipſe aũt ẽ pat̾ oĩu3: maius aũt ẽ eẽ pa
trẽ q̃ matrẽ. Itẽ ip̃e genuit v̾bo: illa aũt fa
cto: ꝛ plus ẽ ꝛ p̃me generationi ſimili⁹ gñā
re v̾bo q̃ facto. Octauũ ꝙ ipſa nullius ha
buit ignorãtiã: ipſe aũt oĩum ſciã3. Nonu3
ꝙ ip̃a fuit ſtella maris: ip̃e aũt lux mundi.
Decimũ ẽ ꝙ ipſa ẽ porta celi: ipſe aũt hoſti
um: in q̃ eſt porta. Undecimũ ꝙ ipſa habu
it cõicationẽ paſſiõis ꝑ cõpaſſionẽ: ipſe aũt
ip̃am paſſionẽ. Duodecimũ ꝙ ipſa ſup oẽs
choros angelo2 ẽ exaltata: ipſe aũt h3 no-
men qð eſt ſup oĩe nomẽ. Tertiũdecimu3
eſt ꝙ ipſa ẽ regina miſericordie: ip̃e autẽ eſt
pater miſericordiarũ ꝛ rex gl'ie. Ad plena-
riã intelligentiã p̃dicto2 q̃rit̾ de ſufficiẽtia
eo2 ꝛ de differẽtia eo2 q̃ ponũtur in iſta ſa
lutatiõe. Et p̃mo q̃rit̾ de numero dictionũ
q̃re tm̃ habeat decẽ v̾ba ꝛ nõ plura vl̾ pau-
ciora. Itẽ q̃re tm̃ q̃tuo2 ſñie ponant̾ in ip̃a
Itẽ q̃re ſñie ita ſibi ſuccedũt ꝑgreſſiue: ita
ꝙ p̃ma hẽat vnã dictõnẽ. ſcða duas. tertia
tres. q̃rta q̃tuo2. Itẽ h3 additionẽ eliſabeth
q̃nq3 ſunt ſñie: ꝛ q̃nta h3 q̃nq3 dictiões. Itẽ
qd ſignificet h̾ ꝙ hic ponit̾ denari⁹ q̃ ẽ nu-
mer⁹ ſingularis ex oĩ ꝑte ſingl'aris a baſe i
cõi. Itẽ ſilr̃. xv. S3 tũc o3 q̃nq3 poni ꝑ ba-
ſe. ¶ Ad hec obiecta p̃mo ſoluentes dici-
mus ꝙ ſufficiẽtia ſalutationũ ſumit̾ in hoc
mõ. In iſta ſalutatiõe annũciat̾ beatiſſĩme
v̾ginis pfectiſſima btitudo: ꝛ ꝑ ip̃a3 ꝛ i ip-
ſa toti generi hũano. Perfectio aũt btitudi
nis vel quãtũ ad ſubã3: vel quãtũ ad cãm:
vel quãtũ ad efficientiã. Si quãtũ ad ſubã3
vel ẽ a malo: ꝛ ſic ẽ Aue. vel eſt ad bonũ: et
ſic ẽ. gr̃a plena. Si quãtũ ad cãm: ſic ẽ. dñs
tecũ. Si quãtũ ad efficiẽtiã: vel ẽ imediata
ſic eſt. Bñdicta tu inmulierib⁹: vel mediata
ſic eſt. Bñdict⁹ fruct⁹ ventris tui. Ad aliud
dr̃ ꝙ ꝑ decẽ v̾ba ſignificat̾ decalogi ip̃letio.
In q̃tuo2 ſentẽtijs ſignificat̾ in q̃tuo2 euã-
gelijs ↄſiliorum ſupadditio: ꝛ ꝑ hec duo fit
nobis pfecte ſalutis annũciatio. Itẽ dece3

verba in q̄tuoꝛ ſentētijs: hoc eſt lex in q̄tu-
oꝛ euāgelijs. Itē gradualis ꝓgreſſio ſigni-
ficat ꝙ in via nō eſt ꝑfecta legis iṗletio: ſed
tm̄ iniciatio. Itē denari⁹ triāgularis ſignifi
cat legis mobilitatē: q̄ternarius aūt euāge
lij eternitatē: ꝛ vterq̄ ē numer⁹ impfect⁹.
ſꝫ decē in duob⁹. Quatuoꝛ in vno q꞉ euāge
liū q̄dē hꝫ ꝑfectionē vie: ſꝫ non patrie: ꝛ ita
vnū ſibi deeſt. Sed denari⁹ legis deficit in
duob⁹: q꞉ nec hꝫ ꝑfectionē vie: nec patrie.
Itē q̄tuoꝛ cū oīb⁹ ſuis ꝑtib⁹ facit denariū:
ꝛ lex materialr̄ tota ē in euāgelio. Itē dena
rius ē nūer⁹ triāgularis: q꞉ q̄tuoꝛ tendit in
cōi: q꞉ ꝑ firmitatē legis ꝛ euāgelij recte im
pleti ꝑueniꝛ ad vnū: de quo đ꞉ in pš. Unā
petij a dn̄o. Itē ſm̄ additionē Eliſabeth de
narius dictionū: ſignificat decalogū: q̄ter-
nari⁹ ſilr̄ ſignificat euāgeliū: additio eli-
ſabeth doctrinā apl̄oꝝ. Et hec oīa figurant
in ſalutatiōe btīſſime ꝟginis diuinit⁹ miſ-
ſa. In ipſa em̄ fuit legis ꝛ euāgelij iṗletio.
ꝛ ipa eſt vtriuſq̄ expoſitio: ꝑ ipam vni⁹ cū
altero ē ꝯiūctio. Itē vni⁹ i alterū reductio.
Itē ꝑ ipam ꝟtutū cōſummatio. Itē ꝑ ipaꝫ
ſanctitatꝭ ꝓgreſſio. Itē ad deū aſcenſio. No
bis aūt ꝑ legē ꝛ ipam: noue ꝛ eterne ſaluta
tionis annūciatio: ꝛ in ſalutē ipſam ꝓdu-
ctio. His viſis: videndū ē ad ea que de bn̄-
dictiōe fruct⁹ ſunt obiecta. ¶ Notandū ḡ
ꝙ de benedictiōe illa poſſum⁹ loq̄ ſm̄ tres
vias. Primo quātum ad ſignificatiōeꝫ. Se
cūdo quātū ad ſuppoſitionē. Tertio quātū
ad ſubaꝫ. Quātū ad ſignificationē: vtrū. ſ.
bn̄dictio h̄eat vnā ſignificatiōeꝫ vl̄ ꝑles: ꝛ ſi
ꝑles: ſꝫ quā h̄ ſumaꝛ: ꝛ ſi oēs quō rō oīs bn̄
dictiōis ſalueꝛ i iſta bn̄dictiōe. Quantū ad
ſuppoſitōnē: vt ſi bn̄dictio ē cōe ad pl̄a ꝓ q̄
ſumaꝛ hic: ꝛ vtrū ꝓ oīb⁹ ſuis ſuppoſitꝭ. Itē
quantū ad ſuā ſubam et quib⁹ ꝛ quantum
integreꝛ. iſta bn̄dictio q̄tuoꝛ hꝫ ſignificata:
quoꝝ oīum rō ſaluaꝛ in iſta benedictione.
Eſt em̄ bn̄dictio maledicti euacuatio: ꝛ eſt
benedictio oīs boni poſſeſſio: ꝛ ē bn̄dictio
fecunditatꝭ ſuperexaltatio: ꝛ eſt benedictio cō
gratulantiū collaudatio: ꝛ q̄libet iſtarū tri-
plex eſt. Eſt em̄ triplicis maledicti euacua
tio. Incidit em̄ homo ꝑ pctm̄ in triplex ma
ledictū. Primū eſt punitio fomitis. Scōm
eſt laboꝛ inueniēde ꝟitaꝫ. Tertiū eſt neceſ-
ſitas incinerationis. Primū intelligitur per
hoc. Cū opatus fueris terrā: germinabit ti-
bi ſpinas. Scōm per illud qđ đr. In ſudoꝛe
vult⁹ veſceris pane tuo. Tertiū ꝑ illud. Ci
nis es ꝛ i cinerē reūteris. Iſti⁹ triplicis ma
ledicti euacuatio fuit i iſto fructu. Benedi
ctio ꝑmi: q꞉ pūcturā fomitꝭ nō h̄uit. ſcōi q꞉
oīa ſciuit. tertij q꞉ coꝛruptionē nō vidit. Se
cūda ſignificatio fuit omis boni poſſeſſio ꝛ
hec triplex fuit. Habuit em̄ bonitatē hūa-
ne nāe i ſūmo: Itē bonitatē diue nāe in ſū-
mo. Itē bōitatē h̄uit q̄ ē ex ꝯiūctiōe vtriuſq̄
ꝛ ſic oē bonū poſſedit i ſūmo. Tertia ſigni-
ficatio fuit fecūditatꝭ ſuperexaltatio: ꝛ h̄ q̄ꝫ
triplex. Fuit em̄ pr̄ ꝑ creationē in eſſe nāe:
ꝑ recreatiōeꝫ i eē gr̄e: ꝑ glorificationē i eſſe
gl̄ie. Quarta fuit ſignificatio gratulantiuꝫ
collaudatio: ꝛ hec triplex āgeloꝝ: ꝛ hoiuꝫ: ꝛ
coꝛporaliū. Oēs hi bn̄dicūt ipam q̄ genuit
āgeloꝝ reſtauratoꝛē: hoiuꝫ redēptoꝛē: coꝛpa
liū renouatoꝛē. Quātū ad ſuppoſitiōeꝫ bn̄-
dictio iſta tria hꝫ appellata: ꝛ ꝓ oīb⁹ ill̄ red
diꝛ locutio ꝟa. Eſt eīꝫ iſte fruct⁹ bn̄dict⁹ bn̄
dictiōe nāe: bn̄dictiōe gr̄e: bn̄dictiōe gl̄ie: ꝛ
q̄dlibꝫ iſtoꝝ triplex. Bn̄dictio nāe triplex:
h̄uit em̄ bn̄dictū coꝛp⁹: bn̄dictā aīaꝫ: bn̄di-
ctā diuitatē. Coꝛp⁹ bn̄dictū fuit triplicit in
mā: in foꝛma: in armonia: q꞉ tēꝑatiſſimuꝫ.
Pulchꝛū etiā fuit tripl̄r. In ꝯgruētia quā-
titatꝭ. In elegātia diſpoſitiōis. In venuſta-
te coloꝛis: ꝛ ſic i ſtatura: i figura: in coloꝛe.
Aīa fuit bn̄dicta tripl̄r: i ſe: ꝛ i cōpatiōe. In
ſe duplicit: a malo: i bono. A malo triplicit
a pctō: a fomite: ab ignoꝛātia. In bono tri-
plicit. Diuꝫ naturaꝝ nāli ꝯditiōe: ꝟtutum
politicarū ꝑfectiōe: ſuꝑma nāli dei dilectio
ne. Itē i cōpatione bn̄dicta fuit dupl̄r. ſ. ad
deū: ꝛ ad coꝛp⁹. Ad deū ſūma imagīe ꝛ ſili-
tudine: ad coꝛp⁹ ſine ꝯtrarietate. Itē bn̄di
ctā habuit diuinitatē: ꝛ h̄ tripl̄r. Bn̄dictaꝫ
i ſeipa: bn̄dictā in opib⁹ ſuis: bn̄dictā i do-
nis ſuis. Itē h̄uit bn̄dictiōem gr̄e: ꝛ hec q̄ꝫ
fuit triplex. Increatā cū pr̄e: creatā cū ma-
tre: ꝯiūctā ꝑter vtrūq̄: Itē cū pr̄e triplicēꝫ
h̄uit grām a pr̄e: ꝙ ē de⁹: ꝙ dei fili⁹. ꝛ ꝙ ſpi
ratoꝛ ſpūſſcti. Cū mr̄e q̄ꝫ triplicē h̄uit grāꝫ.
Unā ꝙ oēꝫ grāꝫ h̄uit. Scōaꝫ ꝙ oēm dedit.
Tertiā ꝙ dedit vltra id qū h̄uit. Dedit em̄
grāꝫ: ꝟtutē: ꝛ remiſſionē pctōꝝ quā nō ha-
buit. Un̄ ſpūs helye i heliſeo duplicit fuit.
Itē ex ꝯiūctione ꝓter vtrūq̄ triplicē gratiā
habuit. Unā ꝙ fili⁹ plurium fuit. Secūdū
ꝙ redēptoꝛ hominū fuit. Tertiū ꝙ beatitu
do omniū erit. Et quodlibet iſtoꝛuꝫ triplex
Qđ filius plurū fuit: ex hoc ſeq̄tur triplex

gra. Mater habuit patrẽ ⁊ matrẽ ſed non deũ: pr ſuus nec habuit patrẽ: nec matrez: nec deũ: nec hoiem. Ipſe aũt habuit patrez ⁊ matrẽ ⁊ deũ ⁊ hoiez. Itẽ ꝙ redẽptor ex h hũit tria: ꝙ ſponſus aiar: ſacerdos fidelium: iudex viuor ⁊ mortuor. Itẽ ꝙ btitudo oiũz. Ex h etiã hũit tria: ꝙ ẽ btitudo angelor: hoiũz: ⁊ corporaliũ. Itẽ benedictionez glie filr habuit triplicẽ. Habuit eñ gloriaz cõprehẽſoris: ſubaz redẽptoris: gloriã creatoris. Et qlibet iſtar triplex. Cõprehẽſoris ſummã aureolã: ſup oẽs aureolas ĩ ſummo accidẽtalia pmia in ſummo. Itẽ hõ ẽ pmo viator ⁊ nõ cõprehẽſor: poſtea cõprehẽſor ⁊ nõ viator. Ipſe aũt cõprehẽſor aliqñ: aliqñ viator: ⁊ ſimul viator ⁊ cõprehẽſor. Itẽ viator ductor: cõprehẽſor coronator: viatoruz ⁊ cõprehẽſor adiutor. Item gloria redẽptoris triplex. Quia hoiũz liberator: demonuz ſupator: nature exaltator. Itẽ glia creatoris triplex. Miſericordia in ſctis: iuſticia in dãnatis: glorioſus in ſeipõ. Itẽ hũit gloriã creatoris: iuſtificatoris: glorificatoris. Si aũt ꝯſiderek iſta bñdictio quãtũ ad partes integrales: tũc ẽ benedictio vel quãtuz ad cãm: vel quãtũ ad pncipiũ. iſte bñdict⁹ fruct⁹ triplicẽ hũit originẽ. Bñdictã trinitatẽ p creationẽ. Benedictã mrez p natiuitatẽ. Benedictũ prez p gñationẽ. Quãtuz ad eſſentiã bñdict⁹ fuit tripl̃r ꝫm bernardũ Odore: ſapore: ſpẽ. Odore ĩplẽs cognoſcitiuã inquãtũ verũ. Sapore reficiẽs affectiuã inquãtũ bonũ. Spẽ btificãs cõprehẽſiuam inquãtũ ſummũ fuit arduũ. Addam⁹ ⁊ nos odori. ſapori ſpeciei: valorẽ. Valet. n. in medicamẽtũ ꝯ oẽ malũ. In cibũ hñtem oẽ delectamẽtũ. ⁊ in pciũ cõparãs oẽ bonũ. Itez quãtũ ad efficientiã ⁊ quãtũ ad paſſiuã: et actiuã tripl̃r. Qr benedicit nos ĩ eſſe nature. gre. ⁊ glie. Vñ ps. Bñdicat nos de⁹ deus noſter ⁊ bñdicat nos de⁹. Itẽ bñdic nos bñdictiõe tpali: ſpũali: celeſtiali. Paſſiua qa nos bñdicim⁹ ipz corde. Vñ ps. Bñdic aia mea dñm ⁊ oia q̃ intra me ſunt. Itẽ benedicim⁹ ipm ore. Vñ ps. Benedicã dñm in oĩ tpe ſemp laus ei⁹ in ore meo. Itẽ benedicim⁹ ipm ope. Vñ ps. Benedicã dñz in vita mea. ¶ His viſis rñdem⁹ ad obiecta. Qñ ergo q̃ritur de copulatõne dicimus ꝙ hic ponit copulatio: ꝙ cõtinet alterius finẽ ⁊ alterius inceptionẽ: ad angelicã ſalutationem: ⁊ ad perſonã filij pertinentẽ: ⁊ etiã

vt notet int benedictionẽ filij ⁊ matris aliquã eſſe dilectionẽ: ꝙuis tamen ꝫm allegoriam ad aliã pertineant rõnem. Ipſa enim eſt benedicta ꝓpter benedictionẽ fructus. vñ ſua benedictio deſcendit a benedictione filij. Itẽ non angelus addidit qr nũdũ fructus ei⁹ ventris fuit: ſꝫ ipz quaſi promiſſuz in hoc qd dixit benedicta tu in mulieribus fructũ cõprehendit. Eccl̃ie aũt exhibituz ⁊ maxime ꝟgini btiſſime cõmendatũ: in ipſius ſalutatiõe appoſuit. Ordo ptz ex ſufficiẽtia. Item q̃re nõ dixit filius: filı⁹ nãqz ẽ ad ſpũalem ⁊ carnalẽ generationẽ: fructus aũt pl⁹ determiat carnalẽ gñationẽ: ⁊ maxime cũ hac determinatione vẽtris: q̃ eſt loc⁹ generatiõis carnalis: ꝓpter qd etiã non dixit: corporis ſed vẽtris: vt veritas generationis plus exprimerek: ⁊ falſitas heretica plus ſopirek. Itẽ quare nõ determiauit reſpectu cui⁹ eſſꝫ bñdictus. Dicim⁹ ꝙ ꝫm oẽz ſignificationẽ: ⁊ ꝫm oẽm ſuppoſitionẽ: ⁊ ꝫm oẽz partẽ: ⁊ oĩ modo: ⁊ in oĩbus bñdictus fuit: ei⁹ bñdictio p nihil ſpecificuz coartari potuit. Benedictio q̃z beatiſſime ꝟginis p h ꝙ dr in mulierib⁹: nõ reſtringik ſꝫ cã ⁊ origo oĩs benedictiõis monſtrak. Concedim⁹ etiã ꝙ dñs ieſus xpus habuit oẽs dignitates ſue mrĩs: vel in ſe vel in eqpollẽtie excellẽtiſſimo cõgruẽti. Habuit etiã bonũ cõiugale qr ſpõſus fuit vniuerſalis eccl̃ie. Itez ꝟgo fuit etiã pr qr ꝟbo ꝟitatis gñauit: ⁊ ex aq ⁊ ſpũ ex matre eccl̃ia omẽs regenerauit. Itẽ ſicut ipſa eſt mak dei: ita ⁊ ipe eſt filius dei: ⁊ plus ẽ eſſe filiũ dei ꝙ matrẽ dei. Itez plus ẽ eſſe filiũ ꝟginis ꝙ eſſe virginẽ virginum: qr ſi ipe eſſet virgo virginũ ſequeretur ꝙ ipa mak ſua non eſſet ꝟgo. Itẽ plus eſt eẽ benedictũ fructũ vẽtris ꝙ eẽ benedictã in mulierib⁹. Cõcedimus etiã ꝙ a filio ſuo in oĩbus priuilegijs ſuis excellit: nec in hoc laus mrĩs ſue diminuik: ſꝫ exaltak ĩ eo ꝙ non tm̃ genuit filiũ ſibi equalẽ ſed in infinitũ meliorẽ: qd etiã ex hac pte quodãmodo ĩfinitat mrĩs bonitatẽ. Oĩs eñ arbor ex fructu ſuo cognoſcik. Vñ ſi bonitas fruct⁹ bonificat arborẽ: infinita bonitas ĩ fructu infinitam quãtum ad hoc oſtendit in arbore bonitatem.

¶ De ipſius turbatiõe. Cap. ccxxxi.

Equik. Que cũ audiſſet turbata ẽ. Querik ḡ quare turbata fuerit btiſſima virgo. Et videtur pmo ꝙ an-

gelica viſione. Et hoc ꝓbaƚ a ſiki. Luc. j. dƚ de zacharia. Appuit illi angelus dñi ſtans a dextris altaris incẽſi. Et zacharias turbatus eſt: ꝛ timoꝛ irruit ſup eũ. Ergo ex viſiõe angelica eſt turbatio ꝛ timoꝛ. Item Greg. O in quantã miſeriã cecidimꝰ: qꝛ etiam ꝛ bonos angelos formidamꝰ. Jtẽ ſuper iam dictũ textũ Luc. glo. Sicut humanꝰ defectꝰ eſt terreri: ita angelice bonitaƭ eſt pauẽtem de ſuo aſpectu blandiẽdo ꝯſolari: ꝫ pauoꝛ eſt de aſpectu angeli. ¶ Jtẽ que cũ audiſſet turbata ẽ moꝛe humane fragilitaƭ de angelica viſione. Jtẽ Luc. ij. Angelus dñi ſtetit iuxta illos ꝛ claritas dei circũfulſit illos: ꝛ ſequitur. Timuerũt timoꝛe magno. Jtẽ dƚ Mat. vlti. ꝙ erat aſpectus angeli ſicut fulgur. Et dƚ ibi: ꝙ timoꝛe exterriti ſũt cuſtodes: ꝫ ex viſiõe angeli eſt terroꝛ ꝛ turbatio. Jtẽ Judic. xiij. Uir dei venit ad me habẽs vultũ angelicũ terribilẽ nimis: ꝫ ex vultu angeli ẽ terroꝛ. ¶ Cõtra qꝺ cũ audiſſet turbata ẽ in ſermone angeli: nõ ꝫ in viſione. Jtẽ aliȷ diſcretio ſpirituũ: ſʒ ipa habuit diſcretiõeʒ ſpirituũ: vt dictum ẽ ſupra: ꝫ turbatur nõ ex viſiõe. Jtẽ ipſa cognouit angelos ꝑ ſpẽs. Jtẽ aut cognouit ꝛ nõ fuit turbata: aut non cognouit: ꝛ ſic fuiſſet dubia. Jtẽ Abrahã Loth Jacob Joſue ꝛ aliȷ pr̃es veteris teſtamẽti viderũt angelos: ꝛ nõ fuerunt turbati: ꝫ nec ipſa: qꝛ ipa a nullo illuſtriũ vinciƚ. Si ꝓpter hoc dicitur ꝙ fuerit turbata in ſmone. Cõtra: turbatio ẽ a malo vel a ꝯrio: ſʒ in iſto ſmone nihil dƚ ei maluʒ vel ꝯtrariũ: ꝫ de iſto ſmone non turbatur. Jtẽ nec in nũciato eſt aliq̃ ad ipam diſconuenientia: ꝫ nec ꝑ illum nec ꝑ nũciatuʒ turbaƚ. Jtẽ cõminatio ẽ cã turbationis: ꝫ ꝯſolatio erit cã exultatiõis. Jtẽ glo. Et prudẽter noue ſalutatiõis formã miraƚ: ꝫ videtur ꝙ iſta turbatio fuerit ex ammiratiõe. Queritur ꝫ ſi fuerit turbatio ammiratiõis: ꝛ videƚ ꝙ nõ. legiƚ eñ de ſcõ Auguſtino ꝙ nõ ſatiabaƚ altitudinẽ cõſiderare ꝯſiliȷ diui: ex dulcedine mirabili ſup ſalutẽ hũani generis: ꝫ illa admiratio eſt bona: ꝫ nõ eſt phibẽda: ſʒ iſtã turbationẽ remouet angelus dicens. Ne timeas: ꝫ iſta turbatio nõ fuit admiratiõis. Uel ſi dicaƚ ꝙ nõ fuerit admiratio dubitatiõis. Cõtra hoc dicit Ambroſiꝰ q̃ dicit ibidẽ. Turbaƚ qꝛ neſcit an ſit p̃teritũ vel futurũ qꝺ angelus dixit. Item Bernardus dicit. Dubia ꝯſolaƚ. Si ꝓpter hoc dicatur fuiſſe turbatio dubitatiõis. Cõtra hoc dicit Ambroſiꝰ in gloſa in hũc moduʒ. Cũ Sarra riſit de ꝓmiſſiõe dei: ꝛ maria dixit quomõ fiet iſtud. cur nõ fuit muta effecta ſicut zacharias: ſed Sarra ꝛ maria nõ dubitant fiendũ qꝺ ꝓmittitur: ſed poſtmodũ requirunt: ergo hic nulla turbatio fuit dubitationis.

¶ De ipſius cogitatiõe. Cap. ccxxxij.

Poſt hec queriƚ de hoc qꝺ dicit. Et cogitabat. ꝛ obiȷciƚ in hunc modũ. Cogitatio ẽ decurſus rõnis de vno oppoſitoꝝ ſup reliquũ. Unde dƚ cogitatio q̃ſi coagitatio: ſʒ vbi eſt rõnis fluctuatio de vno oppoſitoꝝ ſup reliquũ ibi ẽ dubitatio: ꝫ videƚ ꝙ hic erat dubitatio. Jtẽ Bernar. Sciebat ꝟgo prudẽs ꝙ ſepe angelꝰ Sathane transfigurat ſe in angelũ lucis: ꝛ qꝛ nimiũ humilis ꝛ ſimplex erat: nihil tale penitus a ſctõ angelo ſꝑabat. ꝛ ideo cogitabat q̃lis eſſet iſta ſalutatio. Tũc angelꝰ intuitꝰ virginẽ: ꝛ varias ſecũ voluere cogitationes facillime cõprehẽdẽs: pauidã ꝯſolaƚ ꝛ ꝯfirmat dubiã: ꝫ videƚ ꝙ hec cogitatio fuit ꝑ modũ dubitatiõis. Jtẽ ibidẽ glo. Solẽt virgines q̃ vere ꝟgines ſunt ſꝑ pauere ꝛ nũq̃ ſecure eſſe: ꝛ vt caueãt timẽda etiã tuta ꝑtimeſcere ſciẽtes ſe in vaſis fictilibꝰ theſaurũ portare ꝑcioſum: ꝛ nimis arduũ eſſe viuere angelos inter hoĩes ꝛ in t̃ris moꝛe celeſtiuʒ cõuerſari. ac in carne vitã celibem agere: ac ꝓinde quicq̃d fuerit ortũ ſuſpectas hoĩum inſidias totũ ꝯ ſe eſtimãt machinatũ. Jccirco ꝛ maria turbata eſt. Ex hac iterũ auctoritate videƚ ꝙ hec turbatio ꝛ cogitatio fuerit timoꝛis ꝛ dubitationis.

¶ De ipſius timoꝛe. Cap. ccxxxiij.

Deinde ſequiƚ. Ne timeas. Et q̃rit̃ primo vtrũ hmõi timoꝛ ƀ remoueaƚ. Et videƚ ꝙ nullꝰ hic vere poſſit remoueri: qꝛ vt dicit Dama. timoꝛ diuidiƚ i ſex. In ſegniciẽ: in erubeſcentiã: in verecũdiã: in admirationẽ: in ſtupoꝛẽ: ꝛ agoniã. Segnicies ẽ timoꝛ future opationis. Jlle non fuit hic qꝛ nihil initiaƚ hic operandũ. Erubeſcẽtia eſt timoꝛ in expectatione ꝯuitiȷ: et ille qꝫ non eſt hic: qꝛ nihil fit de ꝯuitio. Uerecũdia eſt timoꝛ in turpi actu: ꝛ de hoc nihil hic. Admiratio ẽ timoꝛ ex magna imaginatione: ꝯtra illã non eſt neceſſaria cõſolatio: vt dictũ eſt. Stupoꝛ ꝟo eſt timoꝛ ex inſ cõſueta imaginatiõe: hic autẽ nihil de ima=

grinationib⁹ agebat. Agonia xᵒ eſt timor p
caſum vel infortuniū: timētes eñ īfortuna
ti caſuȝ vel īfortuniū actiōis: agonizantur.
Hic q̄ꝫ nihil de īfortunio vel caſu: ḡ nō fuit
agonia: ⁊ ſic null⁹ timor: ⁊ ita fruſtra remo
net timor: vbi null⁹ fuit timor. Itē ſi ammi
ratiōis timor ille nō ꝓhibet. Itē nō eſt niſi
ꝯtra malū. Itē nihil timere timore remoui
bili niſi culpa vel pena. Itē ꝑfectis nulla ti
mēda eſt pena: ḡ fruſtra. Vn̄ Act. v. Ibant
apl̄i gaudētes a conſpectu cōcilij q̄m digni
habiti ſunt ꝓ noīe ieſu cōtumeliā pati. Itē
laus plus excitat ad amorē ꝙ̄ ad timorē: ḡ
cū nihil ꝑceſſiſſet niſi qd̄ fuit de laude nul-
lus timor debuit ineſſe vel remoueri. ſꝫ con
tra. glo. Ex verecūdia pauet. Item alia glo.
Trepidare virginū ē: ⁊ ad oēs viri igreſſus
pauere: ⁊ oēs viri affatus vereri: ḡ videt ꝙ
vere timuit.

De verecundia. Cap. ccxxxiiij.

Iuxta h̄ q̄rit. Vtrū btiſſima virgo
habuit verecundiā. Et videt ꝙ ſic.
glo. ſupra. Ex verecūdia pauet. Itē
alia glo. ibidē. Eliſabeth ex culpa erubuit.
Maria de verecūdia. In muliere eñ mod⁹
pudoris auget. Itē Eccle. xxvj. Gratia ſup
grām mulier ſcā ⁊ pudorata. Itē pudore bo
no replet⁹ dei famulus. Itē Hiere. iij. Frōs
meretricis facta ē tibi noluiſti erubeſcere.
Itē Eccli. xxiij. Aīo irreuerēti ⁊ infrunito
ne tradas me. Itē Eccle. iiij. Eſt ꝯfuſio ad-
ducēs gloriā. Itē Dama. De erubeſcentia
dicit. Optima aūt hec ē paſſio. Itē de vere-
cūdia dicit ꝙ nō eſt inſepabile ad ſalutem.
Itē pbs. Erubuit res ſalua eſt. Ex his oīb⁹
videt ꝙ verecūdia ſit bona: ⁊ ꝙ ipaȝ habue
rit btiſſima v̄go: cui nullū bonū defuit cu-
ius pura creatura capax fuit. Sꝫ cōtra Da
maſ. dicit ꝙ eſt de turpi actu: ſꝫ nihil erat
turpe in btiſſima v̄gine: ḡ nec verecundia.
Itē Adā non habuit ipam ante pctm̄: ſed
poſt viderūt ꝙ nudi fuerūt: ⁊ fecerunt ſibi
perizomata. Itē qui nō q̄rit gloriā nō ſen-
tit cōtumeliā dicit Hierony. Sꝫ humilima
nullā q̄ſiuit gloriā: ḡ nō ſentit cōtumeliā: ḡ
non hūit verecundiā. Itē ſumme humilis: ⁊
ḡ voluit vilis reputari. Itē iuxta h̄ q̄ri-
tur de dn̄o. Vtrū ipſe habuerit verecūdiā.
Et videt ꝙ non. Dicit Dama. ꝙ ea aſſum
pſit q̄ in nr̄a natura plātauit: ſꝫ i natura no
ſtra nō plātauit verecundiā: ḡ verecūdiam
nō hūit. Itē verecūdia eſt ſeq̄la peccati: er-
go nō hūit illā. Cōtra: hec paſſio ē meri-
toria: ḡ eſt bona: ḡ habuit illā. Itē ipa natu
ralis. Itē aſſumpſit oīa p̄ter pctm̄ ⁊ ignorā
tiā: ſꝫ verecūdia neutrū iſtoꝝ eſt: ḡ habuit
verecūdiā. pſ. Verecūdia mea cōtra me ē.
Item q̄m ꝓpter te ſuſtiuui obprobriū. has
auctoritates exponit glo. de dn̄o: ergo hūit
verecūdiam.

Dexinueniſti eñ grāȝ apud dn̄z. C. ccxxxv

Oſt hec q̄rit de hoc. Inueniſti eniȝ
grām apud dn̄m. Et q̄rit qd̄ ſit gra
tiā inuenire. Si hoc ē ꝑditā recupe
rare: hoc ē multis cōe. Itē ſi hoc ē ꝑditā pri
mo recupare: tūc btiſſima v̄go grām nō in
uenit. Sed Adā ⁊ eua qui p̄mo recuperaue
rūt. Itē ſi inuenire ē prius in rē venire. ſm
hoc prim⁹ angelus vel prim⁹ homo grāȝ in
uenit. Querit ergo vtrū btiſſima virgo
meruerit fieri mr̄ dei. Et videt ꝙ ſic: q̄ꝛ dic
Aug. Que tuo ſingulari merito mūdo ſuc-
curriſti ꝑdito. Itē ꝑ virtutes gratuitas ꝓ
prie ē meritū. Sed dicit Aug. ꝙ ſola humi
litas genuit nobis deuȝ. Itē Bernar. Qd̄
corp⁹ xp̄i ⁊ aīa ⁊ diuinitas: tria ſunt ſata q̄
miſcuit mulier euāgelica: ⁊ ꝙ fermentū eſt
fides v̄ginis: ḡ mediāte fide facta ē mater
dei. Itē Eliſabeth dicit ad ipaȝ Luc. j. Btā
q̄ crediditi q̄m ꝑficient̄ i te q̄ dicta ſūt tibi
a dn̄o: ḡ ꝓpt̄ credere ē btā: ḡ merito fidei ē
btificata. Itē maius ē hr̄e vitā et̄nā ꝙ̄ eſſe
mr̄em dei: ſꝫ illud pōt hō mereri: ḡ illud. Si
dicat ꝙ meruit de cōgruo ⁊ nō cōdignō. h̄
nihil videt dictum: q̄ꝛ vitā eternā non me-
retur quis de cōdigno: q̄ꝛ nō ſunt cōdigne
paſſiōes hui⁹ tp̄is ad futurā gliaȝ. Ro. viij
Nullū eñ tp̄ale digne valet et̄nū. Itē Au-
gu. in pſo. Hec facta ē ꝓmiſſio ⁊ pctib⁹ ſan
ctoꝝ iuuāda eſt dei ꝑfruitio: ḡ pctib⁹ pōt ob
tineri gr̄a gratū faciens: multo fortius gr̄a
gratis data. Itē Aug. dicit. Ma beatior fuit
ꝯcipiēdo fidē: ꝙ̄ carne: ḡ ſi ꝑ v̄tutes gratui
tas eſt alicui mereri grām dei: ḡ ⁊ ꝑ v̄tutes
pōt mereri fieri mr̄ dei. Itē Luc. j. Ne time
as zacharia. exaudita ē oratio tua: ḡ orone
meruit ꝙ eliſabeth mr̄ fuit. Sed dicit glo.
ibi ꝙ eliſabeth qd̄ ē dei mei ſaturitas. figu
rat mariā q̄ deo plena fuit. Obtentuȝ ergo
⁊ ſignatū mereri potuit: ḡ ⁊ eſſe matreȝ dei
pōt merito virginis obtineri.

De apud dn̄m. Cap. ccxxxvj.

Einde q̄rit de h̄ ꝙ dic: apud dn̄z. Et
videt apud dn̄m in trib⁹ ſignifica-

tiōib⁹ inueniri. Qñqȝ em̄ ſignificat equali
tatē eſſentie: vt cū dr̄: v̄bū erat apud deum
Joh. j. Quādoqȝ ſitus equalitatē: ſm ꝙ op
ponit̄ vt ſupra ⁊ īfra: vt q̄n dr̄. tertij Regū
ij. Poſit⁹ eſt thron⁹ mr̄is regis apud thro-
nū regis. Juxta quē modū dr̄ mr̄ ieſu ⁊ di-
ſcipul⁹ quē diligebat ieſus: ſtare iuxta cru-
cē. Jo. xv. Qñqȝ etiā apud ⁊ iuxta dr̄ reſpe
ctiue: ſm quē modū dicunt̄ alie mr̄eres ſta
re iuxta crucē: nō abſolute iuxta crucē ſȝ re
ſpectu turbe q̄ longi⁹ ſtabat. Vn̄ etiā dicun
tur ſtare a longe reſpectu mr̄is ⁊ diſcipuli
q̄ ꝓpe ſtabāt iuxta. Mediū ē cōpatiōe īter
duo extrema. ❡ Querit̄ ḡ quo iſtoꝝ modo
rū hic ſumat̄: ⁊ videt̄ ꝙ vltimo. Jpſa enim
īuenit grām ꝓpinquiorē ꝙ̄ aliqua alia crea
tura: nō tñ ſimpl̄r eq̄lis ſitus potuit eſſe cū
deo. Jmpoſſibile ē em̄ ī ſitu vl̄ in aliq̄ crea
turā eq̄ri deo. Opȝ ḡ ſi dr̄ quo ad aliq̄d eſſe
apud dñz: ꝙ h̄ ſit reſpectu aliarū creatura-
rū. Qd̄ aūt ſcd̄o mō hoc ſumat̄ videt̄ q: p-
priū ē regine apud regē eē. iuxta illud. Aſti
tit regina a dextris tuis. Vn̄ etiā mulier fa
cta fuit de latere viri. Sil̄r etiā mr̄is ꝓpriū
eſt eē apud filiū. iuxta illud. Poſit⁹ ē thro-
nus mr̄is reḡ ⁊c̄. Jtē ꝙ etiā p̄mo mō h̄ ſu-
mi poſſit videt̄. Una eſt maieſtas regia a q̄
rex ē rex: ⁊ regina ē regina: ḡ coequant̄ in
illa: ḡ apud pōt dicere equalitatē in ip̄a. vl̄
ſicut dr̄ filius eſſe apud p̄rē ꝓpt̄ idēptita-
tē nature: ſic etiā dici pōt eſſe apud filiū ꝓ-
pter idēptitatem nature in qua vnū eſt cū
patre: ⁊ ſic pōt ibi apud ſumi p̄mo modo.
Jtē querit̄ q̄ ſit differētia int̄ apud ⁊ coraȝ
ſm ꝙ in alijs reperit̄ ꝙ inuenerūt grāȝ co
ram dño vel in oculis ei⁹: ⁊ vtrū grām ha-
bere apud dominū poſſit eſſe ſolius virgi-
nisglorioſe.

❡ Solutio predictorum. Ca. ccxxxvij

a D p̄dicta ſoluēdo dicimus: ꝙ btiſ-
ſima v̄go cōmemorās p̄teritā humi
litatem: admirās p̄ſenꝗ ſalutatiōis
ſublimitatē: ſperās future īpletiōis v̄itatē.
q̄ cū audiſſet humiliter: diligēter: prudēter:
reuerēter: letanter: credēdo: ſperādo: turba
tur admirās dei potentiā: ſapientiā: miſeri
cordiā: charitatē: veritatē: humilitatē: nū-
cij dignitatē: ſalutatiōis nouitatē: rerū imē
ſitatē: ſui paruitatem: ꝓpt̄ cautele timorē:
ꝓpt̄ verecūdiā v̄ginalē: cogitabat lecta di-
ctis cōpando: eue deceptionē recordādo: lo
cutiōis p̄cipitiū fugiēdo: ꝯſuetudinē medi
tatiōis exhibēdo: vſuȝ prudētie exercendo:
modū r̄nſionis ordinādo: ſe fallibilē reco-
gnoſcēdo: nos ad prudētiā īuitādo. Cogita
bat inquā q̄lis ꝙ̄ venerabilis: ꝙ̄ admirabi
lis: ꝙ̄ ſalutaris: ꝙ̄ ſublimis: ꝙ̄ ſubtil̄: ꝙ̄ fa
miliaris: ꝙ̄ gñal̄: ꝙ̄ ſingl̄aris eēt iſta. Jſta
dico a deo p̄dicta: a filio ſcripta: a ſp̄ūſcō nū
ciata ab angelo portata. Jſta inquā ſaluta-
tio q̄ eſt ſaluꝗ optatio: inchoatio: portatio: ꝑ
fectio: augmētatio: cōfirmatio: ꝑpetuatio.
Cui angel⁹. Ne timeas inq̄t regis magni
tudinē: tui paruitatē: ſmonis falſitatē: rerū
incōprehēſibilitatē: ſnīe ambiguitatē: p̄miſ
ſi ꝓtractionē: ſalutis amiſſionē: retenti di-
minutionē. Ne timeas īquā: q: īueniſti: nō
creaſti vt de⁹: nō ſemꝑ habuiſti vt fili⁹ tu⁹:
nō rapuiſti: vt p̄m⁹ angelus: nō ꝑdidiſti vt
prim⁹ parēs: nō emiſti vt ſymō magus: ſȝ ī-
ueniſti: q: q̄ſiuiſti vbi fuit: vt v̄go prudētiſ-
ſima: vt doctrix ꝓfideliſſima: ſȝ reddidiſti vt
mat̄ miſericordiſſima. Jnueniſti inquā dei
miſeranꝗ charitatē: p̄mittētis v̄itatē: hoīs
neceſſitatē: tui ad h̄ idoneitatē. Jnuēiſti ī-
quā grām increatā: ⁊ in illa ⁊ cū illa omneȝ
creaturā. Venerūt em̄ tibi oīa bōa pit̄er cū
illa. Creaturā aūt ſp̄ūalē ⁊ corpalē: ſp̄ūaleȝ
gñalē: ſpecialē: ſingularē. Gñalis ſūmitas
oīuȝ q̄ ſpāl̄r fuerūt ī alijs. Singl̄aris q̄ cō-
prehēſa ē. xij. p̄uilegijs. Corpalē ſil̄r gñaleȝ:
ſpecialē: ſingularē. Generalē corpis reſur-
rectionē: ſpālē v̄ginitatꝗ integritatē: ſingula
rē v̄ginalis vteri fecūditatē. Hec aūt oīa īue
niſti apud deū. Apud dico ꝓpinq̄ſſima fili
tudine dignitate: familiaritate: nature vni
tate. Et h̄ apud deū creatorē: recreatorē: iu
ſtificatorē: glorificatorē. His viſis ⁊ intelle
ctis pȝ ſolutio ad obiecta. Cōcedim⁹ em̄ ꝙ
btiſ. v̄g. ī ſmōe iſto ſalutatorio: laudabiliſſi
mo: ꝯſolatorio: īſtructorio: credibili: delecta
bili vtili: honorabili: admirabili: ſmōe īquā
ei⁹ quē v̄itas miſit: q̄ a v̄itate nūꝙ̄ diſceſſit
q̄ falli nō potuit nec voluit fallere. Jn iſto ī-
quā ſmone btā v̄go fuit oīfariā mirata: in
ſenſu ꝑ verecūdiā v̄gialēꝗ de angelica viſiōe:
ī virili ſpecie: ī rōne ꝑ timorē cautele de de-
ceptiōe: ī itellectu plaudēs ⁊ admirās de ꝓ-
miſſoꝝ ⁊ nūciatoꝝ magnitudīe. pȝ ēt ꝙ nō
ē turbatio tm̄ de malo: ſȝ ēt de magno. Jtē
nō ē timor tm̄ mali: ſȝ ēt magni. Vn̄ Dam̄.
Admiratio v̄o ē timor ex magni imagina-
tiōe. Stupor v̄o ex īcōſueta imaginatiōe. pȝ
ḡ q̄lis fuit turbatio: q̄lis cogitatio: q̄lis tio-

qualis ſalutatio: qualis ⁊ que gr̃a quā in-
uenit. Inuenit aũt q: humanū genus ꝑdi-
tum ꝓmo recuperauit. Hoc adā vel abrahā
non fecit. Immo ꝑ ipam oēs gr̃as rehabue
rūt vtiqꝫ in ꝓuilegio: mater oīuꝫ. ⁊ ī priuile
gio: porta celi. Cōcedim⁹ etiā ꝙ pōt quod-
libet illoꝝ triū modoꝝ ibi ſumi ſicut di-
ctum eſt in apponēdo.

¶ De hoc: ecce concipies de quo concipi-
ente. Cap. ccxxxviij.

s
Equit. Ecce ↄcipies. De ↄceptōne
primo q̃ritur de quo facta ſit conce
ptio tanꝙ de cā efficiente ꝑ appro-
priationē. Et videt ꝙ de pr̃e. Cōceptio em̄
fit de generante. Patris aũt ſolius ē ꝓpriū
generare: g̃ ſi alicui dꝫ appropriari: hoc erit
perſone pr̃is. Itē generatio tꝑalis imago ē
generatiōis et̃ne: ſꝫ illa ē de patre: g̃ ⁊ iſta.
Itē idē ē nobis filiū dare quātū gn̄atio tꝑa
lis: ſꝫ illa datio ē a pr̃e: g̃ ⁊ ↄceptio. Qō au
tem filio dꝫ appropriari ſic ꝓbat. Triplex ē
dei opus: creatio: recreatio: glorificatio. Sꝫ
creatio appropriat pr̃i. glorificatio ſpiritui
ſctō: g̃ recreatio filio. ¶ Itē ab illo dꝫ fieri
cōceptio qui agit ⁊ remanet in generato: ⁊
ſꝫ hoc fuit tm̄ ꝑſona filij: g̃ ei tm̄ ↄuenit cō-
ceptio. Itē exinaniuit ſeipſum: ſꝫ fuit hoc i
cōceptiōe: g̃ ↄceptio fuit ab ipō. Qō aũt a
ſpū ſcō debeat fieri ↄceptio ꝑ euāgeliū patꝫ
vbi dr̃. Inuēta eſt in vtero habēs de ſpiritu
ſancto. Itē iſta ↄceptio ē opus ſumme beni
gnitatis: g̃ dꝫ appropriari ſpūiſctō. Iteꝫ in
euāgelio nazareoꝝ dr̃ ꝙ deſcendit ſup eum
fons oīs ſpūs ⁊ dixit. Hic ē filius me⁹ dile
ctus. Iuxta hoc: q̃rit vtrū ſpūſſctūs ſit pat
illius cōcepti. ⁊ videt ꝙ ſic. Quicq̃d enim
eſt alio oꝑante vt cā efficiente: ſi illud ē mr̃: ⁊
illud eſt pr̃. Sed beata vgo eſt mr̃ dei ⁊ cō
cepit filiū de ſpūſcō: g̃ ſicut ipa eſt mat ita
ſpūſſctūs eſt pater.

¶ De quo tanꝙ materia. Cap. cc[illegible]

p
Oſt hec q̃rit. De quo tanꝙ de ma-
teria facta ſit iſta ↄceptio. Et videt
ꝙ de carne: q: ita dic Aug. ꝙ de car
ne beatiſſime vginis carnē ſibi aſſumpſit.
¶ Itē in momēto facta eſt iſta formatio ⁊
vnio cū aīa: g̃ cū vicinior ſit caro ad corpus
ꝙ ſanguis: videt ꝙ de carne ↄcept⁹ ſit. Itē
de illo aſſumpſit corpus qō deſcēdit de adā
ſed ſanguis nō deſcēdit de adā: g̃ nō aſſum
pſit de ſanguie. Probatio medie. Dic pħs.
ſanguis eſt vltimū nutrimentū in habētib⁹
ſanguinē: ergo ſanguis eſt de cibo: g̃ nō de-
ſcēdit ab adam: g̃ nō ſumpſit de ſanguine.
¶ Cōtra Dama. Ex caſtis ſemꝑ vgīs ſan
guinib⁹: carnē aīataꝫ aīa rōnalis vel intel-
lectualis ſuſcepit. Itē ſāguis potētia ē totū
corpus: g̃ non potuit accipere de carne. Ita
etiā eſt in alijs hoībus ꝙ corp⁹ eoꝝ coagu-
latur de ſanguie mr̃is ⁊ non de carne. Iſtis
rōnibus ↄcedūt q̃dam. ⁊ dicūt ꝙ tm̄ de ſan
guinib⁹ ↄceptus ſit. Et ad auctoritates q̃
dicunt ꝑpm ↄceptū de carne: dicūt ibi car-
nē ſumi ꝑ ſanguie: ⁊ dicūt ꝙ q̃uis ſāguis
de cibo ſit ⁊ materialiter nō deſcēdit de adā
Eſt tm̄ virt⁹ generatiua ⁊ nutritiua que nō
ƀm eſſe: ſꝫ ƀm originē fuit in adā. ¶ Con-
tra hos q̃ ſic dicūt obijcit in hunc modum.
Scdm̄ pħiam naturaleꝫ ad ↄſeruationem
indiuidui ⁊ ſaluationē ſpeciei ponunt q̃tu
or digeſtiones. Prima digeſtio fit in ore qō
ꝓbant ex eo ꝙ aliquā operationē ⁊ effectū
plus hꝫ res maſticata: ꝙ nō maſticata. Se
cūda fit in ſtomacho vbi ſegregat ſubtile a
groſſo: ⁊ ↄſtat ꝙ adhuc neutrū ē ꝑs corpo-
ris. Tertia fit ex epate: vbi fit vlterior ſegre
gatio puri ab impuro: ⁊ ↄſtat ꝙ adhuc neu
trū eſt vnitū corpi: vel pars corporis. Quar
ta fit in mēbris vbi tranſmittit magis pu-
rū. Et illud ad mēbra trāſmiſſum tria facit
Primū eſt ꝙ nutrit ⁊ ſaluat ſubſtātiaꝫ ſu-
ſcipientꝭ: reſtaurando deperditū cōtinue de
fectiōis: q̃ eſt ex calore naturali agēte in ſu
am materiā. Scdm̄ eſt ꝙ eandē ſubſtantiā
etiā augmentat: ⁊ deducit vſqꝫ ad debitam
quātitatē ſi eſt citra. Tertiū eſt ꝙ his dua-
bus actionib⁹ ſupfluū trāſmittit ad viā ge
nerationis: ⁊ fit ſemen qō ē ſupfluitas q̃rte
digeſtionis. Modo q̃ro de illo ſupfluo. Aut
ergo de illo tm̄ fit deciſio: aut nō tm̄ de illo.
Si tm̄ de illo: illud nunꝙ fuit pars gene-
rantꝭ: nec pars corporis: q: in fine quarte di
geſtionis: ꝓmo vel cōuertit in corpus ſi eſt
neceſſariū: vel trāſmittit generatiue ſi ē ſu-
perfluū: ergo ſi tm̄ de illo eſt ꝓpagatio: er-
go nō eſt eſſentialis ꝓpagatio: q: nec aīma
de aīa nec corpus de corpore. ¶ Itē ſuper-
fluū nunꝙ vnitū fuit maſſe corrupte: ex cu
ius contictione ↄtrahit originale: ergo ille
generator non habebit originale. Item ƀm
hec nihil eſſet in xp̄o: q: ƀm eſſe nunꝙ fuit
in adā: ergo nō deſcēdit ab ipſo ƀm corpu-
lentā ſubſtantiā: qō eſt expreſſe falſum: ƀm
Augu. Itē ſi dicatur ab ipſo deſcendiſſe nō

ꝙ aliqđ ſui in ip̄o fuerit ẜm eē: ſed tm̄ ẜm
originē aīe vegetabilis ⁊ nutritiue q̄ ē po-
tētia in ſemine: ğ potius diceř deſcēdiſſe a
p̄ma plāta vel a p̄mo aīali: in q̄ p̄mā origi
nē hūit aīa nutritiua ⁊ vegetabilis. ¶ Itē
cū aīa vegetabil' ⁊ ſenſitiua vna ſuba ſit: cū
rōnabili in hoīe: ⁊ illa nullā hūit ab adam
originē ẜm aīam vegetabilē ⁊ nutritiuaȝ:
nullo modo diceř dn̄s deſcēdiſſe ab adam.
¶ Si diceret ꝙ in ſemīe ē v̓tꝰ aīe vegeta-
bilis ⁊ nō in aīa: h̄ nihil eſt. Uirtꝰ em̄ nō ē
ſine ſuba cuiꝰ eſt v̓tꝰ. ¶ Itē ponamꝰ ꝙ hō
tm̄ cōedat hoīeȝ: ⁊ inde fiat ꝓpagatio. q̄rit
in q̄ reſurgat caro comeſti. Si in gn̄ante: ğ
nihil hȝ cōeſtꝰ in q̄ reſurgat. cū nō accepit
corpꝰ niſi de cōeſto. ğ de necitate oȝ ꝙ nō
reſurgat vnꝰ hō: vl' ꝙ ꝓpagatio nō fiat de
nutrimēto tm̄: ğ nō tm̄ de ſāguie qđ ē vlti-
mū q̄rte digeſtiōis. Et ex poſitiōe videř ſeq̄
ꝙ ſit cētial' ꝓpagatio. Item ꝙ nō ſit ori-
ginal' pcti ꝯctio. Itē ꝙ dn̄s nō deſcēdit ẜm
corpulētā ſubam ab adā. Itē ꝙ nō ſit oīuȝ
neceſſaria reſurrectio. Itē Dama. Ex pr̄is
bn̄placito ⁊ coopatiōe ſpūſcti: tribuit crea
tori creari: plaſmatori plaſmari: ⁊ filio dei
⁊ deo icarnari ⁊ hūanari ex caſtis ⁊ nō coi
quinat' eius carnibꝰ ⁊ ſanguinibꝰ: pie mē
tis ex pleno debituȝ. Ecce exp̄ſſe dicit ꝙ a
carnibꝰ ⁊ ſanguinibꝰ. nō ğ tm̄ ex ſanguine
beatiſſime v̓ginis.

¶ De modo cōcipiendi. Ca. ccxl.

p Oſt h̄ q̄rit de modo ꝯcipiēdi. Et vř
ꝙ fuerit creatio. Dn̄s eſt nō ſemi-
nās: ſȝ ꝑ ſpm̄ſctm̄ creās: ğ fuit crea
tio. ¶ Itē cū duplex ſit p̄ncipiū educendi
res in eē. videlȝ p̄ncipiū mouēs ⁊ p̄ncipiū
creās: mutatio: ⁊ creatio ē ſoliꝰ p̄mi: ⁊ illō
qđ īmediate exit a p̄mo p̄ncipio ē creatio.
ſȝ iſta conceptio īmediate fuit a deo: ğ fuit
creatio. Itē q̄cq̄d fit ſubito nō eſt motꝰ: ſȝ
mutatio vl' creatio: ſȝ iſta ꝯceptio fctā fuit
ſubito: ğ fuit creatio. Itē Hieř. xxxiij. No-
uū crea. do. ſu. ter. ⁊c. ſȝ illa ꝯceptio fuit cir
cūdatio: ğ ꝯceptio fuit creatio. ¶ Iuxta h̄
q̄rit vtrū h̄ ꝯceptio fuerit īmediate a v̓tute
creata vl' icreata. Et vř ꝙ a creata: q2 dicit
Dam̄. ꝙ ſpūſctūs deſcēdit in ip̄aȝ dās ei
v̓tutē ſuſceptiuā ſil' ⁊ gn̄atiuā: ſȝ gn̄atiua ē
q̄ actiue gn̄at: ğ vř ꝙ īmediate ſit gn̄atꝰ a
v̓tute. b. v̓gis. ¶ Preťea q̄riř q̇d ſit dare
v̓tutē gn̄atiuā ad actū i ip̄a. Aut em̄ hoc ē
q2 ip̄a ſola hūerit ad h̄ v̓tutē gn̄atiuā, ⁊ ſic
ſeq̄ř ꝙ priꝰgenitꝰ ſit a v̓tute creata ſimpl'r.
aut h̄ eſt ex v̓tute ſpūſcti: ⁊ v̓tute gn̄atiua
v̓ginis ꝯceptū efficere. ⁊ ſic vř eē cōmixtio
v̓tutū qđ eſt hereſis: ğ nō dedit v̓tutē gn̄a-
tiuā. Itē ſi ei data fuit v̓tꝰ gn̄atiua: ğ actꝰ
nō miracl'oſus. Si em̄ ceco deneř oculi nō ē
poſtea miraculū ſi videat. ¶ Cōtra h̄ obij
ciř infinite diſtātie ꝯtingere infinite ē po-
tētie ⁊ v̓tutiſ. Eiuſdē aūt v̓tutiſ eſt opari ꝯce
ptionē ⁊ vnionē: q2 ſimľ fuīt in vno: ſed in
vnione deꝰ ⁊ hō īfinite diſtātie ſūt ꝯiūcta:
ğ h̄ fuit a v̓tute infinita: ğ nec fuit v̓tutis
create: Nulla em̄ creatura eſt infinita.

¶ Quāto tp̄e fuerit in vtero. Cap̄. ccxlj.

d Einde q̄riř quāto tp̄e fuerit i vtero
dn̄s. Et dicit Aug. in li. ix. de ci. dei.
ꝙ nouē mēſibꝰ ⁊ ſex diebus: ẜm ꝙ
dr̄ Ioh. ij. Quadraginta ⁊ ſex ān̄is edifi-
catū eſt tēplū h̄. h̄ eſt ꝯ Hiere. Nouū crea-
uit dn̄s ſup terrā ⁊c. ğ ſtatiȝ in ꝯceptione
fuit ibi. ğ. xlvj. dies ip̄ſi fuerūt ſuꝑflui: qui
alijs ſūt neceſſarij: ğ ꝑus naſci debuit ⁊ mi
nꝰ in vtero eē q̄ alij. Preťea q̄ necitas fuit
ꝙ corpꝰ in ꝯceptiōe ſtatiȝ fuit vnitū ⁊ for
matū: cū nō ſic ſit in alijs ēt ſi nō eēt pctm̄.
Itē vtrūq3 fieri potuit opatione ſpūſcti: ⁊
ꝙ ſtatiȝ eēt pfectū. ⁊ ꝙ. xlvj. die. ğ cuȝ ip̄e
nām nr̄am aſſumpſit: etiā modū aſſumēdi
nālē ⁊ cōem obſuare debuit. ¶ Itē xp̄s ē
ſcđs adā: vt dicit ap̄ls. j. Cor. xv. Ergo de
buit in eadē ꝑfectiōe eē in q̄ p̄mꝰ hō adam
erat in ꝑfectiōe corpis. Ille aūt ꝑfectioneȝ
corpis nō accepit ꝑ incremēta. Itē Deut.
xxxij. Dei ꝑfecta ſunt opa: ſȝ iſta cōceptio
fuit immediate opus dei: ğ debuit in per-
fectum opus terminari.

¶ Qualr̄ egreſſus. Cap̄. ccxlij.

p Oſt hec q̄riř de ꝑtu. q̄lr̄ fuit egreſ-
ſus ex vtero: cū corpꝰ nō tranſeat ꝑ
corpꝰ groſſum niſi diuidēdo. Ad h̄
quidaȝ dixerūt ꝙ dn̄s diuiſim ⁊ ſucceſſiue
aſſūpſerit q̄tuor dotes corpis. Subtilitatē
in egreſſiōe de vtero: agilitatē āmbulādo ſup
aq̄s. claritatē in trāſfiguratiōe. ipaſſibilitā
tē in cenā. ¶ Sed ꝯtra. De v̓itate nāe ip̄e
groſſuȝ corpꝰ hūit ⁊ māle ſic ꝯceptū et ſic e
nr̄e nāe: ğ ſi naſcēdo aliud aſſumpſit h̄ fal
ſitaſ fuit ⁊ fictiōis. Itē ẜm hoc egreſſio de
vtero nō ē miracl'oſa: ſic poſt reſurrectiōeȝ
nō fuit miracl'oſuȝ ꝙ intrauit ianuis clau
ſis: q̄n hūit ſubtilitatē corpis glioſi. Item
Dio, de di, no. Ignoras aūt quō ex v̓giei̇s

ſanguib⁹ altera ꝑter nāʒ lege cōpoſit⁹ ſit. ⁊ quō ſiccis pedib⁹ nāle corp⁹ habens ⁊ materie grauitatē ſup̄ mare ābulauerit. Manifeſtū eſt ꝙ ꝙ oīa fiebāt ꝑ miraculū.

Utrū in ꝯceptiōe hūit delectationem. Capitulum. ccxliij.

i Uxta h̄ qrit̄. vtrū btiſſima ꝟgo in ꝯceptiōe hūerit dolorē vel aliquaʒ delectationē. Qꝛ dolorē vr̄: qꝛ ibi fuit diuiſio ⁊ diſſolutio ꝯtinui: ꝙ dolor. Cōtra ꝙ fuerit ibi delectatio vr̄: qꝛ ꝑduci de ſe ſili eſt nāle: ꝙ ē delectabile. Itē in ſtatu inocētie i ꝯceptiōe fuit delectatio. Itē illa delectatio eſt nālis: ꝙ ꝑ pctm̄ nō ē maiorata ſʒ miorata: ꝙ maior fuit i ſtatu inocētie ꝙ̄ illa q̄ mō cū libidie: ſʒ iſta ꝯceptio filis eſt illi īmunitate pcti ⁊ libidis: ꝙ maior eē dʒ delectatio ꝙ̄ illa q̄ eſt cū libidie. Itē nā nobilior nobiliores hʒ oꝑatiōes ⁊ etiā delectationes: ſʒ nā nō corrupta nobilior ē ꝙ̄ corrupta: ꝙ nobilior erit ei⁹ delectatio: ꝙ ⁊ iſti⁹ q̄ eſt filis illi. Itē. b. ꝟgo maximā hūit delectationem in eēndo mr̄ dei. ꝙ et in fiendo.

Utrū i portādo hūit ꝑuitatē. C. ccxliiij

q Uerēdū etiā dignū eē videt̄ vtrum aliquā ꝑuitatē hūerit btā ꝟgo i portādo. Et vr̄ ꝙ ſic: qꝛ corp⁹ groſſuʒ ⁊ ꝑue additū corpi groſſo neceſſario trahit ipm̄ ſm̄ ſuā icliationē deorſum: ⁊ ſic ꝑuat neceſſario aliquātulū. Itē h̄ nō vr̄ repugnāre btitudini btē ꝟgis: ſʒ mag̃ eē ad meritū: cū ꝑuari ſit penale. Un̄. ij. Mach. ij. Mr̄ qdā ad mēoriā reuocat filio: q̄ ⁊ quāta ſuſtinuerit i vtero ꝓ ipo: ꝙ vr̄ ꝙ etiā btā ꝟgo debuerit ꝑuari in portādo. Itē Thob. iiij. Memor em̄ eē debes q̄ ⁊ quāta paſſa ſit ꝓpt̄ te in vtero ſuo. Sʒ ꝯ. In ſtatu añ pctm̄ nō fuiſſet hmōi ꝑuitas in portādo: ꝙ nec i iſta portatiōe cui⁹ ꝯceptio oīno fuit ſine pctō. Itē h̄ ē pure nāle: ꝙ nō penale. Itē habere apud ſe ⁊ in ſe dilectū nō eſt penale ſʒ delectabile: ꝙ. b. ꝟgo ñ hūit ꝑuitatē i portādo.

Utrum in pariēdo dolorez vel delectationem habuerit. Cap. ccxlv.

p Oſt h̄ qrit̄ vtrū hūerit dolorem vel delectationē in pariendo. Et vr̄ ꝙ dolorē: qꝛ ſi ex ꝯiūctione q̄ facta eſt in ꝯceptiōe fuit delectatio: ꝙ in diuiſione q̄ facta ē in ꝑtu fuit dolor. Cōtra. Peperit ſine dolore. Itē eſaias. Anteq̄ ꝑturiret peperit. Itē ante partū tm̄ reficiebat̄ ſm̄ intellectū ⁊ tactū: nūc aūt ſm̄ intellectū et oēm ſenſum. ꝙ mō maiorata eſt ſua delectatio.

Solutio predictoꝝ. Cap. ccxlvj.

a D ꝑdicta ſm̄ ordinē ſoluēdo dicim⁹ ꝙ h̄ ꝯceptio eſt op⁹ trinitatis: approꝑabile tm̄ ſpūiſctō rōnib⁹ aſſignat̄. Patri aūt ꝯgruit gnātio q̄ ē i idētitate ſube. Omis em̄ pr̄ gnāt in idētitate ſue nature ⁊ ſube: vt de⁹ deū: homo hoiem. Itē gnātio tꝑalis ꝯ̄uis hēat cū etna cōuenietiā remotā: nō tn̄ ꝓpinquā. In iſta enī tꝑali eſt dr̄ntia eiuſdē nature ſm̄ ſpēm int̄ prēm ⁊ filiū. In etna nō eſt dr̄ntia eiuſdez nature ⁊ eēntie int̄ prēm ⁊ filiū. Un̄ h̄ nō approꝑat̄ prī ſʒ ſpūiſctō cui⁹ eſt donorum diſtributio. Itē nō eſt idē filiū dare ⁊ incarnationē facere: qꝛ poſſʒ filiū dare nō exñtē in carne: vt dic̄ Aug. in. iiij. de tri. Itē cum recreatio ⁊ glificatio hēant ſe ad inuicē ſicut cā ad cauſatū: ſic vnū approꝑat̄ ſpūiſcō ita ⁊ reliquū. Itē efficere gnātū ē dupl̄r. ſcʒ ꝑ modū cāe efficiētꝭ ⁊ mālis: ⁊ ꝑ modū efficientꝭ ſolū. Primū iſtoꝝ tm̄ hʒ rōnē patris. Un̄ aūt cū māl̄r fctā fuerit iſta ꝯceptio dicim⁹ cū Damaſcēo. ꝙ nō tm̄ de ſanguie: ſʒ etiā de ſanguib⁹ ⁊ carnib⁹ btiſſime ꝟginis. Et dicim⁹ ꝙ duplex ē hūiditas ſui ſāguis in corꝑe. Una nutrimētal̄ ꝙ̄uenit a cibo. ⁊ ad h̄ nō eſt corp⁹ vel ꝑs corꝑis: ſʒ ad h̄ pōt vel vniri vel ꝑs fieri: vel trāſmitti ad gnātionē alteri⁹ corꝑis. Pret̄ hāc eſt ibi hūiditas ſubālis q̄ eſt actual̄r i oīb⁹ mēbris. ⁊ ē ꝑs eēntialis corꝑis: vel gnātib⁹ ꝯiūcta: vel ꝑ nutrimētū in corpus ꝯuerſa ⁊ illi vnita. Ex his vtriſq; fit deciſio vel ꝓpagatio. Et h̄ eſt qđ ſubtil̄r tāgit phs in li. de aīa dicēs ꝙ eſt gnātionis factiuū. ⁊ h̄ duob⁹ modis. vno mō qꝛ ex ſupfluitate ipſius in vltima digeſtiōe fit ꝑs ſemis ⁊ rei gnāte. Alio mō qꝛ ꝑ alimētū ſuſcipiūt cōpletā quātitatem tūc ⁊ ſubſtātiuā: vt poſſit ex ipſis decidere eſſentialiorē ⁊ veriorē partē ſemis rei gnāte. alſ ſi nutrimētū tm̄ eēt mā ſemis ⁊ non effectiuū: nō hūdiceret factiuū: qđ dicit potentiā actiuā. Nūc aūt ē nutrimētū et mā ſemis quātū ad maiorē ꝑtē ipſius ſemis. ⁊ eſt cā efficiēs ⁊ ꝯferēs mēbris cōplemētum ad decidēdū de ſe partē eēntialiorē ⁊ veriorē. Itē idē tāgit Damaſ. dicēdo in vno loco ex ſanguibus: ⁊ non ex ſanguie. in alio loco dicit expſſe ex puriſſimis carnib⁹ ⁊ ſanguinib⁹. Itē tāgit Ioh. j. cū dicit. Qui nō ex ſanguib⁹ neq; ex volūtate carnis: neq;

et volūtate viri: ſꝫ ex deo nati ſr: dicēdo ex ſanguib⁹ pluralr ⁊ volūtate ſinglr. Unde p hs nō catholic⁹ diceret ꝙ oēs hoīes nālr fuiſſent in adā: ⁊ corp⁹ ipius ꝯtinuū fuiſſꝫ diuiſibile in ſemꝑ diuiſibilia: ⁊ nūꝙ ſtat diuiſio ex pte rei diuiſe: ⁊ ſic hō comeſt⁹ hꝫ ꝑ ỽitate hūane nature illud qđ traxit in ſua ꝯceptiōe a parētib⁹. reliquū ꝙ poſtmoduꝫ ſibi ꝑ nutrimētū ⁊ añ aiatione vel poſt eſt vnitū cedet. Tertio. ſ. ꝓpagatio de cōeſto in ỽitate nature. ⁊ ſic quilibet hꝫ ſuā ꝓpriaꝫ hūane nature ỽitatē. ¶ Ad aliud dicēdū ꝙ iſta ꝯceptio fuit ꝑ modū gňatiōis et nō ꝑ modū creatiōis. Nec Dama. dicit creat⁹: ꝙuis h dicat magr in ſen. ſꝫ dic ſic ſpmatice nō ſeminalr ſꝫ ꝯditiue per ſpm ſctm. Et alia trāſlatio hꝫ creabitr: q. d. ꝙuis non ſit pure creatio. ē tñ ibi ꝓpetas ⁊ ſilitudo creatiōis: q2 facta fuit ſubito ⁊ īmediate a deo q̄ nō indiget mā. ¶ Cōcedim⁹ etiā ꝙ dñs fuit i vtero. cclxxvj. dieb⁹ q̄ ſunt. xxxix. hebdomade: ⁊ duo dies. Et ꝯgruētiſſimū ⁊ ꝓciofiſſimū tps eſt q̄ ſm ordinē nature non errātis neqꝫ deficiētꝭ ptū ꝯgruit eē i vtero poſt aīe infuſionē: nec debuit dñs concipi ꝑfectiōe corpali: q eēt ꝯ modū hūane natiuitatꝭ: ſꝫ ꝑfectione ſpirituali: q2 ꝑmo ade de tra terreno ꝯgruebat ꝑfectio corpal. ſcđo ade celeſti ꝯgruebat ꝑfectio ſpūalis q̄ itelligit ꝑ virū cū dr. Mulier circūdabit virū. Itē ſine dotis aſſumptiōe exiuit clauſo vtero ſupnālr naſcēdo. Cōcipit in btā ỽgine ſine dolore cū ſūma ſpūs delectatiōe. ⁊ etiā cū delectatiōe ſūma nālr: ſed nālis fuit ibi nālis. ſpūalis ỽo fuit formalis: ſic ipa ꝯceptio fuit ſpūſctō opante tm̄: ⁊ natura operationē ſuſcipiēte. Nec diſſolutio ꝯtinui ē dolor niſi fiat a ꝑncipio ex agēte ꝑ violētiā qđ h nō fuit. Idē dicim⁹ de ptu ꝑ oīa. De portatiōe dicim⁹ ꝙ fuit ſine ġuedine ſm ꝓꝑetatē ſtat⁹ inocētie: ſic corp⁹ ꝓpriū ſiġuat ꝓpe: ſic nālr corp⁹ mřis ⁊ filij añ ptū ē q̄ſi vnū corp⁹. Uñ ſm nāꝫ ñ ē vnū aptū natū alteꝝ ġuare. ¶ De h ꝙ dic i vtero. c. cclvij.

Tem poſt h q̄rit de h ꝙ dicit i vtero. Et videt ſupfluū eē. Ois em̄ cōcipiēs ꝯcipit i vtero. Ad h dicim⁹ ꝙ h ē ꝑuilegiū iſti⁹ ſoli⁹ ꝯceptiōis. oēs em̄ alie ꝯcipiūt i vteꝝ: illa ſola ꝯcepit i vtero q̄ ꝯcepit ỽgo. ¶ De h noīe ihs. C. cclviij.

Eſt hec q̄rit de noīe. De q̄ ſubiūgit Et vocabis nomē ei⁹ ieſus. ¶ Queritur ꝙ vtrū ỽbū incarnatū hūerit vnū ſolū nomē. Et vr ꝙ ſic. vni⁹ em̄ indiuidui nālr vnū dꝫ eē nomē. Itē vnū ſufficit determiare xp̄m ab alijs indiuiduis. Itē vnū ē ſigtuꝫ ¶ Cōtra infert⁹ dic. Fili⁹ altiſſimi vocabit Itē Eſa. vij. Uocabit nomē ei⁹ emanuel. Itē cū h ānūciat diuīe ⁊ hūane nāe vnio. ⁊ h itelligit ꝑ emanuel. h poti⁹ deberet illud nomē poni. Itē de eodē eſt ānūciatio: de q̄ fuit ꝓbatio: ſꝫ illa fuit ſub h noīe emanuel: ġ h deberet poni. Iteꝫ Eſa. ix. Uocabit nomē ei⁹ admirabil ꝯſiliari⁹. de⁹ fortꝭ: pat futuri ſeculi: ꝑnceps pacis: ġ multa noīa. Itē vocabit nomē ei⁹ ſpolia detrahe: feſtina: ꝓdare. Itē noīa oīa ꝯuenūt trib⁹ pſonis: ġ nō ſunt ꝓpa ỽbi icarnati. Itē nullū cōe eſt ꝓpriū: ſꝫ fortꝭ admirabil: et hm̄oi nō ſunt ꝓpa: ġ ſunt cōia. Iteꝫ meſſias fuit ꝓmiſſus. hic autem eſt xp̄us. ergo hic debuit vocari chriſtus.

¶ Quis impoſuit h nomē. Cap. cclix.

Eſt hoc querit q̄s ipoſuerit illud nomē. Et videt ꝙ ioſeph. Mat. ij. Joſeph fili dauid noli timere accipere mariā ꝯiugē tuā. Et infra. Et vocabit nomē ei⁹ ieſus: ġ ioſeph ipoſuit. Itē Luce ij. Uocatū eſt nomē ei⁹ Jeſus qđ vocatuꝫ eſt ab angelo: ġ angel⁹ impoſuit: Item hic dicit ꝙ ſēper benedictiſſima ỽgo filio ſuo nomē impoſuit. Item ad ipam ꝑtinebat: quia ipa ſola inter hoīes ius hēbat ad eū. Itē ipſa ſola plene ipm tūc cognouit: ⁊ optime ꝓpetates ipſius ſciuit. Itē ſignificatio eſt ꝑ inſtitutionē: ſed vna eſt ſignificatio: ġ vna tm̄ debuit eſſe inſtitutio.

¶ Qñ iſtitutū fuerit illud nomē. Ca. ccl.

Eſt hoc querit qñ inſtitutū fuerit illud nomen. Et videt ꝙ ab eterno Lu. ij. Prius ꝙ in vtero ꝯciperet. Item Matth. j. Uocabit nomē ei⁹ ieſus. glo. Non impones qđ ab angelo ab eterno impoſitū eſt. Item glo. Non decuit tā glorioſum nomē ꝑus ab hoīe appellari: ſꝫ excellētior natura ne hō machinator huius noīs videret. Itē alia glo. Sicut a chriſto xp̄iani. ſic in vtraqꝫ nā a ieſu. i. ſaluatore ſaluati vocant: qđ nomē nō ſolū anteꝙ cōcipiamur in vtero: ſed etiā añ tpa ſeclaris nobis a deo eſt ordinatū. Contra Luce. ij. Poſtꝙ ipleti ſūt dies octo vt circūcideret puer vocatū eſt nomē eius ieſus. Iteꝫ dña impoſuit vel Joſeph: ergo ex tempore.

¶ De h: cui ꝯueniat illud nomē. Ca. ccli.

p Oſt hec q̄rit cui ꝯueniat illud nomē. Et vr̄ ꝙ trib⁹ pſonis. Pr̄ em̄ ⁊ fili⁹ ⁊ ſpūſſctūs ſaluāt a peccatis: ḡ ſaluator: ḡ ieſus. Itē opa trinitatꝫ ſūt indiuiſa. Itē eſt etnū ⁊ nō ē pſonale: ḡ eētiale ḡ cōuenit trib⁹. ¶ Cōtra. Eſt ꝓpriū nomē xbi incarnati: ḡ nō cōuenit trinitati.

¶ Solutio predictoꝝ. Cap. cclij.

a D hec ſoluēda dicim⁹ ꝙ ꝗuis vnū ꝓpriū nō poſſit eē pluriū: tn̄ vnius pōt eē ꝓpa plura. vt riſibile: ⁊ diſcipline ſuſceptibile hoīs. Vn̄ cū xbū incarnatū plures hēat ꝓpetates ſibi ſoli ꝯueniētes: ⁊ nulli alie pſone: pōt a q̄libet iſtarum denoīari. Vn̄ oīa p̄dicta noīa ꝯueniunt ei rōne diuerſarū ꝓpetatū. Cū aūt ab vltimo et optimo vnūquodq̄ hēat denoīari. finis aūt eſt vltimū in vtroq̄: dꝫ vnūquodq̄ ꝓpriiſſime denoīari a fine. Cū ḡ finis incarnatiōis ſit ſaluatio hūani gnīs: verbū īcarnatū vbi fili⁹ dei incarnat̄ recte vocat⁹ eſt ieſus. Sic ḡ ꝗuis ſaluatio a culpa ſit cōis trib⁹ pſonis: tn̄ redēptio p paſſionē ꝓpa ē filij incarnati. ⁊ ſm hanc fili⁹ ſol⁹ ſanguīe ſuo ſaluū fecit ppl̄m ſuū a pctīs eoꝝ. Vn̄ ipē ſol⁹ ieſus dr̄ qd̄ eſt ſaluator. Itē ꝗuis mirabilitas ⁊ fortitudo ī ſe cōia ſint: tamē mirabilitas natiuitatꝫ de xgine ⁊ fortitudo in morte nō ſunt cōia trib⁹ pſonis: ſꝫ ꝓpa filij ⁊ ſilr̄ incarnatio. Itē illud nomē impoſuit de⁹ angel⁹ ⁊ dn̄a oīuꝫ ⁊ ioſeph. De⁹ rē nois p̄ſtādo: angel⁹ p̄dicēdo: dn̄a impādo: ioſeph exequēdo. Ex h pꝫ qn̄ īpoſitū fuit. ſ. a deo etnal̄r: ab āgelo in ānūciatiōe: a dn̄a ⁊ ioſeph in circūciſiōe. Ex his etiā patꝫ cui cōueniat illud nomē ieſus. ¶ Si aūt q̄rit̄ de ꝯiūctiōe iſtoꝝ noīnuꝫ ieſus xp̄s. dicim⁹ ꝙ noīat vnā pſonaꝫ a duab⁹ naturis: que inuēta eſt ſm humanitatē ſaluatori: ſm diuinitatē humanitati cōiunctam.

¶ De h ꝙ dr̄ h erit magn⁹. Cap. ccliij.

p Oſt hec q̄rit̄ de eo qd̄ ſubiungit̄: h erit magn⁹. ¶ Querit̄ ḡ vtrū dn̄s p incarnationē ſuā fact⁹ ſit pu⁹ vel magn⁹. Et vr̄ ꝙ pu⁹. p̄s. viij. Minuiſti eū paulomin⁹ ab āgelis: ſꝫ pus fuit mlto maior angel̄. Itē apl̄s ad Heb. ij. Euꝫ aūt qui modico ꝙ āgeli minorat⁹ eſt videm⁹ ieſuꝫ ꝓpt̄ paſſionē mortꝫ glīa ⁊ honore coronatū. Itē Phil̄. ij. Exinaniuit ſemetipꝫ. Itē Bern̄. ſup illud Magnificat aīa mea dn̄z dicit. Nō laudat̄ dn̄s magn⁹ ⁊ laudabil̄ nimis: ſꝫ pu⁹ dn̄s ⁊ amabil̄ nimis. Itē Eſa. ix. puul⁹ nat⁹ ē nob. Itē Bern̄. Quare erit pu⁹ ⁊ nō poti⁹ magn⁹: q̄ ſp eq̄lit̄ eſt magn⁹ ⁊ nō hꝫ q̄ creſcat vt maior poſt ꝯceptū futur⁹ ſit ꝙ an̄ ſit vl̄ futur⁹ ſit. Itē duplex ē magnitudo molis ⁊ xtutꝫ. De magnitudīe molis nihil ad ꝓpoſitū q: illa ē īdifferēs. iuxta qd̄. j. Reg. xvj. Ne reſpicias vultū ei⁹: neq̄ altitudinē ſtature ei⁹ q̄m abieci eū. Magnitudo aūt xtutꝫ nulla acceſſit deo p incarnationeꝫ. Quicq̄d em̄ pōt hō: pōt de⁹ ⁊ pl⁹: ḡ q̄cq̄d pōt mō potuit ⁊ pri⁹: ḡ nō ē magnus fact⁹. ¶ Cōtra. Magnificat aīa mea dn̄z: ḡ ipā magnificauit eū: ḡ ipē ē magnificat⁹ Vn̄ ī figura. iij. Reg. x. Magnificat⁹ ē rex Salomon ſup oēs reges terre diuitijs ⁊ ſapiētia: ⁊ vniuerſa t̄ra deſiderabat vidē vultū ei⁹. Itē Ber. Vere magnificat⁹ ē: quia magnificauit eū dn̄s ī ꝯſpectu regū: vt adorēt eū oēs reges oēs gētes ſuiāt ei. Itē augmētū ē p̄exūtꝫ magnitudis additamētū. Ipſe aūt manēs qd̄ erat aſſumpſit qd̄ non erat: ergo magnificat⁹. Itē tale additū tali magꝫ facit tale: ſꝫ diuitas ē bonū ⁊ humanitas ē bonū: ḡ additū alteꝝ alt̄i erit magꝫ bonū. Ad h ſoluēdo dicim⁹ ꝙ dn̄s ieſus xp̄s in īcarnatiōe fact⁹ ē magn⁹ ⁊ pu⁹: q: fact⁹ ē de⁹ ⁊ hō. Magn⁹ īquātū de⁹: pu⁹ īquātuꝫ hō reſpectu diuitatꝫ: ḡ vna ⁊ eadē pſōa magnificata: ⁊ puificata ē: ⁊ magnificatio hec ad diuitatē: puitas autē fuit exinanitio ab hūanitate. Nō aūt pſōa p̄t magnificari h hꝫ rōe hūanitatꝫ: q: dīna nā nō hꝫ q̄ creſcat Nō aūt pſona dr̄ exinaniri. h ꝯuēit ex rōne diuitatꝫ. Eſt autē puificatio ſiue exinanitio nō dīne nāe in aliq̄: ſꝫ cū inferiori vnio: ſic ⁊ magnificatio h ē nō nāe ex̄ metā ꝓprias eleuati: ſꝫ cū ſūma nā pſonal̄ ꝯiūctio. Erit itaq̄ magn⁹ nobilitate: dignitate: ptāte: xtute: famoſitate: vtilitate: nouitate. De magnitudīe nobilitatꝫ dic̄ ber. Bn̄ magn⁹ cui⁹ magnitudis nō ē finis. Et q̄s magn⁹ ſic̄ de⁹ nr̄: Plane magn⁹ q: tā magn⁹ ꝙ altiſſim⁹. Et ī fra. Altiſſim⁹ em̄ pr̄: ꝗuis op̄s ſit: nō potuit tn̄ eq̄lē ſibi ꝯdere creaturā: vl̄ īequalē gignē filiū. Fec̄ itaq̄ āgelū magnū ſꝫ nō quāt⁹ ē ipē: ⁊ iō nec altiſſimū. Soluꝫ aūt vnigenitū quē nō fec̄ ſꝫ genuit op̄s oīpotētē: altiſſim⁹ altiſſimū: coetn⁹ coetnū. ipſuꝫ ſibi p oīa cōpari nec rapinaꝫ eſtimat nec iuriā. De magnitudīe dignitatis ſiue

auctoritatꝭ.idē Bern̄.Erit em̄ magnꝰ dn̄s
q: magnificauit eū dn̄s ⁊c̄.vt.ſ̄.De magni
tudie ꝑtātꝭ Ber.Magnificat aīa mea dn̄z
q:h erit magnꝰ ⁊ mag̃ faciet tibi:q: potēs
eſt ⁊ ſan.no.eiꝰ.Itē ꝑtās eiꝰ ꝑtās eterna
q̄ n̄ auferet Dan̄.vij.De magnitudie ꝟtutꝭ
⁊ dignitatꝭ fil.Apo.xix.Dn̄s in veſtimēto
⁊ in femore ſuo ſcp̄tū.Rex regū ⁊ dn̄s do.
Itē Apo.v.Vicit leo de tri.iu.De magni
tudie fame.Magnꝰ dn̄s ⁊ lau.nimis.Itē
ps.A ſol' ortu vſqꝫ ad oc.lau.no.d.De ma
gnitudie vtilitatꝭ Ber.dic̄.Magnificet a
nob puꝰ ⁊ magnꝰ dn̄s q̄ſ vt facēt magl' factꝰ
eſt puꝰ.ꝑuul' ait Eſa.ix.Natꝰ ē nobis.nob
inqꝫ nō āgel' q̄ cū magnū hr̄ent ꝑuū nō re-
q̄rebāt.nob ḡ natꝰ nob datꝰ:q: nob neceſ-
ſariꝰ.Iō de nob nato vel dato faciamꝰ ad
qd̄ natꝰ ē ⁊ datꝰ:vtamur nr̄o ad nr̄az vtili
tatē: de ſaluatore ſalutē opemur.De ma-
gnitudine nouitatꝭ Hiere.xxxi.Nouū crea
uit dn̄s ⁊c̄.Et Dio.Qd̄ ē oīuz nouoꝝ no-
uiſſimū.Magnꝰ inqꝫ erit ſm oēm modū:
magnꝰ ſm ſubaz:q: deꝰ magnꝰ ſm quāti-
tatē:q: ops.magnꝰ ſm q̄litatē:q: ſūme bo
nꝰ deꝰ:magnꝰ ſm relationē:q: filiꝰ dei.ma
gnꝰ ſm q̄n:q: etn̄ꝰ.magnꝰ ſꝫ vbi:q: vbiqꝫ.
magnꝰ ſm ſitū vl' potētiā:q: celū ſibi ſedēs
eſt:⁊ t̄ra ſcabellū pedū ſuoꝝ:⁊ ſedet ſuper
cherubin:⁊ āmbulat ſuꝑ p̄nas vētoꝝ.Aſcēdit
etiā ſuꝑ oēs celos ⁊ ſedet ad dexterā p̄ris.⁊
aſtat nūc vultui dei ꝓ nob.Magnꝰ ſm ha
bitū:q: veſtimēta ſua ſūt cādida ſuꝑ niuē.
q̄lia fullo nō pōt facere ſuꝑ terrā:q: forti-
tudo ⁊ decor idumētū eiꝰ.Indutꝰ ē em̄ de-
core ⁊ p̄cinxit ſe ꝟtute.Ↄcidit ſaccū ſuū et
circūdedit ſe leticia.Magnꝰ q̄ꝫ ē magnitu
dine actiōis.In p̄ncipio creauit deꝰ celū ⁊
t̄rā.i.filiū quē genuit i q̄ oīa creauit.:⁊ re-
creauit:iuſtificauit:g̃lificauit.Unde ps.
Gn̄atio ⁊ gn̄atio laudabit opera tua.Ipe
opa fecit q̄ nemo aliꝰ fecit:⁊ opa q̄ ipe fec̄
teſtimoniū ꝑhibēt ei:q: magnꝰ filiꝰ magni
dei.Magnꝰ q̄ꝫ ī paſſiōe:ipe em̄ nouiſſimꝰ
viroꝝ vir doloꝝ:⁊ nō ē dolor ſil's dolori eiꝰ
Sic ḡ pꝫ q̄l'r ꝑuulꝰ iſte ꝑ oēm modū ē g̃lifi
catꝰ ac mag̃ficatꝰ.Eſt aūt magnꝰ iſte ꝑuifi
catꝰ.Un̄ Ber.Et tu q̄dē ꝟgo ꝑuulū pari-
ens ꝑuulū nutriēs ꝑuulū lactās.Sꝫ vidēs
ꝑuū:magnū cogitat.Et īfra.Ecce ꝑuulꝰ i
medio ſtatuit.O ꝑuulꝰ ꝑuulis deſideratꝰ.
O vere ꝑuulus.ſ.malicia nō ſapiā.Stu-
deamꝰ effici ſic̄ ꝑuulꝰ iſte:diſtamꝰ ab ipo:
q̄a mitꝭ eſt ⁊ hūīlis corde:ne magnꝰ videlꝫ
deꝰ factꝰ ſit ſine cā hō ꝑuulꝰ ne gratis hō
mortuꝰ:ne in vacuū crucifixꝰ.Sic ḡ patet
q̄l'r ꝑuulꝰ iſte ꝑuus ē ⁊ magnꝰ leo ⁊ agnus
leo de tribu iuda ⁊ agnꝰ q̄ tollit pc̄tā mūdi.
¶ De hoc ꝙ dicit:filiꝰ altiſſimi vocabit.
Capitulum ccliiij.

P Oſt hec q̄rit.Et filiꝰ altiſſimi vo-
cabitur.Ad quid additur cum.ſ̄.
dictū ſit.Et vocabit nomē eiꝰ ieſus
Et qual'r differat h vocatio ab illa.Itē filiꝰ
altiſſimi eſt cōe oīum hoīuz.iux̄ illud ps.
Filij excelſi oēs.⁊ illud Mat.vj.p̄r nr̄.Et
illud.Eccl'.iiij.Et eris velut filꝰ obediēs.
Itē altiſſimꝰ ē deꝰ trinitas:ḡ ipe erit filiꝰ
dei trinitatꝭ:ḡ filiꝰ ſpūſſcti ⁊ filꝰ filij.Ad
h dicimꝰ ꝙ dr̄t h filiatio ab alijs ⁊ h voca-
tio a ſupradicta.Hec em̄ filiatio eſt ꝑ etn̄ā
gn̄ationē:alie ꝟo ꝑ adoptionē.ſupiꝰ poſita
vocatio notat ꝓprij nois impoſitionē.Hec
aūt nō ſolū ꝓpriā noiationē:ſꝫ ⁊ rei nois ⁊
dīne nē ꝑ opa declarationē.Ipe itaqꝫ voca
bit etn̄a noiatiōe.ſcp̄ture atteſtatōe:iohis
ꝓbatiōe:operū ꝓbatiōe.p̄ris declaratiōe:
colūbe oſ̄ſione:petri ꝯfeſſione:demonum
ſuſpitiōe:doctrine ſingl'aritate.q: ſicut dr̄
Ioh.vij.nūqꝫ locutꝰ ē ſic hō.gl.q: deꝰ cuiꝰ
fuit ſimo in ꝑtāte:⁊ nō ſic̄ ſcribarū ⁊ phari
ſeoꝝ.Oibꝰ ḡ iſtis modis vocabit ab hoibꝰ
altiſſimꝰ filiꝰ vnigenitꝰ in eē nāe:vnige-
nitꝰ in donis g̃re:ſummꝰ in eſſe g̃lie:vnuꝫ
in eſſentia cū patre:erit a p̄re etn̄a genera
tione:vnū principiū in cōmuni ſpiratiōe.
¶ De h dabit illi dn̄s deꝰ ſedē.Cap.cclv.

P Oſt h q̄rit de illo qd̄ ſubdit:Dabit
illi dn̄s ſedē dd̄ p̄ris eiꝰ.Querit ḡ
vtrū ꝑ ſedē dd̄ h intelligat regnum
corꝑale vel ſp̄uale.Si corꝑale illud nunqꝫ
hūit:imo ſic dr̄ Ioh.vj.A turbis eū regem
facere volētibꝰ fugit:⁊ an̄ pilatuz ꝓteſtatꝰ
fuit.ſicut dr̄ Ioh.xviij Regnū meū nō ē de
h mūdo.Si aūt itelligat ꝑ h regnū ſp̄uale
illud ſp hūit.Itē Lu.j.Dabit illi dn̄s ſedē
dauid.glo.in p̄nti vita corda inhabitans
regnabit:in futuro ad g̃liam vocās.Sed
xp̄s hō regnū ſp̄uale nūqꝫ hūit.iquātū deꝰ
ſp hūit:ḡ illi nūqꝫ datū fuit.Itē q̄n̄ natus
fuit tūc rex fuit:ḡ naſcēdo vel ꝑ natiuitatē
nō accepit.Itē diffinientes:ꝑ genꝰ ꝓpīquiꝰ
diffiniūt:regnū iudeoꝝ ꝓpinquus fuit dn̄o
nr̄o ieſu xp̄o in Ioſya ꝙ i alijs.vn̄ potius
dixiſſe debuit ſedē Ioſye ꝑeius:p̄ſertim cū

ioſias in plurimis figurauit dn̄z ieſuz xp̄z. Itē regnū dauid fuit cū ſāguis effuſione. ppt' qd̄ dꝛ.ij. Reg.vij. Nūq̄d edificab mihi domū: glo. Nō qꝛ vir ſanguis es. Et.iij. Reg.v. Nō poterat edificare domū nōi dei ſui ppt' bella imminētia i circuitu. Regnum aūt ſalomōis fuit pacificū: ſic ibidē ſubiungit. Nūc aūt reqez dedit de' mihi p circūtū: ⁊ nō ē ſathā nec occurſus mal'. Si g̃ regnū dd̄ in ſanguis effuſiōe. regnū vō ſalomonis i pace. ꝯſilius fuit regnū ſalomōis regno xpi: q nō regit niſi i pace. Regnū em̄ ſuū int' nos ē: ⁊ iuſticia ⁊ pax ⁊ gaudiuz in ſpūſctō: qꝛ i pace fact' ē loc' ei': ſic dic ps. et nō ē ipe de' defenſiōis ſz pacis: qui ē pr futuri ſecli: pnceps pacis: g̃ expſſi' ⁊ poti' figurat' regnū ei' p regnū ſalomōis: ꝙ per regnū dauid. Itē nōie ⁊ re ⁊ regimie videt' ſalomō expſſi' dn̄m figuraſſe. Nōie qꝛ pacific' iterptat'. xp̄s aūt pacē fecit ei q lōge eſt ⁊ q ppe eſt. Re: qꝛ .iij. Reg.x. Magnificat' ē ſalomō diuitijs ⁊ ſapia ſup reges ⁊c. Hec aūt oīa ppriſſime ꝯuenīūt xpo: qꝛ ſic dꝛ Col.ij. Uirt' ē ⁊ ſapia pr̄is i q ſunt oēs theſauri ſapiē ⁊ ſciē dei abſcōditi. Specioſus for. pre fi. ho. In quē ⁊c. deſiderāt āgeli pſpicere: ſic dꝛ .j. Pet.j. Regimie: qꝛ nō fuit ſathā nec occurſus mal': ſic dictū ē in regno ſuo. In ope etiā dn̄m figurauit. Ipe em̄ domū dn̄o edificauit.iij. Reg.viij. Edificās edificaui do. in ha. tuū ⁊c. ⁊ xp̄s vera ſapia edificauit ſibi domū: ⁊ excidit colūnas ſeptē. Prou.ix. Itē dina electiōe videt' dn̄m figurare: qꝛ de eo iux' lrām ſcriptū eſt. ij. Reg.vij. Ego ero illi in pr̄em ⁊ ipe erit mihi in filiū qd vere ⁊ ppe ſolūmō ꝯuenit dn̄o ieſu xpo. Nec obſtat ꝙ ſalomō alienigenas ſibi copulauerit: vt dꝛ .iij. Regū.xj. cū etiā ipm i h̄ figuret q zelotipia aiarū q ſi ex ſe rapt' aīas peccatrices ſibi i mīa ⁊ miſeratiōib' deſpōſauit. Qꝛ aūt malū factuz bonū poſſit figurare pz p gl. ij. Reg.xj. ſup hiſtoriā adulterij ⁊ interfectiōis vrie. Item Cant.iij. Uidete regē Salomonē in dyademate q̄ corōauit eū mr̄ ſua. glo. Maria. Ibi rex ſalomō itelligit' rex xp̄s. g̃ ⁊ ſua ſedes dꝫ dici ſedes ſalomonis.

¶ De h̄ regnabit in domo iacob in et'nū. Ca.cclvj.

P Oſt hec ſequit' de eo ꝙ ſequit'. Regnabit in domo iacob in et'nuz ⁊c. Si em̄ ſedet ſup ſedē dd̄. g̃ ⁊ regit i domo dauid. Nihil em̄ eēt dictum dabit ei ſedē regis theutonie ⁊ regnabit in domo reg frācie. Itē ſi intelligat' ꝙ regnatur' ſit vtrobiq: g̃ regnū iacob debuiſſz ppoſuiſſe. Itē nō pōt de diuſis regnis intelligi: qꝛ regnū dauid nō fuit niſi in domo iacob. i. in iudeis. Itē cū dn̄s regnet ſpūalr nō ſoluz ſup eos q ſunt in domo iacob: ſz ſup totam eccliaz: debuiſſet dixiſſe i domo ade: vl' abel a quo ꝗ altero ecclia incepit. Itē ſi intelligat' de regno ſpūali: q regnauit ſpūalit' ſup ppl'm peculiarē. ſ. eccliaz iudeoꝝ: tunc debuiſſet dixiſſe in domo abrae. Itē diſſeminatio iſti' ppli facta eſt p yſaac. iux' illud Gen.xxj. In yſaac vocabit' tibi ſemē: ergo debuit dicere in domo yſaac. Itez ſi voluit denoīare a pmo rege iſrael: ſic fuit Saul. Item cū dauid nō habuit ſedē ſpūalē: quo regnū ſpūale dꝛ ſedes dd̄. Itē qcqd ē et'nū illi' nō erit finis: g̃ alterū eoꝝ erit ſup'fluū.

¶ Utrū dn̄s inquātū hō ſit rex āgeloꝝ et ecclie militātis. Cap.cclvij.

i Uxta p̄dicta q̄rit' vtrū dn̄s iquātū hō ſit ⁊ rex āgeloꝝ ⁊ ecclie militātis. Et vr' ꝙ ſic. hō eſt digniſſima oīuz nārū: g̃ digniſſim' int' hoīes erit oīuz creaturaruz digniſſima: g̃ rex. Itē mr̄ ſua ē regina āgeloꝝ: g̃ ipe ē rex angeloꝝ. Itē mr̄ ſua ē exaltata ſup choros āgeloꝝ. vt dicit. Hiero. ꝙ ſibi ſoli ꝯuenit: ⁊ mr̄i ⁊ filio: g̃ ipa regina ⁊ ipe rex angeloꝝ. Itē charitas ordiat ſtatū pr̄ie: ſz dn̄s iproportiōabil'r hūit charitatē ſup ſeraphin: g̃ ⁊ ſtatū. g̃ ⁊ rex angeloꝝ. Itē Mat.x. Acceſſerūt āgeli ⁊ miſtrabant ei. Itē ipe ē in quē deſiderāt āgeli pſpicere. Itē Apoc.xix. ⁊.xxij. Cōſeru' tuus ſum ⁊ fratrū tuoꝝ. dicit angel' ad Iohem. Item Apoc.iiij. Uigintiqtuor ſeniores mittebāt corōas ſuas an̄ thronū: qꝛ oēs ſcti cōfitent' ꝙ p humanitatez xpi coronati ſunt. Item filij reſurrectiōis eq̄les erūt angelis: ſz ipe eſt rex illoꝝ: g̃ ⁊ angeloꝝ. Ipe eſt em̄ pmogenit' mortuoꝝ ⁊ pnceps regū t're. Apoc. pmo. Itē Luc.xix. Homo quidā abijt i regionē longinquā accipe ſibi reg. ⁊ re. ⁊c. g̃ xp̄s accepit regnū triūphant' eccliē. Item Iſid. Trinitas ſibi ſoli nota eſt ⁊ hoi aſſūpto. Item anima xpi ſciuit oīa que deus. ergo ipe eſt ſupior oīuz angeloꝝ in cognitione: ergo ⁊ in dilectiōe. Itē dicit Diony. in eccle. hierar. c.v. Lex quidem hec diuinitatis p pma ſcda ad diuiniſſimā. ſ. reducere lucē. ⁊ ſic p ſupiora regunt' inferiora.

ergo ipe ē rex angeloꝝ. Itē hꝫ i veſtimēto ⁊
i femore ſuo ſcriptū rex regū ⁊c. Itē diony.
i cele. hierar. v. c. Quoſdā ei coꝝ itroducit
a ꝑoribꝰ ſacra eruditos domū eē ỽtutū. ⁊ re
gē glie in celū hūanitꝰ receptos nō q̄ſdā ỽo
apō ipꝫ ieſū imediate docētē ⁊ ꝑlargiēs eis
māifeſtātē ſuā hūanitatē bēignitate. Ego i
q̄t diſputo iuſticiā ⁊ iudiciuꝫ ſaluatoris. Ex
his ptꝫ ꝙ āgeli illuiant̄ ⁊ ꝑficiūt̄ i q̄buſdā i
mediate a dn̄o ieſu xp̄o iquātū hō: ḡ iquā-
tū hō ē rex āgeloꝝ. ¶ Cōtra: celeſtis hierar
chia ē ſup hūanā: ḡ infimū de celeſti ē ſuper
ſupꝛmū de hūana: ſꝫ iferiora nō regūt ſupio
ra: ḡ nullꝰ hō pōt eē rex āgeloꝝ. Itē ſimplū
ſimplo: ⁊ optimū optimo: ſꝫ angelus ſupior
⁊ melior eſt homine: ergo optimꝰ angelus
optimo hoie. Itē diony. in. xij. ca. de diuis
noībꝰ. Regnū ē ois finis ⁊ ornatꝰ ordis: ⁊
legis diſtributio: ſꝫ xp̄s inquātū hō non di
ſtribuit angelis fineꝫ ⁊ ornatꝰ ⁊ legē: ḡ nō
eſt rex eoꝝ iquātū hō. Itē pſ. Minuiſti eū
paulominꝰ ab angel̄. ḡ nō ē rex angeloruꝫ.
Itē xp̄s aut ē ſupior angel̄ inquātū hō: aut
nō. Si nō ḡ nō ē rex. Si ſic ⁊ inquātū hō: ḡ
ois hō qḋ falſuꝫ ē. Itē rex dꝫ eē eīſdē natu
re cū eis quoꝝ ē rex ⁊ ecōuerſo. Aſinꝰ enim
nō poneret̄ rex auiū nec aq̄la rex aīalīū greſ
ſibiliū ⁊ xp̄s hō nō ē eiuſdē nāe cū angel̄: ḡ
inquātū hō nō ē rex angeloꝝ. Itē in angel̄
nō ē ꝓꝑe lex: ḡ nec rex. Itē aīa ē ſuba intel
lectual̄ illuiationē a ꝑmo vltima relatiōe re
ceptiua: ḡ angelꝰ prior: ḡ angelꝰ naturalr̄ ē
ſupior aīa: ⁊ aīa ſupponit̄ hoi: ḡ angelꝰ ſu-
perior oi hoie: ḡ nō ē rex angeloꝝ. Itē ſpūs
vnibil̄ corpi: ꝓpinq̄or ē corpi q̄ꝫ nō vnibil̄:
⁊ ſpūs nō vnibilis ꝓpinq̄or ē ſpūi increato
q̄ꝫ vnibilis: ḡ ſpūs angelicꝰ ꝓpinq̄or ē deo
q̄ꝫ humanꝰ: ḡ nobilior ⁊ melior: ḡ homo nō
pōt eſſe rex angeloꝝ. Itē Luce. xxij. Aſtitit
angelꝰ de celo ꝯfortās eū. Itē diony. i cele.
hierar. c. iiij. Video ei ꝙ tpe iſto ſupceleſti
um eſſentiarū ſupeſſentialis eſſentia ad id
qḋ ſm nos imutabiliter veniēs nō reſilit a
ſe ordinata ⁊ aſſumpta humana ordinatio
ne: ſꝫ ſemper obediēs ſubditur pr̄is ⁊ dei per
angelos diſpoſitionibꝰ ⁊ ꝑ medios ipos or
dinat̄. Nunciat̄ Joſeph a pr̄e diſpoſita filij
ad egyptū receſſio: ⁊ iterū ex egypto ad iu-
deā traductio: ⁊ ꝑ angelos videmus ipſuꝫ
paternis legationibꝰ ordinatū iuſte differē
tie vt ſciēti noſtris ſacerdotalibꝰ traductio
nibus expreſſa ⁊ de angelo ipm̄ ieſum ꝯfor

tante. Ex his oībus videtur ꝙ dominus ie
ſus inquātum homo: ſit ſub angelis: ḡ non
eſt rex angelorum.

¶ Solutio ꝑdicatoꝝ. Cap. cclviij.

a Ad hec ſoluēda dicimꝰ ꝙ de dn̄o ie-
ſu xp̄o eſt ſm q̄tuor modos loq̄ndū.
Prio de ipa hypoſtaſi ſiue ꝑſona ⁊ ſm hoc ē
rex oīuꝫ āgeloꝝ. Scḋo de nā. i. de ꝑſona rō
ne dīne nature ⁊ ſic ē ſupior adhuc oi ange
lo. Tertio de ꝑſona rōne hūane nature: ſed
hoc pōt eē dupl̄r vel ſm ꝙ ipſa ē in vnione
cū diuina: ⁊ ſic adhuc ē ſupior oi angelo vl̄
ſm ꝙ in ſe circūſcripta diuītate ꝯſideraт̄: ⁊
ſic ē inferior oi angelo: ⁊ ſic loq̄tur Damaſ.
vbi ait ꝙ ignorātē ⁊ ſeruilē naturā aſſum-
pſit. Tribꝰ ḡ modis ē ſupior omni angelo.
Quarto mō ē inferior oi angelo. ¶ Ad ea
q̄ obiecta ſunt de ſede: ⁊ de regno dauid di-
citur ꝙ ibi accipit̄ ſignū ꝑ ſignato. Per re
gnū aūt dauid tꝑale figurat̄ regnū xp̄i ſpi-
rituale. Dabit ḡ illi ſedem regni ſacerdotij
magiſterij: iudicij: cōuiuij dauid: ꝓpt̄ car-
nis ꝓpagationē: diuinā electionē: humiliū
exaltationē: hoſtiū deuictionē: ſanguis effu
ſionē: diuini cultus augmentationē: ſpūalē
ꝑfigurationē: ſpālē ꝓmiſſionē: operū incita
tionē: virtutū ſimilitudinē: charitatꝫ magni
tudinē. Et regnabit miſeris miſerādo: ma-
los extirpando: bonos exaltando: oībꝰ ip-
rando: hoſtes ſubiugādo: curias celebran-
do: iura ꝓmulgādo: regnū dilatādo. Regna
bit aūt ꝑ grām ⁊ gloriā in domo: ꝑ charita
tem ⁊ vnitatē hoſpitis: idēptitatē cibi: ⁊ ve
ſtitus cōitatē: operū cōformitatē. In domo
iacob inquā q̄ imitabit̄ iacob ꝑegrinātēꝫ:
ſeruientē: fugientē: repatriante. Dicimus
etiā ꝙ regnū xp̄i figuratū fuit in regno da
uid ⁊ in regno ſalomonis. Sꝫ regnū dauid
ſignificat regnū xp̄i ꝑſens ſup militantem
eccl̄iam: q̄ eſt in bello ꝯ vicia: ⁊ cū effuſione
ſanguis: ⁊ caſtigatione corpis: ⁊ crucifixio
ne carnis: ⁊ vicijs ⁊ ꝯcupiſcētijs. Regnuꝫ
aūt ſalomonis figurat regnū triūphantꝫ ec
cleſie: q̄ eſt in viſiōe pacis: vbi nō audit̄ mal
leꝰ neqꝫ ſecuris ſic dr̄ de tēplo qḋ edificauit
Salomon. iij. Reg. vj. Sed ſedet ibi popu
lus dn̄i i pulchritudīe pacis: i tabernacl̄is
fiducie: in reqe opulēta. Eſa. xxxij. Unde ſe
des dauid appellat̄ h̄ regnū ꝑ grāꝫ i ꝑn̄ti: ꝑ
domū iacob itelligit̄ regnum glie i futuro.
vn̄ potiſſime ponitur ibi iacob q̄ ſignat cha
ritatē: iux̄ illud. Abrahā gēuit yſaac: yſaac

aūt ge. iacob .i. fides ſpē. ſpes vō charitatē. Un̄ nō ē ibi dom⁹ ade q: nō ē ibi trena ſ; celeſtis ꝯuerſatio. Nō abrahe vl' yſaac q: fides ⁊ ſpes euacuabūt: ſola aūt charitas nūꝗ͂ excidet. Un̄ regnabit i domo iacob i eternuʒ. Un̄ Ber. deniqꝫ q̄d magnū ꝑmittit̄ ei q̄ ſedet ſup cherubin quē ꝓpħa videt ſedētē ſup ſoliū excelſuʒ ⁊ eleuatū ſedere i ſede dauid pr̄is ſui. ſ; nouim⁹ quādā aliā hieruſalē ab ea q̄ nūc ē: i q̄ regnauit dauid ſignatā multo iſta meliorē: mlto dilectiorē: hāc igit̄ puto h̄ eē figuratā: illo videlʒ vſu loquēdi q̄ ſe ſcriptura ſignās ponit ꝓ ſignato. Tūc ſane dedit illi dn̄s de⁹ ſedē pr̄is ſui: qn̄ ꝯſtitut⁹ ē ab eo rex ſup ſyō mōtē ei⁹: ſ; hic ꝓpħa de q̄ regno dixerit expſſi⁹ apparuiſſe videt̄ in eo ꝙ non in ſyō ſ; ſup ſyō poſuit. Nā iō fortaſſis deſ̄n ē ſup q: in ſyō q̄dē regnauit dauid. ſup ſyō vō regnū ē illi⁹ de q̄ dictū eſt ad dauid de fructu vētris tui ponā ſup ſedē tuaʒ: de q̄ ꝑ aliū ꝓpħaʒ dr̄ Eſa. ix. Sup ſoliū dauid ſup regnū eius ſedebit in et̄nū. Uides q: vbiqꝫ repis ſup ſyō: ſup ſedē: ſup ſoliuʒ: ſup regnū: dabit ei dn̄s ſedē dauid pr̄is ei⁹ nō typicā ſ; verā: nō tpalē ſ; et̄nā: nō trenā ſ; celeſtē. Que iccirco vt iā dictū ē memoratur fuiſſe dauid: q: qō h̄ tpalit̄ ſedit: et̄ne illi⁹ gerebat imaginē. Et regnabit i domo iacob in et̄nū. h̄ q; ſi domū iacob tpalē accepim⁹ quō in illa q̄ et̄na ē in et̄nū regnaturus eſt: Querēda ḡ ē dom⁹ et̄na iacob in q̄ regnet in et̄nū: cui⁹ regni nō erit finis. Aut nō deniqꝫ exaſperās dom⁹ illa iacob ipie abnegauit cū: ⁊ iſipient̄ reſpuit an̄ faciē pylati: qn̄ illo ꝓferēte regē vſ; crucifigā: vno ore r̄ndēdo clamāt nō habem⁹ regē niſi ceſarē. Reqre itaqꝫ apl'ʒ: ⁊ diſcernet tibi eū q̄ i occulto iude⁹ ē ab eo q̄ eſt i manifeſto: ⁊ q̄ in ſpū ē circūciſio ab ea q̄ fit i carne: vl' ſpūalē iſrael: a carnali: ⁊ filius ſpūs abrahe a filijs carnis. Nō eñ inqt oēs q̄ ex iſrl' hi ſūt iſraelite: neqꝫ q̄ ſemē abrahe hi filij abrahe. Solos igit̄ q̄ i fide iacob iūcti ſūt reputat ō domo iacob. Uel poti⁹ noueris ipos ſpūalēʒ ⁊ et̄nā domū iacob in q̄ regnabit dn̄s i et̄nū. Seqre ḡ ⁊ dic ſilr̄: nō oēs q̄ ex iacob hi reputādi ſūt de domo iacob. Quis ex vob q̄ iuxta iterptatiōeʒ noīs iacob ſupplātet dyabolū .ſ. de corpe luctet̄ cū vicijs ⁊ cū ꝯcupiſcētijs ſuis: vt nō regnet pctm̄ i ſuo mortali corpe: ſ; regnet i eo ieſus nūc q̄dē ꝑ gr̄aʒ: i et̄nū ꝑ gl'aʒ. Ubi i qb⁹ regnabit ieſus i eternū: q: ipi cuʒ eo regnabūt ⁊ regni eoꝝ non erit finis. O quā gl'ioſuʒ ē illud regnū in q̄ reges ꝯgregati ꝯuenūt i vnū ad laudāduʒ ſcʒ ⁊ gl'ificādū eū q̄ ſup omēs eſt rex regū ⁊ dn̄s dn̄antiū: de cui⁹ ſplēdidiſſima ꝯtēplatiōe fulgebūt iuſti ſic ſol. O ſi ⁊ mei pctōris meminerit ieſus cū venerit i bn̄placito ꝑpl'i ſui: cū venerit in regnū ſa. O ſi me i illa die qn̄ traditur⁹ ē regnū deo pr̄i viſitare dignabit̄ i ſalutari ſuo: ad videdū in bonitate electoꝝ ſuoꝝ ad letādū i leticia gen̄ ſue vt laudet̄ etiā a me i hereditate ſua. Ueni interiʒ dn̄e ieſu aufer ſcādala de regno tuo: qō eſt aīa mea: vt regnes tu q̄ ſedes i eo. Uēit eñ auaricia ⁊ vēdicat ſibi i me ſedē. Iactātia cupit dn̄ari mihi. Supbia vult mihi eē rex. Luxuria dic̄. Ego regnabo. Ambitio inuidia: detractio: ⁊ iracūdia certāt i me cuius ego potiſſimū videar eē: Ego quātū valeo reſiſto. renitor: quātū inuoco dn̄ʒ meū ieſuʒ xp̄ʒ reclamo: ipſi me defendo: q: ipſi⁹ me iuris eē cognoſco. Ipʒ mihi deū ipʒ mihi dn̄ʒ teneo ⁊ dico. Nō habeo regē niſi ieſuʒ. Ueni ḡ dn̄e ⁊ diſpge illos i vtute tua ⁊ regna in me q: tu es ipſe rex me⁹ ⁊ de⁹ meus.

De hoc: quomō fiet iſtud. Cap. cclix.

Poſt hec q̄rit̄ de illo qō ſequit̄. Quō fiet iſtud. Et videt̄ poti⁹ ꝙ h̄ dixerit dubitādo. Annūciatio yſaac fuit figura iſti⁹ āuūciatiōis. S; ibi Sarra riſit ⁊ dubitauit: ḡ videt̄ ꝙ ſilr̄ dʒ eē in figurato. Itē Abrahā dixit Gen̄. xvij. tm̄ iſmael viuit corā te: ḡ videt̄ ſimil̄ dubitaſſe. Itē Lu. j. zacharias dubitauit: q̄ āuūciatio et iſti⁹ figura fuit: ḡ ⁊ i iſta āuūciatiōe dʒ eē dubitatio. S; ꝯ Amb. ſup Lu. i glo. Cū Sarra riſit de ꝑmiſſiōe dei: ⁊ videt̄ ꝙ dixerit. Quō fiet iſtud qm̄ virū nō cognoſco: cur nō fuit muta ſic zacharias: ſ; Sarra ⁊ maria n̄ dubitarūt faciēdū qō ꝑmittit̄: ſ; modū reqrūt. Itē alia glo. Legerat ⁊ nō dubitabat vginē ſ; pituram: ſciebat ꝙ ipleri optebat qō ab angelo audierat ⁊ q̄ ordie impleri debeat reqrit. Itē Ber. Nō dubitabat de fcō ſ; modū ⁊ ordinē reqrit. Nō eiʒ q̄rit an fiat iſtud: ſ; quō q.d. Cū ſciat dn̄s me⁹ teſtis ꝯſcientie mee votū eē ancille ſue cognoſcere virū: q̄ lege q̄ ordīe placebit tibi vt fiat iſtud. Si oportuerit me frāgere votū vt pariā talem filium: ⁊ gaudeo de filio: ⁊ doleo de ꝓpoſito: fiat tm̄ volūtas ei⁹. Si vō ꝯcipiā vgo pariā vgo: quod vtiqꝫ ſi placuerit ei ipoſſibile nō erit

tūc ſcio vere qꝛ reſpexit hūilitatē ācille ſue.
Ex his videt ꝙ nō dubitauerit de fcō ſꝫ de
mō. Sꝫ ꝯ vr ꝙ ꝑ illud quō nō ſolū qrat qn
dubitat de mō: ſꝫ qn dubitat de fcō. Joh. iij.
quō pōt hō naſci cū ſit ſenex. ibi tm̄ dubitat
de ipſo fcō ꝛ nō tm̄ ō mō. Itē ſignū ꝙ āgel⁹
dat ad iſtā qōnē nō certificat de mō ſꝫ ō fcō
qſi diceret. Si Eliſabeth pōt ꝯcipe: ꝗ ꝛ tu.
Itē mod⁹ ſatꝭ videt expſſus cū dic. Ecce ꝯcipi-
es i vtero: ꝗ ꝯcipit ỽgo. Nupta ꝯcipit i vte
rū. Itē Lu. j. Nō erit īpoſſibile apud deū oē
ỽbū. glo. i. fcm̄ qđ ỽbo exꝑmit: ꝗ certificat
de fcō: ꝗ dubitauit de fcō. Itē pꝰus. dubita
re de ſingul nō erit iutile: ꝗ potuit de vtroqꝫ
dubitare. Itē ſi de mō licuit dubitare: ꝗ ꝛ
de fcō. Itē ſcti exponūt iſtā ꝯceptiōeꝫ miſti
ce. Vn̄ Ambro. Miſtice maria deſpōſata ſꝫ
ỽgo. typus ē eccl'ie: q ē imaculata ſꝫ nupta
ꝯcipit nos de ſpū: ꝗ parit nos ſine gemitu.
ꝛ iō fortaſſe alij nupta ab alio repleta: ꝗ cū
iſta ꝯceptio poſſit ſpūalit itelligi licite potu
it dubitari: vtrū ſic vl ſic debeat h̄ fieri. Itē
nō ē credēdū oī ſpūi: qꝛ angel⁹ ſathane trāſ
figurat ſe i angelū lucis. Sic dꝛ. ij. Cor. xj. ꝗ
de h̄ potuit dubitare. Itē Sapiē. xix. q cito
credit leuis ē corde. Itē ꝙ ex h̄ ꝙ qſiuit ſeq
tur aliq dubitatio nec de fcō nec de mō ptꝫ
ex h̄ ꝙ nō oīs qō ē ꝑpt dubitatiōeꝫ: dn̄s eīꝫ
ī euāgelijs ſepe ꝛ plura qſiuit: ꝛ tm̄ de nullo
vnq̄ dubitauit. Itē Mat. xj. Johānes cuꝫ
audiſſet i vincul opa xpi ꝛc. glo. Criſoſtomi
dic ꝙ nō ꝑpt ſe ſꝫ ꝑpt diſcipulos qſiuit. A
ſili videt ꝙ ēt btā ỽgo qſiuit nō ſibi ſꝫ nob.
Itē legerat ỽginē paritura: ꝗ h̄ ſciuit ꝑ fi-
dē: ꝛ ei mō dꝛ ꝙ ipa ſit illa: ꝗ credidit ſe vir
ginē parituraꝫ. Itē ipa credidit articulū de
incarnatiōe: ſꝫ de ſuba ipſi⁹ articuli ē credē
ỽginē deū ꝯcipe: ꝛ pere: ꝗ nō dubitauit vtꝝ
manēs ỽgo eēt ꝯceptura ꝛ paritura. Item
angelus nihil reſpōdit niſi ꝙ ſciuit prius.
Item angelus reſpondit niſi de mō ꝯcipiē
di. Itē videt ꝙ nō h̄ qđ ſubiūgit virꝝ nō co
gnoſco. Multe ei ỽgīes virū nō cognoſcūt
ꝛ tm̄ inpoſterū ꝯcipe pn̄t. Ad h̄ ſoluēdo dici
mus ꝙ btiſſima ỽgo prudētiſſima ꝛ fideliſ
ſima nec de fcō vl mō dubitauit: nec obſtat
ſi i figuris dubitatio ꝑceſſit. Quicqđ eīn i
figuris dubitatiōis ꝑceſſit vel ipfectiōis: i
hoc iſtud figuratū figuras excellit: qꝛ nulla
figura iſtud figuratū ꝑ oīa ꝛ in oīb⁹ exꝑme
re ſufficiēs fuit. Queſtionē aūt quā btiſſi-
ma ỽgo angelo fecit: ꝑpt ipſi⁹ dubitatiōeꝫ
nō fecit ſꝫ ꝑpt materie plenioꝛē deſcriptio
nē: ꝑpt ỽitatis maioꝛē expſſionē: ꝑpt erro
rū dubitationē: opinionū excluſionē: ꝑpter
noſtrā edificationē. Ad id qđ de cāe qonis
traditiōe obijcit ptꝫ ſolutio ꝑ argumētum
glo. Non cognoſco. i. non cogniturū ꝓpo
no. Ex his ptꝫ ſolutio ad obiecta.

De hoc: qꝛ virꝝ nō cognoſco. Cap. cclx.

Poſt h̄ qrit de h̄ qđ dꝛ virꝝ nō cogno
ſco: nouit eīn patrē ſuū: ꝗ virū. Iteꝫ
nunqd nō nouit Joſeph. Itē oīs co
gnitio ē ſenſitiua vl itellectiua: oīs itellecti
ua ē ſpeculatiua vl affectiua: btiſſima ỽgo
cognouit virꝝ cognitiōe ſpeculatiua ꝛ affe-
ctiua: qꝛ dilexit oēs viros ꝛ oēs hoies. Iteꝫ
ſenſitiua qꝛ mltos viros viderat ꝛ audierat
ꝗ oī mō virū nouit. Itē ſi dicat ꝙ itelligat
de cognitiōe experiētie. Cōtra: multos vi-
ros expta fuit. Eſt eīn experiētia mltoꝝ ſin
gulariū ſit cognitio. Ex mulꝗ eīn memorijs
fit vnū expimētū: ꝛ ſic expta fuit multos vi
ros. Si aūt dicat ꝙ h̄ accipiat cognitio ꝑ
actu gn̄atiōis: h̄ videt incoueniēs qꝛ actus
cognitiōis ꝛ act⁹ gn̄atiōis gn̄e opponunt.
Itē nō ſequit nō cognoſco ꝑ expiētiā: ꝗ nō
cognoſco. Itē ſi dicat ꝙ ſeqtur ꝫm vſum: h̄
nō videt poſſe ſtare: qꝛ h̄ btiſſima ỽgo ꝑpe
loquēdo dixiſſet falſum: qđ abſit. Ad h̄ dici
mus ꝙ hic accipit vir ꝫm ꝙ dr relatiue ad
mlierē vt mlieris vir. vir ipoꝛtat ꝫm ꝙ btiſ
ſima ỽgo nouerat: virū nūq̄ vl vidā vl au
dire: vel itelligē: vel ſape: vl diligere. Dicat
ꝗ nō cognoſco vt pſone mee dn̄atoꝛē: operū
rectoꝛē: coꝛpis coꝛruptoꝛē: aīe obligatoꝛē: ꝑ
lis ꝓpagatoꝛē: nūq̄ volo cognoſcere aliqua
cognitione. Ex his ſoluta ſunt obiecta.

De h̄: ſpūſſcūs ſupueiet i te. Cap. cclxj.

Deinde qrit de illo qđ ſubdit. Spūſ
ſanct⁹ ſupueniet i te. videt ꝙ poti⁹
dixiſſe debuit fili⁹ veniet in te: qꝛ in
illa mō ſpālissimo tm̄ fili⁹ fuit ꝑ coꝛpalē ꝑ
ſentiā. Itē cū iſta aduētio ſit ꝑ filij humilia
tionē: poti⁹ dixiſſet deſcēdit i te. Itē de dn̄o
legit Joh. j. Sup quē videris ſpm̄ deſcēdē
tē. Itē ſpūs coꝛpali ſpecie deſcēdit i ipꝫ Lu
ce. iij. Itē Lu. j. qn̄ dictū fuit: dn̄s tecū. ītel
ligebat de coꝛpali pn̄tia: ꝗ videt ſupfluere.
Itē de Johāne Luc. j. Spū ſctō replebit ex
vtero mr̄is ſue: ꝗ mlto forti⁹ btiſſima ỽgo: ꝛ
ergo iſta ſupflua. Item glo. ꝙ ſpūſſanct⁹ ca
ſtificauit ipſaꝫ a ſoꝛde vicioꝝ: ſed nihil de
vicijs vel ſoꝛdibus habuit.

¶ De hoc: ⁊ virtus altiſſimi obumbrabit tibi. Capitulum. cclxij.

Poſt hoc q̄rit̄ de h̄ ꝙ dic. Et ꝟtꝰ altiſſimi obūbrabit tibi: xp̄us eñ dei ꝟtꝰ ⁊ dei ſapiētia nō h̄ʒ obūbrare: ſʒ illumiare ꝗ ſicut dr̄ Joh. j. Eſt lux ꝟa q̄ illuminat omnē hominē: ſʒ in ſummo btiſſimaʒ ſuā mr̄eʒ. Ad idē Ezec. xliij. Ingreſſa ē glīa dn̄i i tēplū ⁊ reſplēduit t̄ra a facie maieſtatꝭ eiꝰ: ꝗ btiſſima ꝟgo nō ē obūbrata ſʒ illuīata. Itē purgatio ordiat̄ ad illuīatiōeʒ: illuiatio ad pfectiōeʒ: ſʒ i ꝯceptiōe pficiebat̄ i ſūmo: ꝗ illuiabat̄ i ſūmo. ¶ Ad hec ſoluēda dicimꝰ ꝙ ſp̄us timoris: pietatꝭ: ſcie: fortitudinis: ꝯſilij: itellectꝰ: ſapiētie: ⁊ ſp̄us icreatus: purgās: illuminās: iflāmās: pficiēs: ſtabiliēs: ꝯſecrās: fecūdās: ſupueniet. i. ſubito veniet: ſup id qđ mō ē veniet: de ſupno veniet: plꝰ oibꝰ veniet: p̄ter ſolitū veniet: ſup merita ē ꝙ veniet plꝰ q̄ꝫ veniet q2 vēiet req̄eſcet ſup naʒ veniet q2 nūq̄ꝫ recedet. in ſūmo veniet: ad ſūmū actū veniet: ſup oēs ē q̄ ſecū veniet filiꝰ dei: ⁊ ꝟtꝰ altiſſimi obūbrabit tibi fomitē extiguēdo: ꝯ tribulationē ꝓtegēdo: de carne tua vmbraculū faciēdo: illū modū tibi ſoli notificādo: lucē tuā i ſe abſcōdēdo: lucē tuā mūdo nō pādēdo viatoꝝ refrigeriū te faciēdo: ꝯ eſtū ꝯcupiſcētie te opponēdo: lucē corꝑalis pſperitatꝭ tibi ſubtrahēdo: vitā tuā cū xp̄o i deo abſcōdēdo. Unde Ber. Nō dubitat ſʒ modū req̄rit ⁊ ordinē. Nō ei q̄rit an fiet iſtud: ſʒ quō fiet iſtud ⁊c. Et dixit angelꝰ ei. Sp̄uſſcūs ſupueniet i te. Nūqđ potuit repleri grā ſp̄us ⁊ necdū h̄re ſp̄m cū ipſe ſit dator graꝝ. Si aūt ſp̄uſſcūs iā in ea erat: quō tanq̄ꝫ adhuc nō venerit ſuperuēturꝰ repromittit̄? An forte iō nō dixit ſimpl̄r veniet i te. ſʒ addit ſup: q2 q̄dē pꝰ i ea fuit p multā grāʒ: ſʒ nūc ſupuēire nūciatur ꝑpt abūdatiōis grē plenitudinē quā effuſurꝰ ē ſup illā: ſi aliqđ ampliꝰ cape p̄t quō fuiſſe grā plena itelligēda ē? At ꝟo cū iam plena ſit: illud ampliꝰ quō cape potat? An prior q̄dē grā tm̄ repleuerat mentē: ſequēs ꝟo ventrē dʒ pfunderet: q̄tenꝰ. ſ. plenitudo diuitatꝭ q̄ ante i illa ſic in mulꝭ ſcōꝝ ſp̄ualit̄ ⁊ ſic in nullo ſcōꝝ corꝑal̄r in ipſa abūdare incipiat? Ait nāq̄ꝫ ſp̄uſſcūs ⁊c. Qui pōt cape capiat. Quis eñ fortaſſis excepta illa que hec ſola in ſe feliciſſime meruit expiri intellectu cape: rōne diſcernere poſſit. q̄lit̄ ſplendor ille iacceſſibilis ꝟgineis ſe ifuderit viſceribꝰ: ⁊ vt illa qđ inacceſſibile ē accedere? ad ſe ferre potuiſſet de porciūcula eiuſdem corꝑis cui ſe ꝑ oia aia mediāte cōtēperauit reliq̄ maſſe vmbraculū fecerit? Et forte ꝑpt h̄ maxie dictū ē. Obūbrabit tibi: q2 nimirū in ſacro erat: ⁊ q2 ſola ꝑ ſe trinitas in ſola ⁊ cū ſola ꝟgine voluit opari: ſoli datū ē noſſe cui ſoli datū eſt expiri. Dicat̄ ꝗ. Sp̄uſſctūs ⁊c. q̄ vtiq̄ꝫ potētia ſua fecūdabit te: ⁊ ꝟtꝰ altiſſimi obūbrabit tibi: h̄ eſt illū modū ꝙ de ſp̄ū ſcō ꝯcipies: dei ꝟtꝰ ⁊ dei ſapiētia xp̄us ſic in ſuo ſacratiſſimo ꝯſilio obūbrādo cōteget: ⁊ obūbrabit q̄tenꝰ: q̄ tm̄ notꝰ ē p̄ri notꝰ habeat̄ ⁊ tibi. Ac ſi angelus rn̄deat ꝟgini. Quid a me q̄ris qđ in te met expieris? Scies ſcies ⁊ felicit̄ ſcies ſʒ illo doctore q̄ ⁊ auctore? Ego aūt miſſus ſum nūciare ꝟginalē cōceptū: nō creare: nec pōt doceri niſi a donāte: nec p̄t addiſci niſi a ſuſcipiēte. Ideoq̄ꝫ ⁊ qđ naſcet̄ ex te ſcm̄ vocabit̄ filius dei: q2 nō de hoīe: ſʒ de ſp̄uſcō ꝯcipies: ꝯcipies aūt ꝟtute altiſſimi: h̄ ē filiū dei. Ideoq̄ꝫ ⁊ qđ naſcet̄ nō ſolū de ſinu pr̄is i vterū tuū veniēs obūbrabit tibi: ſʒ etiā id de tua carne ſociabit tibi. Ex hoc iā vocabit̄ filiꝰ dei: queādmodū is q̄ a p̄re eſt añ ſecla genitꝰ: tuus q̄ꝫ amodo reputabit̄ filꝰ. Sic aūt ⁊ qđ natuꝫ ē ex ipſo erit tuus ⁊ qđ ex te naſcet̄ eiꝰ erit: vt tm̄ nō ſint duo filij ſʒ vnꝰ vtriuſq̄ꝫ filius erit. Et licʒ aliud q̄deʒ ex te aliud ex illo ſit: tā nō cuiuſq̄ꝫ ſuus ſʒ vnꝰ vtriuſq̄ꝫ erit filꝰ. Ideoq̄ꝫ qđ naſcet̄ ex te filꝰ dei vocabit̄.

¶ De eo: qđ enim naſcetur ſanctuʒ vocabitur filius dei. Cap. cclxiij.

Poſt hec q̄rit̄. De h̄ qđ ſeq̄tur. Qđ naſcet̄ ex te ſcm̄ vocabit̄ filꝰ dei. Cū eñ nō nā naſcat̄ ſʒ pſona: videtur ꝙ debuiſſet dixiſſe. Qui ex te naſcetur. Itē videt̄ etiā hoc incōgruū filꝰ eſt ſanctū. Itē filꝰ dei ē cōe mulꝭ. Qđ bn̄ ſoluit Ber. Quid eñ ē ita ſimpl̄r ſcm̄ ⁊ abſq̄ꝫ additamēto? Credo ꝙ nō h̄uit quo ꝓpe digne nomiaret illud eximiū: illud magnificū: ⁊ reuerendū: qđ de puriſſima ꝟginis carne: cū ſua aīa: vnico pr̄is erat vniendū. Si diceret caro ſcā: vel ſcūs hō: ſcūs ifans: vel q̄dlibet tale poneret parū videret̄ dixiſſe: poſuit ꝗ indefinite ſcm̄: q2 q̄cqđ illud ſit: qđ ꝟgo genuit ſanctū ꝓculdubio: ⁊ ſingularit̄ ſcm̄ fuit: per ſp̄us ſanctificationem.

¶ De hoc: Ecce Eliſabeth cognata tua. Capitulum. cclxiiij.

P Oſt hec q̄rit de hoc qđ dicit. Ecce eliſabeth cognata tua: q̄re vel ad qđ illud inducit. Et videt ꝙ ad certificandū dn̄aȝ de p̄dictis. Vñ glo. Ber. Ne ꝟgo de partu deſperet: accepit exēplū ſterilis. Itē alia glo. q. d. Nō debes heſitare: q̄a cognata tua ꝛc. ¶ Cōtra: alia glo. Non q̄ſi incredulā hortat ad fidē: ſꝫ credēti q̄ audierat ampliora replicat miracula: vt que deū erat paritura: p̄curſorē q̄ȝ de anu ſterili naſciturū cognoſceret. Itē ſi aliud ē exemplū p̄miſſi: hoc nō videt ſile iſti. Quomō em̄ ꝓbaret hoc ꝓpoſitū vel q̄ etiā cōſequentia: ſi vetula de vetulo cōcepit hoiem: ḡ ꝟgo ſine viro ꝯcipit ꝛ parit deū ꝛ hoiem? Itē id poſſet eā incredēdo potius impedire cum non duceret in ſuum ſimile.

¶ De hoc: non erit impoſſibile apud deuȝ omne verbum. Cap. cclxv.

P Oſt hec q̄rit de hoc qđ dic. Nō erit īpoſſibile apud deū om̄e ꝟbū. Et videt eſſe falſum: q: deū nō eſſe ē verbū: ꝛ tamen nō eſt poſſibile apud deū.

¶ De reſponſione virginis: fiat mihi ſm verbum tuum. Cap. cclxvi.

I Tem de vltimo ꝙ dicit. Fiat mihi ſm ꝟbū tuū. Quare dicit tuū cum nō ſit ſuū ſꝫ dei fuerit ꝟbū. ¶ Ad hoc dicim⁹ ꝙ ſm Ber. q̄tuor decauſis hoc inducit cōceptio Eliſabeth. Dicit em̄ ſic. Quid fuit neceſſe etiā hu⁹ ſterilis ꝟgini nūciare cōceptū? Nunq̄d forte ad huc dubiā ꝛ incredulā oraculo: recētiori voluit ꝯfirmare miraculo? Abſit. Legit zacharie incredulitatē ab hoc angelo fuiſſe caſtigatā: mariā auteȝ in aliq̄ rep̄henſaȝ nō legim⁹: ſꝫ poti⁹ fidē ipſi⁹ Eliſabeth ꝓphetante laudatā cognouim⁹. Btā inq̄t Eliſabeth q̄ credidiſti. ſed ideo ſteril' cognate ꝯcept⁹ ꝟgini nūciat: vt dū miraculū miraculo addit: gaudiū gaudio cumulet. Porro neceſſe erat in modico leticie ꝛ amoris īflāmari incēdio: q̄ filiū paterne dilectiōis cū gaudio ſpūſſcti mox fuit cōceptura. Nec em̄ niſi i deuotiſſimo atq̄ hylariſſimo corde tāta ſe cape poterat dilectiōis ꝛ alacritatis affluētia. Uel ideo cōceptus Eliſabeth nūciat marie: q: ꝑfecto decebat: vt ꝟbū mox diuulganduȝ: pus ſciret virgo per angelū: ꝙ audiret ab hoīe ne mater vim dei a cōſilijs filij videret ammota: ſi eoꝝ que in terris tā ꝓpe gererent remāſiſſet ignara. Uel ideo poti⁹ nunciat vt dū nūc ſaluatoris: nūc p̄curſoris edocet aduētus: rerū tp̄s: ꝛ ordinē tenens ipſa melius poſtmodū ſcriptoribus ꝛ predicatorib⁹ euāgelij reſeraret veritatē: que plene de oībus a principio celitus fuerat inſtructa myſterijs. Uel ideo vt audiēs cognatā vetulaȝ ꝛ grauidā cogitet iuuēcula ſimul de obſequio: ſicq̄ȝ illa ꝓperante ad viſitandū paruulo ꝓphete locus ꝛ occaſio detur. q̄ miori adhuc domino ſui officij valeat exhibere p̄mitias ꝛ dū ad ſe inuicem concurrit matrū infantiūq̄ȝ ab alterutro excitata deuotio mirabilius fiat miraculū de miraculis. Benedicamus dn̄o: ꝛ bn̄dictiſſime ꝟgini.

FINIS

¶ Excellētiſſimi ꝛ ſctiſſimi viri dn̄i Alberti magni epi: Ratiſponenſis: ordinis predicatorum in euāgeliuȝ: Miſſus eſt Gabriel angelus. aureū ꝛ deuotiſſimum opus feliciter explicit. Diligētiſſime emendatum: ꝛ impreſſuȝ Lugdu. per magiſtrū Johannē Cleyn. Anno ſalutis noſtre. Mil. cccccij. vj. kal. May.

a b c d e f g h i omēs ſunt quaterni: ſed A et k ſunt terni.

quõ fiet [illegible] Valcobia pero el mõ no Spiritum s[illegible] [illegible] tanto que ne [illegible]
la, quirino [illegible] vado el si, ecce ancilla no [illegible] e [illegible] el Apostol[illegible]
enma